

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Turtledove_Harry-Kolonizace_2-Dolu_k_zemi.pdb

PDB Name: Turtledove Harry-Kolonizace 2-D
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.5.2007
Modification Date: 1.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HARRY TURTLEDOVE
KOLONIZACE
2-DOLU K ZEMI

Atvar, admirál dobytelské flotily, a Reffet, admirál kolonizační flotily, se spolu přeli. Málokdy se v něčem shodli už od chvíle, kdy Reffet dovedl kolonizační flotu k Tosevu 3. Atvar byl přesvědčen, že Reffet ještě stále plně nechápe, jak to na téhle mizerné planetě chodí. Nevěděl, co si myslí Reffet - nejspíš to, že situace na Tosevu 3 je taková, jak si Rasa představovala, než sem vyslala dobytelskou flotu.

„Já nevím, co chcete, abych udělal, Reffete,“ řekl. Měli stejnou hodnot, proto se navzájem neoslovovali. Vznešený pane flotily. Také si mohli dovolit - a často si to dovolovali - být jeden k druhému nezdvořilí. „Bez ohledu na to, co si možná myslíte, nedokážu dělat zázraky.“ Jeho oční výčnělky se pohnuly sem a tam v neklanném gestu rozmrzelosti. I Reffet pohnul svými očními výčnělky a pro jistotu přidal podrážděné zasyčení. „Nechápu, co je na tom tak obtížného. Ta loď, kterou Velcí Ošklivci vypustili, se pohybuje s velice malým zrychlením. Máme spoustu času poslat za ní průzkumnou sondu a udržovat tu loď pod stálým tajným dohledem.“

„A vy jste přivedl hvězdné lodi přes propast světelných let z Domova až sem!“ zvolal Atvar. „Musel jste mít moc dobré důstojníky a počítače, protože vy sám byste tu práci určitě nezvládl.“ Přecházel svojí pracovní, která předtím, než Rasa obsadila Káhiru, bývala apartmá v hotelu Sheppard's. Měl tu mnoho místa na přecházení; Tosevané byli větší než muži a ženy Rasy, a přirozeně stavěli budovy v poměru ke své vlastní velikosti.

„Nechte si své urážky,“ odvětil Reffet s dalším zasyčením, tentokrát hněvivým. Jeho ocasní pahýl sebou škubal sem a tam. „Opakuji: nechápu, proč by mělo být tak obtížné udělat to, co po vás žádám. Jak jsem řekl, ta loď, ten Clewis a Lark, nemá větší zrychlení než setinu g.“

„Lewis a Clark. Atvar s velkým potěšením opravil svého kolegu a rivala. „Na tom nezáleží, že má malé zrychlení. Důležité je, že to zrychlení je stálé. Jestli ji máme průběžně sledovat, musí i naše sonda udržovat stálé zrychlení. A jak, ptám se, si myslíte, že ji za těchto okolností udržíme v tajnosti? Kosmické plavidlo s pracujícím motorem se už ze samotné povahy věci nedá udržet v tajnosti.“

„Při Císaři!“ vybuchl Reffet. Při vyslovení jména panovníka sklopil oči k zemi. Stejně učinil i Atvar. Každý příslušník Rasy by učinil totéž, jak k tomu byl už od dětství vychován. Reffet vztekle pokračoval: „Ti prokletí Tosevané vůbec nemají co létat v kosmu.“ Podtrhl svá slova zdůrazňovacím zakašláním. „Ani by neměli mít přístroje, které jim umožňují zjistit, co v kosmu děláme my.“

Atvar pobaveně otevřel ústa. „Pojďte sem, Reffete,“ řekl, přistupuje koknu. „Pojďte sem - je to dost bezpečné. Nebojte se, nechystám na vás žádný podraz, a zdá se, že se nepokojí opět utišily, takže na tohle okno v této chvíli nejspíš nemíří žádný ostřelovač. Ale chci vám něco ukázat.“

Reffet přistoupil oknu, i když podezření číslo z každého pohybu jeho dopředu nakloněné postavy. „O co jde?“ I jeho hlas byl naplněn podezřením.

„Podívejte se.“ Atvar ukázal směrem k západu přes velkou řeku, která protékala Káhirou. „Vidíte ty tři kamenné pyramidy, tam v písku?“

- Reffet se určil natočit jeden oční výčnělek tím směrem. „Vidím je. No a? Vypadají masivně, ale ošuměle a primitivně.“ „Jsou primitivní - to jistě,“ řekl Atvar. „Jsou přibližně tak staré jako většina památek na této planetě. Byly vybudovány jako hrobky místních vládců asi před osmi tisíci lety: našimi lety - které jsou z poloviny tak dlouhé jako zdejší rok. Před osmi tisíci lety jsme už měli víc než devadesát tisíc let celoplanetární Impérium. Už jsme dobyli Rabotev. Už jsme dobyli a začlenili do Impéria Halless. Začali jsme se zajímat, jestli tahle hvězda Tosev - to je hvězda tohoto světa - nemá nějaké zajímavé planety. Zde se civilizace právě klubala z vejce.“

„A taky jí to mělo trvat mnohem déle,“ řekl Reffet podrážděně. „Velcí Ošklivci by ještě stále měli stavět takové hrobky, jako jsme to dělali my krátce poté, kdy jsme se začali soustřeďovat ve městech.“

„Pravda.“ Atvarův hlas zazněl smutně. „Měli by. Vlastně jsme si mysleli, že tomu tak bude. Určitě jste před odletem z Domova viděl ten snímek tosevanského válečníka v plné zbroji.“

Přistoupil k holografickému projektoru a snímek vyvolal. Díval se na něj už nesčíslněkrát, před přistáním na Tosevu 3 - a ještě častěji potom. Zarostlý Velký Ošklivec v rezavé drátěné košili s mečem, kopím a dřevěným, železem pobitým štítem, sedící na čtyřnohém zvířeti s dlouhou hlavou, nečesanou hřívou a huňatým ocasem.

„Ano, ovšemže jsem ten snímek viděl,“ řekl Reffet. „Je to jeden ze snímků, které pořídila naše sonda před šestnácti sty

lety. Na jeho základě jsme předpokládali, že naše tažení bude snadné.“

„To ano,“ přisvědčil Atvar. „Ale problém je v tom, že za těch šestnáct set let - osm set oběhů této planety - Tosevané nějakým způsobem rozvinuli průmyslovou civilizaci. Jakkoli bychom si vy, já a my všichni přáli, aby zůstali primitivní, smutná pravda je, že se to nestalo. A s tímto faktem se teď musíme vypořádat.“

„Ale takto to nebylo plánováno.“ Reffetova replika zněla skoro jako obvinění. Rasa vždycky postupovala podle plánu, po malých, dobře uvážených krocích. Jakýkoli jiný přístup vedl k vážným problémům.

Atvar už čelil Velkým Ošklivcům více než čtyřicet let, podle časomíry Rasy. Z bolestné nezbytnosti se začal přizpůsobovat hektickému způsobu života na Tosevu 3. „Ať to tak bylo plánováno nebo ne, je to prostě tak. Nemůžete se vrátit zpátky do své skořápky a popřít to.“

Reffet k tomu měl sto chutí. Vyjadřovala to každá šupina jeho těla. Zhluboka se nadechl. „Myslím, že bych raději jednal s Tosevany než s vámi,“ zavrčel. „O nich alespoň vím, že to jsou cizáci. S vámi nevím, jestli se z vás stal napůl cizák, nebo jestli jste jenom zkažený jako špatné vejce.“

To zabořilo. Atvar se zhluboka nadechl. Jeho čichové receptory ucítily zápach Káhiry - „zápach Velkých Ošklivců a jejich potravy a jejich tělesných odpadů, stejně jako zápach spálených uhlovodíků, produkovaný motory vozidel, které používali. „Jděte pryč,“ řekl Reffetovi a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Nemám čas bojovat s vaší stupiditou. Ať už ti Velcí Ošklivci v té kosmické lodi mají v úmyslu cokoli, každopádně k tomu nedojde tak brzy. Já teď čelím vážnému povstání v sub-regionu hlavního kontinentu, který se nazývá Čína. To je můj aktuální problém. Americkou kosmickou lodí se budu zabývat, až budu mít čas, nebo pokud se ta potřeba stane naléhavou. Do té doby - přeji příjemný den.“

„Vy jste se skutečně změnil ve Velkého Ošklivce,“ řekl Reffet zuřivě. „Staráte se jen o to, co je bezprostřední potřeba. Cokoli, co vyžaduje předvídatost, sahá nad rámec vašich schopností.“

„To s mužem udělá Tosev 3 - pokud ho dříve nezabije,“ odpověděl Atvar. Na okamžik se odmlčel. Oba jeho oční výčnělky se zamyšleně upřely na Reffeta. „Máte vůbec nějakou představu, kolik ztrát nám způsobují ta neustálá povstání Velkých Ošklivců?“

„Ne, to ne,“ řekl Reffet mrzutě. Nakvašeně pokračoval: „Kdybyste býval odvedl dobrou práci při dobývání této planety, nemusel bych se takovými věcmi zabývat - a ani vy.“

Nekousnu ho, pomyslel si Atvar. Nerozpáru mně břicho svými drápy. Ale nikdy předtím nepocítil takové nutkání k čirému, brachiálnímu násilí, alespoň od té doby, kdy tenkrát v Austrálii propadl zázvorem vyvolanému pářicímu šílenství. Naštěstí v jeho žilách nyní nekoloval žádný zázvor a necítil žádné ženské feromony. Proto dokázal zachovat rozvahu, která mu byla obvykle vlastní. „Berte věci tak, jak jsou, Reffete,“ řekl, „ne tak, jak byste si přál, aby byly. Naše ztráty jsou těžké, mnohem těžší, než kdokoli Doma očekával. Ať se vám to líbí nebo ne, je to pravda.“

„Tak dobře. Je to pravda,“ řekl Reffet, stále mrzutě. „Niměně nechápu, co to má společného se mnou. Já velím kolonistům, ne vojákům.“

„Všechno, co vás zajímá, jsou věci bezprostředního dosahu,“ řekl Atvar ajedovatě se zasmál. Měl zlomyslné potěšení z toho, že mohl druhému admirálovi omazat o nos jeho vlastní slova. „Cokoli, co vyžaduje předvídatost, je mimo rámec vašich schopností.“

„No dobře,“ řekl Reffet a jeho hlas zněl nyní blahosklonně. „Co je to za nový nesmysl?“

„To není nesmysl, ale něco, čemu dříve nebo později budeme muset během naší okupace Tosevu 3 čelit,“ odpověděl Atvar. „Můžeme si o tom promluvit třeba hned. Všiml jste si, že toto je svět, stravovaný válkou a povstáními, že Velcí Ošklivci v regionech, které máme obsazené, se neustále pokoušejí svrhnout naši vládu, a že nezávislá tosevanská ne-impéria - SSSR, Velkoněmecká říše, Spojené státy a také ta menší jako je Japonsko a Británie - každoročně cvičí velká množství svých obyvatel na vojáky?“

„Toho jsem si všiml,“ připustil Reffet, „ale admirál dobyvatelské flotily jste vy. Vojáci spadají do vaší pravomoci a zodpovědnosti.“

„Pravda,“ řekl Atvar. „To ano. Toto však není Domov, kde s výjimkou Času vojáků, když se připravujeme na dobyvatelské tažení, nemáme žádné vojáky, ale pouze policii. Tady budeme potřebovat vojáky neustále, stovky let. Kde je vezmeme, pokud nezačneme cvičit muže - a možná i ženy - z řad vašich vzácných kolonistů?“

„Cože?“ vykřikl Reffet. „To je šílenství! To je čiré šílenství! Moji kolonisté jsou kolonisté. Jak se z nich mohou stát bojovníci?“

„Muži, kterým velím, to dokázali,“ řekl Atvar. „A jsem si jistý, že mezi nimi najdeme i vhodné instruktory. Uvažujte, Reffete.“ Nepokoušel se být sardonicky, už ne. Naopak, čím víc o této věci přemýšlel, tím se mu zdála důležitější. „Jak dlouho zde může Rasa vydržet bez vojáků, kteří ji budou bránit?“

Reffet se zamyslel. Atvar mu tento fakt neochotně připsal k dobru. Po chvíli admirál kolonizační flotily řekl: „Může být, že máte pravdu. Já to ovšem nepřipouštím, dokud si nenechám vypracovat podrobnou analýzu od svých expertů. Jestli se vaši experti budou chtít zúčastnit diskuse o této problematice, byl bych vám vděčný.“

Kterémukoli jinému příslušníku Rasy na Tosevu 3 nebo v jeho blízkosti by Reffet mohl prostě vydat rozkaz, ajako odpověď by zněla: Bude vykonáno, nadřízený pane. Fakt, že Atvara musel zdvořile požádat, ho nepochybně hnětl.

Atvar věděl, jak by lezlo krkem jemu, kdyby musel o něco žádat Ref-feta. Ovšem tato žádost byla celkem rozumná.

„Dobrá, udělám to, a brzy,“ slíbil Atvar. „Jak jsem říkal, toto je něco, co spolu musíme dobře probrat.“

„Je to tak.“ Zdálo se, že i Reffetův vztek poněkud opadl. Dodal: „Jestli se ukáže, že tuto věc budeme muset udělat, odliší nás to od všech ostatních příslušníků Rasy Doma i na Rabotevu 2aHallessu 1.“

„Muži dobyvatelské flotily jsou už teď odlišní od všech ostatních příslušníků Rasy,“ odvětil Atvar. „Já jen doufám, že v průběhu dalších staletí postupně začleníme Velké Ošklivce do Impéria a přizpůsobíme jejich chování našim zvyklostem. Pokud se nám to podaří, rozdíl mezi Rasou tady na Tosevu 3 a těmi, kdo žijí na ostatních světech Impéria, postupně vymizí.“

„Při Císaři, kéž je tomu tak,“ řekl Reffet. On i Atvar znovu sklopili oči. Pak, napůl pro sebe, Reffet zamumlal: „Ale co když to tak nebude?“

„To je moje noční můra,“ řekl mu Atvar. „Byla to moje noční můra od toho okamžiku, kdy jsme poprvé poznali pravou podstatu Velkých Ošklivců. Mění se rychleji než my. Vyvíjejí se rychleji než my. Jsou ještě stále pozadu za námi, ale už ne tolik, jak tomu bylo, když jsme na Tosev 3 přišli. Jestli vytrvají ve svém nepřátelském postoji, jestli se bude zdát, že nás předbíhají ...“ Jeho hlas skončil ve ztracenu.

„Ano?“ pobídl ho Reffet. „Co potom?“ „Možná budeme muset zničit tento svět, a s ním i naši zdejší kolonii,“ řekl Atvar nešťastně. „Možná budeme muset zničit i sami sebe, abychom zachránili Rasu.“

Při zrychlení 0,01 g se musel podplukovník Glen Johnson ve svém křesle připoutat. Jeho váha v tomto prostředí činila asi půl druhé libry - zatraceně málo pro svaly zvyklé na solidní zemskou přitažlivost. Při jakémkoli prudším pohybu by neupoutaný odstartoval ze svého křesla a otloukl by se o stěny řídicí kabiny Lewise a Clarka. A otloukat se o stěny kabiny plné složitých a choulostivých přístrojů se nedoporučovalo.

Glen se otočil k plukovníku Stoneovi, šéfpilotovi americké kosmické lodi. „Tohle je nejlepší křeslo v celém baráku,“ řekl.

„To si pište, Johnstone,“ odpověděl Stone. Ti dva mohli být docela dobře bratřenci: oba byli štíhlí, atleticky stavění muži něco po čtyřicítce, oba měli krátce zastřižené vlasy, oba - shodou okolností - pocházeli ze státu Ohio. Jediný rozdíl byl v tom, že Johnson létal u letectva Námořní pěchoty, zatímco Stone byl pilotem armádního letectva. To byl také důvod, proč se jeden na druhého občas dívali svrchu.

V tomto okamžiku však Johnson neměl zájem o nic jiného než o výhled panoramatickým oknem. Bylo potaženo dvojítm antireflexním nátěrem, nicméně výhled přes ně budil v člověku dojem, jako by se sám vznášel v prostoru mezi hvězdami. Víc hvězd neviděl od té doby, kdy mu ještě na střední škole jeho sok v lasece uštědřil ránu pěstí, po níž měl chudák Glen pocit, že se srazil s lokomotivou.

Příd' Lewise a Clarka mířila zhruba ke hvězdě Antares, jasné červené hvězdě v souhvězdí Štíra. Mléčná dráha zde byla nejhustší, a působila mnohem impozantnějším dojmem než dole na Zemi, kde její záři rozptylovala atmosféra a rušila světla. Ale to nebyl hlavní předmět jeho zájmu. Místo toho upřeně hleděl kamsi dolů, pod galaktický rovník, do tmavé oblasti, v níž bylo hvězd poskrovnu.

Náhle ukázal rukou. „Támhle je! Alespoň si myslím, že je to ona.“

Walter Stone na něj užasle pohlédl. „Která? A o co vlastně jde?“

„Ta malá, oranžová.“ Johnson znovu ukázal rukou. „Myslím, že je to Epsilon Indi, ta hvězda, které Ještěři říkají Halless. Vládnu na planetě, která kolem ní obíhá.“

„Aha.“ Poznáni na okamžik rozsvítilo Stoneovy přísné rysy. „Když se podíváte víc k západu a trochu blíže k rovníku, uvidíte i Tau Ceti. To je to místo, kterému ti malí šupinatí parchanti říkají Domov.“ Na okamžik se odmlčel, a pak řekl znovu: „Domov,“ tentokrát jazykem Rasy. Vrátil se k angličtině a pokračoval: „A ještě dál na západ je Epsilon Eridani. Ještěři jí říkají Rabotev. Nic moc, jedna jako druhá. Jsou to jen hvězdy podobného typu jako naše Slunce, jen o trochu menší a o trochu chladnější.“

„Jo,“ přikývl Glen Johnson. „Co bych za to dal, kdybychom u Ještěřů mohli vykonat přátelskou návštěvu, jestli víte, co tím míním.“

„Jo,“ přikývl i Stone. „Vím přesně, co tím myslíte. Řekl bych, že fronta na splnění tohoto speciálního přání se řadí tam nalevo.“

„Ale oni se sem dokázali dostat, takže je sakra důležité, abychom my přišli na to, jak se dostat tam,“ řekl Johnson.

„Podívejte se na historii. Národy, které dokázaly objevit jiné národy, na tom zpravidla vydělaly. Ti, kteří byli objeveni, už takové štěstí většinou neměli. Španělé zbohatli. Indiáni skončili jako jejich otroci. Indiáni neměli sakra jedinou možnost, jak plout do Španělska - leda na španělských lodích.“

„Jo. To je zajímavé, že?“ Stoneův hlas nezněl tak, jako by se mu to zamlouvalo. Pak ale namířil ukazovákem na Johnsona. „Ale co Japové? Co ti zatracení Japové? Ti byli také objeveni, a přece jsou pořád ve hře.“

„To je pravda, pane, to sakra jsou. Ale víte proč?“ Anž by dal Stoneovi možnost odpovědět, Johnson pokračoval: „Jsou stále ve hře proto, že rychle dostali rozum. Naučili se od Anglie, Francie a Německa všechno, co mohli, a začali si stavět své vlastní továrny a spouštět na vodu své vlastní parní lodě, a pak mohli sami plout, kam se jim zlíbilo. Začali prostě hrát stejnou hru jako ti ostatní.“

„Jo, a nakonec se ti šikmoocí čubčí synové rozhodli plout do Pearl Harboru a nakopnout nás rovnou do kulí,“ zavrčel Stone. Jako většina lidských konfliktů, i tento uhasí, když zaútočí Ještěři. Skončil - ale nebyl zapomenut.

„To sakra ano, pane,“ řekl Johnson. „Ale v tom je ten vtíp: dokázali přeplout Pacifik a nakopnout nás, když jsme se nechtěli. Kdybychom tak jednoho krásného dne dokázali udělat něco podobného Ještěřům, to by bylo fajn. I kdybychom to neudělali, bylo by to fajn, už jen proto, že bychom to udělat mohli.“

„Já vám rozumím,“ řekl šéfpilot. Pohybem ruky zahrnul řídicí místnost Lewise a Clarka. „Tohle ale není špatný první krok, co?“

„Je to mnohem lepší než to, co bychom měli, kdyby nebyli přišli Ještěři, to vám řeknu,“ odpověděl Johnson. „Rád bych věděl, jestli bychom teď vůbec byli v kosmu.“ Pokrčil rameny. „Těžko říct.“ Neřekl to nahlas, ale považoval Lewise a Clarka za ekvivalent prvního japonského pobřežního parníku, který byl určitě neohrabaným primitivním plavidlem, které se mohlo sotva odvážit pustit se z dohledu pobřeží. Lewis a Clark byl svým způsobem docela dobrý, ale Johnson snil o flotile bitevních lodí.

Stone zakašlal. „Víte, možná se vám to bude zdát divné, ale nejste tady proto, abychom si tu otevřeli diskusní kroužek. Jste tady proto, abyste se naučil, jak s touhle věcí létat pro případ, že bychom se Mickey a já jednoho dne probudili mrtví.“

„Pane, jediné ovládače, které jsou odlišné od těch, které jsem používal předtím, jsou ty, které se týkají reaktoru - a kdybych musel manipulovat s těmi, znamenalo by to, že máme pořádné problémy,“ řekl Johnson. Atomový motor byl umístěn na konci dlouhého ramene, aby se tak snížilo na minimum riziko v případě, že by na něm došlo k nějaké závadě. „Jeden z důvodů, proč se to učíte, je ten, že se do pořádných problémů určitě dostaneme,“ řekl Stone. „Podívejte se na to takhle: dostal jste se na palubu, protože jste na nás byl zvědavý, pravda?“ Proti tomu mohl Johnson sotva co namítat; byla to pravda jak slova Páně. Stone chvíli čekal, jestli na to něco neřekne, a když to neudělal, tak přikývl. „Okay. Ostatně nejste jediný. Co když za námi pošlou Ještěři nějaký dárek? Co s tím budeme dělat?“

„Nebo Němci,“ řekl Johnson.

Stone zavrtěl hlavou. „Nemohou nás dohnat, teď už ne. Tahle loď možná nevypadá jako nějaké žihadlo - 0,01 g? Hůů!“ Nepostrádal dar ironie. „Každou sekundu se naše rychlost zvyšuje o celé čtyři palce. Nic moc, že? Ale sečítá se to. Na konci dne letíme opět mil za sekundu rychleji než na jeho začátku. Obyčejné rakety dosahují po startu mnohem většího zrychlení, ale jakmile vyhoří palivo, pohybují se po zbytek své cesty setrvačností. Nacisté nemají žádné lodě se stálým zrychlením, i když bych vsadil dolar proti ořechu, že na tom už pracují. Ztracení Ještěři je ovšem mají, k čertu s nimi.“ „To ano,“ souhlasil Glen Johnson. „Co když se za námi pustí se zrychlením - řekněme - 0,1 g? To je desetinásobek našeho zrychlení. Nemůžeme utéct, nemůžeme se ukrýt a nemůžeme ani kličkovat - Lewis a Clark má asi takovou manévrovací schopnost jako slon na kolečkových bruslích. Tak co teda uděláme? Myslíme kromě toho, že se rozprskneme v plamenech jako rachejtla na 4. července?“

„Když budeme muset, budeme bojovat,“ odpověděl Stone. „K tomu jsem chtěl právě dojít. Ovládací prvky zbraňových systémů jsou tady.“ Ukázal na ně rukou. „Pro blízkou obranu máme rychlopalná děla a střely. Příliš se neliší od těch, které jste používal na Peregrine, takže víte, co dokážou.“ „Ty střely mají jaderné hlavice?“ zeptal se Johnson. „Ano,“ řekl šéfpilot, „s tím rozdílem, že vy jste mívál dvě a my jich máme pár tuctů. A to nemluvím o minách.“ Ukázal na další řadu spínačů.

„O minách, pane?“ Johnson zvedl udiveně obočí. „Teď jste mě dostal: nemám nejmenší ponětí, o čem mluvíte.“

„Máme jich pět, každý z těchto spínačů ovládá jednu,“ vysvětloval Stone. „Jsou to nejsilnější termonukleární bomby, jaké jsme dokázali zkonstruovat ... a jsou vybaveny těmi nejcitlivějšími časovači, které byly k dispozici. Když budeme vědět, že se k nám Ještěři pokoušejí přiblížit zezadu, necháme miny za sebou a načasujeme je tak, aby explodovaly v okamžiku, kdy bude nepřátelská loď nejbližší. Možná ji dostaneme, možná ne, ale určitě stojí za to se o to pokusit.“

„I když ji nezničíme, možná ji to zamotá šišku.“ Johnson se zazubil. „To se mi líbí. Ten, kdo to vymyslel, musel být opravdu chytrá hlavička.“

„Děkuji,“ řekl Walter Stone. Johnson vykulil oči. „To jste byl vy?“ Stone se na něho zašklebil. „To jsem neřekl. Řekl jsem jen: Děkuji. No nic. Teď si zapneme simulátor a podíváme se, co budete dělat, kdyby se nás Ještěři doopravdy rozhodli napadnout.“

Simulátor představoval značně zdokonalenou verzi Linkových trenažerů, na nichž Johnson cvičil ještě před příchodem Ještěřů. Jako u většiny lidské technologie, i zde si jeho konstruktéři vypůjčili - přesněji řečeno ukradli - řadu věcí a principů, které v roce 1942 znala Rasa, ale lidé nikoli. Konečný výsledek připomínal do jisté míry počítačovou hru, v níž byl Lewis a Clark zredukován na zářící bod na obrazovce. Druhý podobný bod představoval hypotetickou pronásledující loď Ještěřů, a menší blikající světelné body označovaly všechno, co bylo odpáleno.

Johnson „ztratil“ Lewise a Clarka šestkrát za sebou, než se mu konečně podařilo zachránit loď díky perfektní umístění min. V té chvíli měl kombinézu propocenou a pot mu stékal ve velkých kapkách i po čele. „Uff!“ řekl. „Musíme jen doufat, že po nás Ještěři nepůjdou, protože kdyby to udělali, tak bychom rněli na beton problémy.“

„Ámen,“ odpověděl Stone. „Ale cvikem se zlepšíte - nebo byste se alespoň měl zlepšit.“

„Jo, to chápu,“ řekl Johnson. „Svých prvních pár bojových letů jsem přežil jenom díky tomu, že jsem měl z pekla štěstí.“ Na okamžik se odmlčel a podíval se muže, který ho zacvičoval. „Vy na té věci cvičíte hodně, co?“

„Každý den, kdykoli mám příležitost,“ řekl Stone vážně.

„Myslel jsem si to. Je to dost blízké skutečnosti,“ řekl Johnson. Šéfpilot znovu přikývl. Johnson se zhluboka nadechl.

„Okay. A se vším tím cvikem, který máte, jak často vyhráváte?“

„O něco méně než v polovině případů,“ odvětil Stone. „Ti ztracení Ještěři mají víc možností než my. Na tom nic nezměníme. Pokud se stím nedokážete vyrovnat - nu, pak máte smůlu.“

„Sestřelili mě,“ řekl ponuře Johnson.

„Mě taky.“ Walter Stone se natáhl a plácl Johnsona po zádech. Kdyby nebyl připoutaný, to plácnutí by Johnsona vymrštilo z křesla. Stone pokračoval: „Museli jsme být šílení, když jsme létali proti Ještěřům na těch starých vrtulových letadlech.“

„Byly tenkrát to jediné, co jsme měli, a tu práci bylo třeba udělat,“ řekl Johnson. Životnost pilota, který za války létal proti Ještěřům, se nejčastěji počítala na pouhé hodiny. Kdyby Johnson nebyl býval zraněn, když Ještěři sestřelili jeho stroj, kdyby nestrávil tolik času v nemocnici, s největší pravděpodobností by to na některém z dalších letů schytl totálně a ne pouze částečně, jak se mu stalo. Neměl však chuť u těchto myšlenek prodlévat.

Stone řekl: „Myslím, že už jsem vás dnes potrápil dost. Tak vás pustím o pár minut dřív, abyste se dostal do jídelny dřív, než se budou střídát směny.“

„Děkuji, pane,“ řekl Johnson a rozepnul si upínací pás. „Až tady budu mít další směnu s vámi, dám si další rundu na simulátoru.“

„K ničemu byste mi nebyl, kdybyste to neudělal,“ řekl Stone. „Tak či tak, myslím, že se to dá zařídit.“

Zachytává se madel v řídicí místnosti, Johnson zamířil kjídelně. Při zrychlení 0,01 g byly ruce mnohem spolehlivější než nohy. Pociťoval dokonce jakousi dychtivost. Na nějakou dobu - někdy to byly dokonce celé hodiny - dokázal zapomenout i na to, že se nikdy nevrátí domů.

Podplukovník Sam Yeager tiše nadával počítači ještěří provenience, stojícímu na jeho psacím stole. Sorviss, muž Rasy, který žil v Los Angeles, udělal co mohl, aby obnovil Yeagerův plný přístup do počítačové sítě Rasy. Ale zdálo se, že jeho snaha nestačila. Sam poznal velkou část této sítě, když předstíral, že je muž Rasy jménem Regeya. Jako Samu Yeagerovi, lidské bytosti, mu byl povolen přístup pouze do části této sítě.

„Ty čubčí synu,“ řekl obrazovce, na níž červeně zářila slova PŘÍSTUP ODMÍTNUT, přirozeně napsaná ještěřími písmeny.

Právě sahal po telefonu, aby Sorvissovi sdělil, že ani jeho poslední úsilí nevedlo k žádoucímu výsledku, když do jeho pracovny vpadl jeho syn Jonathan. Yeager se zamračil; neměl rád, když ho někdo vyrušoval při práci. Ale to, co mu Jonathan řekl, způsobilo, že mu rázem odpustil. „Rychle, tati, pojď -myslím, že se klubou ven!“

„Panebože!“ Sam odložil sluchátko do vidlice a vyskočil. „To je o tři dny dříve.“

„Když ti je prezident Warren dával, tak ti řekl, že jejich nejlepší odhad doby jejich vylihnutí počítá s chybou plus mínus deseti dnů,“ řekl Jonathan Yeager s obvyklou netrpělivostí mládí vůči stáří. Teprve před nedávnem oslavil své dvacáté narozeniny. Sam Yeager na to nerad myslel; připomínalo mu to, že on před nedávnem oslavil šestapadesátiny.

Jonathan byl už na chodbě. „Tak jdeš nebo ne?“ pobídl ho.

„Jestli neuhneš z cesty, tak tě zašlápnu,“ odpověděl Sam.

Jonathan se zdvořile zasmál. Byl o pár palců vyšší než otec, a byl také širší v ramenou. Kdyby neměl chuť dát se zašlápnout, Sam by s tím měl ztracenou práci. Stropní světla se leskla na Jonathanově vyholené hlavě a ozařovala kresbu, pokrývající jeho hrud' a břicho: podle toho, co tělní kresba tvrdila, byl Jonathan nyní údržbář motorů pozemních křižníků. Mládež na celém světě napodobovala módu Ještěřů a považovala rodiče za staromódní, pokud seji odvážili kvůli tomu kritizovat.

Před inkubátorem stála Samova žena Barbara. Díky této nové hračce bylo v prádelně ještě méně místa, než když tam byla pouze pračka, sušička a bojler. „V jedné z těch skořápek je už malý otvor,“ hlásila Barbara vzrušeně.

„Chtěl bych se podívat,“ řekl Sam, ačkoli prodrat se k inkubátoru v přeplněné prádelně nebylo tak snadné.

„Nezapomeň, že jsem vyrostl na farmě, takže bych měl něco vědět o tom, jak to chodí s vejci.“

„Něco možná ano,“ řekla Barbara přezíravě. „Ale nikdo -každopádně nikdo na Zemi - ještě neviděl klubat se ještěří vejce, až do dneška.“

Tak, jak se stávalo často, zahнала ho tím do defenzivy. Zatímco hledal vhodnou odpověď, Jonathan mu poskytl nový námět k přemýšlení: „Tati, mohl bych zavolat Karen, aby sem přišla a dívala se na to s námi?“

Jeho dívka byla Rasou uchválena stejně jako on. Také si libovala v tělních kresbách, k nimž často nosila pouze nepatrnou podprsenku, s bídou zakrývající intimní místa. Hlavu si neholila, ačkoli některé dívky dělaly i to. Ale to nebyl ten důvod, proč Yeager váhal. „Ty víš, že jsem ta vejce nedostal pro svou zábavu ... nebo pro zábavu Karen.“

„To samozřejmě vím,“ řekl jeho syn rozhořčeně. „Myslíš si, že jsem záprtek nebo tak něco?“ I tento slangový obrat pocházel z jazyka Ještěřů.

„Ne, ovšemže ne,“ odpověděl Sam, vybavuje si v paměti, jak nedůtklivý byl on, když mu bylo dvacet. „Ale určitě je důležité, aby kde kdo nevěděl, že máme ta ještěří vejce - nebo mláďata, jak se možná brzy ukáže.“ Osmnáct let druhé ligy a dvacet let v armádě mu poskytlo slovník, kterým se věci daly vyjádřit pádněji a lapidárněji. V přítomnosti své ženy a svého syna se ho však snažil příliš nepoužívat.

Jonathan obrátil oči v sloup. „A co budeš dělat, tati? Budeš je schovávat v garáži pokaždé, když k nám někdo přijde?“

„Pokud přijdou příslušníci Rasy, tak bych to asi měl dělat,“ řekl Sam, ale pak si povzdechl. Jeho syn měl pravdu. Jeho rozkazy zněly tak, že má vychovat malé Ještěry pokud možno co nejvíc jako lidské bytosti. Jak to měl udělat, pokud by se nikdy nesetkali s nikým jiným než sním a jeho rodinou? Znovu si povzdechl, a pak řekl: „Okay, tak si ji tedy pozvi. Ale až přijde, poučím ji, aby o tom necvrlikala na každé střeše.“

„Jistě, tati.“ Jonathan byl nyní, když dosáhl svého, samý úsměv. „To je tak horké!“ Rasa měla ráda horko. Z toho vznikl termín pro schválení a ocenění. Jonathan se vyřítl k telefonu.

Barbara řekla s obavami: „Dříve nebo později se Rasa doví, že tu máme ta mláďata. Až k tomu dojde, nastanou potíže.“

„Počítám, že máš pravdu,“ řekl Yeager. „Ale ty potíže bude mít vláda a ne my. Když se těch mláďat budeme muset vzdát, no tak se jich vzdáme, to je všechno. Není důvod si s tím už dopředu lámat hlavu, nemám pravdu?“

„Asi máš,“ řekla Barbara, ale neznělo to příliš přesvědčeně. Ani Sam o tom nebyl na sto procent přesvědčen, ale snažil se podobné obavy pokud možno potlačit. „Dovoliš, abych se podíval?“ zeptal se, stejně jako okamžik předtím. „Jsem asi jediný v tomto domě, kdo ta vejce ještě dnes neviděl.“

Ted, když Jonathan odešel, bylo v prádelně poněkud víc místa. Když Barbara ustoupila stranou, Sam zvedl víko inkubátoru a nahlédl dovnitř. Obě vejce uvnitř, mnohem větší než slepičí, měla žlutou skořápku s hnědými a bílými skvrnami. Sam by se byl vsadil, že to byly mimikry, které je měly učinit nenápadnými v písku, do něhož byla převážně kladena. A v jedné skořápce byl skutečně malý otvor. „Podívala by ses na to?“ řekl Sam mímě.

Barbara to už viděla. A její otázka - pro ni typická - byla velice věčná: „Opravdu si myslíš, že se o ně dokážeme postarat, Same?“

„No, zlatíčko, zvládli jsme to s Jonathanem, a dopadlo to docela dobře,“ řekl Yeager.

„Na této odpovědi jsou špatné tři věci,“ řekla suše. Začala je vypočítávat na prstech: „Za prvé, jsme o dvacet let starší než tenkrát. Za druhé, z těch vajec se vylihnou dvě mláďata, a Jonathan byl jenom jeden. A za třetí, jsou to Ještěři, pokud sis toho nevšiml. To nebude jako vychovávat děti.“

„Máme je vychovávat pokud možno jako děti,“ odvětil Sam. „Proto jsem tu práci dostal já, a ne nějaká laboratoř. Ale jinak máš pravdu. Určitě to nebude stejné jako s dětmi.“

„To určitě ne.“ Barbara se do něj zavěsila. „Vážně budou spíš jako malá divoká zvířata, dokud jim nebudou tři nebo čtyři roky?“

Snaže se na tom najít tu lepší stránku, Sam řekl: „A ty si myslíš, že Jonathan takový nebyl?“ Barbara vyvinula svou ruku z jeho a začala bubnovat prsty. Sam vzdychl a opatrně řekl: „Nejspíš to tak nějak je. Nenuť se mluvit tak rychle jako lidské děti, ale na druhé straně se už od vylihnutí dokážou rychle pohybovat. To z nich určitě dělá malá divoká zvířátka. Jenomže my se máme pokusit udělat z nich malá ochočená zvířátka.“

„Jsem moc zvědavá, jestli to dokážeme,“ řekla Barbara. „Kolik pohádek si vypráví Rasa na své rodné planetě o mláďatech, která se vylihla tam, kde neměla, a o Ještěrech, kteří žili jako divoká zvířata, dokud nebyli objeveni a zcivilizováni?“

„Spoustu,“ připustil Sam. „Samozřejmě, my máme také takové příběhy.“

„Divoké děti,“ přikývla Barbara. „Ale i v těch příbězích těm dětem vždycky někdo pomůže, když jsou malé - například vlčice, která odkojila Romula a Reraa.“ Na její literární odkazy se dalo spolehnout, konec konců vystudovala středověkou angličtinu. „A všechny ty naše příběhy jsou vlastně legendy - mýty. A ty ještě příběhy vypadají, jako kdyby pocházely z přehledu posledních zpráv United Press.“

Než na to stačil Yeager odpovědět, přičítal se do prádelny opět Jonathan. „Karen je už na cestě,“ oznámil rodičům.

„Říkala, abychom je nenechali vylihnout, dokud se sem nedostane.“

„To je dobré,“ řekl Sam. „Něklek ti taky, jak bychom to asi měli zařídit?“ Jonathan na něj vrhl zamračený pohled. Jenže Sam už přečkal tisíce takových pohledů od trenérů, rozhodčích, generálů a několik i od samotného presidenta, takže ho pohled jeho syna nemohl vyvést z rovnováhy. Ukázal dolů do inkubátoru. „Podívej se. Ten Ještěr v tom druhém vejci si právě taky začíná prorážet cestu ven“

Všichni se natlačili k inkubátoru, což vzhledem k nedostatku místa nebylo tak snadné. Skutečně, otvory byly už v obou skořápkách. Jonathan řekl: „Podívejte se - ty skořápky se spíše trhají než praskají. Vypadají spíš jak kožené, ne tvrdé jak slepičí vejce.“

„Jako slepičí vejce,“ opravila ho Barbara a polohlasem dodala: „Já nevím, co je v těch školách dnes učí.“

Sam viděl klubat se na svět spoustu kuřat ať věděl, že k tomu nedochází naráz. A skutečně, otvory ve skořápkách se příliš nezvětšily do chvíle, kdy se ozval zvonek u domovních dveří. Jonathan šel otevřít a za okamžik se vrátil s Karen.

„Zdravím vás, starší specialistko pro výstroj,“ řekl Sam jazykem Rasy, prohlížeje si její tělní kresbu. Snažil se přitom nedívat se příliš na kůži, na níž byla kresba vyvedena. Nebylo to tak lehké - Karen byla pěkná rudovláska - ale Sam to nějak zvládl. „Zdravím vás, nadřízený pane,“ odpověděla Karen stejnou řečí. Stejně jako Jonathan, stejně jako celá mladší generace, si nepamatovala dobu, kdy na Zemi nebyli Ještři. Studovala jejich řeč na UCLA stejně, jako studovala matematiku nebo chemii. Přesto, že se mládež po Rase opičila, považovala její existenci za mnohem samozřejmější, než kdy dokážou Sam a Barbara.

U inkubátoru se teď tísnilo čtyři lidé, což bylo krajně nepohodlné. Karen byla první, kdo zpozoroval čumáček prvního Ještěra, deroucí se ven ze skořápky. „Podívejte se!“ řekla vzrušeně. „Má na konci nosu malý roh.“

„To není roh, to je vaječný zub,“ řekl Sam. „Želvy, hadi a obyčejné ještěrky je mají také, aby jim pomohl dostat se z vejce. Za pár dní jim upadne.“

Malí Ještři (mláďata mu znělo poněkud urážlivě) si zvolna probíjovávali svou cestu ven z vajec, která je věznila. Byli světle hnědo-zelení, mnohem světlejší, než budou v dospělosti. Jejich šupiny se leskly zbytky vaječné tekutiny, ale silné žárovky inkubátoru ji rychle vysušily. „Ty jejich hlavy mi připadají nějaké moc velké,“ řekl Jonathan.

„To nám tvoje připadala taky, když ses narodil,“ řekl Sam. Barbara přikývla. Zdálo se, že to Jonathan uvedlo do rozpaků, i když Karenina hlava se při narození nepochybně také musela zdát příliš velká v poměru k jejímu tělu. Musela.

Když nad sebou ještě mláďata uslyšela hlasy, zvedla své droboučké oční výčnělky k lidem. Sama napadlo, jak jim asi připadá on. Určitě se jim moc nezamlouval, protože se pokusila ukrýt na dně inkubátoru. Tohle Jonathan nedělal, když byl dítě. A díky Bohu za to, pomyslel si Sam.

Natáhl se, aby chytil jednoho z Ještěrů. Ten vztekle zasyčel a chňapl po něm. Na rozdíl od čerstvě narozeného Jonathanu měl plnou tlamu malých ostrých zubů. Sam ucukl rukou. „Kde jsou ty kožené rukavice?“ zeptal se.

„Tady.“ Barbara mu je podala. Natáhl si je a chytil jednoho z Ještěrů za hlavou, jako by to byla užovka na farmě v Nebrasce, kde vyrostl. Ještěr nemohl utéci a nemohl ani kousat, i když se pokoušel o obojí. Přenesl mláďe do prázdné místnosti, která teď už nebyla prázdná. Když je položil na podlahu, bleskově zmizelo v jednom z úkrytů, které zde Sam připravil: pod kbelíkem postaveným dnem vzhůru, v jehož boku vyřízl vstup. Opatrně za sebou zavřel dveře, vrátil se do prádelny a chytil druhé mláďe. „A máme je,“ řekl, vycházeje s kroutícím se malým Ještěrem na chodbu. „A teď z nich něco musíme udělat.“

Felless se snažila vstřípat alespoň trochu zdravého rozumu úředníkovi z ministerstva spravedlnosti Velkoněmecké říše, což byl skutečně nevděčný úkol. „Jestli neděláte víc, než musíme, abyste omezili pašování zázvoru do zemí ovládaných Rasou, je jen přirozené, že jsme museli odpovědět stejně,“ řekla Velkému Ošklivci. „To znamená pomoci při dopravě tosevanských drog do Reichu.“

Úředník, náměstek ministra jménem Freisler, naslouchal svému tajemníkovi, který překládal Fellessina slova do hrdelního jazyka Němců, který se Felless neobtěžovala naučit. Pak promluvil sám, a zdálo se, že to znělo podrážděně. Nicméně tajemníkova odpověď zněla zcela bezvýrazně: „Pan Freisler rozhodně odmítá tuto podobnost. Varuje, že pašeráci drog, dopadení na území Reichu, ať Tosevané nebo příslušníci Rasy, budou postaveni před Lidový soud a bude jim vyměřen maximální trest, který zákon dovoluje.“

„Budou zabiti, chcete říct,“ řekla Felless znechuceně. Tajemník kývl hlavou nahoru a dolů, což byl ekvivalent souhlasného pohybu rukou u Rasy. Němci měli ve zvyku zabít každého, kdo jim stoprocentně nevyhovoval; byli to barbari a divoši i na poměry, panující na Tosevu 3.

A to jsem byla takový blázen, že jsem se specializovala na vztahy mezi Rasou a nově podmaněnými druhy. Felless

uniklo tiché zasyčení, výsměch sobě samotné. Když se po přeletu kolonizační flotily na Tosev 3 probudila ze studeného spánku, zjistila, že stovky miliónů Tosevanů zůstaly nepodmaněné, Němci mezi nimi. Zjistila také, že Tosevané, nezávislí i ti pod vládou Rasy, jsou Rase mnohem cizější než Rabotevové nebo Hallessiané.

A také objevila zázvor, což byla svým způsobem ironie. Díky této tosevanské rostlině získalo její vlastní sexuální chování zběsilou naléhavost, nepříliš vzdálenou tomu, jak to chodilo u Velkých Ošklivců. Totéž platilo o všech ženách, které požívaly zázvor, což byl hlavní důvod k tomu, že se Rasa tak tvrdě pokoušela tento obchod potlačit. I když se o zázvor přela s tím individuem Freislerem, sama toužila po jeho dávce.

Nadechla se, ale než stačila promluvit, zasyčel její telefon. „Omluvte mě,“ řekla tajemníkovi, který přikývl. Vytáhla telefon z opasku. „Felless,“ ohlásila se.

„Zdravím vás, starší výzkumnice,“ ozval se nějaký muž. „Tady Slomikk.“

„Zdravím vás, vědecký důstojníku,“ odpověděla Felless. „Co je nového?“

„Je mi potěšením vás informovat, že obě mláďata z vaší snůšky ztratila své vaječné zuby v normální lhůtě,“ řekl Slomikk.

„To je skutečně dobrá zpráva,“ odpověděla Felless. „To ráda slyším. Konec.“ Přerušila spojení a vrátila telefon do pouzdra na opasku.

„Co je to za dobrou zprávu?“ zeptal se německý tajemník.

Možná to byl projev zdvořilého zájmu - možná, ale nebylo to pravděpodobné. Spíš se pídil po zpravodajských informacích. Felless mu nehodlala žádné poskytnout. „Nic důležitého,“ řekla. „Ale abychom se vrátili k věci ... váš nadřízený se mi pokoušel vysvětlit, proč podmínky uplatňované vůči Rase nemohou být uplatněny vůči Reichu. Pokud jde o to, jeho vysvětlení je pouze k smíchu.“

Když to bylo přeloženo, Velký Ošklivec jménem Freisler vydal několik hlasitých, nesouvislých zvuků, a pak řekl:

„Nejsem zvyklý na takovou hrubost.“

„Nepochybně: všichni Tosevané, kteří před vás předstoupí, se vás bojí,“ řekla Felless sladce. „Ale já pod vaši jurisdikci nespádám, takže se vás bát nemusím.“

Německému úředníkovi se nahrula krev do tváře, u Velkých Ošklivců neklamná známka hněvu. Felless bavilo Němce dráždit. Jejich vražedný způsob vlády - a jejich iracionálnost - ji pobuřovaly. To, že byli tak dalece pomatení, že považovali sami sebe - Tosevany! - za panskou rasu, ji zlobilo ještě víc. Bylo sladké je občas trochu setřít.

Na mláďata nepomyslela, dokud neopustila Freislerovu pracovnu. Neustoupil ve věci boje proti pašerákům zázvoru; sice ho rozzlobila, ale zároveň se zatvrdil. Diplomacie - a samotné pomýšlení, že musí jednat diplomaticky s Velkými Ošklivci - připadaly Felless stále zatěžko, tak jako tolika jiným příslušníkům Rasy.

Nelhala, když řekla německému tajemníkovi, že zpráva, kterou jí Slomikk sdělil, není příliš důležitá. Jediný důvod, proč jí mláďata přišla na mysl, bylo pošetilé přání, aby ona sama ještě měla vaječný zub. Kdyby tomu tak bylo, mohla by roztrhnout toho arogantního, hlučného Freislera jako vaječnou skořápku. To pokušení k násilí, které v ní Velcí Ošklivci vyvolávali, bylo děsivé.

Stejně i jejich počasí. Nevytápěli vnitřek svých budov na teplotu příjemnou civilizovaným bytostem (čímž mínila samozřejmě muže a ženy Rasy). Ale opustit grandiózní budovu ministerstva spravedlnosti a vyjít do ulic Norimberka bylo šokující. Obviňovat Tosevany za tu zimu nemělo žádný logický smysl. Ale Felless teď na logiku kašlala, zatímco se pokoušela nezmrznout.

Naštěstí její dobře vytopený vůz čekal nedaleko. „Zpátky na vyslanectví, nadřízená paní?“ zeptal se řidič.

„Ano, zpátky na vyslanectví,“ odpověděla Felless. „Musím podat vyslanci Veffanimu zprávu o zatvrzelosti Tosevanů.“

„Bude vykonáno,“ řekl řidič a uvedl vůz do pohybu. Automobil byl německé výroby, ale jezdil docela dobře. Tosevané mívali ve zvyku pohánět své motory destiláty z nafty; nyní však mnoho z nich spalovalo vodík - další technologie ukradená Rase. Zdálo se, že Tosevané považují takové krádeže a změny, z nich vyplývající, za zcela samozřejmé. Rasu to dohánělo k šílenství.

Norimberské bulváry jí připadaly absurdně široké dokonce i na hlavní město nezávislého ne-impéria. Nacisté, frakce vládnoucí Němcům, měli ideologii, která to větší považovala automaticky také za lepší. Policista vjedné z jejich nesmyslně pře-zdobených uniforem - které také plnily ideologickou funkci - zastavil dopravu, aby mohla přejít žena, vedoucí za ruku nedospělého Tosevana a tlačící před sebou dalšího v malém čtyřko-lovém vozíku. Nijak nespěchala, nestarajíc se vůbec o to, že Felless zdržuje.

Felless se pokusila využít tohoto zdržení k tomu, aby studovala způsob, jakým se ta žena starala o svá mláďata. To ve vozíku bylo stejně absurdně bezmocné jako všichni čerstvě vy-líhlí - ne, Velcí Ošklivci používali termín narození - Tosevané poté, kdy opustili těla svých matek. Ale i ten, který šel sám, závisel na ženě, která mu pravděpodobně dala život. Ze své vlastní svobodné vůle se podřizoval její autoritě.

Mláďata Rasy, jakmile dostala špetku rozumu, předpokládala, že jejich starší příbuzní jsou predátoři, a snažila se jim pokud možno vyhýbat. Možná proto jim byla tak důkladně vštěpována poslušnost a subordinace, jakmile se stala vychovatelnými. Tyto lekce obvykle zapustily hluboké kořeny. Ale Velcí Ošklivci, na počátku tak povolní, končili jako mnohem větší individualisté než příslušníci Rasy.

Paradox. Tyto změny přicházely samozřejmě se sexuální dospělostí. Ta hnala Tosevany k nezávislosti na těch, na nichž do té doby tak lpěli. Rasa takovými výkyvy netrpěla, nedotčena hormonálními přívaly s výjimkou období páření - nebo pokud nebyla povzbuzena zázvorem, pomyslela si Felless. Zázvor narušil modely chování, tak neotřesitelné Doma. Připadalo jí to jako věčnost, než strážník dal pokyn k pokračování v jízdě. Když teď vzbudili její pozornost, Felless dál pozorovala Velké Ošklivce - většinou ženy, podle způsobu jejich oblečení a délky vlasů - starající se o tosevanská mláďata různých velikostí.

Pokusila se představit si sebe, jak vede ulicí svůj vlastní pár mláďat, každé vjedné ruce. Absurdnost této představy ji

přiměla otevřít ústa v srdečném smíchu. Ta malá stvoření by se ji ze všech sil snažila kousnout a utéci. Civilizování mláďat nebylo snadné. Byla to, popravdě řečeno, jedna z prvních specializací, které se u Rasy vyvinuly, ještě před úsvitem dějin. Systematické civilizování mláďat tak zpětně napomohlo k civilizování Rasy.

Vůz zastavil před vyslanectvím Rasy ve Velkoněmecké říši.

Felless vydechla úlevou, nejen proto, že unikla absurdní fantazii, která plnila její mysl, ale také při pohledu na účelnou, funkcionalistickou krychli vyslanectví. Žádné novější budovy v Norimberku se nevyhnuly nacistické vášni pro nezměrnou okázalost. I ty starší jí připadaly strašně přezdobené. Uniknout k prostotě a jednoduchosti bylo potěšením. Felless spěchala do Veffaniho pracovny. Vyslanec řekl: „Zdravím vás, starší výzkumnice. Jsem rád, že jste se vrátila ke svým povinnostem, poté co jste položila svá vejce.“

„Děkuji vám, nadřízený pane,“ odpověděla Felless. Ta vejce oplodnil buď Veffani nebo Ttomalss, zkušený výzkumník tosevanské psychologie; pářili se s ní oba, když zázvor vyvolal k životu její sezónní feromony. Věděla, že kdyby byla Tosevan-kou, zajímalo by ji, který z nich je otec. Naštěstí byla žena Rasy a tak si s tím nemusela dělat starosti. Nejdříve povinnost. „Nadřízený pane, s politováním vám hlásím, že Němci zjevně nehodlají ustoupit ve věci pašování zázvoru.“ „Jsem zklamán, ale nikoli překvapen,“ řekl vyslanec. „Zdá se, že snaha zkazit nás je součástí jejich strategie.“

„Pravda,“ řekla Felless, ačkoli Veffani byl netaktní. Nemohl přece nevědět, že ona je jedna z těch, které podlehly zázvoru, když ho to stimulovalo k tomu, aby se s ní spáril. Obávala se, že také ví, že ona po té rostlině stále touží, přesto že tresty pro ženy, které ji užívaly, byly stále přísnější.

„Neobávají se tedy našeho úsilí v obdobném směru?“ řekl Veffani.

„Pokud ano, nedávají to najevo,“ řekla Felless, „i když jste mě varoval, že to jsou mistři v blufování.“

„Jsou víc než jen to. Jsou to lháři od okamžiku, kdy opustí své skořápky - eh, totiž těla svých matek,“ opravil se Veffani.

„Jaký bude tedy náš postup?“ zeptala se Felless.

„Budu se muset poradit se svými nadřízenými,“ odpověděl vyslanec. „Já sám bych se přikláněl k pokračování v současném kursu, dokud se jeho neúspěch nestane zjevným. K tomu zatím nedošlo. Němci budou pašovat. My bychom měli dělat totéž, abychom jim ukázali, že každá hra něco stojí.“

„Pravda, nadřízený pane,“ řekla Felless. „Jestli si vzpomínáte, byla jsem vlastně první, kdo varoval Němce, že můžeme přistoupit k takové politice.“ Toužila po uznání za to.

„Vzpomínám si, starší výzkumnice. Konec konců jsem u toho byl.“ Veffaniho hlas zněl pobaveně.

Nevadilo jí, že se smál, jen když si to pamatoval. Ale když už mu to připomněla, považovala za moudřejší změnit téma:

„Slomikk mi říkal, že má mláďata ztratila vaječné zuby.“ Protože je možná zplodil, projevil jistý nevelký zájem, stejně jako ona.

„Ano, už bylo na čase,“ souhlasil se zdvořilou pozorností, jak očekávala. „Nu, a teď zpátky k tomu, jak se vypořádat s těmi zatracenými Němci...“

Monika Dutourdová hněvivě zavrtěla hlavou. „Ne, nechci s vámi jít do kina,“ řekla Dieteru Kuhnovi. „Nechci s vámi jít na večeři. Nechci s vámi jít nikam. Jestli mi chcete vůbec něčím udělat radost, tak jděte pryč a nechte mě na pokoji.“

Kuhn byl štíhlý a snědý. Vypadal jako rodák z Marseille stejně jako Monika. Považovala ho za Francouze, když se zapisoval na její přednášky z římské historie. Psal francouzsky jako rodilý Francouz. Ale nebyl to Francouz. Byl sturmabahnfihrer SS, a v Marseille byl proto, aby dostal pod kontrolu Reichu pašování zázvoru přes zdejší přístav. Založil si ruce na psou. Přednášková síň byla v této chvíli až na ně dva prázdná, jak si Monika s úlekem uvědomila.

„Nežádám oto služebně,“ řekl. Jeho mluvená francouzština byla velmi dobrá, ale jejím uším byl dvojnásobně cizí: používal pařížskou francouzštinu, ne místní dialekt, a měl hrdelní přízvuk, který svědčil o tom, že pocházel z té nesprávné strany Rýna. „Žádám o to kvůli sobě.“

„Copak jste blázen? Nebo si myslíte, že jsem blázen já?“ zeptala se Monika rozhořčeně. „Nejdřív jste zavřel mého bratra. Teď, když Pierre zrušil dohodu, kterou s vámi měl, ho chcete zabít. Jediný důvod, proč jste se o mě vůbec kdy zajímal, byl ten, abyste se dostal k němu.“

„To byl taky důvod, pravda,“ přisvědčil s rázným přikývnutím, které nebylo ani v nejmenším francouzské. „Ale nebyl to jediný důvod. Vždycky jsem vás považoval za velice přitažlivou ženu.“

To říkal už předtím. Ale kromě toho, že to říkal, podnikal v tomto směru tak málo, že za tím Monika viděla jiný úmysl. Vlastně ji napadlo, jestli nedává přednost chlapcům. Kdyby ne, nesnažil by se víc, aby ji dostal do postele? Žena v okupované Francii, která řekla esesákovi ne, podstupovala značné riziko, ale on nikdy ani nevyužil svého postavení k tomu, aby u ní něčeho dosáhl.

Až do dneška. S nepřilíh přímým úsměvem pokračoval: „Měla byste ke mně být přátelštější. Opravdu byste chtěla, aby Říšská bezpečnostní služba začala zkoumat politický obsah vašich přednášek o germánských vpádech do římského impéria? Věřte mi, to mohu zařídit.“

Zamrazilo ji. Když Němci někoho vyšetřovali, zavřeli ho, zahodili klíč, a rozhodli se až později - někdy mnohem později - jestli ho chtějí zase najít. Ale Dieter Kuhn ji už předtím jednou nebo dvakrát takto varoval. Ale dál v té věci nic nepodnikl. A tak znovu zavrtěla hlavou. „Jděte pryč,“ řekla, a pak dodala místní slangový výraz, který znamenal totéž, ale byl mnohem drsnější.

Nemyslela si, že mu bude rozumět. Ale podle toho, jak mu ztuhla tvář, porozuměl. „Myslím, že zjistíte, že jste udělala chybu,“ řekl a otočil se na patách s teutonskou vojenskou přesností. Když vyšel z učebny, zjistila ke svému překvapení, že se sama cítí hůře, než když byla s ním.

Pohlédla dolů na své ruce. Tráslý se - zvláštní směsicí vzteku a strachu. Když kráčela dolů po schodišti ke svému bicyklu, cítila slabost v kolenou. Nasedla na kolo a zamířila na sever po Rue Breteuil ke svému bytu nedaleko Starého přístavu, toho, který přitáhl pozornost starých Řeků, kteří se zde usadili a nazvali své město Massilia. Vzduch byl ostrý

ale ne studený; i v únoru v Marseille málokdy mrzlo.

Když jela ulicí, Francouzi za ní hvízdali. Byla na to zvyklá a ignorovala to. Dva vojáci Wehrmachtu v šedivém terénním volkswagenu také hlasitě ocenili její vzhled. I je ignorovala. Nevěděli, kdo je, jen to, že je hezká žena. To je činilo neškodnými.

Prála si, aby něco učinilo neškodným i Dietera Kuhna.

Kromě Francouzů a Němců bylo v ulicích Marseille vidět i mnoho Ještěřů. Za války ovládali město a celý jih Francie a stále zde s Velkoněmeckou říší čile obchodovali. Některé z těchto obchodů byly legální a okupanty vítané. Ale zbytek by nacisté potlačili, kdyby toho byli schopní. Marseille bylo rájem pašeráků už v dobách, kdy se jmenovalo Massilia. Atak, když si Monika všimla Ještěra pomalu přecházejícího před jejím domem, nevěnovala tomu žádnou pozornost. Zastavila a chystala se vynést kolo nahoru. V této části města by na ni sotva počkalo do rána, kdyby je nechala na ulici.

Než je stačila zanést dovnitř, Ještěr k ní přistoupil a řekl syčivou, nepřilíš spisovnou francouzštinou: „Est-ce que vous etes Monique Dutourd? „

„Ano, jsem Monika Dutourdová,“ odpověděla překvapeně. „Co ode mě chcete?“

„Vy jste brati- - ne, chyba, sestra - toho pověstného Pierra Dutourda, není to tak?“ zeptal se Ještěr. „Potřebuji zastihnout slavného Dutourda v obchodní záležitosti, která se týká nás obou, ale mám potíže. Vy můžete, možná, pomoci?“

Jeho obchodní záležitost se musela týkat zázvoru, zázvoru nebo drog pro lidi. „Jděte pryč,“ řekla Monika tiše. Měla chuť to zaječet. Dieter Kuhn nebo nějaký jiný nacistu ji určitě sledoval. Němci také hledali jejího bratra.

„Ale proč vy chcete, abych šel pryč?“ zeptal se Ještěr. Jeho druh, jak slyšela, byl naivní, ale neočekávala, že bude tak naivní, aby jí položil podobnou otázku. Než mohla něco říct, Ještěr pokračoval: „Z toho obchodu, který dělám s vaším slavným bratrem, by mohl být veliký zisk. Něco z toho zisku by mohlo být pro vás, jako prostředníka.“

Monika se mu vysmála do očí, což ho tak polekalo, že o krok ustoupil. „Jděte pryč,“ opakovala. „Nevíte, že mě Němci sledují? Hledají také mého bratra, mého slavného bratra.“ Znovu se zasmála, ačkoli pochybovala, že Ještěr pochopil tu ironii. „Hledají ho, aby ho mohli zabít.“

„Ale proč je to?“ Ještěr se zdál upřímně zmatený. „Pořád pašuje zázvor Rase. Teď jenom pašuje i jiné věci pro vás Tosevany. Mohlo by jim to tak moc vadit?“

Vysvětlovat mu to připadalo Monice zbytečné. Aniž by se obtěžovala opakovat mu, aby šel pryč, vykročila s kolem do schodů. Musela opravit písemné práce, a když bude mít štěstí, zbude jí i čas na práci na její monografii o kultu bohyně Isis v Galii Narbonské.

Když konečně pochopil, že se nikam nedostane, Ještěr za ní zavolal: „Řekněte mu, že mé jméno je Ssimachan. Bude o mně vědět. Bude se mnou chtít udělat obchod. Můžeme z toho mít velký zisk, on a já.“

Monika neměla v úmyslu říkat Pierrovi jakoukoli podobnou věc. Ten Ssimachan jí připadal tak hloupý, že bylo mnohem pravděpodobnější, že sebou přináší spíš nebezpečí než zisk. Pravděpodobně ho také sledovala smečka gestapáků.

Jestli narazí na ty, kteří sledovali ji ... To bylo velmi nepříjemné pomyšlení.

K večeri si připravila sěpii na olivovém oleji, jídlo, které by ocenili i staří Římané. Pak opravila písemky, jak nejrychleji to šlo. Jako obvykle, práce Dietera Kuhna - na jejich přednáškách používal jméno Laforce - byla velmi dobrá. Něco polohlasem zavrčela. Nikdy jí neposkytl žádný důvod dát mu nedostatečnou, ba ani horší známku než nejlepší.

Když opravila písemné práce, vytáhla ze zásuvky své fotografie a kopie náčrtů pořízených a publikovaných v předešlých třech stoletích. Jestli vůbec někdy svoji monografii o uctívání bohyně Isis v této části světa za časů římského impéria dokončí, bude ji moci publikovat bez velkých obav. Na rozdíl od poznámek o římsko-germánských vztazích, kult bohyně Isis v sobě zahrnoval pramálo moderních politických souvislostí.

Kolem jedenácté jí nepřekonatelné zívání napovědělo, že už toho dnes víc neudělá. Odložila staré nápisy a své poznámky, vklouzla do noční košile a šla si lehnout. Občas ji napadlo, že by její život byl snazší, kdyby Dieteru Kuhnovi šlo jen o její tělo. Ale i tak byla ráda, že spí sama.

Neodbytné klepání se ozvalo, v nejlepším filmovém stylu, pár minut po půlnoci.

Příliš otupělá spánkem, než aby byla patřičně vyděšená, vyškábala se z postele a šla ke dveřím. „Táhněte pryč,“ řekla.

„Vy zatracený ožralo, dobýváte se do nesprávného bytu.“

„Okamžitě otevřete, jménem Bezpečnostní služby Velkoněmecké říše,“ odpověděl studený hlas z chodby. Ospalost z ní rázem spadla a byla tak vyděšená, jak se za těchto okolností dalo očekávat.

Otevřela dveře. Jeden z Němců stojících na chodbě na ni namířil pistoli. Druhý jí posvítil do tváře silnou baterkou. Další dva k ní přistoupili a chopili se jí. Odvlekli ji dolů po schodech a vepali do čekajícího vozu. Doufala, že za sebou zavřeli dveře jejího bytu, ale neměla šanci se o tom přesvědčit. Jestli to neudělali, její byt bude důkladně vybiléný, až se vrátí domů.

Samozřejmě, za předpokladu, že se vrátí. Zlověstné pohledy nacistů však činily takový předpoklad dost nejistým. Justiční palác se nacházel na Rue Bretil; každý den kolem něho jezdila. To, co pod pojmem spravedlnost rozuměli němečtí okupanti, bylo zcela určitě odlišné od toho, co měli na mysli budovatelé paláce.

Její věznitelé ji zavlékli do budovy a předhodili ji triu pla-vovlasých, tvrdě vyhlížejících žen v uniformách barvy polní šedi. „Prohlédněte ji,“ řekl jeden z mužů německy a ty tři ženy to provedly s důkladností, s níž se její gynekolog ani zdaleka nemohl měřit. Měly z prohlídky přinejmenším stejné potěšení, jaké by měli muži, a ani se neobtěžovaly to skrývat. Když ji konečně hodily do cely, cítila bolest na nejednom intimním místě.

Ponížená a vyděšená si lehla na tvrdé lůžko a vyčerpáním usnula. Byla právě uprostřed noční mýry, když ji další ostré světlo přinutilo otevřít oči. Dva němečtí vojáci ji bez viditelné námahy postavili na nohy. „Je čas k rozhovoru,“ řekl jeden esesman vesele.

Posadili ji na židli a začali ji vyslychat. Otázky byly přesně takové, jaké mohla očekávat: o jejím bratrovi, o jeho stycích s Ještěry, o Ještěrovi, který se přes ni pokoušel s bratrem spojit. Hlavní vyšetřovatel se ušklíbl. „Váš vzácný Pierre nebude moc rád, až uslyší, že jsme vás strčili do chládku, co?“

„To nevím. Možná mu to bude jedno,“ odpověděla. Jestli ji Němci používali jako páku proti jejímu bratrovi, budou určitě zklamáni. Ani nevěděla, zeje naživu, dokud jí to neřekl Dieter Kuhn, a v jeho žilách neproudilo mnoho lidské laskavosti.

Ale její odpověď nebyla taková, jakou Němec chtěl slyšet. „Prolhaná čubko!“ zavrčel a ušklíbl ji hřbetem ruky přes tvář. Od toho okamžiku nabraly věci rychlý spád.

Řekla Němcům všechno, na co se ptali, všechno, co věděla. Nestačilo to, aby je to uspokojilo. Nic nebylo dost dobré, aby je to uspokojilo, pomyslela si. V jednom okamžiku zasténala: „Nechte mě aspoň zatelefonovat na universitu a říct jim, že dnes nepřijdu.“ At' se jí přihodilo cokoli, považovala - a její nadřazení také - přednášky za posvátné.

Ale její vyšetřovatel ne. Dal jí další facku a bolestivě jí přes tenkou bavlnu noční košile stiskl ňadro. „Doufám, že tě vyrazí, ty děvko,“ řekl se smíchem. „Pak budeš moci šoustat, aby ses uživila, jako jsi šoustala s tím židákem Goldfarbem. Mimochodem, kdo ho za tebou poslal?“

„Nevím,“ odpověděla. „Nikdy mi to neřekl.“ To jí vyneslo další facku.

Po nekonečné době - dost dlouhé, aby se Monika pomohla, protože ji raději vystavili tomuto ponížení, než by přerušili výsledek, aby mohla použít toaletu - ji odvedli zpátky do cely, bez jídla, bez vody, bez čehokoli. Bylo jí to jedno. Teď už jí bylo jedno všechno. Lehla si a začala se zvolna propadat do mráкотného spánku.

Tehdy ji, samozřejmě, zase někdo zatřesením probudil. Vzhledla jedním okem (druhé měla nateklé) a spatřila zamžené a rozmazaně Dietera Kuhna, stojícího nad ní. „Bonsoir, Moniko,“ řekl esesman s příjemným úsměvem. „Šla byste se mnou zítra na večeři?“

Věděla, co by mu chtěla říct. Málem to udělala. Ale teď už také věděla, co se může stát každému, kdo Němce rozzlobí. I předtím si myslela, že to ví, ale nyní pochopila rozdíl mezi teoretickou znalostí a osobní zkušeností. Ačkoli se za to nenáviděla, z jejich rozpraskaných rtů vyšlo chraptivé: „Ano.“

Plukovník Burton Paston, velitel radarové stanice RAF na předměstí Belfastu, vzhledl od papírů na svém psacím stole na kapitána Davida Goldfarba, který seděl naproti němu. „Vy si skutečně přejete rezignovat na svou službu v Royal Air Force?“ Znělo to nevěřicně, jako by za ním Goldfarb přišel pro povolení spáchat nějaký obzvlášť podlý a odporný zločin. „Ano, pane,“ řekl Goldfarb pevně.

Paston si pohladil svůj prošeďivý knír. „A proč, mohu-li se zeptat, chcete udělat takovou věc?“

„Je to v dotaznících, které jsem vyplnil, pane,“ odpověděl David Goldfarb. Plukovník Paston si je měl přečíst. To, že to neudělal, bylo špatné znamení. „Já a moje rodina máme příležitost emigrovat do Kanady, ale dominium nepřijme žádné aktivní důstojníky, sloužící v silách Jejeho veličenstva.“

„Politika, kterou z celého srdce schvaluji, mohl bych dodat.“ Paston pohlédl na Goldfarba přes homí polovinu svých bi-fokálních brýlí. „V každém případě, proč byste chtěl emigrovat?“

„Pane ...“ Goldfarb na velitele stanice vykulil oči. Plukovník Paston tady přece nebyl od včerejška. Nebyl ani žádný hlupák, to Goldfarb dobře věděl. Jestli teď úmyslně dělal hloupého, tak to znamenalo nadcházející potíže. Goldfarb se zhluboka nadechl a řekl to na rovinu: „Pane, vy víte, že jsem Žid. A musíte také vědět, že posledních pár let se situace Židů v Británii stále zhoršuje ...“

Jeho hlas se vytratil do ztracena. Jeho rodiče uprchli do Anglie z části Polska, kterou tehdy ovládali Rusové, aby unikli pogromům před první světovou válkou. Ale teď, kdy Spojené království díky Ještěrům přišlo o své impérium, kdy Velkoněmecké říše začínala na druhé straně Kanálu, Británie se pomalu přizpůsobovala pánům kontinentu. To ponechávalo málo prostoru pro lidi jako Davida Goldfarba a jeho rodinu.

„A vy se chcete dostat ven, dokud to jde, tak je to?“ zeptal se Paston.

„Ano, pane. Obávám se, zeje to tak,“ odpověděl Goldfarb.

„A vůbec vám nezáleží na službě, která vás vytáhla z East Endu2 a udělala z vás člověka hodného úcty,“ řekl plukovník Paston.

Goldfarb ucítil horko ve tváři. „Na RAF mi bude záležet až do konce života. Ale musím říct, pane, že se mi od některých důstojníků RAF vždycky nedostalo takové úcty, jakou bych možná zasluhoval — tím nemyslím vás, pane, spěchám dodat. Ale jsou tady někteří, kteří si myslí, že důstojník Jejeho veličenstva nemá na práci nic lepšího, než pomáhat pašovat zázvor, kvůli čemuž jsem skončil v nacistickém vězení v Marseille.“

„Jestliže prozatím nemůžeme uškodit Ještěrům jinak než zázvorem, pak zázvor musíme používat,“ řekl Paston.

„Připouštím, že za těchto okolností může být hranice mezi oficiálním a neoficiálním poněkud nezřetelná, ale - „

„Ani náhodou!“ přerušil ho Goldfarb. „Někteří z těch darebáků,“ - měl na mysli plukovníka Basila Roundbushe, svého bývalého kolegu a nynějšího utlačovatele - „na tom pašerák-kém obchodu pořádně zbohatli.“

„Což se vás vůbec netýká,“ řekl mu plukovník, a jeho hlas byl náhle vzdálený a chladný. „Nemohu ani s čistým svědomím přijmout vaši rezignaci, založenou na drobných osobních problémech. V souladu s tím je vaše žádost zamítnuta a vy se opět vrátíte ke svým normálním povinnostem.“

„Cože?“ zvolal David. „To nemůžete udělat!“

„Nejenže mohu, kapitáne, právě jsem to udělal,“ odpověděl Paston.

Měl pravdu - mohl to udělat. Ale Goldfarb neočekával, že to udělá. Paston býval vždycky docela slušný - na velícího důstojníka. Ale Goldfarb měl vroubek, protože odmítl další pašování pro Basila Roundbushe, a Roundbush mu slíbil, že toho bude litovat. „Pane Bože!“ vybuchl. „Oni vám řekli, abyste mě nepustil ze služby, abych nemohl opustit zemi!“ Nevěděl přesně, kdo byli oni, ale věděl, že Roundbush má přátele na vysokých místech.

„Nemám nejmenší tušení, o čem mluvíte,“ řekl plukovník Paston, ale jeho slova poprvé během jejich rozhovoru nezněla

tak stoprocentně jistě. „A už jsem vám taky věnoval dost svého času.“

„Chcete se mě zbavit,“ řekl Goldfarb. „Dobrá, já se chci zbavit RAF. A udělám to jakýmkoli způsobem, to mi věřte.“

„Úmyslný projev neposlušnosti nebo neschopnosti, to máte na mysli?“ zeptal se Paston, a David přikývl. Velitel radarové stanice na něho chladně pohlédl. „Jestli se o to pokusíte, kapitáne, skutečně opustíte RAF, ale opustíte je se záznamem o špatném chování, to vám slibuji. A uvidíte, jak dobře se vám bude emigrovat s něčím takovým ve spisech.“

Goldfarb se na něj polekaně podíval. Měl na jazyku několik věcí. Každá by mu mohla vynést právě takový záznam, o jakém mluvil plukovník. Nakonec, po značném úsilí, ze sebe dostal jen: „Myslím, že je to nanejvýš nespravedlivé, pane.“

„To je mi líto, že si to myslíte,“ řekl Paston. „Ale jak už jsem vám řekl, nemám čas poslouchat vaše stížnosti. Můžete jít“

„Cože, vy -“, David znovu spolkl odpověď, která by ho mohla přivést do potíží. Vstal. Ale když se otočil k odchodu z plukovníkovy pracovny, nemohl si pomoci, aby nedodal: „Dostali se k vám“

Paston se zabýval papíry ve svém košíku. Goldfarb si nemyslel, že mu odpoví, ale on to udělal: „Všichni musíme dělat určité věci, když si to žádá služba jako celek, kapitáne.“

„A já jsem ten pešák, který má být obětován, tak je to, že?“ řekl Goldfarb. Tentokrát plukovník Paston neodpověděl, ale to ani nemusel.

Goldfarb vyšel z jeho pracovny, stále znechuceně potřásaje hlavou. Nepřibouchl za sebou dveře, ačkoli měl velkou chuť. To by byla jen malá pomsta, a jemu o malou pomstu nešlo. Jak to udělat, aniž by mu to způsobilo horší potíže než jen propuštění se špatným záznamem, to byla bohužel zase jiná otázka.

Dva prostí vojáci mu zasalutovali, když vyšel do kalného svitu únorového slunce. Pro ně jeho důstojnická uniforma znamenala víc než jeho snědá pleť, skobovitý nos a kudrnaté hnědé (nyní šedivějící) vlasy toho odstínu, který napovídal, že jeho předkové nebyli počestní Anglosasové nebo Keltové. Goldfarb si hoře povzdech, když opětoval jejich pozdravy. Přál si, aby jeho nadřízení uvažovali stejně.

Co budu dělat? Premýšlel. Věděl, že něco udělat musí. Zůstat v Británii pomalu klesající do objetí Reichu nepřipadalo v úvahu. Jeho rodiče viděli nápisy na zdech a utekli z Polska. Rodiče jeho ženy s ní utekli z Německa krátce předtím, než Křišťálová noc ohlásila začátek konce Židů v Německu. Čekat, až přijdou potíže, nebylo v jeho krvi, ani v krvi Naomi. Do Kanady jet nemůže, dokud se nedostane z RAF, a z RAF se dostat nemůže. Nemyslel si ani, že by mohl odjet do Spojených států, i když tajemník na americkém konzulátu v tomhle nebyl tak kategorický. „To budu muset zjistit,“ zabručel polohlasně.

Předpokládáme, že Yankové řeknou ne. Nechtěl to předpokládat. Chtěl předpokládat cokoli jiného. Ale při jeho smůle - při tom, jak té smůle napomáhali Basil Roundbush a jeho kamarádi - by nevsadil vůbec na nic.

„Kam jinam můžu jít?“ Další otázka, tentokrát adresovaná pochmurné, kouřem poznamenané obloze. Těch pár kousičků Evropy, které Němci neokupovali, bylo ještě daleko víc poplatných Reichu než Spojené království. Sovětský svaz?

Znovu se hoře usmál. To by znamenalo skočit zpátky na smažící pánev, z níž jeho rodiče utekli. Rusové by ho možná chtěli kvůli tomu, co věděl o radarech, ale to neznamenal, že by s ním zacházeli jinak než jako se zatraceným Židem. Chystal se nasednout na kolo, aby odjel domů a sdělil Naomi tu špatnou novinku, když se náhle zarazil. Jestli mu šlo jen o to uniknout z Británie, vynechal ze svých úvah víc než polovinu světa - tu část, které vládli Ještěři.

„Nu, není divu, že jsem na to nepomyslel rovnou,“ řekl, jako by mu někdo oponoval. Bojoval proti Ještěřům ještě tvrději, než bojoval proti nacistům. Vnikl do polského vězení se stengunem v ruce, aby odtud dostal svého bratrance Mojše Russieho, a bojoval vším, co se mu dostalo do rukou, když Rasa vtrhla do Anglie.

A teď by chtěl žít pod jejich vládou?

Zavrtěl hlavou. To nechtěl. Žít pod vládou Rasy byla jedna z posledních věcí, které chtěl. Ale zůstat v Británii byla vůbec ta nejposlednější věc, kterou chtěl.

Po chvíli znovu zavrtěl hlavou. To nebyla pravda. Mohl si to myslet, když se cítil na dně, ale pravda to nebyla.

Uvěznění v Marseille bylo v tomto směru velice poučné. Mnohem spíš by se pokusil strávit zbytek života v Británii, než by znovu vkročil nohou na území Velkoněmecké říše třeba jen na deset minut.

„A mám dokonce drátky, za které mohu zatahat,“ zamumlal. Mojše Russie nyní občas radil samotnému admirálovi, jak se vypořádat s obtížnými Tosevany. Vliv jeho bratrance ho dostal ven z nacistického vězení. Možná by ho mohl dostat také z Británie.

Nasedl na kolo a rozjel se. Napadlo ho další jméno. Palestina. Jeho bratranec Mojše žil v Jeruzalémě. David tam byl, když ho nacisté neochotně pustili na svobodu. Jaké by to bylo, žít v Palestině?

Příští rok v Jeruzalémě. Kolik staletí to byla židovská modlitba? Mohlo by se to pro něho stát skutečností?

Nějaký Austin-Healey ho málem přejel. Zavolal něco nezdvohilého za řidičem, který pokračoval v jízdě, aniž by se ohlédl. Goldfarb si po celý život musel razit cestu proti příboji antisemitismu. Choval se statečně v boji na zemi i ve vzduchu a stužky vyznamenání nad jeho kapsou to potvrzovaly. Ale proti idiotským řidičům byla Boží ochrana někdy marná.

Po tomto doteku smrti si Goldfarb uvědomil, že si kladl nesprávnou otázku. Myslel si, že má dobrou šanci dostat svou rodinu do Palestiny, jestliže se mu nepodaří dostat se do Kanady nebo do USA. Co znamenalo víc, svoboda nebo pouhé přežití?

„Kolik svobody budu mít za deset let ode dneška, když zůstanu tady?“ uvažoval. „Kolik jí budou mít moje děti?“

Odpovědi, které nalézal na obě tyto otázky, se mu vůbec nelíbily. Jeho rodiče měli dost rozumu, aby vypadli, dokud to bylo možné. Právě tak i Naomi. To mu pozvedlo ducha. Když ho nedostal blázen za volantem, bude se dál pokoušet uniknout, i kdyby ten únik měl znamenat Palestinu.

Jeruzalém se pomalu začal uklidňovat po poslední vlně arabských nepokojů. Reuven Russie vrtěl hlavou, když kráčel k lékařské kolejí, která nesla jméno jeho otce. Nebylo to ani tak proto, že se Jeruzalém uklidňoval, jako spíš proto, že mezi

nepokoji nyní byly několikadenní přestávky, místo aby následovaly jeden za druhým. Když ovšem Arabové vybuchli, byli stejně zběsilí jako vždycky.

V tomto okamžiku byli pokojní. Reuvena minula nějaká arabská žena v dlouhých černých šatech a s černým šátkem na hlavě. Zdvohleji pokynul hlavou. Stejně učinila ona, ačkoli jeho oděv a světlá pleť jasně říkaly, že je Žid. Zsvítlo jí potměšile v očích navzdory zdvořilemu pozdravu? Možná ano, možná ne. Arabské nepokoje byly namířeny v první řadě proti Ještěřům, zatímco Židé byli sekundární cíl, protože vycházeli s Rasou lépe než jejich arabští sousedé. Reuvena napadlo, jestli tahle žena také křičela „Allahu akbar!“ a rozbíjela okna nebo házela kamením či zakládala požáry během poslední vlny nepokojů. Vůbec by ho to nepřekvapilo. Nad Jeruzalémem stále ještě visel nakyslý zápach spálenišť, dokonce i po jarní průtrži mračen. Déšť nedokázal smýt všechny saze ze zlatého pískovce, který zde byl nejběžnějším stavebním materiálem.

Lékařskou kolej obklopoval bezpečnostní perimetr z ostrého drátu. Když se Reuven přiblížil, Ještěř v obranném stanovišti z naskládaných pytlů s pískem na něho mávl svou automatickou zbraní. „Ukažte mi vaše povolení ke vstupu,“ řekl jazykem Rasy. Nikdo, kdo neovládal tento jazyk, neměl pravděpodobně ani povolení ke vstupu do perimetru.

„Bude vykonáno,“ řekl Reuven, rovněž jazykem Rasy. Podal Ještěřovi plastovou kartičku se svou fotografií. Ještěř nepo-rovnával jeho podobu s fotografií. I po více než dvaceti letech na Zemi měli mnozí z mužů Rasy potíže odlišit jednu lidskou bytost od druhé. Místo toho vložil voják kartu do elektronického přístroje a čekal, co mu ukážou barevná světla.

Výsledek ho musel uspokojit, protože podal kartu zpátky Reuvenovi. „Můžete vstoupit,“ řekl.

„Děkuji vám,“ odpověděl Reuven. Lékařská kolej byla během nepokojů předmětem těžkého útoku. Byl rád, že Rasa považuje školu za natolik důležitou, aby nepřipustila její další ohrožení.

On si jistě myslel, že byla tak důležitá, ačkoli připouštěl, že je v tomto směru zaujatý. Nikde jinde na Zemi neučili Ještěři lidi to, co věděli o medicíně oni, a jejich znalosti byly o generace před tím, čeho v tomto oboru před příchodem Rasy dosáhlo lidstvo.

Naučit se něco z toho, co Ještěři znali, bylo cílem Mojše Russieho už od skončení války. Reuven byl hrdý, že byl přijat, aby mohl následovat ve šlépějích svého otce. Kdyby byl neprošel kvalifikačními zkouškami, jméno jeho otce nad vchodem do budovy by mu k ničemu nebylo.

Vešel dovnitř. Rasa postavila dveře a stropy dost vysoké, aby vyhovovaly lidem, a sedačky v posluchárnách vyhovovaly lidským zadnicím. Kromě toho Rasa učinila jen málo ústupků. Reuven nosil v kapse v malém plastickém pouzdře umělé drápy. Bez nich by mohl těžko používat terminály zdejších počítačů.

Po chodbách spěchalo mnohem víc lidí než Ještěřů. Lidé -většina z nich měla něco přes dvacet let, stejně jako Reuven byli studenti, Ještěři byli učitelé: lékaři z dobovatelské flotily, k nimž se nyní připojilo i několik lékařů z kolonizační flotily.

Reuven se u dveří přednáškové síně setkal s dalším studentem. „Zdravím tě, Ibrahime,“ řekl jazykem Rasy - vyučovací jazykem na koleji a také jediným, který ovládali všichni lidští studenti.

„Já zdravím tebe,“ odvětil Ibrahim Nukraši. Byl štíhlý a snědý, s věčně ustaraným výrazem. Protože pocházel z Bagdádu, který byl zmítán ještě většími nepokoji než Jeruzalém, Reuven se mu ani nedivil.

Vstoupili společně, rozmlouvajíce o biochemii a spojování genů. Když byli uvnitř, jejich oči se stočily stejným směrem: aby zjistili, jestli vedle Jane Archibaldové nejsou nějaká volná místa. Jane byla plavovlasá a dobře rostlá, bezesporu nejhezčí dívka na koleji. Nebylo tedy divu, že byla už ze všech stran obklopena studenty.

Usmála se na Reuvena a zavolala anglicky „Dobrý den!“ -byla z Austrálie, ačkoli jen nebesa věděla, jestli se tam vrátí, až dokončí studia. Ještěři kolonizovali ostrovní kontinent mnohem důkladněji než kterékoli jiné místo na Zemi, snad s výjimkou pouští Arábie a severní Afriky.

Nukraši vzdychl, když se s Reuvenem posadili. „Možná bych se měl naučit anglicky,“ řekl, stále jazykem Rasy.

Angličtina byla lidský jazyk nejrozšířenější mezi studenty, ale Reuven si nemyslel, že to je ten důvod, proč si ho chce Arab osvojit.

Neměl mnoho času nad tím hloubat. Do přednáškové síně vešel Shpaaka, profesor. Spolu s ostatními studenty Reuven vstal a předklonil se v nejlepší imitaci uctivého postoje Rasy, jakou lidská konstrukce dovozovala. „Zdravíme vás, nadřízený pane,“ řekli studenti sborem.

„Já zdravím vás, studenti,“ odvětil Shpaaka. „Můžete se posadit.“ Každý, kdo by si sedl bez povolení, by zažil krušné časy; Shpaaka si potrpěl na protokol ještě víc než většina ostatních Ještěřů. Jeho oční výčnělky se pohybovaly sem a tam, jak si prohlížel třídu. „Musím říct, že dokud jsem si nepřečetl vaše poslední písemné práce, neměl jsem tušení, že existuje tolik způsobů, jak psát můj jazyk nesprávně.“

Jane Archibaldová zvedla ruku. Když si jí Shpaaka všiml, zeptala se: „Nadřízený pane, není to tím, že my všichni jsme zvyklí na své vlastní jazyky spíše než na váš, takže naše vlastní gramatika přetrvává, i když používáme váš slovník?“

„Myslím, že můžete mít docela dobře pravdu,“ odvětil Shpaaka. „Rasa prováděla nějaký výzkum o gramatických základech po našem dobytí Rabotevu a Hallessu. Naše současná zkušenost s množstvím jazyků tady na Tosevu 3 jasně ukazuje, že bude třeba dalšího výzkumu.“ Jeho oční výčnělky znovu přehlédly třídu. „Nějaké další otázky nebo poznámky? Ne? Velmi dobře: začínám.“

Přednášel, jako kdyby jeho lidští studenti byli muži a ženy Rasy, nic nevynechával, nikde nezpomaloval. Ti, kteří nedokázali vydržet toto tempo, museli opustit lékařskou kolej a dokončit svá studia na nějaké čistě lidské universitě. Reuven si horečně psal poznámky. Byl rád, že už uměl hebrejsky, anglicky, jidiš a dětské útržky polštiny, než se pustil do řeči Rasy; přidat ke čtyřem jazykům pátý nebylo tak hrozné. Studenti, kteří předtím mluvili jen svým rodným jazykem, to pravděpodobně měli mnohem těžší.

Po přednášce laboratorní praktika. Pak další přednáška. Potom znovu laboratorní práce, tentokrát zaměřené spíš na syntézu a potlačení enzymů než na genetickou analýzu. Když den končil, měl Reuven pocit, že jeho mozek je jako houba, nasáklá až do krajnosti. A zítra ráno bude připraven znovu absorbovat stejnou dávku.

Odložil pero do pouzdra a procvičuje si namoženou ruku, zeptal se Jane: „Přišla bys dnes k nám na večeři?“

Naklonila hlavu ke straně, jak uvažovala. „Určitě bude lepší než jídlo na ubytovně - ačkoli vaření tvé matky zasluhuje větší chválu než jen tohle,“ odpověděla. „Tvůj otec je vždycky zajímavý, a tvé sestry jsou šikovné ...“

Reuven považoval dvojčata za nesnesitelné - nu, občas snesitelné - otravy. „A co já?“ zeptal se žalostně - zmínila se o každém jiném v Russiého domácnosti.

„Aha. Ty.“ Vjejích modrých očích zajiskřilo. „No, myslím, že i přesto přijdu.“ Zasmála se při pohledu na jeho výraz, pak pokračovala: „Jestli zase začnou nepokoje, můžu se zase vyspat na vašem gauči.“

„Můžeš se vždycky vyspat v mé posteli,“ navrhl.

Zavrtěla hlavou. „Ty jsi nespál v mé, když jsi strávil tu noc na ubytovně, když se ve městě bojovalo.“ Nebyla uražená; natáhla se a vzala ho za ruku. „Pojďme. Začínám dostávat hlad, když tu tak stojíme a povídáme.“

Několik studentů vrhlo za Reuvenem žárlivý pohled, když ruku v ruce s Jane opouštěl campus. To způsobilo, že měl pocit, jako by náhle vyrostl o tři metry. Ve skutečnosti měl svých poctivých sto sedmdesát tři centimetrů - pět stop a osm palců, když myslel anglicky - takže když si s Jane pohlédli do očí, byly jejich oči ve stejné úrovni. Tři nebo čtyři Arabové začali pokřikovat, když uviděli Jane. Líbily se jim vysoké blondýny. Nevšímal si jich, což fungovalo lépe, než kdyby jim řekla, kam mají jít a jak se tam dostanou. To by je jen povzbudilo. „Přivedl jsem Jane na večeři,“ zavolal Reuven v jidiš, když přišli domů.

„To je výborné,“ odpověděla jeho matka z kuchyně. „Bude toho fůra.“ Reuven byl přesvědčen, že Rivka Russiová by dokázala nakrmit invazní armádu, pokud by se ohlásila aspoň patnáct minut předem.

Přišly jeho sestry a pozdravily Jane kostrbatou angličtinou a jazykem Rasy, který se učily ve škole. Judith a Ester právě vstoupily do teenagerského věku; ve srovnání se zralými křivkami Jane působily značně nehotovým dojmem. Jane jim odpověděla útržky hebrejštiny, které pochytila od svého příchodu do Jeruzaléma. Reuven se pro sebe usmál. Jako většina rodilých anglických mluvčích, ani ona ji nedokázala vyslovovat s náležitě hrdelním přízvukem, i kdyby na tom závisel její život.

Judith - byl si dost jistý, že to byla Judith, ačkoli dvojčata byla identická a nosila stejné účesy, v neposlední řadě kvůli zmatku, který to způsobovalo - se němu obrátila a řekla: „Bratranec David má další problémy. Otec dělá, co může, aby to urovnal, ale ...“ Pokrčila rameny.

„Co se děje?“ zeptal se Reuven. „Nejsou to zase nacisté, že ne.“

„Ne, ale Angličané ho nechtějí nechat odejít,“ odpověděla jeho sestra, „a situace pro Židy se tam teď zhoršuje.“

„Gevalt,“ řekl, a pak to přeložil Jane.

Chápavě přikývla. „To je jako být člověkem v Austrálii. Ještěti nechtějí, aby někdo znáš odešel. Po tom, co udělali našim městům, je div, že se to některým z nás podařilo.“ Ona zažila utlačování zvnějšku, když byla malé děvče. Pro Reuvena začalo dva tisíce let předtím, než se narodil. Nesrovnával to, alespoň ne nahlas.

O pár minut později přišel domů jeho otec. Mojše Russie vypadal jako starší verze Reuvena: na temeni byl lysý a zbývající vlasy byly kovově šedé. Reuven se zeptal: „Co jsem to slyšel o bratranci Davidovi?“

Mojše se zamračil. „To by mohl být problém. Nezdá se, že by admirál měl velký zájem pomoci mu ven. To není, jako kdyby byl ve vězení nebo mu hrozila poprava. Jen na tom není dobře. Atvar si myslí, že spousta Tosevanů je na tom hůř, takže v tom nic neudělá.“

Mluvili s Reuvenem hebrejsky, takže Jane mohla jejich rozhovor do jisté míry sledovat. „To je strašné!“ řekla anglicky.

„Co bude dělat, jestli se nedokáže dostat z Anglie?“

Mojše odpověděl: „Bude muset dělat, co může. Právě teď nevím, jak bych mu mohl pomoci.“

Z kuchyně zavolala Rivka Russiová: „Večeře je hotová. Všichni ke stolu.“ Reuven zamířil do jídelny, ale zjistil, že ztratil chuť na jídlo.

Byt - tady dole tomu neříkali apartmá - ve kterém Ještěti ubytovali Rance Auerbacha a Penny Summersovou, byl sotva z poloviny tak velký jako ten, v němž Rance žil sám ve Forth Worthu, a ten také nebyl příliš velký.

Dokulhal k ledničce, která také byla sotva z poloviny tak velká jako ta, kterou míval ve Státech. I když byl byt malý, lapal po dechu, když se k ní dostal. Už nikdy nebyl to, co býval - od té doby, kdy za bojů s Ještětí v Coloradu utrpěl zranění nohy a hrudníku. Počítal, že by měl být rád, že mu tu nohu ne-amputovali. Byl by ovšem ještě raději, kdyby ho ta noha od té doby neustále pekelně nebolela.

Tak nebo tak, dělal co mohl, aby té bolesti trochu ulevil. Vytáhl z mrazáku láhev piva a zručně ji otevřel. Při zasyčení, které to způsobilo, Penny zavolala: „Přines mi taky jedno prosím tě.“

„Okay,“ odpověděl. Jeho protáhlý texaský přízvuk kontrastoval s jejím drsným kansaským. Ale tady, v Jižní Africe, působily kuriózně oba. Otevřel další pivo a přinesl je Penny, která seděla na gauči, který pamatoval lepší časy.

Zamumlala poděkování a pozvedla láhev v připitku. „Bláto do očí,“ řekla a napila se. Byla to nazrzlá blondýnka kolem čtyřicítky, o pár let mladší než Rance. Občas ještě stále vypadala jako to farmářské děvče, které poprvé potkal za války s Ještětí. Ale častěji, mnohem častěji, se zdála tvrdá jako hřebíky. Se sardonickým zábleskem v modrých očích znovu pozvedla láhev. „A na Jižní Afriku, ať ji vezme čert.“

„Ale sklapni,“ řekl Auerbach unaveně. V bytě bylo horko; konec února byl tady dole vrcholným létem. Ale nebylo příliš vlhko - podnebí zde bylo spíš jako v Los Angeles než ve Forth Worthu.

Auerbach si sedl na gauč vedle ní. Zavřel; jeho noze se tato změna polohy nelíbila. Ale když měl vstát, líbilo se jí to ještě méně. Napil se svého Lionu, pak uznale mlskl. „Dělají tady dobrý pivo, to se jim musí nechat.“

„Zatracený horko,“ řekla Penny ještě sarkastičtěji než předtím. „Nejsi rád, že jsme tady?“

„No, to záleží na tom,“ řekl neurčitě. Díky kulce, která zasáhla jeho rameno a plíce, byl jeho hlas chraptivý. Zapálil si cigaretu. Každý doktor, se kterým se kdy setkal, mu říkal, že je blázen, když kouří, ale žádný mu neřekl, jak stím přestat. Znovu si lokl, a pokračoval: „Je to lepší, než strávit zbytek života v base u Ještěřů - nebo u Němců, když na to přijde. Je to taky lepší, než se vrátit do USA, protože tvoji pašeráckí kámoši chtějí oddělat tebe proto, že's je podfoukla, a mě proto, že jsem provrtal první dva parchanty, které na to poslali.“

Musel na okamžik přestat, aby popadl dech. Nemohl vést dlouhé proslovy, ne v těchto dnech - nedostávalo se mu na ně dechu. Zatímco nabíral dech, Penny řekla: „Pořád si myslíš, že je to lepší než Austrálie?“

Kdyby byla nevpadla zpátky do jeho života na útěku před zázvorovými dealery, které podvedla a okradla, byl by ještě pořád ve Forth Worthu ... a dělal by co? Věděl co: opíjel by se, čekal by na šeky na penzi a hrál by šestákový poker s ostatními podobně sešlými veterány v budově Americké legie. Několikrát zakašlal, což také bolelo. „Jo, pořád je to lepší než Austrálie,“ odpověděl konečně. „Ještěři by nás tam stejně neodvezli - pokud jde o ně, myslí si, že Austrálie je jejich. A i kdyby to udělali, nespustili by z nás své oční výčelnky ani na vteřinu, to si piš.“

„Jo, jo, jo, já vím, já vím, já vím.“ Vytáhla mu z kapsy košile balíček cigaret a jednu si zapálila. Kouřila krátkými, vzteklymi tahy a pak, když už zbýval jen oharek, namířila na něho hořící konec jako ústí pistole. „Ale když jsi chtěl, aby nás poslali sem, pane Chytroši, nevěděl jsi, že se z toho tady stal ráj pro negry, co?“

„Ne, to jsem nevěděl,“ odpověděl Auerbach nabručeně. „Jak jsem to měl, k sakru, vědět? Před válkou tam vládli běloši, tolik jsem věděl. Ty jsi toho slyšela ve zprávách hodně o Jižní Africe od té doby, co ji obsadili Ještěři? Tak do toho. Čekám.“ Penny neřekla nic. Uhasila cigaretu a zapálila si další. Rance využil přestávky, aby si usrkl piva a párkrát se nadechl. Pak pokračoval: „Počítám, že to dává smysl, že udělali to, co udělali. Kašlou na to, kdo je bílý a kdo je černý. A tady je víc černých než bílých, a ti běloši bojovali proti Ještěřům nejtvrději, atak-“

„Tak je teď z toho ráj pro negry.“ Penny obrátila oči v sloup. „Víš co? Dokud nepřišli Ještěři, nikdy jsem žádného negra neviděla - myslím ve skutečnosti, jenom v kině. Tam, kde jsem vyrostla, žádní nebyli. Nepočítala jsem, že to tady je takový, když jsme sem jeli.“

„Am já ne,“ připustil Auerbach. „Jak jsem mohl? Chtěla's jít na místo, kde lidé mluví anglicky, stejně jako já. To nám neoponechalo moc velkou možnost volby.“

„Někteří lidé mluví anglicky - mnohem míň, než jsem si myslela.“ Penny opět namířila cigaretu na Rance. „A taky mnohem míň, než sis myslel ty, a nemůžeš říct, že to tak není. Ve Spojených státech s tebou barevní aspoň dokázali mluvit. A taky většinou věděli, kde je jejich místo.“ Zvedla se z gauče a rychle přešla k oknu. Vyhlížejíc dolů na Hannover Street, hlavní tepnu vykřičeného šestého obvodu Kapského Města, naznačila mu rukou, aby přišel za ní. Ačkoli ho v noze zbolelo, jako by mu do ní někdo vrazil horké železo, Rance se zvedl a dokulhal k oknu. Pohlédl dolů a uviděl postavu v nažehlené khaki uniformě a čepici, jakou nosívali britští důstojníci. Muž měl přes rameno přehozenou opakovací s bajonetem. „Proč jsi mě sem tahala?“ zeptal se mrzutě. „Potlaka jsem viděl už mockrát předtím.“

„Je to polda,“ řekla Penny. „Je černý jako pikové eso, a je polda. Skoro všichni poldové v Kapském Městě jsou černí jako pikové eso.“

„Je to taky docela dobrý polda, podle toho, co jsem viděl,“ řekl Rance, což mu vyneslo zuřivý pohled od Penny.

Ignoroval ho a pokračoval: „Ještěři nejsou pitomí. Pokusili se poštvat černé proti bílým i v USA, ale tam to nefungovalo tak dobře jako tady. Tady je víc přímoudlých než bílých, a Jihoafričané s nimi taky zacházeli hůř než my s našimi barevnými. Takže ti černí tady jsou teď celí šťastní, když pracují pro Ještěry.“

„Jistěže jsou. To se můžeš vsadit,“ zavrčela Penny. „A teď s námi zacházejí, jako bychom my byli negři, a něco ti řeknu, Ranci Auerbachu: zatraceně se mi to nelíbí.“

Auerbach dokulhal do kuchyně, otevřel další pivo a vrátil se na gauč. „Mně se to taky nelíbí, ale co s tím nadělám? Jestli tady už nemůžeš vydržet, vsadím se, že tě Ještěři ochotně dopraví do Států. Teď už si asi taky spočítali, že bys tam přežila tak asi dvacet minut poté, co bys vystoupila z letadla. Myslím, že by se jim to docela zamlouvalo.“

Zapřela si ruce v bok a na okamžik vypadala jako vzpurná školačka. Stejně tak zazněl i její hlas: „Podívej se, do čeho jsi mě dostal!“

Upil piva. Pak se rozesmál, až mu pivo vyprsklo nosem a ocitl se tak blízko utopení, jako dosud nikdy v životě. Když mohl opět promluvit - což chvilku trvalo - řekl: „Kdo se objevil zčistajasna po víc než patnácti letech? Či chyba byla, že jsem musel odprásknout ty dva špinavé parchanty? Či chyba byla, že jsem skončil v ještěřích base za převážení zázvoru dolů do Mexika, nebo v nacistické base proto, že jsem se pokoušel přimět toho Pierra sakra -Turda, aby s tím v Marseille přestal? Či je to sakra chyba?“

Když končil, mluvil už jen chraptivým šeptem, víc dechu už v jeho zmrzačených plicích nezbývalo. Čekal, jak Penny přijme tuto holou pravdu, vrženou jí do tváře. Někdy vybuchla jako raketa. Někdy ...

Teď si myslel, že vzplane. Chystala se k tomu, to viděl. Pak se pojednou místo toho rozesmála. Smála se stejně bouřlivě, jak by se do něho byla před okamžikem pustila. „No teda, dostal's mě, Bůh ať tě zatratí,“ řekla, otírajíc si oči rukávem své bavlněné halenky. „Pěkně's mě dostal. Okay, měla jsem stěmi věcmi něco málo společného.“

„Jen něco málo, jo,“ přisvědčil Rance.

Penny si vzala další pivo a posadila se vedle něho, tak blízko, že se dotýkali. Napila se, odložila láhev a naklonila se k němu, takže se mu dívala do tváře ze vzdálenosti necelých čtyř palců. „Neudělala jsem taky, co jsem mohla, abych tě dostala zase na nohy?“ zeptala se a přejela si jazykem po rtech.

„Nevím, o čem to sakra mluvíš,“ řekl Rance klidně.

Na vteřinu si myslel, že to zkazil a že ji rozzlobil. Ale ona se k jeho úlevě znovu rozesmála. „No dobře, tak ti to budu muset předvést, co?“ řekla a přitiskla svá ústa k jeho. Cítila z něho pivo a cigaretový kouř, ale on zní také, takže bylo všechno v pořádku.

Jejich polibek pokračoval a pokračoval. Rance zvedl ruku a uchopil její narudle plavé vlasy tak, aby se nemohla

odtáhnout. Nakonec to byl on, kdo musel polibek přerušit. Jinak by nemohl dýchat. Dovolila, aby jí jeho ruka sklouzla na záda, kde začal rozepínat knoflíky na její blůze.

„Nejsi ty pokrytec?“ řekla, jako kdyby nikdy neočekávala, že by mohl dělat podobné věci. Pak vzala věci do svých rukou, přetahujíc si blůzu přes hlavu. Rozepnul jí podprsenku a vzal do ruky její prsa, ještě stále pěkná a pevná. Když se zasmála tentokrát, byl to hluboký, hrdelní smích.

Rozepnula mu kalhoty a sklonila se nad ním. Jeho dech se začal zrychlovat, což vadilo jeho plicím. Uměla to s ním zatraceně dobře.

Po chvíli si sundala sukni, stáhla kalhotky a posadila se na něj, jako by měla v úmyslu dojet si na něm pro vítězství v Kentucky Derby.

Stiskl rty její bradavku. Ted' uchopila ona jeho hlavu a přitiskla ji k sobě. Vklouzl jí rukou mezi nohy a něžně se s ní mazlil. Její dech se zrychlil skoro stejně jako jeho, a to nikdy nekoupila kulku do plic. Když vykřikla a její záda se prohnula do oblouku, sevřela ho tak silně, jako by v sobě měla ruku.

„Zatraceně,“ řekl upřímně. „Stálo za to se s tebou pohádat, už jenom pro to, jak jsme to vyřešili.“

„Kdo říká, že jsme to vyřešili?“ zeptala se Penny. Ale její hlas ji zrazoval.

Sklouzla dolů - a přitom mu vytekla na stehno. „Zatraceně,“ řekl znovu, tentokrát v hraném hněvu. „Umístil jsem to, kam to patří. Přece to nebudu nosit na sobě.“

„Já taky nechci, aby to zůstalo tam, kam jsi to umístil,“ odsekla. „To je sakra poslední věc, kterou potřebuju - nechat se ve svém věku zbouchnout.“ Zavrtěla hlavou. Buď to byla skutečná hrůza nebo její velmi dobrá imitace. Posbírala své šaty a spěšně se vzdálila do koupelny.

Auerbach zůstal sedět jen v košili, čekaje na ni, až zase vyjde. Potřeboval další cigaretu. Všechno v něm ji potřebovalo, s výjimkou jeho plic. Po tom, jak s ním zacvičila Penny, dal svým plicím výjimečně za pravdu. Místo cigarety dopil zbytek piva. Připadalo mu to jako cena útěchy, ale život mu nenabízel tolik cen jakéhokoli druhu, aby mohl nějakou z nich odmítnout.

Když Penny vyšla z koupelny, usmála se, když uviděla, že ještě stále sedí polonahý. Zvedl své kalhoty a používaje opěradlo gauče jako oporu, pracně vstal. Bolest v noze zvládl, ale bodání v poraněném rameně ho přinutilo proti jeho vůli zasténat. „Nemůžu vyhrát,“ zamumlal, když kolem ní kulhal na záchod. „Kriste pane, ale nemůžu toho ani nechat.“ Jestli život v Kapském Městě nedokazoval právě tohle, ať visel, jestli věděl, co jiného tedy dokazuje.

Gorppet se vezl v bojovém vozidle pěchoty, směřujícím na severozápad, k tosevanskému městu jménem Bagdád. Basra, kde se posádka nacházela, byla v současné době klidná - nebo to alespoň jeho nadřizení stále tvrdili. Gorppet už zažil spoustu těžkých bojů od okamžiku, kdy Rasa přistála na Tosevu 3. Basra se mu nezdála klidná, ani náhodou. Ale na jeho mínění se nikdo neptal. Byl tady proto, aby dělal, co mu jeho důstojníci řekli. Jestli se to ukáže jako pitomost, jak se občas stávalo, musel udělat všechno pro to, aby to dopadlo co nejlépe.

„Chudák Fotsev,“ řekl Betvoss, jeden z mužů jeho čty.

„Pravda - chudák,“ souhlasil Gorppet, který neměl Bet-vosse příliš v lásce. „Byl to dobrý muž a dobrý velitel čty. Ted' máte na krku místo něho mě.“ Otočil jeden oční výčnělek k Betvossovi, aby viděl, co druhý muž udělá.

„Proklínám ty Velké Ošklivce!“ řekl Betvoss. „Duchové Císařů minulosti se knim určitě obrátí zády.“ V jeho hlase zazněl naříkavý tón, což se u něho stávalo mnohem častěji, než bylo Gorppetovi po chuti. „Proklínám je ještě víc za to, že vnutili zázvor našim ženám, které unesli, a že použili feromony těch žen, aby nás vlákali do léčky.“

„Jsou lstiví,“ řekl Gorppet. „Když na to zapomeňš, budeš toho litovat - jestli zůstaneš naživu.“ Vyjádřil své vlastní obavy slovy: „Doufám, že se tam dole v Basře neutišili jen proto, aby nás přesvědčili, že můžeme omezit svou posádku, aby tak mohli znovu povstat, až budeme oslabeni.“

„Nejsou dost chytří, aby vymysleli něco takového,“ řekl Betvoss. Další z důvodů, proč ho Gorppet nemohl vystát, byl ten, že si o sobě myslel, že ví víc, než skutečně věděl. Betvoss pokračoval: „Kromě toho, jestli se nám podaří potlačit tu rebelii v Bagdádě, zeslábnou i v Basře.“

Na tom možná něco bylo. Bagdád byl větší a důležitější tosevanské středisko než Basra. Ale i tak neměl Gorppet chuť připustit, že by Betvoss mohl mít pravdu v čemkoli. Velitel čty řekl: „Dokud nechytíme toho maniaka, toho agitátora jménem Chomejní, celý tento subregion bude bublat a vřít jako hrnec na příliš silném ohni.“

Byl zvědav, jestli se s ním o tom Betvoss začne přit. Protože Betvoss byl vždy připraven přit se téměř o čemkoli, vůbec by ho to nepřekvapilo. Ale druhý muž učinil jen schvalující pohyb rukou a řekl: „Pravda. Jedna z věcí, které budeme muset udělat, abychom plně začlenili tento svět do Impéria, je dostat pod kontrolu pověry Velkých Ošklivců. To bychom měli udělat tak jako tak, už kvůli pravdě. Představte si - věřit, že nějaký přerostlý Velký Ošklivec stvořil celý vesmír. Dovedete si představit něco nesmyslnějšího?“

„Ne. Ale já taky nejsem Tosevan,“ řekl Gorppet, vyslovuje tu poslední větu se zjevnou úlevou. Ve snaze být velkorysý a showivavý dodal: „Samozřejmě, až doposud nevěděli o Císařích, a tak si vytvářeli své víry následkem nevědomosti.“

„Ale lpějí na svých falešných představách s takovou umíněností - nepřesunovali bychom se zjednoho města do dalšího takového, kdyby to nedělali,“ řekl Betvoss. „A kdybych už nikdy neslyšel „Allahu akbar!“, vůbec toho nebudu litovat.“

„Pravda,“ řekli unisono všichni muži v zadním prostoru bojového vozidla a někteří z nich přidali ještě zdůrazňovací zakašlání, aby dali najevo, jak vážně to mysleli.

„Skutečně, pravda,“ řekl Gorppet. „Každý muž, který sloužil tam, kde takové věci říkají, dobře ví, jak velká je to pravda. A protože je to pravda, musíme být zvlášť ostražití. Nezapomínejte, že příliš mnoho místních Tosevanů obětuje své vlastní životy, jestliže nás přitom mohou vzít sebou. Věř, že jim to zajistí šťastný posmrtný život.“

„Jak jste říkal, nevědí o Císařích,“ řekl Betvoss pohrdavě.

I Gorppet pohrdal Velkými Ošklivci kvůli jejich pošetilé víře. To však neznamenal, že by je neuznával jako bojovníky,

zvláště guerillové bojovníky. Přitiskl oční výčnělek k periskopu nad střílnou a podíval se ven. Seděl na levé straně vozidla, na té straně, která byla obrácena na druhou stranu od řeky, takže nespatřil jen zemědělskou krajinu - obdělávanou Velkými Ošklivci v dlouhých volných hábitech - ale také suchou zemi tam, kam už nedosahoval zavlažovací systém. Ta scenérie mu připomněla Domov. Nebylo divu, že kolonisté vybudovali tolik nových měst v nitru tohoto regionu, měst zásobovaných vodou potrubími z odsolovacích stanic na pobřeží nejbližšího moře.

I počasí v této části Tosevu 3 bylo slušné. Bojové vozidlo pěchoty nemělo zapnuté topení na plný výkon, jak by tomu bylo na většině povrchu planety. Gorppet bojoval celou jednu zimu v SSSR. Kdysi o tom vyprávěl, když přijel na dovolenku do jednoho z těch nových měst. Nikdo z čerstvých kolonistů mu nevěřil. Pak o tom přestal mluvit. Vlastně přestal jezdit do těch nových měst. Měl ke kolonistům skoro stejný odpor jako k Velkým Ošklivcům. Měl odpor ke každému, s výjimkou kamarádů z dobyvatelské flotily, a když se podíval na Betvosse, musel připustit, že ani to se nevztahuje na všechny.

Vozidlo náhle s chřestěním pásů zastavilo. „Při Císaři, co se děje?“ vykřikl Gorppet. Nikdo z jeho kamarádů to samozřejmě nevěděl - byli zde uzavřeni stejně jako on. Zapojil interkom a zeptal se řidiče. Pokud by to nevěděl ani on, situace by byla vážná.

Dostal odpověď, jistě, ale ne takovou, která se mu zamlouvala: „Těm zatraceným Tosevanům se podařilo provést sabotáž na mostě, přes který jsme měli přejít.“

„Co tím myslíš, sabotáž?“ zeptal se Gorppet rozčileně. „Nezapomeň, že jsem tady vzadu zavřený v kovové krabici. Nevidím dopředu. Pokud se nepodívám periskopem, nevidím vůbec nic.“

„Vyhodili do povětří oblouk. Spadl do řeky. Stačí vám to, Vznešený pane čty?“ I řidičův hlas zněl rozčileně.

„Jak ho dokázali vyhodit do povětří?“ vykřikl Gorppet, což přimělo vykřiknout i ostatní muže jeho čty. Gorppet vztekle pokračoval: „Tomu, kdo připustil, aby se to stalo, by měli namalovat zelené pruhy,“ - označení někoho, kdo je ve výkonu trestu - „a nechat ho příštích deset let - deset tosevanských let - čistit jazykem smradlavé latríny Velkých Ošklivců.“

Jeho vojáci se zasmáli. Ale on byl příliš rozrušený, než aby mu to připadalo legrační. Řidič řekl: „Souhlasím s vámi, ale nemůžu s tím nic dělat.“

„A jak tedy má naše kolona pokračovat do Bagdádu, když nemůžeme použít ten most?“ zeptal se Gorppet.

„Budeme muset jet do As Samawanu a přejít řeku tam,“ odvětil řidič. „I když tato trasa nebyla původně plánována, tak moc nás to nezdrží.“

„To je dobře,“ řekl Gorppet. Pak pojal náhlé podezření. „Proč by Velcí Ošklivci vyhazovali most, když nám tím nezpůsobili žádnou velkou škodu?“

„Kdo ví, proč Tosevané dělají to, co dělají?“ řekl řidič.

„Já vím, že vždycky dělají co mohou, aby nám způsobili maximální možnou škodu,“ řekl Gorppet s hlubokým přesvědčením. „Buď na nás mají nachystanou léčku na silnici do toho As Samawanu, nebo se chystají-“ „Zakladatel pověry, v níž místní Velcí Ošklivci tak vášnivě věřili, jistý Mohamed, byl nazýván prorokem, mužem, který dokáže vidět budoucnost. Ale tato představa, jako tolik jiných na Tosevu 3, byla Rase cizí. Nicméně se ukázalo, že i Gorppet byl svým způsobem prorokem. Ještě nedokončil svou větu, když na jejich bojové vozidlo začaly dopadat kulky.“

Těch kulek bylo nějak moc. „Určitě tady mají kulomet, ať jim pod šupiny zaleze purpurový svrab!“ vykřikl, sahaje po své automatické zbrani.

Lehký kanón, namontovaný na střeše bojového vozidla, se rozštěkal. Gorppet vyhlédl ven periskopem. Moc toho neviděl. Vzhledem k tomu, že byli v blízkosti řeky - Tosevané jí říkali Tigrid - bujně rostoucí vegetace poskytovala záškodníkům skvělý úkryt. Vůbec se mu to nelíbilo. Kolik Velkých Ošklivců se tímto nezdravě zeleným porostem plíží k uvízlé koloně?

Pak zahlédl záblesky uústí tosevanského kulometu. Protože to byl jediný jistý cíl, který měl, začal na něj pálit. Kdyby kulomet ztichl, alespoň by věděl, že udělal dobrou věc. Ostatní muži z jeho čty také zahájili palbu. Nevěděl, na co stříleli muži na druhé straně jejich vozidla, ale zdálo se, že také něco objevili.

Než se stačil zeptat, nějaký Velký Ošklivec se vyřítil ze zeleného porostu a rozběhl se k jejich vozidlu. Přitom křičel - samozřejmě - „Allahu akbar!“ V pravé ruce držel láhev s hořící zápalnou šňůrou. Tyhle láhve viděl Gorppet už v SSSR. Byly plné naftového destilátu a dokázaly snadno zapálit i pozemní křižník.

Gorppet pokropil Tosevana střelami. Jedna zasáhla láhev, která se rozprskla a vybuchla v plamenech, které zachvátily i Tosevanův oděv a jeho tělo. Byl by strašlivě trpěl, kdyby ho další Gorppetovy kulky - a snad i kulky ostatních vojáků - neposlaly rychle cestou smrti.

Pak vyletěl z porostu granát a dopadl nedaleko Gorppetova vozidla. Poslal dávku směrem, odkud granát přiletěl, ale nemohl říct, jestli zasáhl toho, kdo ho hodil. Další granát explodoval na druhé straně jejich vozidla. „Jsme obklíčeni!“ vykřikl vyděšeně Betvoss.

Pokud to dokázal pochopit Betvoss, muselo to být jasné každému. Gorppet zaječel do interkomu: „Měli bychom odtud raději vypadnout, dokud to ještě jde!“

„Nemám žádné rozkazy,“ odpověděl řidič, což nepřipadalo Gorppetovi jako dostatečný důvod zůstat sedět na zadku. Než to však mohl říct, řidič dodal: „A já své kamarády bez rozkazu neopustím.“

To - naneštěstí - musel Gorppet uznat. Zpozoroval v zeleném porostu stín a vypálil na něj. I skrze pancéřové stěny bojového vozidla zaslechl bolestivý výkřik Velkého Ošklivce. Spokojeně zabručel.

Pak začalo jejich vozidlo couvat, což nepochybně znamenalo, že vozidla za nimi se už začala stahovat. Jejich stroj nemusel objíždět žádné hořící vraky. Gorppet si s úlevou oddechl. Dýmovice pomohly skrýt kolonu před zraky

Tosevanů. Zanedlouho už všechna bojová vozidla ujížděla k severozápadu po silnici do As Samawan. Gorppet nebyl ani trochu nešťastný z toho, že nechal tu bandu tosevanských záškodníků za zády.

„Díky duchům Císařů minulosti, tohle nás moc nestálo,“ řekl Betvoss. „Všechno, co dokázali, je to, že nás přinutili změnit trasu.“

„Jo, teď musíme jen doufat, že silnici do As Samawan ne-zaminovali,“ řekl Gorppet. Betvoss se zasmál, ale velitel čtyř pokračoval: „Já jsem nežertoval. Donutili nás udělat něco, co jsme neměli v plánu. To znamená, že teď postupujeme podle jejich plánu, ne podle našeho. Určitě tam pro nás budou mít přichystané nějaké překvapení.“

A opět se ukázalo, že měl pravdu. Netrvalo dlouho a pod vedoucím bojovým vozidlem vybuchla mina. Naštěstí mu jen strhla pás. Pod ochranou ostatních vozidel provedla osádka spěšnou opravu a kolona se opět rozjela. Když se to tak uváží, tato cesta - jak řekl Betvoss - moc nestála.

Nesseref - jako pilotka raketoplánu - byla jednou z prvních žen kolonizační flotily, které byly probuzeny ze studeného spánku. To také znamenalo, že měla víc zkušeností s Velkými Ošklivci než většina ostatních kolonistů v novém městě nedaleko polského Jezowa. Navzdory těmto zkušenostem připouštěla - ba dokonce prohlašovala, kdykoli k tomu měla příležitost - že nechápe způsob, jakým funguje mysl domorodců na Tosevu 3.

„Nadřizený pane, když jsem začala jezdit do tohoto města, nemohla jsem pochopit, proč jste zacházel s Tosevany tak zdrženlivě,“ řekla Bunimovi, regionálnímu subadministrátorovi, sídlícímu v Lodži. „Ale teď, když jsem strávila nějaký čas na povrchu této planety, začínám to chápat: všichni jsou zkažení, a spousta z nich je těžce ozbrojená. Nedovedu si představit děsivější kombinaci.“

Muž z dobytelské flotily odpověděl: „Vy si možná myslíte, že žertujete, pilotko raketoplánu, ale to je problém, kterému Rasa čelí všude na Tosevu 3. Polsko je jenom malá ukázka této planety jako celku.“

„Vůbec jsem nežertovala, nadřizený pane,“ odvětila Nesseref. „Poláci jsou těžce ozbrojeni. Nenávidí Židy, Němce, nás a Rusy - přesně v tomto pořadí. Židé jsou také těžce ozbrojeni. Ti zase nenávidí Němce, Poláky, Rusy a nás, opět přesně v tomto pořadí. Němci, kteří jsou na západě, nenávidí v sestupné řadě Židy, nás, Rusy a Poláky. Rusové na východě v tomtéž pořadí nenávidí Němce, nás, Židy a Poláky. Pochopila jsem to dobře?“

„Víceméně ano,“ řekl Bunim. „Nicméně si všimněte, že na tom vašem seznamu každá skupina Velkých Ošklivců nenávidí nějakou jinou skupinu Velkých Ošklivců víc než nás. To nám pomáhá udržovat tento region pod naší správou.“

„Ano, to celkem chápu,“ řekla Nesseref. „Ale také jsem si všimla, že každá tato skupina Velkých Ošklivců nenávidí i nás. Připadá mi to z jejich strany nevděčné, ale zdá se, že je to tak.“

„Pravda,“ souhlasil Bunim. „To je to, co činí naši správu tohoto subregionu tak obtížnou. To je to, co činí tak obtížnou naši správu celé této planety. Každá tosevanská frakce - a jsou jich tu stovky - se považuje za nadřazenou všem ostatním. Každá odmítá, aby ji spravoval kdokoli jiný kromě jejich vlastních příslušníků. Každá také odmítá být spravována kýmoli, kdo není Tosevan. A při tolika bombách z výbušného kovu, které jsou k dispozici na této planetě nebo obíhají kolem ní, musíme být v našem jednání velice opatrní, abychom nevyvolali katastrofu.“

„Šílenství,“ řekla Nesseref. „Čiré šílenství.“

„Máte pravdu.“ Bunim použil zdůrazňovacího zakašlání, aby dal najevo, jak velkou pravdu Nesseref má. „Ale není to šílenství, které si můžeme dovolit ignorovat. Pro muže a ženy z kolonizační flotily je to často obtížné pochopit. Zdá se, že vy to chápete lépe než většina z nich.“

„Děkuji vám, regionální subadministrátore,“ řekla Nesseref. „Potíže při vyhledávání místa pro přístav raketoplánů a při jednání s tosevanskými dělníky při jeho výstavbě byly pro mě velice poučné.“

„To věru chápu. Všechno na Tosevu 3 je poučné, ačkoli některé z těchto lekcí bychom si raději odpustili.“ Bunim se na okamžik odmlčel. „A vy jste se také seznámila s tím Židem Anielewiczem, není-liž pravda?“

„Ano, nadřizený pane,“ odpověděla Nesseref. Také se na okamžik odmlčela, než pokračovala: „Na Velkého Ošklivce je docela sympatický.“ Byla zvědavá, jak to Bunim přijme; zdálo se, že nechová valnou náklonnost k žádnému z Tosevanů, jejichž teritorium spravoval.

K jejímu překvapení regionální subadministrátor prohlásil: „Pravda.“ Vzápětí ale pokračoval: „Je velmi chytrý, velmi schopný - a velice nebezpečný. Hraje s naší kartou proti Němcům, Polákům a Rusům, a šťve tyto skupiny jednu proti druhé. Jeho vlastní skupina by měla být mezi nimi nejslabší, ale nejsem si ani zdaleka jist, že tomu tak je - a pokud ne, tak je to v první řadě díky jeho schopnostem.“

„Mnoho Tosevanů, jak jsem vyrozuměla, je schopných,“ řekla Nesseref. „Vaše zkušenosti jsou větší než mé, ale řekla bych, že mnoho Tosevanů je stejně schopných jako příslušníci Rasy.“

„Ano, řekl bych, že je to nejspíš pravda,“ souhlasil Bunim. „Bylo by to pro nás na této planetě snazší, kdyby tomu tak nebylo.“ Dlouze a od srdce si povzdychl.

„Nepochybně,“ řekla Nesseref. „Jak jsem řekla, mnozí Velcí Ošklivci jsou schopní. Ale jen málo z nich je - nebo se dokáže přimět být - k nám příjemných. Ten Anielewicz je jeden z těch, kteří to dokážou. Považuji ho svým způsobem za přítele, i když není našeho druhu - určitě za lepšího přítele, než byl ten zatracený muž, který se mi snažil podat zázvor, aby mě přiměl se s ním pářit.“

„Občas si myslím, že zázvor je pomsta Tosevu 3 Rase za naše úsilí včlenit tento svět do Impéria,“ řekl Bunim unaveně. „Vjistých směrech nám ta rostlina působí víc potíží než Velcí Ošklivci.“

„Pravda,“ řekla Nesseref se zdůrazňovacím zakašláním. Sama jednou zkusila zázvor, ještě předtím, než Rasa plně pochopila, co dělá se ženami. Samozřejmě se okamžitě dostala do svého pářícího období a spářila se se dvěma Bunimovými strážnými. Bylo jen štěstí, že potom nepoložila vejce. A bylo jen štěstí - štěstí a pevná, pevná vůle - že toto seznámení se zázvorem nevedlo k návyku, jako se to stalo tolika mužům a ženám Rasy.

Bunim pokračoval: „Také jsem si všiml, že jakkoli příjemný se vám možná Anielewicz zdá, ani všichni Tosevané vás

názor nesdílejí. Nedávno se stal předmětem pokusu o vraždu ze strany jedné ze skupin Velkých Ošklivců, která nemá příliš v lásce Židy. Nejsem si jist, která z nich to byla, ale podobných skupin není málo. To jste asi už pochopila.“

„Ano.“ Nesseref se snažila nedát najevo své překvapení a úlek. Vražda, zvláště politická vražda, byla mezi Rasou velice řídkým jevem. Neměla by být šokovaná zjištěním, že na Tosevu 3 je tomu jinak, ale byla. „Říkáte pokus, nadřizený pane? Byl zraněn?“

„Ne. Zřejmě v obavě, že by na něho někdo mohl zaútočit, vrhl se na zem těsně předtím, než útočník začal střílet skrze dveře jeho bytu. Ať to byl kdokoli, utekl.“

„Jsem ráda, že Anielewicz neutrpěl žádnou újmu,“ řekla Nesseref.

„To já taky,“ odpověděl regionální subadministrátor. „Nedovedete si představit chaos, do jakého by úspěšná vražda uvrhla toto území. Ani já si to pravděpodobně nedovedu představit, a jsem rád, že to nemusím dělat.“

Zajímaly ho pouze politické důsledky, ne Anielewicz osobně. Nesseref měla zato, že to chápe. Bunim by musel jednat dál s Anielewiczovým nástupcem, ať by to byl kdokoli, kdyby byl tento Žid býval zabit. Přesto ji tento postoj naplňoval smutkem. Vrátila se raději k původnímu předmětu rozhovoru: „Děkuji vám za vyslání inspekce na skladovací systém tekutého vodíku v přístavu raketoplánů. Jakákoli nehoda zde by byla nešťastná.“

„Pravda.“ Bunim na ni úkosem pohlédl. „Máte značné nadání věci bagatelizovat, pilotko raketoplánu.“

„Děkuji vám,“ odpověděla Nesseref. „Neměla bych takové obavy, kdyby byla celou stavbu prováděla Rasa. Ale, i když Velcí Ošklivci pracovali podle našich projektů a specifikací, potřebuji se ujistit, že odvedli svou práci řádně.“

„Chápu. Dohlédnu na to.“ Bunim stočil jeden oční výčnělek k chronometru. „A teď, jestli mě omluvíte, mám i další věci, o které se musím postarat...“

„Samozřejmě, nadřizený pane.“ Nesseref opustila Bunimo-vu pracovnu a vyšla z budovy. Protože byla budova v rukou Rasy již od jejího příchodu na Tosev 3, byla přizpůsobena potřebám a pohodlí Rasy do té míry, jak jen to bylo možné u budovy, původně postavené Velkými Ošklivci. Chlad na Bialuto-vě tržišti jí připomněl, že se ocitla zpátky ve zcela jiném světě.

I Tosevané se museli zahalit do několika vrstev látek, aby se chránili před počasím své vlastní planety. To jim nebránilo, aby se tu nekupili ve velkém množství a neprodávali a nekupovali. Vystaveny zde byly potraviny všech druhů (ne, skoro všech druhů, protože toto byl trh plný Židů, tak zde nenabízeli žádné vepřové, což bylo podle Nesseref nanejvýš politováníhodné). Také zde byla vystavena spousta oděvů pro Velké Ošklivce. Rovněž tak hrnce, pánve, talíře a další podivné věci, které Tosevané používali, aby se nakrmili.

A také zde bylo slušné množství zboží, očividně vyrobeného Rasou. Nesseref se divila, jak se sem dostalo. Nebyla by ani trochu překvapená, kdyby to nebylo legální cestou. Okno Bunimovy pracovny vedlo na tržiště. Ráda by věděla, jestli regionální subadministrátor nebo jeho podřízení vůbec věnují nějakou pozornost obchodu, který Velcí Ošklivci provozují přímo pod jejich čumáky. Pak ji napadlo, jestli ti Tosevané v tichosti nepodplatili některé z Bunimových podřízených - třeba zázvorem - aby odvrátili své oční výčnělky jiným směrem. Vůbec by ji to nepřekvapilo.

Velcí Ošklivci byli větší než muži a ženy Rasy. Křičeli a gestikulovali a obecně se chovali, jako by se měl zbořit svět, jestli jejich smlouvání nedopadne přesně tak, jak si přáli. Jejich posedlost po zisku na Nesseref učinila dojem a pravděpodobně ji i do jisté míry ovlivnila. Ale Tosevan, s nímž se pustila do smlouvání, byl na podobné věci pravděpodobně zvyklý, a ona proti němu neměla žádnou naději.

Někdo - pravděpodobně Velký Ošklivec, podle jeho přízvuku a barvy hlasu - zavolal její jméno. Otočila oční výčnělek ve směru, odkud slyšela ten hlas, a uviděla Tosevana, který se kní blížil a zamával na ni, když přišel - přišla? Ne, přišel, soudě podle jeho oděvu a hlasu - blíž. Pak ho poznala. „Zdravím vás, Mordechai Anielewicz,“ řekla, zlobíc se sama na sebe, že on ji uviděl a poznal jako první.

„Já zdravím vás, pilotko raketoplánu,“ řekl Velký Ošklivec, napřahuje pravici v přátelském gestu, vlastním jeho druhu. Nesseref ji přijala. Jeho prsty, ačkoli velké, byly měkké a masité ve srovnání s jejími. Byla mu také zima, její tělesná teplota byla o pár setin vyšší než jeho. Jazykem Rasy, kterým na Tosevana mluvil velice dobře, pokračoval: „Doufám, že se vám daří dobře.“

„Celkem dobře, děkuji vám, ačkoli se mi nelíbí ta zima a mokro. Jsem ráda, že přichází jaro,“ odvětila Nesseref. Zakývala očním výčnělkem, kterým se na něj dívala, jako by vyjadřovala politování a soucit s někým ze svého vlastního druhu.

„Slyšela jsem od regionálního subadministrátora, že máte nějaké potíže.“

„Ale kdepak, ty bolesti nejsou horší než -“, Pak se Anielewicz zarazil. „Aha. Vy máte nejspíš na mysli toho muže s bouchačkou. Nezasáhl mě. Od té doby se nevrátil. Nebojím se ho ... tak moc.“ Dotkl se rukou pažby těžké armádní pistole, kterou nosil na boku.

„Kdo by vás chtěl zabít?“ zeptala se Nesseref.

Ústa Velkého Ošklivce se zkrivila ve výrazu, který se Nesseref naučila spojovat s jejich pobaveností, ačkoli nechápala, proč by měly dané okolnosti vyvolat jeho pobavenost. „Kdo?“ řekl se smíchem. „Možná Němci, Poláci nebo Rusové - a taky možná náš regionální subadministrátor.“

„Bunim?“ Nesseref udělala zamítavé gesto rukou. „Nemožné! Rasa nedělá takové věci. Kromě toho jsme o tom spolu mluvili. Říkal, že to udělala nějaká jiná agentura než ta jeho.“

„Nepřipustil by to,“ řekl Anielewicz. „I kdyby to byl zorganizoval, tak by to nepřipustil, a už vůbec ne někomu, kdo o tom neměl vědět.“

„A proč ne?“ zeptala se Nesseref užasle.

Tosevan se znovu usmál. A Nesseref znovu nechápala proč. Jako kdyby mluvil s mládětem, které sotva začalo vnímat slova, Mordechai Anielewicz odpověděl: „Protože pokud by to zorganizoval, já bych zjistil, že to zorganizoval, pravděpodobně bych na oplátku zabil jeho, a on to dobře ví.“

Řekl to, pokud Nesseref mohla soudit, naprosto klidně a věcně. Považovala ho za svého přítele, pokud to bylo možné

mezi oběma odlišnými druhy. Ale on jí právě předvedl, jak cizí vlastně je. Nepříjemný pocit chladu, který ji naplnil, neměl vůbec nic společného s místním chladným počasím.

Mordechaj Anielewicz měl dojem, že Nesseref vyděsil. Ve skutečnosti si nemyslel, že by se ho Bunim pokusil zabít. Kdyby to byl Bunim udělal, určitě by se ho za to nepokusil zabít. Zavraždit prominentního Ještěra by byl ten nejlepší způsob, jak způsobit všem Židům v Polsku vážné potíže. Samozřejmě, kdyby se to, co řekl, doneslo k Bunimovi, možná by to regionálnímu subadministrátorovi zabránilo o podobných věcech vůbec uvažovat. Doufal, že ano.

„A jak se daří vaší bombě z výbušného kovu?“ zeptala se Nesseref nenuceně. Nebylo to poprvé, kdy si přál, aby se byl před ní o té bombě vůbec nezmiňoval. A teď, místo aby dal najevo svou pobavenost, musel ji skrýt. Pilotka raketoplánu se od něho pokoušela získat informace právě tak, jak se je pokoušel získat on od ní. Odpověděl: „Daří se jí docela dobře, děkuji. A jak je na tom vaše bomba?“

„Žádnou nemám, jak velice dobře víte,“ řekla Nesseref. „Jediné, co mám na starosti, je velký sklad tekutého vodíku.“ Ještě předtím, než ho vpád nacistů a pak Ještěrů vtáhl do války a do politiky, Anielewicz studoval strojařinu. Uctivě hvízdal; dovedl si ty problémy rámcově představit. A samozřejmě, když pomyslel na vodík, vybavil se mu Hindenburg;³ i po více než čtvrtině století si dovedl živě představit záběry z filmového týdeníku. Ještěři byli mnohem opatrnější, než se kdy Němcům vůbec snilo - po pravdě řečeno, Ještěři byli až nelidsky opatrní - ale přece jenom...

„Jak jste udělal ten zvuk?“ zeptala se Nesseref. „Už jsem ho slyšela dělat i jiné Velké Ošklivce, ale nechápu, jak to dělají.“

„Co, pískání myslíte?“ zeptal se Mordechaj. Klíčové slovo řekl v jidiš; jestli existovalo i v řeči Ještěrů, tak ho neznal. Znovu zahvízdal. Nesseref učinila souhlasný pohyb rukou. Mordechai řekl: „No, to zformujete takhle rty ...“ Našpulil ústa, pak se ale zarazil. „Aha.“

Jakmile na to přišel, ten problém byl prostý. Nesseref nemohla našpulit rty. Její tvář takto nefungovala. Vlastně ani žádné rty neměla, pouze tvrdé okraje úst. Nedokázala by zapískat o nic lépe, než by on dokázal dokonale vyslovit všechny ty syčivé, mlaskavé a kašlavé zvuky, kterými oplýval její jazyk. Ona si to uvědomila v téže chvíli jako on, protože otevřela ústa bezhlesným smíchem její Rasy. „Už to chápu,“ řekla. „Pro někoho mého druhu je to nemožné.“ „Obávám se, že je to tak,“ přisvědčil Anielewicz. „Také se obávám, že teď musím jít nakupovat, nebo se na mě má žena“ - další slovo v jidiš, které nemělo odpovídající ekvivalent v jazyce Rasy - „bude zlobit.“ Použil zdůrazňovací zakašlání, aby dal najevo, jak moc se Bertha bude zlobit.

„Pak tedy nashledanou,“ řekla Nesseref. „Já se vrátím do našeho nového města. Snad mě tam jednoho dne navštívíte.“ „Děkuji vám, rád.“ Mínil to vážně. Bez ohledu na to, jaký měli názor na zdejší počasí, spousta Ještěrů se usídlila v Polsku. Byl docela zvědavý na to, jak zde žijí.

Když však Nesseref odešla, uvědomil si, že i on se teď musí věnovat svým záležitostem. Bertha by se opravdu zlobila, kdyby se vrátil bez věcí, pro které ho poslala. Koupit zeli bylo snadné. Prodávalo ho několik obchodníků, on si jen musel vybrat toho, který měl nejlepší ceny. Ani s bramborami nebyl žádný problém. A podařilo se mu koupit i cibuli za cenu, která jistě vyvolá vlídný úsměv jeho ženy.

No a vejce ... Očekával, že s vejci bude problém, a taky byl. Vždycky se mohl spolehnout, že zeleninu bude prodávat mnoho lidí. Od té doby, co byli z Polska vyhnáni nacisté, bylo zeleniny dost. A zelenina, nebo alespoň většina z ní, se dala skladovat týdny nebo i měsíce.

Nic z toho bohužel neplatilo o vejcích. Člověk nikdy nevěděl, kolik jich bude na prodej, a jakou cenu za ně budou obchodníci požadovat. Dnes vystavovalo košíky s vejci jen pár vesnických babiček, zachumlaných do šátků na ochranu před zimou.

Anielewicz přistoupil k jedné z nich, záře šarmem. „Dej Bůh zdraví,“ řekl bodře. Mluvil polsky stejně dobře jako jidiš, stejně jako většina zdejších Židů. Na rozdíl od spousty z nich však také vypadal spíš jako Polák než jako Žid, se svou širokou tváří, světlou pletí a světle hnědými, téměř plavými vlasy. Někdy mu jeho vzhled pomáhal, když měl co do činění s Poláky.

Dnes však ne. Stará dáma s vejci si ho prohlédla, jako by se právě vynořil z matčina lůna. „Dobrý den, Žide,“¹ řekla suše.

Pravda, na Balutovo náměstí chodilo nakupovat jen málo goyim.⁴ Za nacistické okupace to bylo hlavní tržiště lodžského ghetta. Ghetto už neexistovalo, ale stále zůstávalo židovskou částí města. Jestli žena bude tvrdě smlouvat, Anielewicz mohl konečně udělat totéž. Ukazuje na vejce, zeptal se: „Kolik stojí půl tuctu těchto bídných malých věcí?“

„Dva zloté za kus,“ řekla Polka tak klidně a sebejistě, jako by se právě nedopouštěla loupeže století.

„Cože?“ zakvílel Anielewicz. „To není obchodování, to je krádež za bílého dne.“

„Když je nechcete, nemusíte za ně platit,“ odpověděla žena. „Támhle Ewa si počítá dva a půl zlotého za kus, ale říká, že její vejce jsou větší. Jděte tam a podívejte se, jestli objevíte nějaký rozdíl.“

„Pořád je to krádež,“ řekl Mordechaj, a také byla - i dva zloté za kus byl téměř dvojnásobek běžné ceny.

„Jídlo podražilo,“ řekla Polka a pokrčila rameny. „Jestli si myslíte, že budu prodávat se ztrátou, tak jste mešuge.“

Zatímco on zůstával u polštiny, ona mu vmetla do tváře slovo v jidiš se zlomyslným zadostiučiněním. Potom listivě dodala: „A já vím, že vy Židi nejste takoví blázni.“

„Čím ty mizerné slepice krmíte? Kaviárem a šampaňským?“ kontroval Anielewicz. „Chleba o pár grošů podražil, pravda, ale zdaleka ne o tolik. Myslím, že chcete moc rychle zbohatnout.“

Její oči byly náhle jako z ledu. „Myslím, že jestli nechcete má vejce, měl byste jít pryč a nechat se podívat někoho, kdo je chce.“

Zatraceně, on ta vejce chtěl. Jen za ně nechtěl tolik zaplatit. Bertha by z toho lezla po zdi a potom by týden mluvila o tom, jak neúčinné je poslat na trh samotného chlapa. Mordechaj byl, nebo si to o sobě alespoň myslel, docela dobrý obchodník. „Dám vám devět zlotých za půl tuctu,“ řekl.

Na okamžik si myslel, že to přehnal, a že prodavačka vajec s ním nebude ani smlouvat. Ale jeho obavy byly plané. Smlouvala s ním o sto šest. Skončili tím, že koupil vejce za deset zlotých a čtyřicet grošů a získal to privilegium, že si svá vejce mohl vybrat sám. Nebylo to žádné vítězství, to si nemohl namlouvat, jakkoli se o to snažil - ale nebyla to ani drtivá porážka.

Obtěžkán potravinami se vydal zpátky Zgierskou ulicí, a pak zahnul doprava na Lubomierskou; jeho byt byl nedaleko tamní požární stanice. Začaly ho bolet nohy a jeho ruce měly dojem, že vleče pytel olova a ne sáček zeleniny a vajec. Zamračene pokračoval v chůzi. Už nikdy nebyl takový, jak býval, poté co se před dvaceti lety nadýchal německého nervového plynu. A to měl ještě štěstí. Ludmila Jagerova - tehdy vlastně Ludmila Gorbunovová - utrpěla mnohem větší újmu na zdraví a ten plyn pomohl poslat Heinricha Jagera předčasně do hrobu. Anielewicz to považoval za velice nespravedlivé - kdyby nebylo toho německého tankového plukovníka, bomba z výbušného kovu by byla vymazala Lodž z povrchu světa a s ní pravděpodobně i tehdy křehké příměří mezi lidmi a Ještěři.

Anielewiczův mladší syn se jmenoval Heinrich. Několik let předtím by se byl Mordechai zasmál nebo sáhl po zbrani, kdyby mu byl někdo navrhl, aby pojmenoval své dítě po důstojníkovi Wehrmachtu.

Lapaje po dechu se vyškrábal do schodů. Na chodbě před svým bytem se na okamžik zastavil, aby znovu popadl dech. Musel se dát dohromady dřív, než vejde do bytu, aby Bertha neměla starosti. Kromě toho si chtěl prohlédnout nové dveře, které nechal instalovat poté, co přes ty staré vystřílel rádo by vrah celý zásobník samopalů. Od té doby větraly až příliš. Byt měl i nová okna.

Když vešel dovnitř, poznal podle tváře své ženy, že nečekal dost dlouho. „Dneska to pro tebe musí být zlé,“ řekla Bertha Anielewiczova.

„Není to tak zlé,“ zabručel Mordechai. Pokud tomu uvěří ona, snad tomu uvěří i on. „A na trhu se mi docela dařilo.“ To vyvolalo u jeho ženy úsměv. Nebyla krásná v běžném slova smyslu, ale zkrásněla, kdykoli její tvář ozářil úsměv. Pak se, samozřejmě, zeptala na podrobnosti jeho úspěšných nákupů.

Když jí je poskytl, její úsměv zmizel. Věděl, že se to stane. „To je loupež!“ zvolala.

„Já vím,“ řekl. „Ale bylo by to horší, kdybych tak tvrdě nesmlouval. Ta vajíčka potřebujeme.“

„Ty peníze taky potřebujeme,“ řekla Bertha žalostně. Pak pokrčila rameny. „No, už se stalo, a ta vejce vypadají dobře.“ Její úsměv se vrátil. Opětoval ho, dobře věda, že ho z toho nechala vyklouznout velmi lehce.

Vjačeslav Molotov nešťastně zíral na návrhy rozpočtu na nadcházející pětiletku. Bohužel, ty části, které budily jeho největší nespokojenost, se týkaly finančních prostředků, přidělených Rudé armádě. Protože ho maršál Žukov zachránil z rukou NKVD5 po neúspěšném pokusu o převrat, o který se pokusil Lavrentij Berija, nemohl si dovolit seškrtnat tyto požadavky červenou tužkou tak, jak by si přál. Ve skutečnosti si nemohl dovolit škrtnout ani jediný. Kdyby Žukova rozzlobil, puč vedený Rudou armádou by byl určité úspěšný.

Pod bezvýraznou maskou své tváře se v duchu mračil. Až Žukov dostane prostředky, které požaduje, Rudá armáda bude v podstatě vládnout sovětskému státu, ať s převratem nebo bez převratu. Kdyby nebyl Žukov natolik oddaný autoritě Strany, bylo by to už nyní očividné.

Zabzučel interkom. „Ano?“ zeptal se Molotov.

„Soudruhu generální tajemníku, dostavil se David Nussboym na domluvené setkání s vámi,“ odpověděl Molotovův tajemník. Molotov pohlédl na hodiny na stěně své kremelské pracovny. Bylo přesně deset hodin. Jen málo Rusů by bylo tak dochvilných, ale tento pracovník NKVD se narodil a vyrostl v Polsku. „Pošlete ho dál, Petře Maximoviči,“ řekl Molotov. Setkání s Nussboymem znamenalo, že se alespoň na chvíli nebude muset zabývat rozpočtem. Odkladem nic nezískal, to Molotov dobře věděl. Ale právě teď neměl chuť se pětiletým plánem dál zabývat.

David Nussboym vstoupil: hubený, bezvýrazný Žid středního věku. „Dobrý den, soudruhu generální tajemníku,“ řekl rusky se silným polským přízvukem, dávajícím přízvuk na každou předposlední slabiku, ať tam patřil nebo ne.

„Dobrý den, Davide Aronoviči,“ odpověděl Molotov. „Posaďte se a poslužte si čajem ze samovaru, máte-li chuť.“

„Ne, děkuji.“ Spolu se západní přesností měl v sobě Nussboym i notnou dávku západní věcnosti a ráznosti. „S politováním vám musím ohlásit, soudruhu generální tajemníku, že náš pokus zlikvidovat Mordechaie Anielewicze neuspěl.“

„Váš pokus, chcete říct,“ odvětil Molotov. David Nussboym ho dostal z cely NKVD. Jinak by ho byli Berijovi zabijáci zastřelili dřív, než je oddíl maršála Žukova přemohly. Molotov ten dluh uznával a souhlasil s Nussboymovou snahou pomstít se polským Židům, kteří ho poslali do SSSR. Ale existovaly jisté meze. Molotov mu je jasně vymezil: „Byl jste varován, abyste nezatáhl sovětskou vládu do kompromitující situace, i když vám bylo povoleno použít jejích zdrojů a prostředků.“

„To jsem neudělal, a ani to nemám v úmyslu,“ řekl Nussboym. „Ale, s vaším velkorysým svolením, mám v úmyslu pokračovat ve svém úsilí.“

„Ano, pokračujte,“ řekl Molotov. „Vůbec mi nebude vadit, bude-li Polsko destabilizované do té míry, že mu Ještěři budou nucen věnovat větší pozornost. Je to velice užitečný nárazník mezi námi a fašisty na západě.“ Zakýval na Žida ukazovákem, což byl u něj značný projev citů. „Niméně za žádných okolností nesmí být Polsko destabilizováno do té míry, aby to umožnilo intervenci nacistů.“

„To chápu,“ ujistil ho David Nussboym. „Věřte mi, to je osud, jaký bych nepřál ani svým nejhorším nepřátelům - a někteří z těch lidí jsou moji nejhorší nepřátelé.“

„Tak hleďte, abyste je do tohoto osudu neuvrhl,“ řekl Molotov, znovu kývaje ukazovákem ze strany na stranu: Polsko ho velmi zajímalo. „Kdyby to dopadlo špatně, tak toto je jedno z míst, kde může v jediném okamžiku vzplanout nukleární válka. Může - ale uděláte dobře, když k tomu nedojde. Žádný můj závazek věčnosti vůči vám, Davide Aronoviči, by vám v takovém případě nepomohl.“

Nussboymovy rysy byly skoro stejně netečné jako Molotovovy. Ten Žid se pravděpodobně v gulagu naučil nedávat

najevo, co si myslí. Strávil tam několik let předtím, než ho naverbovali do NKVD. Krátce přikývl a řekl: „Nezklamal vás.“ Protože své varování už vyslovil, Molotov změnil téma: „A jak to teď vypadá v NKVD?“

„Morálka je stále na nízké úrovni, soudruhu generální tajemníku,“ odpověděl Nussboym. „Nikdo neví, koho čistka postihne jako dalšího. Každý se bojí, aby na něho kolegové nenapsali udání. Každý se třese při pomyslení, že by na něho jeho soused mohl donášet GRU6.“

„To si také ta agentura zaslouhuje za pokus o zradu na dělnících a rolnících Sovětského svazu,“ řekl Molotov drsně. Ale nebyl zcela spokojen. Nepřál si, aby GRU, rozvědku Rudé armády, zcela převládala NKVD. Přál si mít dvě tajné služby, soupeřící navzájem, aby tak Strana mohla využívat jejich rivalitu ve svůj prospěch. To ovšem nebylo to, co chtěl Georgij Žukov, a Žukov v této chvíli tahal za delší konec provazu.

„Děkuji vám, že mě necháváte pokračovat, Vjačeslave Michajloviči.“ Nussboym vstal. „Nebudu vás už dál okrádat o čas.“ Krátce se uklonil a opustil Molotovovu pracovnu. Molotov si skoro přál, aby se byl zdržel déle. Všechno mu bylo milejší, než se opět vrátit k pětiletému plánu.

Pak se ale opět ozval interkom a Molotovův tajemník řekl: „Soudruhu generální tajemníku, je zde vyslanec Rasy se svým tlumočnickem.“

Proti vyhlídce na konfrontaci s tím popudlivým Ještěrem rozvědky a Queek býval často popudlivý - se i rozpočet pětiletky zdál pojednou lákavý. Božemol! pomyslel si Molotov. Ani chvilka oddechu pro unaveného člověka. Ale ani jeho tajemník nezaslechl jeho slabý povzdech. „Dobrá, Petře Maximoviči,“ odpověděl. „Setkám se s ním ve vedlejší pracovně, jako obvykle.“

Vedlejší pracovna byla identická s tou, v níž pracoval většinou, ale byla vyhrazena pro setkání s Rasou. Kdykoli ji pak opouštěl, převlékal si šaty i spodní prádlo. Ještěři byli mistři v umísťování miniaturních odposlouchávacích zařízení. Nechtěl, aby se tato zařízení rozšířila po Kremlu a Ještěři mohli odposlouchávat všechno, co se zde dělo. Tato zvláštní místnost na vzájemné schůzky to měla zaručovat.

Vstoupil dovnitř a počkal, až jeho tajemník uvede Ještěra a jeho lidského nohsleda. Queek vešel a bez dovolení se posadil. Stejně učinil tlumočnick, netečný, širokolící muž. Poté, co vyslanec vydal sérii syčivých a mlaskavých zvuků, tlumočnick řekl: „Jeho excelence vám skládá obvyklé zdvořilé pozdravy.“ Muž mluvil s rytmičtým polským přízvukem, stejným jako David Nussboym.

„Řekněte mu, že ho také zdravím, a že doufám, že se mu daří dobře,“ odpověděl Molotov, a Polák to muži Rasy přeložil. Ve skutečnosti Molotov doufal, že Queek a celý jeho druh (snad s výjimkou Ještěrů v Polsku, kteří zaštiťovali SSSR před Velkoněmeckou říší) potáhnou do pekel. Ale pokrytectví bylo vždycky základní součástí diplomacie, i mezi lidmi. „Reptejte se ho na důvod, proč požádal o toto setkání.“

Myslel si, že to ví, ale ta otázka byla součástí hry. Queek vydal další sérii - tentokrát delší - nepřijemných zvuků. Tlumočnick řekl: „Přichází, aby vynesl ostrý protest, týkající se ruské pomoci banditům a rebelům v části hlavního kontinentu, známé jako Čína.“

„Popírám, že bychom poskytovali jakoukoli takovou pomoc,“ řekl Molotov uhlazeně. Popíral to od té doby, kdy Ještěři obsadili Čínu, nejdříve jako Stalinův ministr zahraničí, a pak sám za sebe. To neznamenal, že by to nebyla pravda - pouze to, že se to Rase nikdy nepodařilo nezvratně prokázat.

Nyní na něj Queek ukázal prstem. „Už žádné vytáčky,“ řekl prostřednictvím tlumočnicka, kterého peskování hlavy SSSR očividně těšilo. „Už žádné lži. Zabavili jsme rebelům příliš mnoho zbraní vaší výroby. Čína je naše. Nemáte právo se tam vměšovat.“

Kdyby se Molotov tak dobře neovládal, rozesmál by se. Takto jen řekl: „Považujete nás za hlupáky? Posílali bychom do Číny sovětské zbraně, abychom se prozradili? Kdybychom pomáhali čínskému lidu v jeho boji proti imperialismu Rasy, poslali bychom německé nebo americké zbraně, abychom z toho nemohli být obviňováni. Ten, kdo jim dává sovětské zbraně, se nás snaží dostat do potíží za něco, co jsme neudělali.“

„Je to tak?“ řekl Queek, a Molotov s bezvýraznou tváří přikývl. Ale pak, k jeho překvapení a úleku, Queek pokračoval: „Ukořistili jsme také mnoho amerických zbraní. Připouštíte tedy, že jste rebelům dodali tyto, a porušili tak existující dohodu, že subregion známý jako Čína právoplatně náleží Rase?“

Zatraceně, pomyslel si Molotov. Takže Američanům se podařilo dodat zbraně Lidové osvobozené armádě. Mao mu to před vypuknutím povstání neřekl. Ale z Maa holovala hlava i Stalina. Tlumočnick se urážlivě usmíval. Ano, toho lokaje imperialistů a toulavého psa těšilo vidět Molotova v úzkých.

Ale Molotov byl z tuhého materiálu. „Nepřipouštím nic,“ řekl kamenně. „Nemám důvod cokoli připouštět. Sovětský svaz striktně dodržuje všechny dohody, které uzavřel.“ A ty nám nemůžeš dokázat opak... doufám.

Na okamžik se obával, že Queek vytáhne fotografie, ukazující karavany se zbraněmi, překračující dlouhou, špatně hlídanou hranici mezi SSSR a Čínou. Průzkumné satelity Ještěrů byly mnohem dokonalejší než cokoli, co měly k dispozici nezávislé lidské mocnosti. Ale vyslanec jen vydal zvuky připomínající přetopený samovar. „Nepředstavujte si, že vaše drzost a nestoudnost zůstane nepotrestána,“ řekl Queek. „Jakmile porazíme čínské povstalce jednou provždy, podíváme se důkladně na vaši roli v této záležitosti.“

Tato hrozba Molotovem nepohnula. Japonci nedokázali, porazit čínské povstalce, komunisty ani nacionalisty, a ani Ještěrům se v tom příliš nedařilo. Mohli ovládat města - pokud povstání nehořelo vysokým plamenem, jako právě nyní - a silnice mezi nimi, ale neměli dost vojáků na to, aby zkontrolovali venkov, který byl rozlehlý a silně zalidněný. Partyzáni se po něm mohli klidně pohybovat, Ještěrům přímo pod nosem.

„Nepředstavujte si, že váš kolonialismus zůstane nepotrestán,“ odpověděl Molotov. „Logika historické dialektiky dokazuje, že vaše impérium, jako všechna ostatní založená na utlačování dělníků a rolníků, skončí na smetišti dějin.“

Marxistická terminologie se do jazyka Rasy nepřekládala dobře. Molotov si toho všiml už předtím a s potěšením pozoroval potíže, které s tím tlumočnick měl. Očekával, že Queek vybuchne, jak Ještěři činívali, když na ně vyrukoval s

dialektikou. Ale Queek jen řekl: „Vy si to myslíte, ano?“

„Ano,“ odpověděl Molotov s naprostým přesvědčením. „Triumf pokrokového lidstva je nevyhnutelný.“

Pak ho Queek překvapil, protože řekl: „Soudruhu generální tajemníku, je možné, že je to pravda.“ Ještě překvapil i svého tlumočníka; Polák se k němu překvapeně otočil, očividně nevěřil svým uším. Ještě s netrpělivým gestem pokračoval: „Je možné - vlastně je to pravděpodobné - že pokud je to pravda, budete litovat, že je to pravda.“ Opatrně, pomyslel si Molotov. Tady říká něco nového a důležitého. Nahlas řekl: „Vysvětlete mi, prosím, co tím myslíte.“

„Bude vykonáno,“ řekl Queek. Té frázi Molotov rozuměl i bez tlumočníka. „V současnosti vy Tosevané představujete obtíž a hrozbu pro Rasu jenom zde na Tosevu 3. Ale vaše technologie se rychle rozvíjí - Lewis a Clark je toho důkazem. Kdyby se mělo ukázat, že se můžete stát hrozbou pro Rasu v celém Impériu, jaký bude za těchto okolností náš logický postup?“

Vjačeslav Molotov si chtěl olíznout rty. Ovládl se, samozřejmě, ale to nutkání naznačovalo, jak to s ním otřásl. Teď nevěřil zase on svým uším. „A jaký by byl ten logický postup?“ zeptal se.

Queek to vyslovil: „Jedna z možností, o kterých vážně uvažujeme, je totální zničení všech nezávislých tosevanských ne-impérií.“

„Vy víte, že by to mělo za následek okamžití zničení vašich vlastních kolonií tady na Zemi,“ řekl Molotov. „Jestli na nás zaútočí, tak se samozřejmě pomstíme - nejen mírumilovní dělníci a rolníci Sovětského svazu, ale i Spojené státy a Reich. O Reichu nemusíte mít žádné pochyby.“ Alespoň jednou dokázal využít německou divokost ve svůj prospěch. Nebo si to alespoň myslel, dokud Queek neřekl: „To chápu, ano, ale někdy je třeba amputovat zmrzačenou končetinu aby se zachránilo tělo, jehož je pouhou částí.“

„Tento bluf nás nezastraší,“ řekl Molotov. Ale Ještěři, jak velice dobře věděl, neměli takový sklon blufovat jako jejich lidské protějšky.

A znovu, jako by odpovídal na jeho neradostné myšlenky, vyslanec Ještěřů řekl: „Jestli si myslíte, že je to bluf, uděláte vážnou chybu. Je to varování. Vy a vaši tosevanští partneři - kteří je také právě dostávají - uděláte lépe, když je budete brát vážně.“

„Já budu ten, kdo rozhodne, jak ho budeme brát,“ odvětil Molotov. Skryl svůj strach. Pro něho to bylo snadné. Ale zbavit se ho, to byla jiná věc.

Od vpádu Japonců do její vesnice byla až do nynějška jediná doba, kterou Liu Han prožila ve svobodném městě, její krátká návštěva Spojených států. Ale nyní ... nyní se sjásotem obrátila ke své dceři Liu Mei a řekla: „Peking zůstává svobodný!“

„Nikdy jsem si nemyslela, že odsud dokážeme vyhnat posádku šupinatých ďáblů.“ Oči Liu Mei zářily, ačkoli zbytek její podlouhlé tváře zůstal bezvýrazný. Šupinatí ďáblové ji vzali Liu Han těsně po narození a více než rok se ji snažili vychovávat, jako by byla jedním z nich. Neusmívali se - jejich tvář se nedokázala usmívat - na ni oplátkou, když se jako dítě začala usmívat na ně. Když se jí nedostalo odpovědi, její schopnost usmívat se odumřela. To byl jeden z důvodů, a nikoli ten nejmenší, proč Liu Han malé šupinaté ďábly nenáviděla.

„Šanghaj je také stále svobodná,“ pokračovala Liu Han - „Právě tak Kaifeng.“

„Jsou svobodné od malých šupinatých ďáblů, to ano, ale nejsou v rukou Lidové osvobozené armády jako Peking,“ řekla Liu Mei. Její revoluční zápal byl větší než matčin. „Dělíme se o ně s kontrarevolucionáři z Kuomintangu, tak jako se dělíme o Charbin a Mukden v Mandžusku s projaponskými reakcionáři. Ale Peking je náš.“

„Ve srovnání s malými šupinatými ďábly bojovníci z Kuomintangu nejsou reakcionáři. Jsou to naši spojenci,“ odpověděla Liu Han. „Ve srovnání s šupinatými ďábly jsou i šakalové, kteří chtějí Mandžusko změnit v Mandžukuo a udělat z něho znovu japonskou loutku, naši spojenci. Jestli nebudeme mít proti malým ďáblům společnou frontu, určitě tento boj prohráme.“

„Logika dialektiky je v pravý čas zničí,“ řekla Liu Mei přesvědčeně.

Liu Han byla také přesvědčena, že k tomu dojde, ale nebyla si tak jistá kdy. Kdyby byla, odpověděla by právě teď, Liu Mei. Nízko nad střechou jejich hostince v západní části peking-ského Čínského města zavyl stíhací bombardér, pilotovaný malými ďábly. Zarachotily kanóny. Nedaleko zaduněly výbuchy bomb. Okenní rámy zadrnčely. Podlaha pod Liu Han se roztrásla jako při zemětřesení.

Na zemi se rozštěkaly kulomety, jak se muži - a i několik málo žen - Lidové osvobozené armády snažili letoun malých ďáblů sestřelit. Ale podle vzdalujícího se hluku turbín Liu Han poznala, že se kulometčikům opět nedařilo.

Zkřivila mrzutě rty. „Potřebujeme víc protiletadlových zbraní,“ řekla. „Potřebujeme taky lepší protiletadlové zbraně.“

„Dostali jsme od Američanů jen pár řízených protiletadlových raket, a většinu z nich jsme už použili,“ odpověděla Liu Mei. „Jak mohou poslat další, když teď probíhají takové boje?“ „Vzala bych od kohokoli, třeba i od Japonců,“ řekla Liu Han. „Potřebujeme je. Bez nich nás mohou malí šupinatí ďáblové drtit ze vzduchu a my se nemůžeme bránit. Také bych si přála, abychom měli víc minometů a víc min, které bychom mohli použít proti jejich tankům.“ Když jsem u toho, proč nechci Měsíc? pomyslela si - nebyla to čínská fráze, ale jedna z těch, které pochytila v Los Angeles.

Než mohla Liu Mei odpovědět, do rachotu střelby pronikl nový křik, divoký a naléhavý: „Hoří!“

Liu Han spěšně přistoupila koknu pokoje, který sdílela s dcerou. Z budovy vzdálené sotva blok odtud stoupal sloup černého kouře a šlehalo rudé plameny. Obrátila se k Liu Mei a řekla: „Měly bychom raději sejít dolů. Je to velký požár a bude se rychle šířit. Nebylo by moudré tady uvážnout.“

Liu Mei neztrácela čas odpovědí. Jen si pospíšila ke dveřím. Liu Han ji následovala. Seběhly dolů po tmavých, rozviklaných schodech. Ostatní lidé v hostinci, někteří z nich také prominentní komunisté, rovněž spěchali do přízemí. Když se tam dostala Liu Han, vyběhla do hutungu - úzké uličky - do níž se hostinec otvíral. Peking bylo město hutungů; mezi jeho širokými hlavními tepnami vedly všemi směry klikaté úzké uličky, plné obchodů, jídelen, chatrných

domků, hostinců, taveren a všeho myslitelného pod sluncem. Hutungy byly obvykle přeplněné i lidmi; v zemi tak přelidněné jako Čína si toho Liu Han nijak zvlášť nevšimla, dokud se nedostala do USA - předtím to považovala za samozřejmé. Ted' už ne.

Tento hutung byl v tomto okamžiku tak přeplněný, že se v něm dalo pohybovat jen s obtížemi. Vitr - jako obvykle vanoucí od severozápadu, z mongolské pouště - hnal kouř uličkou jako dusivé mračno. Se slzícíma očima sáhla Liu Han po ruce Liu Mei. Díky doslova slepému štěstí se jí podařilo její ruku zachytit. Kdyby se jí to nebylo podařilo, dav by je byl od sebe odvedl, dvě lodičky unášené proudem řeky Chuang-che. Takto byly alespoň unášeny společně.

„Nikdo se tudy nedostane hasit požár.“ Liu Mei musela křičet, aby ji v té vřavě bylo slyšet, ačkoli ucho matky bylo jen dvě stopy od jejích úst.

„Já vím,“ řekla Liu Han. „Bude to hořet, dokud to samo nezhasne, to je všechno.“ Peking zažil od vypuknutí povstání proti malým šupinatým d'áblům spoustu požárů, a z nich také většina tímto způsobem skončila. Požární vozy byly velmi dobré při hašení požárů v širších ulicích, ale neexistovala síla, která by je protlačila úzkými hutungy, a brigády lidí s vědry toho proti masivním požárům mnoho nedokázaly. A i brigády s vědry měly problémy protlačit se tímto příbojem prchajících lidí.

Kouř kolem Liu Han a Liu Mei zhoustl. Obě se strašlivě rozkašlaly, jako ženy umírající na souchotiny. Za nimi se rozkřičeli lidé v panice. Jejich výkřiky přehlušovalo praskání plamenů. „Ten oheň se pohybuje rychleji než my,“ řekla Liu Mei se strachem v hlase, i když ne ve své netečné tváři.

„Já vím,“ odpověděla Liu Han ponuře. Měla ukrytý nůž v pouzdře připevněném nad kotníkem; v těchto dnech nechodila nikam neozbrojená. Kdyby ho vytáhla a začala bodat lidi před sebou, dokázala by si prokrestit cestu, aby ona a Liu Mei unikly plamenům? Jediná věc, která jí v tom zabránila, byla chladná úvaha, že by to nepomohlo.

A pak náhle tlak povolil. Jako semínka melounu, stisknutá mezi prsty, ji to s Liu Mei doslova vystřelilo do širší ulice, jedné z těch, které byly dlážděné. Ani nevěděla, že byla tak blízko, protože neviděla přes hlavy lidí před sebou. Ani Liu Mei nic neviděla, ačkoli byla o pár palců vyšší než její matka - Bobby Fiore, její americký otec, byl podle čínským měřítek veliký muž.

Nyní se lidé mohli pohybovat rychleji. Liu Han a Liu Mei unikly ohni. „Bohové a duchové buďte pochváleni,“ vydechla Liu Han, ačkoli jako správná marxistka-leninistka neměla věřit v bohy a v duchy. „Myslím, že teď už se z toho dostaneme.“

Liu Mei se ohlédla přes rameno. Ted' už to mohla udělat bez obav z toho, že zakopne a dav ji ušlape. „Hostinec už musí hořet,“ řekla sklíčeným hlasem.

„Ano, taky myslím,“ řekla Liu Han. „Ale my jsme naživu. Zůstaneme naživu a najdeme si jiné místo, kde budeme bydlet. Strana nám pomůže, když budeme potřebovat pomoc. Věci nejsou důležité. Stejně jsme neměly mnoho věcí, o které bychom přišly.“ Vyrostla na vesnici, a tak k životu moc věcí nepotřebovala.

Ale po bezvýrazné, od sazí ušmourané tváři Liu Mei tekly slzy. „Ty fotografie, které jsme dostaly ve Spojených státech,“ řekla zlomeným hlasem. „Ty fotografie mého otce a jeho předků.“

„Oh,“ řekla Liu Han a konejšivě dceru objala. Na předcích v Číně záleželo; synovská úcta byla hluboce zakořeněná, dokonce i mezi členy strany. Liu Han si nikdy nemyslela, že Liu Mei dokáže něco zjistit o Bobbym Fiorem a jeho rodině, ani poté, kdy spolu odcestovaly do Spojených států. Ale ukázalo se, že Yeager, odborník na šupinaté d'ábly, s nímž hovořila, býval přítelem Fioreho a zařídil Liu Mei setkání s jeho rodinou. Všechno, co od nich měla, skutečně vzalo za své v plamenech. Liu Han vzdychla. „Viš, co viš. Jestli se vrátí mír,“ - byla příliš poctivá, než aby řekla: Až se vrátí mír - „můžeme se s těmi Američany znovu spojit.“

Liu Mei přikývla. „Ano, to je pravda,“ řekla. „Děkuji, matko. Tak se to dá lépe unést. Myslela jsem, že má rodina je nenávratně ztracená.“

„Chápu.“ O hroby předků Liu Han se už dlouho nikdo nestaral. Ani nevěděla, jestli v její rodné vesnici nedaleko Hankou ještě zbyli nějakí lidé. Kolikrát se přes ni převalily hrůzy války od té doby, kdy ji zajali malí šupinatí d'áblové? Řev na obloze, který mohl klidně pocházet z hrdla rozzuřeného draka, ji varoval, že se letadla malých d'áblů vracejí k dalšímu útoku. V celém Pekingu se znovu rozštěkaly kulomety, ačkoli jejich cíle ještě nebyly v dohledu. Zanedlouho začnou jejich kulky pršet zpátky na zem. Někoho zasáhnou a mohou i zabít.

Všechno toto proběhlo Liu Han hlavou během sekundy. Pak se jim nad hlavami ozvaly motory stíhacích bombardérů šupinatých d'áblů. Jeden z jejich pilotů musel spatřit na ulici dav lidí, které tam vyhnal oheň, protože zahájil palbu z kanónu. Kdykoli některá z jeho střel nalezla cíl, roztrhala dva nebo tři lidi na krvavé cáry masa, pak explodovala a zranila dalšího půl tuctu lidí. V tomto hustém davu měl malý d'ábel cíl, který mohl sotva minout.

Samotný útok trval pouhý okamžik. Pak letoun zmizel skoro stejně jako zvuk, způsobený jeho průletem. Hrůza trvala dál. Muži a ženy blízko Liu Han a Liu Mei byli roztržáni na kusy a jejich krev obě ženy postříkala. Spolu s její železitou vůní ucítila Liu Han i známější zápach pohnutého pole, když střely a jejich střepiny roztrhly stěva. Zranění, ti kteří měli tu smůlu, že nezemřeli okamžitě, křičeli a naříkali. Stejně tak muži a ženy okolo nich, když uviděli, co se jim stalo. Liu Han zařvala: „Nekřičte! Neutíkejte! Pomozte raněným! Lidé musí držet pohromadě, nebo nás malí d'áblové porazí.“ Více proto, že její hlas byl klidný a jasný než proto, že to, co říkala, dávalo smysl, ji lidé poslechli. Právě obvazovala muže s rozdrčenou rukou, když řev tryskových motorů a rachot kulometů znovu pohltily všechny ostatní zvuky. Zaťala zuby a pokračovala v ošetřování zraněného muže. Peking bylo velké město. Ten bombardér jistě zaútočí na nějakou vzdálenou čtvrť.

Ale jeho motory jí zahřměly přímo nad hlavou. Namísto obyčejných bomb tentokrát svrhl mračno malých kuliček.

„Pozor na ně!“ vykřikly Liu Han i Liu Mei. Některé z těch kuliček byly drobné miny, které se daly těžko zpozorovat, ale dokázaly vyhodit do povětří bicykl nebo člověka, který měl tu smůlu, že na ně šlápl. Ostatní ... Ostatní začaly vykřikovat čínsky: „Vzdejte se! Nemůžete porazit šupinaté d'ábly! Vzdejte se, dokud jste ještě naživu!“ Někdo na jednu

z nich šlápl, aby ji umlčel. Ozval se ostrý výbuch. Žena vytřeštila oči na krvavý pahýl, v nějž se proměnila její noha. Pak s nářkem klesla k zemi.

„I když udržíme Peking, jsem zvědavá, jestli v něm zůstane někdo naživu,“ řekla Liu Han pochmurně.

„To není správný revoluční přístup,“ řekla Liu Mei. Její matka přikývla, přijímajíc tu kritiku. Ale byla dvakrát tak stará než její dcera a viděla toho v životě už příliš na to, aby si byla jistá, že správný revoluční přístup obsahuje celou pravdu, kterou je třeba říct.

Když podplukovník Johannes Drucker zastavil svůj volkswagen u jednoho ze tří semaforů, kterými se Greifswald pyšnil, mrholení se změnilo v déšť. To nebylo ve městě na severu Německa nic mimořádného: Greifswald, který ležel jen pár kilometrů od Baltu byl velmi důvěrně seznámen s mlhou, deštěm a mrholením. Znal také sníh a led, ale jejich období už přešlo - Drucker v to alespoň doufal.

Zapnul stěrače. Když začaly gumové stěrky putovat sem a tam po skle před ním, vytáhl okénko na straně řidiče, aby do vozu nepršelo. Jeho žena Kathe učinila totéž u dvířek na straně spolujezdce.

Jejich dech vpředu a Heinricha, Claudie a Adolfa, natěsnaných na zadním sedadle, se začal srážet na okenních sklech vodíkem poháněného VW. Drucker zapnul topení a pustil proud teplého vzduchu na čelní sklo. Nebyl si jistý, jak moc to pomůže, nebo jestli to vůbec k něčemu bude.

Na semaforu naskočila zelená. „Jeď, otče,“ řekl Heinrich netrpělivě, i když otec už zasunul první rychlost. Heinrichovi bylo nyní šestnáct a učil se řídit. Kdyby o tom věděl polovinu toho, co si myslel, že ví, věděl by dvakrát tolik, než doopravdy věděl.

Když volkswagen projel křižovatkou, proniklo clonou deště silné hřmění. Peenemünde bylo jen asi třicet kilometrů na východ od Greifswaldu. Když odtud startovala raketa, každý ve městě to poznal.

„Kdo to asi je, tati?“ zeptal se Adolf, stejně vzrušený jako každý jedenáctiletý chlapec při podívané na start do kosmu.

„Měl by to být Joachim - ehm, major Spitzer,“ odpověděl Drucker. „Pokud se neotrávil včera večer jídlem,“ - eufemismus pro opilost, ale to Adolf nepotřeboval vědět - „míří právě teď na orbitu.“

„A kdy zase poletíš ty?“ Claudia hlasem zněla vážně, nevzrušeně. Byla raději, když měla otce dole na Zemi.

Drucker si to také vychutnával. Ale rozpis služeb měl v malíčku. Když hluk A⁵ zvolna zeslábl, řekl: „Jsem napsaný na příští čtvrtek.“ Claudia vzdychla. Totéž učinila i Káthe. Drucker pohlédl úkosem na svou ženu. „Nebude to tak hrozné.“

Znovu si povzdechla. Opatrně dál řídil. Věděla, jak moc miluje létání do vesmíru. Těšil ho dokonce i stav beztlaku, což z něho činilo výraznou menšinu mezi astronauty. A návraty z kosmu mu poskytovaly několik líbánek do roka.

Abstinence způsobuje, že se srdce stává něžnějším, pomyslel si, vesele komole Shakespeara - ten výrok měl od nějakého amerického astronauta.

Když dojeli ke svému úhlednému patrovému domku na předměstí Greifswaldu, děti si pospíšily ke dveřím a vklouzly dovnitř. Drucker se neobtěžoval dveře zamykat, pokud neopouštěli dům na delší dobu než na hodinový nákup. V Greifswaldu bylo jen málo zlodějů. Jen málo lidí bylo dost otrlých, aby riskovali, že se dostanou do soukolí nacistické justice.

„Vytáhneme věci z kufru,“ řekla Kathe.

„Musíš na mě počkat - mám klíč,“ připomněl jí Drucker. Vytáhl ho ze spínací skříňky a přešel k přední části vozu.

Cestou se ušklíbl. On, nebo spíš Kathe, se už dostali do rukou ministerstva spravedlnosti. Zjistili o ní, že měla, nebo možná měla, židovskou babičku - což z ní, podle zákonů Reichu o rasové čistotě, činilo Židovku, určenou k likvidaci. Vzhledem k tomu, že byl Drucker důstojníkem Wehrmachtu, plnícím důležité úkoly, měl drátky, za které mohl zatahat. Gestapo Kathe propustilo na svobodu a vystavilo jí potvrzení o rasové čistotě. Ale zatahání za ony drátky ho něco stálo. Nebude už nikdy dále povýšen, i kdyby sloužil své vlasti do sta let. Podle toho, co mu řekl velitel Peenemünde, měl štěstí, že ho nepropustili vůbec ze služby.

Otevřel kufr vozu. Kathe vytáhla balíčky - šaty pro děti, které z nich vyrůstaly nebo, pokud šlo o chlapce, ničily je rychleji, než bylo záhodno. Ale Drucker vlastně o šatech nepřemýšlel. Položil ruku ženě kolem pasu. Kathe se na něho usmála. Sklonil se k ní a políbil ji na ústa. „Dnes večer ...“ zamumlal.

„Co bude dnes večer?“ Podle úsměvu v jejím hlase přesně věděla, co má na mysli, a ta myšlenka se jí také zamlouvala. Než mohl odpovědět, v domě zazvonil telefon. Vyprskl smíchem. „S tím si nemusíme dělat starosti. To určitě volá Use Heinrichovi nebo některá ze spolužaček Claudii. Nikdo se nestará o takové starce, jako jsme my dva.“

Ale mylil se. Claudia přiběhla ke dveřím, až za ní copánky vlály. „To je pro tati - nějaký muž.“

„Řekl, co je zač?“ zeptal se Drucker. Claudia zavrtěla hlavou. Drucker se poškrábal na bradě. To vylučovalo jakéhokoli vojáka, a také většinu z jeho civilních přátel - jeho dcera by poznala jejich hlas. „No, dobře, už jdu,“ řekl. Zabouchl kufr volkswagenu a vešel dovnitř.

Cestou k telefonu si svlékl kabát; v domě bylo příjemné teplo. Zvedl sluchátko a rázně se představil: „Johannes Drucker, slyším.“

„Ahoj Hansi, ty starý čubčí synu,“ řekl hlas na druhém konci linky. „Jak se sakra máš? To už je zatraceně dlouho, co?“

„Kdo je to?“ zeptal se Drucker. Ať to byl kdokoli, znělo to nejenom hrubě, ale také jako by ten člověk byl pořádně opilý. Jeho hlas Drucker nemohl nikam zařadit, ale nemohl by ani přísahat, že ho už někdy předtím neslyšel.

Ve sluchátku se ozval drsný, chraptivý smích. „Jo, tak to chodívá,“ řekl hlas. Když se lidé dostanou nahoru, tak zapomenou na své staré kámoše. Nemyslel jsem, že se to stane s tebou, ale ani mě to moc nepřekvapuje.“

„Kdo je to?“ opakoval Drucker. Začínal si být jistý, že ten chlap hledá nějakého jiného Hanse. Drucker mu sice řekl své příjmení, ale jak často se opilci obtěžují poslouchat?

Ukázalo se, že se opět mylil. Druhý muž řekl: „Kolik ještě těch tanků jsme poslali do pekel v Polsku, ty jako řidič a já u děla?“

Není divu, že mu připadalo, že ten hlas už někdy předtím slyšel. „Grillparzer,“ řekl užasle. „Gunther Grillparzer.“

Kristepane, člověče, to už bude skoro dvacet let.“

„Zatraceně dlouho,“ souhlasil střelec Druckerova Panthera, s nímž prošel nejzoufalejšími boji, jaké kdy zažil. „No nic, to doženeme. Budeme zase kámoši, ať visím, jestli ne. Jako za starých časů, Hansi - i když možná, že ne tak docela.“ Zahihňal se.

Je opilý, to je jasné, pomyslel si Drucker. „Co tím myslíš?“ zeptal se ostře. Když Grillparzer hned neodpověděl, nalezl další, neškodnější otázku: „Co's dělal do skončení války?“ Kathe na něj zvědavě pohlédla. „Starý kamarád z války,“ naznačil rty, a ona přikývla a odešla.

„Co jsem dělal?“ opakoval Grillparzer. „Oh, tuhle něco, támhle něco, kamaráde. Však víš, jak to chodí.“

Drucker si povzdychl. To znamenalo, že bývalý střelec byl dnes pobuda nebo drobný zločinec. To je špatné. „Tak co pro tebe můžu udělat?“ zeptal se. Vděčil Grillparzerovi za život. Nevadilo by mu obětovat pro něho pět set nebo i tisíc marek. Mohl si to dovolit, a Gunther byl očividně na dně.

„Jak říkám, dostal ses nahoru,“ řekl střelec. „Já jsem takové štěstí neměl.“ V jeho hlase zazněla sebelítost.

„Kolik potřebuješ?“ zeptal se Drucker trpělivě. „Nejsem zrovna boháč - to asi není nikdo se třemi dětmi - ale udělám pro tebe, co budu moci.“

Očekával, - vlastně s určitostí doufal - že začne brebat něco o vděčnosti. Ani to se nestalo; dnes měl prostě špatný den na dobré odhady. Místo toho bývalý střelec řekl: „Vzpomínáš si na tu noc, kdy jsme vyřídili noži ty svinské psy v černých mundúrech?“

Druckera zamrazilo. „Ano, vzpomínám si na to,“ řekl. Ke konci bojů esesáci zatkli jejich velitele pluku, plukovníka Heinricha Jagera, v jehož tanku oba, Drucker i Grillparzer, sloužili. Osádka jeho tanku ho zachránila dřív, než ho mohli odvézt do týlu, a posadila ho do letadla, s nímž přiletěla do Polska ta ruská pilotka - velice hezká žena, vybavil si Drucker její podobu. Nikdo, kromě osádky tanku nevěděl, co se těm esesmanům stalo. Drucker chtěl, aby to tak zůstalo. „Nemluv o tom po telefonu. Nikdy nevíš, kdo může poslouchat.“

„Máš pravdu - to nevíš,“ přisvědčil Grillparzer s humorem, který Druckerovi připadal nucený. „Mohl bych přijít o svůj lístek na maso, kdyby to někdo vyslechl dříve, než já budu chtít. To nemůžeme dopustit, že Hansi?“ Hlasitě se zasmál. Drucker nepocíťoval vůbec žádnou veselost. „Co ode mě chceš?“ zeptal se, doufaje nelogicky, že to nebude to, co si myslel.

Ale bylo to ono. „Všechno, co máš, a ještě padesát feniků navrch,“ odpověděl Grillparzer. „Ty sis žil na vysoké noze, těch posledních dvacet let. Jsi důstojník, a všechno k tomu. Teď bude řada na mně.“

Drucker se rozhlédl kolem, aby se ujistil, že ho nikdo z rodiny nemůže slyšet. Pak přitiskl ústa k telefonu a řekl tiše a důrazně: „Leda hovno. Jestli mě shodíš, tak tě vezmu sebou, to si sakra piš. Jestli si myslíš, že nebudu zpívat, až mě začnou zpracovávat, tak jsi zatracený blázen.“

Ale Gunther Grillparzer se znovu zasmál. „Mnoho štěstí,“ řekl. „Jsi první chlap po sakra dlouhé době, který mi řekl Gunthere. To jméno už bylo. příliš profláknuté, než abych je mohl dál nosit. Ty papíry, co mám na nové jméno, jsou zatraceně dobré. Všechno, co musím udělat, je poslat dopis na gestapo. Ani ho nemusím podepsat - víš jak to u takových věcí chodí.“

To Drucker příliš dobře věděl. Reich fungoval na anonymní obvinění. A on už byl špatně zapsán na gestapu i u svých vlastních nadřízených kvůli obvinění proti Kárné. Bez ohledu na to, jestli by v Grillparzerově dopisu byla pravda nebo ne, další vyšetřování by Drucker nepřechkal. Šlo mu o krk - a pravděpodobně i o krk jeho ženy poté, kdy by ji už nemohl chránit.

Olízl si rty. „Kolik chceš?“ zašeptal.

„Teď mluvíš jako chytrý chlapec,“ řekl Grillparzer s dalším nepříjemným zasmáním. „Mám rád chytré chlapce. Pět tisíc pro začátek. Pak se uvidí.“

Drucker tiše vydechl úlevou. Tu první platbu mohl zaplatit. Možná ho chce Grillparzer nechat vykrváct po troškách, ne najednou. Po té první platbě ... Bude se obávat té další. „Jak ti předám ty peníze?“ zeptal se.

„Dám ti vědět,“ odpověděl bývalý střelec.

„Příští týden letím nahoru,“ upozornil ho Drucker. „Má žena o tom nic neví, ajá nechci, aby to věděla. Nezatahuj ji do toho, Grillparzere, nebo si tě podám.“

„Nebojím se tě, Hansi, starý kamaráde,“ řekl Grillparzer, ale možná to nebyla tak zcela pravda, protože pokračoval:

„Dobrá, budeme to hrát podle tebe - pro tentokrát. Dám ti vědět.“ Zavěsil.

Kathe si vybrala právě tento okamžik ke svému návratu do obývacího pokoje. , A jakpak se má tvůj kamarád z války?“ zeptala se shovívavě.

„Dobře,“ odpověděl Drucker, a tato lež přetrvala jeho dlouhé a intimní sblížení se ženou. Pak neznatelně přikývl. Teď měl trochu času, aby naplánoval, jak nejlépe spáchat vraždu.

Ttomalss studoval Velké Ošklivce od chvíle, kdy dobyva-telská flotila dorazila na Tosev 3. Někdy si myslel, že chápe podivné obyvatele tohoto světa lépe, než by dokázal kdokoli jiný, kdo se mezi nimi nevylihl. Mezi Rasou tuto pověst jistě měl. Byl, konec konců, jediný muž, který kdy úspěšně vychoval tosevanské mládě od nejútlejších dnů až po práh dospělosti. Byl také, pokud věděl, jediný muž dostatečně hloupý, aby se o takový šílený podnik vůbec pokusil.

Ale navzdory tomuto úspěchu, navzdory nekonečným dalším výzkumům, navzdory studiu zpráv o výzkumech Velkých Ošklivců, prováděných jinými výzkumníky Rasy, a dokonce i zpráv o výzkumech prováděných samotnými Velkými Ošklivci, si občas myslel, že je nechápe vůbec. To se mu stalo už mnohokrát od té doby, co přišel do Velkoněmecké říše. Právě teď byla další taková chvíle.

Velký Ošklivce jménem Rascher, který si říkal lékař - podle tosevanských měřítek jím možná byl, ale tosevanská měřítka byla velice, velice nízká - mluvil chladně věcným tónem, který tak často charakterizoval úředníky Reichu, když hovořili o jejich největších nemravnostech a krutostech: „Samozřejmě si tito jedinci zasluhují smrt, starší výzkumníku.

Představují slabinu ve struktuře árijské rasy a musí z ní být bez milosti vymýceni.“

Němec používal jazyka Rasy. Pokud šlo o Ttomalsse, dělalo to tu hrůzu obsaženou v jeho slovech ještě horší.

Výzkumník řekl: „Nechápu logiku vašeho výroku.“ Měl bych se tu frázi naučit v jazyce Němců, pomyslel si. Duchové Císařů minulosti vědí, žeji používám dost často.

„Není to zřejmé?“ řekl doktor Rascher. „Netrestá i Rasa muže, kteří se páří s jinými muži?“

Ttomalss pokrčil rameny; to gesto měla Rasa společně s Tosevany. „Slyšel jsem, že k takovým případům u nás někdy dochází. V pářící sezóně se stáváme poněkud divokými. Ale podobné případy jsou řídké a nahodilé, tak proč z toho dělat problémy nebo dokonce takové jednání trestat?“

„Mezi námi nejsou řídké a nahodilé,“ řekl Velký Ošklivec. „Někteří zvrácení muži o to vědomě usilují. Musí být odstraněni, zlikvidováni, aby nás neposkvřňovali tímto nepřirozeným chováním.“

„Nechápu,“ řekl Ttomalss znovu. „Jestli se páří mezi sebou, nemohou mít mláďata. To je samo o sobě eliminuje z vašeho genofondu. Proč by bylo zapotřebí je likvidovat?“

„Páření mezi muži je nečisté a degenerované,“ prohlásil doktor Rascher. „Kazí to mládež v Reichu.“

„I kdyby to, co říkáte, byla pravda -já jsem pro to neviděl žádný důkaz - nemyslíte, že to je problém, který se řeší sám?“ zeptal se Ttomalss. „Opakuji: je nepravděpodobné, že ti muži budou mít potomstvo, a tak, s výjimkou nových mutací - za předpokladu, že tento rys je způsobovaný geneticky, o čemž nemám důkazy pro ani proti - bude mít v průběhu staletí tendenci postupně zanikat. Vy, němečtí Tosevané, odpusťte mi, že to říkám, jste Rase vždycky připadali příliš netrpěliví i na váš druh.“

Byl už mezi Velkými Ošklivci dost dlouho, aby rozeznal vzrušení dr. Raschera. Německý lékař vyštěkl: „A Rasa vždycky připadala nám Árijcům jako nesmyslně tolerantní. Jestli jste tak pošetilí, abyste snášeli degeneraci svého vlastního druhu stovky nebo tisíce let, je to konečně vaše věc. Pokud se ji my rozhodneme vyhladit přímou akcí, je to naše věc.“

Bylo zřejmé, že takto se Ttomalss nikam nedostane. Rasa, ke svému zděšení, nedošla nikam ve svých pokusech odvrátit Němce od vraždění Židů v jejich ne-impériu jen z toho jediného důvodu, že to jsou Židé. Protože byli stejně odhodlaní vraždit muže s odlišnými pářícími návyky, tak to také udělají. Muže ... Ttomalsse něco napadlo. „Máte také ženy, které se páří se ženami? Jestli ano, co děláte s nimi?“

„Zlikvidujeme je, když je chytíme, samozřejmě,“ odvětil dr. Rascher. „Jsme důslední. Očekával jste něco jiného?“

„Vlastně ne,“ řekl Ttomalss s povzdechem. Pokud se nemýlil, na Rascherově tváři se objevil výraz samolibého sebeuspokojení. Výzkumník se s tímto výrazem nesetkával často při své práci v Číně, ale tady ho už viděl u mnoha německých úředních činitelů. Jsou zblblí ideologu, pomyslel si. Příliš mnoho Velkých Ošklivců je zblblých ideologií. Jsou stejně opilí svou ideologií jako svou sexualitou.

„To byste neměl,“ řekl dr. Rascher a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Pro árijskou rasu je nejdůležitější uchránit svou čistotu a zabránit jejímu poskvrnění od takových elementů, jako jsou tyto.“

„Slyšel jsem vás Němce používat termín „árijský“ už předtím,“ řekl Ttomalss. „Někdy se zdá, že ho používáte pro označení vás a pouze vás samotných, ale jindy se zase zdá, že ho používáte odlišným způsobem. Prosím, definujte mi ho.“ Věděl, jak důležité jsou přesné definice. Němci až příliš často dávali přednost argumentaci do kruhu před přesností, ačkoli vehementně popírali, že by tomu tak bylo.

Dr. Rascher řekl: „Definuji vám ho s velkou radostí, a použiji k definici slov našeho velkého vůdce Adolfa Hitlera. Árijci byli a jsou rasou, která je nositelem tosevanského kulturního vývoje. Není náhodou, že první kultury vznikaly na místech, kde si Árijec v boji podmanil nižší rasy a podřídil je své vůli. Jako dobyvatel usměrňoval jejich praktickou činnost podle své vůle a pro své záměry. Dokud nemilosrdně zachovával svůj panský postoj, nejen že skutečně zůstával pánem, ale také ochráncem a rozmnožitelem kultury, která byla založena na jeho schopnostech. Když se vzdal své čistoty krve, pozbyl své místo v nádherném světě, který stvořil pro sebe. Proto se také bráníme myšlence mísení ras.“

„Takže tedy vy Němci vidíte sami sebe jako Árijce, ale ne všichni Árijci jsou nezbytně Němci -je to tak správně?“

„Je, ačkoli my jsme nejdokonalejší představitelé árijské rasy kdekoli na Tosevu 3,“ odvětil Rascher.

„Fascinující,“ řekl Ttomalss. „Skutečně nanejvýš fascinující. A jaký máte důkaz pro tato tvrzení?“

„Vždyť jsem vám to říkal,“ odvětil dr. Rascher. „Ve svém díle nastínil Hitler árijskou doktrínu do nejmenších podrobností.“

„Ano, to jste mi říkal,“ souhlasil Ttomalss. „Ale jaké měl Hitler důkazy? Měl nějaké? Co říkají tosevanští historici o těchto otázkách? Co říkají archeologové? Proč přijímáte Hitlerova slova a ne tvrzení těch, kteří s ním nesouhlasí, jestli takoví existují?“

Bledé šedivé oči dr. Raschera (pro Ttomalsse velice ošklivá barva) se za ččkami, které je zvětšovaly, zvětšily úžasem ještě víc. „Hitler byl vůdcem Reichu,“ zvolal německý lékař. „Jeho práce na jakékoli téma jsou přirozeně autoritativní.“

„Proč?“ zeptal se Ttomalss s ryzím údivem. „O vedení něco vědět musel, samozřejmě, jinak by nevedl vaše ne-impérium, ale jak moc se vyznal v těch ostatních věcech? Většinu svého času strávil vládou nebo přípravou na ni, není to tak? Jakou měl možnost detailně prostudovat ty další otázky?“

„Byl to Vůdce,“ odvětil dr. Rascher. „Znal pravdu, protože byl Vůdce.“ Přidal další zdůrazňovací zakašlání.

Zírali na sebe s Ttomalssem v naprostém vzájemném nepochopení. Po dlouhé, dlouhé přestávce si Ttomalss znovu povzdechl. Takové okamžiky s Velkými Ošklivci zažíval často. Aby nějak překonal tento, řekl: „Takže to tedy vyhlášíte jako zjevenou pravdu, ne jako vědecké poznání. Berete to jako tu pověru, jako ti, kteří vyznávají ... jak se jmenuje ta místní? Aha, křesťanství, ano.“ Měl radost, že si vzpomněl.

Ale Rascher zavrtěl hlavou. „Toto je vědecká pravda. Křesťanství, na druhé straně, je víra podobná vašemu uctívání duchů Císařů minulosti.“

Možná znal obraty z jazyka Rasy, ale byl to nevědomý, barbarský Velký Ošklivec, a nesklopil oči, když se zmínil o

Císařích. A také se o nich zmínil urážlivým způsobem. „Vy nemáte co mluvit o něčem, na co jste příliš hloupý, abyste to pochopil,“ vyštěkl Ttomalss. Dr. Rascher se rozesmál hlučným tosevanským smíchem, který výzkumníka ještě více rozzuřil.

„Ani vy ne,“ odsekl Velký Ošklivec.

Teď na sebe s Ttomalssem zírali s naprostým vzájemným odporem. „Ať už je uctívání duchů Císařů minulosti jaké chce,“ - Ttomalss při vyslovení těchto slov sklopil oční výčnělky; on nebyl žádný nevědomý barbar - „nikdy jsme podle něho nefor-movali politiku Impéria.“

Jakmile to vyslovil, uvědomil si, že to není tak docela pravda. Po obsazení prvních dvou planet Rasa šířila uctívání Císařů minulosti mezi Rabotevy a Hallessiany, používajíc je jako jeden z prostředků k připoutání nových poddaných k Impériu. Byly vypracovány plány učinit totéž zde na Tosevu 3. Nicméně, žádný z těch plánů k ničemu nevedl.

Dr. Rascher řekl: „Jestli Rasa žije v souladu se svými principy, to se mě netýká. Reich, a to říkám s hrdostí, se jimi řídí.“ „Zdá se, že tyto principy v sobě zahrnují zavraždění každého, kdo se znelibil vašemu slavnému Vůdci.“ Ttomalss byl už příliš podrážděný, než aby se dokázal chovat alespoň přibližně diplomaticky. „Myslím, že máte štěstí, že se mu nezneli-bili doktoři.“

Podánilo se mu rozzlobit Velkého Ošklivce stejně, jako byl už rozzlobený on. Rascher vyskočil na nohy a ukázal na dveře. „Ven!“ zařval. „Vypadněte a už nikdy nevystřkujte váš hnusný čumák z vašeho vyslanectví!“ Podtrhl to dalším zdůrazňova-cím zakašláním. „Váš druh si zasluhuje likvidaci daleko víc než kteříkoli Tosevané.“

Ttomalss také vstal, dokonce s nemalou úlevou: křeslo tosevanského stylu, v němž seděl, bylo pro něho krajně nepohodlné. „Nikdy jsem si nemyslel, že kterákoli inteligentní rasa nebo podskupina zasluhuje exterminaci,“ řekl. „Ale vy Němci mě přivádíte k názoru, že jsem se možná mýlil.“

Měl poslední slovo a vrátil se na vyslanectví Rasy s pocitem blízkým triumfu. Pustil se do studia svých poznámek, pokoušeje se najít nějaký jednotící smysl v politických aktivitách

Reichu. Po chvíli zasyčel telefon, napojený na jeho počítač. Když ho aktivoval, z obrazovky monitoru na něho hleděla Vef-faniho tvář. Vyslanec řekl: „Právě jsem od Němců dostal stížnost na vás.“

„To je možné, nadřízený pane,“ řekl Ttomalss. „Já mám na ně taky spoustu stížností.“ Shrnul svůj rozhovor s dr. Rasche-rem, včetně pobuřujících poznámek Velkého Ošklivce o uctívání duchů Císařů minulosti.

„To je pobuřující,“ přisvědčil Veffani. „Ale vy jste je urazil do té míry, že trvají na tom, abyste okamžitě opustil Reich. Podle diplomatických zvyklostí na Tosevu 3 mají právo vznést takový požadavek.“

„Bude vykonáno.“ Ttomalss se snažil seč byl, aby to vyznělo tak, jako by uposlechl rozkaz, který mu není příliš po chuti. Ale v duchu měl chuť roztančit se radostí, bláznivě a bezstarostně jako mládě.

„Chci, abyste věděl jednu věc, starší výzkumníku,“ řekl Veffani.

„A to je co, nadřízený pane?“ zeptal se Ttomalss, jak se od něho očekávalo.

„To je velice jednoduché: při Císaři, jakjá vám závidím!“

Kassquit se střetla s Tessrekem v koridoru hvězdné lodi na oběžné dráze, kde strávila skoro celý svůj život. Věděla, že jí Tessrek opovrhne pro to, čím byla, i pro to, čím se téměř stala. Ale ten muž byl Ttomalssův kolega, a tak Kassquit zaujala co nejlepší uctivý postoj a řekla: „Zdravím vás, nadřízený pane.“

„Já zdravím vás,“ odvětil Tessrek a pokračoval v cestě, aniž by k ní otočil byť jediný z očních výčnělků. To byla minimální možnost zdvořilost, ale Kassquit se necítila uražená. Naopak: většina z toho, čeho se jí za ta dlouhá léta od Tessreka dostalo, byly vyslovené urážky. Urážel i Ttomalss; byl to prostě krajně nepřijemný muž. Ale poté, kdy ho na oplátku urazila i ona, začal si dávat mnohem větší pozor - stala se pro něho z bezbranného cíle možná nebezpečným nepřítelem.

„Půjde to,“ zamumlala Kassquit, když se vrátila do své kabiny. „Klidně mě může nenávidět, dokud se mě taky trochu bojí.“

Jakmile byla uvnitř, přistoupila k terminálu počítače a posadila se před něj. Než se pustila do práce, nasadila si sadu umělých drápů, kterou vytáhla ze zásuvky pod klávesnicí. Nemohla používat hlasové příkazy; jak už se tu a tam přesvědčila, stroj ji tvrdošijně odmítal rozumět.

Rychlý pohled na její odraz na obrazovce jí řekl, proč tomu tak je, jako by to už dávno nevěděla sama. Nedalo se nic dělat: i když ji Ttomalss vychoval jako mládě a pak ženu Rasy, byla Velký Ošklivec. Počítač to věděl - nedokázal porozumět zpo-tvořenému způsobu, kterým vyslovovala řeč Rasy. Byla to jediná řeč, kterou znala, a nedokázala jí správně mluvit. Připadalo jí to jako nanejvýš nespravedlivé.

Holila si vlasy na hlavě. Když její tělo dospělo, holila si i vlasy v podpaží a mezi nohama. Ty věci ji znechucovaly. Ale když se jich zbavila, její měkká, hladká kůže se stejně nepodobala kůži pokryté šupinami, jakou by měla mít žena Rasy. I barva její kůže byla špatná: byla zlatá, ne zelenohnědá, jak by se patřilo.

Její oči byly příliš malé a příliš úzké, a také nebyly situovány na koncích pohyblivých výčnělků. Neměla dopředu protáhlý čumák. Neměla ani ocasní pahýl a když stála, stála příliš vzpřímeně. Když se pokoušela chodit stále v předklonu jako řádný příslušník Rasy, rozbolela ji záda. Musela to vzdát.

„Nejsem řádný příslušník Rasy,“ připustila. „Jsem strašně ošklivá. Ale jsem civilizovaná. Budu raději tím, čím jsem -a tím, čím skoro jsem - než divokým Velkým Ošklivcem dole na Tosevu 3.“

Když zapnula počítač a jeho obrazovka se zaplnila barvami, vydechla úlevou. Když už nic jiného, tak díky těmto barvám už nebyl vidět odraz její tváře ve skle obrazovky, což jí usnadnilo představovat si, že je skutečně žena Rasy. A kromě toho jí počítač poskytoval neomezený přístup do informační sítě Rasy. Na ní mohla klidně být ženou Rasy. Nikdo nemohl tvrdit nic jiného, rozhodně ne podle toho, jak psala. Její názory měly stejnou cenu jako názory kohokoli jiného - někdy možná i větší, pokud dokázala lépe argumentovat.

Zajímalo ji, co by si mysleli mužové a ženy Rasy, kdyby věděli, že osoba, která s nimi polemizuje, je ve skutečnosti

prerostlý, odporný Velký Ošklivec. Nu, vlastně ani nebyla zvědavá. Věděla to. Veškerý respekt, který získala díky své inteligenci a bystrosti, by se vytratil a byl by vystřídán opovržením a podezíravostí, které Rasa chovala vůči Tosevanům.

Sama vůči Tosevanům cítila totéž opovržení a podezíravost. Naučila se tomu od Ttomalsse, který ji od mláděcích dob vychovával jako muže - a po příletu kolonizační flotily jako ženu - Rasy, s níž se ztotožňovala každou molekulou svého bytí, a také z každého bitu vizuálních záznamů, stejně jako z písemných zpráv, které Rasa pořídila o Tosevu 3.

Prošla zběžně nové poznámky a úvahy o tom, které nezávislé tosevanské ne-impérium zničilo víc než deset hvězdných lodí kolonizační flotily krátce poté, co přešly na oběžnou dráhu kolem tohoto světa. Rasa potrestala všechna tři podezřelá ne-impéria - SSSR, USA a Reich - protože nemohla dokázat, které z nich se tohoto vražedného útoku dopustilo. To ovšem nebránilo mužům a ženám v nekonečných spekulacích, ale tyto spekulace, jak to viděla Kassquit, se točily pořád dokola. A čím méně toho účastníci podobných panelových diskusí věděli, tím vehementněji obhajovali svá stanoviska, založená na nedostatku informací.

S úlevou opustila tuto oblast a přešla do další: zde Rasa diskutovala o americkém kosmickém plavidle, známém jako Lewis a Flark. Ne. Opravila se: Lewis a Clark. Ostatně, na jméně nezáleželo.

I zde diskuse téměř utichla. Lewis a Clark byl záhadou, když američtí Velcí Ošklivci upravili svoji kosmickou stanici, aby mohla putovat sluneční soustavou. Dělalí kolem toho takové tajnosti, že vyvolali poplach a podezření u každého.

Většina mužů a žen se tehdy domnívala, že ji Američané změnili v nějakou velkou a nesmírně nebezpečnou orbitální pevnost.

Ta záležitost vzbudila dokonce i podezření Velkých Ošklivců. Tím či oním způsobem se podařilo Tosevanovi jménem Regeya nabourat do sítě Rasy, aby se dověděl, co si Rasa myslí a co se dověděla o té kosmické stanici. Nikdo jiný ho přitom neodhalil, až Kassquit.

Měla bych na to být pyšná, pomyslela si. Vyhнала jsem ho Z oblastí sítě, kam neměl právo přístupu.

Kassquit s povzdechem udělala zamítavý pohyb rukou. Byla na to pyšná ... ale také nebyla. Ten Tosevan, který si říkal Regeya, měl mnohem zajímavější pohled na věci a dokázal ho mnohem lépe vyjádřit než většina mužů a žen Rasy, s jejichž názory se seznámila až příliš důvěrně. Bez něho byla síť nudnější.

Ale bez něho je to bezpečnější místo, řekla si Kassquit. To uklidnilo tu její část, která byla plně zasvěcena povinnosti: a to byla podstatná část, díky Ttomalssově výchově. Ale to nezahrnovalo celou její osobnost. Zbytek toužil po legraci a po zábavě. Někdy si přála, aby tomu tak nebylo. Ale bylo to tak.

Ta její zvědavá složka si přála, aby byl Regeya zůstal v síti. Než zjistila, že je to Velký Ošklivec, on na to na oplátku málem přišel taky. Neměla tušení jak; její psané příkazy v jazyce Rasy byly dokonalé, zatímco jeho ne. Ale přišel na to.

Požádal ji, aby si s ním mohl promluvit po telefonu. To nemohla udělat, aniž by prozradila, kdo vlastně je.

„Legrace,“ řekla nahlas. „Zábava.“ Přešla do další oblasti sítě, která nabízela obě tyto věci: do oblasti zasvěcené diskusi o nejlepších způsobech výchovy mláďat. Dobyvatelská flotila byla složená výhradně z mužů; dokud nepřiletěla kolonizační flotila, nebyla podobná diskuse nezbytná.

Jak vychováváte mláďata, aby vás nepokousala, když je krmíte? napsal někdo.

Někdo jiný, zjevně zkušený odpověděl dvěma slovy: To nejde. Přidal k tomu symbol Rasy pro zdůrazňovací zakašlání.

Další sdělení byl obrázek otevřených úst, symbol pro smích. Kassquitina ústa se také otevřela. Smála se tak, když se kontrolovala. Někdy ji však popadlo veselí smát se hlasitým způsobem, k jakému byli biologicky naprogramováni Velcí Ošklivci.

Po chvíli napsala žena jménem Maargyees: To je má úplně první snůška vajec. Byla bych raději, kdybych je nikdy nebyla položila. Neschopnost mluvit s mláďaty ze mě dře šupiny. Co s tím mám dělat?

Žít s tím, odpověděl tentýž cynik, který odpověděl na první zprávu.

Všichni s tím žijeme, dodal někdo jiný. Dříve nebo později se změní v civilizovanou bytost. My jsme se také změnili.

Maargyees nebylo snadné uspokojit. To už bude pro mě asi pozdě, napsala.

Jak to, že jsi tak nevědomá o mláďatech a jejich způsobech? zeptal se nějaký muž.

Já? Odpověděla Maargyees. Vylíhla jsem se ve stodole. Nevím nic. Nemám o ničem ani tušení.

To vyvolalo na obrazovce několik symbolů pro smích. Kassquit přidala i svůj vlastní. Maargyees měla prostořeký, neuctivý způsob pohledu na svět, velice odlišný od nekonečného proudu nudných poznámek od většiny mužů a žen. Něco takového už dlouho neviděla. Vlastně neviděla nic takového od ...

Zarazila se. „Od té doby, kdy jsem si dopisovala s Re-geyou,“ řekla nahlas. A věděla velice dobře kdo, nebo spíše co, se z Regey vyklubalo.

Dokázal snad ten hluchý Velký Ošklivec, kterému byl už jednou zamezen přístup do sítě, nalézt nové přestrojení, pod kterým se vrátil? Kassquit se to rozhodla prověřit. Zprávy podepsané Maargyees se začaly objevovat krátce poté, kdy byl zablokován přístup do sítě Regeyovi. To nic nedokazovalo, ale bylo to podnětné. Maargyees zněla spíš jako jméno, které by mohl nosit nějaký Rabotev, než jako jméno náležející ženě Rasy, ale ani to nic nedokazovalo - někteří příslušníci Rasy, kteří se vylíhli na Rabotevu 2, měli místní jména.

Stejně jako v případě nepravého Regey, Kassquit prověřila osobní záznamy. A jistě, nějaká Maargyees přiletěla s kolonizační flotilou - Maargyees s osobním identifikačním číslem odlišným od toho, které používala tato žena.

„Dobře, dobře,“ zamumlala Kassquit. Věděla, že by měla ohlásit, že se ten divoký Velký Ošklivec vrátil do sítě, ale nedokázala se k tomu přinutit. Bývalo jí i smutno poté, když Re-geya ze sítě zmizel. A také nechápala, jak by se v dotazech týkajících se mláďat mohlo skrývat nějaké velké nebezpečí pro Rasu.

Konec konců mohla Tosevana ohlásit kdykoli později. Prozatím mu - jemu, ne jí - poslala elektronickou zprávu: Zdravím vás, Maargyees. A jak se teď daří staršímu technikovi elektroniky? To bylo fiktivní pracovní zařazení stejně fiktivního Regey.

Kdyby nedostala odpověď, byla Kassquit pevně rozhodnutá podat hlášení, že se ten Tosevan opět potuluje sítí. Ale odpověď přišla rychle: Zdravím vás, Kassquit. A jak se dnes daří protivným čmuchalům? Spolu s těmi slovy použil i symbol, naznačující, že to nemínil vážně.

Velmi dobře, děkuji vám, odpověděla Kassquit. A vy jste opravdu položil vejce?

O ano, odpověděl Regeya - alespoň si myslela, že to byl on. Jedno veliké čtverhranné zelené a jedno malé purpurové s oranžovými skvrnami.

Kassquit hleděla na slova na obrazovce, představujíc si Velkého Ošklivce, jak klade taková nesmyslná vejce. Zahihňala se hlasitým tosevanským způsobem. Ta představa byla kouzelně absurdní, když už nic jiného. Líbíte se mi, napsala.

Opravdu.

Určitě, odepsal Regeya. Proč byste mi jinak nadělala takové potíže? Kassquit pohodila hlavou. Jak, při Císaři, měla vzít tohle?

Straha vyskočil, když zazvonil telefon. Pak se zasmál sám sobě. Žil už ve Spojených státech víc než čtyřicet let: víc než dvacet pomalých oběhů Tosevu 3 kolem jeho hvězdy. A po všech těch letech ho zvonění telefonu stále ještě občas dokázalo vylekat. Správně měly telefony syčet, jak to dělaly Doma.

Sáhl po sluchátku s vlastním tichým, pohrdavým zasyčením. Tosevanské telefony byly dobré leda pro obyčejnou hlasovou komunikaci; ani zdaleka nedosahovaly technické úrovně zařízení, která používala Rasa. To mám za to, že jsem spojil svůj osud s místními primitivy, pomyslel si. Ale byl si jist, že Atvar by mu připravil mnohem horší osud, kdyby byl zůstal. Za to, že se postavil proti admirálovi - postavil se proti němu, ale nesvrhl ho - by byl krutě zaplatil.

Takže zvolil exil. A také za to platil, znovu a znovu. Bude platit až do smrti - a možná i potom, jestli se k němu duchové Císařů minulosti obrátí zády za jeho zradu.

Zvedl sluchátko. „Zdravím vás,“ řekl jazykem Rasy. Nyní už mluvil a rozuměl anglicky docela dobře, ale vlastní syčivá a mlaskavá řeč se osvědčila jako velice dobrý prostředek, jak se zbavit dotěrných a otravných Velkých Ošklivců, kteří mu chtěli jen něco prodat.

„Zdravím vás, kapitáne, a doufám, že se vám daří dobře.“ Byl to opravdu Velký Ošklivec, ano, ale jeden z těch, jejichž hlas byl Strahovi důvěrně známý a vítaný.

„Zdravím vás, Same Yeagere,“ odpověděl Straha. Yeager možná sídlil v těle Tosevana, ale jeho myšlení bylo stejně dobré jako u muže Rasy - lepší než u kteréhokoli jiného Velkého Ošklivce, kterého Straha znal. „Co byste dnes rád?“ Ve skutečnosti tím mínil: Co ode mě chcete? Jako všichni exulanti, i on si musel zasloužit svou obživu a střechu nad hlavou tím, že říkal vládcům svého nového domova všechno, co chtěli vědět o jeho starém. Věděl, že to bude muset dělat, už když prchal v raketoplánu z 206. Císaře Yowera. Od té doby to dělal stále.

Ale Yeager se jen zeptal: „Jak vůbec Rasa dokáže zci-vilizovat svá mláďata? Vždyť to jsou úplní malí predátoři.“

Straha se zasmál. „To se časem spraví. Vy Tosevané jste určitě méně trpěliví než my, protože vaše mláďata rozvíjejí schopnost řeči rychleji než naše. Ale ve všech ostatních směrech jsou naše pokročilejší.“

„Kapitáne, to je velká otázka.“ Tosevan použil zdůrazňova-cí zakašlání.

„Připouštím,“ řekl Straha lhostejně. „Pokud jde o mě, nikdy jsem neměl velký zájem o civilizování mláďat. Nikdy jsem neměl velký zájem o civilizování kohokoli. Možná taky proto nemám velké potíže žít mezi vámi Velkými Ošklivci.“ Použil, aniž by si to uvědomil, nepřilíhš zdivořilého názvu Rasy pro Tosevany, právě tak jako Yeager, pokud mluvili anglicky, ho občas stejně mimoděk nazval Ještěrem.

„Přišel jste do správného ne-impéria, kapitáne - to je to,“ řekl Yeager. „Co kdybyste byl přistál v Sovětském svazu? Ať už se vám tady daří jakkoli, tam by to bylo horší.“

„To jsem už pochopil,“ odpověděl Straha. „Ale tenkrát to byla otázka náhody: měl jsem přítele, který byl v té době v tomto ne-impériu, což mi poskytlo přijatelný důvod, abych sem letěl, takže jsem nařídil Vesstilovi, aby přistál nedaleko od lodi toho druhého muže. Kdyby býval byl v SSSR, byl bych letěl tam, kde byl.“

Podle všeho, co se od té doby dověděl, by toho skutečně litoval. Zdálo se, že Rusové nemají zájem o nic jiného, než muže Rasy vyždímat a pak je odhodit. Američané ho vyždímalí, ale také ho odměnili, jak nejlépe mohli. Měl svůj dům v části Los Angeles zvané Valley, měl auto a tosevanského řidiče (který fungoval také jako tělesný strážce a bdělé oko), a měl i společnost - dalo-li se to tak nazvat - ostatních mužů Rasy, žijících v tomto poměrně slušném podnebí. Nebyli to exulanti, nýbrž bývalí zajatci, kteří dospěli k názoru, že se jim líbí žít mezi Velkými Ošklivci. Mohli, pokud chtěli, cestovat i do těch oblastí Tosevu 3, kde vládla Rasa. To Straha nemohl, alespoň dokud Atvar zůstával admirálem.

A měl zázvor. Američané zařídili, aby měl všechno, co chtěl. A proč ne? Zázvor zde byl legální. Místní Velcí Ošklivci chtěli, aby byl šťastný, a zázvor k tomu napomáhal - dokud se nepropadl do deprese a zoufalství, když účinky dávký odezněly.

Při myšlence na zázvor na něj dostal chuť. To také způsobilo, že mu uniklo pár slov z toho, co Yeager říkal: „- tedy počítám, že vy nejste ten pravý muž, za kterým jít pro radu ohledně těch malých stvoření.“

„Ne, obávám se, že ne,“ řekl Straha. „A vůbec, proč se o ně najednou tak zajímáte? Jak jsem říkal, já sám se o ně tak moc nestarám.“

„Já jsem vždy zvědavý na Rasu a její zvyklosti,“ odvětil Tosevan - odpověď, která nebyla odpovědí. „Možná se brzy dovíte víc, ale ještě není pravý čas. Doufám, že mě teď omluvíte, ale musím vyřídít další hovory. Nashledanou, kapitáne.“

„Nashledanou, Same Yeagere.“ Straha užasle zakýval očním výčnělkem. Proč se Yeager vyptával na mláďata? Straha na ně od svého přiletu na Tosev 3 pomyslel jenom jednou, poté kdy se pářil se ženou, která požila zázvor v domě jednoho bývalého zajatce: uvažoval tehdy, jestli jeho geny budou žít dál ve společnosti, kterou Rasa budovala tady na Tosevu 3, i když on sám nebude moci.

No dobře, jestli má Yeager svědění pod šupinami, je to jeho problém, ne Strahův. Velcí Ošklivci v sobě měli víc

zvědavosti, nežli věděli, co si s ní počít. Straha měl teď chuť na zázvor.

Dům, ve kterém žil, byl postaven podle měřítek Tosevanů, což znamenalo, že pro muže Rasy byl veliký. Uchovával svou zásobu práškového zázvoru nahoře v přiborníku. Kdyby tolik netoužil po své dávce, ušetřil by si obtíže s vylézáním na židli a šmátráním po lahvičce na polici vysoko nad hlavou.

Ale dnes byl ochoten se tam vyšplhat. Jeho dech se ve slastném očekávání zrychlil, když slezl a postavil lahvičku na kuchyňský pult. Ze zásuvky vytáhl malou lžičku, sloužící mu jako odměrka, a odšrouboval víčko lahvičky. Blaženě vzdychl, když kouzelná kořenitá vůně zázvoru pronikla k jeho čichovým receptorům. Ruka se mu trochu chvěla, když nabral z lahvičky plnou lžičku prášku a vysypal si ji na dlaň druhé ruky.

Jeho hlava se sama od sebe sklonila. Jazyk se vymrštil a slízl zázvor. I ta chuť byla úžasná, ačkoli to byl ten nejmenší důvod, proč zázvor požíval. Než si to uvědomil, prášek byl pryč.

A skoro dříve, než si to uvědomil, zázvor mu stoupl do hlavy. Tak jako při páření, jeho rozkoš vůbec neslábla. Cítil se dvakrát tak velký než Velký Ošklivec, měl v sobě víc údajů než počítačová síť Rasy, a měl pocit, že by se dokázal úspěšně přetahovat s pozemním křižníkem. Všechno to (nebo skoro všechno - skutečně myslel, nebo si myslel, že myslí, rychleji s touto rostlinou než bez ní) byly zázvorem vyvolané iluze. Ale proto z toho neměl menší užitek.

Zkušenost ho naučila, aby se nepokoušel dělat příliš mnoho, když měl v sobě dávku. Ve skutečnosti nebyl nekonečně moudrý a nekonečně silný, bez ohledu na to, co mu našeptávala ta rostlina. Za války přišla spousta mužů o život a zavinila i smrt svých kamarádů, protože zázvor způsobil, že si mysleli, že dokážou víc, než ve skutečnosti dokázali. Straha prostě zůstal tam, kde byl, dívaje se na lahvičku se zázvorem. Zanedlouho droga opustí jeho systém. Pak se bude cítit stejně slabý, maličký a bídný, jak úžasný se cítí teď. A pak si, nepochybně, dopřeje další dávku.

Ještě stále se cítil šťastný, když znovu zazvonil telefon. Zvedl ho a z vysoka, jako by ještě stále byl v hodnostním pořadí třetím nejvyšším mužem dobytelské flotily, řekl: „Zdravím vás.“

„Ajá zdravím vás, kapitáne.“ Tentokrát se ve sluchátku ozvaly známé tóny jazyka Rasy. „Nazdar, Ristine,“ řekl, stále z vysoka: „Co pro vás mohu udělat?“

Ristin byl jedním z prvních pěšáků, zajatých Američany. Teď už z něho samotného byl téměř Velký Ošklivec, tak kompletně přijal tosevanské způsoby. „Ne, kapitáne, jde o to, co mohu já udělat pro vás.“

„Ah? A co to je?“ zeptal se Straha. Ristina neměl příliš rád a ani mu zvláště nedůvěřoval. I když on sám žil mezi Velkými Ošklivci, neopustil zvyky Rasy: například stále udržoval svou tělní kresbu v dokonalém stavu, a často vylekal muže a ženy Rasy, kteří ho uviděli, aniž by si v první chvíli uvědomili, o jakého kapitána jde. Naproti tomu Ristin nosil - a hrdě nosil - červeno-modro-bílou tělní kresbu válečného zajatce, kterou mu Velcí Ošklivci přidělili v Hot Springs v Arkansasu. Jeho spolubydlicí, Ullhass, si počínal stejně. Straha je považoval do značné míry za nevyzpytatelné.

Ale pak Ristin řekl: „Kapitáne, mohu vám opatřit pár prima kotlet ze ssefenjiho. Máte zájem?“

„Mám. To nemohu popřít, a děkuji vám,“ řekl Straha. „Slyšel jsem, že kolonizační flotila začala dopravovat dolů naše domácí zvířata, ale nevěděl jsem, že jejich maso se už dá sehnat. Ssefenji!“ Jeho tiché zvolání znělo roztoužené.

„Neochutnal jsem ssefenjiho od té doby, co jsme opustili Domov.“

„Ani já,“ odpověděl Ristin. „Je to stejně dobré, jak si to pamatuji. Mám nějaké v mrazáku. Dnes nebo zítra vám je přivezu. Snad vám budou chutnat. Zkuste je s řeckými olivami - velice dobře se k nim hodí.“

„To udělám. Mám doma nějaké,“ odpověděl Straha. „To jsem si myslel,“ řekl Ristin.

Straha udělal rukou souhlasné gesto, ačkoli ho druhý muž nemohl vidět v primitivním tosevanském telefonu bez obrazovky. Mužům - a ženám - Rasy připadala jídla, která Velcí Ošklivci jedli, spíše fádni. Šunka, solené ořechy a řecké olivy byly vítanými výjimkami. Straha řekl: „Takže teď už se po Tosevu 3 potulují stáda ssefenjiů, eh? A nic bych za to nedal, že taky az-wak a zisuiliů.“

„Věřím, že ano, kapitáne, ačkoli se mi ještě nepodařilo sehnat žádné jejich maso,“ odpověděl Ristin.

„Možná to mohu zařídit,“ řekl Straha. Jeho styky s americkou armádou a s americkou vládou by mu k tomu měly napomoci. „Jestli se mi to podaří, samozřejmě vám dám dárek na oplátku.“

„Jste milostivý, kapitáne,“ řekl Ristin, jako by Straha byl ještě stále jeho nadřízeným.

„Ssefenji,“ řekl Straha zasněně. Zázvor z něho už vypřchal, ale necítil se tak deprimovaný, jak by tomu bylo za jiných okolností. „Azwaka. Zisuili. Dobré jídlo.“ Ta rostlina ještě do jisté míry urychlovala jeho myšlenky, protože pokračoval:

„A to není jen dobré jídlo, ale také známka, že začínáme tuto planetu připodobňovat Domovu. Nejvyšší čas, že tady máme naše vlastní zvířata.“

„Pravda. A mě brní jazyk při pomýšlení na smaženou az-waku.“ I Ristinův hlas zněl zasněně.

Straha řekl zamyšleně: „Zajímalo by mě, jak na sebe budou vzájemně působit naše zvířata a místní ekologie. To je vždycky otázka, když se někde uvádějí nové životní formy. Výsledky toho utkání budou zajímavé.“

„Naše zvířata a rostliny převládají na Rabotevu 2 i na Hal-lessu 1,“ řekl Ristin. „Tady to bude nepochybně stejné.“

„Nejspíš máte pravdu.“ Snad to byla nastupující deprese po odeznění dávky zázvoru, co přimělo Strahu dodat: „Ale tohle je Tosev 3. Tady si nikdy nemůžete být ničím jistý.“

Budík probudil Jonathana dvacet minut před šestou. Posadil se na posteli a protřel si oči. Nenáviděl takové časné vstávání, ale v osm hodin měl přenášku o jazyku Rasy na UCLA8 a předtím měl ještě další povinnosti. S bručením vylezl z postele, rozsvítil stropní světlo a natáhl si přiléhavé modré džinsy a ještě přiléhavější tričko tělové barvy, ozdobené tělní kresbou admirála.

Osprchoval se těsně předtím, než si šel lehnout, takže si jen přejel rukou po hlavě a po bradě. Tvář potřebovala oholit, hlava ne. Tím uspořil trochu času v koupelně.

Vyšel co nejtíšeji do kuchyně. Jeho rodiče - šťastlivci! - ještě spali. Nalil si velkou sklenici mléka a v lednici si ukrojil kus kávového koláče. Snídaně mu nezabrala víc než okamžik. Jedl jako žralok a přitom nikdy nepřibíral na váze. Jeho otec k tomu míval všelijaké připomínky.

To přimělo Jonathana, aby se zasmál. Jeho starý pán byl prostě starý člověk, i když toho věděl zatraceně mnoho o Ještěrech. Jonathan po sobě umyl sklenici, talíř a přístroj, a vložil je do sušičky. Matka by mu pořádně zvedla mandle, kdyby po sobě neuklidil.

Pak pro sebe cosi zabručel. Bude muset ušpinit další nůž. Vytáhl z mrazáku šunku, ukrojil dva tlusté plátky a rozkrájel je na palec široké proužky. Položil ty proužky na papírový ubrousek, ze zásuvky vzal kožené rukavice, natáhl si je zamířil chodbou do místnosti, kde žili malí Ještěři.

Než otevřel dveře místnosti, zavřel dveře na konci chodby. Malí Ještěři totiž často neměli chuť jíst - místo toho se však snažili proklouznout kolem něho a utéci. Bylo mnohem snazší chytit je na chodbě, než když se dostali na místa, kde mohli zalézt pod nábytek.

Jonathan si povzdychl. „Tohle táta s mámou nemuseli dělat, když jsem já byl malý,“ mumlal, když otevíral dveře do místnosti Ještěřů a rozsvěcel. Rychle za sebou zavíraje, dodal nahlas: „Budíček, Mickey. Probud' se, Donalde. Vstávat a kmitat.“

Oba malí Ještěři byli schoulení v koutě, za židli, která byla potrhána už předtím, než se vylfili, a kterou jejich malé ostré drápy nyní cupovaly dál. Často spávali zde; nebyla to sice díra v zemi nebo jeskyně, ale trochu ji to připomínalo.

Při zvuku Jonathanova hlasu vylezla mláďata na světlo. Donald byl o něco málo větší a o trochu divočejší než Mickey, a byl (Yeagerovi nevěděli s jistotou, jestli on byl on nebo ona) také o něco tmavší. Oba, on i jeho bratr - sestra? - začali vydávat vzrušené syčivé a mlaskavé zvuky, když uviděli proužky šunky, které Jonathan přinášel.

Dřepl si k nim. Byli teď o dost větší, než když se vylíhli, ale jejich hlavy mu nedosahovaly ani ke kolenům. Podržel ve vzduchu kus šunky. Donald se po něm vrhl, vyškubl mu ho z ruky a začal ho hltat.

Mickey dostal další kus. Pak dostal Donald svůj druhý kus. Zatímco se krmili, Jonathan na ně mluvil. Byli už na něho, jeho matku a jeho otce dosti zvyklí, a spojovali si lidi s přísunem potravy. Krmit je bylo nyní velice podobné krmení psa nebo kočky. Jonathan nosil rukavice spíš proto, že Ještěři byli rozrušení, když jedli, než proto, že by se ho pokoušeli kousnout.

Po chvíli Donald dojedl svůj druhý kousek a pokusil se dostat další, i když byla řada na Mickeym. „Ne!“ řekl Jonathan anglicky a nedal mu ho. Jonathan chtěl používat řeči Rasy -zvuky, které mláďata vydávala, jasně ukazovaly, odkud mají svůj původ - ale jeho otec by se zlobil. Cílem celého programu bylo vychovat mláďata pokud možno co nejvíc jako lidi. Když Donald uviděl, že Mickey dostal proužek šunky, který chtěl on sám, šel a kousl svého sourozence do ocasního pahýlu. Začali se spolu prát jako štěňata nebo koťata. To byl další důvod, proč Jonathan nosil kožené rukavice: aby od sebe mohl oba rváče odtrhnout, aniž by při tom sám utrpěl újmu na zdraví. „Ne, ne!“ opakoval, když je od sebe odděloval. Stejně jako štěňata, koťata nebo malé děti, ani oni si neuchovávali svou zášť: nezačnou znovu, jakmile Jonathan opustí jejich místnost. Při troše štěstí se dříve nebo později naučí, že „Ne, ne!“ znamená, že mají přestat s tím, co právě dělají. Pak už nebude potřebovat rukavice. Ale nezdálo se, že k tomu v dohledné době dojde.

Když byla šunka sněžená, Mickey a Donald na něho dál vyčkávací hleděli. Zajímalo ho, co se děje v těch dlouhých, úzkých lebkách. Mláďata nedisponovala žádnými slovy, takže to nemohlo být nic komplexního. Ale byl pro ně jen pokojová služba, nebo ho měli i rádi, tak jako štěně má rádo svého pána? Těžko říct, ale rád by to věděl.

Než odešel, použil síto, aby prosel kočičí záchod v druhém rohu místnosti. Ještěři přišli na to, kčemu slouží, dokonce rychleji, než by na to přišla kočka, ajen zřídka kdy udělali hromádku na podlaze. A i když se to stalo, nebylo to tak strašné: jejich výkaly byly pevné a suché.

Když zde splnil své povinnosti, zavřel za sebou pečlivě dveře, vrátil se do svého pokoje, sebral své knihy a seběhl ke svému autu: benzínovému Fordu z roku 1955 v kombinaci modré a bílé barvy. Vůz měl najeto spoustu mil a polykal olej, ale jezdil ... většinou. Když nastartoval, z autorádia se ozvala elektronická country hudba, která právě letěla. Dálnice Westside Freeway byla nová a zkracovala cestovní dobu z Gardeny na UCLA skoro na polovinu. Ted' když byl student druhého ročníku, získal povolení parkovat uvnitř cam-pusu.9 To mu ušetřilo slušnou pěší procházku z Westwoodu sem, kterou musel podnikat každý den, když byl v prvním ročníku.

Spousta studentů měla ranní přednášky. Někteří z nich si sebou nesli kávu ve voskovaných kelímcích. Jonathan si nikdy tento zvyk neosvojil, čemuž se jeho otec neustále divil. Často ho napadalo, že si jeho otec myslí, že Jonathan má sakra lehký život. Ale nemusel poslouchat přednášku na téma: „Když jsem byl ve tvém věku ...“ příliš často, takže si myslel, že by to mohlo být horší.

Jen málo studentů mělo saka a kalhoty. Zbytek se dělil na ty, kteří nosili vlasy a obyčejná trička, a jejich ženské protějšky v šatech, které by mohly nosit jejich matky, na jedné straně, a na ty, kteří se stejně jako Jonathan oblékali podle módy Rasy, nosili tělní kresby nebo - pokud bylo příliš chladno - trička s imitací tělní kresby. Spousta z nich si holila hlavy, ale dívky to většinou nedělaly.

Žádná z dívek ani nechodila po kampusu s odhalenou horní částí těla - bylo to zakázáno - ačkoli spousta z nich tak činila na pláži nebo na ulici. Jonathanovi ten zákaz příliš nevalil; i tak tady bylo dost ke koukání.

Vystoupil po širokém schodišti k Royce Hall, velké budově z červených cihel v románském slohu se sloupovým průčelím, v níž měl přednášku z jazyka Rasy. Nepřekvapilo ho, když uviděl Karen, sedící pod sloupovým nosem zabořeným do skript. „Ahoj,“ řekl anglicky, a pak přešel do jazyka Rasy: „Zdravím tě.“

„A já zdravím tebe,“ odpověděla stejnou řečí ještě dřív, než k němu vzhledla. Když pak uviděla jeho tričko, usmála se a dodala: „Vznešený pane flotily.“

„No ano, já jsem důležitý muž,“ řekl se zdůrazňovacím zakašláním, vyjadřujícím přesně, jak důležitý je. Karenin výraz naznačil, že vůbec není tak důležitý. Mlčky to připustil, a pokračoval: „Jsi připravená na dnešní písemku?“

„Alespoň doufám,“ řekla, což vyvolalo jeho uchechtnutí. On mluvil jazykem Rasy docela plyně - vzhledem k tomu, kdo byli jeho rodiče, tomu ani nemohlo být jinak - ale ona chápala lépe než on gramatiku. Také se víc učila, už od střední školy. Zavřela skripta a vstala. „Půjďme se přesvědčit, jak na tom jsme?“

„Jasně,“ řekl Jonathan anglicky, a přidal další zdůrazňovací zakašlání. Většinou při konverzaci spřátelili oba jazyky míchal. To zabraňovalo starší generaci - i když, bohužel, nikoli jeho otci a matce - aby věděla, o čem mladí mluví. Vzal Karen za ruku. Pevně stisk opětovala. Nejenže se spolu od střední školy učili, ale také spolu od té doby chodili. Vrhla na něj postranní pohled a zeptala se: „Dostal jsi nějaké zprávy od Liu Han od té doby, co odjela zpátky do Číny?“ „Ne,“ odpověděl Jonathan, což mělo za následek, že mu Karen znovu stiskla ruku, pravděpodobně úlevou. Dcera komunistické vyslankyně, která přijela do USA pro zbraně, ho zaujala. Dokázali se spolu i domluvit, protože Liu Mei ovládala jazyk Rasy. Ale odjela, a Karen byla stále tady. Dodal: „Teď se tam bojuje. Doufám, zeje okay.“ Karen to uvážila, s jistotou neochotou uznala, že je to nezávadné, a přikývla. Pak se zeptala: „A co tvoji malí kamarádi?“ „Ti jsou v pohodě,“ řekl. Nechtěl se o tom dál šířit na chodbě, kde mohl kdokoli poslouchat. Jako syn důstojníka chápal potřebu bezpečnosti a utajení, i když vtom nebyl vždycky tak důsledný, jak by si přál jeho otec. „Rostou.“ Tohle mohl říct bez velkého rizika. „Jestli chceš, můžeš je jít se mnou nakrmit, až budeš mít čas.“ „Okay,“ zahihňala se Karen. „To je ten nejlegračnější způsob, jak dostat dívku k sobě domů, o jakém jsem kdy slyšela. A víš, co je ještě legračnější? Ono to funguje.“

„Fajn,“ řekl Jonathan, když vyšli nahoru. Zastavil se přede dveřmi s číslem 227, vyvedeným velkými, staromódními číslicemi na matovém skle. I oválná mosazná klika, vyleštěná dlaněmi nespočetných studentů, byla staromódní; Royce Hall byla postavena v roce 1920.

Než přišli Ještěři, pomyslel si Jonathan. Úplně jiný svět. Pokusil se představit si, jaké to tenkrát bylo, když byli lidé samolibě přesvědčeni, že jsou ve vesmíru jediní. Nedokázal to, i když jeho rodiče o těch dobách mluvili, jako by to bylo především. Muselo to být nudné, byla první myšlenka, která mu obvykle vytanula v hlavě. Žádné televizory, žádné počítače, žádné satelitní sítě, které by přenesly celý svět do vašeho obývacího pokoje ... Podle toho co říkal otec, málokdo měl tenkrát i obyčejné rádio. Zavrtěl hlavou. Takhle bych žít nemohl.

Zvonkohra na věži Powellovy knihovny naproti Royce Hall ohlásila, že je osm hodin. Jakmile dozněl poslední tón, profesor zaklepal ukazovákem na katedru. „Zdravím vás, studijní skupino,“ řekl.

„Já zdravím vás, nadřízený pane,“ řekl Jonathan spolu s ostatními. Podle své tělní kresby, profesor, muž jménem Ke-chexx, sloužil kdysi u dělostřelectva. Nyní však, jako mnoho zajatých Ještěřů, kteří se rozhodli, že se nevrátí ke svému vlastnímu druhu, si vydělával na živobytí tím, že učil lidi o Rase. Jeho oční výčnělky přeběhly posluchárnou. „Dnes měla být písemka. Mysleli jste si, že zapomenu?“ Jeho ústa se otevřela smíchem. „Doufali jste snad, že zapomenu? Nezapomněl jsem. Připravte si list papíru.“

„Bude vykonáno,“ řekl opět Jonathan spolu s ostatními kolegy. Doufal, že toho nezapomněl příliš mnoho. Vlak rachotil suchým jihoafrickým veldem. Rance Auerbach a Penny Summersová se dívali z okna jako párek turistů. Vlastně byli párek turistů. Bylo to poprvé, kdy se dostali ven z Kapského Města poté, co je sem Ještěři poslali do vyhnanství. „Vypadá to jako Nové Mexiko, nebo možná Arizona,“ řekl Rance. „Před válkou jsem tudy párkrát projel.“ Posunul se na sedadle, pokoušeje se najít pohodlnější polohu pro svou bolavou nohu a rameno.

„Nové Mexiko? Arizona?“ Penny se na něj podívala, jako by se zbláznil. „Proboha, viděls tam někdy antilopy, který skáčou, jako by měly v nohách pružiny, nebo ty veliký ptáky, co neumějí létat.“

„Pštrosy,“ pomohl jí Auerbach.

„Jo, to jsou oni,“ přisvědčila Penny. „A před půl hodinou jsme viděli lva. Viděl jsi někdy zatracenýho lva v Arizoně?“

„Jistě,“ řekl, jen aby viděl, jak vykuli oči. „V zoologické zahradě.“ Dýchavičně se zasmál. Penny vypadala, jako by měla chuť ho něčím praštit. Rance raději pokračoval: „Ta krajina tak vypadá. Neříkal jsem nic o zvířatech.“

Právě tak dobře nemusel říkat vůbec nic. „I ty krávy tady vypadají srandovně,“ řekla Penny. Vyrostla v západním Kansasu, takže o krávách mluvila s autoritou znalce. „Mají moc velké rohy a vypadají jako ti, jak jim sakra říkáš - brahmové, to chce říct.“

„Mně připadají jako longhorni,“ 10 řekl Auerbach. Nebyla to tak docela pravda, ale něco na tom přece jen bylo. Konec konců, vyznal se v koních lépe než v krávách. Zasmál se, a dodal: „V Novém Mexiku chovali longhorny. Možná je chovají pořád, pokud vím.“

„Je zatracený horko,“ řekla Penny, na kterou to neudělalo žádný dojem. Natáhla ruku. „Dej mi cigaretu.“

„Jasně.“ Vytáhl z kasy košile balíček cigaret a podal jí ho. Když si zapálila, zjistil, že také dostal chuť. Strčil si ji mezi rty a naklonil se k ní, aby mu mohla připálit. Nasál kouř, několikrát bolestivě zakašlal, a řekl: „Úplně jako v biografu.“

„Jak to přijde, že každá malá věc je jako v biografu, a každá velká smrdí doopravdy?“ zeptala se Penny. „To bych ráda věděla.“

„Zatraceně dobrá otázka,“ řekl Rance. „Teď na ni akorát potřebujeme najít zatraceně dobrou odpověď.“ Pohlédl z okna na cosi, co vypadalo jako velký jestřáb na chůdách, krácející krajinou. Vlak projel kolem dřív, než si to stačil prohlédnout.

On a Penny nebyli zdaleka jediní, kdo ve voze kouřil. Vzduch byl namodralý kouřem z cigaret, doutníků i několika dýmek. Všichni kouřili: bílí, černí, Indové - prostě všichni. O pár sedadel dál pokuřoval s chutí černošský chlapec, kterému nemohlo být víc než osm let, ručně balenou cigaretu, dvakrát tak velkou jako ta, kterou kouřil Rance.

Jeho povzdech se změnil v další kašel. Všichni tady cestovali společně. To nebylo jako doma ve Státech. Navzdory všemu, co už v Jižní Africe viděl, něco takového přece jen neočekával. Jediní, kdo měli v této části světa ve vlacích zvláštní výsady, byli Ještěři, a ti nejezdili vlakem příliš často.

Vagón připomínal babylónskou věž. Převládaly africké jazyky - některé z nich s mlaskavými hláskami, které jako by patřily spíš do jazyka Ještěřů, jiné bez nich. Ale Auerbach zaslechl také britskou angličtinu, drsnější hrdelní afrikaans a různá nářečí hnědých přistěhovalců z Indie.

Vlak občas zastavil v nějakém malém, sluncem vyprahlém městečku, které se příliš nelišilo od malých, sluncem vyprahlých městeček amerického Jihozápadu. A pak konečně průvodčí zvolal: „Beaufort West! Kdo jede do Beaufortu

West, vystupovat!“ Opakoval to v několika jazycích.

Přes všechna tato opakování byli Rance a Penny jediná, kteří v Beaufortu West vystoupili. Bylo o něco málo větší město nežli ta na trati, a leželo na severním okraji Great Karoo. Auerbach pokrčil rameny. Nevěděl přesně, co znamená karoo, ale krajina mu stále připomínala západní Texas, Nové Mexiko nebo Arizonu.

„Sušší než Kansas,“ řekla Penny, zastiňující si rukou oči. „Je tady taky větší horko - i když ne takové horko jako ve vlaku. Vypadá to jako samý střed nicoty.“

„Proto jsme sem přijeli, ne?“ odpověděl Auerbach. „Můžeme si najmout vůz nebo sehnat někoho, kdo by nás svezl tady po okolí, podívat se na lvy nebo co to tady sakra žije.“ Byl zvědav, jestli uvidí zblízka některého z těch legračních jestřábů s dlouhými nohama.

„Okay.“ Penny pokrčila rameny a chopila se jejich zavazadel; nesly se jí lépe než Ranceovi. „Takže teď musíme akorát najít Donkin House.“

Ležel pouhý blok od nádraží, logicky na Donkin Street, která vypadala jako hlavní tepna Beaufortu West. Hotel připomínal spíš motel, což Auerbacha nepřekvapovalo. Zapsala sebe a Penny jako pána s paní; Jihoafričané byli v tomhle ještě puri-tánštější než Američané.

Hovězí pečeně v malé kavárně naproti Donkin House nebyla jako od maminky, ale nebyla špatná. Láhev vychlazeného ležáku vylepšila jeho pohled na svět. „Dnes si dáme pohov,“ řekl, „a zítra ráno se podíváme, co je tady k vidění.“

„Míle a míle a míle,“ předpověděla Penny.

„Míle a míle a míle se lvy, antilopami a možná i zebrami,“ řekl Auerbach. „Vzpamatuj se, už nejsi v Kansasu.“

„Já vím,“ zaškaredila se Penny. „Ani nenosím gumové holínky, pokud sis toho nevšiml.“

Jak se ukázalo, nikdo v Beaufortu West neměl vůz k pronajmutí. Domorodci, dokonce i ti, kteří mluvili anglicky, se na Auerbacha dívali, jako by se pomátl na rozum. Jediný taxík ve městě byl letitý volkswagen, jehož motor kašlal hůř a hlasitěji než Auerbach. Jeho řidič byl černoch středního věku jménem Joseph Moroka.

„Mluvíte legračně anglicky,“ poznamenal, když vzal Auerbacha a Penny do karoo.

Auerbach si naopak myslel, že taxikář má legrační přízvuk, ale Penny řekla: „Jsme ze Spojených států.“

„Oh,“ řekl Moroka a přikývl. „Ano, to je ono. Mluvíte jako ve filmech, které jsem viděl v biografu.“ Stal se přátelštějším, když zjistil, že nejsou rodilí bílí Jihoafričané. To nepochybně vypovídalo něco o tom, jak to tu vypadalo, než přišli Ještěři.

Objevili skupinku lvů. Spali ve stínu velkého stromu. Viděli spoustu antilop kudu - jednu z nich málem přejeli, když jim znenadání přeběhla přes cestu. Uviděli lišku s ušima příliš velkýma v poměru ke své hlavě. A Auerbach zjistil, že ten pták na chůdách se jmenuje písar; měl na hlavě dvě frčící pírká, která vypadala jako pera zastrčená za uchem.

„Je to dobrý pták,“ řekl Moroka vážně. „Ji hady.“

Tu a tam se pásli hovězí dobytek. „Tady je potřeba spousta půdy, aby se uživilo stádo,“ řekl Auerbach. To platilo i na americkém Jihozápadě. Moroka znovu přikývl.

„Nevezmeme to zpátky do města?“ řekla Penny.

Rance na ni vztekale pohlédl. „Jestli chceš sedět jenom na pokoji, mohli jsme zůstat v Kapském Městě.“

„No dobře, můžeme si vyjet zase zítra, jestli je tady k vidění něco jiného než to, co jsme zrovna viděli,“ odpověděla.

Kdyby spolu byli sami, pravděpodobně by mu řekla, kam má jít. Ale jako většina lidí, ani ona se nechtěla hádat před cizími lidmi.

A ani Ranceovi nepřipadal kompromis jako ten nejhorší nápad. „Dobře - proč ne? Budeme tady celý týden. Počítám, že nemusíme stihnout všechno najednou.“ Poklepal řidiči na rameno. „Můžete nás odvézt zpátky do hotelu, Joe.“

Černoch poprvé projevil nedůtklivost. „Oslovujte mě, prosím, pane Moroko. Většina bělochů tady se nikdy neobtěžovala vzít na vědomí, že černí mají také svá jména, dokud nepřišli

Ještěři. Teď se to musí naučit, a naučit se to rychle,“ řekl s tichou pýchou.

Na americkém Jihu to bývalo podobné. Místo jména posloužilo Chlapče! - nebo Strýčku! - pokud šlo o starého černocha. I tam se situace pomalu měnila. Tady se však změnila násilím a rychle. Co se dalo dělat? Auerbach řekl, přemáhaje se: „Okay, pane Moroko.“ Jeho praděd, kavalerista Konfederace, by to neschvaloval, ale praděd byl už dlouho mrtvý.

Moroka se ohlédl dozadu a usmál se. „Dobře. Děkuji vám.“ Když Auerbach projevil dobré vychování, on je projevil také. Rance si pomyslel, že s tím dokáže nějak žít. Řidič otočil vůz - na úzké, špatně dlážděné silnici nebyl žádný provoz - a rozjel se zpátky.

Vyjeli na malou vyvýšeninu a právě začali sjíždět na druhé straně dolů, když Rance i Penny současně vykřikli:

„Počkejte! Stop! Zastavte tu zatracenou káru!“ Auerbach dodal: „Co je k sakru tohle?“

„Dinosauři,“ řekla Penny s úžasem. „Ale dinosauři mají být všichni mrtví. Vyhnuli.“ Přikývla se zadostiučiněním, že našla to správné slovo.

„To jsou dinosauři,“ řekl Rance s očima navrch hlavy. „Celé stádo dinosaurů. Co jiného by to sakra mohlo být?“

Zvířata byla větší než krávy, i když ne o mnoho. Jejich šupiny pískově žlutohnědé, světlejší než šupiny Ještěřů.

Chodila po čtyřech a měla velké široké hlavy s velkými zobákovitými tlamami. Když se na ne Rance díval déle, všiml si, že jejich oči jsou umístěny na velkých výčnělcích, podobných jako u chameleónů. To mu poskytlo první vodítko k tomu, co to muselo být.

Další mu poskytl Joseph Moroka, svíjející se smíchem. „Ještěři jim říkají zisuili,“ řekl, vyslovuje pečlivě cizí název.

„Chovají je pro maso, krev a kůži, jako my chováme dobytek. Ty věci nedávají žádné mléko, ale slyšel jsem, že kladou vejce jako slepice. Jsou tady nové.“ Znovu se zasmál. „Lvi se ještě nerozhodli, jestli jsou dobré k snědku.“

„Nepasou se jako krávy,“ řekla Penny s jistotou odborníka. „Pasou se spíš jako ovce nebo kozy. Podívej se na to, Ranci - skoro nic za sebou nenechávají. Spasou všechno až na holou půdu.“

„Máš pravdu,“ řekl Auerbach. Mohl rozeznat, kudy stádo zisuiilů prošlo, podle holé, udupané hlíny za nimi. „Zajímalo by mě, jak se to bude líbit antilopám - a taky skutečným kravám.“

Moroka si s tím nedělal starosti. Stále se smál. „Ale Ještěři nepoužívají na to, aby si za ně kupovali ženy, kdepak. Nemají žádné ženy na kupování. Měl bych být jako Ještěř, eh?“ Připadlo mu to strašně legrační.

Auerbach nikdy neuvažoval o tom, jestli Ještěři mají na své planetě vlastní domestikovaná zvířata. Připadlo mu logické, že mají. Neměli problémy světlou pozemskou stravu, takže ... Znovu zaklepal Josephu Morokovi na rameno.

„Už někdo zkoušel tyhle věci jíst?“

„Nemáme to dělat,“ odvětil řidič. Auerbach netrpělivě zakašlal. To nebyla odpověď, a on to věděl. Po chvíli Moroka pokračoval: „Slyšel jsem - jenom slyšel; nevím to - slyšel jsem, že chutnají jako kuřata.“

Atvar studoval mapu subregionu hlavního kontinentu, nazývaného Čína. „Postupujeme,“ řekl s jistým zadostiučiněním.

„Pravda, Vznešený pane flotily,“ odvětil Kirel, kapitán 127. Císaře Hetta, vlajkové lodi dobytelské flotily. „Dobyli jsme zpátky Charbin a to druhé město, ten Peking, se proti nám už také dlouho neudrží.“

„V každém případě bych v to měl doufat,“ řekl Atvar. „Ti Číňané nemají žádné pozemní křižníky a žádná letadla, která by stála za řeč. I bez nich dokážou být krajně nepříjemní, ale nemohou doufat, že nás porazí.“

„Pravda,“ řekl Kirel znovu. Byl to solidní, konzervativní a rozumný muž. Atvar mu důvěřoval do té míry, jako důvěřoval každému muži na Tosevu 3. Za války měl Kirel příležitost admirála svrhnout, zvláště během Strahovy vzpoury poté, kdy Tosevané odpálili svou první bombu z výbušného kovu. Nevyužil jí. Jestli toto nedokazovalo jeho spolehlivost, tak už nic.

Pomyšlení na bombu z výbušného kovu v této souvislosti přimělo admirála, aby o nich začal přemýšlet i v jiném kontextu. „Tito Velcí Ošklivci, Císaři budiž chvála, nemohou vlákat naše síly do pastí a pak je zničit jediným výbuchem.“

Kirel sklopil oční výčelnky. „Císaři budiž chvála, skutečně,“ řekl. „Popravdě řečeno, Vznešený pane flotily, oni jsou příliš primitivní, než aby dokázali vytvořit bombu z výbušného kovu. Ale některé jiné tosevanské ne-impérium by jim mohlo takové zbraně dodat.“

Atvar stočil oba oční výčelnky k hodnostně druhému nejvyššímu muži dobytelské flotily. „No to je skutečně děsivé pomyšlení. Číňané musí chápat, že kdyby udělali takovou věc, na oplátku bychom bez milosti bombardovali také. Na rozdíl od nezávislých ne-impérií nemohou doufat, že by nám mohli odpovědět stejnou mincí.“

„Ovšem,“ učinil Kirel souhlasné gesto rukou. „Mohli bychom zničit polovinu jejich populace, aniž bychom způsobili této planetě jako celku vážnou škodu.“

Ale admirál si dál dělal starosti. „Uvažuji, jak moc by jim to vadilo. Spolu s Indií, která představuje problém sama o sobě, mi tento subregion připomíná nejnaléhavěji, jak mnoho je Velkých Ošklivců, a jak málo je nás. Čínští Tosevané by určitě byli ochotni akceptovat ztrátu poloviny svých obyvatel v naději, že to perspektivně víc uškodí nám.“

„Vznešený pane flotily, kdy jste viděl, že by Velcí Ošklivci uvažovali perspektivně?“ zeptal se Kirel.

„Ano, to je také pravda, a taky je pro nás dobře, že je tomu tak,“ řekl Atvar. „Ale i tak, poskytl jste mi něco nového, s čím si lámat hlavu. Po tak dlouhé době tady jsem si myslel, že jsem už vyčerpal všechny možnosti.“

„To je mi líto, Vznešený pane flotily.“ Kirel se sklonil v uctivém postoji. „Myslíte, že by stálo za to varovat nezávislá ne-impéria před takovým postupem?“

Po krátké úvaze učinil Atvar zamítavé gesto. „Obávám se, že bychom je tak spíš přivedli na myšlenky, které je ještě nenapadly, ačkoli připouštím, že myšlenky nepříjemného druhu napadají Velké Ošklivce velmi pohotově.“

„To ano.“ Kirel použil zdůrazňovacího zakašlání. „Ale přece, navzdory překážkám, které Velcí Ošklivci kladou, jsme pokročili - všude v tomto světě.“

„Do jisté míry. Ne dost,“ řekl Atvar. Kirel ho přivedl do mrzuté nálady. „Dal bych hodně - dal bych skoro všechno - abych věděl, například, které z nezávislých ne-impérií ve skutečnosti provedlo ten útok na kolonizační flotilu. Při Císaři, to by stálo za pomstu.“

„To ano.“ Kirel vzdychl. „Ale vzhledem k oblidnosti zločinu, kterého se dopustili, Velcí Ošklivci za sebou velice pečlivě zametli stopy.“

„Jednoho dne to budeme vědět. Jednoho dne za to zaplatí,“ řekl Atvar. „A to bude také pokrok, viditelný pokrok.“

„To určitě,“ přisvědčil Kirel. „Já jsem, přiznávám, měl na mysli menší kroky: například je dobré znovu ochutnat maso našich domácích zvířat, po tak dlouhé době, kdy jsme byli odkázáni výhradně na tosevanské zdroje.“

„Neřeknu, že se mýlíte, protože si myslím, že máte pravdu. Při pomyšlení na grilovanou azwaku se mi v ústech sbíhají sliny.“ Atvar měl vždycky velice rád azwaku. Přešel k oknu a pohlédl k západu přes velkou řeku směrem k pyramidám. V zeleném pásu mezi pyramidami a řekou se pásly azwaky, ačkoli je bez dalekohledu nemohl spatřit.

„Osobně mám raději zisuiiho, ale chuť kteréhokoli z našich zvířat je připomínkou Domova,“ řekl Kirel.

„Pravda. Ale víte co?“ zeptal se Atvar. Počkal, až Kirel udělá zamítavé gesto, a pokračoval: „Už jsem začal dostávat stížnosti tosevanských zemědělců a pastevců na to, že se naše zvířata pasou tak důkladně, že pro jejich zvířata nic nezůstane.“

„O takových stížnostech jsem neslyšel, ale nepřekvapují mě,“ řekl Kirel. „Tosevanští býložravci se vyvinuli v prostředí relativního nadbytku. Protože je zde víc vláhy než Doma, je zde i víc vegetace. Tosevanská zvířata si mohou dovolit za sebou něco zanechávat. Naše zvířata, už podle povahy terénu, kterému jsou přizpůsobena, musí být efektivnější.“

„Bude zajímavé sledovat v průběhu času, co udělají s ekosystémy, v nichž se ocitla,“ řekl Atvar. „Docela dobře mohou způsobit, že se velké části tohoto světa začnou podobat Domovu více, než je tomu nyní.“

„Zkoumají analytici tuto problematiku?“ zeptal se Kirel. „Moji ne,“ odpověděl Atvar. „To by měl udělat Reffet.“

Konec koncuje to spíš otázka související s kolonizací této planety, ne s jejím dobýváním. Ale to, co by měl Reffet dělat,

a to, co opravdu dělá, není až příliš často jedno a totéž.“ Napsal si poznámku. „Zeptám se ho na to.“

„Ponese to nelibě,“ řekl Kirel.

„Nese nelibě všechno, co dělám, i všechno, co nedělám,“ řekl admirál pohrdavě. „Tak at' nese nelibě i tohle. Ale když se tosevanské ekosystémy začnou podobat Domovu, napomůže to asimilaci tohoto světa do Impéria, že? Tím ten dotaz mohu ospravedlnit.“

„To nepochybně můžete, Vznešený pane flotily. Admirál Reffet to však stále ponese nelibě.“ Kirel dal už dávno jasné najevo, že jeho mínění o veliteli kolonizační flotily není valné. To mu v očích velitele dobytelské flotily pochopitelně nebylo na škodu. Teď řekl: „Pokud to však považujete za otázku týkající se dobývání planety, možná by ji naši experti měli prozkoumat také.“

„To by možná měli.“ Atvar si povzdechl. „Naše síly jsou příliš rozptýlené a zdroje napjaté do krajnosti - víc než si kdokoli předtím dokázal představit - už od okamžiku, kdy jsme přišli na Tosev 3 a zjistili, že údaje, které nám naše sonda poslala, neodpovídají skutečnosti. Nu dobrá, nějakou maličkost navíc snad ještě uneseme.“

„Tohle jsme říkali už mnohokrát, a až doposud jsme to vždycky dokázali,“ řekl Kirel. „Měli bychom to dokázat zase.“

„To bychom měli,“ řekl Atvar. „Stále mám obavy, že to jednou praskne a my se sesypeme, ale ještě se to nestalo. Proč se to ještě nestalo, to si nedokážu představit, vzhledem k tomu, co je tohle za svět, ale nestalo se to.“

Než mohl Kirel odpovědět, zasyčel Atvarův telefon. Když Atvar aktivoval obrazovku, objevil se na ní jeho pobočník.

„Co se děje, Pshingu?“ zeptal se podezíravě. Pshing, který byl jedním z jeho hlavních spojovacích článků s Tosevem 3, byl také jedním z hlavních zdrojů špatných zpráv.

„Vznešený pane flotily - „ začal pobočník, a pak umlkl.

V Atvarovi pokleslo srdce. Toto bude určitě jeden z těch případů. Ta jistota se mu uhnízdila pod šupinami jako svrab.

„Raději mi to povězte,“ řekl těžce.

„Bude vykonáno, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. Trochu se sebral. „Vznešený pane flotily, došlo k útoku na odsolo-vací stanice, které zásobují vodou naše nová města v tomto regionu.“

Jeho tvář na obrazovce vystřídala mapa. Zobrazovala východní pobřeží poloostrova, kterému Velcí Ošklivci říkali Arábie. „Řekněte mi o tom víc,“ řekl Atvar. Jak vážný byl ten útok? Je to dílo místních Tosevanů, poháněných svým pověřivým fanatismem, nebo je využila nezávislá ne-impéria pro své vlastní dalekosáhlejší plány proti nám?“

„Ty dvě věci se od sebe nedají oddělovat,“ poukázal Kirel. Atvar udělal souhlasné gesto, ale pak naznačil kapitánovi, aby mlčel; chtěl slyšet, co říká Pshing. „Jedna ze stanic je zničena, druhá vážně poškozena,“ hlásil pobočník. Na mapě se objevily červené body, označující postižené stanice; ostatní svítily dál klidnou jantarovou barvou. „JSíša obranné síly pobily velký počet Tosevanů, zjevně domorodců z blízkého okolí. Jestli je inspirovaly nebo jim pomáhaly další skupiny Velkých Ošklivců nelze zatím s jistotou říct.“

„Někdo jim určitě tím či oním způsobem pomáhal,“ řekla Atvar. „Sami si nevyrábějí zbraně, které proti nám používají.“

„Pravda,“ řekl Kirel. „Ale jestli jim pro tento konkrétní útok opatřili zbraně Němci, Američané nebo Rusové, to je další otázka.“

„To je,“ řekl Atvar chmurně. „Pobočníku, odpalovali na ta zařízení nějaké rakety?“

„Nějaké ano, Vznešený pane flotily,“ odvětil Pshing, „ale jenom toho běžného a primitivního typu, vyráběného v SSSR a známého jako Kaťuše.“ Měl stejné potíže s tosevanským slovem jako Velcí Ošklivci s jazykem Rasy.

„Tyhle věci?“ řekl Kirel znechuceně. „Ty jsou tak běžné jako písek v poušti a dají se snadno přepravovat na hřbetech zvířat. I kdyby byly dodány speciálně pro tento útok, nezávislá ne-impéria to budou schopna popřít a ještě to bude vypadat věrohodně.“

„Dělají to až příliš často,“ řekl Atvar. „Budeme muset najít způsoby, jak je i přes to potrestat.“ Otočil oční výčnělek zpátky k Pshingovi. „Jedna stanice zničena, říkáte, a druhá poškozená? Jak vážný dopad to bude mít na nová města v té oblasti?“

„Produkce poklesla asi o patnáct procent, Vznešený pane flotily,“ odpověděl Pshing. „Ta poškozená stanice podle předběžného odhadu obnoví plný provoz asi za čtyřicet dní. To sníží pokles produkce asi na deset procent. Znovuvybudování zničené stanice bude trvat třikrát tak dlouho - za předpokladu, že nedojde k dalším útokům Chomejního fanatiků.“

„Aha - o tom maniakovi jste se předtím nezmínil,“ řekl Atvar. „Takže tito Velcí Ošklivci se hlásí k jeho variantě místní pověry?“

„Ano,“ řekl Pshing. „Zajatci to při výslechu hrdě prohlašovali.“

„Bylo by pro nás lépe, kdyby byl mrtvý,“ řekl Kirel. „Nebyli jsme schopni ho eliminovat, a ani vypsání odměny nepřimělo žádného Velkého Ošklivce, aby se obrátil proti němu.“ Povzdechl si. „Tosevané nás zradí, kdykoli se jim k tomu naskytne příležitost. To se mi zdá nanejvýš neslušné a nepoctivé.“

„To taky je.“ Atvar věděl, že jeho hlas zní nešťastně, ale nemohl si pomoci. „Znovu zvednu výši odměny.“

Monika Dutourdová se s dlouhým, rezignovaným povzdechem posadila na posteli. Sáhla na noční stolek pro balíček gauloisek, zapálila si jednu a otočila se k Dieteru Kuhnovi, který se vedle ní protahoval. „Tak,“ řekla. „Jsi spokojený?“ Otočil se a usmál se na ni, širokým, spokojeným mužským úsměvem toho druhu, který shledávala zvláště pobuřující.

„Když se o tom teď zmiňuješ, tak ano,“ odpověděl. „Dej mi, prosím tě, cigaretu.“

Podala mu balíček a krabičku zápalek. Jediné, co teď chtěla, bylo jít do koupelny a vlézt si do vany alespoň na hodinu, nebo třeba na týden: dost dlouho na to, aby ze sebe smyla pocit jeho těla. Ale kdyby dbal na to, co ona chce, v první řadě by ji nebyl přinutil, aby s ním šla do postele.

Dlouze potáhl z cigarety a zeptal se: „Jak se to líbilo tobě?!“

Monika pokrčila rameny. Ten pohyb způsobil, že jí trochu poskočila prsa. Jeho oči k nim sklouzly. Byla si jistá, že přitáhne jeho pozornost, a pocítila malé zadostiučinění, když zjistila, že měla pravdu. A teď - jak odpovědět na jeho

otázku? „Dobře,“ řekla. „Bylo to, předpokládám, lepší, než být odvečena do Justičního paláce a mučena, jestli máš na mysli tohle.“

„Tvá chvála mě uvádí přímo do rozpaků,“ řekl. Neznělo to příliš rozzlobeně. A proč by mělo? Dostal, konec konců, co chtěl. Užil si to. A jestli ona ne - co na tom sešlo.

Nesnažil se jí umyslně působit bolest. Tolik mu musela přiznat. Měla z toho větší hrůzu, když jí dal jednoznačně najevo, že buď přistoupí na jeho návrh, nebo bude čelit dalšímu výslechu. Kdyby se mu byla oddala dobrovolně a ne jako následek zdvořilého znásilnění, možná by z toho měla sama rozkoš. Ale jak se věci měly - nu, měla to za sebou.

„Přes mou postel se kmému bratrovi nedostaneš,“ varovala ho. „Jestli zjistí, co jserri udělala, bude mi důvěřovat ještě méně než teď, a jak to vypadá, stejně mi moc nevěří.“

„To říkáš ty. Ale nakonec, krev není voda.“ Protože pro něho byla francouzština cizí řeč, Kuhn si potrpěl na klišé a fráze. Dovolovaly mu říci to, co chtěl, aniž by o tom musel moc přemýšlet. Pokračoval: „Tvůj drahý Pierre s tebou zůstává ve spojení. To víme, i když nevíme vždycky, co říká.“

„Nikdy nevíte, co říká,“ odvětila Monika, zhášeje cigaretu ve skleněném popelníčku na nočním stolku, i když by ji mnohem raději típla o některé choulostivější části esesákovy anatomie. Protože Pierre zůstával v těsném kontaktu s Ještěry, poskytl mu elektronické přístroje, které byly zcela bezpečné i proti nejlepším odposlouchávacím zařízením, jaká lidé dokázali vyrobit.

Ale Kuhnův samolibý výraz byl odlišný od toho, který se mu usadil na tváři, když do ní vystříkl své semeno. „Víme víc, než si myslíš,“ řekl. Monika byla nakloněna brát to jako vychloubání, které ji má přimět, aby řekla Němci víc, než už věděl. Ale on pokračoval: „Víme například, že ti řekl, že bude mít k večeri velkou mísu dušených koryšů.“

„Oh, jsem si jistá, že tohle vám ho pomůže chytit,“ řekla Monika sardonicky. Ale pod tím sarkasmem se skrývala obava. Pierre se skutečně zmínil o koryších. To znamenalo, že nacisté dokázali dekodovat něco z toho, co jí říkal. Znamenalo to také, že dokázali dekodovat něco z toho, co říkal jiným lidem nebo Ještěrům? To nevěděla. Bude muset najít nějaký způsob, jak bratra na to riziko upozornit, aniž by Kuhn a jeho poskoci přišli na to, že to udělala.

„Člověk nikdy neví,“ řekla a věnoval jí úsměv, o kterém se jistě domníval, že je okouzluje. Ale ji neokouzluje. Kuhn si klekl a natáhl se přes ni, aby zamáčkl svou cigaretu, kterou dokouřil až na malý oharek.

Místo aby svou ruku zase stáhl, položil ji na její levé nadlo. Mnul jí bradavku mezi palcem a ukazováčkem, jako by otáčel ladicím knoflíkem rádia. Snad si myslel, že ji to vzruší. Pak jí jeho ruka sklouzla do klína. Pohyby jeho prstů se staly naléhavými. Mohl ji tak dráždit do skonání světa, aniž by jí způsobil cokoli jiného než bolest.

Ale po chvíli, zjevně spokojen s odvedenou prací, ji přitáhl k sobě. Musela ho laskat ústy, dokud nebyl připraven k dalšímu kolu. Tohle zvlášť nenáviděla, a nenáviděla to ještě víc poté, co se zasmál a zamumlal: „Ach, ty Francouzky,“ zatímco jí držel hlavu dole.

Kdyby jí vystříkl semeno do úst, musela by se snažit ze všech sil, aby ho nepozvracela. Ale po chvíli se převálil z boku na záda a přiměl ji, aby si lehla na něho. Nevěděla, že by si nějaký esesman dovolil být tak líný. Udělala, co chtěl, doufajíc alespoň, že brzy skončí. Konečně se dočkala.

Pak se oblékl a odešel, ačkoli jeho: „Brzy nashledanou,“ nebyl ten druh rozloučení, jaký by si od něho přála. V koupelně Monika ze všeho nejdříve použila bidet, a pak si vlezla do vany. Necítila se jako znásilněná žena, jestli se znásilněná žena měla cítit utlačovaná a potrestaná. Ona se cítila jako rozrušená žena. Ale jak se tomu náckovi pomstít? V okupovaném Marseille to nebude lehké.

Náhle se Monika hlasitě zasmála. Dieter Kuhn by nebyl šťastný, kdyby ten smích slyšel, ani trochu. Ale to jí bylo jedno. Úplně jedno. Měla - nebo mohla mít - kontakty, o jakých se obyčejné ženy z Marseille ani nesnilo.

Nemohla volat bratrovi z bytu, když teď Němci dokázali, že skutečně dokážou zachytit něco z jejich konverzace. To si nemohla dovolit. Navštívit znovu Justiční palác si přála ještě méně než spatřit znovu Kuhnovu erekci. Nemyslela si, že se gestapo z jejího výslechu dovědlo mnoho. Ale to, co se dovědela ona o jejich nelidském chování klidem - a k ženám - ji dovedlo k přesvědčení, že už nikdy nechce znovu spatřit tuto budovu zevnitř.

Telefonovat z telefonní budky bylo také riskantní. Nevěděla, jestli nacisté mají své odposlouchávací zařízení na jejím telefonu (ne - nevěděla, zdali je mají jen na jejím telefonu, protože tady určitě bylo) nebo i na Pierrově lince. Nemohla mu ani napsat; kdyby znal pošťák adresu jejího bratra, znali by ji Němci taky.

„Merde,“ řekla a nespokojeně sebou pohnula, až zašplouchala voda ve vaně. I s jejími styky, dostat to, co chtěla - nahé tělo Dietera Kuhna, ležící někde ve stoce, kde je okusují psi a krysy - nebude tak snadné, pokud nechtěla ohrozit nejen sebe, ale i kohokoli, kdo by se jí pokusil pomoci.

Zvedla své vlastní nahé tělo - celé růžové, jak se předtím drhla drsnou houbou - z vany. Utírala se tak zuřivě, jako nikdy v životě, zvláště mezi nohama. Jakkoli tvrdě se třela, vzpomínka na Němcovy prsty a úd přetrvávala. Možná se přece jenom cítím jako znásilněná, pomyslela si.

O tři dny později zaklepal Dieter Kuhn na dveře znovu. Neměla z jeho návštěvy o nic větší potěšení než z té předešlé, ale nebylo to ani o nic horší - nebyl zvrhlý. Chtěl jen ženu, a místo aby si zaplatil děvku, měl politicky podezřelou profesorku, se kterou si mohl dělat, co mu bylo libo. To sice nebyl právě ten druh teutonské efektivy, kterou se nacisté vychloubali, ale jemu posloužil docela dobře.

Příští odpoledne se Monika cestou z university zastavila u zelináře pro nějaký salát a cibuli. Právě se chystala vzít si svou zeleninu, když do obchodu vešla žena asi o rok nebo dva starší než ona - malá a rozteklá, s výrazným náběhem na knírek. „Moniko!“ zvolala. „Jak se máš, drahoušku?“ Měla hrdelní sexy hlas, naprosto v protikladu ke svému nevábnému zjevu.

„Bonjour, Lucie,“ řekla Monika přítelkyni svého bratra. „Doufala jsem, že se s tebou brzy potkám. Mám ti toho tolik co povídat.“ Snažila se mluvit jako žena, která si chce poklábat se svou známou.

„Jsem jedno veliké ucho, a mám taky pár věcí, které ti chci říct,“ odpověděla Lucie stejným tónem. „Jen si koupím

nějaký česnek a hned budu u tebe.“ Vybrala si svazek pěkných hlaviček, zatímco Monika platila svůj nákup. Pak Monika vyšla ke svému bicyklu a čekala. Venku se dalo mluvit lépe než uvnitř. Kdo mohl vědět, kam všude nacísté nacpali své mikrofony?

Lucie vyšla o několik minut později, protože se dohadovala se zelinářem o cenách. Nebyly tak hrozné, ale Lucie ráda smlouvala. Sáhla do kabelky a vytáhla sluneční brýle. Možná si myslela, že dodají jejímu vzhledu více šarmu. Pokud ano, mylila se. Na druhé straně se ale možná chtěla jen chránit před sluneční září. I na počátku jara marseillské slunce naznačovalo, jaké budou zářivé letní dny.

Monika se rozhlédla kolem. Nikdo jim nevěnoval větší pozornost, než lidé obvykle věnují dvěma ženám, klábosícím spolu na ulici. Nějaký muž, projíždějící kolem na kole, na ně hvízdal. Bylo snadné ho ignorovat. Monika se zhluboka nadechla a řekla: „Němci dokážou napíchnout váš telefon, přinejmenším, když vy a Pierre mluvíte se mnou.“

„Jo,“ řekla Lucie. „Já vím. Chtěla jsem vás na to upozornit.“ Zamračila se. „Ti náckové jsou každým dnem otravnější.“ „Svatá pravda!“ řekla Monika. Lucie jí poskytla dokonalou příhrávku pro to, co měla na mysli, a tak si pospíšila ji využít: „Všechno by bylo lepší zvláště bez jednoho konkrétního nácka, myslím“

„Dietera Kuhna.“ Lucie to jméno vyslovila bez nejmenšího zaváhání a s velkou jistotou, s takovou, že Moniku napadlo, jestli Pierre a jeho přátelé - lidé i ti druzí - nemají v jejím bytě taky mikrofony. Lucie pokračovala: „Možná by se to dalo zařadit, neříkám jistě, ale možná ano. To záleží na tom, jestli dokážeme najít způsob, který by neukazoval přímo na nás.“

„Kdyby se vám to podařilo, bylo by to nádherné,“ řekla Monika. „Kdyby ne, pokusím se vymyslet něco jiného.“

„Některé lidi je potřeba zabít,“ řekla Lucie věcně. Monika se přistihla při tom, že přikývla dřív, než ji napadlo, co to vlastně dělá, když se spojuje s lidmi, kteří říkají takové věci. Neměla na vybranou, ale to by asi jejího faráře neuspokojilo - ne že by měla v úmyslu jít v dohledné době ke zpovědi. A kromě toho, byla to ona, kdo chtěl, aby ten Němec byl mrtvý.

Ale možná nebyla jediná, kdo to chtěl. „Kdybyste mohli zařadit, aby tu práci udělali Ještěři...“

„To by šlo,“ řekla Lucie. „Nemají sice vždycky žaludek na zabíjení, ale někteří z nich nepochybně ano. Myslím, že se liší jeden od druhého méně než lidé, ale přece jenom nejsou všichni stejní. Možná znám jednoho nebo dva muže, kteří by byli raději, kdyby jim ten nácek přestal strkat nos do jejich záležitostí.“

Právě v té chvíli přicházel po druhé straně ulice nějaký Ještěř. Lucie rázem zmlkla. Moniku napadlo, jestli to nebyl jeden z těch mužů, které měla Pierrova družka na mysli. Než se stačila zeptat, vykulila oči: ten Ještěř vedl na vodítku dlouhokrké, čtyřnohé, šupinaté stvoření, jako by to byl nějaký pudlík nebo chrt. Ukazujíc na to, zeptala se: „Nebesa, co to je?“

„Má to nějaký název. Slyšela jsem ho, ale už jsem to zapomněla,“ odpověděla Lucie. „Muži z dobytelské flotily tady vedli válku. Kolonizační flotila však sebou přivezla i hospodářská zvířata a domácí mazlíčky, jako je tenhle.“ „Ošklivá malá věc, že?“ řekla Monika. „Která, ten Ještěř nebo to zvířátko?“ zeptala se Lucie, a Monika vyprskla smíchem.

Přítelkyně jejího bratra pokračovala: „Obchoduji s nimi, ale to neznamená, že je musím mít ráda. Au contraire.“ „Monika přikývla a pak na Lucii zamyšleně pohlédla. Toto byla první důvěrnost, bez ohledu na to, jak malá, které se jí od ní dostalo. Začínala jí Lucie konečně důvěřovat? A pokud ano, co to vypovídalo o Monice? Že je takový druh ženy, které může důvěřovat družka pašeráka drog? Měla o sobě lepší názor.“

Ale co tedy jsem? ušklíbala se vdachu sama sobě. Náckova děvka? Vztáhla ruku a dotkla se Luciiny paže. Najednou jí její důvěra nepřipadala tak špatná.

Nesseref s potěšeným zasyčením vpochodovala do nového obchodu, právě otevřeného v novém městě Rasy nedaleko Je-zowa. „Domácí zvířátka!“ zvolala. „Teď si opravdu mohu myslet, že jsem Doma!“

„Je mi potěšením, že se mi to konečně podařilo otevřít,“ řekla žena, které obchod patřil. „Ta zvířata sem samozřejmě byla dopravena jako zmrazená oplodněná vejce. Teď se nám je konečně podařilo rozmrazit a vypíplat je do dospělosti.“

„Krůček za krůčkem jdeme kupředu,“ řekla pilotka raketoplánu. „Když mluvím smuži z dobytelské flotily, často se zdají užaslí nad tím, jak daleko jsme se už dostali.“

„Když mluvím s muži z dobytelské flotily, žasnu nad tím, jak málo toho ti hadrníci dokázali,“ prohlásila druhá žena.

„Měli nám předat celý Tosev 3, ne jeho pouhou část. A tohle místo?“ Zakývala znechuceně očima výčnělky. „Je tak chladné a vlhké, že bych se raději vrátila do studeného spánku.“

„Když mě oživil, byla jsem taky příšerně vztekla, když jsem zjistila, že dobývání planety nebylo úspěšně ukončeno,“ řekla Nesseref. „Ale když jsem poznala trochu víc Velké Ošklivce a to, jak to tady chodí, už mám větší sympatie pro muže z dobytelské flotily.“

„Já nemám zájem poznat Velké Ošklivce víc,“ řekla majitelka obchodu a přidala zdůrazňovací zakašlání. „Už jsem tady viděla víc, než mi bylo milé. Nejenže to jsou barbaři, oni jsou to nebezpeční barbaři. Jediná dobrá věc, kterou tato planeta produkuje, je zakázaná, a kde je v tom nějaká spravedlnost?“

„Myslíte zázvor?“ zeptala se Nesseref, a druhá žena udělala souhlasné gesto. Nesseref řekla: „Ta látka je nezákonná z dobrého důvodu. Ničí naši společnost víc než kdy cokoli jiného.“

„Když ho ochutnám ... totiž, chci říct, když jsem ho ochutnala,“ - žena byla opatrná, protože nevěděla přesně, co je Nesseref zač - „nestarám se o společnost Rasy. Všechno co mě zajímá, eh, zajímalo, bylo to, jak dobře jsem se cítila.“

„Ano, to chápu.“ Nesseref se rozhodla nechat to být. Bylo jasné, že ta žena stále požívá zázvor, zákon nezákón. A stejně jasné bylo, že nic, co by Nesseref řekla, její názor nezmění. Kromě toho nepřišla do obchodu proto, aby se přela o zázvoru. Řekla: „Chtěla bych se podívat na nějakého tsiongiho?“

„Většina mužů a žen má větší zájem o beffely,“ odvětila druhá žena. Chtěla teď oplatit Nesseref její kritický postoj k zázvoru.

Pilotka raketoplánu trpělivě odpověděla: „Beffel vyžaduje každodenní péči. Má práce mě odtud často odvádí na celé

dny. Tsiongi se o sebe dokáže lépe postarat sám, když je jeho majitel pryč.“

Majitelka obchodu si povzdechla: „Taky bych si přála, aby mě má práce odváděla na celé dny pryč z tohoto zmrzlého hnízda. Ráda bych šla někam, kamkoli, kde je slušné počasí.“ Pak se upamatovala, že chce udělat obchod. „Pojďte se mnou.“

Obávám se, že budeme muset projít kolem beffelů. Mám je vpředu, protože je po nich větší poptávka.“

Beffelové otáčeli oční výčnělky k Nesseref, když šla kolem. Chtěli být koupeni; každý pohyb jejich malých pružných těl dával najevo, jak moc si přejí být koupeni. Vydávali láskyplné zvuky. Nesseref měla pokušení změnit svůj názor.

Nebylo pochyb: beffelové byli mnohem přátelštější, mnohem komunikativnější, než tsiongievé.

Ale beffel bez přátelské společnosti někoho z Rasy by nebyl šťastný a změnil by se v destruktivní živel. Nesseref se netoužila vrátit do svého bytu a zjistit, že je roztrhaný na kousky zvířátkem, které nemělo nic lepšího na práci.

„Tady jsou tsiongievé,“ řekla druhá žena, jako by neočekávala, že je Nesseref pozná sama.

Zatímco beffelové byli dychtiví spřátelit se s každou ženou či mužem, kteří se objevili nablízku, tsiongievé seděli naprosto lhostejně ve svých klecích. Každý z nich vypadal tak pyšně, jako by to byl samotný Císař. Nesseref ukázala na jednoho z nich s červenými a hnědými pruhy. Můžete mi ukázat tohoto samečka?“

„Bude vykonáno,“ řekla majitelka a otevřela klec. Když pro něho sáhla, tsiongi výstražně zasyčel, jak to jeho druh dělával. Kdyby se byl pokusil kousat a škrábat, Nesseref by požádala, aby ji majitelka ukázala jiného. I po tolika tisíciletích do-mestikace přibližně jeden tsiongi ze čtyř zůstával přesvědčen, že je divokým zvířetem.

Tento však po zasyčení dovolil majitelce, aby ho vytáhla z klece. Když ho postavila na podlahu, zůstal tam stát na všech čtyřech, švihaje ocasem, aby dal najevo, jak ho toto zacházení zlobí, ale nevrhl se ke dveřím, jak by učinilo tolik jiných příslušníků jeho druhu. Doma se divoci a zdivočelí tsiongievé tu a tam stávali pohromou, o nic menší než beffelové.

Nesseref natáhla ke zvířeti ruku. Znovu zasyčelo, ne tak hlasitě, jako předtím, ale opět se nepokusilo kousnout. Místo toho natáhlo k její ruce jazyk. Nesseref čekala, vědouce, že jeho čichové receptory mu právě říkají, co si o ní má myslet.

„Zdá se, že vás bere,“ řekla obchodnice. Podle tónu hlasu si možná v duchu přála, aby tsiongi Nesseref pokoušal.

„To ano,“ řekla Nesseref. „Koupím ho. A budu potřebovat i další věci pro péči o něho. Alespoň tady nebude mít žádné parazity, což všechno usnadní.“

„Pravda,“ řekla majitelka. „Budete také potřebovat vodítko, kontejner na jeho odpady, absorbent do toho kontejneru, alespoň dokud ho nenaučíte používat vaši vlastní jednotku pro odstraňování tělesných odpadů. Přejete si i zásobu potravy?“

„Ta se dělá z masa tosevanských zvířat?“ zeptala se Nesseref.

„Ano, ovšem,“ odpověděla druhá žena. „V budoucnu budeme používat naše vlastní zvířata, jako to děláme Doma, ale zatím to ještě nejde - užitková zvířata na Tosev 3 teprve přicházejí.“

„Pak ho budu krmit zbytky od stolu,“ řekla Nesseref. Ocasní pahýl majitelky se zachvěl špatně skrývanou mrzutostí: dostane od Nesseref méně, než doufala. Nesseref napadlo, kolik asi utrácí za zázvor, a jak moc potřebuje víc peněz. To však, naštěstí, nebyla její starost.

Zvedla tsiongiho, pomalu a opatrně, aby zvíře nepřekvapila a nepolekala. Znovu vystrčilo jazyk a studovalo ji svými velkýma očima, velice podobnými očím Rasy. Přenesla tsiongiho do přední části krámu, kolem beffelů. Ti se pokoušeli protáhnout mřížemi svých klecí; neměli tsiongie rádi. Tsiongi na ně shlížel s panským opovržením, jako by chtěl říct, že ví, že by dokázal vyřídít tři nebo čtyři beffely, aniž by se přitom zapotil.

„Tady máte ty ostatní věci, které požadujete,“ řekla obchodnice. „Teď mi, prosím, půjčte vaši kartu, abych mohla odečíst nákup z vašeho účtu ... děkuji. A tady je potvrzení.“

„Děkuji vám.“ Nesseref potvrzení zkontrolovala, aby se přesvědčila, že jí druhá žena nenaúčtovala něco, co si nekoupila. Když byla spokojená, zastrčila lístek do jedné z kapes na opasku. Pak postavila tsiongiho na podlahu a upevnila kolem jeho dlouhého, pružného krku vodítko. Snášel nedůstojnost toho být na vodítku s výrazem zajatce, snášejiho výsledek od Němců nebo nějakých podobně neotesaných Velkých Ošklivců. Když však Nesseref vykročila ke dveřím, tsiongi ji klusal v patách.

U dveří se zastavila a řekla majitelce: „Kdybych si koupila párek beffelů, už by mi určitě omotali svá vodítka natříkrát kolem nohou.“

„Beffelové se nelíhnou proto, aby chodili na vodítku,“ odpověděla druhá žena. „Jejich svobodný duch je to, co z nich dělá takové potěšení.“

„Jejich svobodný duch je to, co je dělá tak nepříjemnými a otravnými,“ řekla Nesseref. „Kdyby byli chytřejší a nebyli tak přátelští, byli by to Tosevané.“ Majitelka obchodu ucouvla, očividně dotčená. Než však mohla něco říct, Nesseref odešla. Tsiongi se držel těsně vedle ní. Jeho divoci předkové lovili v párech, vůdce a podřízený. V průběhu domestikace Rasa tento jejich rys změnila tak, že vůdci párů se stali muži a ženy Rasy.

Nesseref si pyšně vedla svého nového mazlíčka ulicemi nového města. Několik mužů a žen při jeho spatření vykřiklo potěšením; dva se hned zeptali, kde ho koupila. Řekla jim o obchodu se zvířaty. Tsiongi mezitím přijímal pozornost, kterou budil, jako něco, na co má právoplatný nárok.

Povznesený postoj zvířátka vydržel až do okamžiku, kdy zpozorovalo tosevanské opeřené létající stvoření s kovově zelenou hlavou a šedivým tělem, procházející kolem a pátrající po nějakých pamlscích. Tsiongi obrátil jeden oční výčnělek k Nesseref, očividně od ní očekávaje, že zaútočí na tu věc, která mohla být jen kořistí. Když to neudělala a pokračovala v chůzi, tsiongi vydal zvuk, který zněl jako podrážděné zasyčení muže nebo ženy. Pak se vrhl za létajícím stvořením sám.

Vodítko, na němž ho vedla, bylo však příliš krátké. Tosevanské stvoření se zavřením a tlukotem křídel uletělo. Tsiongi za ním zíral, jako by nevěřil vlastním očním výčnělkům. Snad jim skutečně nevěřil; Doma létalo mnohem méně živočichů

než tady na Tosevu 3, a tsiongiové Doma létající stvoření nelovili. Pravděpodobně si myslel, že tento tvor umí jen pomalu chodit. Opeřené stvoření ho překvapilo, tak jako připravila Rase nepříjemné překvapení všechna tosevanská stvoření.

„Pojď“, řekla mu Nesseref. „Já tě nakrmím, i když se ti nepodařilo chytit to zvíře.“ Dívaje se na ni nedůvěřivě, jako by si myslel, že ho chce ošidit, tsiongi ji neochotně následoval.

O půl bloku dál uviděl tsiongi dalšího ptáka. Znovu se pokusil zaútočit. A pták mu znovu uletěl. A tsiongi opět vypadal užasle. To se přihodilo ještě dvakrát, než Nesseref došla k domu, kde bydlela. To už se tsiongimu smála - hlavně tomu, jaké šrámy utrpěla vrozená důstojnost zvířátka.

Stáli už u vchodu, když kolem běžel beffel - samozřejmě bez vodítka. Muž, kterému beffel více či méně patřil, zavolal: „Opatrně, Zlatá šupino!“ Zlatá šupina však neměl chuť být opatrný. Rozčílil Nesserefinu tsiongiho ještě víc než ptáci. A beffel se chtěl také prát. Nesseref musela svého mazlíčka zbytek cesty do dveří odtáhnout.

„Vy byste měl být raději opatrný,“ zavolala na muže s beffelem. „Vašeho malého přítele bude mít někdo k večeři, pokud si nedáte pozor.“

„Beffelové jsou, jací jsou,“ odpověděl muž s pokrčením rameny, na čemž něco bylo. Zvýšil hlas: „Pojď sem, Zlatá šupino! Jdeme!“ Navzdory jeho zdůrazňovacímu zakašlání si beffel dál dělal, co chtěl, což v tomto případě znamenalo, že pokračoval v projevech nepřátelství k Nesserefinu tsiongimu.

Tsiongi se pokusil proskočit sklem vchodových dveří, aby se dostal na toho protivného beffela. Místo toho ho sklo odrazilo zpět, a vypadal ještě zmateněji, než když mu uletěli ptáci. Jakmile tsiongi ztratil beffela z dohledu, znovu nabyl své důstojnosti. Přesto Nesseref napadlo, jestli ho někdy bude moci vzít na procházku po ulici.

Kapitán David Goldfarb byl po krk v průšvihy, a věděl to. Kanadský konzulát v Belfastu o něho jako přistěhovalce ztratil zájem, jakmile se ukázalo, že není schopen vyvázat se ze svých závazků vůči RAF. Úředníci na americkém konzulátu mu to ještě neřekli oficiálně, ale ani nedávali najevo žádné známky, že by řekli ano.

A Ještěři, k nimž se upínaly jeho tak velké naděje, ho nechali plavat. Podle toho, co říkal bratranec Mojše, udělal všechno, co mohl, aby vzbudil admirátův zájem o tísňové postavení britských Židů, ale nestačilo to. Goldfarb věřil, že Mojše skutečně udělal vše, co mohl. Jen si přál, aby to k něčemu vedlo.

Protože to k ničemu nevedlo, musel tedy dál sledovat obrazovky radarů, které střežily nebe a kosmický prostor nad Belfastem. Dělal to a pokoušel se v zatemněné místnosti neusnout, když vstoupil nějaký svobodník letectva a řekl: „Telefon pro vás, pane.“

„Díky,“ odvětil Goldfarb, a voják zasalutoval. Goldfarb se otočil k seržantu McDowellovi, který s ním sloužil směnu: „Pohlídáte chvilku ten krám, Jacku? Doufám, že nebudu pryč dlouho.“

„Ano, pane, samozřejmě,“ odvětil McDowell svým ráčku-jícím skotským přízvukem. Nedíval se na Goldfarba svrchu proto, že byl Žid - nebo pokud ano, nechával si to pro sebe. Ani to nemusel dělat; jeho místo v RAF bylo bezpochyby mnohem jistější než Goldfarbovo.

Neprodlévaje u těchto myšlenek, Goldfarb poklepal vojáka po rameně. „Tak pojďme, Macduffe,“ řekl a následoval mladíka chodbou a do kanceláře, kde byl telefon se sluchátkem položeným na stole. Goldfarb na ně pohlédl s pocitem ptáka, dívajícího se na hada. Byl to, obával se, s největší pravděpodobností Basil Roundbush, pokoušející se dostat ho do dalších potíží - jako kdyby jich už tak neměl dost. S povzdechem sluchátko zvedl: „Goldfarb u aparátu.“

„Haló, starouši,“ řekl veselý hlas na druhém konci linky. Ta dvě slova stačila, aby řekla Goldfarbovi, že majitel toho hlasu studoval na Oxfordu nebo v Cambridge, a předtím na jedné z nejlepších soukromých škol. Na nich studoval jeho mučitel Roundbush, ale toto nebyl jeho hlas. Nebyl to žádný z hlasů, který by David okamžitě poznal. Jeho majitel pokračoval: „Neviděli jsme se už dlouho - od té doby, co jsme spolu balili číšnice v Doveru, eh?“

„Proboha, to je Jerome Jones!“ vykřikl Goldfarb. Pracovali spolu bok po boku u radarů během bitvy o Británii a pak i za války s Ještěry - dokud antiradarové střely nevyřadily jejich přístroje a je neomezily pouze na používání dalekohledů a polních telefonů, přesně jako za první světové války. „Co teď, kčertu, děláš?“

„Export-import,“ odpověděl Jones, a v Davidovi pokleslo srdce. Kdyby to nebyl eufemismus pro pašování zázvoru, moc by se divil. A jestli se ho Jones nechtě pokusit tím nebo oním způsobem využít, divil by se ještě víc. A jistě, jeho bývalý kamarád také pokračoval: „Slyšel jsem, že jsi měl v poslední době nějaké problémy.“

„Co když ano?“ zeptal se Goldfarb upjatě. Jerome Jones nebyl ve službách Jeho veličenstva, proto, mu David mohl klidně poradit, kam má jít, aniž by se za to dostal před vojenský soud - ne že by mu něco bránilo vtom konečně říct Roundbushovi, kam má jít a jak se tam dostane. I když Jonesův otec vedl banku, drahý Jerome by mohl sotva Goldfarbovi nadělat větší potíže, než které už měl.

„Co? Chci ti pomoci, jestli to dokážu,“ řekl Jones, a v jeho hlasu znělo překvapení nad tím, že se David musí ptát.

„Jak pomoci?“ Goldfarb zůstal hluboce podezíravý. Velice dobře věděl, jakou odpověď může asi očekávat. Jestli si chceš vydělat pár set babek, řekne Jones, můžeš pro mě dopravit do Buenos Aires tenhle malý náklad. Nebo to možná bude do Varšavy nebo do Káhiry, nebo dokonce, Bůh chraň, do Norimberku.

Jerome Jones řekl: „Pokud se ten ptáček zpěváček, kterého jsem poslouchal, totálně nemýlil, tak existují nějakí lidé, kteří ti dělají jistě potíže opustit zemi.“

„To je pravda.“ Goldfarb se držel lakonických odpovědí, čekaje, až Jones přejde k věci. Stále si myslel, že ví, co přijde. Co udělá, až mu starý dobrý Jerome slíbí, že mu pomůže emigrovat, až udělá pro svého starého kámoše malou službičku, která se nakonec nepochybně ukáže ne tak malou?

„To je děsné, tak je to,“ řekl Jones rozhořčeně. Když ho Goldfarb znal, byl to ještě mladík se stříbrnou lžičkou v ústech. Ale teď to byl jeden z kapitánů průmyslu, a ne mládě, které ještě nebylo docela suché za ušima. „Ty's udělal pro Británii víc, než Británie chce udělat pro tebe. Bůh ví, že jsme ještě pořád svobodná země.“

„Možná z tvého hlediska,“ řekl David. Z jeho hlediska se Spojené království každým dnem přiklánělo stále víc k

Velkoněmecké říši. Vzhledem k tomu, že většina Britského impéria byla v rukou Ještěřů, že USA se ještě stále vzpamatovávaly z války, a že Reich začínal hned za Kanálem, se tento příklon zdál nevyhnutelný. To samozřejmě neznamenovalo, že to nepovažoval za katastrofu.

„Taky jsem slyšel, že se tvoji nadřízení nezachovali fér. V tom jsou důstojníci nechutní - myslí si, že jsou cínoví vojáčky, co?“ Jones se zasmál. „Vždycky jsem si to myslel. Ale když jsem nosil uniformu RAF, tak jsem s tím sakra nemohl nic dělat. Teď je to ale jinak. Když zavolám ministrovi obrany, tak očekávám, že mě vyslechne. Udělá taky zatraceně dobře; jeho syn si vzal moji sestřenici.“

„Panebože.“ Goldfarbův hlas zazněl ochraptěle. „To myslíš vážně?“

„No, ovšemže ano,“ odpověděl Jones. „K čemu by jinak bylo mít vliv, kdybys ho nepoužíval? Měl jsem ti zavolat už dřív, ale já jsem se o tvých potížích dověděl teprve před pár dny.“

„To je v pořádku,“ řekl Goldfarb neurčitě. Když spolu sloužili v RAF, občas přemýšlel o zajištěné výchově Jeroma Jonese jako příslušníka vyšší třídy a o svých vlastních kořenech ve východním Londýně. Věděl, že to nejvyšší, na co on může aspirovat, je malá opravná rozhlasových přijímačů. Když skončila válka, zdálo se mu, že zůstat v RAF je cesta k lepšímu životu. Taky byla, nějaký čas.

„Zavolám ti, hned jak se něco dozvím,“ řekl Jones. „Zatím se měj.“ Zavěsil. Linka oněměla.

Goldfarb se chvíli díval na sluchátko, než je odložil do vidlice. Mladý voják už byl pryč. Goldfarb se vrátil ke svým obrazovkám, ale v hlavě mu to jaksepatří vířilo.

O pár dnů později seděl znovu v operační místnosti. Pozoroval sovětské kosmické plavidlo, prolétající severně od vzdušného prostoru Spojeného království. Američanům, Němcům - a pravděpodobně i Rase - byla plavidla, která Rusové používali, pouze k smíchu; Američané jim říkali létající plechovky. Vzhledem k omezením, daným parametry jejich lodí, sovětsští astronauti nemohli v kosmu dokázat ani zdaleka tolik jako jejich protějšky z USA a z Reichu. Ale byli tam. Británie neměla žádné astronauty. Kdykoli viděl někoho jiného, kroužícího mu nad hlavou, Goldfarb si vždycky palčivě uvědomil tento nedostatek.

Právě se o tom chtěl zmínit McDowellovi, když do místnosti nahlédl další voják a řekl: „Velitel základny se dává poroučet, kapitáne, a přeje si, abyste okamžitě přišel do jeho kanceláře.“

Využívaje privilegia daného dlouhou známostí, McDowell se zeptal: „Co jste zase provedl, pane?“

„Nevím,“ odpověděl David, „ale očekávám, že se to brzy dovím. Nenechtejte toho Rusa přistát v Belfastu - lidé by měli řeči.“ Než stačil Skot odpovědět, byl už Goldfarb na cestě do kanceláře plukovníka Burtona Pastona.

Když vstoupil, Paston se zabýval svými papíry. Velitelova tvář, normálně kyselá, vypadala nyní ještě znechuceněji.

„Ah, to jste vy, Goldfarbe,“ řekl, jako by očekával někoho jiného - možná španělskou inkvizici.

„Hlásím se podle rozkazu, pane,“ řekl Goldfarb a zasalutoval, zvědavý na to, do jakých nových potíží se dostal.

„Ano.“ I Pastonův hlas zněl znechuceně. „Před nedávnem jste se pokusil rezignovat na svou příslušnost ke Královskému letectvu.“

„Ano, pane, pokusil, ale od té doby jsem plnil své povinnosti podle svých nejlepších schopností,“ řekl Goldfarb. Jestli si plukovník Paston myslel, že mu dokáže přišít propuštění pro špatné chování, bude si muset vymyslet něco jiného. Ale Paston jen mávl rukou. „Zdá se, že máte na vysokých místech přátele stejně jako nepřátele,“ poznamenal.

„Nechápu, proč se tolik lidí angažuje kvůli obyčejnému kapitánovi, ať v tom či onom smyslu. Jde o to, že jsem dostal velmi jednoznačně formulovaný pokyn, abych znovu zvážil vaši rezignaci. Když jsem to učinil, rozhodl jsem se ji nakonec přijmout.“

„Ano, pane?“ vydechl David. Bez ohledu na to, co Jerome Jones říkal, David ani ve snu neočekával, že jeho starý kamarád skutečně vyvine takový tlak, ani že dokáže zapracovat tak rychle. Všiml si také, že Paston mlčky připustil, že byl pod tlakem, když jeho rezignaci zamítl. Měl chuť se o tom zmínit, ale chápal, že by to k ničemu nebylo. Tak jen řekl: „Děkuji vám.“

„Nejsem si zdaleka jist, že se mi to líbí,“ odpověděl Paston. „Vy jste ten nejzkušenější operátor radaru, kterého máme, a ať visím, jestli vím, kde seženeme dalšího, alespoň z poloviny tak dobrého.“

Kdyby byl něco takového napsal do jeho záznamu o způsobilosti, Goldfarb by to možná dotáhl dál než na kapitána. Na druhé straně nemohl nic dělat s tím, že je Žid, takže by možná také nedotáhl. Řekl: „Oceňuji to, z celého srdce.“ Teď, když dostal co chtěl, mohl si dovolit být velkorysý. Nemohl si dost dobře dovolit udělat cokoli jiného.

Burton Paston mu přistrčil přes stůl formulář. „Budu potřebovat na všechny váš podpis.“

„Ano, pane.“ A David podepisoval a podepisoval. Když byl hotov, velitel základny mu podal kopii jednoho z formulářů. „Když s tímhle zajdete na kanadský konzulát, poslouží vám to jako potvrzení, že jste přestal být příslušníkem RAF, a že vaši emigraci nestojí v cestě žádné překážky.“

„To je skvělé. Děkuji.“ Napadlo ho, jak velký musel být vliv, který to způsobil. Předtím by ho byl Paston nechal raději zavírat na strážnici, než by mu dovolil opustit službu Jeho veličenstva. Nyní pokládal prakticky červený koberec, aby mu usnadnil cestu ze dveří. Tolik spolupráce vzbudilo Goldfarbovy obavy. „Předpokládejme, pane, že se ti chlapi, kteří mě nemají rádi, dostali ke Kanadčanům. Jestli mě Kanadčané odmítnou, budu moci svou rezignaci odvolat. Nechtěl bych se ocitnout na suchu s žádnou vyhlídkou na práci.“

Jestli vás oni a Yankové odmítnou, tak ano,“ odpověděl Paston. „Váš přítel už tuto možnost uvážil. Máte štěstí, že máte tolik lidí, kteří se starají o vaše zájmy.“

„Myslím, že ano, pane,“ řekl David. Nepoukázal Pastonovi na to, že protože je Žid, existuje mnohem víc lidí, kteří se mu z celého srdce snaží vrazit koleno do rozkroku. Plukovník by to nepochopil, a ani by tomu nevěřil. Goldfarb pokrčil rameny. On věděl, co věděl. A jedna z věcí, které věděl, byl fakt, že se dostane odtud. Konečně se dostane odtud. Jedna věc, kterou Johannes Drucker oceňoval na své dlouhé službě Reichu, byla skutečnost, že neměl potíže dostat se ke střelné zbraní. Pušky a zvláště pistole byly pro civilisty v Reichu těžko dostupné. Ale každý důstojník měl svou

vlastní služební zbraň. Drucker by byl dal přednost pistoli, kterou by nebylo možno tak snadno vystopovat až kněmu, ale při troše štěstí stejně nikdo nebude spojovat předčasný odchod Gunthera Grillparzera z tohoto světa s ním. Pokoušel se číst Signál, zatímco vlak uháněl na jihozápad do Durynska. Podle toho, co v magazínu stálo, všichni v Evropě byli rádi, že žijí pod blahovolnou vládou Reichu a pracují pro to, aby učinili Německo ještě větším. Drucker doufal, že je to pravda, což nezbytně neznamenalo, že tomu věřil.

Jako obvykle, oddělení bylo zabeďněné proti přístupu vzduchu zvenku. Atmosféra uvnitř byl plná kouře z cigaret a doutníků. Ve vedlejším oddělení se před chvílí strhl povyk. Někdo - nepochybně cizinec - měl tu odvahu otevřít okno. Všichni se dali do křiku, dokud průvodčí okno zase nezavřel a nevaroval toho ničemu, že ho vysadí z vlaku, jestli je znovu otevře.

Vnitřek vozu zůstal nedotčený čerstvým vzduchem, dokud průvodčí neprošel vozem, vyvoláváje: „Výmar! Příští stanice Výmar!“ Vlak začal zpomalovat a pak zastavil. Drucker sáhl po své brašně - jediném zavazadle, které měl - a vystoupil.

Výmarské nádraží mělo ošumělý, sešlý vzhled. Když Drucker vyšel na ulici a zastavil se, aby zamával na taxi, všiml si, že celé město vypadá, jako by už zažilo lepší časy. Reich a národní socialisté příliš nemilovali místo, kde se zrodila předcházející nešťastná Německá republika.

Zjistil, že taxík vlastně nepotřebuje. Hotel Elefant bylo vidět z místa, kde stál. Spěšně zamířil k hotelu a vešel do haly. Úředník za pultem se mu uklonil. „Dobrý den, pane. Co pro vás mohu udělat?“

„Jsem Johann Schmidt,“ řekl Drucker, používaje tónu, jakého používali důstojníci vůči prostým vojákům, aby zakryli svou nervozitu. „Mám rezervovaný pokoj.“

Ten tón dokázal zázraky, jak se v Reichu velice často stávalo. Recepční zalistoval v knize hostů. „Ano, pane,“ řekl, ukládá-ně se. Podal Druckerovi klíč. „Máte číslo 331, pane. Doufám, že se vám pobyt u nás bude líbit. Náš hotel stojí tady na Markt-platzu už víc než dvě stě let. Bydleli u nás Bach, Liszt a Wagner.“

Nechtěje odložit svůj tón panské nadřazenosti, Drucker řekl: „Doufám, že hygienická zařízení jsou lepší než v těch dobách.“

„Samozřejmě, Herr Schmidt,“ řekl recepční. „Shledáte vše k vaší naprosté spokojenosti.“

„Uvidíme.“ Drucker hrál tu hru důsledně. „Oh, ještě něco. Kde je hlavní pošta?“

„Na Bismarckstrasse, pane, přesně na západ od tohoto náměstí,“ odpověděl recepční. „Nemůžete ji minout.“

Zdalo se, že to stojí za další úšklebek. Když ho vykouzlil, vyšel Drucker po hotelovém schodišti do třetího patra.

Jakmile se tam dostal, zjistil, že koupelna je na konci chodby. Měl chuť jít dolů a stěžovat si. Bylo by to stylové. Pokrčil však rameny a vstoupil do pokoje. S výjimkou chybějící koupelny se zdál docela komfortní. Převlékl si košili a kalhoty a oblékl si sako neurčité barvy, které mělo tu výhodu, že mělo hluboké a prostorné kapsy. Do jedné vložil pistoli, do druhé nějakou brožovanou knížku, seběhl po schodech a zamířil přes náměstí do Bismarckstrasse.

Úředník mluvil kupodivu pravdu: poštovní úřad nemohl minout, protože stál jen několik budov od gotického kostela, který dominoval siluetě Výmaru. Budova pošty byla naopak přísně účelová. Drucker si uvnitř sedl na lavici, odkud měl dobrý výhled na stěnu s poštovními příhrádkami, vytáhl knihu a začal si číst.

Příslušník Poštovní stráže v uniformě barvy polní šedi s oranžovým lemováním prošel kolem a podíval se na něho.

Postschutz byl součástí SS a vznikl několik měsíců před invazí Ještěřů. Drucker si klidně četl dál. Strážný se na okamžik zastavil, pak pokrčil rameny a šel dál. Jeho okované podrážky cvakaly po mramorové podlaze. Drucker nebyl pobuda, ani nebyl opilý. Nevypadal jako někdo, kdo má v úmyslu dělat potíže. Jestli měl chuť číst si na poště ... dobrá, proti tomu nebyl žádný předpis.

Drucker neustále kradmo sledoval příhrádku číslo 127. Před dvěma dny odeslal Grillparzerovi první splátku; měla by sem dojít dnes. Jak vyrozuměl z Grillparzerovy řeči, nenechá ty peníze ležet v poštovní příhrádce dlouho. Kdepak, utratí je, buď aby si udržel střechu nad hlavou, nebo spíš za šnaps.

Možná jsem se měl přestrojit, pomyslel si Drucker. Ale myšlenka, že by si měl nalepit falešný knír mu připadala absurdní. A všechny falešné kníry, které kdy viděl, vypadaly falešně. Nakonec dospěl k názoru, že vypadat tak, jak vypadal - obyčejně vypadající Němec středních let v obyčejných šatech - je stejně dobré přestrojení jako každé jiné. Konec konců, bývalý tankový střelec ho neviděl víc než dvacet let.

Strážný znovu prošel kolem. Drucker nejen předstíral, že je zahloubán do své knihy - studie o tom, co lidé věděli, nebo si mysleli, že vědí, o Domově - ale ta kniha ho skutečně zaujala.

To byl triumf, o kterém si nemyslel, že by ho byl schopný. Strážný se tentokrát ani neobtěžoval zastavit. Přijal Druckera za součást inventáře.

Nějaký tlustý muž vešel dovnitř a otevřel příhrádku. Nebylo to číslo 127. Když odtud muž vytáhl obálku, zamumlal polohlasně něco peprného. Drucker na obálku neviděl. Byl to účet? Dopis od bývalé ženy? To se nikdy nedověděl.

Tlustý muž s polohlasným klením odešel. Drucker se vrátil ke své knize.

Když konečně někdo přistoupil k příhrádce číslo 127, Drucker si toho málem nevšiml: nebyl to Gunther Grillparzer, ale plavovlasá žena - docela hezká - něco mezi dvaceti a třiceti lety. Vytáhl obálku - tu obálku, kterou Drucker poslal - a vyšla z pošty.

„Scheisse,“ zamumlal Drucker, vstal, zastrčil knížku do kapsy a vyšel za ženou. Věci nešly tak, jak si je naplánoval.

Žádný plán nepřetrvává kontakt s nepřítelem, pomyslel si.

Nebyl vycvičený ve sledování lidí. Kdyby se ta žena byla ohlédla přes rameno, objevila by ho v okamžení. Ale ona to neudělala. Stála na rohu ulice a čekala na trolejbus. Drucker se rozhodl také počkat na trolejbus. Co mám teď dělat? uvažoval. Neměl žádné výčitky svědomí zabít Gunthera Grillparzera, vůbec žádné. Ale tuhle hezkou ženu, která možná ani nevěděla, co nese v kabelce? To byla jiná věc.

Trolejbus přijel a se zazvoněním otevřel dveře. Žena nastoupila. Totéž učinil i Drucker. Nevěděl, kolik dělá správné

jízdné a musel hledat v kapse - ne v té, v níž měl pistoli - další drobné. Řidič trolejbusu se na něho přísně podíval. Cíť se absurdně provinile, přešel dozadu a posadil se vedle té ženy. Zdvořile pokynula hlavou a pak ho ignorovala. V duchu se podívil, že neslyšela bušení srdce v jeho hrudi.

Trolejbus projel kolem několika bloků směrem do stejné sešlé a ošumělé čtvrti, jako byl celý Výmar. Když zastavil, žena řekla: „S dovolením,“ protáhla se kolem Druckera a vystoupila. Nevystoupil s ní. Tím by všechno pokazil. Místo toho se za ní díval zadním sklem, doufaje, že uvidí, kam má žena namířeno.

„Měl štěstí. Nějaký nákladák zablokoval následující křižovatku nejméně na deset sekund. Bez ohledu na zuřivé vyzvánění řidiče se kamion nemohl pohnout. To dovolilo Druckerovi sledovat, jak žena vešla do jednoho z obytných bloků, jehož cihlové průčelí bylo zašlé uhelnými sazemi.

Na příští zastávce vystoupil a pospíšil si zpět. V hale domu objevil, jak očekával, řadu mosazných poštovních schránek. Žádná z nich nenesla jméno Gunther Grillparzer. Ani jeho pseudonym Maxim Kipphardt. Než začal klepat na dveře namátkou - zoufalý nápad - všiml si Drucker, že na schránce bytu 4E je jméno Martin Krafft. V detektivních románech si lidé často dávali falešná jména, jejichž iniciály se shodovaly s jejich skutečnými jmény. Martin Krafft nebylo Grillparzerovo skutečné jméno, ale on říkal, že stejně používá falešné. Protože neměl žádný lepší nápad - ani naději - Drucker začal stoupat do schodů.

Trochu udýchaný se zastavil na chodbě ve čtvrtém patře, která byla cítit zelím a zvětralým pivem. Naproti schodišti byl byt 4E. Drucker vsunul ruku do kapsy s pistolí. Přistoupil ke dveřím a levou rukou zaklepal.

„Kdo je to?“ Hlas té ženy. Pocítil úlevu: jeho odhad byl správný.

Teď musel riskovat znovu. „Telegram pro pana Kraffta,“ řekl. Jestli tam Grillparzer nebyl, život se pro Druckera stane ještě obtížnějším. Ale za okamžik se dveře otevřely a před ním stál bývalý tankový střelec, zestárlý, otlý a zjevně připilý. Potřeboval několik sekund na to, aby Druckera poznal, a to bylo příliš dlouho: v té chvíli mu už Druckerova pistole mřela do tváře. „Pusť mě dál, Gunthere,“ řekl Drucker. „Neudělej žádnou pitomost, nebo už neuděláš nikdy nic dalšího. Drž ruce tak, abych na ně viděl.“

„Tohle ti neprojde,“ řekl Grillparzer, couvaje. Drucker vešel dovnitř a kopnutím za sebou zabouchl dveře. Jeho bývalý kamarád pokračoval: „Myslel jsem, že budeš chytrý chlapec a zaplatíš. Když tě udám - „ Drucker se mu vysmál. Poklepal si na jeden z knoflíků svého saka. „Ty hlupáku - SS poslouchá, jak si tady pouštíš hubu na špacír, díky mé vysílače tady.“ Grillparzer vypadal zděšeně. Drucker byl zděšený - nad blufem, o který se pokoušel. Ale, jak říkal Hitler, čím větší lež, tím lepší. „Já jsem SS, a ty, můj příteli, sis upekl svou vlastní husu - ataky husu své přítelkyně.“

Jestli žena stojící za Grillparzerem byla jeho žena nebo sestra, na tom příliš nezáleželo, pokud bude Drucker muset začít střílet. Ale Grillparzer se jen zaškaredil. „Kristepane, jakou fluru lži jsi musel napovídat, aby ses dostal do SS, ty vražedný parchante.“

„Nevím, o čem mluvíš, a ty to nemůžeš dokázat - je to jen tvoje slovo proti mému,“ odpověděl Drucker. „Já vím, a mám na to důkaz,“ - poklepal znovu na knoflík saka - „že ses mě pokoušel vydírat. Naval ty peníze. Stejně je nemůžeš použít. Banky mají na seznamu sériová čísla všech .bankovek. Jakmile bys utratil jednu jedinou, byl by to jen další hřebík do tvé rakve.“

Znělo to zatraceně přesvědčivě. Byl by tomu sám věřil. A Grillparzer mu také věřil - nebo věřil té pistoli. Otáčeje hlavu, řekl: „Dej mu to, Friedli. Ten čubčí syn nás dostal, do prdele.“

Žena musela jen sáhnout na laciný stůl za ní, aby mu obálku podala. Drucker ji uchopil konečky prstů levé ruky. „Teď jsou na ní samozřejmě otisky prstů vás obou,“ řekl potěšeně. Obálka byla otevřená, ale stále vážila asi tolik, kolik vážila, když ji odesílal. Grillparzer a- Friedli? - neměli čas ji příliš vybrakovat. „Pamatuj si, jestli jen pomyslíš na to, že bys mě znovu rozzlobil, budeš toho litovat víc, než si vůbec dokážeš představit.“

„Kristepane, proč jsi mi neřekl po telefonu, že jsi taky u černých?“ zeptal se Grillparzer. Podle výrazu v očích Friedli toho bude litovat víc, než si dokáže představit, i bez Drucke-rova zásahu.

Drucker pobaveně odpověděl: „Takhle si tu lekci budeš pamatovat déle. Auf Wiedersehen.“ A vyšel z bytu.

Sam Yeager si povzdech. Přitáhl svého syna k tomu, aby krmil Mickeyho a Donalda ráno, a Jonathan často dával ještěřím mláďatům i večeři. Ale v době oběda byl chlapec ve škole. To znamenalo, že se Sam musel ujmout tohoto úkolu sám.

Jistě, mohl by to přehrát na Barbaru, ale to mu nedovolila jeho hrdost. President Warren přidělil úkol vychovat malé Ještěry jemu, takže ho nemohl dost dobře podstrčit celé své rodině. Kromě toho, ti tvorečkové byli zajímaví. „Jsem v armádě už příliš dlouho,“ řekl, když stál v kuchyni a krájel šunku. „I když je to legrační, nechci dělat nic, co musím.“ „Co říkáš, zlato?“ zavolala Barbara z ložnice, která byla na druhém konci domu.

„Nic - jen si tak brblám pro sebe,“ odpověděl, poněkud v rozpacích nad tím, že ho slyšela. Podíval se, kolik šunky nakrájel. Když se mláďata vyliha, stačila by jim tato dávka na pár dnů. Teď představovala pouze jedno jídlo. Donald a Mickey byli teď skoro pět měsíců staří a mnohem větší, než byli, když si probíjeli svou cestu ven ze svých vajec. Odnal talíř s navršenou šunkou chodbou k místnosti Ještěřů. Stále ještě se pokoušeli uprchnout, kdykoli k tomu měli příležitost, takže za sebou zavřel dveře na konci chodby dříve, než otevřel jejich. Nyní se ale už nepokoušeli pouze utíkat na svobodu, jak to dělali, když byli menší. Teď to vypadalo spíš jako hra, kterou by mohla provozovat štěňata nebo koťata. Ale bez ohledu na to, co to bylo, neměl chuť se za nimi honit, ve svém věku už ne.

Když otevřel dveře jejich místnosti, zjistil, že se válejí po podlaze, sekají po sobě drápy a chňapají po sobě. Málokdy si přitom nějak ublížili: opět by klidně mohli být párkem kočkujících se koťat. Podle toho, co se dověděl z počítačové sítě Rasy, byly takové půtky normální u mláďat jejich věku. Neodtrhl je od sebe, jak to ze začátku párkrát udělal, když je přistihl při rvačce.

Ale i když se je nepokusil oddělit, nechali toho sami, když vešel dovnitř. „Víte, že nemám rád, když to děláte, co?“ řekl

jim. Mluvil na ně, kdykoli je krmil - vůbec kdykoli s nimi měl něco do činění. Neosvojovali si slova a jejich význam tak rychle jako lidské děti. Ale už si všiml, že byli mnohem chytřejší než psi nebo kočky. To dávalo smysl. Až vyrostou, budou nejméně tak chytří jako on, možná chytřejší.

Prozatím o něho ale měli větší zájem jako o jídelní vůz než jako o osobu. Jejich oční výčnělky se zaostřily na talíř s nakrájenou šunkou, který nesl, a přestaly vnímat cokoli jiného. Začali vydávat vzrušené syčivé zvuky. Možná to byla jen Samova představitost, ale měl dojem, že mezi těmi zvuky zaslechl i některé zvuky podobné lidským. Pokoušeli se napodobovat jeho a jeho rodinu? Musel by to asi porovnat se zvuky, které vydávala Ještěry vychovávaná mláďata, aby si mohl být jistý.

„Tak pojďte a dejte si, mládenci,“ řekl, ačkoli Mickey a Donald mohli být docela dobře i holčičky. Zakýval ohnutým prstem v gestu, kterým lidé naznačovali: pojď sem.

To nebylo normální gesto Ještěrů. Když oni chtěli někomu naznačit, aby přišel, zakroutili jedním očním výčnělkem. Ale Yeager zpozoroval, že Mickey ohnul jeden ze svých malých, tenkých, šupinatých prstů přesně stejným způsobem, zatímco spěchal k obědu.

Sam měl chuť vykřiknout radostí. Místo toho dal Mickey-mu první kousek šunky. Ten obvykle patřival Donaldovi, který byl o něco málo větší a o trochu rychlejší. Mickey v sobě nechal šunku zmizet několika rychlými chňapnutími. Naklonil hlavu na stranu a upřel jeden oční výčnělek na Yeagera, který právě podával Donaldovi jeho první kousek šunky.

Jaká kolečka vířila v Mickeyho hlavě? Nad tím Sam uvažoval od toho dne, kdy se Ještěr vylíhl. Ještěři mysleli stejně dobře jako lidé, ale v mnoha směrech mysleli jinak. A mohla -dokázala - mláďata skutečně myslet v pravém slova smyslu, když neměla žádná slova, ve kterých by myslela?

Mickey naprosto uváženě znovu ohnul prst v tom čistě lidském přivolávacím gestu. „Ty čertův kvítku!“ zvolal Sam. „Ty sis spočítal, že to znamená, že dostaneš navíc, co?“ Odměnil mládě dalším kouskem šunky.

Donald otočil jeden oční výčnělek k Samovi, druhý k Mickeymu. Uviděl odměnu, kterou jeho - bratr? sestra? - právě dostával. Když ohnul svůj prst, napodoboval Mickeyho, ne Yeagera.

„Ne, vy mládenci nejste vůbec hloupí,“ řekl Sam a dal Donaldovi kousek masa. Od té chvíle oba dělali stále přivolávací gesta, dokud Yeagerovi nedošla šunka. „Je mi líto, chlapci, ale to je všechno,“ řekl jim. Nerozuměli tomu o nic víc, než by tomu rozuměla štěňata nebo koťata. Ale jejich bříška se zaku-latila, takže nebyli v bezprostředním nebezpečí smrti hladem. Pohlédli z jednoho na druhého. „Tak nevím. Mám pocit, že vy mládenci možná začnete mluvit dřív, než byste začali, kdybyste byli mezi ostatními Ještěry. Co tomu říkáte?“

Neřikali tomu nic. Ani Jonathan by tomu v pěti měsících nic neřikal. Fyzicky byli Ještěři mnohem dál, než byl Jonathan v jejich věku - neuměl tenkrát bez podpory ani sedět, nemluvě o běhání, skákání a praní se. Yeager si vždycky myslel, že pokud jde o mentální procesy, vyvíjeli se pomaleji.

Nyní si tím pojednou nebyl jist. Dobrá, snad nebudou mluvit tak brzy jako lidské děti. Ale v jejich hlavách se toho zjevně odehrávala spousta. Možná to neprobíhalo ve slovech. Ale tak či onak, zdálo se, že se tam něco děje.

„Zatím nashledanou,“ řekl jim Sam a zamával na rozloučenou. K jeho zklamání se to nepokusili napodobit. Jistě, nebyla s tím spojena potrava. Možná ten velký rozdíl mezi tím, jak mysleli oni, a tím, jak mysleli lidé, byl právě vtom, že byli mnohem praktičtější.

Vrátil se do kuchyně, umyl talíř a vložil ho do sušičky. Pak se vrátil do ložnice. „Ti naši mládenci začínají brát rozum,“ řekl Barbaře, a vysvětlil jí, co mláďata udělala.

„To je zajímavé,“ řekla. „Myslím, že máš pravdu. Něco se v jejich hlavách určitě děje - víc, než jsem očekávala, když nemají slova, ve kterých by formulovali své představy a pojmy.“

„Myslel jsem si totéž,“ odpověděl Sam: nic překvapujícího, když se uváží, že spolu byli manželé a že se od ní naučil většinu toho, co věděl o způsobu, jak funguje řeč. Teď měl na mysli něco jiného. „Kdy předpokládáš, že budeme moci začít pouštět po celém domě?“

„Až je dokážeme naučit, aby tolik netrhali nábytek,“ odvětila Barbara promptně, jako kdyby mluvila o párku koťat, která si s potěšením brousí drápky na gauči. Pak pokračovala: „Ale jestli máš pravdu, můžeme je to začít učit.“

„Možná by to stálo za to. Líbilo by se jim to.“ Yeager se chystal ještě něco říct, ale odmlčel se, když zaslechl kroky na zápraží. Jestli je mohl slyšet on, pak ten, kdo je dělal, mohl slyšet jeho. O chvíli později se otevřela dvířka štěrbiny na dopisy v domovních dveřích a na rohožce přistály obálky. Kroky se vzdálily. Sam řekl: „Podívejme se ... komu dlužíme peníze dnes.“ Zakýval ukazovákem Barbaře před nosem. „Ukřížovala bys mě, kdybych řekl: komu jsme dlužní prachy dneska.“

„Samozřejmě,“ odpověděla. „Taková gramatika to zasluhuje.“ Ale smála se; nebrala sama sebe příliš vážně, a nevadilo ji vtipkování na účet toho, o čem připouštěla, že je to její obsese. Šli se spolu podívat na poštu.

„Žádné účty,“ řekl Sam s jistou úlevou, přehrabuje se v obálkách. „Jenom reklamy a politické nesmysly.“ „Nesmysly - to sedí,“ řekla Barbara. Yeager zvedl leták, vychvalující ctnosti presidenta Warrena. „Nevím, proč se jeho lidé namáhají rozepisovat tenhle krám. I tak je jasné, že bude zvolen znovu, nemluvě ani o nominaci. Panebože, vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby vyhrál i demokratické primárky.“

„Odvedl dobrou práci,“ souhlasila Barbara. „Budu ho volit zase, o tom není pochyb,“ řekl Sam. „A jeden z důvodů, proč ho budu znovu volit, je to, že příliš neriskuje - což je pravděpodobně důvod, proč jeho lidé rozepisují tyhle věci po vagónech.“

„Myslím, že máš pravdu,“ řekla Barbara. „Ale protože už víme, co budeme dělat ...“ Odesla politické letáky a reklamy do kuchyně a hodila je do koše.

„Dobře jim tak,“ zavolal za ní Sam. K smrti nenáviděla i obchodní cestující a podomní prodavače. Pokud se rychle nestáhli, riskovali, že jim rozbije nos, až jim před ním zabouchne dveře. Protože vyrostl na farmě, kde byli takoví

návštěvníci vždycky vítání, Sam si s nimi rád poklábosil. Často od nich také něco koupil. Nemívali s Barbarou mnoho hádek, ale tohle byla věc, která jí mohla způsobit.

Vrátil se do pracovny a zapnul počítač lidské provenience, který sdílel stůl s počítačem ještěři výroby, kterému dával Sam přednost. Ale Ještěři neměli přístup do sítě, která vznikla ve Spojených státech v posledních několika letech. Alespoň doufal, že sem nemají přístup. Ovšem pokud se on dokázal vplížit na jejich elektronické hřiště, bylo jisté, že i oni se snaží dostat do sítě USA.

Čekaje, až obrazovka ožije (což také trvalo déle než u počítače, který vyrobili Ještěři), napadlo ho, jak dobrá je vlastně elektronická bezpečnost jeho země. On upadl do nemilosti, když strkal nos, kam neměl - vysloužil si královský sprdunk od tíh hvězdičkového generála, když se pokoušel zjistit, co se děje s Lewisem a Clarkem dříve, než to byly Spojené státy ochotny zveřejnit.

Při troše štěstí by Rasa měla stejné potíže. Ale on se nepokoušel do americké sítě propížit tajně. Předpokládal, že Ještěři tak činí. A oni používali počítače déle, než lidé počítali na prstech. Kam až se dokážou nabourat, když opravdu chtějí?

To nebyl jeho problém. Ne: byl to jeho problém, ale nemohl udělat nic, aby ho vyřešil. Stejně měl na mysli jiné věci. Ve svém volném času - pojem stále mýtičtější, teď když tady byli Mickey a Donald - se stále pokoušel nalézt nějaké vodítko k tomu, zdali ty lodě kolonizační flotily zničil Reich nebo SSSR. Kdyby na něco přišel, měl v úmyslu sdělit to Ještěřům. Pokud se jeho týkalo, ten útok byl vraždou, a mohl vést k nukleární válce. Neronil by slzy nad tím, kdyby za něj Reich nebo SSSR dostal pořádný výprask.

Díky své účasti na jednání s Rasou měl bezpečnostní prověření, které mu umožňovalo přístup téměř do celé americké sítě (jen téměř, jak zjistil, když se pídil po údajích o Lewisi a Clarkovi). Objevil pár zajímavých archivů signálů, zachycených těsně poté, kdy orbitální zbraň, ať už byla, či byla, vypustila bojové hlavice na lodě kolonizační flotily na oběžné dráze.

Obrazovka zůstala temná. Po chvíli se objevila zpráva: SPOJENÍ PŘERUŠENO. PROSÍM, ZKUSTE TO ZNOVU.

Znechuceně počítač vypnul. To se u něho stávalo příliš často. „Zatracený kráp,“ zavrčel.

Jen málo lidí v historii světa - ne, sluneční soustavy - se těšilo pohledu, který měl Glen Johnson nyní. Tam pod ním byl Ceres: z větší části prachem pokrytá skála, tu a tam s trochou ledu. Byl to největší asteroid v celém tom zatraceném pásu, ale nebyl dost velký, aby byl dokonale kulatý; ze všeho nejvíc připomínal okrouhlý brambor. Při pohledu na krajinu se Johnsonovi vybavila množství kráterů poseté části Měsíce. Balvany všech velikostí dopadaly na Ceres tak dlouho, jak dlouho tady byl.

Plukovník Walter Stone měl jiný pohled na věc. „To je nejhorší případ akné, jaký jsem kdy viděl,“ řekl.

„Jo, žádnému klukovi s tolika trudy by se ve škole moc nelíbilo,“ souhlasil Johnson.

„Ale žádný z těch ostatních se nemůže Ceres rovnat,“ poznamenal jeho mentor. „Jsou všechny stejně ošklivé a podřobané - nebo jestli některé nejsou, ještě jsme je neobjevili. Ale bez ohledu na to, jak ošklivý je, máme tady práci, a to je to, na čem záleží.“

„Máme práci už nějakou chvíli,“ řekl Johnson. „Nemohu uvěřit, jak rychle jsme se sem dostali.“

„Jen pár měsíců.“ Stoneův hlas zazněl tak spokojeně a polichoceně, jako by sám plul za Lewisem a Clarkem a tlačil.

„Musíš si uvědomit, Glene, starouši,“ - vložil do britského přízvuku příliš šťávy, než aby zněl reálně - že toto není jedna z těch staromódních raketových lodí. Ty jsou zastaralé jako starý auták, nemyslíš?“

„A mohli jsme být i o trochu rychlejší, kdybychom nemuseli letět po široké trajektorii, abychom se nedostali příliš blízko k Slunci.“ Johnson pomalu zavrtěl v údivu hlavou. „Nevěřil bych, že se sem můžeme dostat tak rychle, kdybych si to nespočítal - tedy, kdyby to matematika neudělala za mě.“

„A kdybychom tady poslední tři a půl měsíce neviseli na orbitě,“ dodal Stone. „Jenže tady nevisíme. Provádíme výzkumy. O tom to celé je.“

„Najít tenhle veliký kus ledu jen pár set mil od nás byla šťastná trefa,“ poznamenal Johnson.

„To není kus ledu - to je asteroid,“ řekl Walter Stone. „A bylo to štěstí jen zčásti. Tady poletuje spousta kusů - eh, asteroidů. To zjistil první výzkumný tým. Nebyl žádný důvod, proč by jeden z nich neměl být někde, kde se k němu můžeme dostat.“

Podplukovník Mickey Flynn, velký, solidně stavěný chlapík, kterého nic nerozházelo, připlul do řídicí místnosti. „Z čiré dobroty srdce jsem přišel o pár minut dřív,“ řekl druhý pilot Lewis a Clarka, „takže se, chlapi, můžete jít dřív nablábnout. Uctívat mě za to nemusíte. I pouhé zbožňování se mi zdá přehnané.“

„Ty se mi zdáš přehnaný,“ řekl Stone s odfrknutím. Protože byl služebně starší než Flynn, proto si na něho mohl dovolit být prostořeký, ne-li drzý. „A proč bychom měli věřit někomu, kdo se jmenuje podle kapek na spaní.“

„To je Finn, můj bratranec,“ řekl Flynn povýšeně. „Sasíci, vy oba. Ak tomu Sasíci plýtvající časem, aby ubližovali synovi Erinu, 12 který jim nikdy neublížil.“

Johnson si rozeplnul přezky. „Jdu se navečeřet,“ řekl, odhazuje bezpečnostní pás. Teď, když se Lewis a Clark pohyboval po oběžné dráze kolem Ceres, nebylo na palubě ani 0,01 g, které by ho udrželo v jeho křesle. Odstrčil se, sáhl po nejbližším madle, a pak vyplul k dalšímu. Stone ho s brčením následoval.

Díky zertování, které si při střídání dopřáli, byla jídelna už plná, když se do ní dostali. Pak začaly žerty znovu. Někjaká žena zavolala: „Když jste tady, kdo řídí tuhle zatracenou loď?“

„Nikdo,“ opáčil Johnson. „A jestli mi nevěříte, jděte se zeptat Flynn. Řekne vám totéž.“

„Ne, on by řekl, že pokračuje v předešlé směně,“ kontroval někdo jiný. Walter Stone řekl něco nezdvořilého. Johnson mi-micky naznačil, jak se ho to dotklo. Navzdory tomu se zubil. Když se nedobrovolně dostal na palubu Lewis a Clarka, lidé se s ním moc nebavili. Jednali s ním jako se špiónem. Mnoho lidí si to o něm myslelo.

Teď už byl jedním z posádky. Možná kosmickou loď nepomáhal stavět, ale pomáhal jí letět. A i kdyby byl špión, stejně

by nemohl telefonovat tomu, pro koho by vyzvídal. Na vzdálenost 250 miliónů mil by to dost dobře nešlo. Co však dokázal lépe než Stone nebo Flynn nebo kdokoli jiný na palubě, bylo řídit malé, vodíkem poháněné rakety, které Lewis a Clark používal k výzkumu asteroidů v sousedství Ceres. Nebyly přesně takové jako Peregrine, návratový horní stupeň, s nímž byl bezpočtukrát na oběžné dráze kolem Země, ale nebyly ani příliš odlišné. Rozuměl jim, tak jako jeho dědeček rozuměl koním.

Nevyznal se plně v dynamice front na jídlo v beztlížném stavu, ještě ne. Ale nakonec přece jenom doplul k pomocné dietetičce, která mu podala kuře a brambory, připravené ze zmrazených dehydratovaných polotovarů. Chutnaly jako duchové jejich bývalých já.

K nim dostal vytlačovací láhev plnou vody a plastový pohárek s víčkem, plný pilulek: vitamínů, kalcia a Bůh ví, čeho ještě. „Myslím, že jich máme na palubě víc než paliva,“ řekl, potřásaje pohárkem jako při hře v kostky.

Pomocná dietetička se na něho nevlídně podívala. „A co když ano?“ řekla. „Kdybychom se sem dostali, ale nedokázali dokončit misi kvůli špatné výživě, jaký by mělo smysl, abychom sem vůbec letěli?“

„Dobře, teď jste mě dostala,“ řekl Glen, a odplachtíl. Nebyly zde žádné stoly nebo židle - v beztlížném stavu by k ničemu nebyly, ba ani při 0,01 g. Místo toho se zachytil držadla a začal klábosit s lidmi, kteří mu připadali zajímaví - což byly, alespoň zčásti, ženy.

Na palubě Lewise a Clarka bylo víc žen, než očekával, když přišel na palubu: tvořily skoro třetinu posádky. Jen velice málo z nich bylo provdaných za mužské příslušníky posádky. Když na to přijde, i velmi málo mužů bylo ženatých.

Johnson byl rozvedený, Walter Stone vdovec, Mickey Flynn starý mládenec - a představovali typický vzorek posádky.

A vojenské předpisy o fraternizaci zde byly jen mrtvou literou. Lewis a Clark se nikdy nevrátí domů. Lidé si svůj život zde museli zařídit co nejlépe, a kčertu se starou Blažkovou. Pokud Johnson věděl, nikdo ještě neotěhotněl, ale nebylo kvůli nedostatku snahy.

„Ahoj, Glene,“ řekla mineraložka, bruneta jménem Lucy Vegettiiová. Byla spíš baculatější konstrukce, ale jemu se líbil její úsměv. Teď se mu líbil úsměv každé ženy. Lucy pokračovala: „Už jste slyšel o posledních vzorcích z Ceres?“

Zavrtěl hlavou. „Kdepak, určitě ne. Copak je tam nového?“

„Spousta hliníku, spousta hořčíku, spousta všech možných lehkých kovů,“ řekla. „Všechno, co potřebujeme, je energie, a můžeme je z té skály dostat.“

„Máme energii, proboha - víc energie, než byste mohla spotřebovat,“ odpověděl Johnson, ukazuje směrem k motoru na konci ramene na zádi Lewise a Clarka. „Jde jen o to, jak ji odtud dostat.“ Také o tom uvažoval, ale ne do té míry, aby z toho zhloupl.

Jeden ze tří lodních lékařů - všechno na palubě Lewise a Clarka bylo několikanásobně jištěné - doktorka jménem Miriam Rosenová, řekla: „Ale my nemůžeme postavit všechno, co budeme potřebovat pro náš projekt, z hliníku a hořčíku.“

Johnson jí pozorně naslouchal. Někdy si myslel, že by ji pozorně poslouchal, i kdyby to nebyla tak pěkná rudovláska.

Občas tomu dokonce i věřil.

Lucy Vegettiiová řekla: „Ne, nemůžeme postavit všechno, ale spoustu určitě ano.“ Měla vojenskou hodnost inženýra, a každým dnem se o této složce své práce učila víc a víc. Opět princip několikanásobného jištění funkcí. Johnson byl rád, že má jednu kvalifikaci, kterou všichni na palubě považovali za užitečnou. Jinak by možná vyletěl ven z přestupní komory místo toho, aby se stal účastníkem letu.

„To můžeme vážně udělat?“ zeptal se. „Nebo všichni zemřeme sešlostí věkem, než k tomu dojde?“

Na okamžik se kolem něho rozhostilo ticho. Zamračil se.

Zeptal se příliš hloupě, a tak si naběhl. Tito lidé věděli, že už nikdy nespátí Zemi, ale neradi na to mysleli, když nemuseli. Právě v okamžiku, kdy ticho hrozilo, že se stane hrozivým, doktorka Rosenová řekla: „Pravděpodobně najdeme i spoustu jiných věcí kromě smrti sešlostí věkem.“

To vyvolalo další ticho, ale to už nebylo namířeno proti Johnsonovi. Vděčně se na ni usmál, ale ona jeho úsměv neopětovala. Pochopil, jak to bylo: řekla jen pravdu, jak ji viděla.

„Myslím, že to dokážeme,“ řekla Lucy Vegettiiová. „Určitě. Oh, určitě budeme potřebovat pomoc z domova, ale dokážeme to. Lewis a Clark prokázal, že dokážeme stavět lodi s konstantním zrychlením. Ta příští bude lepší. To bude dobrý počátek. Brzy budeme těžit suroviny ve velké části pásu asteroidů. Myslím, že dříve nebo později najdeme většinu kovů, které potřebujeme.“

„A co uran?“ zeptala se Miriam Rosenová. „Není příliš pravděpodobné, že ho tady moc najdeme, že?“

Lucy zavrtěla hlavou. „Myslím, že bychom museli mít sakra štěstí. Asteroidy nemají takovou hustotu jako Země, což znamená, že se zde vyskytuje méně těžkých kovů. Ale člověk nikdy neví.“

Dívala se na Johnsona, když říkala: „mít štěstí?“ Nebyl si tím jistý a nechtěl ztratit šanci k pozdějšímu sblížení s ní.

Pravidla na palubě Lewise a Clarka se ještě plně neustálila, ale jedna věc byla už jasná: právo výběru měly ženy. Možná by tomu bylo jinak, kdyby zde byly na každého muže dvě ženy - jenže nebyly.

Další dva optimisté připluli, aby se zapojili do debaty. Johnson vrátil dietetičku vytlačovací láhev a pohárek s víčkem, nyní prázdný. Na Lewisi a Clarkovi se nic nevyhazovalo; všechno se vyčistilo a použilo znovu. Jako soběstačné uzavřené prostředí kosmická loď předčila i atomovou ponorku.

Johnson opustil jídelnu a zamířil do tělocvičny. Zapsal se do knihy, připoutal se ke cvičnému bicyklu a mrzutě začal šlapat. Pomáhalo to udržovat vápník v jeho kostech. Nechápal, proč se tím obtěžuje. Když se nevrátí zpátky na Zemi a do zemské přitažlivosti, kdo se staral, jestli jsou jeho kosti z vápníku nebo z gumy.

Ale rozkazy předepisovaly alespoň půl hodiny cvičení každý den. Byl už v armádě příliš dlouho na to, aby si myslel, že rozkazy musí mít smysl. Prostě byly, a člověk je musel uposlechnout. A tak šlapal dál, ačkoli před sebou neměl žádný cíl.

Za dobu, kterou prožil v Lodži, slyšel Mordechai Anielewicz už spoustu všelijakých podivných zvuků, vycházejících z postranních uliček. Jednou překazil loupež, i když lupiče nechytil: ten chlapík přeskočil zeď - skok olympijské úrovně - a utekl. Jednou překvapil dvojici, která si to vestoje rozdávala ve výklenku dveří. Měl tehdy chuť přeskočit zeď sám; Bertha o tom ještě nevěděla.

Většinou však zvuky z uliček znamenaly souboje zvířat: psů se psy, koček s kočkami, psů s kočkami. Toto zuřivé vrčení bylo téhož druhu a za normálních okolností by mu Mordechai nevěnoval žádnou zvláštní pozornost. Ale když kráčel kolem ústí uličky, některé z těch zvuků zazněly s pronikavostí, jakou nikdy předtím neslyšel. Než si uvědomil, co dělá, natáhl krk, aby se podíval, co se to k čertu děje.

Byl překvapen natolik, že se zastavil v půli kroku, s jednou nohou ve vzduchu, dokud si toho nevšiml a nepoložil ji na zem. Ulička byla jen obyčejná ulička: dláždění, mezi ním vyrážející plevel, pár prázdných lahví od vodky. Jedno z bojujících zvířat byla kočka; drásala drápy svého nepřítele jako lvíce, vytrhávající vnitřnosti ze zebry. Ale ten nepřítel... „Gevalt, co je tohle zač?“ zvolal Mordechai a pospíšil si kolem otlučené popelnice k místu boje, aby to zjistil. Ať to bylo cokoli, nikdy nic podobného neviděl. Také to bojovalo s kočkou drápy, ale rovněž to kousalo a mělo to velkou tlamu plnou ostrých zubů. Zjevně to mělo v souboji navrch, protože drápy kočky a dokonce i její jako jehly ostré špičky měly potíže proniknout jeho šupinatou kůži.

Anielewicz se zastavil a sebral ze země klacek - je vždycky rozumné mít něco v ruce, když se člověk pokouší zarazit rvačku mezi zvířaty - než se vydal ke kočce a té ... věci. Udělal sotva pár kroků, když se kočka rozhodla, že už má dost. Přerušila boj a vymrštila se jedním skokem na dřevěný plot, zanechávajíc za sebou jako jedinou památku jen stopy krve.

Druhé zvíře také krvácelo, i když ne tolik. Když teď na ně Mordechai lépe viděl, všiml si, že je menší než kočka, kterou právě zahnilo. Vystrčilo dlouhý, rozeklaný jazyk a začalo si olizovat rány. Také se na něho podívalo; zatímco se zabývalo samo sebou, jeden z jeho očních výčnělků se otočil jeho směrem, aby se ujistilo, že nepředstavuje další potíže. Osvítlo ho poznání. „To musí pocházet ze světa Ještěřů!“ zvolal: buď to, nebo měl halucinace. Zavrtěl hlavou; nedokázal by si představit něco tak bláznivého. A vzpomněl si, že zaslechl něco o tom, že kolonizační flotila sebou přivezla některá z domestikovaných zvířat Ještěřů. Ale neočekával, že jeho první setkání s některým z nich se odehraje v postranní uličce.

Ted, když nebojovala, zdálo se, že se ta ještěřví věc - nevěděl, jak jinak to nazvat - uvolnila. Když Mordechai nezamával klackem ani neprojevil žádné nepřátelství, zvíře k němu otočilo oba oční výčnělky a vydalo až absurdně přátelské zapištění.

Rozesmál se. Nemohl si pomoci. Vrčení a syčení byla jedna věc. Takové zvuky by očekával od malého stvoření, které se pustilo do kočky a zahnilo ji. Ale neočekával, že ta věc bude vydávat zvuky, jako když stisknete pískací gumové zvířátko.

Ať si on myslel o zvucích, které zvíře vydávalo cokoli, zvířeti se nelíbily zvuky, které vydával on. Proběhlo kolem něho, kličkujíc jako fotbalový šampion. Pomyslel si, že je ještě rychlejší a hbitější než kočka, ačkoli se nezdálo, že dokáže šplhat. Na ulici někdo překvapeně zvolal: „Co je to?“ „Co to bylo?“ řekl někdo jiný - nějaká žena. „Nic jsem neviděla.“ Anielewicz se znovu zasmál, když zahodil klacek a vyšel z postranní uličky. Někteří lidé byli vždycky nešťastní, když jim něco uteklo. Napadlo ho, jestli tato žena bude mít ještě někdy další příležitost vidět zvíře z cizí planety.

Také ho zajímalo, a to mnohem víc, co dělalo zvíře z cizí planety v postranní uličce v Lodži (kromě rvačky s kočkou, samozřejmě). Neměl v úmyslu jít na Balutovo náměstí - Bertha ho jen neochotně pouštěla kamkoli do blízkosti toho místa, po jeho fiasku s prodavačkou vajec - ale na náměstí bylo i Buni-movo velitelství. Nepředpokládal, že by Ještěřům vadilo popovídat si o zvířatech, která přivezli na Zemi.

Když vykročil k náměstí, zasmál se ještě jednou. Nebylo pravděpodobné, že by měl příliš bezprostřední zájem o zvířata z Domova, a ani ostatní polští Židé. Sotva jim narostou kopyta a půjdou se pást.

Na náměstí se hemžili lidé a pár Ještěřů. Protože Mordechai neměl v úmyslu nakupovat, nevšiml si horlivého smlouvání a hašteření v jidiš a polštině - a tu a tam i v syčivých a mlaskavých zvucích řeči Rasy. Zamířil rovnou k budově, odkud Ještěři spravovali tuto část Polska - spolu se stínovými vládami Židů a Poláků. Strážní před budovou byli bdělí. Také ktomu měli důvod. „Co chcete?“ zeptal se ho jeden z nich ucházející polštinou.

Ten muž ho nepoznal. To bylo v pořádku, on měl také potíže odlišit jednoho Ještěra od druhého. „Právě jsem viděl nějaké zvíře ...!“ začal, přecházející také do polštiny - dokázal to zvíře lépe popsat tímto jazykem než řečí Rasy.

„Aha,“ řekl strážný, když Mordechai skončil. „To je beffel. Snadno zdivočí. „Bláznivý jako beffel na vodítku,“ tak se to říká v našem jazyce.“

„Beffel,“ opakoval Mordechai - teď už pro to zvíře měl jméno. „K čemu je dobré? Jíte je, nebo je to jenom mazlíček?“ „Jist beffela? Jak nevědomí jste vy Tosevané.“ Strážný otevřel pobaveně ústa. Stejně učinil i jeho druh. „Ne. Je to jen mazlíček, jak říkáte.“

„Dobrá. Jsem nevědomý - až doposud jsem nikdy žádného neviděl. Bojoval s kočkou,“ řekl Anielewicz. „Začnou teď běhat volně po celém městě?“

„To by mě nepřekvapilo,“ odvětil strážný. „Doma dělají někdy pěknou neplechu. Stejně tak tsiongiové.“

„Co je to tsiongi?“ zeptal se Mordechai.

„Další druh mazlíčka, větší,“ řekl strážný. „Vy mluvíte trochu naší řečí, protože znáte jednotné číslo, když jste slyšel množné.“

„Pravda,“ odpověděl Anielewicz, přecházející do jazyka Rasy. „Takže: budeme zaplavení zvířaty z Domova?“

„Jestli se ktomu rozhodneme,“ odvětil strážný. „Vládneme této části Tosevu 3. Máme právo přivést sem zvířata, kterými se živíme - a to také děláme - a zvířata, která jsou naši přátelé. Můžete to popít?“

To byla dobrá otázka, i když se ten muž vyjadřoval arogantně dokonce i na příslušníka jeho druhu. Mordechai se na to

nepokoušel odpovědět. Místo toho položil svou vlastní otázku: „Jak se budou vašim zvířatům líbit zimy tady v Polsku?“

Podle toho, jak sebou oba strážní trhli, poznal, že trefil do černého. „To nemůžeme vědět, dokud to nezjistíme experimentálně,“ řekl strážný, který vedl rozhovor. „Předpokládáme, že to zvládnou dobře. Já v to určitě doufám. Naše zvířata jsou k jídlu lepší než vaše tosevanská.“

„Pravda,“ dokázal druhý strážný, že také umí mluvit.

Anielewicz uvažoval, jestli by neměl jít nahoru a promluvit si s Bunimem. Ale posléze tu myšlenku zamítl. Všechno, co potřeboval vědět, se dozvěděl od strážných regionálního sub-administrátora. Bunim by stejně nezastavil přísun jejich zvířat do Polska jen proto, že by ho o to Mordechai požádal. Evropané přivezli krávy, prasata, psy a kočky do Ameriky a do Austrálie. Proč by si Ještěři nepřivezli svá vlastní zvířata na Zemi? Konec konců tu chtěli zůstat.

A Polákům pravděpodobně nebude vadit ochutnat maso z těch nových domácích zvířat. Oni nemuseli dbát na to, aby jídlo bylo košer. Mordechai se zachechtal. Byl zvědav, za jak dlouho se cizí maso objeví v hrncích polských hospodyněk, a za jak dlouho začnou polští koželužové zpracovávat nové druhy kůží. Dříve, než Ještěři očekávají, pomyslel si. Ano, Poláci se s největší pravděpodobností změní v - jak se v těch westernech dovážejících z Ameriky říkalo zlodějům dobytka? Rustleři, to bylo ono. Vzpomněl si na starý vtip, recept na pečené kuře. Nejdříve někde ukradnete kuře ...

„Potřebujete ještě něco?“ zeptal se první strážný.

Byl to mírný pokyn, aby se Anielewicz koukal ztratit. „Ne, děkuji vám za váš čas,“ řekl a vydal se zpět přes Balutovo náměstí. V poslední době měl ve zvyku dávat si pozor na potenciální vrahy. Teď si ale dával pozor i na beffely a tsiongie. Nepoznal by tsiongiho, i kdyby přišel a kousl ho, ale mohlo by to být kterékoli cizí zvíře, které nebylo beffel, alespoň dokud se o tom nedoví víc.

Možná právě proto, že se díval po mazlíčcích Rasy, žádného cestou domů nespatriil. Ale celou cestu přemýšlel o tom, jak beffel porazil tu kočku. Kočky byly tvrdé; jen velice málo pozemských zvířat jejich velikosti by se do nich dokázalo pustit a zvítězit. Co to vypovídalo o tom, jak drsná musela být ostatní zvířata importovaná z Domova? Říkalo to vůbec něco? Nikdo by nedokázal předpovědět krávu podle kočky, takže bylo směšné pokoušet se vypočítat, jaký bude ekvivalent krávy mezi zvířaty Rasy, jen podle krátkého setkání s beffelem.

Pak se proti své vůli usmál. To ještěři stvoření na něho zapištělo nanejvýš přátelsky. Napadlo ho, jestli by se beffel stal mazlíčkem i pro lidi. Považoval by člověka za pána, nebo by si myslel, zeje to velké, nebezpečné, divoké zvíře?

Jeho syn Heinrich by určitě také rád znal odpověď na tuto otázku. Heinrich nedokázal projít kolem zatoulaného psa, aniž by neřekl: „Můžeme si ho nechat?“ Odpověď, vzhledem k velikosti bytu, ve kterém žili, zněla vždycky nevyhnutelně: ne. To mu však nebránilo, aby se přišťe nezeptal znovu.

U večere se Mordechai o beffelovi zmínil. A samozřejmě, Heinrich vykřikl: „To je zvíře! To chci mít! Můžeme ho sehnat, tati?“

Než stačil Anielewicz odpovědět, řekla Heinrichova starší sestra Miriam: „Věc, která vypadá jako malý Ještěr? To je nechutné! Nechci tady nic, co vypadá jako Ještěr.“ Udělala strašlivý obličej.

„Beffel vypadá jako Ještěr asi tak, jako kočka nebo pes vypadají jako člověk. Je asi takhle dlouhý,“ - Mordechai podržel ruce asi třicet nebo čtyřicet centimetrů od sebe - „a chodí po všech čtyřech.“

„Jako normální Ještěr - ne jako někdo z Rasy, myslím?“ neřekla jeho dcera o nic šťastněji. „To je ještě horší.“

„Ne, ani jako normální Ještěr,“ řekl Anielewicz. „Chodí asi tak jako pes nebo kočka, kdyby pes nebo kočka měli šupiny a oční výčnělky.“ Jak se dalo předpokládat, to Heinricha povzbudilo a vzbudilo to zájem i u jeho staršího bratra Davida, ale Miriam to ponechalo chladnou.

„Není důvod si teď lámat hlavu s těmi tvory,“ řekla Bertha Anielewiczova, nešetříc výstražnými pohledy na všechny strany. „My je nemáme, a pokud vím, ani je nemůžeme sehnat. Dokonce ani nevíme,“ - podívala se na Heinricha - „Jestli takového tvora chceme.“

„Já to vím!“ zvolal její mladší syn.

„Nikdy jsi žádného neviděl,“ řekla Bertha.

Ale to nebyl ten správný přístup k věci, a Mordechai to věděl. „Prozatím si nemyslím, že lidé mohou mít beffely, takže s tím nemůžeme nic dělat,“ řekl Heinrichovi. „A stejně - tohohle jsem uviděl jen náhodou. Nevím, jestli někdy ještě nějakého uvidím, takže není důvod si s tím lámat hlavu, co myslíš?“

„A když nějakého najdu, můžu si ho nechat?“ zeptal se Heinrich.

„Nemyslím, že se ti to povede,“ řekla matka, „ale budiž.“ Heinrich se rozzářil od ucha k uchu. Bertha se tvářila sebejistě. Mordechai by byl raději, kdyby ho byla nechala promluvit jako prvního. Ale to se nestalo, atak teď její odpověď zavazovala oba.

Kassquit byla tak šťastná, jak jí to anomální kombinace jejího zrodu a její výchova dovolovala. Neuvedomovala si plně, jak moc jí Ttomalss chyběl, dokud se nevrátil z Velkoněmecké říše. Ze všech mužů Rasy se on dostal nejbližší k tomu, aby jí porozuměl a pochopil ji. Mit ho zde, kde s ním mohla hovořit, bylo mnohem lepší než být odkázána na styk pomocí telefonu a počítačové sítě.

„Svým způsobem,“ řekl, když se spolu posadili v jídelně hvězdné lodi, „ti ale má nepřítomnost možná pomohla dospět. Například by ses asi nedostala do konfrontace s Tessrekem, kdybych tady byl. Místo toho bys mohla nechat ten nepříjemný úkol na mně. Ale tys to dokázala, a dokázala's to dobře.“

„Jenom proto, že jsem musela,“ odpověděla Kassquit, která by skutečně byla dala přednost tomu nedostat se do konfrontace s mužem, který ji převyšoval věkem i hodností.

„Přesně to mám na mysli.“ Ttomalss sebral svůj podnos. „A teď doufám, že mě omluvíš. Musím sepsat spoustu zpráv a hlášení. Můj pobyt mezi Němci se ukázal nanejvýš informativní, i když ne vždy příjemný.“

„Chápu, nadřizený pane.“ Kassquit se pokusila skrýt své zklamání. Už nebyla mládě, a nemohla doufat, že si pro sebe může monopolizovat Ttomalssův čas, jak tomu bývalo, když byla menší a skoro bezmocná. Teď už v to nemohla doufat, ale přála si, aby mohla.

Když Ttomalss odešel, v rychlosti dojedla. Nebyla ráda ve společnosti velkého množství mužů a žen Rasy; vždycky jí to bolestně připomnělo, jak odlišná je ona. Ve své kajutě to byla prostě ona sama, a nemusela srovnávat.

I na elektronické síti byla prostě sama sebou. Jak vypadala, jak mluvila, na tom tady nezáleželo. Záleželo jen na jejím rozumu - a ten, jak zjistila, snesl srovnání s rozumem většiny mužů a žen Rasy. Nebylo tedy divu, že trávila většinu času před obrazovkou.

Zabrousila do oblasti, kde muži a ženy Rasy diskutovali o nové generaci, která se vylíhla na Tosevu 3, když zasyčel telefon. S povzděchem uložila svůj postup v síti a aktivovala telefonní spojení. „Kassquit. Zdravím vás.“

„Ajá zdravím vás, nadřizená paní.“ Na obrazovce se neobjevil žádný obraz, konverzace zůstala pouze hlasová. Muž na druhém konci linky - muž, jehož hlas měl zvláštní zabarvení - pokračoval: „Musel jsem tu a tam něco zařídit, než jsem vám mohl znovu zavolat, ale podařilo se mi to.“

„Kdo je to?“ zeptala se Kassquit rozmrzele. Ať to byl kdokoli, jeho hlas zněl divně: nejenže byl hlubší, než bylo obvyklé, ale také nezřetelnější, jako by mluvil s plnými ústy.

„Cože?“ řekl, a nějak se mu podařilo, že jeho tázací zakašlání zaznělo sarkasticky. „Chcete říct, že nepoznáváte hlas svého starého skoro-přítele, starší technicko elektroniky?“

Kassquit polilo horko i mráz. „Oh, při Císaři,“ zašeptala a sklopila oči. „Vy jste Tosevan.“ Mluvila s divokým Velkým Ošklivcem. Nějak se mu podařilo zjistit její telefonní číslo a zjednat si přístup k jejímu telefonu prostřednictvím komunikačního systému Rasy.

„Jistěže jsem,“ odpověděl Velký Ošklivec, o kterém přemýšlela jako o Regeyovi. „Vsadím se, že jste to poznala v okamžiku, kdy jsem otevřel pus. Nedokážu správně vyslovit některé z vašich zvuků ... „ Jeho hlas se vytratil. Kassquit si s hrůzou uvědomila, co přijde dál. Regeya nebyl hlupák. Slyšel ji mluvit. Sáhla po klávese, kterou by ukončila tento rozhovor. Ale její ruka zaváhala a zastavila se v půli cesty. Jestli se to má stát, ať se to tedy stane. A také se to stalo. Regeya pokračoval: „Máte potíže se stejnými zvuky jako já. Nejste vy sama náhodou Tosevanka, Kassquit?“

Kassquit si myslela, že mluví mnohem lépe než ten divoký Velký Ošklivec. Nejenže měl potíže s některými speciálními mlaskávkami a sykávkami jazyka Rasy, ale používal i zvláštní gramatiku a přízvuk: nepochybně vlivem jeho vlastní tosevanské řeči. Ale na tom teď nezáleželo. „Jsem plnoprávný občan Impéria,“ odpověděla pyšně.

Navzdory té pýše to byl úhybný manévr, a Regeya to postřehl. „Neodpověděla jste na mou otázku,“ řekl. „Jste Tosevanka?“ Odpověděl si sám: „Musíte jí být. Ale jak se to stalo? Co vás přinutilo spojit svůj osud s Rasou?“

Myslel si, že ona je nějaký tosevanský zrádce, tak jako se z některých mužů Rasy z dobovatelské flotily stali zrádci poté, kdy je Velcí Ošklivci zajali. Pokusila se ho vyvést z omylu. „Jsem prostě občan Impéria,“ prohlásila. „Rasa mě vychovala, už od chvíle, kdy jsem se vylíhla.“

Regeya pronesl něco svým jazykem, kterému nerozuměla, a pak vydal několik štekavých zvuků tosevanského smíchu. Když se konečně vrátil k řeči Rasy, řekl jen: „To je pravda?“

„Ano, to je pravda,“ řekla Kassquit rozčileně. „Proč, při Císaři, bych ztrácela čas tím, že bych vám lhala? Vy jste na povrchu Tosevu 3, zatímco já na oběžné dráze nad ním. Vzhledem k tomu, že musíte zůstat tam, co mi můžete udělat?“ Urazila pýchu Velkého Ošklivce, ale ne tolik, jak očekávala. „Byl jsem dál od Tosevu 3 než vy,“ odpověděl, „protože sem se procházela po povrchu Měsíce. Takže bych vás mohl ednoho dne navštívit.“

Doufám, že ne, byla první myšlenka, která Kassquit bleskla flávou. Myšlenka, že by se měla setkat s divokým Velkým Ošklivcem, ji děsila. Ani neměla chuť tolerovat Regeyův výsměch. „Vy jste možná doletěl z Tosevu 3 na jeho oběžnici,“ řekla. „Ale Rasa doletěla od svého slunce k Tosevu.“

„Ano, to je pravda,“ připustil Velký Ošklivec. „Jste pořádně pyšná na Rasu, co?“ To poslední slovo znělo skoro stejně jako tázací zakašlání.

„Jsem součástí Rasy. Proč bych na ni neměla být pyšná?“ řekla Kassquit.

„Dobře - na tom taky něco je,“ řekl Regeya. „Kolik je vám let, Kassquit? Kolik vám bylo, když vás Rasa sebrala ženě, která vás porodila?“

„Vzali si mě, hned jak jsem se vylíhla,“ odpověděla Kassquit. „Kdyby mě byli třeba jen zčásti vychovali Velcí Ošklivci, měla bych mnohem větší potíže stát se plnoprávným členem Rasy, kterým jsem. Muž, který mě vychoval, začal s tímto projektem hned po skončení bojů.“

„Takže vám teď bude asi dvacet let,“ řekl Regeya, napu pro sebe. Kassquit se ho chystala opravit, ale pak si uvědomila, že přirozeně počítá dlouhé tosevanské roky, ne roky Rasy. To sevan se znovu zasmál, a pokračoval: „Dobře, dobře, to je dob rý začátek.“ Kassquit nevěděla, co tím myslí. Regeya pokračoval: „Řekl vám ten muž, který vás vychoval, že jste nebyli jeho prvním pokusem?“

„To ano,“ odvětila Kassquit okamžitě. „Jedno mládě musel vrátit Tosevanům z politických důvodů, a byl unesen, když se snažil získat další. Se mnou, nicméně, uspěl.“

„K vám se tedy zachoval čestně. Alespoň to se mu dá přičíst k dobru,“ řekl Regeya. „Možná by vás zajímalo, že jsem se setkal s tou Tosevankou, kterou ten muž musel propustit. V mnoha směrech je to normální mladá žena, až na to, že má skoro nehybnou tvář.“

„Já taky,“ řekla Kassquit. „U Rasy je to obvyklé.“

„Ano, asi ano,“ řekl Regeya. „U Velkých Ošklivců je to jiné.“ Nezdráhal se použít vulgární slangový výraz Rasy pro jeho - a Kassquitin druh. „Možná by vás zajímalo i to, že ona - ta druhá žena - je jedním z vůdců povstání proti Rase v Číně.“

„Ne, to mě naprosto vůbec nezajímá,“ odpověděla Kassquit. „Z dlouhodobého hlediska na nějakých povstáních vůbec

nezáleží. Celý Tosev 3 se stane součástí Impéria. Muži a ženy budou hrdí občané Impéria, jako jsem i já.“ „To je docela možné,“ řekl Velký Ošklivec na druhém konci linky, což ji překvapilo. „Ale nemyslím si, že je to tak jisté. Náš druh,“ - ke Kassquitině mrzutosti tím minil svůj i její druh - „se v mnoha důležitých směrech od Rasy liší. Například my jsme sexuálně aktivní neustále, a Rasa nikoli. Nemyslíte si, že to je významný rozdíl? Jak se s tím vyrovnáváte vy sama?“

„Do toho vám nic není,“ odsekla Kassquit. Cítila, jak jí stoupá krev do tváře, jak se stávalo, když byla v rozpacích. Její neustálá sexualita mezi bytostmi, které ji postrádaly, ji obzvlášť uváděla do rozpaků. Naučila se, že dráždění intimních míst přináší úlevu od toho napětí, které ji někdy hrozilo pohltnout, ale cítila se ponížena, když zjistila, že Ttomalss ví, co dělá, i když rozumově její potřebu chápal. Přála si, aby v tomto ohledu byla jako Rasa, jenže nebyla.

K její úlevě na ni Regeya nenaléhal. Řekl: „Už budu muset končit. Volám z telefonu na konzulátu Rasy v Los Angeles, a to je pro mě dost drahé. Jestli se se mnou budete chtít znovu spojit, jmenuji se Sam Yeager. Chtěl jsem vás jen pozdravit. Popravdě řečeno, neměl jsem tušení, že budu mluvit s dalším Tosevanem.“

„Já nejsem Tosevan, ne vtom smyslu jako vy,“ řekla Kassquit, opět s viditelnou pýchou. „Jak jsem řekla, jsem občan Impéria a jsem na to hrdá.“ Pak přerušila spojení. Nemyslela si, že by to Velkého Ošklivce urazilo - toho druhého Velkého Ošklivce - protože Sam Yeager (ne Regeya) už řekl, že bude končit.

Divoký Tosevan ... Její ruka udělala odmítavé gesto. Oni dva mohli být podobní geneticky, ale jinak ne. Jeho přízvuk, jeho cizí způsob pohledu na věci, to dokonale dokazovaly.

Ale přesto, genetika a genetické předpoklady měly svůj význam. Regeya se, například, neomylně soustředil na její sexualitu jako na důležitý rozdíl mezi ní a Rasou. Ttomalss, dívající se na tuto věc z druhé strany barikády, se ukázal jako mnohem méně vnímavý.

Kassquit napadlo, jak asi ten Velký Ošklivec vypadá.

Na tom nezáleželo, řekla si. Pravděpodobně měl vlasy po celé hlavě, což ho činilo ještě ošklivějším, než Velký Ošklivec musel být. Jeho tvář bude plochá, jeho kůže bez šupin. S tím nemohl nic dělat. Ale přesto byla zvědavá na podrobnosti. V telefonu, stejně jako ve svých elektronických zprávách, jí připadal chytrý, nadaný vtipnou a svéráznou inteligencí, značně odlišnou od způsobu, jakým mysleli muži a ženy Rasy. Měla by jím pohrdat pro to, že byl tím, čím byl. Snažila se o to, ale nedokázala to. Přilíši ji zmátl.

Je to příbuzný, pomyslela si. Svým způsobem je to nejbližší příbuzný, se kterým jsem kdy mluvila. Zachvěla se, ačkoli vzduch v její kabině nebyl studený, ba ani chladný: klimatizace byla nastavena na teplotu, kterou Rasa považovala za příjemnou. Kassquit nikdy nepoznala nic jiného. Nikdy ani nepoznala nikoho kromě mužů a žen Rasy - až do této chvíle. Znovu se zachvěla.

Jonathan Yeager fascinovaně naslouchal nad svým jehněčím s mrkví a bramborovou kaší svému otci. „To je úžasné,“ řekl. Oni ji tam nahoře drží jako vězně, a ona ani neví, že je vězeň.“

Otec zavrtěl hlavou. „Jsou Mickey a Donald vězňové?“

„Ne,“ řekl Jonathan. „Vychováváme je, abychom viděli, jak moc se připodobní lidem. Jsou to pokusná morčata, řekl bych, ale nejsou to ...“ „Další sousto mu pomohlo zamaskovat odmlku, která by jinak byla trapná. „Okay. Chápu kam míříš.“

„Ta dívka tam nahoře je také morce,“ řekla jeho matka.

„To je pravda,“ přikývl otec. „Před dvaceti lety začali Ještěři dělat to, co teď děláme my. Zajímalo by mě, jaké experimenty na ní prováděli.“ Napil se piva. „To mě nutí k tomu, abych si dvakrát rozmyslel, co s těmi mláďaty děláme my - myslím, když teď vidím tu botu na jiné noze.“

„To určitě,“ řekla Jonathanova matka. „Ta ubohá dívka - vychovávají ji tak, aby byla co nejvíc jako Ještěř?“ Otrásla se.

„Jestli se z toho úplně nepomátla, je to Boží zázrak.“

„Mluvila dost rozumně,“ řekl Sam. „Neví, jaké to je být člověkem. Myslím, že jí nejvíc vadí, že nemůže být tak podobná Rase - zbytku Rasy, jak by pravděpodobně řekla ona - jak by chtěla.“

„To je šílené,“ řekla Barbara. Sam se znovu napil piva, také aby zamaskoval svou odmlku.

„Měli bychom ji osvobodit!“ zvolal Jonathan: ta myšlenka ho uchvátila. „My - myslím Spojené státy - bychom měli říct jejich admirálovi, že víme, žeji mají, a žeji musí propustit.“

Očekával, že jeho matka i otec tak vzplanou. Místo toho pohlédli jeden na druhého, a pak na něho. „Nemyslím, že by to byl dobrý nápad, Jonathan,“ řekla matka po chvíli.

„Cože? Proč ne?“ zvolal Jonathan. „Kdybych já žil celou tu dobu tam nahoře, určitě bych se chtěl osvobodit.“

„Ne.“ Jeho otec zavrtěl rozhodně hlavou. „Kdybys žil celou tu dobu tam nahoře, chtěl bys to, co chce Kassquit: podobat se víc Ještěřovi. Ty si hraješ na napodobování Rasy. U ní to není hra. Je to skutečnost.“

Jonathan měl chuť se rozzlobit. Před pár lety by to byl jistě udělal. Starý pán si dovolil dost, když nazval jeho studium Rasy pouhou hrou. Musel ale připustit, že pokoušet se žít jako Ještěři nebylo totéž jako nikdy v životě nespátřit jinou lidskou bytost. „No, možná,“ řekl neochotně - od něho to byl velký ústupek.

Jeho otec musel postřehnout, že byl těsně před výbuchem, protože se naklonil přes stůl a na okamžik položil ruku na Jo-nathanovu paži. „Dospíváš,“ řekl, což málem způsobilo další problém, protože Jonathan si myslel, že už dospělý je. Pak ale jeho otec řekl něco, co ho rázem přivedlo na jiné myšlenky: „Kromě toho, když se na to podíváš správným způsobem, Kassquit je naše eso v rukáve.“

„He?“ řekl Jonathan užasle.

„Ani já nechápu,“ dodala jeho matka. S pichlavým pohledem na Jonathana dodala: „Říkám to ale zdvořileji.“

Sam se po straně ušklíbl. Pak řekl: „Předpokládejme, že Rasa přijde na to, že tady máme Mickeyho a Donalda. Co udělá jejich admirál? Začne kolem toho tropit povyk a pravděpodobně nám řekne, abychom je vrátili dřív, než sem pošle ještěři námořní přechotu.“

„Aha, chápu!“ řekl Jonathan vzrušeně. „Chápu to! To je horký, tati! Když řekne: „Vraťte nám je“, my můžeme říct: „A proč? Vy jste tu dívku měli celé roky.““ Starý pán dokázal být pěkně lstivý, o tom nebylo pochyb. Jonathanova matka však řekla: „Mně se to nelíbí, Same. To z té dívky dělá pouhé rukojmí.“

„Miláčku, právě jsme oba Jonathanovi řekli, že Kassquit nikdy nebude mít normální život,“ řekl Sam. „Byla rukojmím Ještěřů od té doby, kdy ji odvezli tam nahoru. Jestli se z ní teď stalo také naše rukojmí, co je na tom tak špatného?“

„Nevím,“ odpověděla nejistě Barbara. Její pohled mimoděk sklouzl směrem k místnosti Mickeyho a Donalda. „Je to nějak jiné, uvažovat o tom, co se stalo lidské bytosti, než o tom, co se stalo nějakému Ještěřovi.“

„Tak to je to, co by řekla i Rasa, mamí, jenom by to postavili obráceně,“ řekl Jonathan.

„Jvlá pravdu, zlato,“ poznamenal Sam. Matka sice stále nevypadala dvakrát spokojeně, ale nakonec přikývla. Sam pokračoval: „A když mluvíme o Mickeym a Donaldovi ...“ Vstal od stolu a odnesl svůj talíř a příbor do dřezu, pak vytáhl ze zásuvky nůž a otevřel ledničku. „Je čas, aby se taky navečeřeli.“

Jonathan také vstal. „Já je nakrmím, tati, jestli chceš.“

„Díky,“ zavrtěl otec hlavou. „Jsem rád, že mi s tím pomáháš, to mi věř, ale o tohle se postarám. Konec konců, já jsem dostal rozkaz vychovat je, a to taky udělám.“

„No dobře, tak teda půjdu s tebou, jestli je to okay,“ řekl Jonathan. „Mám Ještěry rád, pokud sis toho nevšímal.“ Poklepal si na hrud'. Protože bylo teplo, nenamáhal se oblékat tričko. Tento týden jeho tělní kresba hlásala, že je opravář elektronických přístrojů.

Otec se na okamžik odmlčel, zatímco otevíral plechovku corned beefu¹³ (Jonathan si občas myslel, že malí Ještěři jedí lépe než on. Pravda, jejich stravu platila vláda, zatímco jeho živili rodiče.) „Jistě, pojď se mnou. Bude dobře, aby ti mládenci věděli, že lidé za nimi občas přijdou na návštěvu, že nejsme jen servírovací vozíky s jídlem.“

Když spolu šli chodbou k místnosti Ještěřů, Jonathan se zeptal: „Nezavřeš ty dveře?“

„Hmm? Aha. Jo.“ Sam to udělal, ale řekl: „Nebude trvat dlouho, alespoň doufám, a už to nebudeme muset dělat. Začneme je pouštět, aby se mohli pohybovat po celém domě.“

„Nemyslíš, že zničí nábytek?“ řekl Jonathan. „Máma by asi nebyla moc ráda.“

„To ani já - už jsme o tom spolu mluvili,“ odpověděl otec, když otvíral dveře místnosti, kde sídlili malí Ještěři. „Ale kočku můžeš naučit, aby používala své vlastní škrabátko - alespoň většinou - takže si myslím, že to ty mládence dokážeme naučit taky. Jsou chytřejší než kočky, to je jednou jisté.“

Mláděta hrála nějakou hru s červeným gumovým míčem - zřejmě dost divokou, podle toho, jak tam stála a lapala po dechu, když Jonathan s otcem vešli dovnitř. Ten míč měl přibližně velikost golfového míčku. Lidské dítě by si ho strčilo do úst a pravděpodobně by se jím udusilo. S tím Jonathan neměl zkušenosti, ale jeho rodiče tvrdili, že je to tak. Mickey a Donald byli však jiní. Na rozdíl od lidských dětí dokázali od začátku rozeznat, co je potrava a co ne.

Donald udělal s míčem něco, co by žádná kočka nedokázala: sebral míč a hodil ho Jonathanovi. Jonathan se ho pokusil chytit, ale nepodařilo se mu to. Donald i Mickey se po míči vrhli. Sam Yeager znechuceně mlaskl. „Tak to by byl trestný bod, synu.“

„Jo, já vím,“ řekl Jonathan mrzutě. Nepochyboval o tom, že kdyby malý Ještěř hodil míč jeho otci, ten by ho jistě chytil i přesto, že měl jen jednu volnou ruku. Jonathan byl teď už silnější než otec, ale stále ještě nebyl ani z poloviny tak dobrým hráčem baseballu jako on. Štvalo ho to, kdykoli na to pomyslel.

Ale teď ho víc zajímali Mickey a Donald. „Tak pojďte a dejte si,“ řekl jim otec, a oni okamžitě opustili míč kvůli corned beefu. On i Jonathan na ně přítomně mluvili. Je třeba, aby si zvykli na princip řeči, říkával tomu vždycky Jonathanův otec. Obrací se k Jonathanovi, poznamenal: „Nejsou hloupí - jsou jen jiní.“

„Hmm,“ zamumlal Jonathan. Pak ukázal na Mickeyho, kterému zůstal z koutku úst viset kousek corned beefu, a řekl: „Ty jsi prasátko, víš o tom?“

Jeden z očních výčnělků mláděte se zaměřil na jeho ukazováček: mohl představovat nebezpečí, nebo tak je aspoň evoluce varovala. Mickeyho druhé oko dál sledovalo Jonathanova otce, který byl v této chvíli zcela jednoznačně zdrojem veškerého blaha. Nabídl mu další kousek corned beefu a malý Ještěř se vrhl vpřed, aby ho uchvátil.

„Zajímalo by mě, jak budou on a Donald vypadat ve dvaceti,“ řekl otec, a pak dodal, napůl pro sebe: „Taky by mě zajímalo, jestli tady budu, abych to mohl vidět.“

Jonathan nevěděl, jak na tu poslední větu odpovědět, a tak to neudělal. Místo toho řekl: „Mě by zajímalo, jak ta - Kass-quit, tak se jmenuje? - vypadá teď. Měla by být tak asi mého věku, že?“

„Možná o něco mladší - říkala, že se jí Ještěři zmocnili až po skončení bojů,“ odpověděl otec. „Je bystrá - o tom není pochyb. Ale pokud jde o to ostatní ... tak prostě nevím. Sakra zvláštní. S tím nic nenadělaš.“

„Rád bych si s ní sám promluvil,“ řekl Jonathan. „Bylo by to zajímavé.“ Použil zdůrazňovací zakašlání, připomínaje, že to nemá dělat v přítomnosti Mickeyho a Donalda.

„Nevím, jestli bych to dokázal zařadit,“ řekl otec, a jeho tón naznačoval, že ani nemá v úmyslu se o to pokoušet. Pak jeho pohled náhle zpozorněl. „Víš ale, že to možná není tak špatný nápad, zvlášť kdyby to šlo přes video. Ty vypadáš jako Ještěř - víš, co tím myslím? - alespoň do té míry, jak to člověk dokáže.“

„To by možná způsobilo, že by se cítila volněji,“ přisvědčil Jonathan, a pak řekl: „Jak vypadá ona?“

Jeho otec se zasmál. „To nevím. Neviděl jsem ji na videu.“

„Okay, okay, jen jsem se ptal, to je všechno.“ Ale přesto byl Jonathan rád, že to nemůže slyšet Karen. Nejspíš by to dobře nepochopila. Tím si byl jist. Ženy jsou nerozumné, pomyslel si.

Donald a Mickey teď upřeně hleděli na jeho otce. „Je mi líto, mládenci,“ řekl jim. „To bylo všechno - víc už toho nebude.“

„Tak se mějte,“ řekl Jonathan a zamával jim. Jeho otec udělal totéž, slovy i gesty. A mláděta zkusmo a poněkud neohrabaně jejich zamávání opětovala. Ještě před pár týdny by je to ani nenapadlo. Jonathana naplnilo vzrušení. Ti

Ještěři nedovedli mluvit. Jen nebesa vědí, jestli to někdy dokážou. Ale začali komunikovat beze slov.

„Pomalu,“ řekl Ttomalss. „Pověz mi pomalu o tom rozhovoru, který jsi měla s tím Velkým Ošklivcem.“ Dal si velký pozor, aby neřekl: s tím druhým Velkým Ošklivcem.

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekla Kassquit, ale za chvíli už zase plácala páte přes deváté ve snaze co nejrychleji všechno vypovědět.

Budu muset záznam toho rozhovoru zkontrolovat sám, pomyslel si Ttomalss. Kassquit nevěděla, že její telefon byl monitorován. Ttomalss naopak věděl, že si tuto informaci musí ponechat pro sebe. Jinak by bylo veta po Kassquitině spontánnosti a tím by se snížila její hodnota jako objektu výzkumu.

Když konečně skončila, Ttomalss se jí zeptal: „Ajaký máš pocit z toho svého protějšku?“

Její tvář, na rozdíl od tváří Velkých Ošklivců, vychovaných svým vlastním druhem, neodhalovala nic z toho, co si myslela. Díky tomu Ttomalssovi nepřípadala tak cizí. Po chvíli uvažování řekla: „Já to přesně nevím, nadřízený pane. Zdálo se, že v některých směrech mi docela dobře rozumí.“

Jako pozvání k milování, pomyslel si Ttomalss. Ale neřekl to nahlas, z obavy, aby nenasadil Kassquit do hlavy myšlenky, které tam ještě nebyly. Opatrně řekl: „V některých směrech, říkáš? Ale ne ve všech?“

„Oh, to ne, nadřízený pane, to vůbec ne,“ odpověděla Kassquit. „Jak by to bylo možné? Byla jsem vychována mezi Rasou, zatímco on je jen divoký Velký Ošklivec.“

V jejím hlasu zazněla nepochybná hrstost a pýcha. Tohle Ttomalss chápal; ani on by nechtěl být divoký Velký Ošklivec. Zeptal se: „A chceš pokračovat v dalších rozhovorech s tím - jak jsi říkala, že se ten Tosevan jmenuje?“

„Sam Yeager.“ Kassquit, přirozeně, vyslovila cizí slabiky zřetelněji, než by to dokázal Ttomalss. „Ano, nadřízený pane, myslím že ano - nebo jsem k tomu v každém případě ochotná. Mluvil jste o mně jako o spojovacím článku mezi Rasou a Tosevany. Rasu znám dobře. Ale o Tosevanech - s výjimkou své biologie - nevím skoro nic.“

Její nevědomost byla z Ttomalssovy strany pěstována úmyslně; chtěl ji pokud možno co nejvíc integrovat do Rasy.

Nyní nastal čas, aby se přesvědčil, do jaké míry se mu to podařilo. Pojednou ho něco napadlo. „Sam Yeager?“ řekl. Věděl, že to jméno komolí, ale pokusil se je vyslovit co nejlépe. „To je mi nějak povědomé. Proč je mi to povědomé?“

„Nevím, nadřízený pane,“ odpověděla Kassquit. „Mně povědomé není.“

Ale Ttomalss tu otázku vlastně neadresoval jí, mluvil spíš sám se sebou. Přešel k terminálu a vyklepal to jméno.

Odpověď přišla téměř okamžitě. „To jsem si myslel!“ zvolal. „Ten Yeager je jeden z vedoucích odborníků Velkých Ošklivců na Rasu, a napsal o tom řadu významných prací.“

„Jako by Velcí Ošklivci mohli mít odborníky na Rasu!“ řekla Kassquit pohrdavě.

„Snaží se poučit o nás, tak jako se my snažíme poučit o nich,“ odpověděl Ttomalss. „Já jsem, do jisté míry, odborník na Tosevany, takže tento Velký Ošklivec může být můj protějšek v tom ne-impériu, známém jako Spojené státy.“

Kassquit se nad tím na okamžik zamyslela, pak udělala souhlasné gesto rukou. „Může být,“ řekla. „Objevoval se nějaký čas v naší počítačové síti, aniž by vzbudil podezření. To by nedokázal nikdo, kdo by dobře neznal Rasu.“

„Pravda,“ řekl Ttomalss. On sám se nikdy nepokoušel vtělit do Velkého Ošklivce, i když jen elektronicky. „Svým způsobem by tedy i on mohl být spojovacím článkem mezi Tosevany a Rasou. Možná, že by vaše další styky mohly být skutečně cenné. Jsem rád, že jsi ochotná v nich pokračovat.“

„Myslím, že jsem,“ přisvědčila Kassquit. „Musíme to samozřejmě připravit, než se do toho dáme. Jeho telefon není spojen do naší sítě; musel přijít na náš konzulát v jeho městě, aby mi mohl zavolat. Mohu si s ním vyměňovat zprávy pomocí počítače, ale to není přesně totéž.“

„Ne - chybí tomu bezprostřednost,“ souhlasil Ttomalss. „Ale to zařídím.“

„Dobře, nadřízený pane.“ Kassquit zaujala uctivý postoj. „Odcházím,“ řekla, a vyšla z Ttomalssovy kabiny.

Ttomalss uvažoval, jestli by se s tím Yeagerem neměl spojit sám. Po Němcích by se Tosevan, který jeví jisté porozumění pro Rasu, mohl ukázat jako osvěžující změna. Nakonec však tuto myšlenku zamítl. Nechám to na Kassquit.

Alespoň uvidím, jak se s tou novou situací vypořádá. Měla pravdu - skutečně ji vychoval jako spojovací článek mezi divokými Tosevany a Impériem, mezi minulostí Tosevu 3 a jeho budoucností. A nepoužívaný článek byl bezcenný.

A bylo skutečně zajímavé, že Velcí Ošklivci vytvářeli své vlastní spojovací články k Rase. Ttomalss řekl do počítače:

„Tosevané neustále dokazují, že jsou mnohem schopnější, pokud jde o kopírování našich dovedností, než se projevili Rabotevové a Hallessiané po svém počátečním kontaktu s Rasou. To nepochybně pramení z intenzivního soutěžení mezi jednotlivými skupinami Velkých Ošklivců před příchodem Rasy.“

Tosevané dospěli k tomu, že na nás hledí, jako bychom byli jen dalším z jejich ne-impérií: nebezpečným, ale nikoli drtivě nadřazeným.“

Natáhl prst a vypnul záznamové zařízení. Přesto mluvil dál nahlas. Pomáhalo mu to udržovat proud myšlenek v náležitém pořadí. „A jak dokážou Tosevané kopírovat dovednosti v porovnání s Rasou? Pokud se velmi nemýlím, převyšují nás v tomto směru stejně, jako převyšují Hallessiany a Rabotevy. Jsou zvyklí střetávat se s mocnými rivaly a přizpůsobovat se měnícím se okolnostem. Obě tyto věci my neznáme, nebo jsme je neznali, dokud jsme nepřišli na Tosev 3.“

Vzdychl. To bylo řečeno velmi mírně. Doma, a v průběhu celé historie svého Impéria, se Rasa dívala na jakékoli změny s krajním podezřením. Pokud k nim docházelo, probíhaly pomalu, v průběhu celých staletí, takže byly sotva viditelné během života jednotlivých mužů a žen. Na Tosevu 3 to chodilo jinak - další bagatelizace.

Se záznamovým zařízením stále vypnutým Ttomalss pokračoval: „A Velcí Ošklivci měli naprosto neočekávaný vliv na Rasu. Protože se ukázali být tak silní a tak schopní změny, nutili tím muže z dobyvatelské flotily, aby se stali mnohem přístupnějšími změnám, než je naše norma. To také muži a ženy z dobyvatelské flotily dokázali, ale jen do jisté míry. Ale přesto tento rozdíl mezi veterány dobyvatelské flotily a mnohem početnějšími kolonisty způsobil vážné třenice mezi těmito dvěma skupinami.“

Viděl to z první ruky, v neposlední řadě díky svým stykům s Felless. Dověděla se toho dost od té doby, kdy procitla ze studeného spánku, ale stále ještě nedokázala plně pochopit, jak přizpůsobiví jsou Velcí Ošklivci, protože sama příliš přizpůsobivá nebyla ... pokud si nevzala zázvor.

„Zázvor,“ zamumlal Ttomalss. Než řekl cokoli dalšího, přesvědčil se znovu, zdali je záznamové zařízení skutečně vypnuté. Mluvit o zázvoru bylo skoro stejně nebezpečné, jako mluvit o výbušném kovu. Jakmile se ujistil, že nikdo jiný nemůže slyšet jeho slova, pokračoval: „Zázvor je další katalyzátor změn tady na Tosevu 3. To byla pravda už před přiletem kolonizační flotily, ale teď to platí dvojnásob, vzhledem k účinkům, který ta rostlina má na naše ženy. Tosev 3 narušuje i naši vlastní sexualitu a tlačí nás blíž k tosevanským normám v této věci. To bude mít hluboké důsledky pro vztahy mezi tímto světem a zbytkem Impéria na hodně dlouho.“

Ne, tyto názory absolutně nemohl zveřejnit. Jak vyrozuměl na vyslanectví Rasy v Německu, o těchto otázkách se právě diskutovalo na nejvyšší úrovni. Kdyby admirálové, kapitáni a vyslanci chtěli znát jeho mínění, požádali by ho o ně. Povzdechl si. Hierarchie a postavení v ní bylo vždycky u Rasy rozhodující. Kdo Doma jednal podle pravidel, jednal dobře a přispíval ke stabilitě společnosti. Na Tosevu 3 ... Ttomalss se obával, že se Rasa projeví jako méně přizpůsobivá, než měla být.

„Přizpůsobivá,“ zamumlal. „Kopírující.“ Rasa by se neměla přizpůsobovat. Neměla by muset kopírovat. To by měli dělat Velcí Ošklivci. V této chvíli už měli akceptovat dobytí své planety. Měli se naučit řeči Rasy namísto nepřeborného množství svých vlastních jazyků. Měli začít uctívat Císaře, jak to činil i Ttomalss.

Namísto toho zarputile setrvali ve svých vlastních pověrách. Některé z nich považovaly uctívání Císařů minulosti za směšné, ačkoli tato víra dobře sloužila Rase déle než sto tisíc let, a stejně i Rabotevum a Hallessianům poté, kdy byli začleněni do Impéria. Ttomalss hněvivě zasyčel, když si vzpomněl na toho arogantního Němce, doktora Raschera.

Znovu se dotkl prstem klávesy. Toto už zase bylo pro záznam: „Jsem toho názoru, že musíme co nejagresivněji postupovat v programu, který má za cíl, aby si Velcí Ošklivci osvojili duchovní výtěžky uctívání Císařů. Dovést je k systému víry mnohem vhodnějšímu, než jsou jejich místní pověry, by mohlo jen napomoci jejich asimilaci do Impéria.“

Se zdůrazňovacím zakašláním znovu vypnul záznamové zařízení. Bylo třeba, aby se tento názor dostal do hlavního proudu údajů Rasy. Čím dříve fanatici jako Chomejní přestanou používat svých místních pověr k tomu, aby štváli Velké Ošklivce proti Rase, tím lépe.

Pak dostal Ttomalss náhlý nápad. Znovu zapnul záznamové zařízení. „Ekonomická pobídka,“ řekl, a pak to rozvedl: „Jestli budou muset Tosevané platit daň za to, že se budou moci dále oddávat svým domorodým pověrám, ale nikoli za to, když budou uctívat Císaře minulosti, budou mnohem ochotnější přijmout Pravdu.“

Mimovolně udělal rukou souhlasné gesto. Když Tosevané pod vládou Rasy budou muset za setrvání při svých pověrách platit, budou mnohem ochotnější odhodit své pověry a přijmout Pravdu.

Gorppetovi se nelíbil Bagdád o nic víc než Basra. Vlastně k němu měl ještě větší odpor, protože byl větší než Basra a žilo zde víc Velkých Ošklivců. A všechny ty Velké Ošklivce spojovala jejich nenávisť k Rase.

Jeho četa se vždycky držela pohromadě. Jinak to v Bagdádu nešlo. Muži Rasy se nemohli do zdejších úzkých uliček pustit sami nebo ve dvojicích. Kdyby to udělali, tak by prostě zmizeli. Takhle už zmizely i celé čety, i když u podobných představ Gorppet dost nerad prodléval.

„Jak máme poznat, co je ulice a co ne?“ zeptal se Betvoss mrzutě ~ vždycky si dokázal najít něco, na co si mohl stěžovat. „Při takové spouště trosek všude kolem, co má být ulice a co dům?“

„Jdi prostě za mnou,“ odsekl Gorppet. I on měl potíže poznat, co je dům a co ulice, ale nehodlal to připustit. Vybíral si nejsnazší cestu mezi krátery a zříceninami. Jeho oční výčnělky neustále přejížděly sem a tam. Ty zříceniny jasně vypovídaly o tom, že zde probíhaly tvrdé boje. Poskytovaly také spoustu vynikajících úkrytů.

Kdosi něco načmáral místním klikatým písmem na bíle omítnutou zeď z nepálených cihel, která ještě stála. „Co se tam říká, nadřizený pane?“ zeptal se jeden z Gorppetových vojáků.

„Ať se ke mně duchové Císařů minulosti obrátí zády, jestli to vím,“ odpověděl Gorppet. „Naučil jsem se trochu mluvit tím jejich ztraceným jazykem - arabština tomu říká - ale nedokážu přečíst ani slovo. Každý zvuk má jeden znak, když je na začátku slova, jiný, když je uprostřed, a zase jiný, když je na konci. Nestojí za to, zatěžovat si s tím hlavu.“

„Pravděpodobně je tam stejně, napsáno jen Allahu akbar!“ řekl Betvoss. „Nemyslím, že tihle Tosevané umějí napsat něco jiného.“

Vpředu se ozvaly výkřiky - tosevanské výkřiky. Gorppet tím směrem namířil pušku. „Jdeme - opatrně,“ řekl. Vylezl na hromadu trosek, aby se podíval, co se děje, aniž by se příliš vystavoval střelám.

„Co je to, nadřizený pane?“ I Betvossův hlas zněl úzkostlivě. Každý, kdo by chtěl další boje s Velkými Ošklivci, byl blázen, nebo si to Gorppet alespoň myslel. Považoval sice Bet-vosse za blázna, ale ne za tak velkého.

A pak, když uviděl, co se děje, s úlevou se rozesmál. „Nic než tlupa Tosevanů, která kope na rovném prostranství do míče,“ řekl. „Můžeme pokračovat.“

Kopání do míče bylo oblíbeným sportem zdejších Velkých Ošklivců. Byl to, podle toho, co Gorppet slyšel, nejoblíbenější sport Velkých Ošklivců téměř ve všech zemích, kterým Rasa vládla. Goippet sám v tom neviděl velký smysl, ale on - Císaři budiž chvála - nebyl Velký Ošklivec.

Tosevané ostražitě vzhledli, když se k nim se svými kamarády přiblížil. „Pokračujte,“ řekl jim místním hrdelním jazykem. „Neobtěžujeme vás, když vy neobtěžujete nás.“

Jako by Velcí Ošklivci neměli chuť dělat potíže ... Ale jeden z nich řekl jazykem Rasy: „To je v pořádku.“ Pak řekl totéž arabsky, aby mu rozuměli ostatní Tosevané. Začali znovu kopat do míče a jejich dlouhé hábity za nimi vlály, když běželi za míčem.

Prošli kolem Velkých Ošklivců, stále ostražitě. Ale oni byli zabráni do svého sportu a věnovali Gorppetově četě jen malou pozornost. Gorppet napadlo, kolik z nich zde bojovalo, dokud sem Rasa nepřisunula dostatečný počet vojáků,

aby potlačila poslední povstání. Určitě pěkných pár, ledaže by se nesmírně mýlil.

Jako by setkání s touto tlupou Tosevanů bylo šťastným znamením, zbytek jejich hlídky proběhl také v klidu. Gorppet dovedl svou četou do perimetru chráněného ostrým drátem a zpátky do kasáren bez jediného incidentu. „Kdyby to jen pokaždé bylo tak snadné,“ řekl.

„To pravděpodobně znamená, že Velcí Ošklivci něco chystají,“ řekl Betvoss. Gorppet si přál, aby s tím mohl polemizovat, ale to nemohl.

Jak se však ukázalo, tentokrát něco chystala Rasa. Nějaký důstojník si svolal velitele hlídek a řekl: „Jeden z našich odborníků na Velké Ošklivce přišel na způsob, jak je přivést k uctívání duchů Císařů minulosti - přinutit je platit, když budou dělat něco jiného. Máme rozkaz vybírat peníze před domy, kde provozují svou pověru. Když nezaplatí, nebudou vpuštěni.“

Gorppet vystrčil jazyk, žádaje o pozornost. Když mu důstojník udělil povolení mluvit, řekl: „Nadřízený pane, chcete tím říct, že teď budeme spíš výběrčí daní než vojáci?“

„Budeme výběrčí daní a vojáci,“ odpověděl důstojník, a Gorppet si všiml, že ani jeho tělní kresba ho nechránil před tím, aby nebyl velice nešťastný z rozkazů, které dostal. „Neříkám, že to bude snadné, protože tomu ani na minutu nevěřím. Ale žádá se to po nás, a tak to bude vykonáno.“

„Nadřízený pane, máte nějakou představu, co Velcí Ošklivci udělají, když seje pokusíme přimět, aby platili, dřív než je vpustíme do domů, kde provozují svou pověru?“ zeptal se Gorppet. On určitou představu měl, a vůbec se mu nelíbila.

„Zítřka ráno postavíme před každý z těch domů pozemní křížník nebo bojové vozidlo,“ odpověděl důstojník, což dokazovalo, že i on měl nějakou představu. Dokazoval to i způsob, jakým ignoroval téměř neuctivý tón Gorppetova vptávání se. „Musíte pochopit, že tato politika není jen regionálního rozsahu,“ pokračoval. „Bude prováděna ve všech oblastech Tosevu 3 pod vládou Rasy. Čím dříve začnou Velcí Ošklivci uctívat Císaře jako my, tím dříve se stanou spokojenými občany Impéria.“

Gorppet předpokládal, že na tom něco bylo, alespoň z dlouhodobého hlediska. Rasa vždycky uvažovala v dlouhodobém měřítku a měla se svou dlouhodobě založenou strategii úspěch ... dokud nepřišla na Tosev 3. Taková strategie mohla ještě stále uspět i tady, ale mohla skončit nepříjemně pro ty nešťastné muže, kteří ji budou muset provádět.

Jiný velitel čtyř musel uvažovat podobně, protože řekl: „Myslím, že můžeme počítat s tím, že Chomejní a ti ostatní fanatici využijí tuto naši politiku do nejvyšší možné míry.“

„To je nejspíš pravda,“ přisvědčil důstojník nešťastně. „Uvidíme, zdali výsledky této politiky ospravedlní nepříjemnosti, které sebou přinese. My všichni, jak tady jsme, jsme veteráni z dobyvatelské flotily. Víme, že náš postup vůči Tosevanům je plný experimentů a improvizací. Možná tohle bude fungovat. Možná taky ne. Uvidíme.“ Udělal rozhodné gesto. „Rozhod.“

Gorppet se vrátil do kasáren a řekl o novém plánu mužům své čety. Nikdo se k tomu nevyjádřil. I Betvoss byl příliš vyplašený, než aby si stěžoval. Přišla spojka s upřesněním, ke kterému domu pověr byla jejich četa určena.

Příštího rána se všichni muži přesvědčili, že mají plnou zásobu munice a zkontrolovali své neprůstřelné vesty.

Ke Gorppetově úlevě dům pověry, kde měla jeho četa vybírat poplatky, byl nedaleko kasáren. Vojáci se tam dostali těsně před východem slunce. Pozemní křížník už přijel, což způsobilo, že se velitel čety začal cítit poněkud lépe. Doufal, že jeho ohromný trup a mohutné dělo přimějí Velké Ošklivce, aby si dvakrát rozmysleli dělat nějaké potíže.

Nějaký Tosevan v dlouhém oděvu a s látkou omotanou kolem hlavy se přel s velitelem pozemního křížníku, který stál ve své kopuli. Buď nemluvil arabsky, nebo to alespoň předstíral. Velký Ošklivec se obrátil na Gorppeta. „Co tady děláte?“ zeptal se.

„Vybíráme peníze,“ odpověděl Gorppet. „Jestli vaši muži a ženy nezaplatí každý půl dináru, nepůjdou dovnitř.“

„Půl dináru?“ zavyl Velký Ošklivec. „Půl dináru od každého pětkrát denně? Uděláte z nás žebráky!“

„Mám své rozkazy,“ řekl Gorppet netečně. Ukázal hlavní pušky na pozemní křížník. „Mám moc je vykonat.“

„Jste bezbožný. Veliký Satan vás navěky bude pálit v plamenech pekelných,“ řekl Velký Ošklivec. „Proč nás mučíte? Proč nás pronásledujete?“

Pokud se Gorppeta týkalo, Velcí Ošklivci týrali Rasu daleko víc nežli Rasa je. Než to stačil říct, tlampači zesílené výkřiky z věží v rozích domu pověr začaly svolávat Velké Ošklivce k prvnímu dennímu vzývání toho imaginárního všemocného Velkého Ošklivce na nebesích.

Gorppet postavil své muže do vchodu. Protože uměl arabsky lépe než ostatní, oznámil hlasitě: „Půl dináru za vstup. Když nezaplatíte, jděte domů a uctívejte duchy Císařů minulosti.“

Jeho muži podepřeli jeho slova puškami, namířenými na Velké Ošklivce, přicházející na bohoslužbu. Pozemní křížník ho podporoval svým kanónem, kulomety a zstrašující masivností. Navzdory tomu všemu si pomyslel, že bude muset začít střílet do tvořícího se davu. Tosevané ječeli, proklínali, mávali ve vzduchu svými zbraněmi a skákali nahoru a dolů. Ale byli překvapeni a do domu pověry si sebou nepřinesli střelné zbraně.

Někteří z nich začali házet na zem mince nebo třepotavě kousky papíru, které zde byly také v oběhu jako peníze.

Gorppet si nebyl jist, že všechny ty platby činily půl dináru. Moc to však nekontroloval. Jakákoli platba stačila, aby ho uspokojila a on vpustil Velkého Ošklivce do domu pověry.

Někteří z těch ostatních se stále rozzuřeně hemžili kolem. Ostatní zamířili zpátky ke svým domovům. Gorppet jen doufal, že se vzápětí nevrátí se zbraněmi.

K jeho překvapení se to však nestalo. Betvoss řekl: „No, zvládli jsme to. Nikdy bych nevěřil, že to dokážeme.“

„Zvládli jsme to tentokrát,“ řekl Gorppet. „Nezapomeň, že Tosevané se sem chodí modlit pětkrát denně. Budeme od nich muset vybrat ten poplatek pokaždé, když přijdou. Kdo ví, jak dlouho to budou snášet?“ Povzdechl si. „Kdyby tak jen uctívali duchy Císařů minulosti, všechno by pro nás bylo snazší.“

„Pravda,“ řekl Betvoss. „Ale oni všechny ty domy mají pro svou vlastní pověru, a žádný pro pravdu. Jak od nich tedy můžeme očekávat, že budou uctívat Císaře, když to nemají kde dělat?“

Gorppet na druhého muže překvapeně pohlédl. Jako každý nespokojenec, i Betvoss byl plný nápadů. Jako u každého nespokojence, většina z nich byla hloupých. Ale tento připadal Gorppetovi docela dobrý. Řekl: „Měl bys to sdělit nadřazeným, Betvossi. Mohlo by ti to vynést bonus nebo povýšení.“

Kdyby to vyneslo Betvossovi bonus, možná by to trochu vylepšilo jeho Zakyslý postoj. Staly se už podivnější věci - na Tosevu 3 se děla spousta divných věcí. A kdyby Betvosse povýšili, Gorppet by si s ním už nemusel dělat starosti. Zakýval očima výčnělky. S ničím by si nemusel dělat velké starosti - až do příští výzvy k pobožnosti v tomto domě pověry.

Reuven Russie šel společně se svou rodinou do nedaleké synagogy na páteční večerní bohoslužbu. Nebyl tak zbožný jako jeho rodiče, a někdy se proto cítil provinile. Oni trpěli kvůli svému judaismu, dokonce ještě předtím, než Polsko napadli nacisté. Pro něho bylo po většinu jeho života docela snadné být Židem: Ještěři obecně dávali přednost Židům před muslimy. Napadlo ho, jestli by jeho víra nepotřebovala posílit v ohni pronásledování.

Na druhé straně i Ester a Judith braly svou víru vážněji než on, a nebyly nikdy pronásledovány. Snad to bylo proto, že ještě nebyly vystaveny takovému přívalu světských vědomostí jako on.

Jeho otec byl však také naplněn světskými vědomostmi - a stále věřil. Reuven se poškrábal na hlavě. Prostě nerozuměl všemu, co se kolem něho dělo.

Mojše Russie ukázal na dav Židů, shromážděných před synagogou. To bylo neobvyklé. „Ale,“ řekl. „Copak se děje?“ Ať to bylo cokoli, lidé byli vzrušení. Vzduchem se rozléhaly hněvivé výkřiky v jidiš a hebrejštině. Rivka Russiová také ukázala prstem. „Podívejte se,“ řekla. „Tam před vchodem stojí Ještěr. Co tam dělá?“

„Možná chce konvertovat,“ řekla Ester. Judith se zahihňala.

Reuven se naklonil k otci a zamumlal: „Jak bychom ho obřezali?“ Mojše Russie tlumeně vyprskl. Zahrozil Reuvenovi prstem, ale nemyslel to vážně. To byl vtip, který by možná udělal každý doktor nebo student medicíny.

Když se Reuven dostal blíže k synagoze, začal ve všeobecném pokřiku rozumět jednotlivým slovům. „Urážka!“ křičel kdosi. „Veřejný poplatek,“ zvolal někdo jiný. „Nebudeme to platit!“ zaječela nějaká žena. Jiný muž řekl vyčítavě: „Po tom všem, co jsme pro vás udělali!“

Ještěr - ozbrojený a v neprůstřelné vestě - stále opakoval syčivou hebrejštinou: „Mám své rozkazy. Nemohu jednat proti nim.“

„Jaké jsou vaše rozkazy?“ zeptal se Reuven jazykem Rasy, protlačuje se davem ke dveřím.

Jak očekával, Ještěr zareagoval, když uslyšel svůj vlastní jazyk. „Možná to těm Tosevanům vysvětlíte lépe, než to dokážu já,“ odvětil. „Mé rozkazy zní, že nikdo nemůže vstoupit do tohoto domu pověry, dokud předtím nezaplatí pět set milů.“

„Půl libry?“ zvolal Reuven. 14 „Proč? Jaký má ten rozkaz účel? Jak to mohu vysvětlit, když to nechápu?“

„Je to kvůli potlačení pověry,“ řekl mu Ještěr. „Když vy Tosevané budete muset platit daň, abyste se mohli sejít a oslavovat to, co není pravda, je naděje, že vás to přivede k uctívání duchů Císařů minulosti, což je pravda.“

Nějaká žena chytla Reuvena za ruku. „Co říká?“ zeptala se.

Reuven jí Ještěrova slova přeložil. To vyvolalo novou bouři protestů. „Daň za náboženství?“ řekl někdo. „Kdo kdy slyšel o dani z náboženství?“

Ale nějaký stařec s bílým plnovousem odpověděl: „Přišel jsem do Palestiny, když zde ještě vládli Turci. Zdaňovali Židy, a také křesťany. Jen muslimové nemuseli nic platit.“

Tomu Ještěr porozuměl a řekl: „My zdaňujeme muslimy také. Zdaňujeme každého, kdo neuctívá Císaře.“

„Pokoušíte se nás konvertovat,“ řekla nějaká žena rozhořčeně.

Tomu také Ještěr rozuměl, a udělal záporné gesto rukou. „Můžete vyznávat svou pověru,“ řekl. „Ale budete za to muset platit.“

Mojše Russie vytáhl peněženku. „Já zaplatím,“ řekl a podal muži Rasy dvoulibrovou bankovku a drobné v hodnotě pěti set milů. „To je za celou mou rodinu.“

„Projděte,“ řekl Ještěr a ustoupil stranou, aby mohli Russiovi vejít do synagogy. Reuven zjistil, že nebyli první, kdo se dostal dovnitř. Sedl si s otcem napravo od uličky, zatímco matka se sestrami nalevo. Veškeré rozhovory mezi muži na jedné a ženami na druhé straně se točily kolem daně.

„Jak to zaplatí chudí Židé?“ zeptal se nějaký tlustý muž. „Není to malý poplatek.“

„Možná se nám podaří přesvědčit Ještěry, aby ho snížili,“ řekl Reuvenův otec. „Jestli se to nepodaří, bude muset za Židy, kteří nemohou zaplatit sami, zaplatit zbytek kongregace. Jak bychom mohli utratit peníze na bohuľibější účel?“

Tlustý muž nevypadal, že by chtěl utratit peníze za cokoli, ať to bylo bohuľibé nebo ne. Reuven se dotkl rukou otcovy paže. „Jsem na tebe pyšný,“ řekl.

Mojše Russie pokrčil rameny. „Když nepomůžeme jeden druhému, kdo nám pomůže? Odpověď zní; nikdo. Viděli jsme to už příliš často, za celá ta staletí. Musíme se o sebe postarat sami.“

Dvě řady před Russiovy řekal nějaký profesorsky vypadající muž: „Římané také uctívali své císaře. Ale nepokoušeli se k tomu přimět Židy.“

„Ještěři se nás také nepokoušejí přimět k tomu, abychom uctívali jejich Císaře,“ odpověděl někdo jiný. „Jenom se snaží, aby to pro nás bylo nákladnější, když to nebudeme dělat.“

„To je docela pravda,“ přikývl muž, který vypadal jako profesor. „Ale to nebylo přesně to, co jsem měl na mysli. Kdo teď uctívá mrtvé římské císaře?“

Reuven se rozesmál. Nemohl si pomoci. „To je ono!“ zvolal. „Obrátíme všechny Ještěry na judaismus, a pak už si

nebudeme muset dělat starosti s placením té daně.“

To vyvolalo smích, i když jen u jeho otce. Ale stařec řekl: „A proč ne? 'Slyš, ó Izraeli, Boha, Pána našeho, ten Pán je jediný.' To neříká, jak On vypadá. Nevypadá jako nic. Je právě tak Bohem Ještěřů jako naším. Nikdo jim nebrání, aby se stali Židy: my nemluvíme o Bohu, který má lidského syna.“

Reuven málem opakoval vtípek o obřízce Ještěřů, ale udržel jazyk na uzdě; nezdálo se mu to vhodné, tady v synagoze. Jeho otec zamyšleně řekl: „Muslimy by se mohli stát stejně snadno jako Židy.“ To vyvolalo chmurné ticho. Ta myšlenka se nikomu vůbec nezamlouvala.

Profesorsky vypadající muž řekl: „Mohli by, ale neudělají to, alespoň dokud se proti nim muslimové budou stále bouřit. A je celkem jasné, proč chtějí, abychom zapomněli na svá vlastní náboženství a uctívali jejich Císaře. To by jim usnadnilo vládnout nám.“

„Politika a náboženství,“ řekl Mojše Russie. „Náboženství a politika. Neměly by se spolu míchat. Problém, je, že to příliš často dělají.“ Povzdechl si. „Prozatím jsme mohli vykonávat své náboženské povinnosti jak se nám zlíbilo. Počítám, že to bylo příliš krásné, než aby to mohlo trvat.“

Než na to mohl kdokoli něco říct, zaujali svá místa rabi a zpěvák. Zpěv na uvítanou sabatu způsobil, že Reuven zapomněl na daň, kterou jeho otec musel zaplatit, aby mohl vejít do synagogy ... alespoň na krátkou chvíli.

Ale když bohoslužba skončila a Reuven s otcem se znovu připojili k matce a sestrám, Reuven řekl: „Jestli muslimové budou muset platit pětkrát denně půl libry, tak nám všechny ty nepokoje, které jsme doposud zažili, budou připadat jako nevinné dětské kočkování. Tohle město vybuchne jako raketa.“

„To je pravda,“ přisvědčil jeho otec a pro jistotu přidal zdůrazňovací zakašlání. „Myslel jsem, že se Reich musí rozpadnout svou vlastní zkažeností a bezbožností, ale mýlil jsem se. Když jsme žili v Londýně, jeden chlapík, který se mnou pracoval v rozhlasu, Eric Blair, nazýval nacisty a Rusy věčnou skvrnou na tváři lidstva. Myslel jsem si, že to vidí příliš chmurně, ale už si tím nejsem tak jist.“

„Tu a tam se oněm zmiňuješ,“ řekl Reuven. „Viš, co se s ním stalo poté, co jsme odešli z Anglie?“

„Je mrtvý - už deset nebo patnáct let,“ odpověděl Mojše Russie, což Reuvena překvapilo. Otec pokračoval: Tuberkulóza. Měl ten typický kašel, už když jsem ho poznal - ale pokud vím, vždycky ho při vysílání dokázal zvládnout.“ Povzdechl si. „Je to smutné. Byl to ještě mladý muž, a byl jedním z nejčestnějších lidí, jaké jsem kdy potkal.“

Kráčeli tichými ulicemi k domovu. Kolem pouličních lamp kroužily můry. Denní horko zesláblo a noční chládek způsobil, že byl Reuven docela rád, že si vzal svetr. Na ruce mu přistál komár. Ohnal se po něm, ale komár odletěl dřív, než ho stačil zamáčknout.

„Až začnou zítra ráno muezzinové svolávat k modlitbě ...“ začal.

„Uvidíme, co se stane,“ řekl otec. „Nemá smysl si s tím lámat hlavu. Máme beztak dost svých starostí.“

Protože příští den byla sobota, neměl Reuven přednášky. Rasa považovala lidský sedmidenní cyklus za absurdní, ale nesnažila se na lékařské koleji zavést svůj vlastní desetidenní. Weekend bylo anglické slovo, které si Ještěři museli vypůjčit. Oni měli ve zvyku postupně střídát dny odpočinku v průběhu celého jejich týdne, takže devadesát procent z nich bylo v kterékoli době činných. Považovali muslimský páteční den odpočinku, židovskou sobotu i křesťanskou neděli za stejně neefektivní.

Reuven zaspal ranní svolávání k modlitbě v muslimské čtvrti Jeruzaléma, a nevzbudila ho ani žádná dělostřelba. Snědl k snídani chléb s medem a zapil ho sklenicí mléka. Úleva, kterou cítil při tichu ve městě, byla ještě sladší než med. Netrvalo však dlouho. Doufal, že ano, ale v hloubi duše to neočekával. Právě šel se svou rodinou na sobotní ranní bohoslužbu, když se z muslimské čtvrti ozvala střelba: nejen z pušek, ale i z automatických zbraní a - o chvíli později - i z děl.

Mojše Russie se zastavil. „Jdeme zpátky,“ řekl, a jeho tón nepřipouštěl žádné odmůvy. „Jen Bůh ví, jak to bude vypadat na ulicích, až bohoslužba skončí, a nemám chuť zjišťovat to experimentálně.“

„Bůh bude také vědět, proč jsme dnes ráno nepřišli do shul,“ přisvědčil Reuven. Vzal obě sestry za ramena. „Jdeme děvčata. Vracíme se domů.“ Střelba se ozvala znovu, tentokrát mnohem blíže. Matka obě sestry postrčila. „A pospěšte si.“

Když došli ke svému domu, ulicemi se už řítily ambulance, ty lidské s vyzváněním, ty ještěři se syčením, zjednávajícím jim volnou cestu. Reuven si pospíšil k telefonu. Než ho stačil zvednout, přístroj zazvonil. Hmátl po sluchátku. „Haló?“ „Jste všichni v pořádku?“ zeptala se Jane Archibaldová. „Ano, jsme,“ odpověděl, dodávaje: „Zrovna jsem se ti chystal volat. Je ubytovna v bezpečí?“

„Zatím ano,“ odpověděla. „To všechno je namířeno proti Ještěřům, ne proti nám. Ale všichni mají strach o tebe a tvou rodinu.“

To Reuvena poněkud zamrzelo; doufal, že Jane volala jen proto, že ona měla o něho obavy. Ale opakoval: „Jsme v pořádku. Doufám, že z města něco zbude, až tohle všechno zase utichne.“

„Jestli to vůbec skončí,“ řekla Jane. „A nejsem si ani z poloviny jistá, že to Ještěři chtějí. Možná hledají další záminku, aby mohli zabíjet lidi, kteří je nemají rádi a mají odvahu postavit se proti nim.“ Vzhledem k tomu, co Rasa udělala Austrálii, přirozeně si o ní myslela to nejhorší. Ale poté, co nízko nad domem přeletěla helikoptéra a začala odpalovat rakety na cíl, vzdálený sotva pár bloků, přišlo Reuvenovi poněkud zatěžko říci jí, že se určitě mýlí.

Liu Han, Liu Mei a Nieh Ho-ťing vyhlíželi k severu ze čtyřpodlažní budovy, kterou mají šupinatí ďablové nějakým zázrakem ještě nezničili. Skrze kouř a prach pozorovala Liu Han kolonu tanků, postupující na Peking. Další kolona přijížděla od jihu. Lidová osvobozená armáda udělala všechno pro to, aby šupinaté ďably odrazila. Ale nakonec to nestačilo.

„Co teď?“ zeptala se Liu Han Nieha.

„Ted?“ opakoval důstojník Lidové osvobozené armády s přísnou tváří. „Ted“ se pokusíme uniknout na venkov a pokračovat v revolučním boji tam. Tohle město nedokážeme udržet, a určitě zde dojde k velkému krveprolití, až je malí ďáblové znovu obsadí.“

„Pravda,“ řekla Liu Han řečí malých ďáblů. Když jejich povstání mělo úspěch, komunisté udělali krátký proces s každým kolaborantem, kterého dopadli. Liu Han si byla jistá, že nepřítel nebude tak hloupý, aby se zřekl odvety. Jeden z postupujících tanků začal ostřelovat město ze svého velkého děla. Každá exploze zničila další kousek Pekingů a dávala na srozuměnou lidem, kteří zůstali uvnitř, že nemohou doufat, že postup malých ďáblů zastaví.

Ale Lidová osvobozená armáda bojovala dál. Obránci Pekingů neměli žádné skutečné dělostřelectvo, kterým by mohli čelit tankům malých ďáblů. Měli minomety - sotva víc než pouhé tenkostěnné kovové trubky, a řemeslníci dokázali vyrábět miny, které vypalovaly. Tyto miny nyní začaly vybuchovat mezi tanky.

Liu Han vykřikla radostí. Stejně učinila i Liu Mei, ačkoli výraz její tváře se nezměnil. Jen Nieh se dál tvářil, jako by cucal citrón. „To k ničemu nebude,“ řekl, „a ukáže to nepříteli, kde jsou naše zbraně umístěny.“

Měl pravdu. Ještěti, kteří do té doby stříleli více nebo méně nahodile, začali soustřeďovat svou palbu na místa, odkud pálily minomety. Které začaly jeden po druhém umlkat. Liu Han doufala, že alespoň některé z nich své umlčení jen předstíraly, ale nebylo jak to zjistit.

Nieh Ho-ťing řekl: „Jestli chceme uniknout, bude lépe, když to uděláme teď. Když budeme čekat, až malí ďáblové budou ve městě, bude už příliš pozdě. Zřídí kontrolní stanoviště, a budou mít sebou kolaboranty, kteří nás určitě poznají bez ohledu na to, co se jim pokusíme napovídat.“

Znovu předpokládal, že malí ďáblové budou postupovat stejně jako komunistická strana. A znovu Liu Han neviděla žádný důvod, aby s ním nesouhlasila. Ale Liu Mei se zeptala: „Můžeme tady ještě něco udělat, než budeme muset odejít?“

„Ne,“ odpověděl Nieh. „Kdybychom měli vysílačku, mohli bychom odtud řídit palbu - na krátkou chvíli, než by šupinatí ďáblové zaměřili naši polohu a zničili tuto budovu. To by netrvalo dlouho a ničemu by to nepomohlo. Nejlepší věc, kterou můžeme udělat, je přežít, uniknout a pokračovat v boji.“

„Má pravdu,“ řekla Liu Han dceři. Aby dokázala, že to myslí vážně, vydala se dolů po schodech. Nieh Ho-ťing ji bez váhání následoval. Liu Han se ohlédla, v obavách, aby se její dcera v záchvatu revolučního nadšení nechtěla stát mučedníkem. Ale Liu Mei je také následovala, i když lítostivě potřásala hlavou. Liu Mei vykročila rychleji. Když se dostali dolů, zeptala se: „Kudy odtud?“

„Malí ďáblové přicházejí od severu ajihu,“ odpověděl Nieh. „Bude moudré dát se na západ nebo na východ.“

„Na západ,“ řekla Liu Mei ihned. „Máme to blíž k západním bránám.“

„To je dobrý důvod,“ řekl Nieh Ho-ťing, zatímco Liu Han přikývla. Nieh pokračoval: „Poslední věc, kterou potřebujeme, je uvážnout ve městě, až padne. To by mohlo být moc zlé.“

„Ano. Na vesnici to může být taky zlé,“ řekla Liu Han vzpomínajíc, co se přihodilo její vesnici nejdříve z rukou Japonců a pak i malých šupinatých ďáblů. „Ale ve velkém městě by to bylo ještě horší.“

„To by bylo,“ přisvědčil Nieh. „To určitě.“ Okolo prošli dva mladíci, oba s vyholenými hlavami a v těs ně přiléhajících tričkách s namalovanými tělními kresbami. Vy padali vyděšeně, ne z lidí okolo sebe, ale z malých šupinatých ďáblů, po kterých se opíčili. Ted zjišťovali, komu ve skutečnost patří jejich loajalita.

Někteří z nich se však připojovali ke kolaborantům, kter unikli čistkám, aby spolu s nimi přivítali malé ďábly zpátky v Peking. Tím si Liu Han byla jistá. Někteří z nich budou zanedlouho vybráni k likvidaci. Tím si byla také jistá.

Liu Mei řekla: „Obávám se, že vůbec nevím, jak žít na venkově. Nedostala jsem se tam moc často.“

„Není to jako ve městě - to je pravda,“ řekla Liu Han, a tentokrát přikývl Nieh. „Ale zvládneme to. Tak nebo tak to zvládneme.“ Položila ruku dceři na rameno. „Práce se nebojíš. Dokud budeš mít na paměti tohle, bude všechno v pořádku.“

Hradby, které za starých časů chránily Peking před okolním světem, byly nyní rozbité bombardováním malých ďáblů. Lidé neutíkali pouze branami, ale pronikali ven také průlomy v pobořených hradbách. Tisíce - desetitísky - mužů a žen přechaly z města.

„Jil,“ řekla Liu Han nešťastně. „Budou jako kobyly, vyjedí venkov do posledního zrnka rýže. Bude hlad.“

To slovo, slyšené v Číně příliš často, stačilo k tomu, aby se dvě ženy, rovněž spěchající k bráně, poplašeně ohlédly.

Liu Mei řekla: „Nebylo by tedy lepší pokusit se zůstat?“

„Ne,“ řekli Nieh Ho-ťing i Liu Han současně. Nieh pokračoval: „Jakmile se dostaneme mezi lidi, kteří vědí kdo a co jsme, nebudeme hladovět. Budou mít jídlo pro vůdce boje proti imperialismu malých ďáblů.“

„To není úplně správné.“ Kdyby to Liu Mei dokázala, byla by se zamračila. Její revoluční oheň hořel jasným a čistým plamenem.

Nieh Ho-ťing pokrčil rameny. „Mohl bych to ospravedlnit dialekticky. Možná to udělám, až budeme mít víc času.“

Prázatím jen říká, že nemám chuť hladovět, a nemám to ani v úmyslu. Když ti břicho bude křičet po nudlích nebo rýži, taky nebudeš mít chuť hladovět.“

To Liu Mei utišilo, dokud neprošli ven Hsi Chih Men, Západní přímou bránou. Vedla do velkého parku zvaného Letní palác, pár mil severozápadně od Peking, ale uprchlíci se nepustili tím směrem. Místo toho přechali předměstími, skoro stejně rozbitými jako střed města, dokud konečně nezačala zástavba řidnout a nezačala se objevovat první pole.

V té době před nimi zapadalo slunce. Měsíc, skoro v úplňku, byl krvavě rudý následkem kouře a oparu nad Pekingem. „Myslím, že uděláme lépe, když se dnes vyspíme pod stromy. V domech už mohou být hadi - dvounozí hadi. Raději budeme taky držet v noci hlídky.“ Měl po boku pistoli a poklepal na ni pravicí.

„Dobrý nápad,“ řekla Liu Han. Nebyli ještě na skutečném venkově, ale vzduch kolem byl cítit jinak než v Peking. Nedokázala by říct jak, ale byl. Naklonila hlavu ke straně. „Pojďme,“ řekla a ukázala rukou. „Tam bude voda.“

„Máš pravdu,“ řekl Nieh. „Taky bych řekl, podle toho, jak rostou ty keře.“ Liu Mei se dívala z jednoho na druhého, jako by začali mluvit nějakým cizím jazykem, kterému nerozuměla.

Na rozdíl od Nieha Liu Han rozumově nevěděla, proč si byla jistá, že tím směrem najdou vodu. Polovinu života strávila v Pekingu. To, co považovala za samozřejmé, když byla mladá, jí teď připadalo zvláštní, ne-li nepříjemné. Ale všechno nezapomněla. Možná nevěděla, jak to ví, že je tam voda, ale věděla to.

„Ta chutná legračně,“ řekla Liu Mei, když se napila. „Nejsi zvyklá na vodu, která nepochází z potrubí,“ řekla Liu Han. Pro ni měla voda přímo z potůčku chuť dětství. I Nieh ji považoval za samozřejmou. Ale pro Liu Mei to bylo něco nového a odlišného. Liu Han doufala, že z toho ne onemocní.

Nalezli místo, kde je borovice zakrývaly před pohledem ze silnice a uložili se tam k odpočinku. Liu Han si vzala první hlídku. Nieh Ho-t'ing jí podal pistolí, natáhl se na jehličí, několikrát se zavrtěl jako pes, který si dělá pohodlí, a usnul. Liu Mei se nikdy předtím nepokoušela spát na holé zemi, ale vyčerpání ji rychle přemohlo.

Jarní noc byla mírná. Z Pekingu sem stále zaznívaly výbuchy. Bez ohledu na ně sovy houkaly a cvrčci cvrkali. Záblesky na východním obzoru Liu Han připomínaly blýskání na časy. Uprchlíci proudili ze zničeného města i potmě. Liu Han sevřela pevněji pistolí. Doufala, že se nikdo nebude pokoušet najít si místo k odpočinku tady mezi stromy. Za její hlídky to nikdo neudělal. Když byl čas, vzbudila Nieha, vrátila mu pistolí a uložila se sama ke spánku. Nespala dlouho, když ji probudily tři výstřely. Tyto hromové rány následovaly výkřiky a dupot přehajících nohou.

„Někdo, kdo si myslel, že zkusí být banditou, aby viděl, jaké to je,“ řekl Nieh lehce. „Nemyslím, že to dopadlo, jak očekával. Bandité si nikdy nemyslí, že jejich oběti mohou mít také zbraně.“

„ZasáhTs ho?“ zeptala se Liu Mei - která se také probudila.

„Doufám,“ odpověděl Nieh Ho-t'ing. „Ale nejsem si jist. „Důležité je, že jsem ho zahnal. Spěte dál, obě dvě.“

Liu Han pochybovala, že to dokáže, ale šlo to. Když se probudila, ptáci už cvrlikali a v kouři nad Pekingem vycházelo slunce. V břiše měla prázdnotu hlubší než soutěsky na Jang-c'-t'iang. Vrátila se k potůčku a vypila tolik vody, kolik mohla, ale příliš to nepomohlo. „Musíme mít jídlo,“ řekla.

„Nějaké seženeme,“ řekl Nieh přesvědčeně. Liu Han doufala, že jeho důvěra má nějaké opodstatnění. Kdyby ona byla vesničanem, nechtěla by mít nic do činění s uprchlíky z města.

Když přišli do vesnice, rolníci je přivítali s puškami v rukou. „Jděte dál!“ zařval jeden z nich. „Nemáme pro vás nic. Nemáme dost ani pro sebe.“

Ale Nieh Ho-t'ing řekl: „Soudruhu, je tohle správný revoluční duch?“ Přistoupil k vesnickému předákovi a začal s ním tlumeně mluvit. Několik dalších vesničanů se zapojilo do debaty. Stejně i pár žen. Pojednou Nieh ukázal na Liu Han a vyslovil její jméno. Ženy vykřikly.

Zdálo se, že toto znamenalo obrat v jednání. Opar minut později si už Liu Han, Liu Mei a Nieh Ho-t'ing pochutnávali na nudlích a zelenině, které jim přinesla nějaká žena. „Vy jste opravdu ta slavná Liu Han?“ zeptala se.

„Opravdu,“ odpověděla Liu Han. „Ale teď jsem taky hladová Liu Han.“

Žena se nedala odbýt žertem. „Jak jste se stala tím, čím jste,“ naléhala.

Liu Han se nad tím zamyslela. „Nikdy se nevzdávejte,“ řekla konečně. „Nikdy.“ Znovu sklonila hlavu k nudlím.

Straha udělal zamítavé gesto rukou, ačkoli ho Sam Yeager nemohl vidět v primitivním tosevanském telefonu, který používal. „Ne,“ řekl bývalý kapitán a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Toho jsem si nebyl vědom. Vubec to nevzbudilo mou pozornost předtím, než, jsem se, eh, rozhodl opustit dobytelskou flotilu a přijít do Spojených států.“

„Okay,“ odpověděl Yeager, anglické slovo, které občas vkládal do konverzace, i když hovořil jazykem Rasy, stejně jako někdy používal zdůrazňovací nebo tázací zakašlání, když mluvil anglicky. „Zajímalo mě to, a myslel jsem si, že jste o tom možná věděl.“

„Nevěděl,“ řekl Straha. „To, že jsme se pokusili vychovat tosevanské mládě, mi nicméně dává smysl. Jak lépe zjistit, do jaké míry se váš druh dokáže přizpůsobit našim zvyklostem?“

Očekával, že se Velký Ošklivec rozzlobí. Tosevané - zvláště američtí Tosevané - byli často velice nedůtkliví, pokud šlo oprava jejich druhu, obzvláště když si mysleli, že Rasa tato práva porušuje. Ale když je porušovali oni nebo jiní Velcí Ošklivci, to je tak nepálilo.

Ke Strahovu překvapení Yeager řekl jen: „Ano, chápu, že to může dávat smysl z vašeho úhlu pohledu. Ale mám pocit, že je to určitě tvrdé pro to mládě, které vychováváte.“

„To je součást povahy experimentů - nesouhlasíte?“ řekl Straha. „Je nešťastné, když ty experimenty zahrnují inteligentní bytosti, ale nevím, jak se tomu vyhnout. Někdy jsou takové věci nezbytné.“

Opět očekával, že se Sam Yeager rozzlobí, a Yeager ho opět zklamal. „Na tom možná něco je, kapitáne,“ odvětil. Straha musel potlačit malé, udivené zasyčení. Znal tohoto Velkého Ošklivce déle než většinu ostatních, a myslel si, že ho zná lépe než kteréhokoli jiného, snad s výjimkou svého vlastního řidiče. Teď Yeager neodpovídal tak, jak měl. Straha věděl, že Tosevané jsou vysoce proměnlivý druh, ale Yeager obvykle uvažoval do té míry jako muž Rasy, že ex-kapitán od něj očekával, že zachová náležitou konzistenci.

„Jak se stalo, že jste se seznámil s tím Tosevanem, vychovaným pod dozorem Rasy?“ zeptal se Straha, pokoušeje se zjistit, co se skrývá za podivnou Yeagerovou lhostejností k tomuto pokusu.“

„Identifikovala mě jako Velkého Ošklivce podle toho, jak jsem psal,“ odpověděl Yeager. „Neměl jsem tušení, že ona je také Tosevanka, dokud jsem ji neslyšel mluvit. Vy víte, že máme problémy s některými hláskami vašeho jazyka, protože naše úst jsou uzpůsobena jinak.“

„Ano, právě tak jako my u tosevanských jazyků,“ souhlasil Straha. „Máte ještě něco jiného?“

„Ne, kapitáne. Děkuji vám za váš čas,“ řekl Velký Ošklivec a přerušil spojení.

Straha také zavěsil. Vydal nespokojené zasyčení, které předtím potlačil. Něco se mu dělo pod čumákem, a on nevěděl, co to bylo. To ho znepokojovalo. Přešel z kuchyně do předního pokoje, kde seděl jeho řidič a listoval v nějaké

tosevanském obrázkovém magazínu.

„Zdravím vás, kapitáne,“ řekl Velký Ošklivec. Pokud šlo o gramatiku a výslovnost, mluvil jazykem Rasy stejně dobře jako Yeager. Ale nemyslel jako muž Rasy. Jeho další otázka byla ostrá, ne uctivá. „Kdo to byl v tom telefonu?“

„To byl Sam Yeager, voják a badatel o Rase,“ odpověděl Straha. Jeho řidič nebyl jen jeho tělesný strážce; Tosevané ho pověřili, aby neustále sledoval, co Straha dělá. Anglický výraz pro takového muže, který Straha shledával výstižným, byl hlídacím pes.

„Aha,“ řekl řidič. „Sam Yeager má dar strkat nos, kam nemá. Co se od vás pokoušel zjistit, do čeho mu nic není?“

„Nic, popravdě řečeno,“ řekl Straha kousavě. „Podle mého skromného mínění,“ - trocha sarkasmu nikdy neuškodí - „žena vašeho druhu, vychovaná Rasou od dětství do dospělosti, spadá do oblasti Yeagerovy kompetence.“

„Aha, tohle. Ano. Pravda, kapitáne,“ řekl řidič. Pak vydal několik vyštěknutí tosevanského smíchu. „Ve skutečnosti větší pravda, než si myslíte.“

„Pak předpokládám, že mi to osvětlíte,“ navrhl Straha.

Pro muže Rasy by takový návrh byl totéž co rozkaz. Řidič však zavrtěl hlavou a pak, pro jistotu, přidal zamítavé gesto rukou, které používala Rasa. „Myslím, že ne, kapitáne.“ Jeho tón byl tak důrazný, že se ani neobtěžoval se zdůrazňovacím zakašláním. „To nemusíte vědět.“

Straha chápal požadavky bezpečnosti, aniž by mu to Velký Ošklivec musel vysvětlovat. Také pochopil, že se řidič prorekl. „Pak jste se o tom neměl zmiňovat,“ řekl. „Teď jste vzbudil mou zvědavost.“

„Máte pravdu, kapitáne - neměl jsem se o tom zmiňovat,“ připustil Tosevan. „Protože jsem to udělal, musím vás požádat, abyste to bral tak, jako bych nic neřekl.“

„Předpokládám, že příště požádáte ženu, aby nekladla vejce,“ odsekl Straha. „Co by se stalo, kdybych se vrátil k telefonu a požádal Sama Yeagera, aby mi řekl to, co vy nechcete?“

„Možná by to udělal. Má ve zvyku moc mluvit,“ řekl řidič. „Ale, kapitáne, velmi důrazně vás žádám, abyste to nedělal.“ Teď přidal zdůrazňovací zakašlání.

To nebyla pouhá žádost, uvědomil si Straha. Ten muž vydal rozkaz a očekával, že ho bude uposlechnuto. To, že si řidič dovolil udělat něco takového, jasně vypovídalo o tom, kdo tady měl moc a kdo ne. S vlastním zdůrazňovacím zakašláním Straha řekl: „Nejsem váš sluha. Ani neprozradím Rase to, co se dovím. A není ani pravděpodobné, že se mě Rasa pokusí unést, ne po všech těch letech.“

„Snad ne,“ odvětil řidič. „Ale Rasa může odposlouchávat vaši telefonní linku, a Yeagerovu taky. Já bych to zcela jistě dělal, kdybych byl mužem ze zpravodajské služby dobovatelské flotily.“ Straha nešťastně zasyčel; na tom, co jeho řidič říkal, něco bylo. Velký Ošklivec pokračoval: „A stále nevíme, na koho ti ničemové stříleli, když jste navštívil Yeagerův dům, když tam byly také ty čínské ženy. Mohly to být ony. Mohl to být Yeager. Ale také jste to mohl být vy, kapitáne.“

„Já?“ Straha prudce stočil oba oční výčnělky k řidiči: tak byl překvapen. „Předpokládal jsem, že cílem byly ty dvě ženy. Rasa nemá ve zvyku používat jako zbraň vraždu.“

„Rasa si od svého příchodu na Tosev 3 osvojila všechny druhy špatných zvyků,“ odpověděl řidič. Aby umocnil svou drzost, Tosevan sklonil hlavu nad rukou a naznačil požívání zázvoru.

Ale to, co řekl, i když na tom bylo dost pravdy, nebylo dostatečně přesvědčivé. „Nepodílím se na obchodu se zázvorem, leda jako občasný konzument,“ řekl Straha. „A když už jste vypustil nesmysl, kdo by chtěl zabít Yeagera, a proč?“

„Kdo by chtěl zabít Yeagera?“ opakoval Strahův řidič. „Někdo, kdo už má po krk jeho zvyku strkat nos do věcí, do kterých mu nic není. Ujišťuji vás, že si tím nadělal nepřátele.“

„A vy jste jedním z těch nepřátel?“ zeptal se Straha. „Každopádně mluvíte tak, jako byste je dobře znal.“

Musím najít nějaký způsob, jak Sama Yeagera varovat, pomyslel si Straha. Yeager se k němu vždycky choval náležitým způsobem. Jako každý dobře vychovaný muž Rasy, Straha chápal, že loajalita zdola vytváří závazky u těch nahoře. Straha měl u Yeagera dluh, a dluhy bylo třeba platit.

„Určitým způsobem, někdy bych mohl být Yeagerovým nepřítelem,“ odpověděl řidič klidně. „Nicméně nemám nic společného s těmi výstřely, vypálenými na jeho dům. Ve skutečnosti, jestli si vzpomínáte, jsem na ty útočníky střílel.“

„Ano, vzpomínám si,“ řekl Straha, uvažuje o tom, jestli jeho řidič nezahájil palbu jen proto, aby vypadal nevinně.

„Když tak všechno uvážím, pořád si myslím, že ten byl s největší pravděpodobností namířen proti těm čínským ženám,“ řekl Velký Ošklivec. „Útok na vás nebo na Yeagera by byl lépe naplánován a také by pravděpodobně uspěl.“

„Ulevil jste mi na duši,“ řekl Straha suše.

„To rád slyším.“ I hlas jeho řidiče zněl suše. Straha bral většinu Tosevanů doslovně. Tohoto však znal lépe. Řidič pokračoval: „Je to, nicméně, další důvod, abyste netelefonoval Yeagerovi.“

„Může být, jestli to, co říkáte, je pravda,“ řekl Straha. „Ale to jste nedokázal; jen jste se o tom zmínil jako o možnosti.“ Řidič vzdychl. „Kapitáne, je tohle váš den, kdy jste zvlášť obtížný?“

„Možná je,“ odpověděl Straha. „A možná můžeme udělat kompromis. V čase, kdy to bude vyhovovat Yeagerovi, mě odvezete do jeho domu, kde budeme moci mluvit o těchto věcech bez obavy z rizika odposlouchávání telefonních linek.“

„Bude vykonáno,“ řekl Tosevan, a znovu vzdychl. Neměl ze Strahovy žádosti žádnou radost, ale zjevně neviděl způsob, jak se jí vyhnout. Za dlouhá léta exilu se postupně naučil rozumět jemnostem reakcí Velkých Ošklivců. Když se vypravil na Tosev 3, nedovedl si představit, že by taková znalost mohla být užitečná - ale tenkrát si Rasa nedovedla představit spoustu věcí, týkajících se Tosevu 3.

Protože jeho řidič byl také do určité míry jeho hlídačem a spojovacím článkem s tosevanskými úřady Spojených států, Straha usoudil, že by jistá smířlivost byla na místě. „Najíte se se mnou?“ zeptal se: to bylo přátelské gesto mezi Velkými Ošklivci stejně jako mezi Rasou. V kuchyni mám nějaké plátky ze zisuiliho.“

„Neotráví mě?“ zeptal se řidič.

„Pochybuji,“ odpověděl Straha. „Jen málo tosevanských potravin se pro nás ukázalo jedovatých.“ Pomyslel na zázvor.

„A někdy, i když nás otravují, máme z toho potěšení.“

„I tak, kapitáne, myslím, že odmítnu,“ řekl Tosevan. „Nejsou mi příjemné vůně, které vycházejí z vašich mas.“

„Ne?“ Straha pokrčil rameny. Pak si vzpomněl na způsob, jak nejlépe zmanipulovat Velké Ošklivce, zvláště muže. „Když nemáte odvahu vyzkoušet nové věci, zbude víc masa pro mě.“

Pochopitelně, on i řidič usedli ke stolu společně. Tosevan snědl kousek masa ze zisuiho, pak přestal a na okamžik se zamyslel. „Není to tak špatné,“ řekl nakonec, „de jsou všechna vaše masa tak slaná?“

„Ano,“ odpověděl Straha. „Nám, jak dobře víte, připadají zase všechna tosevanská masa nepříjemně bezvýrazná. Ještě bramborové lupínky?“

„Děkuji, ale ne,“ řekl řidič. „Zvládnou to s tím, co tady mám.“ Poslušně dojedl porci, kterou mu Straha naservíroval. Když byl hotov, posbíral své i Strahovo nádobí a příbory, a začal je umývat.

Kdykoli nějaká inteligentní bytost vykonávala pro Strahu podobnou službu, měl pocit, že ho to vrací do pradávných dob Rasy. Většinou by to považoval za návrat k barbarství. Dnes mu to tak ale nepřipadalo.

Tajemník Vjačeslava Molotova nahlédl do pracovny, kterou Molotov většinou užíval. „Soudruhu generální tajemníku, přišel vyslanec Rasy,“ oznámil.

„Děkuji, Petře Maximoviči,“ odpověděl Molotov. Neměl velkou chuť setkat se Queekem, ale těžko mohl odmítnout jeho žádost o rozhovor. „Řekněte mu, že tam hned přijdu.“ Tajemník odešel. Molotov pokýval hlavou, vstávaje. Jestli on shledává rozhovor s Queekem nepříjemným, byl odhodlán k tomu, že z něho ani Ještěr nebude mít velké potěšení.

I když slíbil, že přijde hned, úmyslně si dal na čas, než přišel do místnosti, kde čekal vyslanec se svým tlumočníkem. Queek seděl nevzrušeně, zato Polák, který mu tlumočil, vrhal na Molotova zlý pohled. Generální tajemník ho vychutnával, jako by vychutnával zvlášť jemný čaj.

„Kvěci,“ řekl, jako by se vůbec nebyl opozdil. „Musím vám sdělit, že mírumilovní dělníci a rolníci Sovětského svazu opětovně odmítají zlovolná tvrzení Rasy, pokud jde o údajnou spolupráci se svobodýmilovnými národy v těch částech světa, které momentálně okupuje.“

Queek chvíli mluvil. Tlumočník shrnul jeho syčivý proslov do jediného slova: „Ničevo. „

„To nevadí, eh?“ řekl Molotov. „V tom případě, proč váš šéf žádal o toto setkání?“

Když to tlumočník přeložil, Queek znovu promluvil. Polák převedl jeho slova do ruštiny: „Chtěl jsem vás osobně informovat, že Peking je opět v rukou Rasy. To povede k brzkému ukončení té rebelie, kterou Sovětský svaz podnikl a podporoval.“

„Popírám podněcování povstání svobodýmilovného čínského lidu a Lidové osvobozené armády,“ odpověděl Molotov - pravdivě, protože Mao povstal proti Ještěrům bez jakéhokoli povzbuzování z Moskvy. „A také popírám jakoukoli pomoc tomuto povstání.“ To byla do nebe volající lež, ale Rasa to nikdy nebyla schopná - nezvratně - dokázat.

Queek se kupodivu nepřel. Řekl jen: „Vaše tvrzení beru na vědomí. Jsou také, jak jsem řekl, irelevantní. Čína je naše. Čína zůstane naše. Totéž se týká Západněji položených částí hlavního kontinentu. Naše města v tom regionu příliš netrpěla navzdory škodám způsobeným tamním pobřežním odsolovacím stanicím.“

„Ani s tím nemáme nic společného,“ řekl Molotov. Nebyla to celá pravda, ale nebyla to ani lež. Sovětský svaz pašoval zbraně na Střední Východ, ale místní obyvatelé je používali tak, jak považovali za vhodné oni, nějak si přál SSSR. Mao byl nacionalista, ale byl to také komunista. Arabové a Peršané nenáviděli ideologii Moskvy skoro stejně tolik, jako nenáviděli Rasu.

„Vaše rakety nazývané Kat'uše byli mezi zbraněmi použitými proti odsolovacím stanicím,“ řekl Queek.

„Kat'uše jsou ve výrobě víc než dvacet let,“ řekl Molotov uhlazeně. „Mnoho jich bylo ukořistěno fašisty při jejich vpádu do Sovětského svazu, a další Rasou. Ty zbraně se také často napodobují.“

„Vy máte vždycky omluvy a výmluvy,“ řekl Queek. „Divíte se, že má Rasa potíže brát vás vážně?“

„Co mám já, to je stížnost, a Rasa udělá dobře, když ji vážně vezme,“ řekl Molotov - skutečně měl v úmyslu postarat se, aby odtud Queek odcházel otrávený.

„Budeme s ní zacházet s vážností, jakou zasluhuje, ať to bude cokoli,“ odpověděl Ještěr. „Připadá mi zvláštní, že toto ne-impérium, příčina tolika stížností, nyní nějakou uplatňuje. Mluvte. Doufám, že nejde o nějakou frivolnost.“

„Nic takového,“ řekl Molotov, kterému byla frivolnost stejně cizí jako satyriasis.¹⁵ Ironický styl, který Queek nasadil, mu také vyhovoval; lichotil si, že je v něm lepší než Ještěr. Pokračoval: „Má stížnost - stížnost Sovětského svazu - je ta, že vaše importovaná domácí zvířata se začala zabíhat z pohraničních oblastí teritoria, které okupujete, na území nezpochybnitelně pod jurisdikcí Sovětského svazu. Žádám, aby Rasa učinila všechno, co je v jejich silách, aby učinila přítrž tomuto vnikání, a abyste zaplatili náhradu za škody na naší úrodě a dobytku.“

„Zvířata, naneštěstí, nevědí nic o politických hranicích. Jdou tam, kde mohou najít potravu,“ řekl Queek. „Nebudeme si stěžovat, když je zaženete zpátky přes hranice. Nebudeme si také stěžovat, jestli je zabijete, když je objevíte na vašem území. Náhrada mi nepřipadá nerozumná, za předpokladu, že vaše nároky nebudou přemrštěné.“

To byla mírnější odpověď, než Molotov očekával, což ho zklamalo. Řekl: „Některá vaše zvířata ničí úrodu, která bude poskytovat chléb pro sovětský lid. Některá zabíjejí kuřata a kachny, a je dokonce známo, že zabíjejí i psy a kočky.“

Tentokrát překlad chvíli trval; tlumočník musel Ještěrovi vysvětlit, o jakých druzích zvířat Molotov mluvil. Konečně Queek řekl: „Myslím, že mluvíte o beffelech, pokud jde o váš dobytek, o beffelech a možná i o tsiongíích.“

Molotov se pramálo staral o názvy Rasy pro její otravná stvoření. Už se to chystal říct, ale ovládl se. Queek by jistě odpověděl, že ani jeho nezajímají správné názvy pozemských zvířat. Předvídat, co by mohl oponent udělat, bylo stejně důležité jako protiútok po výpadu. Sovětský vůdce se spokojil s poznámkou: „Ať jsou to jaká chtějí zvířata, je to

škodná, a na sovětské půdě budou vyhlazena.“

„Přeji vám mnoho štěstí při vašem úsilí v tomto směru,“ řekl Queek, a znělo to sardonicky. „Rasa se pokoušela o totéž už dávno před ustavením Impéria. Přes některé dílčí úspěchy v tom však nepochybně neuspěla.“

Molotov Ještěra chvíli studoval. Zdráhavě dospěl k závěru, že Queek, navzdory svému sarkasmu, nežertuje. Vzpomněl si na divoké kočky, které se živily holuby, myšmi a veverkami, a na smečky divokých psů, které se živily zdechlinami ve městech a občas zabily na venkově i ovci nebo krávu. „Říkáte mi tedy, že jste na nás vypustili nový mor,“ řekl.

Queek pokrčil rameny. „Vy máte svá domácí zvířata, a my svá. Doprovázela nás, jak se Impérium rozšiřovalo. Nevidíme důvod, proč by tomu v tomto ohledu mělo být na Tosevu 3 jinak než na kterémkoli jiném světě.“

„Vy jste nás nedobyli, jako jste dobyli ty ostatní světy,“ řekl Molotov. „Vaše zvířata nemají na naší půdě co dělat.“

„Opakuji: jsme ochotni diskutovat o přiměřené náhradě,“ řekl vyslanec Rasy. „Ale také opakuji, že je od vás nerozumné očekávat, že si udržíme neustálou kontrolu nad všemi našimi zvířaty. Jsem si zcela jist, že vaše vlastní ne-impérium by toho nebylo schopno, tak proč předpokládáte, že my to dokážeme?“

Na to Molotov nenalezl žádnou dobrou odpověď. Změnil půdu: „Zdá se mi, že se snažíte pomocí změn životního prostředí dosáhnout toho, čeho jste nedosáhli na bitevním poli nebo u jednacího stolu.“

„Naším úmyslem je kolonizovat tento svět. Nikdy jsme neřekli nic jiného,“ odvětil Queek. „Nejsme ve válce se Sovětským svazem ani se žádným jiným z ostatních nezávislých tosevanských ne-impérií, ale doufáme a očekáváme, že časem plně začleníme do Impéria celý Tosev 3.“ „To se nestane,“ prohlásil Molotov. „Možná máte pravdu,“ řekl mu Ještěr. „Nepopírám tu možnost. Ale, jak jsem řekl při našem předchozím setkání, nemusí to být nezbytně k vašemu prospěchu. Jestli se stanete hrozbou pro Impérium jako celek, nejen pouze pro mír a pořádek tady na Tosevu 3, budeme tak nelitostní, jak to okolnosti budou vyžadovat. Nepochybuje o tom, že to myslím naprosto vážně.“

Molotov o tom nepochyboval, jakkoli by si to byl přál. „My musíme být také schopni chránit se před vámi,“ varoval.

„Vy chcete, abychom opustili cestu technického pokroku. Jak jsem řekl už předtím, to je nemožné.“ SSSR se nemusel chránit jen před Rasou. Jeho potenciálními nepřáteli zůstávaly Reich a USA. Stejně tak v omezené míře i Japonsko. Za rusko-ja-ponské války byl Molotov ještě chlapec, ale stále si pamatoval tehdejší ponížení své země.⁶ Jednoho dne Sovětský svaz předložil účty všem svým sousedům, lidským i těm ostatním.

Queek řekl: „Zdá se tedy, že jsme na kolizním kursu. V tom případě se však nářky nad domácími zvířaty stávají méně důležitými, nesouhlasíte se mnou?“

Molotov pokrčil rameny. „Protože spolu nebojujeme, podle mého názoru uděláme nejlépe, když se budeme chovat, jako bychom spolu byli v míru.“

„Ah,“ řekl Ještěr. „To je rozumný postoj, musím připustit.“

Od vás bych ho neočekával.“ Polský tlumočník se zašklebil, když to přeložil do ruštiny.

„Život je plný překvapení,“ řekl Molotov. „Máme ještě něco dalšího k projednání?“

„Myslím, že ne,“ odvětil Queek. „Předal jsem vám prohlášení, jak požadovali moji nadřízení, vyslechl jsem vaši stížnost, navrhl jsem možné řešení a poslouchal jsem vaše vyhrůžky, týkající se technické odvahy vašeho ne-impéria. Myslím, že program je vyčerpán.“

„Vyhrůžky padly z obou stran,“ řekl Molotov ledově a vstal. „Setkání je ukončeno. Strážé vás doprovodí k vašemu vozu. Dobrý den.“ Neřekl koukejte táhnout, ale jeho chování to naznačovalo.

Jakmile Ještěr a jeho tlumočník odešli, Molotov odešel do šatny, kde si převlékl šaty, ponožky i prádlo. Jestli sem Ještěr nebo jeho lidský poskok propašovali nějaké odposlouchávací zařízení, nedostane se dál než do této místnosti.

Molotova by zajímalo, jestli Rasa věděla, že lidské návštěvníky přijímal v jiné místnosti. Nepřekvapilo by ho to. Vůbec mu nevadilo urážet Rasu - nebo kohokoli - ale nechtěl to dělat tak, aby o tom nevěděl.

Jakmile se převlékl do svých starých šatů, zaručeně nekon-taminovaných, Molotov se vrátil do své pracovny. Sotva se posadil, zazvonil telefon. Zvedl sluchátko. „Maršál Žukov je na drátě,“ řekl tajemník.

Molotovův výraz se nezměnil, ale uvnitř se zamračil. Žukov byl informován až příliš dobře o jeho odchodech a příchodech. To znamenalo, že maršál musel mít svého člověka mezi Molotovovými pobočníky. „Spojte ho,“ řekl Molotov, potlačuje povzdech, a pak: „Buďte zdrav, Georgiji Konstantinoviči. Jak se daří?“

„Děkuji, dobře, soudruhu generální tajemníku,“ odvětil Žukov, navenek uctivě. Ale, jako hrubý voják, neměl trpělivost dlouho vést nezávazné zdvořilé řeči. „Co chtěl ten Ještěr?“

„Pochlubit se, že Rasa potlačila povstání v Číně,“ řekl Molotov. „Myslel si, že to ještě nevíme.“

„Aha,“ řekl Žukov. Molotov si dovedl představit jeho přikývnutí, i když ho neudělal. Pak maršál pokračoval: „Až budou Číňané připraveni, nebo když je trochu povzbudíme, povstanou samozřejmě znovu. Doufám, že i vy jste měl připraveny své stížnosti.“

„Ovšemže ano - tu záležitost s těmi zvířaty z Domova, která pronikla na naši půdu,“ řekl Molotov. Žukov to už slyšel od někoho jiného, ne od něho. „Hrozí, že se stanou problémem pro naše pohraniční oblasti, ale Queek byl velmi smířlivý v otázce odškodnění.“

„Byl bych raději, kdybyste přišel na něco tvrdšího,“ zabručel Žukov, „ale zahraniční záležitosti jsou vaše doména.“

Dokud mi to bude vyhovovat. Ani maršál Žukov vždycky neřikal všechno, co si myslel. Ale taky nemusel. Stačilo, že držel moc ve svých rukou.

Na vyslanectví Rasy v Reichu se Felless cítila izolovaná, neužitečná a frustrovaná. Když odešel Ttomalss, neměla už nikoho, s kým by si mohla popovídat na skutečně profesionálním základě. Většina mužů a žen na vyslanectví jednala s Němci čistě pragmatickým způsobem, aniž by se starala o teoretické základy mezidruhových vztahů.

Ani Němci se o ně nestarali, pokud mohla Felless říct. Jak čas plynul, byli stále méně ochotni diskutovat s ní o racionálním pozadí jejich podivného ne-impéria. Mívala dost potíží pochopit i to, o čem byli ochotni diskutovat. Ted', když nové informace přicházely pomaleji než předtím, byla zoufalá už z pouhé snahy najít nějaký smysl v jejich

systému.

Uvažovala o tom, že by urazila některého německého představitele do té míry, aby ji jeho vláda vykazala z jejich ne-impéria, jak se to podařilo Ttomalssovi. Nejenže o tom uvažovala, také se o to párkrát pokusila. To jí přineslo uřvané hádky s Velkými Ošklivci, ale bohužel, rozkaz k vyhoštění nepřišel. Zůstávala uvázaná v Norimberku, uvázaná bez naděje na únik a nenávidící každý okamžik svého pobytu tady.

Jen její pracovní pro ni znamenala únik. Zde mohla analyzovat takové údaje, jaké chtěla, a měla přístup k širšímu světu Rasy prostřednictvím počítačové sítě. A ...

Mohla ve své pracovně zůstat celá dny, přinést si jídlo z jídelny, uskladnit je v malé lednici a pak si je ohřát v ještě menší mikrovlnné troubě. Zamčené dveře byly štítem proti světu mnohem nepříjemnějšímu, než si dovedla představit, když se probudila ze studeného spánku. Za tímto štítem si mohla namlouvat, že ten svět zmizel.

Když dojedla prvních pár jídel, které měla v chladničce, přešla ke stolu, otevřela zásuvku, sáhla za několik složek s dokumentací a vytáhla malou plastovou lahvičku do poloviny naplněnou hnědým práškem. „Při Císaři,“ řekla tiše, „závor je jediná věc, která dělá z Tosevu 3 alespoň přibližně svět, na kterém má cenu žít.“

Její prsty se chvěly nedočkavostí, když odšroubovávala uzávěr. Nepožívala závor tak často, jak po něm toužila, už kvůli trestům, které za to nyní byly pro muže a ženy - zvlášť ženy - stanoveny. Jen když si byla jistá, že ji nikdo nevyruší, dokud nepřestane uvolňovat své feromony, dovolila si nasypat závorový prášek na dlaň, sklonit nad ním hlavu a slíznout ho.

Horká, kořenitá chuť závoru byla sama o sobě kouzelná, ale nebyla téměř ničím ve srovnání s tím, co ta rostlina udělala, když ji začala kolovat v krvi a pronikla do mozku. Cítila se všemocná. Někde na dně mysli věděla, že ta všemocnost i rozkoš, která ji provází, jsou pouhými iluzemi. Věděla to, ale nestarala se o to.

Věděla také, že ta euforie nepotrvá dlouho. Nikdy netrvala. Toužila po tom, aby trvala navěky. Ale ta rostlina takhle nefungovala, jakkoli moc si to přála.

Až příliš brzy se začala propadat do deprese, která byla cenou, již platila za předchozí euforii. Zoufale zasyčela a znovu přešla ke stolu. Věděla, že když si vezme další dávku, deprese po ní bude ještě horší a hlubší. Věděla, ale nedbala na to. To bude až potom. Teď se cítila tak špatně, že tomu potřebovala uniknout.

A únik byl nedaleko. Vzdechla a zachvěla se rozkoší. Opět byla skvělá, silná, neporazitelná. Opět mohla zasyčel telefon. Vydala se k němu důstojným krokem, jako by byla Císař, vykonávající nějaký obřad. Nevadilo jí telefonovat, když byla pod vlivem závoru; cítila se tak chytřejší než volající, ať to byl kdokoli. Tentokrát se na obrazovce objevil vyslanec Veffani. „Zdravím vás, nadřízený pane,“ řekla a zaujala uctivý postoj.

„Já zdravím vás, starší výzkumnice,“ odpověděl Veffani. „Přijďte, prosím, okamžitě do mé pracovny. Z Káhiry přiletělo několik mužů a žen projednat naše současné vztahy s Reichem, a váš přínos by mohl být cenný.“

Felless na něho vyděšeně pohlédla, /de, nadřízený pane -“ začala, a objevila, že je rozdílné cítit se skvělá a skutečně taková být. Kdyby teď vyšla ze své pracovny, obrátila by vzhůru nohama celé vyslanectví, nemluvě o té místnosti plné mužů a žen se zdobnými tělními kresbami. Ale jakou omluvu najít, když vyslanec žádá o její přítomnost? Závor jí neposkytl žádný geniální nápad. Alespoň se pokusila: „Nadřízený pane, nemohla bych se té konference zúčastnit po telefonu? Právě pracuji na důležité zprávě a -“

„Ne,“ přerušil ji Veffani. „To by mohlo vést ke zmatkům. Prosím, přijďte osobně.“

Řekl prosím, ale mínil to jako rozkaz. „Ale, nadřízený pane -“ opakovala Felless. „Právě teď to není ten nejlepší nápad.“

Veffani věděl o jejím návyku na závor - nebo spíš věděl, že ho kdysi měla. Doufala, že pochopí, co se snaží naznačit.

Ale nepochopil. Řekl: „Starší výzkumnice, vaše přítomnost je nezbytná. Okamžitě přijďte.“

Felless vydala dlouhý, syčivý povzdech. Zapomněl na tu rostlinu, nebo využije této příležitosti, aby ji odhalil a vystavil potrestání? Na tom vlastně nezáleželo. Nenechal jí žádnou volbu. Znovu vzdechla. „Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekla a přerušila spojení.

Věděla, co se stane, když vyšla na chodbu a zamířila k Veffaniho pracovně. Jediná otázka byla: kde a s kým. Ušla sotva pár kroků, když uviděla Slomikka, vědeckého důstojníka.

Také ji spatřil. „Zdravím vás, starší výzkumnice. Jak se vám dnes ...?“ Jeho hlas se vytratil, když se její feromony dostaly k jeho čichovým receptorům. Vzpřimil se, až stál skoro tak vztyčený jako Velcí Ošklivci. Hřebínek šupin na jeho hlavě se také vztyčil.

Jeho vizuální signál zapůsobil na Felless stejně jako předtím její pachový na něho. Předklonila se, až se její čumák téměř dotýkal podlahy: pářící postoj se dost podobal uctivému postoji. „Pospěšte si,“ řekla ta malá část její racionální mysli, která ještě fungovala. „Musím jít k vyslanci.“

Slomikk neposlouchal. Ani to neočekávala. Přistoupil k ní zezadu. Jeho ocasní pahýl sebou mimovolně pohyboval sem a tam. Vědecký důstojník vnikl svým pářícím orgánem do její kloaky. Rozkoš, kterou pocítila, byla odlišná od té, kterou přinášel závor, ačkoli by nedokázala říct v čem.

Pamatovala si z předchozího páření, že ta rozkoš usnadní pád ze závorových výšin. Když Slomikk skončil, zasyčel rozkoší. Felless se vzpřimila a spěchala k Veffaniho pracovně.

Cestou se s ní spářil ještě jeden muž. Veffaniho tajemnice byla žena, atak si nevšimla feromonů, uvolňovaných Felless. Řekla jen: „Jděte dál, nadřízená paní. Vyslanec vás očekává.“

„To ano,“ řekla Felless. Ale ne takto. Vzdechla, uvažujíc, jestli položí další vejce. Zdálo se, že páření pod vlivem závoru vedlo ke graviditě méně než páření během normální sezóny, ale dojít k tomu mohlo. To věděla z vlastní zkušenosti.

Sbírajíc své síly k tomu, o čem věděla, že přijde, vešla do zasedací místnosti. Veffani otočil jeden oční výčnělek ke dveřím. „A, už je tady,“ řekl. „Starší výzkumnice, právě povídám mužům a ženám z Káhiry o pokrocích, které jste učinila při rozplétání...“

Stejně jako u Slomikka, i jeho hlas se vytratil. Ventilační systém k němu i k ostatním mužům a ženám v místnosti přivál její feromony. Ženy si ničeho nevšimly. Muži ano. Téměř unisono vyskočili ze židlí a napřímili se. Jejich hřebínky se vztyčily. Tentokrát měly i varovnou funkci směrem k možným sokům a konkurentům.

Felless se předklonila. Jedna z žen z Káhiry vykřikla: „Při Císaři, ona si vzala zázvor!“

Felless sklopila oči při zmínce o panovníkovi. Protože špička jejího čumáku nebyla daleko od koberce, měla skvělý výhled na jeho vzorek. Nějaký muž - nevěděla, jestli to byl Veffani nebo některý z návštěvníků z Káhiry - k ní přistoupil a začal se s ní pářit. Ostatní muži se začali spolu rvát. Židle létaly všemi směry. A jeden muž, podnícený jejími feromony, zaujal pářící postoj před ženou, která neměla své období. Ta znechuceně vykřikla.

Ve chvíli, kdy zázvor vyprchal z jejího systému, si Felless myslela, že se s ní spáří všichni muži v místnosti. Napřímila se, ale jeden z mužů z Káhiry se s ní pokoušel spářit znovu.

„Dost,“ řekla, a doufala, že to opravdu znělo, jako by to myslela vážně.

„Ano, dost.“ To byl Veffani, který vypadal do morku kostí otřeseně. Když se rozhlédla po konferenční místnosti, Felless mu to mohla mít sotva za zlé. Jedna židle ležela na stole. Nějaký muž si hladil škrábance od drápů na boku, jiný si ošetřoval pokousanou ruku, která krvácela.

Obracejíc se k Veffanimu, zaujala uctivý postoj - opatrně, aby si ho některý z mužů nevyložil jako pářící postoj.

„Omlouvám se, nadřízený pane,“ řekla. „Věděla jsem, že se něco takového stane, když sem přijdu, ale vy jste to ode mě žádal, a já jsem neměla jinou možnost než poslechnout.“ „Vy jste požívala zázvor,“ řekl Veffani. „Pravda,“ připustila Felless to, co mohla těžko popřít. Teď na ni padla následná deprese. Ať s ní udělá vyslanec, co chce, v této chvíli měla pocit, že si to zaslouhuje, a ještě něco navíc.

„Vysoce postavené ženy musí být příkladem těm dole,“ řekl Veffani. „Starší výzkumnice, vy jste porušila tuto základní povinnost.“

„Pravda,“ opakovala Felless. Veffani způsobil, že se začala cítit ještě hůř, než už se stejně cítila. „Udělejte se mnou, co je vám líbo, nadřízený pane. Nechci se vyhýbat odpovědnosti.“

Veffani k ní otočil oba oční výčnělky. „Vím, že jste tu nebyla šťastná, starší výzkumnice. V souladu s tím nejpřísnější trest, který vám mohu uložit, je požadavek, abyste pokračovala ve svých povinnostech a výzkumu Němců přesně tak, jako doposud.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekla Felless tupě. Ani v hlubinách své deprese nemohla uvěřit tomu, že si zaslouhuje tak přísný trest.

Podplukovník Johannes Drucker šel právě kolem závodu na výrobu tekutého kyslíku v Peenemunde, když ampliony po celém areálu ohromného raketového komplexu začaly vyvolávat jeho jméno: „Podplukovník Drucker! Podplukovník Drucker! Okamžitě se hlase u velitele základny! Podplukovník Drucker ...!“

„Donnerwetter!“ zamumlal Drucker. „Co se, kčertu, zase posralo?“ Nepamatoval si, kdy naposled někoho takhle povolávali ke generálporučíkovi Dornbergerovi.

Nemohl se ani hlásit okamžitě, protože se nacházel na druhé straně plochého poloostrova Peenemunde, a k pracovnímu velitele základny to měl pár kilometrů. Vyrázil po silnici, doufaje, že se mu podaří někoho stopnout.

Ale neměl štěstí. Musel ujít celou cestu a dorazil zpocený, jak jen bylo možné v chladném podnebí severního Německa. „Hlásím se podle rozkazu,“ řekl Dornbergerovu pobočníkovi, vyzáblému majorovi jménem Neufeld, který vždycky vypadal, jako by ho bolel žaludek.

„Ano, podplukovníku. Okamžitě, prosím.“ Major Neufeld stiskl knoflík interkomu a řekl dvě slova: „Je zde.“

„Pošlete ho dál,“ řekl Walter Dornberger, a Neufeld rukou pokynul Druckerovi, aby vstoupil do velitelské svatyně. Walteru Dornbergerovi bylo hodně přes šedesát, byl holohlavý, ale stále vzpřímený a energický. Za první světové války sloužil u dělostřelectva a od počátku druhé světové války velel Peenemünde. O raketách a kosmických letech věděl víc než většina žijících lidí.

„Heil Himmler!“ řekl Drucker a vymrštil ruku ve stranickém pozdravu, který se stal i vojenským pozdravem. „Hlásím se podle rozkazu.“

„Heil,“ odpověděl Dornberger, ačkoli jeho pozdrav byl spis mávnutím ruky. „Zavřete za sebou dveře, Druckere, a posadte se.“

„Ano, pane generále,“ řekl Drucker a uposlechl. Snažil se vypadat rázně a schopně a- ze všeho nejvíc - nevinně. „Co se děje?“

„Dostal se ke mně dopis, zmiňující vaše jméno v neobvyklých souvislostech.“ Dornberger mu přisunul přes stůl list papíru. „Řekněte mi, co si o tom myslíte, když budete tak laskav.“ Ještě než ho Drucker vzal do ruky, už věděl, co to bude. A bylo to ono: udání z pera Gunthera Grillparzera. Možná Grillparzer nakonec neuvěřil, že je Drucker esesman. Nebo možná uvěřil, a rozhodl se mu udělat potíže ve Wehrmachtu. Měl jsem ho zabít, když jsem měl tu příležitost, pomyslel si Drucker, jeho i tu jeho přítelkyni.

„No?“ zeptal se generál Dornberger, když Drucker odložil papír.

„No co, pane generále?“ odpověděl Drucker. „Jestli chcete mou hlavu na míse, tohle vám dává důvod udělat to. Jestli ne, hodte to smetlí, kam to patří, a pojďme po své práci.“

Dornberger poklepal na dopis prstem zahnědlým od nikotinu. „Takže tedy popíráte tato obvinění?“

„Ovšemže je popírám,“ zvolal Drucker. „Jen člověk, který chce spáchat sebevraždu, by je připustil.“ Byl vychován, aby se bál Boha a říkal pravdu. Ta druhá věta byla holá pravda ... a gestapa se bál taky.

„Ten chlap uvádí určité podrobnosti,“ poznamenal velitel základny. „Kdyby tam nebyl, kdyby se to nestalo, jak říká, jak by je mohl znát? Trochu jsem si to prověřil. Ten plukovník Jáger měl být zatčen. Nějak k tomu nedošlo - nějak se mu podařilo uprchnout, zjevně do Polska. Předpokládá se, že tam zemřel.“

„Ano?“ Druckera polil mráz. Dornberger nechtěl jeho hlavu na míse - to už velitel základny dokázal. Ale byl to

svědomitý člověk, nebo možná jen dobrý inženýr - chtěl přijít věcem na kloub. Drucker se nikdy nedověděl, co se stalo s jeho velitelem pluku poté, co ho ta ruská pilotka odvezla pryč.

„Ano.“ Dornberger znovu poklepal na dopis Gunthera Grillparzera. „Ptám se vás znovu, Hansi - co s tím? Co řeknu, když sem přijdou esesáci a začnou mi klást otázky, které teď kladu já vám?“

To byla férová otázka - víc než férová. Drucker rychle uvažoval. „Pane generále,“ řekl, „je jasné, že někdo v SS mě nemá rád. Stejně jako šli po mé ženě ...“

„Ano.“ Dornberger přikývl. Drucker mu neřekl - Drucker by neřekl nikomu až do smrti - že Kathe skutečně měla židovskou babičku. Kdokoli to objevil, měl pravdu, i když Drucker a Dornberger dokázali, aby bylo vyšetřování zastaveno. Velitel pokračoval: „Říkáte, že je to další smyšlenka?“

„Ano, pane generále,“ odpověděl Drucker. „Jeden způsob, jak do toho dopisu dostat všechny ty podrobnosti, je vyrobit si je. SS zná můj služební záznam, zná jména mužů, s nimiž jsem sloužil. Ten dopis zní, jako kdyby Grillparzer byl stejný vrah jako já. Myslíte, že by někdo, kdo by skutečně udělal něco takového, vykládal celý příběh vám nebo esesákům?“

„Pravda - na tom něco je,“ řekl generál Dornberger.

Drucker přikývl, snaže se vypadat přesvědčivě. On sám byl přesvědčen, že Gunther Grillparzer už nebude ve svém bytě ve Výmaru, kdyby tam gestapo nebo on znovu zaklepal. Bývalý střelec pravděpodobně změnil i své falešné jméno i svou přítelkyni, ačkoli Friedli stála za to, aby se jí držel. Nic však nestálo za riziko, že člověk přijde o život na konci struny z piána, když si někteří důmyslní muži dají dost práce stím, aby ho tam dostali.

Dornberger si zapálil doutník. Namířil jím na Druckera, jako by to byla pistole. „Uvědomujete si, že jestli váš nepřítel v SS touží po vašem skalpu dostatečně silně, tak prostě přijde a sebere vás bez ohledu na všechno, co v tom mohu udělat já?“

„Ano, pane generále, to chápu,“ řekl Drucker. Věděl, že to zní ustaraně - měl starosti. Ale každý, kdo měl mocného nepřítele v SS, měl plné právo dělat si starosti. To dokazovala víc než celá jedna generace německé historie.

„Tak dobře.“ Generál Dornberger vzal Grillparzerův dopis, složil ho na třetiny, jak byl složený v obálce, a pomalu a metodicky ho roztrhal na kusy. „Myslím, že budeme moci pokračovat na tomto základě. Chápete, že Neufeld to viděl taky?“

„To jsem očekával, pane generále,“ řekl Drucker, přikyvuje. „Ale major Neufeld by neřekl své babičce její vlastní jméno, kdyby se ho na ně náhodou zeptala.“

Dornberger se zachechtal. „Neříkám, že se mýlíte. Řeknu vám, že to je jeden z důvodů, proč je pro mě tak užitečný. Jestli váš nepřítel poslal kopie toho dopisu ještě jiným lidem kromě mě - což mi připadá docela možné - pokusíme se to vyřídit tak, jak jste navrhl.“ Znovu potáhl z doutníku a odložil jej na popelník. Vydechuje kouř, pokračoval: „Můžete jít, podplukovníku.“

Drucker vyskočil na nohy a zasalutoval. „Heil Himmler!“ řekl, stejně jako při příchodu. Napadlo ho, co to dělá, když zdraví muže, který, kromě toho, že vedl Reich, vedl také tu sebranku, která se pokoušela zničit Kathe, tu sebranku, která se snažila, aby ho vyhnali z wehrmachtu, tu sebranku, která teď po něm zase nepochybně půjde, díky Guntheru Grillparzerovi.

Ale nedalo se nic dělat. Dokud žil ve Velkoněmecké říši, musel navenek dodržovat její zvyklosti. Rázně udělal čelem vzad a vypochoďoval z pracovny generála Dornbergera. Tvář majora Neufelda v předpokoji nedávala najevo nic kromě pře-kyselení žaludku. Drucker mu kývl na pozdrav a vyšel ven.

Právě vycházel z administrativního střediska, když před ním zastavil černý mercedes. Vystoupili z něho dva příslušníci gestapa a spěšně vešli do budovy. Nevěnovali mu žádnou zvláštní pozornost, ale byl by vsadil marku proti feniku, že jiný důvod pro příjezd do Peenemiinde neměli.

Do pekla s tebou, Grillparzere, ty zkurvysynu, pomyslel si Drucker. Jestli mě potopíš, vezmu tě sebou. Znal jméno, pod kterým bývalý střelec žil ve Vymaní. Jestli podle toho gestapo nedokáže toho bastarda vystopovat, tak ti chlapi za moc nestojí.

Když se Drucker vzdaloval od administrativní budovy, byl zvědav, kdy ampliony začnou znovu vyvolávat jeho jméno. SS chtěly jeho skalp už od té doby, kdy se mu podařilo dostat Ká-the z jejich drápů. Jestli je Dornberger nepřesvědčí, aby ho nechali na pokoji ...

Co by pak udělal? Vytáhl by pistoli a padl by v bóji? Zastřelil by se, aby ho nemohli mučit? Kdyby udělal kteroukoli z těch věcí, jak by se pak pomstil Guntheru Grillparzerovi? A co by se pak stalo s jeho rodinou? Ale kdyby to neudělal, uchránilo by to jeho ženu a děti? A jaké hrůzy by čekaly na něho?

Ampliony stále mlčely. Drucker zůstal stát tak, aby měl výhled na černý mercedes. Asi za tři čtvrtě hodiny oba gestapáci vyšli z administrativního střediska a nasadili do auta. Podle toho, jak praskli dvířky, nebyli právě v nejlepší náladě. Mercedes vyrazil se zaježením pneumatik, přičemž málem přejel dva vojáky, kteří se chystali přejít silnici.

Drucker to sledoval se stejnou divokou radostí, jakou pociťoval, když namířil pistoli Grillparzerovi do tváře. Předtím nezažil takovou zvláštní rozkoš od té doby, kdy za války dostal ještěřtí tank. Někdo se ho pokusil zničit, pokusil se a neuspěl. Tak měly věci fungovat, ale příliš často tak nefungovaly.

S pohvizdováním vešel do důstojnického klubu, objednal si sklenku šnapsu a s velkou chutí ji hodil do sebe. Chlapík za barem, mladý světlolasý desátník jako z náborového plakátu, se na něho usmál. „Vám se muselo přihodit něco dobrého, pane plukovníku,“ řekl.

„No, dalo by se to tak říct,“ souhlasil Drucker. „Dejte mi ještě jednu. Nic na světě se nevyrovná pocitu, který máte, když na vás někdo vystřelí a mine vás, víte?“

„Když to říkáte, pane plukovníku,“ odpověděl barman. „Je mi líto, ale já sám jsem žádný boj neviděl.“ V jeho hlasu byl zdvořilý údiv: jaký boj teď Drucker mohl zažít?

Ale Drucker to věděl - a byl to boj, i když nebyly vypáleny skutečné výstřely. „Nelitujte toho, synu,“ řekl. „Považujte se za šťastného. Byl bych rád, kdybych o sobě mohl říct totéž.“

„Germáni!“ vyhrkla Monika Dutourková, když se setkala se svým bratrem v Jardin Puget, pár bloků od marseillského Starého přístavu. Nedaleko odtud hráli zpocení kluci fotbal na jednu branku.

„Nemluv ještě,“ varoval ji Pierre. Rozhlédl se kolem, aby se ujistil, že nikdo v parku jim nevěnuje pozornost, pak vytáhl z kapsy malý přístroj očividně nikoli pozemské výroby. Teprve až ji jeho pomocí prozkoumal a zkontroloval jeho displej, přikývl a řekl: „V pořádku. Bošové na tebe nenasadili žádné ucho.“

„Germáni,“ řekla znovu Monika; ani obvyklá francouzská pohrdavá přezdívka nestačila uspokojit její hněv. Jedině tím, že je nazvala přesně tím, čím byli, mohla dát alespoň částečně průchod hnusu, který začala k okupantům cítit.

K jejímu značnému roztrpčení se její starší bratr zasmál. „Ty sis hleděla jen své práce, dokud tě neotravovali příliš. Teprve až tě začali otravovat osobně, tak jsi objevila, že všechny nenávidíš, co?“

„Oh, sklapni, k čertu s tebou,“ řekla Monika. Pierre ji klidně nechal, aby si dvacet let myslela, že je mrtvý; neviděla tedy žádný důvod, aby na něho plývala zdvořilostí. „Tohle je obchodní záležitost. Jestli dokážeme přimět Ještěry, aby zlikvidovali Dietera Kuhna - „

„Já ho setřesu ze zad a ty z břicha,“ přerušil ji Pierre, což ji málem přimělo, aby se otočila na podpatku a vystřelila z parku. Pierre pokračoval: „Eh bien, žádná z těch věcí by nebyla tak špatná.“ •

„Hezké od tebe, že to říkáš,“ řekla Monika nakvašeně. Bylo jí až k smrti nanic z Kuhna. Ale nebyla to její smrt, kterou chtěla, byla to sturmabannfuhrerova smrt. Toužila po tom, tak jak by nikdy netoužila po živém nacistovi.

Pierre zakýval ukazovákem. Byl smutnooký a zavalitý, zcela nepodobný tomu mladému poilu, 17 který odešel v roce 1940 bojovat proti Reichu. Ani ona už nebyla ta malá holčička jako tenkrát. Teď řekl: „Musíš pochopit, já necítím nenávist k Němcům jenom proto, že to jsou Němci. S některými z nich obchoduji, a taky na tom slušně vydělávám.“ Monika pohodila hlavou. „Ušetři si ty reklamy, k čertu. Mn oba chceme smrt toho jednoho, a chceme to udělat tak, abychom z toho nemohli být obviněni. Ty máš styky s Ještěry, abys to mohl zařídít, a - „ Zarazila se.

„A co?“ pobídl ji bratr.

Neochotně pokračovala: „A, protože přichází do mene bytu každých pár dní, máme místo, kde by si ho Ještěři mohli vyčíhat.“

„Aha,“ řekl Pierre. „Ty chceš, aby zemřel šťastný, chápu.“

„Chci, aby zemřel,“ procedila mezi zuby Monika. „Je m jedno jak. Nezůstane šťastný, krucifix“

„Asi ne,“ řekl Pierre tónem muže činícího významný ústupek. Posadil se na dřevěnou lavičku s rezavými železnými opěradly. Monika zůstala stát s rukama opřenými v bok; svým způsobem ji bratr dokázal rozčítit skoro stejně jako Dieter Kuhn. Pierre pokračoval: „Dobře, podívám se, co se dá dělat. Kdy ten nácek za tebou zase přijde? Dnes večer?“ Monika se zatvářila kysele. Muset připustit, že k ní Kuhn vůbec dochází, bylo ponižující. Muset však připustit, že zná jeho časový rozvrh, to bylo jaksi ještě horší. Ale bylo tomu tak, a sotva mohla předstírat něco jiného. Zdráhavě odpověděla: „Ne, byl tam včera, a to znamená, že nepřijde dřív než zítra, a pak dva dny po tom, a tak dál.“

„Spořádaný chlap, co?“ zachechtal se Pierre. Monika měla chuť ho něčím praštit. V této chvíli by jí vůbec nevadilo, kdyby byl mrtvý. Ale on řekl: „Tak dobře, sestřičko, předám to dál. A kdo ví? Může být, že zanedlouho bude na tvého Němce čekat někdo šupinatý, až nácek potáhne domů.“

„Není to můj Němec, a ty můžeš táhnout rovnou do pekla jestli ho tak nazveš ještě jednou,“ řekla Monika. Nemusela brát ohled na to, aby udržela Pierra ve vstřícné náladě. Měl své vlastní dobré důvody, aby si přál Kuhnovu smrt. To umožnilo Monice, aby si dopřála jisté potěšení a zadostiučinění, když se k němu obrátila zády a odpochovala pryč podél oleandrů, které chránily Jardin Puget před hlukem z ulice.

Měla by z toho ještě větší potěšení, kdyby za sebou nebyla slyšela Pierrův smích.

Protože ten večer nemusela obveselovat Dietera Kuhna, mohla pokračovat ve své práci. Četba latinských textů, zvláště textů plných nestandardních zkratk, jí do jisté míry pomohla vypustit přebytečnou páru. Vědci se těmito texty budou zabývat i za tisíc let, dlouho, dlouho potom, co ona i Dieter Kuhn budou dávno mrtví. Uvažování v těchto termínech jí vrátilo smysl pro proporce.

Vycenila zuby v čemsi, co mělo být úsměvem. Při troše štěstí bude za tisíc let Dieter Kuhn mrtvý o něco déle než ona. Přežít ho je ta nejlepší pomsta, pomyslela si. O chvíli později však zavrtěla hlavou. Pomsta byla ta nejlepší pomsta. Když Kuhn příštího večera zaklepal na její dveře, byla skoro ráda, že ho vidí. Přinesl sebou i láhev červeného vína; on se k ní nijak špatně nechoval. Jenže mohl uspět pouze tehdy, kdyby ji nechal být. Ale k tomu neměl chuť.

Jako obvykle přetrpěla jeho pozornosti, aniž by z nich měla jakoukoli rozkoš a potěšení. Jako obvykle mu to ani v nejmenším nevadilo. Muži, pomyslela si. Zнала i pár Francouzů, kteří se starali o její rozkoš a uspokojení stejně málo jako Dieter Kuhn. Jenže s nimi nemusela chodit do postele, a také s tím vždycky okamžitě přestala, jakmile zjistila, co je to za muže. Němec jí však tuto volbu neposkytl.

Monice nevadilo pít jeho víno. Prinutit ho utratit pár marek byla také určitá pomsta, i když nepatrná. Kromě toho to bylo docela dobré víno. A když se trochu napila, její myšlenky se rozostřily a celá ta záležitost se zdála snesitelnější.

„Nu, má drahá,“ řekl Kuhn, když si zapínal kalhoty. „Teď musím odejít. Myslím, že se uvidíme pozítří.“

Nejsem tvá drahá, pomyslela si Monika. Nebyla tak opilá, aby se v tomhle zmýlila. Na celém světě nebylo dost vína, aby jí dalo zapomenout na toto. Při troše štěstí tě už znovu neuvidím, leda, může být, jako krvácející mrtvolu.

„Ano, taky myslím,“ řekla nahlas a sladce se na něho usmála. „Au revoir.“

„Au revoir,“ odpověděl esesman a také se usmál. „Vidíš, nakonec mě začneš mít ráda. Věděl jsem, že k tomu dojde, i když to bude chvíli trvat.“

Na to Monika neřekla nic. Ani nemohla, pokud nechtěla shodit celou svou hru. Dokázala ze sebe vymáčkout další úsměv. Byl to úsměv plný dychtivého očekávání, ale to Dieter Kuhn nepotřeboval vědět.

Oblékl se, nenuceněji políbil, a konečně zamířil ke dveřím. Monika, stále nahá, zůstala v ložnici. To dělala vždycky, když Kuhn odcházel. Kdyby dnes udělala něco jiného, mohla by vzbudit jeho podezření. To byla poslední věc, o kterou stála.

Kuhn otočil knoflíkem dveří. Závěsy zaskřípaly. Monika se v ložnici svinula radostí. Nevěděla, jestli to bude dnes, ale doufala, dokonce se za to modlila ...

Ticho noční ulice přetřhla dávka z automatické zbraně a výkřik. „Gott im HimmeU,“ zařval Dieter Kuhn. Pak pokračoval, stále německy: „To byla ještěří bouchačka, nebo jsem Žid.“ Práskl za sebou dveřmi a rozběhl se dolů chodbou.

„Ne, to ne,“ řekla Monika, zoufale vrtíc hlavou. „Ne, ne, ne.“ Měla strašlivý pocit, že ví, co se stalo. Rasa měla stejné potíže rozlišit jednu lidskou bytost od druhé, jako lidé, když měli odlišit jednoho Ještěra od druhého. Jestli tomu rádo by vrahovi bylo řečeno, aby zabil toho, kdo v určenou dobu vyjde z domu, a jestli nějaký nešťastný chlapík dostal právě v tu dobu chuť projít se nebo si zajít na sklenku vína ... pokud se to stalo, pak jeho krev ulpívá na jejích rukou.

O pár minut později někdo zabušil na její dveře. Kuhn, pomyslela si, sakra. Oblékla si noční košili a šla otevřít. Esesman se kolem ní protlačil do bytu. „Potřebuji použít tvůj telefon,“ řekl.

„Co se stalo?“ zeptala se Monika, ačkoli se obávala, že to ví až příliš dobře.

„Někdo před tímhle domem právě zastřelil ještěří automatickou zbraň nějakého chlapa,“ odpověděl Kuhn. „Merde alors, kdybych vyšel ven o pár minut dřív, tak jsem to mohl být já.“ Vztekly vytočil telefonní číslo a začal hovořit německy, příliš rychle a vzrušeně, takže Monika dokázala zachytit sotva každé třetí slovo.

„Quel dommage,“ řekla odtazitě. Pokud ji esesman zaslechl, musel si myslet, že lituje toho druhého chlapíka, ne toho, že ten útok nenalezl správný cíl.

Po několika minutách Kuhn zavěsil. Otočil se k ní. „Už jsou na cestě,“ řekl, přecházející do francouzštiny. „Až si na sebe něco oblékneš, půjdeš se mnou dolů a podíváš se, jestli dokážeš identifikovat to tělo. Ten chlap možná žil tady. Jestli víš, kdo to je, možná budeme schopni přijít na to, proč ho někdo s ještěří zbraní - možná snad i Ještěr - chtěl oddělat.“ Monika polkla. „To musím?“ zeptala se. Věděla naprosto přesně, proč je ten muž venku na ulici mrtvý: kvůli ní, a taky proto, že ten Ještěr na ulici, který ho zastřelil, nevěděl, co sakra dělá. Tento výsledek její neúspěšné pomsty bylo to poslední, co chtěla.

Ale Dieter Kuhn, jak dobře věděla, se vůbec nestaral o to, co chtěla nebo nechtěla. „Pojď,“ řekl a vzal ji za ruku. Nebyl to typický hulvátský Němec. Svým vzhledem a tělesnou stavbou by docela dobře mohl být Francouz. Jenže byl mnohem silnější než Monika. Když ji vlekl za sebou, neměla na vybranou.

Okolo mrtvoly na chodníku před jejím domem se už kupil malý dav zvědavců. Kolem se rozlévala až znepokojivě velká kaluž krve. Monika cítila její specifický pach, a také pach roztrhaných střev, protože ten muž dostal do těla celou dlouhou dávku z automatické pušky.

Zdálky se ozvalo kvílení sirén, které se rychle přibližovalo. Kuhn vytáhl z kapsy malou baterku a posvítil jí do obličej mrtvého muže. „Znáš ho?“ zeptal se.

„Ano,“ hlesla Monika. „To je pan Ferdinand Bonnard. Žije - žil - v tom bytě pode mnou, ve druhém patře. Nevím, že by někdy s někým měl nějaké problémy.“ A já jsem ho zabila, stejně jistě, jako kdybych sama stiskla spoušť. Udělalo se jí z toho mdlo.

Kuhn si zapsal jméno do malého zápisníku, který také vylovil z kapsy. „Bonnard, ano? A čím se živil?“

„Prodával ryby v malém krámku na Rue de Refuge, kousek od přístavu,“ odpověděla Monika ve chvíli, kdy u nich s kvílením pneumatik zastavily dva vozy plné uniformovaných Němců, kteří se z nich okamžitě vyřítli ven. Všichni Francouzi kromě Moniky náhle zjistili, že mají něco naléhavého na práci někde jinde.

„Kšeftoval s rybáři, co? Možná to byl taky pašerák,“ řekl Kuhn, a začal diskutovat se svými nacistickými kolegy. Skoro se zdálo, že na Moniku zapomněl. Ale když se pokusila vytrhat a vrátit se domů, Kuhn zavrtěl hlavou. „Ne - ty s námi pojedíš do Justičního paláce, a tam budeš muset zodpovědět další otázky.“ Musela vypadat stejně zděšeně, jak se cítila, protože esesman dodal: „Nebude to tak zlé jako posledně. Na to máš mé čestné slovo.“

Nelhal, nebylo to tak zlé - ne zcela.

Jakmile si na to začal zvykat, Rance Auerbach zjistil, že šestý distrikt Kapského Města není vůbec tak špatné místo. Ano, musel se chovat k negrům, jako by to byli normální lidé. Dokonce tu a tam musel respektovat i jejich příkazy. To pro rodilého Texasana nebylo snadné. Ale když nechal stranou tyto ptákoviny, začal mít docela dobré časy.

Zdálo se, že každý v šestém distriktu, černý, bílý, barevný (rozlišováním mezi čistokrevnými černochy a míšenci se v USA neobtěžovali) nebo Ind, někam spěchá. Někteří měli počesme zaměstnání, někteří méně počestné. Spousta lidí měla obě tato zaměstnání a hemžila se ulicemi už dlouho předtím, než se slunce vynořilo nad Stovolou horou, a ještě dlouho poté, kdy zapadlo do jižního Atlantiku.

Rance takhle pobíhat nemohl. Dělal mu potíže i vyjít a sejít ze schodů, vedoucích k bytu, který sdílel s Penny Summer-sovou. Když se šoural ulicemi, kluci všech barev se jeho kulhání smáli. Říkali mu Pajda, možná kvůli jeho holi, možná kvůli tomu, jak chodil.

Bylo mu jedno, jak mu říkají. Kluci doma ve Státech by si také mysleli, že chodí legračně. K čertu, myslel si to i on sám. Ale do hostince Boomslang pár bloků od svého domu dokázal dojít, a dál chodit stejně většinou nepotřeboval.

Boomslang, jak zjistil, znamenalo stromového hada, zvláště nebezpečný a jedovatý druh. Když vzal v úvahu některá z jídel, která se zde podávala, dovedl pochopit, jak hostinec přišel ke svému jménu. Ale nebylo to daleko, bylo tu docela lacino, a hosté, přestože byli všech barev, byli velice zajímaví.

Ke svému překvapení zjistil, že i on je zajímavý pro ně. Jeho americký přízvuk z něho dělal exota pro bílé i černé. Právě tak jeho poničený hlas. Když se lidé dověděli, že byl zraněn v boji proti Ještěrům, získal jejich respekt kvůli své odvaze, když už ne kvůli rozumu.

Ale když zjistili, jak se dostal do Jižní Afriky, získal... zájem. Jednoho večera přišel domů a řekl Penny: „Polovina lidí v

těhle zatracené zemi buď jede v pašování zázvoru, nebo by v něm chtělajet, když je slyšíš mluvit.“

Jeho přítelkyně pohodila hlavou a rozesmála se. „To ti došlo až teď, Ranci? Do pekla, miláčku, kdybych chtěla, mohla jsem se do toho obchodu vrátit už dávno. Ale byla jsem opatrná, jestli víš, co tím myslím?“

„Ty?“ Auerbach v sobě cítil zpívat whisky. Neohlupovala ho, ale způsobovala, že byl méně opatrný na to, co říká.

„Odkdy ty dáš na opatrnost?“

Penny Summersová se začervenala. „Chceš to opravdu vědět? Od té doby, co nás ti zatracení náckové strčili v Marseille za katr.“ Otrásla se. „A pak, když nás Ještěři dostali zpátky, mohli nás zavřít do svého vězení a nechat nás tam shnit. Nemám chuť jim poskytnout další záminku, aby to udělali. Děkuji, ale ne.“

Auerbach na ni zíral. Že se Penny stane opatrnou, to byla poslední věc, kterou by očekával. „Chceš říct, že se ti líbí takhle žít?“ Ukázal kolem sebe na malý přečpaný byt. Kdyby si nedal pozor, odřel by si kotníky o stěnu.

„Líbí? To sakra ne,“ odpověděla Penny. „Ale zase je to lepší než pěkná, dobře vytopená cela až do konce života, to ano.“

„Ať visím,“ řekl užasle. „Oni tě vážně naučili bát se Boha, co?“

Přistoupila kněmu a položila mu ruce na ramena. Nebyla to předehra k polibku, jak nejdříve doufal. „Poslouchej mě,“ řekla vážně. „Poslouchej mě dobře. Nadělali jsme těm šupinatým parchantům spoustu potíží, myslím to vážně, spoustu potíží. Jestli si myslíš, že nás nesledují, aby se ujistili, že jsme hodný chlapec a hodná holčička, tak ses pomátl.

Vsadíš se se mnou? O kolik?“

Auerbach se nad tím zamyslel. Pak potřásl hlavou. „Kdepak. To by bylo jako hrát se dvěma pětkami proti chlapovi, který má čtyři káry.“

Teď ho Penny políbila. Nemělo to nic společného se sexem, jen s vděčností. „Vidíš, Ranci?“ řekla. „Věděla jsem, že nejsi pitomý.“

„Jen do tebe,“ odpověděl, což ji rozesmálo, ačkoli to byl žert jen z poloviny. Vzdychl a pokračoval: „Ale když je posloucháš, tak polovina chlápků v Boomslangu už prodala Ještěřům tu a tam dávku.“

Penny se znovu zasmála. „Kolik jsi toho musel vypít, baby? Musela toho být strašná spousta, když jsi zblbl natolik, že věříš tomu, co vykládá tlupa barových povalečů. A i kdyby prodali nějakému chudákovi Ještěřovi dávku nebo dvě, tak co? To je šestákový kšeft. Jestli se vůbec někdy tady dole pustím do hry, tak to nebude kvůli šestákům, na to můžes vsadit svůj poslední dolar.“

„Když se dostaneš do potíží, chceš, aby to byly pořádné potíže - to se snažíš říct,“ přikývl Rance. To už znělo spíš jako ta Penny Summersová, kterou znal dvacet let. Penny ... dalo se o ní říci leccos, ale nikdy nedělala věci polovičatě.

Také to věděla. „Jestli to vůbec někdy provedu znovu, udělám to jednou - jednou a pak konec a pryč na Tahiti nebo na jeden z těch dalších malých ostrovů, kterým vládnou Svobodní Francouzi.“

Svobodná Francie byla vtip, ale užitečný vtip. Japonské císařství mohlo Francouze z jejich jihopacifických ostrovů hravě vyhnat. Stejně tak USA. Stejně tak i Ještěři. Nikdo se s tím neobtěžoval. Neutrální území, kde se nikdo nikoho na nic nevyptával, bylo pro všechny příliš užitečné.

„To bych bral,“ přisvědčil Rance. Zázvor, který on a Penny vezli dolů do Mexika, jim měl poskytnout prostředky, s nimiž by se byli dostali na Tahiti. Auerbachovi se líbila zmínka o ostrovních dívkách, které to nepřehánějí s oblékáním ani spru-dérii. Ale věci nedopadly tak, jak zamýšleli, a tak ...

Penny řekla: „Říkám ti znovu, zlato: v tom zatraceném Boomslangu nenarazíš na nic, co by nás pomohlo dostat na Tahiti. A kdybys tam něco objevil, tak je to dolar proti ořechu, že se nás někdo pokouší vyšplouchnout. Jestli ze sebe chceš udělat blbce, prosím, ale mě vynechej.“

„Okay,“ řekl Auerbach, a pak zívá. „Pojďme do postele.“

„Jak to myslíš?“ zeptala se Penny.

„Copak sakra vím?“ odpověděl. „Pojďme si lehnout a uvidíme.“ Za pět minut se už z postele ozývalo dvouhlasé chrápání.

O pár večerů později se Rance a Penny vypravili do Boom-slangu společně. Nechodila s ním pokaždé, ale ona také neměla neustálé bolesti. Kdykoli do hostince přišla, přitáhla obdivně pohledy, nejen od bílých, ale i od černých. To byla další věc, na kterou si tady Auerbach musel rychle zvyknout. Podobné pohledy od černochů v Texasu by mohly vést k jejich lynčování. Vyrozuměl, že totéž platilo před příchodem Ještěřů i v Jižní Africe. Ale teď už ne.

Rance pil skotskou, která se nikdy ke Skotsku nedostala blíž než na pět tisíc mil. Penny se spokojila s pivem Lion.

Nějaká číšnice vzala jednoho z hostů nahoru na pokoj. „O tom vůbec neuvažuj, flamendre,“ zamumlala Penny.

„Nebudu,“ slíbil Rance. „Je příliš všední.“ Penny si odfrkla.

Po chvíli přišel velký, širokoramenný černý chlapík, kterého znal jen jako Fredericka - rozhodně ne jako Freda - a posadil se vedle něho. „To je zázvorový muž,“ řekl hromovým basem. Jeho úsměv byl široký a přátelský. Příliš široký a přátelský na to, aby byl přesvědčivý? Na to Rance nikdy nedokázal přijít, což znamenalo, že pokud šlo o Fredericka, zůstal opatrný. Černoch naklonil hlavu k Penny. „A to je zázvorová dáma?“

Jeho zpěvný přízvuk způsobil, že ta otázka nezněla tak útočně, jak by možná zněla za jiných okolností. Penny pohodila hlavou: „Ve mně je spousta zazvoní, mládenče,“ řekla, „ale jsem zadaná.“ Položila ruku Auerbachovi na paži.

Svým způsobem byl Rance rozmrzelý nad tím, že si myslela, že musí říkat takovou věc, zvláště negrovi. Na druhé straně se mu ulevilo. Nechtěl by se pustit do křížku s Frederickem, i kdyby měl obě zdravé ruce a nohy. Jak se teď věci měly, černoch by ho dokázal roztrhnout jak hada, aniž by se přitom zapotil.

Ale Frederick zavrtěl hlavou. „Ne, ne, ne,“ řekl. „Ne takový druh zázvoru, drahá paní. Ten druh, co dělá, že Ještěři tancují.“

„Kdepak,“ zamumlal Rance k Penny. Jihoafrická angličtina byla dost odlišná od americké, takže si nemusel dělat starosti, že by Frederick pochopil, co má na mysli.

Penny lehce přikývla, ale předklonila se tak, aby na Fredericka dobře viděla, a řekla: „Jo, to jsem taky dělala. Ale co s tím? Kdybych to byla nedělala, neskončila bych tady, a tak už to dělat nebudu.“

Jestli byl ten černoch fízl, jestli Ještěři chtěli dostat Penny a Auerbacha do dalších problémů, tak tohle jim nasypalo cukr do nádrže. Ale Frederick pouze řekl: „Jste nepochybně moudrá. Ale přece, vůbec by vás nevzrušilo, kdybyste se dověděla, že by se věci mohly stát... zajímavějšími?“

Kčertu sním, pomyslel si Auerbach. Špatně to odhadl. Penny ráda žila na ostří nože. Tohle Rance znal. Než mohla Penny odpovědět, řekl: „Vás to taky přestane rychle vzrušovat, až vás někdo provrtá pár kulkami.“

„Jo,“ řekla Penny. Jestli to znělo trochu zklamaně, tak znělo, ale to bylo všechno. Tahiti zůstávalo pokušením - pro ni i pro Auerbacha - ale pouze pokud by potenciální zisk stál za to riziko. A Penny měla pravdu, že bylo krajně nepravděpodobné, že by se v nesčíslných putykách šestého obvodu dal udělat nějaký opravdu slušný kšeft.

Frederick pronesl větu v jakémsi africkém jazyce, pak ji přeložil do angličtiny: „Kdo je lovec poté, co lev kousne?“

Rozzářil se. „Vidíte? My nejsme tak moc odlišní, vy lidé z daleké země, a já.“

„Možná ne,“ řekl Auerbach. Nechtěl začínat spor. I pár kulek, které dostal, notně zchladilo jeho chuť na podobné věci. Penny přikývla, což mu ulevilo na duši. Stále čekala na svou velkou šanci, jen si nemyslela, že ji najde tady.

A ať visel, jestli Frederick nedělal přesně totéž. S toužebným povzdechem řekl: „Kdybych jen dokázal sehnat dost zázvoru a správné Ještěry, měl bych po všech starostech.“ „Jo,“ řekla Penny, stejně toužebně. „Do pekel s tím, jestli ano,“ řekl Rance, a doufal, že ho slyšeli.

Starší Ford Jonathana Yeagera zastavil s bručícím motorem před Kareniným domem. Zastavil motor, vystoupil z vozu a pospíšil si ke dveřím. Letní noci v jižní Kalifornii dokázaly být někdy chladné, ale tohle nebyl jediný, ba ani ne hlavní důvod, proč si oblékl své tričko s tělní kresbou admirála. Karenini rodiče byli hodní lidé - na tak staré lidi, dodal pro sebe - ale nepatřili k těm, kteří považovali nahou kůži za samozřejmou.

Zazvonil na zvonek. Za okamžik se dveře otevřely. „Ahoj, Jonathan,“ řekl Karenin otec, robustní muž, jehož narudlé vlasy začínaly šedivět. „Pojď dál. Hned bude hotová, to ti slibuji.“

„Okay, pane Culpeppere. Díky,“ řekl Jonathan. Rozhlédl se po obývacím pokoji. Culpepperovi neměli tolik knih jako jeho rodina, ale to neměla žádná rodina, kterou znal.

„Dáš si colu, Jonathane?“ zeptala se paní Culpepperová, která vyšla z kuchyně. Byla světlolasá, ale Karen byla spis po svém otci. Pokud mohl Jonathan soudit, bylo jí to ku prospěchu.

Teď však zavrtěl hlavou. „Ne, děkuji. Dáme si s Karen v kině sodu a popcorn.“

Do pokoje přišla Karen. „Ahoj!“ řekla potěšená. Přešla do jazyka Rasy, a pokračovala: „Zdravím vás, Vznešený pane flotily.“ Zaujala uctivý postoj. Pak se se smíchem znovu narovнала. Její vlastní tělní kresba říkala, že je starší řidič bojového vozidla pečoty. Její podprsenka z kresby mnoho nezakrývala - vlastně nezakrývala nic, protože domalovala smývatelnými barvami kresbu na její látku.

Její rodiče pohlédli jeden na druhého. Jonathan si všiml, jak obrátili oči v sloup. Oni nepovažovali Rasu za samozřejmou, tak jako Karen a Jonathan. Ani jeho vlastní rodiče to nedělali, ale věděli, jak důležitá Rasa je. Zdálo se, že Culpepperovi nechápou ani tohle, nebo to chápat nechtějí.

„Dobře se v kině pobavte,“ řekla paní Culpepperová. „A ne abyste se vrátili příliš pozdě,“ dodal pan Culpepper. Ale v jeho hlasu už nezněl ten bručivý tón, jako když se Jonathan s Karen začali scházet. Smířil se s Jonathanem, jako se většina mužů středního věku dokáže smířit s přítelem své skvělé dcery.

Jakmile se vůz rozešel k východu po Compton Boulevard, otočila se Karen k Jonathanovi a řekla: „Okay, teď mi řekneš, proč jsi tak žhavý vidět Bitvu o Chicago. Nemyslela jsem, že válečné filmy jsou tvoje gusto.“ Podle toho jak to řekla, kdyby válečné filmy byly jeho gusto, uvažovala by, jestli neudělala chybu, že s ním vůbec měla něco společného. Ale Jonathan odpověděl: „Jistě, řeknu ti to. Je to proto, že v ní byli můj otec a matka, alespoň v její první části. Jejich loď dostala zásah, když odvážela z Chicaga je a všechny ostatní, kteří pracovali na našem projektu atomové bomby, když to začalo vypadat, že Ještěři vtrhnou do města.“

„Aha.“ Karen se nad tím zamyslela, pak přikývla. „Okay. Hádám, že tohle mě s tím smiřuje. Ale nebude to příliš podle skutečnosti, víš?“

„Samozřejmě že nebude - je to film.“ Jonathan zastavil u semaforu na Vermontské, počkal, až přejelo pár vozů, směřujících na jih, a odbočil doprava, aby je následoval. V rádiu nějaký chlapík s měkkým přízvukem překřikoval elektrické kytary. Jonathanovým rodičům se moderní hudba zdála drsná - o důvod víc, aby ji měl rád.

Okamžik řídil levou rukou, aby mohl Karen pravou šťouchnout do žeber. Když vyjekla, pokračoval: „A neříkej mi, že se s tím jen smiřuješ, když budeš u vytržení pokaždé, když se tam objeví James Dean - a protože je hvězda, bude na plátně většinu filmu.“

Udělala na něho obličej. „Ať nebudeš pokukovat po té francouzské štetce, jak se jmenuje - víš, té jak se pořád snaží, aby z ní spadly šaty. Co ta dělala v bitvě o Chicago?“

„Zdobila ji?“ navrhl Jonathan, a utřil za to od Karen šťouchnutí do žeber, které způsobilo, že dostal smyk a málem natukl dodávku ve vedlejším pruhu. Chlapík, který ji řídil, mu zahrozil pěstí. Jonathan pokračoval: „To ty jsi říkala, že to nebude jako ve skutečnosti.“

„Tohle jsem tím nemyslela,“ řekla Karen. Pošťuchovali se, dokud nedojeli do autokina Vermont, kousek za Artesii. Zástavba zde byla řidší a některé malé farmy, sady a zahradnické školky, které tu byly před válkou, ještě stále přežívaly. Auto-kino tvořilo drsný přírůstek k jejich ovzduší venkovského kouzla.

Jonathan si vybral parkovací místo daleko od snack baru, ačkoli spousta pěkných míst blíž k němu bylo stále volných. Karen zvedla obočí - věděla, co měl na mysli kromě sledování filmu. Vyplázla na něho jazyk, ale neřekla nic. Kdyby byla něco řekla, mohl by přeparkovat. Ale takto jen dodal: „Hněd jsem zpátky,“ a vydal se pro karton plný solených bramborových lupínků, čokolády, šumivé vody s kofeinem a dalších živin, nezbytných pro lidský život.

Když se vrátil, zjistil, že Karen namontovala malý reproduktor do okénka v levých předních dveřích. Sama čekala na zadním sedadle a otevřela mu dvířka, aby nedej bože náhodou nerozsypal všechny ty dobroty, Usmáli se jeden na druhého, když začali jíst Milky Duds. Nepřijela sem s ním jen proto, aby se podívala na film. Kromě úsměvu však nedělali nic jiného, ještě ne; vozy ještě stále přijížděly a každých pár sekund jim šlehla do očí záře jejich reflektorů. Jonathan jí ani nepoložil ruku kolem ramen. Na to bude dost času později.

Naštěstí - a také díky Jonathanovu strategickému výběru parkovacího místa - nikdo nezaparkoval v blízkosti jejich fordu. Podíval se na bílé čáry, namalované na asfaltu, jako kdyby takovou věc ani ve snu neočekával. „Jak to?“ řekl. „Jo, jak to?“ Karen se snažila, aby to znělo přísně - to bylo jedno z pravidel hry - ale někde na dně jejího hlasu číhal smích. Samozřejmě věděla, co má na mysli, a on věděl, že ona to ví, a že má na mysli totéž. Teď už to nebylo tak, jako když začali objevovat jeden druhého.

Odvedli už slušný kus práce na velkých sáčcích popcornu, když se rozzářilo plátno a z malého reproduktoru se ozvala hudba. „Ukázky z filmů, které v našem kině uvidíte příště,“ řekl hlasatel.

Nyní Jonathan položil Karen ruku kolem ramen. Její kůže byla teplá a hladká. Přivinula se k němu - opatrně, aby nerozsedla zbývající jídlo a limonády. Jedna z ukázek zobrazovala dinosaury, kteří značně připomínali přerostlé Ještěry, jedna ukazovala slzopudný příběh lásky, a ve třetí Red Skelton a Bing Crosby dokázali hravě přechytračit skutečné Ještěry. (Jonathan měl dojem, že jednoho z nich zná.)

„Tohle by se líbilo otcí,“ řekla Karen s povzdechem. „Uh-mhm,“ řekl Jonathan. „Mému taky, i když jinak je ochoten každému vysvětlovat, co je na tom špatného.“

„Jak se daří Mickeymu a Donaldovi?“ zeptala se Karen, když začala kreslená groteska - taškářský králík, unikající Ještěrům i neohrabaným lidským lovcům.

„Rostou jako z vody,“ odpověděl. „Projedí nám dům.“

Když mluvil o mláďatech, bylo nejbezpečnější používat klišé. Jeho otec by si jistě přál, aby o nich nemluvil vůbec, ale nenařídil mu to. Snažil se nezradit důvěru, které se těšil. Dodal: „Pořád se učí,“ se zdálo dost bezpečné.

„A nyní, náš hlavní film,“ zahřměl hlas z reproduktoru. Karen se těsněji přitulila k Jonathanovi. Mimovolně se nadechl. Musel si připomenout, že nemají naspěch: už proto, že to byl tříhodinový film.

Ohromné promítací plátno zaplnily hvězdné lodi. „To je úžasný trikový záběr,“ řekla Karen.

„Není - to je skutečný záběr z ještěřihó týdeníku. Viděl jsem ho už několikrát předtím,“ odpověděl Jonathan. „Zajímalo by mě, kolik muselo MGM19 Rase zaplatit, aby to mohli použít.“

Chvilí sledovali film, ačkoli výhled ze zadního sedadla nebyl tak dobrý jako zepředu. Jonathan záhy zjistil, že ten film byl ještě nereálnější, než se obával - jen podle toho, co mu vyprávěli rodiče, brzy objeví půl tuctu absurdit. Ale některé bitevní scény vypadaly velmi poutavě a realisticky. Byly to také záběry z týdeníků, lidmi natočené černobílé záběry, převedené pomocí počítačů do barvy. Sledovat, jak je režisér sestíhal a zkombinoval s hranými scénami, Jonathana na nějaký čas zaujalo. James Dean, na druhé straně, Karen příliš nezaujal. Zanedlouho oba zjistili, že mají na práci jiné věci. Jonathan uvolnil přezku na její podprsence. Stejně byla tak malá, že by si nikdo po tmě nevšiml, že jí vůbec má. A ... „Ty sis namalovala tělní kresbu i pod ní!“ zvolal.

Karen se na něho usmála. „Myslela jsem, že na to možná přijdeš,“ odpověděla, když ji laskal. Otočila se k němu. Políbil ji, pak se sklonil k její nádrům. Vzdychla a přitiskla ho k sobě. Klesli spolu na sedadlo.

Žádný z nich neměl odvalu dojetí až do konce tady v auto-kině, ale Jonathanova ruka klouzala po jejích stehnech a pak jí vklouzla do kalhotek. Přitom jí líbal na prsa a na ústa. Jeho rty se tiskly na její, když o pár minut později vydala slabý výkřik.

Postaral se, aby jí právě vtom okamžiku líbal; věděl, že bývá v takových okamžicích poněkud hlučná.

„Sedni si,“ řekla. Rozepnula mu kalhoty a sáhla dovnitř. Jeho dech se začal zrychlovat. Její sevření se zdálo sladší než kdykoli předtím. A pak, místo aby to s ním dokončila rukou, jak to dělala obvykle, sklonila se nad ním a vzala ho do úst. Nikdy předtím to neudělala. Užasl, jak skvělý je to pocit. Nemusela to ani dělat příliš dlouho - explodoval skoro okamžitě. Karen se odtáhla, polykajíc a trochu se dusíc. Vytáhla z kartonové krabice ubrousek a otřela si jím bradu.

„Promiň,“ řekla mu. „Překvapil's mě.“

„Tys mě taky překvapila.“ Jonathan se divil, jak to, že celé autokino neslyší bušení jeho srdce. „Co tě k tomu přimělo?“ Ať to bylo cokoli, doufal, že to přiměje udělat to znovu.

„Nevím,“ V očích jí rozpustile zajiskřilo. „Ale matka říkala, abychom si to užili, vzpomínáš?“ Jejich smích by tentokrát opravdu mohl vyrušit lidi na nejbližších parkovacích místech.

Jako každý Tosevan, i Kassquit používala metabolickou vodu k ochlazování svého těla. Používala ji spoustu na palubě hvězdné lodi, kde byla samozřejmě udržována teplota, kterou považovala Rasa za příjemnou. Protože nikdy nepoznala nic jiného, považovala tu teplotu za samozřejmou. Rozumem věděla, že byla vyšší, než bylo obvyklé na Tosevu 3, ale to pro ni příliš neznamenal. Toto byla teplota, na kterou byla zvyklá.

Pocení se, samozřejmě, z ní vytvářelo unikát na palubě hvězdné lodi. Samotná ta představa budila nechuť většiny mužů a žen Rasy. Protože budila jejich nechuť, budila nechuť i u Kassquit. Přála si, aby byla jako oni. Ale její druh se vyvinul jinak, takže byla odsouzena k tomu být většinu času zpocená a lepkavá.

Také si všimla, že vylučuje víc metabolické vody, když je ve stresu. Právě teď se cítila velmi stresovaná. Očekávala další telefonické zavolání od toho Velkého Ošklivce jménem Sam Yeager. Tentokrát, na Ttomalssovo naléhání, nechá video zapnuté.

„Jestli máš sloužit jako spojovací článek mezi Rasou a Tosevany, nemůžeš se bát podívat se na ně nebo jim dovolit, aby se podívali oni na tebe,“ řekl její mentor.

„Pravda,“ odpověděla, protože to pravda zjevně byla. A Sam Yeager byl to, čemu se mezi Tosevany říkalo odborník na Rasu. To poznala sama podle jeho poznámek na elektronické síti - i podle samotného faktu, že dokázal získat přístup do

této síť.

Ale teď zní prýštil pot a srdce v hrudi jí bušilo. Přála si, aby s tím nebyla nikdy souhlasila. Přála si, aby se někde mohla ukrýt. Přála si, aby mohla utéci. Přála si, aby obrazová jednot-kajejího počítače nefungovala. Přála si, aby se přihodilo něco tomu Tosevanovi, aby k jejich rozhovoru nedošlo.

Žádné z těchto přání se však nesplnilo. Přesně v určenou dobu se rozzářila obrazovka. Zamumlala ustaranou kletbu -opustili ji duchové Císařů minulosti, protože ona sama byla tak neodvolatelně Velkým Ošklivcem?

Její vnitřní utrpení se nezračilo na její tváři. Nezračilo se tam celkem nic. Věděla, zeji to odlišuje od ostatních Tosevanů tak, jako ji pocení odlišuje od Rasy, ale stejně nechtěla, aby Tosevané vnímali její myšlenky a pocity.

„Zdravím vás, Same Yeagere,“ řekla, a pak překvapeně umlkla, protože z obrazovky na ni hleděly dvě tosevanské tváře. „Já zdravím vás, nadřizená paní,“ řekl jeden z Velkých Ošklivců. Jeho kůže měla vrásky, takže to vypadalo skoro jako by měl šupiny. Na hlavě měl žlutavě šedé vlasy a měl na sobě šaty. „Já jsem Sam Yeager. Také vám představuji své mládě. Jmenuje se Jonathan Yeager.“

„Zdravím vás, nadřizená paní,“ řekl druhý Velký Ošklivec. Mluvil poněkud méně plynne než jeho otec, ale Kassquit mu bez problémů rozuměla. Překvapeně si ho prohlížela. Stejně jako ona si holil hlavu. A stejně jako ona nosil místo oděvu tělní kresbu - přinejmenším pokud mohla na obrazovce vidět.

„Zdravím vás, Jonathan Yeagere,“ odvětila, snažíc se vyslovit to jméno stejně jako Sam Yeager. „Vy jste opravdu technik palubních radarů?“

„Ne, nadřizená paní,“ odpověděl, stále mluvě řečí Rasy pomalu a opatrně. Koutky jeho úst se zvedly vzhůru. To, jak se Kassquit naučila, byl výraz přátelství. „Nosím tělní kresbu jen pro ozdobu a pro zábavu, nic víc.“

„Chápu,“ řekla Kassquit, ale nebyla si tím zcela jistá. Pak pokračovala: „A zdravím vás, Same Yeagere. Vy jste jistě starší než vaše mládě, takže jsem udělala chybu, že jsem vás nepo-zdravila ve správném pořadí. Omlouvám se.“

„Nic si z toho nedělejte. Nejsem uražen,“ odvětil Sam Yeager. „Já se tak snadno neurážím. Přivedl jsem své mládě, abyste viděla, že my také máme mosty mezi Rasou a Tosevany.“

„Vy sám jste takový most, jak jsem pochopila,“ řekla Kassquit.

„Ano, to je také pravda,“ souhlasil Sam Yeager. „Uvědomili jsme si, že Rasa zůstane na Tosevu 3 dlouhý čas. To znamená, že se s ní musíme stýkat tak nebo tak. A kromě toho ...“ Pohlédl na Jonathana Yeagera. Stejně jako Kassquit, ion musel otočit celou hlavu, aby to mohl udělat - nemohl prostě otočit tím směrem jeden oční výčnělek. Ten pohyb jí daleko víc než jeho slova připomněl, že jsou stejného biologického druhu. „Kromě toho, on je dost nevědomý, aby si myslel, že Rasa představuje spoustu legrace a zábavy.“

Nebyla to urážka? Kassquit pohlédla na mládě Sama Yeagera. Koutky úst Jonathana Yeagera se opět zdvihly.

„Pravda,“ řekl, a přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Jaký druh pravdy?“ zeptala se Kassquit zmateně. „Že jste nevědomý?“

„To on nikdy nepřipustí,“ řekl Sam Yeager se štěkavým tosevanským smíchem.

Další urážka? Zjevně ne, protože se Jonathan Yeager také zasmál, zasmál se a řekl: „Ne - pravda je, že věci, které mají co dělat s Rasou, jsou legrační.“

„Legrační.“ Kassquit to slovo přezvykoval. Věděla, co znamená, samozřejmě, ale nikdy nepomyslela na to aplikovat je na Rasu nebo na to, jak Rasa žila. Zmatenější než kdykoli předtím se zeptala: „Proč?“

„Dobrá otázka,“ řekl Sam Yeager vesele. „Sám jsem nikdy nepřišel na její odpověď.“ Pak mávl rukou. „To neberte vážně.“

„Ty nikdy nechceš, aby kdokoli bral vážně cokoli, co říkáš,“ řekl Jonathan, a oba Velcí Ošklivci se znovu zasmáli. Pak ten mladší otočil tvář zpět ke Kassquit. I on musel pohybovat celou hlavou. Kassquit to uchváceně pozorovala. Divocí Tosevané považovali takové pohyby za samozřejmé, zatímco ona si je stále uvědomovala. Jenže oni tyto pohyby používali všichni, zatímco ona byla jediné individuum, o kterém věděla, že to dělá. Jonathan Yeager pokračoval:

„Ovšemže je Rasa legrační. Je nová, vzrušující a uchvacující. Je to nějaký div, že si myslím to, co si myslím?“

Cizák, pomyslela si Kassquit. Možná sdílela s těmito Velkými Ošklivci biologii - každý pohyb, který udělali, jí to připomínal - ale ona by nikdy nevložila slova nová a vzrušující a uchvacující do téže věty. „Nechápu,“ přiznala.

„S tím si nedělejte starosti,“ řekl Sam Yeager. „Je to div, že moje mládě vůbec myslí, natož aby myslelo nějakým obzvláštním způsobem.“

„Děkuji,“ řekl Jonathan Yeager se zdůrazňovacím zakašláním, které očividně dávalo najevo, že staršímu Tosevanovi vůbec neděkuje. Žádný muž Rasy by nepoužil toto zakašlání tímto způsobem, ale Kassquit mu porozuměla.

Stejně tak i Sam Yeager, který se znovu začal smát. Řekl: „Spousta tosevanských mužů a žen ve věku mého mláděte má z Rasy stejný pocit jako on. Rasa je na Tosevu 3 nová, čímž je pro mnoho Velkých Ošklivců automaticky vzrušující a uchvacující. A Rasa je mocná. I proto je vzrušující a uchvacující.“

Kassquit chápala spojení mezi silou a uchvácením. Toto spojení pomohlo změnit Rabotevy a Hallessiany ve spokojené občany Impéria. Pomůže, jak doufala, udělat totéž pro Velké Ošklivce. Spojení mezi novostí a uchvácením ji však stále mátl. Stejně tak další spojení: „Proč by se Tosevané,“ - nechtěla nazývat Velké Ošklivce Velkými Ošklivci, i když Sam Yeager toho názvu občas používal - „zajímali o Rasu, když vás stále zajímá reprodukce, která má pro Rasu význam pouze v období páření?“

„Omlouvám se, nadřizená paní, ale všemu jsem nerozuměl,“ řekl Jonathan Yeager.

„Já ano. Přeložím ti to,“ řekl Sam Yeager. Obrací se ke svému mláděti, začal mluvit jejich vlastní řečí - anglicky.

Kassquit věděla, jak se ta řeč jmenuje. Jonathan Yeager zakašlal a zčervenal; změna jeho barvy byla na monitoru dobře viditelná. Sam Yeager se vrátil k jazyku Rasy: „Myslím, že jste ho uvedla do rozpaků, zčásti proto, že ve svém věku ho neustále zajímá reprodukce,“ — mladší Yeager vydal rozhořčený zvuk, který ten starší ignoroval - „a zčásti proto, že obvykle nemáme ve zvyku hovořit tak otevřeně s cizími lidmi o otázkách reprodukce.“

„Proč ne?“ Kassquit byla znovu zmatená. „Jestli vás ty věci zajímají pořád, proč o nich pořád nemluvíte? A proč jste vy sám se mnou o nich mluvil při našem posledním rozhovoru?“

„To jsou dobré otázky,“ připustil Sam Yeager. „Pokud jde o tu druhou, počítám, že jsem byl překvapen, když jsem zjistil, že jste Tosevanka jako já. Pokud jde o tu první, nemám na ni tak dobrou odpověď, jak bych měl mít. Myslím, že jeden z důvodů je, že se páříme soukromě. Další je, že obvykle tvoříme za účelem páření páry, a pokoušíme se udržovat tyto páry stále. Páření mimo pár ho zpravidla zničí.“ „Proč?“ zeptala se Kassquit znovu.

„Protože to ukazuje nedostatek důvěry uvnitř páru,“ odpověděl Sam Yeager. „Protože vás vychovala Rasa, pravděpodobně to nepochopíte.“

„Možná ano,“ řekla Kassquit pomalu. „Mluvíte o soutěži o pozornost, že?“ Vzpomněla si, jak žárlila na Felless, když ta žena Rasy začala získávat Ttomalssovu pozornost, která až do přiletu kolonizační flotily patřila ve značné míře jí.

„Ano, to je přesně to, o čem mluvím,“ odvětil Sam Yeager. „Je od vás vnímavé, že jste to pochopila, i když to neznáte?“

„Myslíte, že ne?“ řekla Kassquit. „To znamená jen to, že nevíte všechno, co je tady k vědění.“ Neskrývala svou hořkost. Jedna její část ji nechtěla ukazovat páru Velkých Ošklivců. Zbytku to nevadilo. Konečně, kdy je znovu uvidí? A kdo jiný je znovu uvidí než ona? A dát najevo někomu, komukoli, svou hořkost skýtalo takovou úlevu.

Sam Yeager odhalil zuby v tosevanském výrazu přátelství. „Nikdy jsem neřekl, že vím všechno, nadřizená paní. Strávil jsem spoustu let tím, abych to sám sobě dokázal. Alespoň ale o sobě vím, že jsem ignorant, což je má přednost před některými lidmi, kteří si o sobě myslí, kdovíjak jsou chytří.“

„JVLuvíte v paradoxech, chápu,“ odpověděla Kassquit, což z nějakého důvodu přimělo Velkého Ošklivce, aby se znovu zasmál. Kassquit mrzutě řekla: „Musím končit, protože mám nějakou schůzku. Nashledanou.“ Rázně přerušila spojení.

Po chvíli vydechla úlevou. Bylo to za ní. Vstala a napřímila se víc než obvykle. Naplňovala ji nemalá pýcha. Udělala to tak dobře, jak měla. Tím si byla jistá. Viděla se s Velkými Ošklivci tváří v tvář, a vítězně obstála.

Když Sam Yeager a jeho syn vyšli z konzulátu Rasy v Los Angeles a zamířili ke svému vozu, otočil se Sam k Jonathanovi a zeptal se: „Nu, co si o tom myslíš?“

„Bylo to dost zvláštní, tati,“ odpověděl Jonathan, a Sam mohl sotva nesouhlasit. Jeho syn pokračoval: „Bylo to také zajímavé. Pocvičil jsem se v řeči Rasy. To je vždycky dobré.“

„Mluvil jsi dobře. A také vypadáš mnohem víc jako Ještěr nežli já,“ řekl Yeager. „To je jeden z hlavních důvodů, proč jsem tě vzal sebou: poskytnout jí někoho, kdo by ji mohl připadat napolovic známý. Možná to trochu pomohlo. Doufám.“ Zavrtěl hlavou. „Chudák holka. Když ji vidím, když ji poslouchám, mám nepříjemný pocit z toho, co děláme Mickeymu a Donaldovi.“

„Její tvář je jako tvář Liu Mei,“ řekl Jonathan, když došli k autu. „Nic neukazuje.“

„Nic,“ přisvědčil Sam, usedaje za volant. „Myslím, že to znamená, že se musíš naučit, jak používat výrazy, když jsi dítě, nebo se to jinak nenaучíš. Protože se tváře Ještěrů příliš nepohybují, neumějí to ani ty děti, které unesli.“ Pohlédl na syna. „Díval ses jenom na její tvář?“

Jonathan zakašlal a trochu se začervenal, ale rychle odpověděl: „Už jsem viděl spoustu nahých ňader, tati. Pro mě to není taková vzácnost jako pro tebe, když jsi byl v mém věku.“

A to byla nepochybně pravda. Sam si povzdychl, když startoval motor. „Myslím, že když se nosí tak často odhalené, ztrácejí trochu na vzrušivosti,“ řekl. Syn na něho pohlédl, jako by začal mluvit nějakým jazykem mnohem podivnějším, než je jazyk Rasy. Také ano: pro Jonathana mluvil jazykem nostalgického pamětníka - jazykem, jemuž mládí nebude nikdy rozumět.

Jako by to chtěl dokázat, Jonathan změnil téma: „Zdá se velice bystrá,“ řekl.

„Ano, to ano,“ přikývl Sam, vyjížděje na jižní dálnici. „To jí pravděpodobně pomáhá. Vsadím se, že by byla ještě pomatenější, kdyby byla hloupá.“

„Mně se nezdá tak pomatená,“ řekl jeho syn. „Chová se spíš jako Ještěr než jako člověk, to jo, ale to dělá polovina mých přátel.“ Zachechtal se.

Totéž učinil i Sam, ale pak zavrtěl hlavou. „V tom je rozdíl. Tvoji přátelé se tak chovají, jak jsi řekl.“ Byl ženatý s Barbarou už tak dlouho, že většinou dodržoval gramatická pravidla už automaticky. „Ale Kassquit se tak - nechová, chce říct. Rasa je všechno, co zná. Pokud mohu soudit, my jsme první Velcí Ošklivci, které kdy viděla tváří v tvář. Připadáme ji přinejmenším stejně zvláštní jako ona nám.“

Jonathan se nad tím zamyslel, pak zvolna přikývl. „Žádný obyčejný člověk by nemluvil o, eh, reprodukci tak jako ona.“

„No, každopádně by to bylo poněkud překvapivé,“ řekl Sam. „Ale ona o tom přemýšlí tak, jak by o tom přemýšleli Ještěři. Nemůže si pomoci - oni ji naučili všechno co zná. Sňal ruku z volantu, aby si sundal čepici - šel na konzulát v parádní uniformě - a poškrábal se na hlavě. „A přece není utvořená jako oni. Nemůže být ani tak stará jako ty, Jonathan. Jestli je jako každý jiný tvého věku, dostavují se pohlavní žádosti. Zajímalo by mě, co s nimi dělá?“

„Co může dělat, tam nahoře, sama?“ zeptal se Jonathan. „To, co může dělat každý sám, nebo sama.“ Sam zvedl obočí.

„Dříve nebo později zjistíš, že ti z toho na dlani nevyrostou chlupy.“

To způsobilo, že Jonathan zrudl a zbytek cesty mlčel. Sam využil toho klidu ke svým vlastním úvahám. Když viděl Kassquit a slyšel, jak zoufale se snaží být něčím, čím nemůže být, začal cítit pocit viny nad tím, co dělá s Mickeym a Donaldem. Bez ohledu na to, jak moc se on a jeho rodina snažili vychovat je jako lidi, nikdy z nich lidské bytosti nebudou, o nic víc, než mohla být Kassquit Ještěrem.

A co se stane, až se setkají s Ještěry, k čemuž určitě jednoho dne dojde? Budou stejně zmatení a zděšení, jako byla Kassquit při vyhlídce na rozhovor s párem skutečných lidských bytostí? Pravděpodobně. Nevěděl, jak by se tomu dokázali vyhnout.

To nebylo fér. Nežádali o to, aby se vylihlí v inkubátoru v jeho komoře. Ale nikdo, člověk ani Ještěr, neměl co mluvit do

toho, kde započne jeho život. Mickey a Donald se s tím budou muset vyrovnat, jak nejlépe mohou, tak jako každý jiný na čtyřech světech. A Sam a jeho rodina jim v tom budou muset pomoci.

Doufal, že tu zůstane dost dlouho, aby jim mohl pomáhat. V padesáti sedmi takové myšlenky přicházejí člověku na mysl. Na svůj věk byl v docela dobré formě, ale pokaždé, když se ráno holil, mu první pohled do zrcadla připomněl, že tady nebude navěky. Barbara by to mohla převzít po něm, kdyby odešel příliš brzy (z nějakého důvodu bylo snazší uvažovat o vlastní smrti než o její), a Jonathan se svou budoucí ženou. Doufal, že to bude Karen. Bylo to hodné děvče. Po chvíli zavrtěl hlavou. „Zpátky kvěci,“ zabručel. Bylo třeba zaznamenat na papír rozhovor, který měli s Kassquit, a doplnit k tomu své dojmy z něho. Byl rád, že o tom může hovořit se svým synem. Pomáhalo mu to ujasnit si vlastní myšlenky.

Při sestavování své zprávy musel použít počítač lidské provenience. Počítač ještěří výroby nemohl tisknout v angličtině. Kassquit by možná shledala zprávu v jazyce Ještěřů zajímavou, ale jeho nadřazené by příliš nepotěšila. Když svou zprávu dokončil a stiskl tlačítko TISK, elektrický psací stroj s rachotem ožil. Tiskárna připojená k počítači, který dostal od Ještěřů, byla mnohem elegantnější - používala k vytváření písmen a obrázků práškového uhlíku a skelkwanko-vého světla. Člověk potřeboval silný zvětšovač, aby mohl rozeznat, že její výstup je tvořen malými body a nepochází z psacího stroje nebo dokonce z tiskové sazby.

Přečetl si zprávu, udělal pár drobných korektur, a odložil ji stranou. Tiskárna bzučela, dokud ji nevypnul. Začal vypínat i počítač, ale pak změnil názor. Místo toho se napojil na síť Spojených států. Už hezky dlouho se nepokusil navštívit archiv, kde byl uložen záznam signálů z oné noci, kdy byla napadena kolonizační flotila. Čím víc se o tom doví, tím větší byla šance, že objeví viníka a předá to, co ví, Ještěřům.

Nikdy nepřijdou na to, zdali to byli nacisté nebo Rusové, sami nikdy ne, pomyslel si. Ještěři už nebyli tak naivní jako když přišli na Zemi, ale lidé, zvyklí podvádět jeden druhého, je stále dokázali snadno oklamat. Ještěři nebyli lidé, proto jim často uniklo vodítko, které by člověku bylo naprosto zřejmé.

„Tady to máme,“ zamumlal Sam, když se na jeho obrazovce objevil název archivu. Čekal, až se objeví tabulka souborů, aby si mohl zvolit ten, který by pro jeho potřeby byl nejužitečnější. Vždycky to chvíli trvalo - ve srovnání s počítači Rasy byl ten jeho pomalý, pomalý.

Místo obsahu obrazovka potměšila. Bledá písmena oznamovala: SPOJENÍ PŘERUŠENO. ZKUSTE TO, PROSÍM, ZNOVU.

„Ty laciný šmejde,“ zavrčel mrzutě a plácl ze strany do skříňky monitoru. To samozřejmě tu zprávu nezměnilo. Ale trochu to ulevilo jeho mrzutosti. Ještěří počítač fungoval stále. Počítač vyrobený v USA vypadal kdykoli se na něj špatně podíval.

Ale byl tvrdohlavý člověk. Nestrávil by osmnáct let ve vlcích a autobusech, jezdicích po všech možných štacích druhé ligy, kdyby nebyl tvrdohlavý. Ani by to nedotáhl na podplukovníka, když vstoupil do armády v pětatřiceti letech jako prostý voják s úplnou horní i dolní zubní protézou. A ani by se nedostal tak daleko s Ještěři.

A tak, i když přitom drtil mezi zuby kletby, trpělivě znovu napojil svůj počítač na síť a vyhledával znovu archiv. Tentokrát se nedostal ani k jeho jménu, když ztratil spojení.

Zamračeně hleděl na temnou obrazovku s nyní už známou zprávou. „Šmejd,“ opakoval, ale tentokrát si nebyl tak jistý, že chyba je uvnitř jeho počítače. Možná, že řetěz spojující ho s tím vzdáleným archivem - nevěděl ani, jak vzdálený je, jen to, že existuje - měl nějaké rezavé články.

Uvažoval, jestli by ten problém neměl ohlásit. Neuvažoval však dlouho. I když jeho bezpečnostní prověření bylo dost vysoké, aby mu umožňovalo přístup do tohoto archivu, neměl žádný formální důvod do něho lézt. Nikdo nad ním by nebyl rád, kdyby zjistil, že čenichá kolem věcí, do kterých mu formálně nic není. Mračili by se na něho tím víc, že si už získal pověst člověka, který strká nos do věcí, do kterých nemá.

„K čertu s tím,“ řekl, a tentokrát počítač vypnul. Možná, že nejjednodušší vysvětlení bylo, že si někdo namastil kapsu tím, že prodal vládě Spojených států - nebo to byla telefonní společnost? - nějaké mizerné kabely.

Právě si dělal sendvič, když před domem zastavilo auto. Zvuk zavíraných dveří ho přiměl vzhlednout od nakládaných okurek a majonézy. Někáký mladý muž, kterého nikdy neviděl, kráčel přes trávník k předním dveřím. Další zůstal sedět v autě.

Ten, který šel k domu, měl pravou ruku v kapse džinsů. Po tom, co někdo už na jeho dům střílel, tohle rozeznělo v Samovi poplašné zvonky. Pospíšil si ke skřínce v předním pokoji a vytáhl svou pětatřicítku.

Z ložnice přišla Barbara. Také viděla toho chlapíka a chtěla zjistit, co chce. Když uviděla v Samově ruce automatickou pistoli, vytřeštila oči. Sam jí pohybem ruky naznačil, ať zmizí.

Cizinec vystoupil na verandu. Než stačil zaklepat, Sam otevřel dveře a namířil mu svou pětatřicítku do obličeje.

„Vytáhni tu ruku z kapsy, pěkně opatrně a pomalu,“ řekl přívětivě, a pak, přes rameno: „Miláčku, zavolej policii.“

„Jistě, tatíku, cokoli řekneš,“ odpověděl mladý muž. „Ty jsi tady šéf, v pořádku.“ Ale jeho ruka se pohnula rychle, ne pomalu, a když opustila kapsu, byla v ní pistole.

Musel si myslet, že Yeager bude váhat dost dlouho, aby mu umožnil vystřelit jako prvním. To byla poslední chyba, kterou kdy udělal. Pětatřicítkou v Samově ruce sebou škubla. Mladík klesl k zemi a už se nezvedl, protože dostal kulku mezi oči. Ještě se chvěl a kroutil, ale to jenom jeho tělo ještě nevědělo, že je mrtvý.

Pneumatiky zaječely, jak vůz, ve kterém přijel, vyrazil pryč. Barbara a Jonathan se při zvuku výstřelu vyřítili ven. „Díky Bohu,“ řekla Barbara, když viděla, že Sam stojí na nohou. Odvrátila se od mrtvolky na zápraží. „Kristepane! Neviděla jsem nic takového od války. Policie je už na cestě.“

„Dobře. Počkám tady na ně,“ řekl Sam.

Přijeli o pár minut později, s blikajícími světly a vyjící sirénou. „Co se tady sakra stalo?“ zeptal se jeden z nich, ačkoli měl na mysli spíš proč než co - to bylo zřejmé.

„Loni na tento dům někdo střílel z ulice, seržante,“ odpověděl Yeager. Vysvětlil, co viděl a co udělal, a skončil: „Pokusil se na mě vytáhnout bouchačku, ajá jsem ho zastřelil. Jeho kamarád ujel, jakmile jsem to udělal.“

„Okay, podplukovníku, mám to zapsané,“ řekl seržant, který si dělal poznámky. Obrátil se ke svému partákovi: „Podívej se, co ten hošan měl, Clyde.“

„Jasně.“ Druhý policista použil kapesník, aby sebral zbraň. Byla to pětačtyřicítka, skoro identická se Samovou. Clyde vzhledl k Yeagerovi. „Byl vyzbrojený jako na medvěda, fakt. Měl jste štěstí.“ Podíval se na seržanta. „Jestli tohle není jasná sebeobrana, tak nevím, co to k čertu je.“

„Zatracený nepořádek na prahu tohoto chlapíka,“ řekl seržant. Podíval se znovu na Yeagera. „Nemyslím, že bychom proti vám vznesli nějaké obvinění, podplukovníku. Jak říká Clyde, tenhle vypadá, že chtěl hned střílet. Ale neopouštějte město - budeme na vás mít ještě milión otázek, možná víc, jakmile zjistíme, co byl tenhle zač a co měl v úmyslu.“

„Jestli dostanu rozkaz odjet, budu ho muset splnit,“ řekl Yeager. „Budu to také muset hlásit svým nadřízeným.“

„Když budete muset odjet, dejte nám vědět, kam jedete a jak dlouho tam budete,“ řekl policejní seržant. „A kdybych já byl váš velící důstojník, dal bych vám medaili. Kdybyste nebyl udělal, co bylo třeba, nebyl byste schopen mu teď něco hlásit, to je sakra jisté.“ Zvedl jedno obočí. „Myslíte, že ten chlap měl něco společného s těmi loňskými výstřely?“

„Ať visím, jestli to vím,“ odpověděl Sam. „Ale možná na to dokážeme přijít.“

Ttomalss byl zaměstnán a byl šťastný. Nejenže měl nekonečnou práci se zpracováním výsledků svého pobytu v Reichu (který se mu sám o sobě zdál nekonečný), ale jeho dlouhodobý experiment s Kassquit vstoupil do nové, uchvacující fáze. „Teď, když ses seznámila s těmi Tosevany prostřednictvím elektronických zpráv a po telefonu, měla bys zájem setkat se s nimi osobně?“ zeptal se.

„Ne, nadřízený pane,“ odpověděla Kassquit okamžitě, „nebo přinejmenším ještě ne.“

Jeho tosevanské mládě nepohodlně sedělo na židli naproti jeho stolu. Nejenže ta židle měla nevhodný tvar pro její pozadí, ale byla také příliš nízká. Ttomalss si pamatoval, když na ni sotva dokázala vylézt - pamatoval si, když sotva dokázala vstát. než sát výživnou kapalinu, vytvářet strašlivé exkrementy a křičet. Teď si musel připomínat, že už taková není. Teď už nebyla ani zdaleka hloupá.

Stále však potřebovala vedení. „Znovu jsem si prohlédl záznam tvého rozhovoru s těmi dvěma Velkými Ošklivci,“ řekl -ten záznam byl pořízen s jejím vědomím a souhlasem. „Na jejich druh jsou skutečně dobře informovaní o Rase. To dává smysl, protože ten starší muž jménem Yeager je jedním z jejich expertů na nás. Kdyby ses někdy měla setkat s Tosevany, kteří nejsou pod naší vládou, ti dva se zdají jako dobří kandidáti.“

„To chápu, nadřízený pane,“ řekla Kassquit, „ale nejsem ještě připravena vydržet takové setkání. I hovořit s nimi po telefonu bylo nanejvýš zneklidňující: víc, než jsem očekávala.“

„Proč?“ zeptal se Ttomalss. Zaznamenával i tento rozhovor.

„Proč, nadřízený pane?“ Ano, Kassquit byla nyní stále více sama sebou; dodala své protiotázce pěkné sardonické ostří. „Bylo znepokojující hovořit s bytostmi, které vypadají jako já. Bylo také znepokojující hovořit s bytostmi, které vůbec nemyslí jako já. Kombinace obou těchto okolností byla víc než dvojnásob znepokojivá, ujišťuji vás, nadřízený pane.“

„Chápu,“ řekl Ttomalss. A - po určitém intelektuálním úsilí - také pochopil. „Předpokládám, že mláděta Rasy, vychovaná Velkými Ošklivci, kdyby k takovému neštěstí došlo, by také byla znepokojena svým prvním setkáním se skutečnými muži a ženami svého vlastního druhu.“

„Ano, asi ano,“ souhlasila Kassquit. „Kdyby taková existovala, měla bych zájem si s nimi promluvit, pokud bychom měli nějakou společnou řeč. Bylo by zajímavé dovědět se, jestli jejich zkušenosti jsou paralelní s mými zde.“

Nyní na ni Ttomalss pohlédl vyplašeně a s úlekem. Obvykle o sobě nemluvila jako o bytosti oddělené od Rasy, i když jí byla. Kontakt s Velkými Ošklivci ji skutečně rozrušil. Pokusil se znovu dodat jistoty. „To je velice nepravděpodobná možnost. Tosevanům chybí trpělivost potřebná k provedení takového dlouhodobého projektu.“

Když to vyslovil, napadlo ho, jestli má pravdu. Velcí Ošklivci možná byli netrpěliví, ale bytí také nespoutané zvědaví. Kdyby se jim nějak dostala do rukou vejce ... Ale, na rozdíl od Tosevanů, tyto myšlenky se na jeho tváři neobjevily. Kassquit neměla tušení, co mu proběhlo myslí.

Její vlastní myšlenky se pohybovaly po jiné trajektorii. „K tomu v každém případě v nejbližších letech nedojde. Neměli ani možnost pokusit se vychovávat mláděta, dokud nepřiletěla kolonizační flotila.“

„Jak říkám, neexistuje žádný důkaz, vůbec žádný, že by se o takovou věc pokusili,“ odvětil Ttomalss. „Nuže, zanecháme teď hypotézu a vrátíme se k tomu, co lze skutečně zařídit?“

„Jak si přejete, nadřízený pane.“ Na rozdíl od nezávislého Velkého Ošklivce se naučila náležitě subordinaci. Ttomalss se jí zeptal: „Za jakých okolností bys případně souhlasila se setkáním s těmi Velkými Ošklivci?“

„Potřebuji další rozhovory s nimi,“ odpověděla Kassquit. „Až potom budu schopná rozhodnout se, jestli chci podstoupit tento krok.“

„To není nerozumné,“ připustil Ttomalss. Teď, když na to myslel, nebyl si ani on zcela jist, že ji chce vystavit tomuto riziku. Nikdy nebyla vystavena tosevanským nákazám a nebyla proti nim ani imunizována. Bylo jich mnoho, a Rasa nebyla dobře vybavena pro boj s nimi. Ztratit Kassquit by byl zničující debakl. „Myslím, že i já si musím ještě promluvit s našimi lékaři, než povolím toto setkání. Musím plánovat s veškerou možnou předvídatostí.“

„Určitě,“ řekla Kassquit. „Jak jinak?“

Ttomalss neodpověděl, protože ta otázka byla čistě řečnická. Ale kdyby byl Velký Ošklivec, jeho rysy by se byly zkrivily do výrazu, který vyjadřoval přátelství a vlídnost. Nejsi naprostý Tosevan, pomyslel si. Mé školení - školení Rasy - z tebe učinilo mnohem méně tvrdohlavou bytost, než bys byla jinak. Co se podařilo s tebou, může se podařit s celým tvým druhem.

Kassquit řekla: „Mohu teď odejít, nadřizený pane?“

„Ano, ovšem,“ odpověděl Ttomalss. „Děkuji ti za tvé úsilí v této záležitosti. Teď se musíš rozhodnout, zdali jsi ochotná pokusit se o fyzické setkání stěmi Velkými Ošklivci, a já musím zjistit a zvážit, jak nebezpečné pro tvé zdraví by takové setkání mohlo být.“

Když Kassquit opustila jeho kabinu, starší výzkumník si dopřál dlouhý výdech úlevy. Teď byl rád, že Kassquit odmítla jeho nabídku, že jí opatří divokého tosevanského muže, s nímž by mohla ulevit napětí svého nepřetržitého sexuálního nutkání. Neuvažil tehdy možné zdravotní důsledky takového setkání. Kdyby to byla přijala, cítil by se povinen to zařadit. Kdyby byla onemocněla kvůli něčemu tak triviálnímu jako sexualita, nikdy by si to neodpustil.

Znovu si prošel záznam jejího rozhovoru s Velkými Ošklivci. Ten mladší Tosevan jménem Yeager ho zvláště fascinoval. Pokud se jeho zjevu týkalo, mohl skoro pocházet z jednoho vejce s Kassquit. Ale z jeho přízvuku a omezeného chápání bylo zcelajasně, že je to jen divoký Tosevan.

Ttomalss věděl, že existovali Velcí Ošklivci, kteří napodobovali Rasu, jak jen mohli. To mu dodávalo odvahy. Jak to viděl on, znamenalo to krok směrem k asimilaci. Neviděl však takové Tosevany v Reichu. Zdejší vůdcové, kteří zjevně dospěli ke stejnému názoru jako on, zakázali tělní kresby a oholené hlavy na území, které kontrolovali. Když se vzalo v úvahu, co bylo na tomto území považováno za spravedlnost, Ttomalss nepřekvapovalo, že si jen málo Tosevanů dovolilo přestoupit tento zákon.

Ačkoli ten mladší Velký Ošklivec byl zajímavější na pohled, Ttomalss si pomalu uvědomil, že bylo mnohem zajímavější poslouchat toho staršího. Stejně jako Jonathan Yeager, i Sam Yeager mluvil jazykem Rasy s divným přízvukem a se zvláštními obraty. Ale když ho poslouchal, Ttomalss zjistil, že - přinejmenším možná - myslel jako muž Rasy. Staršího výzkumníka napadlo, jestli on by dokázal rozumět Velkým Ošklivcům alespoň přibližně tak dobře, jako ten starší Yeager rozuměl Rase. Byl dost poctivý, aby si připustil, že neví. On sám byl schopný - neshazoval své vlastní schopnosti - ale zdálo se, že ten Tosevan k tomu měl dar.

Jak se ten Velký Ošklivec připravoval, aby se stal odborníkem na jiný inteligentní druh, když jeho vlastní druh vůbec nevěděl, že existuje nějaký jiný inteligentní druh, s kterým se může setkat? Kdyby měl někdy možnost se starším Yeagerem mluvit, položil by mu tuto otázku.

Uvažoval o dalších problémech, když zasyčel telefon a přetřhl mu chytrou myšlenku, která se právě začala formovat.

Rezignovaně řekl: „Starší výzkumník Ttomalss - zdravím vás.“

„Já zdravím vás - vás, který jste utekl z Reichu,“ řekla Fel-less, jejíž tvář se objevila na obrazovce. „Nemáte tušení, jaké máte štěstí.“

„Mýlíte se, nadřizená paní,“ odpověděl Ttomalss se zdůrazňovacím zakašláním. „Vím přesně, jaké štěstí mám. Duchové Císařů minulosti dají, že i vám se brzy podaří podobný útek.“

Felless sklopila oči. Nešťastně řekla: „To se nestane.“ Vzdychla. „Vy jste udělal přestupek proti Němcům a byl jste z Reichu vyhoštěn, zatímco já jsem udělala přestupek proti našemu vlastnímu druhu, a bylo mi nařízeno, abych na tomto zlořečeném místě zůstala. Jaká je v tom spravedlnost?“

„Přestupek proti našemu - ?“ začal Ttomalss, ale rychle pochopil. „Přistihli vás s jazykem ve skleničce zázvoru, že?“

„Dalo by se to tak říct,“ řekla Felless hořce. „Věffani a většina z týmu vyšších úředníků z Káhiry se se mnou spářili, když jsem byla povolána na schůzi do vyslancovy pracovny těsně po tom, co jsem si vzala dávku.“

No tak to byl skandál, který musel vyslanectví vzrušit na dlouhý čas! Ttomalss měl co dělat, aby se nezačal smát. Bylo by to kruté - nutkavé, ale kruté - poté, co se sama zneuctila. „Nechápu, proč vám nařídili zůstat tam,“ řekl.

„Za trest,“ odsekla. „Doufala jsem, že mě vyslechnete se sympatiemi, ale vidím, že jsem chtěla příliš mnoho.“

„Já jsem docela šťastný, že jsem si neosvojil návyk na zázvor,“ řekl. „A pro mě je to méně naléhavá věc, protože jsem muž.“

„To není fér,“ zvolala Felless. „Já jsem se neprosila o to, aby se po požití uvolňovaly feromony. Já bych si přála, kdyby tomu tak nebylo. Taky bych si přála, abych nemusela položit další vejce. Ale přání jsou nesmyslná, že?“

Ttomalss si vzpomněl na extravagantní přání, která měl, když ho Liu Han držela v zajetí. „Ne, vždycky ne,“ řekl. „Mohou pomoci udržet naživu naději, a naděje je nanejvýš důležitá, když situace vypadá nejhůř.“

„Naděje?“ řekla Felless. „Má jediná naděje je dostat se z tohoto příšerného místa, a to je to, co nemohu.“ Na okamžik se odmlčela. „Ne, to беру zpět. Má další naděje je, že seženu další zázvor dřív, než mi dojde moje současná zásoba.“

Alespoň to, jak doufám, se mi podaří.“ Její tvář zmizela z obrazovky.

Ttomalss chvíli zíral na obrazovku, kde se znovu objevily obrazy těch dvou divokých Velkých Ošklivců a Kassquit. S povzdechem ukončil i přehrávání tohoto záznamu. Už by se na něj nedokázal soustředit. Chudák Felless! Podle všeho se nedokázala dobře přizpůsobit Tosevu 3. Očekávala, že bude mnohem podobnější Domovu, než ve skutečnosti byl.

Kdyby byla zůstala na palubě hvězdné lodi nebo odjela do jednoho z těch nových měst na ostrovním kontinentu nebo na hlavním kontinentu, možná by to zvládla docela dobře. Ale její specializace v sobě zahrnovala jednání s cizími domorodci na Tosevu 3 ... kteří se ukázali mnohem cizější, než si Rasa před odletem z Domova dokázala představit.

No dobře, já tohle všechno vím, pomyslel si Ttomalss. I on poznal důvěrnější podrobnosti, než si kdy představoval, díky svému zajetí v Číně a díky své výchově Kassquit. Tím či oním způsobem se každému z dobytelské flotily dostalo té lekce, s jejímž pochopením muži a ženy z kolonizační flotily ještě stále zápasí.

Kolonisté se nechtěli přizpůsobit. Bylo jich zde mnoho, takže se nemuseli přizpůsobovat do té míry jako muži z dobytelské flotily. Mají to snadné, pomyslel si Ttomalss. My jsme udělali tu skutečnou práci, a oni to neoceňují. Napadlo ho, jestli starší generace Velkých Ošklivců měla někdy podobné myšlenky, pokud šlo o setkání a střetnutí s Rasou, a jestli ti mladší jsou stejně nevděční jako muži a ženy z kolonizační flotily. Pochyboval o tom.

Atvar studoval mapu regionů Tosevu 3, v nichž vládla Rasa. Některé části byly vyznačeny klidnou žlutozelenou

barvou, některé hněvivou červenou, ostatní odstíny mezi tím. Otočil se k Pshingovi. „Úžasné, jak malá je korelace mezi touto mapou a tou, která zobrazuje ohniska aktivních nepokojů,“ poznamenal.

„Pravda, Vznešený pane flotily,“ přisvědčil pobočník. „Sub-regiony hlavního kontinentu známé jako Čína a Indie přijímají uctívání duchů Císařů minulosti téměř bez stížností, stejně jako velká území subregionu známého jako Afrika. Jenže Čína a Indie stále ještě vřou politickými spory, zatímco Afrika je převážně klidná. Zajímavé.“

„To ano.“ Atvar ukázal na jiný sektor mapy. „I jižní část menšího kontinentu vře odporem proti nám kvůli tomuto opatření, a přitom to byla jedna z oblastí, kde naše správa nenarážela v podstatě na žádné problémy. To je záhada.“

„Ještě o Velkých Ošklivcích nevíme a nechápeme všechno, co bychom měli,“ řekl Pshing. „Tento svět, jak jsem zjistil od té doby, co jsme sem přišli, je příliš rozsáhlý na to, aby se dal do detailů pochopit.“

„To je skutečně pravda.“ Admirálovo zdůrazňovací zakašlání dalo najevo, za jak velikou pravdu to považuje. Pak si povzdychl. „A samozřejmě, je tady centrální oblast hlavního kontinentálního masivu, kde povstání a odpor proti uctívání duchů Císařů minulosti jdou ruku v ruce.“

Pshing také vzdychl. „To je taky škoda, protože tento region patří k těm, které se nejvíc podobají Domovu. Mně se opravdu káhirske podnebí líbí. Klidně by to mohl být jeden z regionů v mírném pásu Domova. Teď jenom kdyby ti Tosevané byli mírní.“

„Očekávejte od Velkého Ošklivce mírnost a budete krutě zklaman,“ řekl Atvar. Jeho ústa se otevřela v kyselém smíchu.

„Očekávejte od Velkého Ošklivce cokoli, a budete zklaman. Zažili jsme snad na Tosevu 3 něco jiného než překvapení za překvapením?“

„Ne,“ odvětil jeho pobočník. „Můžeme jen doufat, že se nám také podařilo Tosevanům připravit pár překvapení.“ Otočil jeden oční výčnělek zpět kmapě. „Skutečně by mě zajímalo, čemu lze přičíst rozdíly v reakci na náš edikt.“

„Částečně to, předpokládám, pramení z rozdílu mezi místními pověrami,“ řekl Atvar, „ale role, kterou tyto rozdíly hrají, mě stále mate. Vyznavači té židovské pověry, například, k nám vždycky měli příznivý vztah, ale jsou mezi těmi, kteří kladou největší odpor uctívání duchů Císařů minulosti. Bombardují mne peticemi a memorandy. I Mojše Rusie nedělá nic jiného, než že si na to stěžuje.“

„Já vím, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Několikrát jsem vás také zapřel, když telefonoval.“

„To jste udělal? V pořádku, děkuji vám,“ řekl Atvar. „Tolik Velkých Ošklivců je tak vášnivě přesvědčeno o své vlastní pravdě, že jsou za ni ochotni zemřít, občas po tom dokonce dychtí. To je jedna z věcí, která činí vládu nad nimi tak delikátní, čehož si musíte být vědom.“

Jako na potvrzení jeho slov sem otevřeným oknem proniklo tosevanské kvílení, které bylo výzvou k modlitbě k muslimské pověře. Tu a tam toto kvílení doprovázely výstřely. Ne, domorodci se nesmířili s placením daně za to, že se mohou oddávat své hloupé víře.

„U racionálních bytostí by snížení té daně, ke kterému jsme přistoupili, vedlo také ke snížení hněvu a nevole,“ zavrčel.

„U Velkých Ošklivců...“

Než mohl pokračovat ve svém láteření, začal syčet telefon. Pshing hovor na Atvarův netrpělivý pokyn přijal. Jakmile se na obrazovce objevila tvář, pobočník zaujal uctivý postoj a řekl: „Zdravím vás, Vznešený pane flotily.“

„Já zdravím vás, Pshingu,“ řekl Reffet, „ale potřebuji okamžitě mluvit s vaším šéfem - okamžitě, slyšíte?“

„Moment, prosím,“ odvětil Pshing a vypnul zvuk. Stále ještě v uctivém postoji, zeptal se Atvara: „Přejete si s ním mluvit, Vznešený pane flotily?“

Diskutovat se svým protějškem z kolonizační flotily nepatřilo k nejoblíbenějším Atvarovým kratochvílím, ale někdy to bylo nezbytné. Možná tohle byl jeden z těch případů. Přistoupil k telefonu, zapnul zvuk a řekl: „Zdravím vás, Reffete. Copak je?“

„Copak je? To se ptáte vážně?“ odsekl Reffet. „Kolik dalších mužů a žen z kolonizační flotily se stane obětmi útoku a snad i vražd kvůli vaší snaze zdaňovat ty tosevanské pověry?“ Ne, Atvar neměl rád admirála kolonizační flotily, ani co by se za nehet vešlo. S jistým sardonickým potěšením odvětil: „Vy jste si stěžoval, že jsme neudělali dost, podle vašeho názoru, abychom včlenili Tosev 3 do Impéria. Teď, když jsme učinili krok v tomto směru, si stěžujete zase. Nemůžete mít oboje zároveň.“

„Odpovězte na mou otázku a ušetřete mě své rétoriky, když budete tak laskav,“ řekl Reffet. „My trpíme. Nechápete to?“

Atvar nedomatle odpověděl: „Moji vlastní muži, muži zdo-byvatelské flotily, trpí víc, to vám připomínám. Oni jsou ti, kteří opravdu musí prosazovat ten nový edikt, a kteří čelí s tím spojenému nebezpečí. Kolonisté, pokud jsou opatrní, nejsou příliš ohroženi. Musí mít na paměti, že Velcí Ošklivci i v oblastech, kde vládne my, na nás nejsou plně aklimatizováni.“

„Jsou to, jinými slovy, divoká zvířata,“ řekl Reffet, rovněž ironicky. „Nebo by to byla divoká zvířata, kdyby neměla chytrost inteligentních bytostí. A ani vy nevíte, o čem mluvíte, pokud se jedná o možné nebezpečí, nebo jste možná ještě neslyšel o posledním tosevanské urážce.“

Atvar měl nepříjemný pocit ve vnitřnostech. Ten pocit poznal na Tosevu 3 už tolikrát, že vždycky doufal, že už ho nepozná znovu - a vždycky byl zklaman. „To jsem zřejmě neslyšel,“ připustil. „Řekněte mi, o co jde.“

„To vám řeknu,“ opáčil Reffet. „Jedno z našich nových měst v tomto regionu, nedaleko napadených odsolovacích stanic, právě utrpělo zničující útok. Nějaký Tosevan vjel s malým nákladním autem, naloženým výbušninami, do středu města a tam je odpálil, přičemž zabil sebe a zatím blíže neurčený, ale značný počet mužů a žen. Materiální škody jsou rovněž značné.“

„Při Císaři!“ řekl Atvar a sklopil oči. „Ne, to jsem ještě neslyšel. Jediná věc, kterou vám na to mohu říct, je to, že je zatraceně těžké zabránit někomu, kdo je za to ochoten zaplatit životem, ve splnění svého cíle. To je velký problém, kterému čelíme při snaze konsolidovat naši kontrolu nad tímto světem, protože Velcí Ošklivci jsou mnohem náchylnější k podobnému jednání než kterýkoli z jiných druhů, které známe.“

„To nepochybně ano, zvláště když jste je k tomu podnítil,“ řekl Reffet. Zatímco mluvil, na obrazovce se objevilo hlášení

o nejnovějším pumovém útoku. Atvar je četl jedním očním výčnčkem, zatímco druhý upíral na Reffeta. Jeden detail vzbudil pozornost admirála dobytelské flotily. „Jak se ten Velký Ošklivec dokázal dostat se svým autem do středu vašeho města, aniž by ho někdo zkontroloval?“

„Obyvatelé museli předpokládat, že tam byl proto, aby něco dodal, nebo aby provedl nějakou službu,“ odpověděl Reffet. „Prostě nikoho nenapadlo, že by tam nějaký Velký Ošklivec s nákladákem přijel do města vraždit.“

„V této části Tosevu 3, za daných okolností, proč ne?“ zeptal se Atvar. „Muži z dobytelské flotily nemohou udělat všechno za vás, Reffete. Kontrolní stanoviště před vjezdem do města by možná bylo uchráněno kolonisty mnoha nepříjemností.“

„Kolonisté nejsou vojáci,“ řekl Reffet.

„Kolonisté určitě mohou být policisty,“ odpověděl Atvar, „a my jsme už, konec konců, začali diskutovat o nutnosti toho, aby se z kolonistů stali vojáci. Muži z dobytelské flotily nemohou nést celé toto břemeno navěky. Dávno předtím zestárneme a zemřeme. Jestli tady potom Rasa nebude mít žádné vojáky, kdo zabráni Velkým Ošklivcům, aby nás nesnědli k večeři?“

„Když budeme mít na tomto světě stálý „Čas vojáků,“ jak bychom mohli být řádnou částí Impéria?“ řekl Reffet. „Názor Impéria je, že vojáky potřebujeme pouze pro případ nouze nebo pro dobytelské výpravy.“

„Kdy na Tosevu 3 nebyl případ nouze?“ zeptal se Atvar, na což Reffet neměl žádnou náležitou odpověď. „Než Impérium sjednotilo Domov, mělo vojáky neustále, protože je neustále potřebovalo. Zdá se, že na tomto světě to platí právě tak. Můžete toho litovat - já toho jistě lituji. Ale můžete to popřít?“

„Kolonisté budou naříkat, když z nich budete chtít udělat vojáky,“ řekl admirál kolonizační flotily. „Můžete popřít tohle?“

„Jak hlasitě naříkají nad těmi, kteří byli zabiti nebo zraněni v tom novém městě?“ zeptal se Atvar.

Reffet vzdychl. „Není to tak, jak jim řekli Doma, než se ponořili do studeného spánku. Mnoho z nich má stále potíže přizpůsobit se tomu. Já to chápu, protože i já s tím mám potíže.“

„Opravdu? Toho jsem si nikdy nevšiml,“ řekl Atvar jedovatě. Reffet pohlédl na Atvara, jako by ho ještě nikdy předtím neviděl. Admirál dobytelské flotily pokračoval: „Kolonisté mohou jednat s Tosevem 3 tak, jak si představovali, nebo tak, jak je to zapotřebí. Já vím, která z těchto variant povede k lepším výsledkům. Přál bych si, aby většina kolonistů dospěla ke stejnému závěru, místo aby nařikali nad tím, že situace není taková, jak by chtěli.“

„To není fér,“ řekl Reffet. „Od svého přiletu jsme dlouho a tvrdě pracovali na tom, abychom se na této planetě uchytili. To nám nemůžete upřít.“

„A vy nám nemůžete upřít všechnu tu práci - ano, ani všechno to umírání - které jsme podstoupili my z dobytelské flotily, abyste vy měli svět, který byste mohli kolonizovat, alespoň zčásti,“ odvětil Atvar. „Všechno, co jsme dokázali, je ostuda. Kdo by si byl Doma pomyslel, že Velcí Ošklivci mají nákladní auta, nemluvě o výbušninách? A přesto na nás vaši kolonisté stále křičí, že jsme tuhle válku zpackali. Vy stále nechápete, jaké jsme měli štěstí, že jsme z ní dokázali vycouvat.“

„Z mých mužů a žen nemají být vojáci,“ řekl Reffet tvrdohlavě.

„A mají z nich být oběti?“ zeptal se zdvořile Atvar. „To mi připadá jako jediná další možnost. Je mi líto, že ten teroristický útok proti nim uspěl. Budou muset převzít svůj díl odpovědnosti, aby se to neopakovalo.“

„Žádáte příliš mnoho,“ řekl Reffet.

„Vy dáváte příliš málo,“ odsekl Atvar. V naprosto dokonalé vzájemné nevůli oba současně přerušili spojení. Když Strahův řidič zastavil před domem, který společně obývali Ullhass s Ristinem, Velký Ošklivec řekl: „Dobře, kapitáne, zdá se, že budete mít svou příležitost popovídat si se Samem Yeagerem tady, místo abyste musel jet až do Gardeny.“

„Proč to říkáte?“ zeptal se Straha, nahlížeje okny do předního pokoje, kde neviděl ani Yeagera, ani žádného jiného Tosevana.

Řidič se hlasitě zasmál. „Protože to je jeho auto, co parkuje přímo před námi.“

„Aha.“ Na okamžik si Straha připadal jako hlupák. Nikdy si nevšiml, jakým motorovým vozidlem Yeager jezdí. Všechno, čeho si všiml na amerických motorových vozidlech, byla skutečnost, že se vyskytovala v mnohem více variantách, než se zdálo nutné a potřebné. Rozepnul si bezpečnostní pás a otevřel dvířka. „Půjдете se mnou a připojíte se knám?“ zeptal se. „Ullhass říkal, že pozvání se vztahuje i na vás, pokud si budete přát.“

„Děkuji vám, ale ne,“ odpověděl Velký Ošklivec. „Za prvé, nemám rád tlačeničky, ať jsou to muži Rasy nebo Tosevané. A za druhé vás mohu lépe chránit zvenku než zevnitř. Předpokládám, že hosté pro vás nepředstavují takové nebezpečí jako nevtíhaní cizinci.“

„Myslím, že to je rozumný předpoklad, ano,“ řekl Straha. „Doufám, že se při čekání nebudete příliš nudit.“

„To je moje práce,“ řekl řidič. „Užijte si to, kapitáne.“ Straha práskl dvířky a vydal se k domu. Měl v úmyslu udělat přesně to. Ullhass a Ristin měli vždycky dobrý alkohol a spoustu zázvoru. Mívali také zajímavé hosty, bez ohledu na to, co si myslel jeho řidič. Protože oba dva byli jen malí zrádci, Rasa jim už dávno odpustila. Muži a ženy z oblastí pod vládou Rasy je mohli navštěvovat beze stínu hanby, zatímco jejich návštěva u Strahy by vzbudila skandál.

Ullhass zaujal ve dveřích uctivý postoj. „Zdravím vás, kapitáne,“ řekl stejně uctivě, jako kdyby Straha ještě stále velel korábu 206. Císař Yower. „Jsem vždycky šťastný, když pocítíte můj ubohý dům svou přítomností.“

„Děkuji vám za pozvání,“ odvětil Straha. Vcelku to byla pravda: tato setkání se blížila jeho představám o společnosti alespoň tak, jak to bylo za daných okolností možné. A jestli se Ullhass - stejně jako Ristin - rozhodli nosit červeno-modro-bílou tělní kresbu, která je označovala jako válečné zajatce Spojených států, namísto řádného označení svých hodností podle platného kodexu Rasy ... nu což, už to dělali dlouho, a Straha to dokázal přehlédnout, když ne odpustit.

„Pojďte dál, pojdte dál,“ vybídl ho Ullhass a ustoupil stranou, aby ho nechal projít. „Už jste u nás byl - víte, kde je alkohol, zázvor ajídllo. Poslužte si, čím vám bude libo. Vzadu za domem se také připravují pokrmy z mas z Tosevu 3 i z Domova.“

Skutečně, vůně kouře a pekoucího se masa pronikla ke Strahovým čichovým receptorům. „Ty vůně jsou skutečně lákavé,“ řekl. „Musím si dát pozor, abych vám neposlíntal podlahu.“ Ullhass se zasmál.

Straha šel do kuchyně a nalil si sklenku rumu - jako většině příslušníků Rasy mu whisky nic neříkala. Na talířek si naložil řecké olivy, solené oříšky a bramborové chipsy, a vyšel otevřenými posuvnými skleněnými dveřmi na zadní dvůr. Tam stál Sam Yeager a radil Ristinovi, který pekl maso na grilu nad dřevěným uhlím.

„Zdravím vás, kapitáne,“ řekl Yeager Strahovi a pozvedl sklenku v tosevanském pozdravu. „Rád vás vidím.“

„Jak dokážete pít tuhle věc?“ zeptal se Straha - v Yeagerově sklenici byla whisky. „K čemu je to dobré kromě odstraňování nátěrů?“

Velký Ošklivec se napil. „Odstraňuje problémy,“ odpověděl, a znovu se napil.

To vyvolalo smích i u Strahy, který sám pil rum. „Dobře, ale proč neodstraňovat problémy něčím, co dobře chutná?“ zeptal se.

„Mně se chuť whisky líbí,“ odpověděl Yeager. „Trvalo mi dlouho, než jsem si na ni zvykl, a nevidím důvod na tom něco měnit, když už jsem si s tím dal takovou práci.“

Straha se znovu zasmál. Líbil se mu Yeagerův výstřední způsob pohledu na svět. „Pak si toho dopřejte po libosti,“ řekl.

„Každý beffel zalézá do své vlastní díry, nebo se to tak aspoň říká.“

„Beffelové, ano.“ Yeagerova hlava sebou pohnula nahoru a dolů. „Všechna vaše zvířata jsou už zde. Některá z nich voní velmi lákavě.“ Ukázal na gril, na němž Ristin kuchtil. „Ale jiná ... Víte o králících v Austrálii, kapitáne?“

„Vím, co to jsou králíci: malá hopkující chlupatá stvoření s dlouhými chlopněmi z kůže, které vedou zvuk k jejich sluchovým membránám,“ odpověděl Straha. Yeager znovu přikývl. Straha pokračoval: „A vím o Austrálii, protože je to jedno z našich hlavních středisek kolonizace - ne že bych se tam někdy dostal, abych to viděl na vlastní oči.“ Na okamžik ho ovládla hořkost jeho exilu. „Ale přiznávám - nevím o žádném spojení mezi králíky a Austrálií.“

„Ještě před sto lety v Austrálii žádní králíci nebyli,“ řekl mu Tosevan. „Nežili tam. Pak je přivezli osadníci. Protože tam byli noví, protože neměli žádné přirozené nepřátele, kteří by stáli za řeč, rozšířili se po celé Austrálii a stali se strašnou pohromou. Vaše zvířata z Domova nejspíš udělají totéž na velkých rozlohách Tosevu 3.“

„Aha, chápu, co máte na mysli,“ odvětil Straha. Usrkl rumu a pokrčil rameny. „Nevím, co na to říct. Nemyslím, že se na to dá něco říct. Vaši kolonisté, domnívám se, si přivezli svá zvířata a měnili ekologii oblastí, kde se usadili, dokud jim lépe nevyhovovala. Naši kolonisté dělají totéž tady na Tosevu 3. Očekával jste, že budou jednat jinak?“

„Jestli chcete znát pravdu, kapitáne, já jsem o tom moc nepřemýšlel,“ řekl Sam Yeager. „Pochybuji, že by si s tím nějaký Tosevan lámal příliš hlavu, dokud nepřiletěla kolonizační flotila. Teď ke mně začínají docházet zprávy z celého Tosevu 3. Nevím, jak velkým problémem se vaše zvířata stanou, ale myslím, že problém představovat budou.“

„Nepřekvapilo by mě, kdybyste měl pravdu - z tosevanského hlediska, samozřejmě,“ řekl Straha. „Pro Rasu ta zvířata znamenají vymoženost, ne problém.“

Jako na důkaz toho, jakou vymožeností zvířata Rasy mohou být, Ristin si vybral právě tuto chvíli, aby vykřikl - anglicky: „Pojďte sem a berte si.“ Straha vydal tiché vyděšené zasyčení. Věděl, že si Ristin a Ullhass osvojili tolik tosevanských způsobů, kolik dokázali, ale takhle rvát, to uráželo jeho smysl pro důstojnost.

Nicméně nebyl natolik uražen, aby mu to zabránilo vzít si ještě syčící kousky azwaky. Sam Yeager učinil totéž. Na rozdíl od Strahova řidiče nedával najevo žádnou zdráhavost, když měl ochutnat jídla Rasy. Po prvním soustu zamával, aby přivolal Ristinovu pozornost, a řekl anglicky: „To je zatraceně dobré.“

„Jsem rád, že vám to chutná,“ odpověděl bývalý pěšák stejnou řečí. Jistě, nebyl nic jiného než Velký Ošklivec se šupinami a očními výčnělky.

Ale byl dobrý kuchař. Straha ochutnal ssefenjiho: zrnitější, tužší maso než azwaka, a ne tak sladké na jazyku. Příliš ho nemiloval, ale i ono bylo chutí Domova. A ukázalo se, že jde velice dobře dohromady s oříšky kešu. Straha se vrátil do domu pro další oříšky a když už tam byl, nalil si další sklenici rumu.

Vyhlédl ven z okna kuchyně. Ve voze tam seděl jeho řidič a vypadal, pokud mohl Straha soudit, unuděně. Ale ve skutečnosti byl ten Velký Ošklivec bdělý a ostražitý. Straha ho nikdy nezastihl jinak. Když uviděl Strahu v okně, zamával a zasalutoval. Jen málo Tosevanů by dokázalo ex-kapitána poznat z takového krátkého pohledu, ale on to dokázal. Straha jeho pozdrav opětoval, s neochotným, ale ryzím respektem.

Pak se opět vrátil ven, aby si znovu posloužil žebírkem ze ssefenjiho. Znovu zachytil pohled Sama Yeagera. „Ajak se má ten Tosevan vychovaný Rasou?“ zeptal se.

„Dost dobře,“ odpověděl Yeager. „Mé mládě a já jsme s ní znovu mluvili, není to tak dlouho, a tentokrát přes video.“

Byla by to velmi přitažlivá žena, kdyby si neholila celou hlavu - a kdyby její tvář byla živější, samozřejmě.“

„Přitažlivá? Jak to můžete soudit po telefonu?“ Než mohl Yeager odpovědět, Straha to udělal za něho: „Nevadí.“

Zapomněl jsem, že vy Velcí Ošklivci posuzujete takové věci stejně podle pohledu, jako podle vůně.“

„Spíš podle pohledu, řekl bych,“ odpověděl Yeager.

„Naše ženy jsou stejné, posuzují při páření muže podle vzhledu, ale u mužů jsou rozhodující čichové vjemy.“ Straha chtěl změnit téma; když nebyl povzbuzen feromony, neměl chuť bavit se o věcech týkajících se páření. Pohled na jeho řidiče mu vnukl novou myšlenku. „Jste si vědom toho, že jste si udělal nepřátele tím, že strkáte nos tam, kam nemáte? Cituji někoho, kdo je v takovém postavení, aby věděl, o čem mluví.“

„Vsadím se taky, že uhodnu, kdo to je,“ řekl Yeager. Straha to ani nepotvrdil, ani nepopřel. Smích Velkého Ošklivce zazněl drsně. „Ano, kapitáne, dalo by se říct, že jsem si toho vědom. To ano. Minulý týden jsem zabil muže, aby nezabil on mě.“

„Při Císaři!“ zvolal Straha. „To jsem nevěděl. Proč chtěl udělat takovou věc?“

„Je příliš mrtvý na to, abych se ho zeptal, a jeho komplic utekl,“ odpověděl Yeager. „Rád bych to věděl.“

Straha na něj pozorně pohlédl. „Má ten incident nějakou spojitost s Velkými Ošklivci, kteří stříleli na váš dům loni, když jsem u vás byl na návštěvě já a ty dvě čínské ženy?“

„Ani to nevím, a rád bych to věděl,“ řekl Sam Yeager. „Popravdě řečeno, napadlo mě, jestli jste vy nezjistil o těch Velkých Ošklivcích něco víc?“

„Já osobně? Ne,“ odpověděl Straha. „Vražda je taktika, kterou Rasa zřídka kdy používá. Můj řidič je toho názoru, že nejpravděpodobnějším cílem těch Velkých Ošklivců byly ty čínské ženy. Také si myslí, že cílem jste mohl být i vy sám, kvůli vašim tendencím strkat nos, kam nemáte.“

„To si myslí, ano?“ Yeagerova pohyblivá ústa se zúžila, až jeho rty připomínaly téměř rty Rasy. „Váš řidič má spoustu zajímavých názorů. V dohledné době si s ním možná sednu a trochu si popovídáme. Možná se pár věcí dovím.“

„Na druhé straně možná taky ne,“ řekl mu Straha. „On nemá ve zvyku moc mluvit. Já jsem si jistý, že ví mnohem víc, než říká.“

„To příliš nevypadá na Velkého Ošklivce,“ poznamenal Sam Yeager, a teď se jeho ústa rozšířila ve výrazu pobavení. Ale pak se jeho výraz rychle změnil v neutrální. „To vypadá na zvláštní druh Velkého Ošklivce - který má něco společného s tajnou službou, například.“

„Jste tím překvapen?“ Straha pocítil jakousi zvláštní pýchu. „Pro vaše ne-impérium jsem cenný zdroj informací.“

„Dobrá, to jste, kapitáne. Vy -“, začal Sam Yeager.

Ale Straha přestal poslouchat. Jak se stávalo už předtím na večírcích u Ristina a Ullhasse, nějaká žena z kolonizační flotily se zřejmě rozhodla ochutnat zázvor, který byl tady ve Spojených státech legální. Jakmile začala uvolňovat své feromony, Straha a všichni ostatní muži Rasy na dvoře ztratili zájem o cokoli jiného. Pospíšil si dovnitř, aby nepřišel o příležitost k párem.

Když Mordechaj Anielewicz došel ke dveřím svého bytu, uslyšel zevnitř křik. Povzdechl si, když zvedal ruku, aby zaklepal. Miriam i David byli už dost staří, aby měli své vlastní striktní názory, a dost mladí na to, aby byli vášnivě přesvědčeni o tom, že jejich názory jsou ty jediné pravdivé a správné, zatímco názory jejich rodičů jsou idiotské už z principu. Nebylo divu, že život se stával občas poněkud hlučným.

Zaklepal a poslouchal. To nebyli Miriam nebo David, hádající se s matkou. To by Heinrich, a křičel ještě vášnivěji, než měli ve zvyku jeho starší sourozenci. Nejenže byl nejmladší, byl také obvykle nejnehodovější. Co ho mohlo přimět...? Když David Anielewicz otevřel dveře, Mordechaj zaslechl jakési zavržení. Nebylo to vržení dveřních závěsů, které by potřebovaly namazat. Tohle znělo mnohem přátelštěji.

„To snad ne,“ zvolal Anielewicz.

„Ale jistě,“ odpověděl jeho starší syn. „Přinesl to domů asi před hodinou. Od té doby se ho máma snaží přinutit, aby to zase vyhodil.“

Sotva za sebou zavřel dveře, přičítal se k němu jako vtělené tornádo Heinrich, křiče: „Ona řekla, že si ho můžu nechat! Řekla, že když si ho seženu, tak si ho můžu nechat! Řekla to, tati! A teď jsem si ho sehnal, a teď mi ho nechce nechat!“ Po tvářích tornáda stékaly slzy, hlavně slzy zlosti, jak soudil Mordechaj.

„Uklidni se,“ řekl. „Promluvíme si o tom.“ Uvnitř bytu znovu zapištěl beffel. Znělo to, jako by chtěl zůstat, ale kdo - každopádně, kdo z lidí - mohl vědět, co vlastně beffel chce.

Vzápětí se vrátila do před síně i Bertha. Už tu začalo být těсно, ale zdálo se, že se nikdo nechce pohnout odsud. „Ta věc, ta strašná věc, musí z domu,“ prohlásila Bertha.

„Není strašná,“ řekl Heinrich. Beffel vydal další pištivý zvuk. Nevypadalo to jako projev strašné věci, spíš to připomínalo mačkáci gumovou hračku. Heinrich pokračoval: „A tys mi řekla, že když si ho chytnu, můžu si ho nechat. Řekla's mi to. Řekla.“

„Ale nemyslela jsem, že skutečně půjdeš a uděláš to,“ řekla jeho matka.

„Na tom nezáleží,“ řekl Anielewicz. Bertha se zatvářila zděšeně. Mordechaj věděl, že si to později schytá, ale přesto pokračoval: „Nemusela's mu to slibovat, ale tys to udělala. Teď bych řekl, že to musíš dodržet.“

Heinrich se roztančil radostí. V úzké před síni na to nebylo místo, ale on to přesto udělal. „Můžu si ho nechat! Můžu si ho nechat! Můžu si ho nechat!“ zpíval.

Anielewicz ho chytil za rameno a zarazil jeho tanec. „JVlů-žeš si ho nechat,“ řekl, ignoruje zděšení, které se ještě stále jevilo na tváři jeho ženy. „Můžeš si ho nechat, dokud se o něho budeš starat, a dokud on nebude dělat problémy. Jestli bude dělat nepořádek nebo bude kousat lidi, vyleti odsud jak zmačkaný papír.“

„Slibuji, tati.“ Heinrichova tvář zářila.

„Musíš svůj slib dodržet, tak jako tvá matka musela dodržet svůj,“ řekl Mordechaj, a jeho syn živě přitakal. Mordechaj pokračoval: „A i když ty ho dodržíš, beffel půjde z domu, když bude dělat problémy.“

Jeho mladší syn znovu přikývl. „Nebude. Já vím, že nebude.“ Biblický prorok, naslouchající slovům Božím, by nedokázal promluvit s větší jistotou.

Mordechaj potlačil úsměv. „No dobře, tak trii to bájně zvíře ukaž.“

„Pojď se mnou.“ Heinrich ho vzal za ruku. „Je skvělý. Uvidíš.“ Odvedl Mordechaie do předního pokoje, Beffel byl pod kávovým stolem. Jeden z jeho očních výčnělků se otočil k Anielewiczovi a jeho synovi. Beffel zapištěl a rozběhl se k nim. Heinrich znovu zazářil. „Vidíš tati? Má rád lidi.“

„Možná,“ řekl Anielewicz. Sehnul se a napřáhl k beffelovi ruku, jak by asi udělal, kdyby chtěl dát cizímu psu nebo kočce možnost, aby si ho očichali. Stejně tak byl připraven i rychle ucuknout, kdyby se věci vyvinuly nežádoucím směrem.

Ale beffel se choval stejně přátelsky, jak předtím inzeroval svými hlasovými projevy. Po několika dalších legračních

pišti-vých zvucích k Anielewiczovi vystrčil jazyk. Konec tohoto dlouhého, rozeklaného orgánu, až příliš podobného jazyku Ještěřů, přejel po hřbetě jeho ruky. Beffel naklonil hlavu na stranu, jako by se rozhodoval, co s tím. Pak si, s dalším zapištěním, položil hlavu na Anielewiczovu botu.

„Vidíš?“ řekl Heinrich. „Vidíš? Má tě rád. Pancéř tě má rád.“

„Pancéř, eh?“ Mordechaj zvedl obočí. „To mu budeš polsky říkat tank?“

„Jistě,“ odvětil jeho syn. „Proč ne? Stěmi šupinami je obrněný jako tank.“

„Dobře. Zdá se, že máš odpověď na všechno.“ Anielewicz zkusmo poškrábal beffela po hlavě. „Ne, co si myslíš o tomhle, Pancéři?“

„Líbí se mu to,“ řekl Heinrich a pohlídl beffela pod bradou. Beffel zvedl hlavu, aby si pohlázení co nejvíce vychutnal. Jeho ocas zabušil o koberec. Dával najevo, že mu to dělá dobře. Možná měl Heinrich skutečně odpověď na všechno.

„Jak jsi to našel?“ zeptal se Mordechaj.

„To nevím,“ řekl David netrpělivě. „Prostě jsem to našel, to je všechno.“ Znovu Pancéře pohlídl. Zvířátko se v extázi převrátilo na záda. Heinrich je poškrábal na břicho, které bylo o něco světlejší než jeho hřbet. Beffel se zavrtěl a vydal několik potěšených zvuků.

David to všechno sledoval naprosto uchváceně, Bertha s výrazem, který napovídal, že to bude trvat ještě strašně dlouho, než se smíří s přítomností toho zvířete ve svém bytě. Miriam si vybrala právě tuto chvíli, aby se vrátila z hodiny hudby. Pancéř na ni také přátelsky zapištěl. Miriam nezapištěla. Miriam zaječela. Zaječela ještě hlasitěji, když zjistila, že beffel v bytě zůstane.

„Ach, mami, jak jsi mohla?“ zanaříkala a utekla do svého pokoje. Beffel chtěl jít za ní, ale Heinrich ho zadržel. To byla jedna z nejmoudřejších věcí, které ve svém mladém životě udělal.

Anielewicz řekl: „Když tedy o tom stvoření všechno víš, nevíš náhodou, čím se živí?“

„Dal jsem mu slanečka,“ odpověděl Heinrich. „Chutnal mu. Vsadím se, že bude jíst i kuřata.“

„To by mě nepřekvapilo,“ připustil Mordechaj. „No dobře, budeme ho krmit jako pejska a uvidíme, jak se to vyvine.“ Vzpomněl si, za jakých okolností uviděl prvního beffela, a co přitom dělal. „Když to nepůjde, můžeme mu začít dávat kočky ze sousedství.“

Jeho žena se vzchopila a řekla: „Ještě něco: jestli zjistíme, že patří nějakému konkrétnímu Ještěřovi, který ho chce zpátky, tak mu ho vrátíme. Totéž bychom udělali, kdybychom našli zatoulanou kočku nebo psa.“

Heinrich prosebně pohlídl na otce. Ale Mordechaj jen přikývl. „Tvá matka má pravdu. To je fér.“ A i když na matce bylo vidět, že si docela přeje, aby takový případ nastal, byla to pravda.

Pancéř snědl s nadšením vařené hovězí. Nedotkl se mrkve, ale jedl brambory, i když s poněkud podezíravým výrazem. Když se najedl, začal slídit pod jídelním stolem. Ke konci večere Miriam zaječela a vyskočila ze židle. „Ono mi to olizuje kotník,“ vykřikla.

„To není konec světa,“ řekl jí Anielewicz. „Sedni si a dojez.“

Nesedla si. „Tobě je to jedno,“ vybuchla. „Tobě je to úplně jedno. Máme tady tu ošklivou, strašnou ještěří věc, a ty si myslíš, že je legrační.“ Znovu utekla do svého pokoje. Zbytek večere proběhl za hlubokého mlčení, přerušovaného občasnými zvuky, vydávanými beffelem.

K očividnému zklamání Berthy žádný Ještěř nevyvěsil oznámení, nabízející odměnu za vrácení ztraceného beffela.

Mordechaj uvažoval, jestli se zvíře ztratilo v Lodži, nebo jestli přišlo do města z některé z těch nových osad Ještěřů na východě. Podle toho, co viděl tehdy v té uličce, beffelové byli víc než schopni postarat se o sebe sami.

Jak plynul den za dnem, zvykl si na Pancéřovu přítomnost. Heinrich byl v sedmém nebi a ani mu nevadilo vyměňovat a čistit kálecí misku, kterou se beffel rychle naučil používat. I David začal to stvoření mít rád. Dokonce i Bertha si přestala stěžovat. Pouze Miriam setrvala ve svém zarytém odporu. Anielewicz nechápal proč. Vždyť to zvířátko bylo tak vycepovaný domácí mazlíček, jakého by si každý mohl jen zbožně přát.

„Je to ošklivé,“ řekla, když se jí na to jednou zeptal, a víc neřekla. Vzdal to. Jemu beffel ošklivý nepřípadal, ale nepřišel na nic, co by jí měl říct, aby změnil její názor v tomto směru.

O dva dny později ho Heinrich zatřesením probudil ze zdravého spánku. „Tati, myslím, že v domě hoří,“ řekl chlapec naléhavě. „Pancéř mě vzbudil. To nikdy předtím neudělal. Myslel jsem, že se z něho zblázním, ale pak jsem ucítil kouř.“

Anielewicz ho také ucítil. Vedle něho se posadila Bertha. „Rychle ven,“ řekl jí. „Vezmi sebou Heinricha.“

„A Pancéře,“ řekl Heinrich. „Vezmu ho sebou.“

„A Pancéře,“ přisvědčil Mordechaj. „Já vezmu ostatní věci.“

„David už budí Miriam,“ řekl Heinrich, což vzbudilo v Anielewiczovi pocit neužitečnosti a nevykonnosti.

Ale už necítil jen kouř. Teď spatřil i plameny - prohořovaly skrz dveře. „Tak rychle, oba dva - a Pancéř,“ řekl, a vyběhl do haly, aby se ujistil, že David a Miriam už také jdou. Šli. Musel se rychle zastavit, aby se s nimi nesrazil. „Jdeme,“ řekl.

„Musíme se dostat ven.“

Bertha a Heinrich už dupali po železném požárním schodišti. Mordechaj postrčil svého staršího syna a dceru, aby šli před ním. Sám si pospíšil za nimi, protože plameny začaly olizovat koberec a kouř zhoustl.

Když se dostal z bytu, na okamžik se zastavil a číchal. Spolu s kouřem ucítil něco jiného, něco známého, něco, co v obytném domě neočekával. Vzápětí to poznal. Gottenyu! zvolal. „To je benzín!“

Nevěděl, jestli ho někdo slyšel. Jeho rodina - a ostatní lidé z domu - spěchali dolů po železném schodišti. Venku se vylévali ze dveří, ale výkřiky a nářek shora znamenaly, že ne každý v budově se dokázal dostat ven.

Zvonění ohlásilo příjezd hasičů, kteří to sem z Lubomier-ské neměli daleko. Začali rozvinovat hadice a chrlit vodu na hořící dům. Mordechaj se otočil ke své ženě a řekl: „Ten požár nevznikl sám od sebe. Někdo ho založil.“ Vysvětlil jí, co ucítil, a co to znamená.

„Vey iz mir!“ zvolala Bertha. „Kdo by udělal takovou věc?“

„To nevím,“ odpověděl, „ale řekl bych, že s tím může mít něco společného ten, který se mě před nedávnem pokusil zastřelit. A taky bych řekl, že ten manžer, ať je to kdokoli, se vůbec nestará o to, kolik lidí zabije, pokud přitom dostane mě.“ Bertha pomalu přikývla, a v mihotavé záři plamenů se její oči zdály strašně veliké.

Mezitím se Heinrich pustil do Miriam. „Kdyby nebylo Pancěře, tak jsme se už vubec nevzbudili,“ řekl. Miriam chvíli váhala, pak se sklonila a vtiskla zvířátku rychlý polibek na čumák. Beffel potěšeně zapištěl.

Nesseref byla ráda, že má svého tsiongiho. Byl to lepší společník, než spousta mužů a žen, které znala. Nehádal se s ní. Nepokoušel se jí podstrčit zázvor, aby se s ní pak mohl pářit. Nedával jí stupidní rozkazy. Žil spokojeně v jejím bytě a míloval chodit s ní na procházky, pokud ho sebou vzala.

Pojmenovala ho Orbit, 21 zčásti proto, že byla pilotkou raketoplánu, zčásti proto, že měl ve zvyku obíhat na svém vodítku kolem ní, pokud ho nechala. Pomalu ho tomuto nešťastnému návyku odvykala. Zanedlouho bude Orbit stejně dobrým společníkem na ulici, jakým byl v bytě - až na některé výjimky.

Jedna z těch výjimek byla tak dávná jako historie domesti-kace v Domově. V ulicích nového města nedaleko Jezowa se objevovalo stále více beffelů. Kdykoli Orbit některého z nich uviděl, zdálo se, že považuje za svou povinnost pokusit se to malé piščí zvířátko zabít. I beffelové byli ochotni si to s ním kdykoli rozdat.

S tím si Nesseref dokázala poradit. Rasa si s tím dokázala poradit už od chvíle kdy se civilizace začala klubat z vejce barbarství. Větší problémy měla s Orbitovými protivníky z řad tosevanských létajících stvoření.

Sotva to mohla svému tsiongimu vyčítat. Ta malá opeřená zvířata byla na zemi tak pomalá a nemotorná, že se zdály být tou nejsnadnější kořistí. A tak se po nich Orbit s potěšením vrhal - a ona odletěla.

Tsiongi v podobných případech vždycky vrhl vyčítavý pohled na Nesseref, jako by říkal: Tohle by přece neměli dělat. Pro Orbita byla tato neočekávaná schopnost ptáků stejně matoucí a demoralizující, jako byly neočekávané schopnosti Velkých Ošklivců pro muže z dobývateľské flotily.

Jednou čekalo jedno z těch šedých, opeřených stvoření se zelenou hlavou tak dlouho, že po něm Orbit vyskočil výše než obvykle, i když opět neúspěšně. Dopadl na dláždění a vydal vztekly skřek.

Nějaký muž zavolal na Nesseref: „To si myslíš, že se naučí létat?“ Otevřel ústa, zjevně potěšen svou vlastní chytrostí.

Nesseref se tak nebavila. „Má větší šanci naučit se létat, než vy naučit se být vtipný,“ odsekla.

„No dobře, promiňte mi, že žiju,“ řekl muž. „Nevěděl jsem, že na Tosev 3 přišel Císař.“

„Nepochybně je mnoho věcí, které nevíte,“ řekla Nesseref jedovatě. „Dokazujete to pokaždé, když promluvíte.“

Než si vyměnili další urážky, pohlédli navzájem na své tělní kresby. Muž byl pouhý úředník - Nesseref ho hodnotí převyšovala. Muž si to uvědomil, sklapl a odešel.

Nesseref spokojeně pokračovala ve své procházce. Orbit se pokoušel dostat další ptáky, se stejně nevalným výsledkem. A pak se zpoza rohu vyřítil beffel s jedním z těch šedých ptáků v tlamě. Orbit spatřil beffela - a kořist, kterou beffel měl, kořist, kterou tsiongi nemohl dostat - okamžik předtím než Nesseref. Ten kratičký okamžik byl všechno, co Orbit potřeboval. Tsiongi vyrazil za beffelem a, protože tím Nesseref překvapil, vyškubl ji z ruky vodítko. „Ne! Zpátky!“ vykřikla a rozběhla se za Orbitem. Tsiongi naneštěstí běhal rychleji než ona. Tsiongiev běhal rychleji než beffelové. Beffel, ohlížeje se jedním očním výčnělkem dozadu, spatřil Orbita, jak ho dohání. Doufaje, že svého pronásledovatele přivede na jiné myšlenky, odhodil svou kořist.

Tato lest se osvědčila. Beffel unikl, zatímco Orbit se zastavil před opeřeným tosevanským stvořením a vystrčil jazyk, aby zjistil, jak to voní, než se do toho pustí. Až v tomto okamžiku tsiongi zjistil, že beffel chytil ptáka, aniž by ho zabil. S máváním křídly se ptákovi, ačkoli zraněnému, podařilo dostat do vzduchu a uletět. Orbit po něm chňapl, ale minul, i když jeho let byl pomalý a neohrabaný jako let těžce poškozeného stíhacího bombardéru.

Než se tsiongi stačil pustit za ptákem, doběhla k němu Nesseref a uchopila konec vodítka. „Ne!“ řekla ještě jednou, když se Orbit pokoušel vytrhnout. Tentokrát, protože držela vodítko pevně, byl nucen poslechnout.

Nesseref se na tsiongiho mračila po celou zpáteční cestu. Pravděpodobně to k ničemu nebylo. Orbit bude stále honit beffely a snažit se chytat ptáky. Ale pilotce raketoplánu to poněkud spravilo náladu.

Když dorazila do domu, kde bydlela, zjistila, že přišla denní pošta. Nečekala nic důležitého; věci, na kterých záleželo, se většinou posílaly elektronickou poštou. Ale některé z místních obchodů rozesílaly své reklamy na papíře, a v těchto letácích už objevila pár výhodných koupí. Možná bude mít štěstí i dnes.

Spolu s letáky tištěnými v jasných barvách byla ve schránce i čistě bílá obálka značné velikosti. I papír byl zvláštní: hrubší, než jaký kdy předtím viděla. Když obálku otočila, pochopila, protože její adresa byla napsaná nejen v jazyce Rasy, ale rovněž legračně vypadajícím písmem, které používali místní Velcí Ošklivci. V rohu obálky bylo něco přilepeného: malý obrázek nějakého Tosevana v nákladním autě, zčásti zakrytý otiskem gumového razítka s dalšími tosevanskými znaky. Nesseref potřebovala okamžik, aby si vzpomněla, že takto Velcí Ošklivci označují, že zaplatili požadovaný poštovní poplatek. „Proč by mi nějaký Tosevan chtěl psát?“ zeptala se Orbita. Jestli to tsiongi věděl, neřekl to; jeho zkušenosti s tosevanskými věcmi nebyly nejšťastnější. Nesseref ho poškrábala na hlavě a řekla: „Dobrá, tak půjdeme nahoru a zjistíme to.“

Jakmile za sebou zavřela dveře svého bytu, otevřela obálku - neobratně, protože byla poněkud odlišná od těch, které používala Rasa. Natrhla dopis uvnitř, ale ne příliš. Rozevřela ho a četla: Zdravím vás, nadřícená paní. Zde Mordechai Anielewicz. Nepokouším se často psát váš jazyk, takže jsem si jistý, že tento bude mít mnoho chyb. Lituji a doufám, že je prominete. Už si všimla několika chyb a divných obrátů, a přešla je - ona by Anielewiczově řeči nedokázala psát vůbec.

Anielewiczův dopis pokračoval: Důvod, proč vám píši, je ten, že potřebuji, abyste mi zjistila, jaké zacházení má beffel nejraději. Mé mládě jednoho přineslo domů, a to možná zachránilo naše životy, protože nás vzbudil, když začalo hořet v domě, kde jsem bydlel. Přišli jsme o své věci, ale jinak jsme unikli beze zranění. Jsme beffelovi velmi vděční, jak pochopíte.

Nesseref obrátila jeden oční výčnělek k tsiongimu, který si oro sebe zabral zbytek gauče. „To je dobře, že nerozumíš tomu, to je v tom dopise,“ řekla. Orbit, naštěstí, nerozuměl ani tonuto.

Cokoli zjistíte, pošlete mi to, prosím, na mou novou adresu, osal Anielewicz. Tady je, písmem, kterému bude tosevanský loštovní doručovatel rozumět. Musíte ji jenom okopírovat. Napsal ta písmena velmi zřetelně. Nesseref si pomyslela, že je dokáže napodobit dost dobře, aby dávala nějakému Velkému Ošklivci smysl - nebo je mohla naskenovat do počítače a pak je prostě vytisknout. Její tosevanský přítel dokončil: Sdělte mi, kolik to stojí, a já vám to zaplatím.

Směna mezi Velkými Ošklivci a Rasou byla často problematická. Ale na tom nezáleželo, v tomto případě ne. Nesseref by neočekávala zaplacení za takovou laskavost od muže nebo ženy Rasy, a neviděla ani důvod, proč by je měla očekávat od Anielewicze.

Přešla k počítači a napsala: Zdravím vás. Jsem ráda, že vás mohu pozdravit. Jak zvláštní, že vás zvíře z Domova zachránilo před ohněm. Jak ten oheň vypukl? Ta otázka jí vrtala hlavou. Budovy Rasy byly téměř ohnivzdorné, a byly vybaveny i hasicími systémy pro případ, že by přece jenom došlo k požáru. Viděla však, že Velcí Ošklivci nestavějí své budovy podle těch to norem.

Spolu s tímto dopisem vám pošlu látkové zvířátko, pint semínek ssrispu. Beffelové milují jejich vůni. Nemusíte mi za to platit, dělám to s radostí. Jsem ráda, že jste v bezpečí. Píší mým jazykem dobře. To bylo poněkud přehnané, ale .dokázali mu porozumět.

Když dopis vytiskla, naškrábala pod něj své jméno. „Jak zvláštní,“ řekla Orbitovi. Jeden z jeho očních výčnělků se natočil k ní. Věděl, že mluví na něho, ale nevěděl proč. „Kdo by si pomyslel, že se Velký Ošklivec bude starat o beffela?“

Orbit se převrátil na záda a zvedl tlapky do vzduchu. Možná jí rozuměl víc, než si myslela, protože každým rysem svého těla dával najevo, že se vůbec nestará o beffely - ani o Velké Ošklivce. Vždycky ignoroval sběrače odpadků i ostatní Tosevany, které občas spatřil na ulicích nového města.

Přesto Nesseref pokračovala: „A kdo by si byl pomyslel, že by beffel mohl zachránit nějakému Tosevanovi život?“ Stále na zádech, tsiongi otevřel ústa v ohromném zívnutí. Byl by pravděpodobně docela potěšen, kdyby se dověděl, že spousta Velkých Ošklivců uhořela, pokud by to znamenalo, že ten beffel skončil v plamenech s nimi. Nesseref tento postoj chápala, ale nesympatizovala s ním.

Příštího dne, když se vrátila ze základny raketoplánů nedaleko města, navštívila obchod se zvířaty, kde koupila Orbita. Když vybírala zvířátko se semeny ssrispu, obchodnice poznamenala: „Doufám, že víte, že tsiongie týhle hračky nezajímají.“

„Ovšemže to vím,“ řekla Nesseref rozhořčeně. „Myslíte si, že jsem se vylíhla teprve včera? To není pro mě - to je pro přítele, který má beffela. Setkává se to s vaším souhlasem, nadřízená paní?“

Nesseref měla vyšší postavení než druhá žena. Ale zdálo se, že obchodnice není schopna rozeznat ironii. „Myslím, že to můžete dostat, když to skutečně chcete,“ odpověděla.

„Děkuji moc,“ řekla Nesseref. „Můj přítel, mimochodem, je Tosevan. Má moc rád svého beffela.“

„Velký Ošklivec s beffelem?“ druhá žena vykulila oči ve směsi znechucení a hrůzy. „Kam tenhle svět kráčí?“

Mínila to jako řečnickou otázku, ale Nesseref na ni stejně odpověděla: „K něčemu, co nikdo Doma neočekával - ke skutečnému smíchání mezi Rasou a Tosevany.“

„To se mi nelíbí,“ řekla druhá žena pevně.

Ačkoli si ani Nesseref nebyla jistá, zda se jí to líbí, řekla: „Může se to ukázat... zajímavým.“

David Goldfarb si myslel, že kanadská lodní společnost, která provozovala Liberty Hot Springs, by byla možná změnila jméno lodi poté, co ji získala z USA, ale nikdo se s tím neobtěžoval. Jednoho dne se na to nějakého námořníka zeptal.

„Ne, to neuděláme,“ odpověděl muž. „Kdyby nebylo Američanů, klaněli bychom se taky pětkrát denně Císaři, nebo co to Ještěři dělají.“

On sám mluvil jako Američan, alespoň Goldfarbovi to tak znělo. Důstojník RAF - ne, bývalý důstojník RAF - dokázal po pár minutách rozhovoru rozeznat kraj původu a společenský status kohokoli na Britských ostrovech. Ale americké přízvuky mu připomínaly pouze večery v biografu a zdálo se mu, že všichni Yankové mluví stejně.

Když však poznamenal, že námořník mluví jako americký filmový herec, chlapík se mu vysmál. „Poznáte rozdíly, jakmile se naučíte jak,“ řekl. „My říkáme zet a sch vyslovujeme jako š, stejně jako vy v Anglii. Na druhé straně hranice říkají zít ask. A když jdou skrze dveře, vyslovují to že jdou owt“ - přehnal záměrně výslovnost - „zatímco my jdeme oat. „22

„Teď, když mi to říkáte, dokážu slyšet ten rozdíl,“ připustil Goldfarb, „ale jinak bych si toho nevšiml.“

Kanadčan pokrčil rameny. Bylo to smutné? Rezignované?

Pobavené? Byly v tom všechny tyto tři prvky. Goldfarb si tím nebyl jist. Námořník řekl: „Teď je čím dál těžší sledovat ty rozdíly. Od té doby, co skončila válka, díváme se stále víc a víc na jih do USA, a stále méně a méně přes oceán do Anglie. Nechci vás urazit, kamaráde, ale vy máte na mysli jiné věci než nás.“

„Já vím,“ řekl Goldfarb hořce. „Británie se teď taky dívá víc na jih - přes Kanál do Velkoněmecké říše. Spojené království se mění v tlupu malých nacistů, protože sousedí s těmi velkými.“

„Ano, to je hanba,“ řekl námořník. Zněly v tom sympatie, ale také odtaziťost - co se stalo Spojenému království, na tom mu příliš nezáleželo. A Reich nebyl tím největším nebezpečím na světě, a dlouho nebude. Oproti Ještěřům, co znamenal Reich?

A, ve srovnání s námořnickovými povinnostmi, proč by měl bavit náhodného cestujícího. Jistě, byl zdvořilý, dotkl se své čepice, když šel po svých. Ale šel, zanechávaje Goldfarba samotného na palubě Liberty Hot Springs, jen s Atlantikem všude okolo.

Jediná dlouhá cesta po moři, kterou předtím absolvoval, byla jeho cesta do Polska a zpátky, za války, když zachránil

svého bratrance Mojšeho z vězení Ještěřů. Tenkrát ovšem plul ponorkou, atak neměl velkou příležitost - pokud vůbec nějakou - rozhlížet se kolem. Ani jeho plavba z Liverpoolu do jeho nového působiště v Belfastu se nepodobala této, protože se sotva dostali z dohledu země. Nyní...

Teď poprvé v životě pochopil, jak rozlehlý je ve skutečnosti oceán. Zdálo se, že se na něm loď nepohybuje. Nic se ne-vynořovalo nad západním obzorem, nic nemizelo pod východním. Podle toho, co mu říkaly jeho smysly, Liberty Hot Springs tak mohla plout navěky, aniž by znovu spatřila zemi.

Napadlo ho, jestli je to stejné v kosmu. Letadla byla jiná. Ta znal. V nich nikdy nechyběl pocit pohybu, ani pocit že let, který se již z povahy věci mohl počítat jen na hodiny, brzy skončí. Cesta napříč sluneční soustavou, jako vykonával Lewis a Clark, nebo z hvězdy na hvězdu, kterou podnikli Ještěři ... To byly rozlehlejší oceány, než po jakých se měla plavit Liberty Hot Springs.

Kolem něho prošli další dva námořníci, zaměstnaní svou prací. Na této lodi byli cestující jen jako přívažek. Na linkovém transatlantickém parníku by tomu tak nebylo, ale Goldfarb si nemohl dovolit cestovat přes Atlantik na linkovém parníku. Nezbohatl celoživotní službou své zemi.

Napadlo ho, co mu ta celoživotní služba zemi vlastně dala. Svým malým dílem přispěl k tomu, že Británie nebyla okupována Ještěry nebo Němci, ale pochyboval, že by se příliš změnilo, kdyby byl zůstal ve východním Londýně, místo aby se dobrovolně přihlásil do RAF.

Samozřejmě, kdyby to byl hrál dál s těmi pašeráky zázvoru v RAF, byl by možná právě teď na cestě ke zbohatnutí. Ale proto do RAF nevstoupil. Možná nevěděl mnoho věcí, ale toto věděl jistě.

Kolem lodi přeletěl nějaký pták. Procházející námořník na něj ukázal a řekl: „Za dva dny uvidíme zemi.“

„Skutečně?“ řekl Goldfarb, a Kanadčan přikývl. Goldfarb se cítil jako hlupák; věděl kdy cesta začala ajak dlouho má trvat, a nepotřeboval ptáka, aby mu připomínal, že se blíží ke Kanadě. Používat ho jako znamení mu připadalo jako návrat do doby před zavedením parních strojů, dokonce do doby před zavedením chronometrů, kdy přesné zjišťování polohy lodí bylo nemožné, a na takových znameních skutečně záleželo.

Naomi vyšla na palubu a rozhlédla se kolem. Když uviděla Goldfarba, zamávala a zamířila k němu. Byla bledá jak odstře-děné mléko - plavba byla ze začátku dost bouřlivá.

„Už to nebude dlouho trvat,“ řekl David, a řekl jí o tom ptákově, jako by právě on a ne pravidelné bušení lodního stroje znamenalo, že se brzy dostanou do Kanady.

Naomi tu zprávu přijala ve stejném duchu, v jakém jí ji nabídl. „Danken Gott dajur,“ řekla. „Zdálo se mi to jako věčnost.“ Pro ni byla cesta nekonečná vjiném smyslu než pro Goldfarba. Sebrala se a pokračovala: „Děti budou zklamané.“

„Ano, ty si to užily,“ souhlasil Goldfarb. „Nebude se jim chtít z lodí, až doplujeme do Montrealu.“

Naomi zakoulela očima: „Jestli budu muset, vytáhnu je za uši,“ řekla. „Kdo by si byl pomyslel, že z mých dětí budou tak dobří námořníci?“ Znělo to, jako by od nich považovala za zradu, že také netrpěly mořskou nemocí.

Když Liberty Hot Springs vplula do kanadských vod, Goldfarb zažil další překvapení: rozlohu země. Záliv svatého Vavřince, chráněný před oceánem Novým Foundlandem a předhořím Nového Skotska, byl působivý, ale nic ho nepřipravilo na řeku svatého Vavřince samotnou. Měl problémy zahlédnout oba břehy zároveň, když do ní loď vplula: bylo spíš věcí názoru, kde končil záliv a kde začínala řeka.

„Tady musí protékat tolik vody jako ve všech řekách v Anglii dohromady,“ prohlásil Goldfarb k nějakému námořníkovi. „Oh, víc než to,“ řekl Kanadčan blazeované.

V boji s prudkým proudem řeky to Liberty Hot Springs trvalo ještě dva a půl dne než doplula do Montrealu. Samotná ta cesta byla asi tak dlouhá jako cesta z ostrova Wight v jižní Anglii na Orkneje u severního pobřeží Skotska, ale proti rozsáhlosti Kanady to byl jen malý kousek cesty. Goldfarb si musel znovu opravit své představy o kanadských měřítkách.

Jen Montreal samotný ho nijak neohromil. Jistě, bylo to slušně velké město. Ale pro člověka, který se narodil a vyrostl v Londýně, to moc neznamenalo. Británie byla možná malá, ale byla plná lidí.

Když dokaři přivázali loď u mola, dlouze si vydechl úlevou. „Jsme tady,“ řekl Naomi. „Můžeme začít znovu.“

„Neradujeme se tolik, dokud jsme neprošli celníci,“ odpověděla jeho žena. Byla uprchlíkem už předtím, když utíkala z Reichu. To samo o sobě stačilo člověku vnuknout notnou dávku pesimismu, o tom Goldfarb nepochyboval.

Řekl ale: „Nu, naše papíry jsou v pořádku, takže bychom neměli mít potíže.“ Stejně jako o několik dní dříve na palubě, jeho žena obrátila oči v sloup.

Sebrali papíry, zavazadla a děti, sestoupili s Naomi po lodním můstku a stanuli na kanadské půdě. Napadlo ho, jestli v Montrealu bude mít co do činění s úředníky, kteří hovoří francouzsky. Ale muž, k němuž se dostali, měl jmenovku se jménem V. WILLIAMS, a mluvil stejnou angličtinou jako námořníci na Liberty Hot Springs.

„Takže vy imigrujete do naší země, ano,“ řekl, zkoumaje pasy a imigrační formuláře.“

„Ano, pane.“ Léta v RAF Goldfarba naučila, že nejkratší odpovědi jsou nejlepší.

„Důvod k opuštění Velké Británie?“ zeptal se Williams.

„Příliš mnoho lidí začíná být příliš přátelských k Himmle-rovi,“ řekl Goldfarb suše.

Ať očekával Williams jakoukoli odpověď, tahle to nebyla. Byl přibližně Goldfarbova věku; mohl sám zažít boje proti Němcům. „Hm, ano,“ řekl a zapsal si nějakou poznámku do formuláře před sebou. „Takže vám tedy jde o politické svobody? To často nevidíme, pokud jde o vaši mateřskou zemi.“

Naomi řekla: „Myslím, že to uvidíte častěji, když se teď Anglie sblíží s Reichem.“

„Může být, ma'am,“ řekl imigrační úředník, a zapsal si další poznámku. Obrátil se zpět k Davidovi. „Nuže tedy -jaké znalosti a dovednosti přinášíte do Kanady?“

„Právě jsem byl propuštěn z RAF,“ odpověděl Goldfarb. „Sloužil jsem od roku 1939, a celou tu dobu jsem pracoval s radary. Rád vám předám všechno, co možná nevíte, a budu si hledat civilní práci v elektronickém průmyslu nebo na

letišti.“

„Chápu.“ Williams se otočil a přehraboval se v nějakých papírech. Vytáhl jeden, přečetl ho a přikývl. „Myslel jsem si, že vaše jméno je mi povědomé. Vy jste ten chlapík, který byl loni zapleten do toho pašování zázvoru, že?“

„Aho, to jsem já,“ odpověděl Goldfarb s pocitem náhlé prázdnoty v břiše. Jeho starý kamarád Jerome Jones dokázal odstranit překážky z cesty jeho vystěhování z Británie. Jaké překážky dokázali Basil Roundbush a jeho kamarádi naklást do cesty jeho přistěhování do Kanady?

Williams si poklepal gumičkou na konci tužky o zuby. „Vám i vaší rodině je povolen vstup do země,“ řekl, stále se dívaje do toho listu papíru. „Bude vám povolen vstup, ale budete dopraveni do Ottawy k zevrubnému vyšetřování. Dokud toto vyšetřování nebude ukončeno ke spokojenosti úřadů, zůstanete pod dohledem kanadské vlády.“

„Co to přesně znamená?“ zeptal se Goldfarb. Měl jsem vědět, že to nebude tak snadné. Gevalt, Naomi to věděla.

„To, co to říká, více nebo méně,“ odvětil imigrační úředník. „Nemáte právo se usadit, dokud tato procedura nebude ukončena.“ Mluvil každým coulem jako byrokrat.

Naomi se zeptala: „A jak dlouho to asi potrvá?“

Williams rozhodl rukama. „Je mi líto, ale nemám nejmenší tušení. To není vůbec moje záležitost, obávám se.“ Ano, byl to byrokrat.

„Jste tedy věžňové?“ zeptal se David Goldfarb. „Ne věžňové - ne doslova,“ odpověděl Williams. „Ale ani ne volní.“

Imigrační úředník přikývl. „Ne, volní ne.“

Glen Johnson vyhlížel rozměrnou skleněnou kopulí svého žihadla. Ten název se mu zdál přílehavý pro malé pomocné rakety, které posádka Lewise a Clarka používala k výzkumům v sousedství Ceres. Měla na palubě radar a sadu přístrojů skoro stejně kompletní jakou měl na palubě Peregrine, ale Oko Mk. 1 bylo stále přístrojem, který používal v první řadě. Jen na okamžik pohlédl směrem ke zvrklému Slunci. Bylo vidět jen jako malý disk sotva třetinové velikosti, než by se jevil při pohledu z oběžné dráhy Země. Spousta skal v sousedství vypadala větší.

Pozoroval skály a sledoval obrazovku radaru. V této chvíli se vzdaloval od Ceres. Teď měl hlavně na starosti věc, ke které se přibližoval. Na zpáteční cestě bude muset být opatrnější, protože popluje, tak říkajíc, proti příboji. Žihadlo bylo stavěno tak, aby to zvládlo, ale on neměl chuť to otestovat.

Ze zadního sedadla řekla Lucy Vegettiová: „Ta tmavá tam vlevo vypadá, že by mohla být zajímavá. Ta, co vypadá jako tykev, míním.“

Pro Johnsona vypadala jen jako další vznášející se kus skály s delší osou dlouhou asi čtvrt míle. Pokrčil rameny. „Vy jste mineralog,“ řekl a použil polohových trysek žihadla, aby změnil směr k malému asteroidu. „Co doufáte, že tam objevíme?“ „Železo, při troše štěstí,“ odpověděla. Zachechtal se. „Tak jsem tady, sám s hezkým děvčetem,“ -teď se mu zdály všechny ženy na Lewisi a Clarkovi hezké, dokonce i kyselá dietetická asistentka - „a všechno, co chce, je povídat si o skalách.“

„To je práce,“ řekla Lucy.

„Jo, tak je to.“ Johnson rychle pohlédl na obrazovku radaru. Překvapeně zabručel, vyhlédl kopulí, a zabručel znovu.

„Co to, k čertu?“ řekl.

„Něco není v pořádku?“ zeptala se Lucy Vegettiová. „Nevím.“ Podíval se znovu na radarovou obrazovku. „Přístroje hlásí něco, co mé oči nevidí.“ Poškrábal se na bradě. Pokud mohu říct, ten přístroj se chová tak, jak by měl.“ „Co to znamená?“ zeptala se.

„Buď ten přístroj ukazuje blbě, a já nevím proč, nebo potřebuji převinout mé oči,“ odpověděl.

Lucy se zasmála, ale on nežertoval, alespoň ne příliš. Nelíbilo se mu, když jeho oči neviděly to, co viděl radar. Jestli byla závada v přístroji, potřeboval opravit. Jestli nebyla závada v něm ... Protřel si oči, ne že by to příliš pomohlo.

„Jestli vám to nevádí, pokusím se zjistit, co se děje. Nežlobte se, ale vaše skála nikam neuletí.“

„Dejte se do toho,“ řekla Lucy Vegettiová, ačkoli musela vědět, zeji žádá o povolení jen pro formu.

Velice obezřetně stočil Johnson žihadlo k místu, o němž radar tvrdil, že tam něco je, ačkoli jeho oči to popíraly. A pak, za okamžik, to přestaly popírat. „Podíváte se na to?“ řekl tiše. „Podíváte se na to? Tam, proti hvězdám, něco se tam pohybuje.“ Ukázal Lucy rukou, co má na mysli.

„Ano, vidím to, když jste mi to teď ukázal, ale předtím jsem to neviděla. Co myslíte, že by to mohlo být?“

„To nevím, ale rád bych na to přišel.“ Stejně jako Peregrine na Zemi, i žihadlo bylo vyzbrojeno zdvojenými pŕpalcovými kulomety. Měl tedy zuby. Nevěděl, jestli bude zapotřebí použít je, ale vědomí, že tam jsou, mu pomohlo nabýt jistoty. Snížil akceleraci žihadla - ať ta věc byla cokoli, nezdálo se, že by se pohybovala vlastním zrychlením.

„Není divu, že jsme předtím nic neviděli,“ vydechla Lucy, když se blížili a záhadný předmět zabíral víc a víc oblohy. „Je to celé matově černě natřené.“

„To je,“ přisvědčil Johnson. „A je to lepší matová čern než cokoli, co bychom dokázali namíchat my, což znamená ...“

Lucy dokončila větu za něho: „Což znamená, že sem Ještěři něco poslali, aby to dohlédlo na to, co tady děláme.“

Když bylo žihadlo pár set yardů od kosmického plavidla, Johnson zastavil jeho postup a prohlédl si tu věc dalekohledem. Z této vzdálenosti dokázal zachytit odraz slunečního světla na čočkách, tu a tam umístěných, a spatřil také antény namířené směrem k Zemi - mnohem menší a kompaktnější než ty, které nesl Lewis a Clark.

„Co s tím budete dělat?“ zeptala se Lucy.

Johnsonův první popud byl použit kulomety, které žihadlo neslo. Ale nejednal podle tohoto popudu. S kyselou tváří odpověděl: „Zeptám se brigádního generála Healeyho, co chce, abych udělal.“ Neměl Healeyho rád, ani trochu. Velitel Lewise a Clarka ho odvedl na palubu kvůli zločinu nadměrné zvědavosti, zločinu málem hrdelnímu.

S Lewisem a Clarkem navázal spojení bez problémů - divil by se a znepokojilo by ho, kdyby tomu tak nebylo. Ale přesvědčit radistu, že opravdu musí mluvit s velitelem, zabralo pár minut. Konečně Healey řekl: „Spusťte, Johnstone. O co vám jde?“

Jeho podezíravý postoj vůči pilotovi zeslábl, ale nezmizel. Johnson si myslel, že nezmizí nikdy. „Pane,“ odpověděl, „objevil jsem ještěří výzvědnou loď.“ Vysvětlil, co se přihodilo.

Když skončil, Healey vydal dlouhý, jasně slyšitelný povzdech. „Nemyslím, že bychom měli být překvapeni,“ řekl posléze. „Ti šupinatí čubčí synové museli být zvědaví, co tady děláme.“

„Mám to rozstřílet, pane?“ zeptal se Johnson. „To by jim dalo správný direkt mezi oční výčnělky.“

K jeho překvapení však Healey řekl: „Ne. Za prvé nevíme, jestli je to jediný stroj, který poslali. Jsou to důsledná ... stvoření, takže je dost možné, že ne. A kdybyste to udělal, věděli by, co se s ním stalo. Nechceme jim poskytnout žádnou záminku, aby s námi tady v kosmu začali vést válku, protože je nanejvýš pravděpodobné, že bychom ji prohráli. Nestřílet. Pochopil jste to?“

„Ano, pane. Nestřílet,“ přisvědčil Johnson. „Co mám tedy udělat? Jenom jim zamávat a jít po své práci?“

„To je přesně to, co uděláte,“ odpověděl Healey. „Kdybyste byl zahájil palbu, aniž byste si vyžádal rozkaz, vůbec bych vás neměl rád. Udělal jste správnou věc, když jste to ohlásil.“ Možná to znělo, jako by byl překvapen tím, že Johnson udělal správnou věc. Možná jenom reproduktor v žihadle nebyl dost dokonalý. Možná, ale Johnson by se o to nevsadil.

Zeptal se: „Pane, můžeme operovat v lapáku?“

„Problém nestojí tak, jestli můžeme, Johnson,“ odpověděl brigádní generál Healey. „Problém stojí tak, že musíme. Jak jsem řekl, neměli bychom být překvapeni, že tady Ještěří provádějí průzkum. Na jejich místě bych to udělal taky. Musíme se jen naučit žít s tím a pracovat kolem toho. Možná dokonce přijdeme na to, jako to využít ve svůj prospěch.“ Johnsona napadlo, jestli se jeho nadřízený nepomátl. Pak si uvědomil, že ta ještěří loď nedělá pouze snímky toho, co Lewis a Clark a jeho posádka dělají. Určitě monitorovala i rádiové frekvence, které lidé používali. Možná se Healey jen pokoušel nasadit Ještěřům brouka do hlavy.

Jestli mu šlo o to, Johnson byl ochoten hrát s ním. „Ano, pane,“ řekl nadšeně. „Mohou se dívat, jak chtějí, ale nedokážou přijít na všechno, co se tady děje.“

Brigádní generál Healey se zachechtal, z jeho úst neznámý zvuk. „To by nebylo tak špatné, co?“

„Ne, pane,“ řekl Johnson. „Vůbec by mi to nevadilo.“ Lucy Vegettiová za ním se zahihňala. Otočil se a přísně se na ni podíval. Smála se a nezvučně vymodelovala ústy: Z něho neuděláte blbce.

„Ještě něco?“ vyštěkl Healey. Když Johnson řekl, že ne, velitel přerušil spojení. To měl ve zvyku, zatímco smích ne - to ani zdaleka.

„Takže zpátky do práce?“ zeptala se Lucy. To nebude tak snadné, ne kvůli některým z těch věcí, které budeme muset dříve nebo později udělat.“

Johnson pokrčil rameny. Strávil svůj dospělý život ve službě; věděl, jak vyhodnocovat vojenské problémy. „Ano a ne,“ řekl. „Když víte, co ten druhý sleduje, můžete se postarat, aby viděl jen to, co chcete, aby viděl, a občas ho můžete vodit za nos. Opravdu špatné je, když vás pozoruje a vy nevíte, že tam je. V takovém případě může zjistit věci, které vám vůbec nejsou milé.“

„Chápu,“ řekla mineraložka zamyšleně. „Jak to říkáte, zdá se to logické. Každý obchod má svá vlastní pravidla, že?“

„No, jistě,“ odpověděl Johnson, překvapen, že se musela ptát. „Kdybychom neměli nějakou představu o tom, co děláme, zpívali bychom všichni ještěří hymnu pokaždé, kdy bychom šli na baseball.“

Zasmála se. „No, to by bylo něco pro vás! Ale víte co? Někteří zještěřích zajatců, kteří se usadili ve Spojených státech, hrají rádi baseball. Viděla jsem je jednou v televizních zprávách. Vypadali docela dobře.“

„Slyšel jsem,“ řekl Johnson. „Ale nikdy jsem je neviděl hrát.“

„Důležitější je zabývat se tím, co dělají tady,“ řekla Lucy. „A ať je to cokoli, budou s tím mít větší potíže, protože jste dával pozor. Gratuluji.“

„Děkuji,“ řekl trochu zmateně. Nebyl zvyklý chvále za to, co dělal. Pokud plnil své úkoly, dělal to, co od něho jeho nadřízení očekávali, a nezasluhoval nějakou zvláštní chválu. A pokud je nesplnil, usmažili ho na pomalém ohni. Tak to prostě chodilo. Po chvíli dodal: „Nikdy bych to nebyl zpozoroval, kdybyste mě nebyla poslala tímto směrem, takže počítám, že poloviční zásluhu na tom máte vy. Řeknu to i generálu Healeymu.“

Příštích několik minut strávili přátelským sporem o to, kdo se zasloužil o co, přičemž se každý snažil říct, že zásluhu na tom má ten druhý. Nakonec Lucy Vegettiová řekla: „Jediný důvod, proč jsme se sem vypravili, byl podívat se na ten asteroid, co vypadá jako tykev. Můžeme se tam ještě dostat?“

Johnson zkontroloval stav paliva v hlavní nádrži a v nádržích manévrovacích trysek, a přikývl. „Jistě, to není vůbec žádný problém.“ Zasmál se. „Ted' nemůžu zastavit na půl cestě a říct: 'Je mi líto, drahoušku, ale právě nám došel benzín, zrovna na téhle polní cestě uprostřed nicoty.'“

Skutečně zde byli uprostřed nicoty, mnohem víc, než by se mohli ocitnout kdekoli na Zemi. Samotná myšlenka na polní cesty zde byla absurdní. Lucy řekla: „Stejně jsem vás nepovažovala za takový druh chlapa, Glene. Neostýcháte se, když máte něco na mysli.“

„Okay, mám něco na mysli,“ řekl.

„Já možná taky,“ odpověděla. „Možná na to dokonce i přijdeme - až prozkoumáme ten asteroid a až se vrátíme na Lewise a Clarka.“

„Jistě,“ souhlasil Johnson a zamířil před žihadla k asteroidu, který zajímal Lucy.

Nechť Vjačeslava Molotova k jednání s Němci byla staršího data než jeho nechť k jednání s Ještěří. Na osobní úrovni ho jednání s Němci také víc znechucovalo. Pro Ještěří měl ještě určitou omluvu. Byli tady skutečně cizí a často si nebyli vědomi toho, jak to chodí na Zemi. Němci žádnou takovou omluvu neměli, ale dokázali být obtížnější než Ještěří sedm dní v týdnu.

Paul Schmidt, německý vyslanec v Moskvě, toho byl ukázkou. Schmidt nebyl špatný chlapík. Ovládal jazyky - začínal

jako tlumočník z angličtiny - a mluvil dobře i rusky, i když vždycky kladl sloveso až na konec věty podle německého zvyku. Ale musel přijímat rozkazy od Himmlera, což znamenalo, že jeho vrozená slušnost neměla příliš velkou váhu. Molotov na něj pohlédl přes vršek svých brýlí na čtení. „Určitě ode mě neočekáváte, že vezmu tento návrh vážně,“ řekl.

„Mohli bychom to udělat,“ řekl Schmidt. „Mezi námi, mohli bychom si rozdělit Polsko stejně hladce jako v roce 1939.“ „Ó ano, to bylo skvělé,“ řekl Molotov. Schmidt rozeznal sarkasmus mnohem pohotověji, než kdyby na jeho místě byl Ještěr, a měl tolik slušnosti, že se začervenal. Molotov přesto pokračoval: „Ta polovina Polska, kterou Reich obsadil, mu poskytla perfektní odrazový můstek pro vpád do Sovětského svazu o půl druhého roku později. Jak dlouho bychom na vaše tanky čekali tentokrát. Dlouho ne, ledaže bych se moc mýlil.“

„Říšský kancléř Himmler je připraven nabídnout železné záruky integrity sovětského území po tomto společném podniku,“ řekl mu německý vyslanec.

Nevysmál se Schmidtovi do tváře. Proč ne, to nevěděl: snad nějaký pozůstatek buržoazní zdvořilosti. „Vzhledem k nedávné historii Sovětský svaz není připraven přijmout německé záruky,“ řekl.

Schmidt vypadal zraněně. Jako každý nacista, i on si myslel, že mávnutí ruky stačí k vymazání historie. Řekl: „Určitě nemůžete říct, že se vám líbí mít cizáky na své západní hranici.“

„To ne,“ připustil Molotov. Německý vyslanec zazářil - dokud Molotov nedodal: „Ale v každém případě jim dávám jednoznačně přednost před Reichem. Tvoří užitečný nárazník. A co si myslíte, že by udělali, kdybychom byli tak nepředloženi, že bychom napadli jejich kolonii v Polsku? Neseděli by klidně, to vás ujistí.“

„Já myslím, že možná ano,“ řekl Schmidt, a pak to uvedl na pravou míru tím, že dodal: „Říšský kancléř Himmler si to myslí. Nemají tam žádné přilehlé území. Jakmile Polsko jednou ztratí, bude pro ně obtížné získat je zpátky. Co by mohli dělat jiného, než smířit se s fait accompli? „2~

„Bombardovat nukleárními zbraněmi Sovětský svaz a Reich, dokud nebudou obě země zářit ještě za tisíc let,“ odpověděl Molotov. „Podle mého dobře uváženého názoru je to přesně to, co by udělali při takové urážlivé provokaci.“

„Kanceléř Himmler je jiného názoru,“ řekl Schmidt. Tentokrát neřekl nic o tom, jakého názoru je on. Molotov v duchu přikývl. Považoval vyslance za inteligentního člověka. Mohl předložit Himmlerův návrh v rámci svých povinností, ale to neznamenovalo, že si myslel, že je to dobrý nápad.

„Jestli je kancléř Himmler jiného názoru, nic mu nebrání, aby provedl ten útok na Polsko sám,“ řekl sovětský vůdce.

„Jestli uspěje, může si ponechat celou kořist. Já mu pogratu-luji.“ Začnu také opevňovat naši západní hranici mnohem silněji než kdykoli předtím.

„Naše dva velké národy spolupracovaly už předtím, nejdříve při úpravě hranic ve východní Evropě v roce 1939,“ a pak v boji proti Ještěrům,“ řekl Schmidt uhlazeně. „Co jsme dokázali jednou, dokážeme znovu.“

„Mezi tím jsme také jeden s druhým bojovali na smrt,“ řekl Molotov ledově. „Když mi váš předchůdce, hrabě Schulenburg, oznamoval, že váš národ svévolně napadl můj, zeptal jsem se ho: „Myslíte, že jsme si to zasloužili?“ Neměl na to žádnou odpověď. Myslím, že ani vy nemáte žádnou odpověď.“

Nikdy v životě neprožil horší okamžik, než když německý vyslanec oznamoval 22. června 1941 zahájení nepřátelství. Stalin si nikdy nemyslel, že tento den přijde, což znamenalo, že se ani nikdo pod ním neodvažoval myslet, že by mohl přijít. Kdyby byli nepříteli Ještěři, kdo ví, který zobou evropských obrů by stál na nohou, až by válka skončila? Schmidt se snažil, jak nejlépe mohl, jak to po něm ostatně jeho nadřízení požadovali. Řekl, stále uhlazeným hlasem: „To bylo před dvaceti lety, soudruhu generální tajemníku. Časy se mění. Obě naše vlády nyní vidí Rasu jako největší hrozbu pro lidstvo, souhlasíte?“

„Rasa je největší nepřítel, kterému čelí lidstvo, ano. S tím bych souhlasil.“ Molotov namířil na německého vyslance ukazováček. „Ale Reich je nepochybně největší hrozba pro mírumilovný lid Sovětského svazu.“

„Kanceléř Himmler si nemyslí, že Sovětský svaz je největší hrozba Reichu, řekl mu Paul Schmidt. „Proto vás pozval - „Podílet se na svém vlastním zničení,“ přerušil ho Molotov. „Víte, co by se pravděpodobně stalo, i kdyby se Reichu a SSSR podařilo vyrvat Polsko Rase?“

„Vyjádřil jste svůj pohled velmi jasně,“ řekl Schmidt. Molotov zavrtěl hlavou. „Ten pohled, který jsem vyjádřil, byl - dalo by se říct - můj. Obávám se, že byl přehnaně optimistický. Kdybychom vyhnali Ještěry z Polska, mohli by dojít k závěru, že jsme je technicky předstihli. Víte, co by mohli udělat, kdyby došli k takovému závěru?“

„Respektovat nás. Bít se nás,“ odpověděl Schmidt. Mohl být docela slušný chlapík. Mohl být chytrý chlapík. Ale nacistická ideologie zdeformovala jeho myšlenkové procesy. To je zlé, pomyslel si Molotov.

„To by skutečně mohli,“ řekl nahlas. „Zvlášť by se nás mohli začít bít. A pokud se nás budou bít dostatečně, jejich vyslanec tady v Moskvě mi dal zcela jasně na srozuměnou, že se nás budou snažit zničit všechny, abychom se nemohli stát hrozbou pro Impérium jako celek. Nepředal vyslanec Ještěrů v Norimberku vašim vůdcům stejný vzkaz?“

„Jestli ano, já o tom nevím.“ Schmidt vypadal zamyšleně - neobvyklý výraz v jeho tváři.

V tomto mu Molotov věřil. Bez ohledu na výstrahy, které Rasa předala nacistickým vládcům, nebylo pravděpodobné, že by je brali vážně. Ve své aroganci si vůdcové Reichu - tak jako tolik rozmazlených a zkažených dětí - stále mysleli, že mohou dělat všechno, co chtějí, prostě proto, že to chtějí. Ale, na rozdíl od rozmazlených dětí, mohli zničit svět, kdyby se o to pokusili.

Schmidt si olízl rty. „Myslím, že bych měl raději tuto zprávu odeslat spěšně do Norimberka. Jestli ji už moji nadřízení dostali, nic se nestane. Jestli ne, možná to bude k něčemu dobré.“

„Doufám,“ řekl Molotov. „Ale když vezmeme v úvahu avanturismus, který vaše vláda v tomto případě projevila, moc bych na to nevsázel. Možná byste to měl zařadit raději hned -pokud, samozřejmě, nemáte pro mě nějaké další, méně lehkomyšlné návrhy.“

„Předložil jsem vám návrh, který jsem vám měl předložit,“ řekl Schmidt. Vstal, uklonil se a odešel. Do pracovny nahlédl Molotovův tajemník. „Vaše další schůzka, soudruhu generální tajemníkuje - „
„To je mi jedno, kdo to je,“ řekl Molotov. „Potřebuji se poradit s ministrem zahraničí. Pošlete sem okamžitě soudruha Gromyka.“
„Aleje to maršál Žukov,“ zakvílel tajemník. „To je mi jedno,“ opakoval Molotov, ačkoli mu to vůbec jedno nebylo. Ale musel to udělat pro bezpečnost země. „Vyřídte mu mé politování, řekněte mu, že ta věc je naléhavá a že ho přijmu ihned, jakmile to bude možné. Jděte, Petře Maximoviči. On vás nesní.“ / když, jestli je dost našťvaný, sní možná mě. Podle výrazu tváře si tajemník myslel totéž. Ale řekl: „Provedu, soudruhu generální tajemníku,“ a zmizel. Molotov možná nebyl mocnější než Žukov - obával se, že nebyl - ale mohl stále říct svému tajemníkovi, co má dělat. Tiše proklel Lavrentije Beriju. Kdyby se ho byl šéf NKVD nepokusil svrhnout, nebyl by teď zavázán Rudé armádě. Ale Žukov Molotova nesnědl, alespoň ne v této chvíli. AGromyko se dostavil do pracovny sovětského vůdce do deseti minut. Bez úvodu řekl: „Copak špatného se přihodilo tentokrát?“
Molotov oceňoval Gromykův styl, v neposlední řadě proto, že se blížil jeho vlastnímu. „Řeknu vám, co se stalo špatného, Andreji Andrejeviči,“ řekl a reprodukoval mu rozhovor, který měl s Paulem Schmidtem. „Božemoj!“ zvolal Gromyko, když Molotov skončil. „Ti rasisti to myslí vážně?“
„Řekl bych, že ano, ledaže se pouze pokoušejí vlákat do vlastní zkázy,“ odpověděl Molotov. „Ale jistě by nás ani nacisté nemohli pokládat za tak naivní. Má otázka pro vás je: jak máme odpovědět, kromě toho, že ten návrh odmítneme?“
„Jedna zřejmá věc, kterou bychom mohli udělat, je říct Ještěřům, co má Reich v úmyslu,“ řekl Gromyko.
„To bychom skutečně mohli udělat. Zdali bychom měli, to je jedna z věcí, na které jsem se vás chtěl zeptat,“ řekl Molotov. „Otázka je, samozřejmě, zdali by nám Ještěři věřili. My a Němci jsme strávili mnoho času šířením dezinformací jedni o druhých. To by teď mohlo být na obtíž.“
„To by mohlo,“ souhlasil ministr zahraničí. „Ale myslím, že by to - v tomto případě - stálo za pokus. Nacisté určitě uvažují o použití nukleárních zbraní: nemohou doufat, že dobudou Polsko bez nich. To není triviální záležitost.“
„Ne, skutečně ne,“ odvětil Molotov. „Varoval jsem Schmidta o tom, co mi řekl Queek: že se Rasa možná pokusí zničit lidstvo, jestli pro ně budeme představovat dost velké nebezpečí.“
„A jak reagoval?“ zajímal se Gromyko.
„Překvapeně,“ odpověděl Molotov. „Ale kdo může s jistotou říct, co se děje v hlavě Němce? Kdo může s jistotou říct, jestli se tam děje vůbec něco? Váš názor tedy je, že bychom měli informovat Rasu?“
„Ano, myslím si to,“ odvětil Gromyko. „Myslím, že bychom si také měli dát pozor a nepřesunovat nové jednotky do oblastí v blízkosti Ještěry ovládaného Polska. Nesmějí si myslet, že se je pokoušíme oklamat a připravujeme svůj vlastní překvapivý útok.“
„To je důležitý bod. Budu ho muset projednat s maršálem Zukovem,“ řekl Molotov. A když se bude cukat, zeptám se ho, jak dobře je připravený on na nukleární konfrontaci s Ještěry. Při troše štěstí nakonec dokážu začít uplatňovat trochu kontroly nad Rudou armádou. Přikývl Gromykov. Ministr zahraničí jeho kývnutí opětoval, a dokonce vykouzliil něco jako úsměv. Pravděpodobně věděl, co má Molotov na mysli.
„Já skutečně nechápu, proč vyžadujete mou přítomnost tady, nadřízený pane,“ řekla Felless Veffanimu, když vůz, který je vezl, zastavil před rezidencí, kterou používal ne-císař Velkoněmecké říše.
Vyslanec Rasy v Reichu k ní otočil jeden oční výčnělek. „Protože je to Tosevan,“ odvětil. „Protože vy jste údajně odborník na Tosevany. Potřebuji vaše názory na to, co říká, a jak to říká.“
„A vy chcete pokračovat v mém trestání za ten incident ve vaší konferenční místnosti,“ dodala Felless. Veffaniho to nepřivedlo do rozpaků. „Ano, vlastně ano. Považujte se za šťastnou, že jsem vás nechal odstranit zelené pruhy, označující trest: nechtěl jsem inzerovat vaši hanbu před Němci. Teď pojdte se mnou v záležitosti, kvůli které jdeme navštívit německého ne-císaře, má - nebo možná má - značný význam.“
„Bude vykonáno,“ řekla Felless sklíčeně a vystoupila z vytápěného vozu do studeného ovzduší Norimberka. Vyšli po schodišti. Rezidence ne-císaře, jako většina oficiální architektury v hlavním městě Reichu, byla navržena v měřítku, které dělalo trpaslíky dokonce i z Velkých Ošklivců, aby se cítili bezvýznamní v porovnání s mocí svých vůdců. Stejně tak i dlouhatánští němečtí strážníci na vrcholu schodiště.
Mezi strážnými stál menší, neozbrojený Velký Ošklivec. „Zdravím vás,“ řekl jazykem Rasy a uráčil se před Veffanim zaujmout uctivý postoj. „A vaše kolegyně je ... ?“
„Starší výzkumnice Felless,“ odpověděl Veffani.
„Velmi dobře,“ řekl německý muž a uklonil se hlavou Felless. „Já jsem Johannes Stark, starší výzkumnice. Budu vám u říšského kancléře tlumočit. Zanedlouho vás bude moci přijmout.“
„Měl by mě přijmout hned,“ řekl Veffani. „Toto je stanovená doba našeho setkání.“
„Jeho současná schůzka se protáhla,“ řekl Velký Ošklivec.
„Odklad je urážka,“ řekla tiše Felless.
Stark pokrčil rameny. „Pojďte se mnou. Vezmu vás do předpokoje, kde si budete moci udělat pohodlí.“
Felless pochybovala, že by si dokázala udělat pohodlí v jakékoli tosevanské budově, a ukázalo se, že má pravdu. Místnost byla chladná. Židle v ní byly vyrobeny pro Velké Ošklivce, nikoli pro Rasu. Sluha přinesl občerstvení, ale chutnalo odporně. Felless to přetrpěla. Co jí zbývalo?
Po nějaké době, která jí připadala jako věčnost, se Velký Ošklivec jménem Stark vrátil a řekl: „Říšský kancléř vás nyní přijme. Prosím, následujte mě.“
Velký Ošklivec jménem Himmler seděl za psacím stolem tak ohromným, že by na něm mohla přistát hvězdná loď. Na jedné stěně jeho pracovny byl obrovský hákový kříž, emblém jeho frakce. Na druhé stěně visel stejně obrovský portrét

jiného Tosevana, toho s vlasy na horním rtu odlišně zastříženými od podobných vlasů, které nosil Himmler. Felless vyrozuměla, že to byl jeho předchůdce v úřadu ne-císaře Reichu.

Proti vši té obrovitosti se Himmler sám zdál podivně sevrklý. Ani na Velkého Ošklivce nepůsobil zvláštním dojmem se svou plochou, kulatou, ochablou tváří s čočkami před svými nepohyblivými očima. Promluvil hrdelním jazykem, který Němci používali. Johannes Stark tlumočil: „Říšský kancléř vás zdraví a ptá se, proč jste požádali o toto setkání.“

„I já ho zdravím,“ řekl Veffani. „Požádal jsem o setkání s ním, abych varoval jeho i celé toto ne-impérium před jakýmkoli postupem, který by mohl ohrozit dlouhotrvající příměří na Tosevu 3.“

Stark to přeložil. Felless zatoužila, aby v sobě měla nějaký zázvor. Pomohl by jí, aby jí čas utíkal rychleji. Samozřejmě, také by způsobil, že by se s ní Veffani začal na místě pářit, což by Tosevany možná pobavilo, ale neprospělo by to diplomacii. Poslouchat bzúčení Himmlera a jeho tlumočnicka v jejich jazyce ji nezajímalo.

Himmler řekl: „Jménem Říše musím říci, že nemám tušení, o čem mluvíte.“

„Jménem Rasy vám musím říci, že by bylo ve vašem zájmu, kdyby tomu tak bylo,“ odpověděl Veffani. „Jakýkoli pohyb proti Polsku, jakýkoli útok na Polsko, povede okamžitě k nejtvrděší odvetě.“

„Popírám, že Velkoněmecké říše má v úmyslu jakýkoli útok na Polsko,“ řekl Himmler.

„Popíráte, že nabízíte SSSR společný útok na Polsko, aby šíje vaše dvě ne-impéria rozdělila mezi sebou?“

„Samozřejmě to popírám,“ odvětil Velký Ošklivec. Felless řekla: „Ale vy byste to popřel ať by to byla pravda nebo ne, protože je ve vašem zájmu to udělat. Proč by Rasa měla brát vaše popírání vážně?“

Himmlerovy oči se za svými čočkami otočily kní. Měla s ním co do činění už předtím, ale ne často. Teprve teď získala silný dojem, že ten pohled říká, že si přeje, aby byla mrtvá, a že si také přeje, aby její smrt mohl zařadit. Když vzala v úvahu politické poměry Reichu, nepochybně to myslel doslova. Kdyby mu byla vydaná na pospas, byla by zděšená. Takhle ji ten pohled jen rušil a otravoval.

„Opakuji: popírám to,“ řekl Himmler. „A říkám pravdu, když vám to povídám.“ Jeho rysy se při řeči příliš nepohybovaly. Na Velkého Ošklivce byla jeho tvář dost bezvýrazná.

„Popíráte také, že probíhají přesuny vašich jednotek na hranici mezi Reichem a Polskem?“ zeptal se Veffani.

„Nepopírám, že k takovým přesunům dochází, to ne,“ řekl Himmler. „Popírám však, že mají jakýkoli agresivní účel. Wehrmacht a Waffen SS pouze provádějí běžná cvičení.“

„Pak bych jim dal radu - dobrou radu - aby svá cvičení prováděly kdekoli jinde v Reichu,“ řekl Veffani.

„Nemůžete mi dávat rozkazy,“ řekl Himmler. „Říše je suverénní a nezávislé ne-impérium.“

„Nedávám vám rozkazy. Dávám vám výstrahu,“ řekl Veffani. „Zde je další: jestli zaútočíte na Polsko, Rasa vás zničí.“

„Jestli zaútočíte na Reich, my vás také zničíme,“ řekl Himmler. „Můžeme zničit tento svět, a uděláme to.“

„Myslí vážně to, co říká, nadřizený pane,“ zašeptala Felless Veffanimu. „Ideologie této frakce - možná všech Němců - je plná představ o bitvě, která zničí obě strany.“

„Já také myslím vážně to, co říkám,“ odpověděl Veffani. Otočil své oční výčnělky zpět k vůdci Tosevanů. „Na tom nezáleží. Budeme-li zničeni, abychom tak zajistili vaše zničení, zaplatíme tu cenu.“

„To by byl váš konec. Nechápete to?“ řekl Himmler.

„Ne, nebyl.“ Veffani udělal zamítavé gesto rukou. „Byl by to pro nás neúspěch. Byl by to konec nás tady na tomto světě. Ale Impérium by trvalo dál na ostatních třech světech. Ale pro vás Tosevany by to byl skutečně konec. Mějte to, prosím, stále na mysli.“

„Kdybychom se dokázali dostat na vaše ostatní světy, litovali byste té arogance a drzosti,“ řekl Himmler. „Ten čas možná přijde, a dříve, než si myslíte.“

„Čím větší bude šance, že se dostanete na naše ostatní světy, tím pravděpodobnější bude, že shledáme nezbytným vás dříve zničit,“ řekla Felless.

Skutečně, Himmler si přál její smrt. Řekl: „My jsme panská rasa a ne někdo, s kým si můžete zahrávat.“

„Překonali jsme mezihvězdný prostor, abychom přišli na Tosev 3,“ řekl Veffani. „Vy to nedokázete. Kdo jsou tedy páni?“

Felless si myslela - doufala - že tohle přiměje Himmlera popustit uzdu svému temperamentu. Četla o děsivých záchvatech vzteku, kterými trpěl předchůdce tohoto ne-císaře, a několik z nich dokonce viděla na videu.

Ale zdálo se, že současného říšského kancléře sotva co dokáže vzrušit. Prostřednictvím tlumočnicka odpověděl: „Máte mnohem delší historii než my. Ve chvíli, kdy jste sem přišli, jsme vás už skoro dohnali. A nyní jsme si blíží, než jsme byli tehdy. Zanedlouho vás předběhneme. Jestli toto není známka panské rasy, tak co tedy?“

Jeho jistota byla svým způsobem stejně děsivá jako vulkanické výbuchy hněvu jeho předchůdce. A uhodil hřebík na hlavičku. Kde by byli Tosevané za pár set let? Všude po celém Impériu, to byla myšlenka, která vytanula Felless v hlavě. A kdyby se dostali do Domova nebo na Rabotev 2 nebo na Halless 1, přišli by jako dobyvatelé. Ta myšlenka ji zamrazila víc než počasi na Tosevu 3.

Ale Veffani řekl: „Neposlouchal jste, co jsem vám říkal? Jestli se dostanete k bodu, kdy se začnete stávat hrozbou pro Impérium jako celek, raději zničíte vás i nás, než bychom připustili, aby k tomu došlo.“

K Fellessině úleku Himmler zivl. „Ve chvíli, kdy tuto hrozbu postřehnete, nebudete schopni ji zničit. V té době už budeme příliš daleko před vámi. Vy z Rasy uděláte dobře, když toto budete mít na mysli a budete se podle toho chovat. Váš čas míjí. Náš přichází.“

Než stačil Veffani promluvit, Felless řekla: „Takže nejlepší, co můžeme udělat, je zničit vás teď, když nemůžete doufat, že byste nám v tom mohli zabránit.“

To Velkého Ošklivce zasáhlo. Himmler ji provrtal pohledem, který prozrazoval, že i on je schopen záchvatů vzteku jako jeho předchůdce, i když je nedával navenek najevo. Pomalu řekl: „Když se o to pokusíte, pomstíme se vám.“

„A přece, navzdory tomu, že víte, jaká zkáza by dopadla na vaše ne-impérium, plánovali jste útok proti Rase,“ řekl

Veffani. „Musíte velmi pečlivě zvažovat pravděpodobné následky vašich akcí.“

„Už jsem popřel vaše neopodstatněná tvrzení,“ řekl Himmler. „Popírám je znovu.“ Ale jeho tón, i když mluvil německy, nezněl přesvědčivě, a stejně tak ani tón jeho tlumočnicka při překladu do jazyka Rasy.

„Tak dohlédněte na to, aby se to vaše popírání stalo a zůstalo pravdivým,“ řekl Veffani, vstávaje z nepohodlné tosevanské židle. Na okamžik se sklonil v uctivém postoji, pak se napřímil. „Nashledanou.“ Vyšel z pracovny říšského kancléře, v patách následován Felless.

„Poslechně vás?“ zeptala se Felless, když nasedli do pohodlného auta a rozjeli se zpátky na vyslanectví Rasy.

„Kdo to může fíct? Vy jste expert na Velké Ošklivce,“ odvětil Veffani, což od něho nebylo příliš ušlechtilé - vzhledem k tomu, že na tento svět přišel s dobyvatelskou flotilou, měl s Tosevany víc zkušeností než ona. Ale pak pokračoval:

„Odvedla jste tam dobrou práci, starší výzkumnice. Vaše poznámky byly k věci a i když jste toho Himmlera rozzlobila, učinila jste tak, aniž byste se pokoušela ho úmyslně pobouřit.“

„Děkuji vám, nadřízený pane,“ odpověděla Felless. „Jaký by mělo smysl chovat se agresivně? Vy byste mě stejně nenechal odejít, i kdybych to udělala?“

„Nejvyšší čas, že jste si takové věci začala uvědomovat,“ řekl Veffani, a znělo to mnohem souhlasněji než cokoli, co od něho slyšela od té doby, co upadla v nemilost po svém zázvorovém incidentu. Možná ji jeho odměřená pochvala měla utvrdit v tom, aby vykonávala své povinnosti dobře. Do jisté míry tomu tak bylo. Ale pomyšlení na její nemilost a ponížení ji také přivedlo k myšlence, jak nesmírně potřebuje další dávku zázvoru.

„Zdravím vás.“ Gorppet zamával na ženu, kráčející bagdádskou ulicí směrem k jednomu z tržišť, která byla před nedávnem znovu prohlášena za bezpečná pro Rasu. „Nemáte chuť na dávku zázvoru?“

Měl chuť na páření, i když nebyla ta pravá sezóna. Tu a tam ženy v Bagdádu požívaly zázvor. I teď cítil feromony, ne dost silně, aby propadl třeštění, ale dost na to, aby v něm zůstalo jakési svědění, skoro podobné jakémusi latentnímu nutkání, které měl po zázvoru. U Velkých Ošklivců tomu tak možná bylo pořád.

Ať tomu však bylo jakkoli, u této ženy tomu tak nebylo, „nepožívám tu ilegální rostlinu,“ odsekla a pokračovala v chůzi, rozhořčeně šhubajíc ocasním pahýlem.

„Ať ji zachváť šupinový mor,“ zamumlal Betvoss. Zvýšil hlas a zavolal: „Tvoje feromony stejně nespíš smrdí!“ Ženin ocasní pahýl sebou začal šhubat ostřeji, ale neotočila se.

Gorppet se zasmál. „Dobře's jí to dal.“ Tentokrát mu Bet-vossova nespokojenost nevadila, protože nebyla namířena proti němu.

Betvoss řekl: „Doufám, zeji Velcí Ošklivci na tržišti ošidí o všechny peníze.“

„To já taky,“ řekl Gorppet. Jeho oční výčnělky nepřestaly ani na okamžik ostražitě sledovat okolí, dokonce i když mluvil s tou ženou. Nebyl si jist, jestli to k něčemu je; tak, jak místní Velcí Ošklivci chodili zahalení do svých oděvů, neměli problém ukrýt pod nimi své zbraně. Přece jenom ... „Raději bych hlídkoval na tržišti, než vybíral peníze v nějakém domě pověry.“ Použil zdůrazňovacího zakašlání.

„Pravda!“ I Betvoss použil zdůrazňovací zakašlání. „To je služba, které bych se taky rád vyhnul. Tady na tržišti jsem aspoň pohyblivý cíl.“

To přimělo Gorppeta, aby se znovu zasmál. Pak se podívil, proč se vlastně směje. Betvoss měl nejspíš pravdu. Gorppet řekl: „Ta druhá věc, která souvisí s chutí pořád se pářit, mi vadí. Mám chuť někoho roztrhat nebo zakousnout nebo zastřelit.“

„Kolem je spousta Velkých Ošklivců,“ řekl Betvoss. „Dej se do toho. Mně to vadit nebude. Nikomu z naší čety by to nevadilo.“ Ztlumil trochu hlas. „Samozřejmě, taky ze mě může mluvit zázvor.“

A zase měl pravdu. Dvakrát za jeden den, pomyslel si Gorppet. Kdo by si to byl dokázal představit! Touha po zázvoru dodávala mužům - nebo ženám - nápaditosti. A když se muž k zázvoru dostal, dělal věci dřív, než si je promyslel, což také vedlo k problémům.

Právě teď měl chuť zakousnout - nebo dokonce zastřelit - nějakého Velkého Ošklivce. Po těch všech nepokojích a povstáních, které pomáhal potlačovat, po těch nenávisných projevech místních Tosevanů, kdykoli museli platit za vstup do svých domů pověry, toužil po tom, aby mohl odejít někam, kde by nějaký čas - řekněme pár set let - žádné Velké Ošklivce neviděl.

Bojové vozidlo pěchoty projíždělo zvolna a opatrně tržištěm. Na něm byly namontovány reproduktory. Jejich prostřednictvím se ozýval ze záznamu hlas nějakého Tosevana v místním jazyce: „Vzdávejte úctu duchům Císařů minulosti! Příští vzdávání úcty bude za hodinu. Vzdávejte úctu ___“

„Připravte se,“ řekl Gorppet mužům své čety.

To varování nebylo nutné. Kdykoli Velcí Ošklivci uslyšeli tento záznam, napadli bojové vozidlo kamením, ovocem a shnilými vejci. Někdy to bylo ještě horší: někdy začali střílet. Ale nestávalo se to tak často od té doby, kdy Rasa začala na podobné útoky tak tvrdě odpovídat.

„Zajímalo by mě, kde se ten Velký Ošklivec, který namluvil ten záznam, skrývá,“ řekl Gorppet. „Kdyby jeho krajané zjistili, kdo to je, jeho životní vyhlídka by byla asi taková, Jake má žebírko z azwacy na pánvi.“

„Mě by spíš zajímalo, proč se namáháme stím bojovým vozidlem,“ řekl Betvoss. „Kolik Velkých Ošklivců v této části světa půjde uctívat duchy Císařů minulosti? A kolik z nich by přežilo tak dlouho, aby to udělali víckrát než jednou?“

„Některí,“ řekl Gorppet. „Mnoho ne. Rozhodně ne dost. Ale naši nadřízení říkají, že se o to máme pokoušet.“

Sotva to řekl, zasyčela vysílačka v jeho opasku. „Hlaste se u svatyně duchů Císařů minulosti,“ řekl muž na druhém konci linky. „Podle našich informací tam dnes dochází k nadměrným výtržnostem.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekl Gorppet rezignovaně a tlumočil rozkaz své četě. „Musíme se o to pokoušet,“ opakoval.

„Ztráta času,“ zabručel Betvoss. „Amy budeme mít taky určité ztráty.“ Ale poslechl Gorppeta, stejně jako Gorppet

poslechl velícího důstojníka. Gorppeta napadlo, co by se stalo, kdyby byl tomu důstojníkovi řekl, že už má Velkých Ošklivců dost a raději by odjel do Austrálie. Vzdychl. Buď potřeboval novou dávku zázvoru, nebo se jeho rozum pomátl z těch dávek, které už měl.

Svatyně pro vzdávání úcty Císařům minulosti představovala kousek Domova umístěný nedaleko centra Bagdádu: prostá krychlovitá budova, vypadající bolestně známě ve srovnání s místní tosevanskou architekturou. Ale obranný perimetr z ostrého drátu kolem budovy nepřipomínal Domov - byl to důsledek úsilí udržet nepřátelské Velké Ošklivce v dostatečné vzdálenosti, aby nemohli proti budově použít své těžší zbraně.

Navzdory tomu, co říkal Betvoss, několik málo Tosevanů přece jenom prošlo perimetrem a směřovalo ke svatyni, když tam jejich četa dorazila. Mnohem víc se jich však kupilo za dráty a proklínali ty, kteří se opovážili následovat zvyky Impéria místo své vlastní pošetilé pověry, a házeli po nich odpadky a výkaly. Vlastně to byl celkem typický den.

„To by mě zajímalo, co ti muži slyšeli, že si myslí, že by tady měly být nějaké extra potíže,“ řekl Gorppet.

„Třeba je to jen dril,“ řekl Betvoss. „Jsou rádi, když nás mohou udržovat celou dobu v poklusu.“

„To by mohlo být,“ souhlasil Gorppet. Ale i když neztrácel čas debatou s Betvossem, pochyboval o tom. Spousta mužů sem byla stažena z celého Bagdádu a hlídkovala podél perimetru. To nevypadalo na dril.

Nesledoval jen muže z dobovatelské flotily, ale i Velké Ošklivce. Chtěl být připraven pro případ, že toto nebyl dril - nebo i kdyby byl, a věci se vymkly z kontroly.

Muži z jeho družstva dělali totéž. „Všichni ti prokletí Tosevané vypadají stejně,“ postěžoval si Betvoss.

„Ne přesně stejně,“ řekl Gorppet. „Ale určitě podobně.“ Muži Rasy měli vždycky potíže odlišit jednoho Tosevana od druhého. Ten muž s šedivými vlasy rostoucími mu z tváře, například, vypadal docela jako ten hledaný kazatel jménem Chomejní, ale jak pravděpodobné bylo, že je to doopravdy ten obávaný Velký Ošklivec?

Gorppet se zastavil. Ten muž vypadal skutečně do značné míry jako Chomejní. Gorppet měl sebou fotografii Chomejního. Prozkoumal ji, pak znovu stočil oční výčnělky k tomu muži. Ne, pomyslel si, Nemožné. Ale ti nahoře dostali varování před nepokoji, a tak ...

Zasyčel na své muže, aby upoutal jejich pozornost. Jakmile si ho všimli, svolal je k sobě, aby nemusel mluvit nahlas, pro případ, že by některý z Velkých Ošklivců rozuměl řeči Rasy. „Při Císaři,“ řekl, „myslím, že ten muž táhle vtom černém oděvu s bílým hadrem na hlavě je ten prokletý Chomejní. Zatkne ho. Odvedeme ho do svatyně. Zastřelíme každého Tosevana, který se nás pokusí zastavit. Pochopili jste to?“

„Co když to není ten obávaný Chomejní?“ zeptal se Betvoss.

„Tak ho naši nadřízení propustí,“ odpověděl Gorppet. „Ale jestli je to on, tak jsme všichni hrdinové, každý jeden z nás, a prokážeme Rase velikou službu. Pojdme. Za mnou.“

Když se přesvědčil, že má v komoře náboj a odjištěnou pojistku, rychle přistoupil kšedovousému Velkému Ošklivci.

Arabsky mu řekl: „Jste zatčen. Pojdte se mnou.“

„Cože?“ Proužky chlupů nad Tosevanovými očima byly ještě černé. Teď vyskočily vzhůru - známka překvapení nebo úleku. „Nic jsem neudělal.“

„Budete vyslechnut. Jestli jste nic neudělal, budete osvobozen.“ Gorppet přešel zpět do jazyka Rasy. „Chopte se ho. Do budovy s ním.“

Než se Velký Ošklivec stačil pohnout, sesypala se na něho četa vojáků. Ačkoli byl větší než kterýkoli z nich, společně ho odvrhli ke střeženému vchodu do budovy. Dva Tosevané, kteří byli s ním, začali křičet a pokusili se ho osvobodit, ale Gorppet a ostatní muži na ně namířili své automatické pušky, a oni ucoupli.

„Co je to?“ zeptal se voják u vchodu.

„Myslím, že je to Chomejní,“ odpověděl Gorppet, což způsobilo, že oční výčnělky druhého muže sebou překvapeně trhly. „Zjistíme to. Ta budova je bezpečná, že?“

„Vzhledem k tomu, co to je a kde to je, tak by měla být,“ řekl voják. „Každý v tomhle městě ji chce zničit, ale je to ta nejbezpečnější budova zde.“

Na víc Gorppet nečekal. „Hněte sebou, vy,“ řekl arabsky, a gestem naznačil svým mužům, aby Velkého Ošklivce popohnali. Sotva zmizel ve vchodu svatyně, rozlehl se zuřivý křik Tosevanů za bariérou z ostrého drátu. To způsobilo, že Gorppet začal doufat, že opravdu zatkł Chomejního. Byli by Tosevané tak rozčilení kvůli někomu méně důležitému? Svatině, jak Gorppet zjistil, měla opancéřované dveře. Navzdory tomu ho naplnil pokoj a mír, když vešel a uviděl malé holografické obrazy všech Císařů, kteří vládli od sjednocení Domova. Vnitřek svatyně byl Domov, nebo tak alespoň působil, a přítomnost několika Tosevanů na tom nic neměnila.

Nějaký muž přiběhl k jeho četě. „Neměli jste vstupovat na toto místo se zbraněmi,“ řekl, jako by byli nevědomá mláďata. „Neudělali bychom to, nadřízený pane, kdybych nebyl přesvědčen, že ten Velký Ošklivec tady je ten agitátor jménem Chomejní,“ odvětil Gorppet.

Stejně jako venku, i zde to jméno zapůsobilo zázračným dojmem. Několik mužů se k nim vrhlo. Vzali si Tosevana na starost. Jeden z nich řekl: „Vy, vojáci, počkejte tady. My se toho muže pokusíme identifikovat.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekl Gorppet. Jeho oční výčnělky přeskakovaly zjednoho obrazu Císaře na druhý. Tolik Císařů, aby chránilo a opatrovalo jeho ducha, až definitivně opustí jeho tělo.

A pak se ti muži vrátili, mnohem vzrušenější, než by měli být uvnitř svatyně. „Je to on!“ zvolal jeden z nich. „Byli jsme si tím sami skoro jistí, a pak nám ho pozitivně identifikoval jeden z našich tosevanských konvertitů. Je to Chomejní.“ Gorppet postřehl v pohledu ostatních úctu. Nikdy předtím nebyl hrdinou, ani si nemyslel, že by jím chtěl být. Nyní zjistil, že to není tak špatné.

Během týdnů po útěku z Pekingu Liu Han zjišťovala, jak mnoho toho zapoměla ze selské práce a života na venkově, od té doby, kdy opustila svou vlastní vesnici nedaleko Hankou. To, co zapoměla, se většinou týkalo dvou základních věcí: jak nepohodlný je život na vesnici, a kolik práce v sobě zahrnuje.

Myslela si, že si to pamatuje, ale mýlila se. Paměť ji nevarovala, jak vyčerpaná bude, až bude každého večera při západu slunce klopýtát z polí. Možná to bylo proto, že v těchto severnějších oblastech se pěstovala pšenice, ječmen a proso, nikoli rýže jako v její rodné vesnici. Možná, ale pochybovala o tom. Spíš to mělo co dělat s tím, že paměť byla jako opium, urovnávala hrany a zastírala, jak špatné věci ve skutečnosti byly. A kromě toho byla teď dvakrát tak stará než tehdy. Věci, které tenkrát dokázala dělat snadno, ji dnes vyčerpávaly a bolelo ji z nich celé tělo.

Život v kamenné chatě jí také nepomáhal zotavit se. Ona a Liu Mei pro sebe měly víc místa než v pekingských hostincích, ve kterých bydlely, ale to byla jediná výhoda, kterou v tom Liu Han viděla. Hliněná podlaha znamenala, že všechno bylo pořádkem špinavé. Studna byla daleko. Voda z ní byla také nečištěná. Dostala z ní krvavý průjem, a její dcera ještě horší.

Ale horší než to všechno byl pocit prázdnoty, nezapoje-nosti, který měla. Od chvíle, kdy přišla do Peking, byla v centru revolučního boje proti imperialistickým šupinatým ďáblům. Proudily k ní zprávy z celého města, z celé Číny, z celého světa. Teď neslyšela nic, jen vesnické klevety. To byla další věc, která jí vypadla z paměti - jak nudné a bezvýznamné ty vesnické klevety byly.

K její mrzutosti se zdálo, že Nieh Ho-ťing zapadl do toho úzkého světa vesnice, jako by nikdy v životě neviděl Peking. Byl starší než ona a pocházel z bohatší rodiny než ona, ale sem se hodil, a ona ne.

Vysmál se jí, když si stěhovala. „Žilaisi příliš dlouho mezi buržoazií,“ řekl. „Malá převýchova ti prospěje.“

„Ó ano, to bude skvělé - pokud to přežiju,“ odpověděla Liu Han. „Nechci složit svoje kosti tady, kde nikdo neví ani se nestará o to, kdo jsem. A určitě nechci, aby tady zůstala Liu Mei po celý zbytek svého života, aby se starala o můj hrob. Byla by tady ještě zakopanější než já.“

„Nemyslím, že si s tím musíš dělat starosti,“ řekl Nieh. „Až se věci uklidní, pohneme se odsud. Navážeme kontakt s ostatními, kteří se také dostali z Peking, a s těmi, kteří v Peking, a z novu zahájíme boj. Nemusíme spěchat. Dialektika je jistá.“

„Dialektika je jistá,“ opakovala Liu Han. Věřila tomu, stejně jako věřila starým bohům a vesnickým bůžkům, když byla pouhá rolnická žena. Ale bohové ani bůžkové jí nepomohli ani proti Japoncům, ani proti malým šupinatým ďáblům, a nezdálo se, že by dialektika, jakkoli moc v ni věřila, sama obstála proti malým ďáblům. Řekla, co měla na srdci: „Ztráta Peking, bolí.“

„Samozřejmě,“ řekl Nieh. „Ale Lidová osvobozenecská armáda utrhla rány už předtím, a horší. Čankajšek a reakcionáři z Kuomintangu si o generaci dřív také mysleli, že nás zničí, ale my jsme podnikli Dlouhý pochod² a pokračovali jsme v boji. A i zde budeme pokračovat v boji, dokud nezvítězíme, jakkoli dlouho to bude trvat.“

„Jakkoli dlouho to bude trvat,“ opakovala znovu Liu Han.

Viděla čas jako řeku před sebou, řeku delší než Jang-c'-ťiang. Kde na té řece ležel přístav jménem Rudé vítězství? Byl tam vůbec takový přístav, nebo řeka času tekla prostě do moře jménem Věčnost? Napadlo ji, jestli bude žít tak dlouho, aby na to přišla.

Nepodělila se o tyto myšlenky s Niehem Ho-ťingem. Možná by ji obvinil, že se pokouší stát básníkem. S tím by se dokázala vyrovnat. Ale mohl by ji také obvinil zdefetismu, což by byla podstatně vážnější věc.

Příštího rána, krátce před východem slunce přijel do vesnice automobil. Z reproduktorů na střeše vozu se ozývala hudba, jak čínskému stylu, tak drsné zvuky, které se líbily malým ďáblům. Mužský hlas - ze záznamu, jak si Liu Han za okamžik uvědomila - zvolal: „Pojďte se podívat, jak moc jsme si podobní, malí šupinatí ďáblové a lidské bytosti! Pojďte se podívat! Pojďte se podívat!“

„To je nový druh propagandy,“ poznamenala Liu Mei, dojíždějící lžící zbytek ječné kaše.

„To ano.“ Liu Han usrkla čaje, pak vzdychla. „Myslím, že bychom měly raději zjistit, o jaký druh nové propagandy jde.“ Odložila šálek a vyšla z chaty, kde bydlely. Liu Mei ji následovala. Automobil, jak si Liu Han všimla, byl vyroben malými ďábly, a byl toho druhu, o kterém věděla, že je obrněný. Vezl několik malých ďáblů v neprůstřelných vestách s puškami a jednoho, který vystoupil ven neozbrojený.

„Zdravím vás, lidé této vesnice,“ řekl čínsky, na malého ďábla nečekaně dobře. „Příliš dlouho váš druh a můj druh byli nepřáteli. Část důvodů, proč jsme spolu bojovali, myslím, spočívala v tom, že jsme věřili, že jsme mnohem odlišnější, než ve skutečnosti jsme.“

„To je skutečně nový druh propagandy,“ zamumlala Liu Mei. Liu Han přikývla. Ten malý ďábel jí připomínal rychle mluvící obchodníky v Peking, kteří dělali, co uměli, aby prodali lidem věci, které ani nechtěli, ani nepotřebovali. Ale co prodával tenhle malý ďábel?

Nenechal ji v tom dlouho tápat. „Vy čínští lidé uctíváte své předky,“ řekl. „Není to tak?“ V davu, který se shromáždil kolem vozidla, tu a tam někdo přikývl. Liu Han se přistihla, že i ona přikývla, a zamračila se. Kdyby jen den předtím nebyla mluvila s Niehem. Malý ďábel pokračoval: „My také vzdáváme úctu duchům našich Císařů, našich mrtvých Císařů. Jejich duchové se o nás starají a podporují nás, když zemřeme. Mohou se starat i o vaše duše, až zemřete, když jim také budete vzdávat úctu, dokud žijete.“

Při myšlence na Nieha se Liu Han rozhlédla, zdali ho neuvidí. Ano, stál tam, vypadaje jako rolník, který začíná stárnout. Zachytila jeho pohled. Lehce zvedl jedno obočí. Zнала ho dlouho a rozuměla, co to znamená - bral vážně, co ten malý ďábel říkal.

„Ve velkých městech máme velké svatyně,“ pokračoval malý ďábel. „Ale ve vesnicích, jako je tato, nepotřebujeme velké svatyně. Malá bude stačit. Máme tady jednu.“ Mávl na ozbrojené malé ďábly. Dva z nich otevřeli zadní vozidla a vytáhli cosi, co vypadalo jako velký, leštěný kovový náhrobní kámen na křesťanském hrobě. Malý ďábel, který mluvil čínsky, řekl: „Kde je starosta vesnice?“

Nikdo nic neřekl. Nikdo nevystoupil. Liu Han to považovala za dobré znamení. Kdyby byl starosta přiznal, kdo je, jeho příští krok v kolaboraci by mohl spočívat v tom, že by malému ďáblu řekl, že se ve vesnici skrývají komunisté.

„Nechci nikomu uškodit,“ řekl malý ďábel. Když se ticho prodlužovalo, pokračoval: „Tak dobře. Pak mi tedy někdo, kdokoli, řekněte, kam mohu na půdě vesnice umístit tuto svatyni, aniž bych někoho rozzlobil. Nechceme vyvolávat hněv. Naši duchové a vaši by měli být pospolu.“

Liu Han nikdy od malého ďábla neslyšela podobnou řeč. Byla to dobrá propaganda, velice dobrá propaganda. Kdyby byli používali takovou propagandu od chvíle, kdy přišli na Zemi, mnohem víc lidí by se bylo smířilo s jejich vládou. S obavou v očích se pátravě rozhlédla po shromážděných lidech.

K její úlevě stáli lidé mlčky. Malý ďábel, který mluvil čínsky, pokrčil velice lidským způsobem rameny. „Tedy dobře,“ řekl. „Když mi to neřeknete, umístím ji tady, na okraji tohoto malého náměstí. Jak jsem řekl, nechceme nikoho rozhněvat. Řeknu vám také další věc. Budeme vědět, jak budete zacházet s touto svatyní. Budeme vědět, jestli ji budete obětovat. Nemusíte to dělat, ale my si přejeme, abyste to dělali. Budeme také vědět, když ji poškodíte. Když to uděláte, vrátíme se a potrestáme vás. Tohle musíte pochopit.“

Otočil jeden oční výčnělek k mužům, držícím svatyni a řekl jim něco v jejich jazyce. Dva muži odnesli svatyni na okraj návsi, kde bude viditelná, ale nebude překážet. Ten, který mluvil čínsky, vybral dobře. Ti dva svatyni postavili na zem. Pak se všichni malí ďáblové vrátili ke svému obrněnému vozidlu, nasedli a odjeli.

Jakmile byli pryč, vesničané se seběhli kolem Liu Han, Liu Mei a Nieha Ho-ťinga. „Vy jste z města,“ řekla nějaká žena Liu Han. „Může to být pravda, co nám říkal ten ošklivý šupinatý ďábel? Když povalíme ten kus naleštěného kovu a rozbijeme ho, budou to malí ďáblové vědět?“

„To nevím, ale mohli by,“ připustila Liu Han neochotně. „Umějí dělat malé stroje, které jim říkají všechny možné věci.“ Nějaký muž se zeptal: „Dávají jednu z těchto svatyní do každé vesnice?“

„Jak to mám vědět? Copak jsem v každé vesnici?“ Liu Han věděla, že mluví rozčileně, ale nemohla si pomoci. Ano, cítila se odříznutá od světa, tady ve vesnici, kde nebyl ani rozhlasový přijímač, ani telegrafní linka. A měla obavy. Jestli malí ďáblové umístili svatyni v jedné bezvýznamné vesnici, určitě to udělali v mnoha z nich, pokud ne ve všech.

Jiný muž řekl: „Šupinatí ďáblové jsou silní. Jejich předkové musí být také silní. Co nám to udělá, když před jejich svatyní spálíme papírové obětiny, jako to děláme pro naše vlastní předky? Možná nás duchové malých ďáblů budou mít rádi, když to uděláme. Možná nám pomohou, když to uděláme.“

„Budete dělat to, co malí ďáblové chtějí, když budete obětovat duchům jejich mrtvých,“ řekla Liu Han. Zaslechla, že Liu Mei a Nieh Ho-ťing říkají totéž, hlasitěji a pronikavěji.

Ale vesničané neposlouchali. „Když to uděláme, malí ďáblové nás spíš nechají na pokoji,“ řekl jeden z nich.

Zanedlouho - ještě než lidé odešli do práce na polích - se proměnily papírové obětiny v kouř před kovovou svatyní.

Znechucena svou porážkou, Liu Han se vypravila plít pole s prosem nedaleko vesnice. Rvala plevel z půdy s divokou zuřivostí. Její předkové neměli žádné obětiny, ale mrtví Císařové ano. Kde v tom byla spravedlnost?

A když vesničané obětovali mrtvým Císařům, nepovede je to k přijetí malých ďáblů jako svých právoplatných vládců? Malí ďáblové si to museli myslet, jinak by nepřišli se všemi těmi svatyněmi. Měli dlouhou praxi v utlačování a přizpůsobování lidí - nebo spíš jiných druhů ďáblů - které porazili ve válce. To Liu Han věděla.

Dialektika říkala, že malí ďáblové jsou předurčení ke zkáze: pokrokové síly je zdolají. „Ale kdy?“ zeptala se Liu Han prosa, jemně se vlnícího v lehkém vánku. „Kdy?“ Nedostala žádnou odpověď. Proso tady bude bez ohledu na to, jestli zemi budou vládnout lidé nebo malí ďáblové. Liu Han začala s kletbami znovu pracovat.

Nyní museli Russiovi platit jen libru za vstup celé rodiny na páteční večerní a sobotní ranní bohoslužby. „Vidíte, teď je to levnější,“ řekl jeden z Ještěřů, vybírajících u dveří poplatek. „Nic, kvůli čemu byste se museli rozčilovat.“

Mojše Russie prošel kolem Ještěra beze slova. Reuven, který byl mladší, byl náchylnější ke sporu. „Není správné, že musíme platit cokoli,“ řekl. „Lidé by měli mít svobodu uctívat to, co chtějí.“

„V tom vám nikdo nebrání,“ odpověděl Ještěř syčivou hebrejštinou. „Uctívejte si, co chcete. Ale když nechodíte do svatyně Císařů minulosti, musíte platit. To je všechno. Je to maličkost.“

„Není to správné,“ trval na svém Reuven.

„Není správné blokovat dveře,“ zavolal někdo za ním. Reuven něco zamumlal a vešel do synagogy.

Jako obvykle si sedl z otcem do mužského oddělení. Jako obvykle se hovory před bohoslužbou točily kolem náboženské daně. Někdo se zeptal: „Byl se už někdo podívat, jakou svatyni mají vlastně Ještěři pro své Císaře?“

„Tam bych nikdy ani nestrčil nos,“ řekl někdo jiný. „Nešel bych do kostela, nešel bych do mešity, a nevidím, jaký je v tomhle rozdíl.“

To vyvolalo několik souhlasných přikývnutí, včetně přikývnutí Mojše Russieho. Ale muž, který otázku položil, řekl: „Ještěři nás nikdy nepronásledovali jako křesťané a muslimové. Kdyby nebylo Ještěřů, spousta znáš v této místnosti by byla mrtvá. Jestli v tom není rozdíl, tak nevím, kolik je jedna a jedna.“

„Není v tom dost velký rozdíl,“ trval na svém muž, který mluvil předtím. To nastartovalo diskusi spis na bázi talmudu, diskusi o stupních rozdílnosti a o tom, kdy rozdílnost je dost velká rozdílnost.

Ve srovnání s takovou debatou se bohoslužby zdály skoro nepodstatné. A také, jakmile skončily, diskuse se rozhořela znovu. „Kozel tě vem, Russie, ty bys měl být schopen takovou tsuris zarazit,“ řekl někdo Reuvenovu otcí. „Proč jsi nešel a neudělal to?“

„Myslíte, že jsem se nepokusil?“ řekl Mojše Russie. „Mluvil jsem s admirálem. A ještě víckrát jsem mluvil s jeho pobočníkem, protože Atvar mě už má plné zuby. Všechno, co vám mohu říct, je to, že Ještěři nezmění svůj názor v tomto směru.“

„Chodí vůbec někdo do té svatyně, kterou postavili?“ zeptal se někdo jiný.

„Viděl jsem pár lidí,“ řekl Reuven. „Pár křesťanů, pár muslimů ... i pár Židů.“

„Hanebné,“ řekli tři muži současně. „Nemyslím, že to je konec světa,“ řekl Reuven. „Ale já sám bych to nedělal.“

„Svět možná neskončí, když pár Židů půjde do té svatyně,“ řekl Mojše Russie těžce, „ale nemáme tolik Židů, abychom

si mohli dovolit ztratit třeba i jen pár z nich.“ S tím mohl Reuven těžko nesouhlasit.

A pak, příští pondělí, právě usedl na své místo v posluchárně, když ještě lékař jménem Shpaaka řekl: „Vy Tosevané zde jste elita. Máte výsadu učit se od nás lékařské techniky mnohem pokročilejší než jaké by váš druh vyvinul za mnoho let. Je to pravda?“

„Je to pravda, nadřazený pane,“ řekl Reuven sborem s ostatními mladými muži a ženami jejich studijní skupiny.

„Jsem rád, že to uznáváte,“ řekl jim Shpaaka. „Protože jste elita, očekává se od vás víc než od ostatních Tosevanů. Není to také pravda?“

„Je to pravda, nadřazený pane,“ zopakoval Reuven spolu se svými kolegy. Zajímalo ho, kam tím Ještěr míří. Většinou, skoro pokaždé, Shpaaka prostě začal přednášet, a nebesa budiž milostiva studentům, kteří ho nedokázali sledovat. Dnes však pokračoval: „Protože jste privilegovaní, máte také větší odpovědnost než obyčejní Tosevané. Další pravda, není tomu tak?“

„Další pravda, nadřazený pane,“ řekl Reuven poslušně. Teď už nebyl jediný, kdo nechápal. Polovina jejich skupiny vypadala zmateně.

„Součástí té odpovědnosti, kterou máte, je odpovědnost k Rase,“ řekl Shpaaka. Když se učíte naší medicíně, učíte se také naší kultuře. Jenže se nepodílejte na naší kultuře tak plně, jak bychom rádi. Učiníme kroky, abychom tuto nešťastnou situaci napravili. Uvědomuji si, že jsme to měli udělat už dříve, ale až nyní jsme sami v této věci dosáhli konsensu.“

Jane Archibaldová zachytila Reuvenův pohled - což nebylo tak těžké, protože jeho oči k ní beztak zabloudily každou chvíli. O čem to mluví? vytvarovala nehlasně rty. Reuven pokrčil rameny. Ani on nevěděl.

O chvíli později se Shpaaka konečně dostal k jádru věci: „Protože máte výsadu navštěvovat lékařskou školu Mojše Russieho a učit se lékařským technikám Rasy, myslíme, že je správné, abyste se také naučili víc o tom, jak Rasa jedná a myslí. V souladu s tím budeme od nynějška požadovat jako podmínku vašeho studia na této škole, abyste navštěvovali svatyni zasvěcenou duchům Císařů minulosti alespoň jednou za dvacet dnů.“

Shpaaka vřdycky trval na zachování patřičného dekora v posluchárně. Normálně neměl potíže udržet je. Toto však nebylo normální ráno. Místo aby zvedli ruce a čekali až si jich všimne, jeho lidští studenti začali křičet, Reuven hlasitěji než většina ostatních.

„Ticho!“ řekl Shpaaka, ale ticho si nezjednal. „To je krajně neslušné,“ pokračoval. Povyk zesílil. Promluvil znovu: „Jestli tady nebude ticho, ukončím přednášku pro dnešek a na tak dlouho, jak se to bude zdát nezbytné. Záleží vám víc na získávání znalostí nebo na vašich pověrách?“

V odpověď na to Reuven překlíkl ostatní studenty: „A vy máte větší zájem učit nás vaše znalosti nebo vaše pověry?“

Shpaaka ucouvl za katedru, zjevně uražen. „My učíme ve všech ohledech pravdu,“ prohlásil.

„Kolik duchů Císařů minulosti se vrátilo, aby vám to řeklo?“ odsekl Reuven. „Viděl jste nějakého? Viděl vůbec někdo někdy nějakého?“

„Jste impertinentní,“ řekl Shpaaka. V tom měl pravdu, a Reuven ani nebyl jediný, kdo byl impertinentní - ani zdaleka. Ještěr pokračoval: „Kdo odmítá vzdát úctu duchům Císařů minulosti, nebude pokračovat ve studiu na této škole. Můžete jít. Přemýšlejte o tom.“

Opustil posluchárnu, ale vřava neutichala. Některým ze studentů, těm, kteří nebyli příliš religiózní, to bylo celkem jedno. Ostatním to jedno nebylo, ale nebylo jim ani jedno, co se s nimi stane, když budou nuceni odejít ze školy. Reuven a muslimští studenti se zdáli nejrozčilenější. „Můj otec mě zabije, když se vrátím domů do Bagdádu, aniž bych dokončil sVá lékařská studia,“ řekl Ibrahim Nukraši. „Ale když se budu klanět modlám, bude mě nejdřív mučit a pak mě taky zabije - a neměl bych mu to ani za zlé. Není Boha kromě Alláha, a Mohamed je Jeho prorok.“

Reuvena by nikdo nezabil ani by ho nemučil, kdyby šel do svatyně, kterou Ještěr tady v Jeruzalémě postavili. Ale i tak si nedovedl představit, že by takovou věc udělal. Nacisté chtěli zabít jeho i s celou rodinou proto, že byli Židé. Nemohl to ze sebe svléct jako svléká svou kůži had.

Prodral se k Jane Archibaldové. Kývla na něho. „Co budeš dělat?“ zeptala se. Zdálo se, že chápe jeho dilema.

Až na to, že to ve skutečnosti nebylo dilema. „Rozloučím se,“ odpověděl. „Nezůstanu. Nemohu zůstat.“

„Proč ne?“ zeptala se - nechápala všechno, co měl na mysli. „Chci říct, nevěříš přece všemu, co je v bibli, že?“

„Ne, ovšemže ne,“ odpověděl. Kousl se do rtu - nevěděl, jak to vysvětlit, ne tak, aby to dávalo racionální smysl. Ani jemu to nedávalo racionální smysl, ne zcela. Přesto se pokusil: „Kdybych šel do té ještěr svatyně, zklamal bych a opustil všechny Židy, kteří byli přede mnou, to je všechno.“

Jane na něj pozorně pohlédla. „Skoro mám pocit, že bych měla žárlit. Nedovedu si představit, že bych brala anglikánskou církev tak vážně.“

„Takže tedy půjdeš do té svatyně?“ zeptal se Reuven.

„Proč ne?“ řekla s pokrčením ramen. „Jestli nevěřím v to, v čem jsem vyrostla, a nevěřím ani tomuhle, jaký je v tom rozdíl?“

To bylo dokonale logické. Jedna část Reuvena si přála, aby viděl věci stejným způsobem. Jiná cítila úlevu, že se s Jane intimně nesblížil. A další část - větší - si přála, aby tomu tak bylo. Řekl: „Mnoho štěstí.“

Když neřekl nic víc, přikývla, jako by prošel testem, nebo snad jako by v něm neuspěl. Nalezla další otázku: „Co řekne tvůj otec, když to zjistí?“

„To nevím,“ odpověděl. „Zjistím to, až přijdu večer domů. A i kdybych tady tu školu nedokončil, vím o medicíně víc než kdokoli, kdo chodil jen na lidskou universitu.“

Jane znovu přikývla, pak ho objala a políbila, čímž vzbudila závist všech ostatních studentů mužského pohlaví. „Budeš mi chybět,“ řekla. „Budeš mi moc chybět. Mohli jsme -, Zavrtěla hlavou. „Oh, k čemu to je?“

„K ničemu,“ řekl Reuven. „Vůbec k ničemu.“ Opustil posluchárnu, opustil krychli budovy, která hostila lékařskou kolej

pojmenovanou po jeho otci, a opustil ochranný perimetr z ostrého drátu, který ji obklopoval.

Jeden z ještěřích strážných u perimetru řekl: „Není čas, abyste vy Tosevané odcházeli z přednášek.“

„Ale ano, je,“ odpověděl Reuven jazykem Rasy. „Pro mě je čas - vlastně je pro mě nejvyšší čas.“ Strážný na to chtěl něco říct, pak však pokrčil rameny a mávnutím ruky naznačil, že Reuven může vyjít ven do světa za perimetrem - do skutečného světa, pomyslel si, když zamířil domů.

Matka vykřikla překvapením, když přišel. „Co tady děláš?“ zeptala se. „Máš být ve škole.“ Trochu se zasmál, protože to znělo, jako by mluvil Ještěř. Ale pak to matce vysvětlil. Zatímco poslouchala, její tvář se protahovala. Když skončil, dlouze si povzddechla. „Udělal jsi správnou věc.“

„Doufám.“ Šel do kuchyně, vzal si z poličky láhev slivovice a nalil si pořádnou dávku. Obvykle to uprostřed dne nedělal, ale toto taky nebyl obvyklý den.

„Tvůj otec na tebe bude hrdý,“ řekla Rivka Russiová.

„Doufám,“ opakoval. Potěžkal láhev se slivovicí. Jeho otec by na něho nebyl hrdý, kdyby se opil do nemoty, což bylo to, k čemu měl právě chuť. Místo toho s povzdechem láhev uklidil.

Dvočata také užasle vykřikla, když přišla domů ze školy a zjistila, že Reuven je už doma. Musel jim to znovu vysvětlit. Tváře Judith a Ester byly nezvykle vážné, když skončil.

A vysvětloval to potřeťi, když přišel domů otec. „Ne, to nemůžeš udělat,“ řekl Mojše Russie vážně. „Nebo mohl bys, ale jsem rád, že's to neudělal. Dokud nezjistíme, co se dá dělat dál, jak by se ti líbilo pomáhat mi v mé praxi?“

„Děkuji, otče!“ Reuven dlouze vydechl úlevou. „To by bylo moc dobré.“ Tak dobré, jako zůstat ve škole? Nevěděl. Měl své pochyby. Ale bude to dobré.

„Zatraceně, potřebuji další příležitost odprásknout ho,“ zašeptala zuřivě Monika Dutourdová, když si v zelinářství prohlížela rajčata.

„Právě teď to nejde,“ odpověděla Lucie, vybírajíc si svou zeleninu. „Jestli se situace změní, pak ano, jistě. Ale nepotřebujeme, aby kolem nás náckové dělali moc velké dusno, to ani náhodou.“

„Vám se to snadno řekne. Vy s ním nemusíte spát.“ Monika věděla, že to zní hořce. Proč ne? Taky se tak cítila.

„Ne, já spím s vaším bratrem.“ Luciin sexy hlas způsobil, že to znělo mimořádně oplzle. „A přimět Ještěry, aby něco udělali, není tak snadné, ať to víte nebo ne. Byli moc nešťastní, když oddělali toho obchodníka s rybami.“

„Ani z poloviny tak nešťastní jako já,“ řekla Monika žalostně. „Už jsem doufala - a pak ten zatracený hlupák začal střílet příliš brzy. A já mám Kuhna na krku pořád.“

Lucie pokrčila rameny. „Jestli mu chcete nasypat do vína arsenik, neřeknu vám, abyste to nedělala, ale pak vás určitě chytí. Výhoda Ještěřů je v tom, že když tu práci udělají, dostanete se z toho se zdravou kůží.“

„Stejně tak vy. Stejně tak Pierre.“ Monika si dala rajčata do síťovky. „Jediný důvod, proč mě Kuhn začal otravovat, byl ten, že se chtěl dostat k Pierrovi - ajá jsem tehdy ani nevěděla, zeje naživu.“

„Jenom Američan by očekával, že život bude vždycky fěr,“ řekla Lucie. „Bošovéjsou naše prokletí.“

To byla nepochybně pravda. Ale proto se Monika necítila o nic lépe. Ani to nezabránilo Dieteru Kuhnovi lézt do její ložnice. „Možná mu dám do vína arsenik,“ řekla. „A až mě zatknou a začnou mě vyslýchat, řeknu jim, že to byl váš nápad.“

„Stejně už po mě jdou,“ řekla Lucie a pokrčila rameny. „O důvod víc, to už nehraje velkou roli.“

Monika měla nutkání hodit po ní rajčetem. Ale kdyby Lucii rozzlobila, její bratr by s ní mohl přerušit styky. Co by pak dělala? Zůstala by esesákovou nedobrovolnou milenkou až do skonání světa? To bylo nesnesitelné. „Chci odsud vypadnout!“ vykřikla, dost hlasitě na to, aby zelinář zvedl hlavu od své četby - podle obálky nějakého košilátého magazínu pro pány.

„No, tak proč to neuděláte?“ řekla Lucie. „Když zůstáváte ve svém bytě a necháte toho nácka přicházet, kdy chce, a dělat, co chce, proč si myslíte, že zasluhujete nějaké sympatie?“

Monika měla znovu chuť ji něčím praštit. „A co mám dělat? Odplížit se ze svého bytu, zahodit své postavení na universitě, a prodávat s vámi drogy v Porte d'Aix?“ Aniž by čekala na odpověď, rázně postavila svůj nákup před zelináře. Nešťastně se na ni podíval, protože musel odložit svůj časopis. Zaplatila, vzala si drobné nazpět a vyšla ven do teplého vzduchu pozdního léta. Slunce nestálo tak vysoko na obloze jako přede dvěma měsíci. Přicházel podzim, a pak zima v Marseille nebyla tak hrozná jako v severnějších šířkách.

Právě nasedala na své kolo, když vyšla z krámu i Lucie a řekla: „Jestli chcete zmizet, Pierre ajá to můžeme zařídit.

Popravdě řečeno, je to lehčí, než si myslíte. A když se tím zbavíte toho nácka, proč ne?“

„Vy musíte být šílená,“ řekla Monika. „Strávila jsem celý život studiem a prací, abych se stala profesorkou římské historie. Teď, když jí jsem, nemohu to prostě odhodit.“

„Když to říkáte, drahá,“ řekla Lucie. „Ale ať víš, jestli chápu, proč ne.“ Nasedla na své kolo a odjela.

Monika zaklela a také se rozjela k domovu. Na chodníku před domem nezbyly žádné skvrny od krve, které by ukazovaly, kde byl zastřelen nešťastný prodáváč ryb místo sturmban-führera Dietera Kuhna, ale ona je v duchu viděla. Ale ať víš, jestli chápu, proč to nebyl on. Ta slova drtila mezi zuby, když šla nahoru.

Říkala si je v duchu znovu a znovu, když ji Kuhn toho večera poctil svou návštěvou. Jako obvykle, on si užil a ona ne.

„Byla bych ráda, kdybys mě nechal na pokoji,“ řekla unaveně, když se oblékal k odchodu.

Usmál se na ni. Vtom úsměvu bylo jak uspokojení, tak i něco jiného, něco méně příjemného. „Já vím. To je jedna z věcí, kvůli kterým se vracím, drahoušku. Bonne nuit.“ Otočil se na podpatku a odešel.

Když byl pryč, vstala, celá se omyla - nezdálo se jí, že by na to stačil bidet - oblékla se a pokusila se číst nějaké latinské texty. Ale žádný z těch nápisů jí nedával smysl. Chvilí stím bojovala, pak vzdychla, vzdala to a šla si lehnout.

Spala dlouho: příští den byla neděle. Když si připravovala ranní kávu, zvonily kostelní zvony. Rohličky s jahodovým džemem jí přišly kduhu. Pak si zapálila cigaretu a vdechla ostrý dým z černého tabáku.

Byt plný knih, postavení na universitě, kde postup byl zoufale pomalý, pokud vůbec nějaký byl, německý milenec, který se jí hnusil. To je to, co jsem v životě dokázala? pomyslela si, a ta myšlenka byla ostřejší než cigaretový dým. Neměla ani chuť se vracet do ložnice aby se oblékla; příliš jí to tam připomínalo nenáviděnou a odpornou přítomnost Dietera Kuhna. Jakmile se oblékla, snesla dolů po schodech své kolo. Nemohla vydržet doma a zápasit s mrtvým jazykem a mrtvými nadějami. Odjede pryč, pryč od svých problémů, pryč z Marseille, do kopců za městem, které se zvedaly ze Středozemního moře.

Němci na těch kopcích rozmístili baterie protiletadlových střel. Ale jinak zde bylo překvapivě snadné uniknout civilizaci. Zastavila na prašné cestě a posadila se na plochý žlutý kámen. Někde v dálce štěkal pes. V trávě skákaly kobylky. Kdybych se jen nemusela vracet domů, pomyslela si Monika.

Tu a tam pracovali lidé na malých farmách. Jiní pásli ovce a kozy. Jeden z nich určitě hledá ženu, zasmála se Monika sama sobě. Nevrátit se domů byla jedna věc. Strávit zbytek života jako rolnická žena byla zase druhá věc. Ve srovnání s ním se ani Dieter Kuhn nezdál tak hrozný ... nebo ano?

Monika na toho Němce teď nemusela myslet. Teď nemusela myslet na nic. Mohla se položit naznak, zavřít oči a nechat slunce, aby jí barvilo vnitřek víček do červena. Nebyla svobodná. Věděla to, ale mohla předstírat, že je, alespoň na krátkou chvíli.

Včela, která ji zabzučela kolem hlavy, ji přiměla otevřít oči. Po prašné cestě se k ní blížil další cyklista. Zamračila se.. Společnost byla to poslední, po čem právě teď toužila. Pak muže poznala. Vstala. „Jak jsi mě našel?“ zeptala se rozzlobeně.

Její bratr se usmál. „Jsou různé cestičky.“

„Jaképak?“ řekla Monika, ruce v bok. Pierrův úsměv se ještě rozšířil. Okamžik uvažovala. Pak se rozzlobila zjiného důvodu. „Ty jsi umístil nějakou zatracenou ještěří hračku na moje kolo!“

„Udělal bych takovou věc?“ Blazeovaná přívětivost jejího bratra byla až pobuřující.

„Ovšemže ano,“ odvětila Monika. Podívala se na své kolo, které ji zradilo. „Co když Němci udělali totéž? Co když se za deset minut přiznají ten prašivý pes Kuhn?“ Spíš by ale měla očekávat, že se sem esesák dostane z Marseille rychleji než její bratr. Jakkoli moc Dieterem Kuhnem opovrhovala, byl v daleko lepší formě než Pierre.

„Nemyslím,“ řekl Pierre, stále nedbale. „Věděl bych, kdyby to udělali.“

„Ano?“ Monika už nedůvěřovala nikomu. Ráda bych věděla proč? pomyslela si. „Vzpomeň si, že nacisté začínají být schopni odposlouchávat to, co říkáš v telefonu, i když sis nemyslel, že by to dokázali. Opravdu jsi si jistý, že ty věci, které máš od Ještěřů, jsou tak dobré, jak oni říkají?“

Kjejímu překvapení vypadal bratr zamyšleně. „Jsem si jistý? Ne, nejsem si jistý. Ale v téhle věci mám dobrý přehled.“

Monika pohodila hlavou. Bez ohledu na to, jak dobrý měl přehled, nijak zvlášť o jeho společnost nestála. Nestála o nikoho. Proč by se sem jinak vypravovala? „Tak dobře,“ řekla neochotně. „Co chceš? Něco musíš chtít.“

„Teď bych se měl pohoršit,“ řekl Pierre. Monika pokrčila rameny, jako by mu naznačovala, aby šel kvěci. Zasmál se a pokračoval: „Tady mě máš.“

„Tak mi řekni, co mi chceš říct, a pak mě nech na pokoji. V pondělí ráno musím jít zase do práce.“

Pierre mlskl jazykem o zuby. „A v pondělí večer, s největší pravděpodobností, budeš mít další návštěvu toho chlapíka, kterého tak miluješ.“

Proklínala ho celou další minutu. Jeden z hlavních důvodů, proč sem přijela, bylo zapomenout alespoň na chvíli na Dietera Kuhna. Ale zdálo se, žeji nebude dovoleno ani to.

Její bratr počkal, dokud neskončila, a pak řekl: „Jestli se ho chceš zbavit, opravdu bys měla přijít dolů do Porte d'Aix. Tam tě nebude obtěžovat, to ti slibuji, a mohla bys být velmi užitečná pro mě.“

„Je mi jedno, jestli jsem pro tebe užitečná nebo ne,“ odsekla Monika. „Všechno, co chci, je pokoj. Neměla jsem v tom moc štěstí, a je to tvoje vina.“

Uklonil se, poněkud opovržlivě. „Nepochybně máš pravdu. Je ti jedno, jestli ten bos přijde zítra večer do tvé ložnice?“

„Kčertu stebou,“ řekla Monika. Kdyby nebylo Kuhna, a Kuhna by nebylo, kdyby nebylo Pierra ... „Všechno, co chci, je aby mě všichni nechali na pokoji.“ Už to jednou řekla. Opakování to jen podtrhlo.

Na Pierra to neudělalo dojem. „To nemůžeš mít. Bylo by krásné, kdybys mohla, ale nemůžeš. Buď můžeš píchat stím náckem, nebo můžeš mít Porte d'Aix. Co to bude?“

Monika se rozhlédla po nějakém kameni. Tam, vedle její nohy, ležel docela pěkný, přesně do ruky. Kdyby s ním praštila bratra po hlavě, třeba by mu to prospělo. Nebylo to tak prosté. Nemohlo to být tak prosté. Když zůstane tam, kde je, neznámá to jen Kuhna. Znamená to i její přednášky, její výzkum, její přátele na universitě - ne že by na ně v poslední době měla čas. A její výzkum šel také do pekla; přemýšlela o tom včera večer. Pokud šlo o její přednášky, právě tam se sni Kuhn seznámil. Tak co j i zůstalo?

Nic, což bylo přesně to, co se stalo z jejího života. Jak by to mohlo být horší tam dole, v Porte d'Aix? Nejspíš mohlo. Posledních pár let ji naučilo, že takové věci byly vždycky možné.

„Porte d'Aix,“ řekla unaveně. Když to bude horší, tak to bude horší, to je všechno. A alespoň unikne Dieteru Kuhnovi. Pierre zazářil. „Bien. Nebudu muset říct přátelům, aby nastěhovali všechny ty krámy zpátky do tvého bytu. Zuřivě na něj pohlédla. Pierre se stále usmíval. „Moje malá sestřičko, věděl jsem, že pochopíš, co je rozumné, když ti to někdo ukáže.“

„Ano?“ řekla Monika. Její bratr přikývl. Položila mu další otázku: „To jsem udělala?“ Na to Pierre nemohl odpovědět. Ani ona. Ale brzy na to přijde.

Nesseref pobíhala po bytě, aby se ujistila, že všechno je přesně tak, jak to chtěla mít. Nemívala hosty tak často, a tito budou zvláštní. Dokonce si vypůjčila pro tuto příležitost pár židlí.

Otočila jeden z očních výčnůlků k Orbitovi. Tsiongi nebyl příliš šťastný, že musel být na vodítku v bytě. Možná ho

bude moci později pustit. Ale možná taky ne. Nevěděla to a neměla chuť riskovat: názor na svět, který sdílelo mnoho pilotů raketoplánů.

Když se ozvalo zaklepání, věděla okamžitě, kdo to musí být: žádný muž nebo žena Rasy by neklepali tak vysoko. Jen málo mužů nebo žen Rasy by klepalo vůbec; většinou by použili bzučáku, instalovaného na stěně vedle dveří. Ale jeho použití vyžadovalo drápy, a její hosté žádné neměli.

Otevřela dveře. „Zdravím vás, Mordechaj Anielewicz. Pojdte dál. A toto je vaše mládě?“

„Já zdravím vás, Nesseref,“ řekl Tosevan. „Ano, to je moje mládě. Jmenuje se Heinrich.“ Řekl něco mladšímu Velkému Ošklivci jejich vlastní řečí.

„Zdravím vás, nadřícená paní,“ řekl Heinrich Anielewicz jazykem Rasy. „Učím se vaši řeč ve škole.“

Nemluvil moc dobře, ani na Velkého Ošklivce. Ale dalo se mu rozumět. Stejně jako v případě písemného projevu Mordechai Anielewicze kněmu měla ohledy. Jako kdyby mluvila s mladíkem svého vlastního druhu, řekla mu: „Já zdravím vás, Heinrichu Anielewicz. Jsem ráda, že se učíte mou řeč. Myslím, že pro vás bude později v životě užitečná.“ „Také si to myslím,“ řekl Heinrich. Zdali si to skutečně myslel, nebo to pro něho byla jen snadná odpověď, to Nesseref nevěděla. Pak pohled toho malého Velkého Ošklivce - byl přibližně velikosti Nesseref - padl na Orbita. „Co to je?“ zeptal se. „To není beffel.“

Nesseref se zasmála. Orbit by byl uražený, kdyby rozuměl. „Ne, to není beffel,“ přisvědčila. „Nazývá se tsiongi.“

„Mohu ...“ Heinrich zaváhal, jak říct to, co chtěl; zjevně neměl dostatečně velkou slovní zásobu. Ale nakonec to dokázal: „Mohu s ním být přítel?“ Aniž by čekal na odpověď, zamířil k tsiongimu.

„Buď opatrný,“ řekla Nesseref jemu i Mordechaj Anielewiczovi. „Nevím, jak bude tsiongi reagovat na Tosevany, když se k němu přiblíží. Nikdo z vašeho druhu to ještě předtím neudělal.“

Mordechaj Anielewicz následoval své mládě, připravený strhnout ho zpátky, kdyby hrozilo nebezpečí. Mladší Velký Ošklivec k překvapení Nesseref udělal to, co by udělali muž nebo žena Rasy: napřáhl k tsiongimu ruku, aby nechal zvíře očichat si ho. Orbit vymrštil jazyk a přejel mu jím přes prsty. Pak vydal nespokojené zasyčení a rozvázně se odvrátil. Ačkoli Nesseref nevěděla všechno o tom, jak Tosevané reagují, byla by se vsadila, že Heinrich Anielewicz byl také nespokojený. Mordechaj Anielewicz řekl něco svému mláděti jejich vlastní řečí. Pak přešel opět do jazyka Rasy: „Říkal jsem mu, že to zvíře z něho možná cítí pach beffela, kterého máme doma. Ani některá naše zvířata nemají ráda pach jiných zvířat.“

„Ano? Je to pravda? Jak zajímavé.“ Nesseref neviděla důvod, proč by to tak nemělo být, ale divila se, že ji to nenapadlo. „V jistých směrech tedy život na Tosevu 3 a život v Domově není tak příliš odlišný.“ Obrátila jeden oční výčnělek na Heinricha Anielewicze: „A jak jsi získal vlastního beffela.“

„Našel jsem ho na ulici,“ odpověděl. Pak začal mluvit vlastní řečí.

Mordechai to přeložil: „Říká, že mu dal něco k jídlu a on šel za ním domů. Říká, že ho má moc rád. A vy víte, jak nám ten beffel pomohl zachránit život, když začal ten požár.“

„Ano, to vím. Napsal jste mi o tom,“ řekla Nesseref. „Co si dokážu těžko představit, je to, že může vypuknout požár v budově, kde bydlí muži a ženy vašeho druhu.“

„Když se dívám na tuto budovu, chápu, proč si to dokážete těžko představit.“ Větší Anielewicz použil zdůrazňovací zakašlání. „Ale naše budovy nejsou jako tato. A ten požár byl založen úmyslně, aby se mě pokusili zabít, nebo si to alespoň myslím.“ Teď mluvil rychle ve snaze, aby jeho mládě nemohlo sledovat, co říká.

Podánilo se mu to, a kromě toho se zdálo, že mladšího Anielewicze zajímá víc Orbit nežli Nesseref. Pilotka raketoplánu řekla: „Máte zlomyslné nepřátele.“

„Pravda.“ Pokrčil rameny stejně, jako by to mohl udělat muž Rasy. „Chápete, proč bych si raději povídal o beffelech.“

„Beffelech?“ Tomu slovu Heinrich rozuměl. „Co o beffelech?“

„Co mi na beffelech připadá zajímavé,“ řekla Nesseref, „je to, že tady tak rychle zdivočeli. Slyšela jsem to o několika druzích našich zvířat. Jejich prostřednictvím začínáme dělat z Tosevu 3 svět podobnější Domovu.“

Heinrich všemu nerozuměl. Mordechaj ano. Řekl: „Pro vás to může být dobré. Pro nás - nemyslím.“

Než na to mohla Nesseref odpovědět, zasyčely kuchyňské stopky. „Ah, výborně,“ řekla. „To znamená, že večeře je hotová. Udělala jsem ji z masa těch tosevanských zvířat, jak jste žádal, a ujistila jsem se, že žádné nepochází z toho zvířete, kterému říkáte 'prase'. Nechápu, proč nemůžete jíst jiná masa, ale nepřu se s vámi.“

„My Židé můžeme jíst jiná masa, ale nesmíme,“ řekl Mordechaj Anielewicz. „Je to jedno z pravidel naší ... pověry, jak to Rasa nazývá.“

„Proč má taková pravidla?“ zeptala se Nesseref. „Nezpůsobují těžkosti ve výživě?“

„Ve skutečnosti ne, nebo ne často,“ odpověděl Mordechaj. „Pomáhá nám to připomínat si, že jsme zvláštní skupina Tosevanů. Naše víra je, že ten, který stvořil svět, z nás učinil svou vyvolenou skupinu.“

Nesseref se už naučila, že všichni Velcí Ošklivci byli velmi popudliví, když došlo na jejich pověry. Pečlivě volíc slova se zeptala: „Vyvolení k čemu? K neshodám se sousedy?“

Mordechaj Anielewicz to přeložil do vlastní řeči. On i Heinrich začali vydávat štěkávé zvuky tosevanského smíchu. Jazykem Rasy Mordechaj řekl: „Často se to tak zdá.“

„Dobrá, vy a vaše mládě a já spolu nemáme neshody,“ řekla Nesseref. „Posaďme se a najezme se spolu. Mám pro vás alkohol, jestli o něj máte zájem. Potom si můžeme o těch věcech popovídat víc.“

„Výborně,“ řekl Mordechaj. „Mohu vám s něčím pomoci?“

„Nemyslím,“ řekla Nesseref. „Mám židle pro váš druh a mám také jídelní náčiní vašeho stylu. Takže je teď použijeme.“

Heinrich Anielewicz prošel vchodem do jídelního prostoru vzpřímeně. Mordechaj Anielewicz musel sklonit hlavu, stejně jako když vcházel do bytu. Napadlo ji už předtím, jestli se bude vůbec moci pohybovat v jejím bytě vzpřímeně, ale nedrhl hlavou o strop.

Přesto řekl: „Teď chápu, proč nám Rasa říká Velcí Ošklivci. Na místě zbudovaném pro Rasu si skutečně připadám moc velký.“ Řekl něco svému mláděti, které mu rovněž odpovědělo jejich vlastní řečí. Starší Tosevan přeložil: „Heinrich říká, že si myslí, že tohle místo má přesně tu správnou velikost.“

„Pro něho ano.“ Pak se Nesseref opravila: „Pro něho teď ano. Až plně doroste, bude se mu zdát také stísněné. Tady, posadte se a já vám přinesu jídlo a alkohol.“

„Pro mé mládě jen maličko alkoholu,“ řekl Mordechai Anielewicz. „Není naším zvykem nechat mláďata, aby se into-xikovala.“

„Ani naším,“ souhlasila Nesseref, „ale trochu mu neuškodí.“ Starší Anielewicz pohnul hlavou nahoru a dolů v tosevanském gestu souhlasu.

Za okamžik Nesseref přinesla z kuchyně misky s pečením. Nic z toho nemohlo urazit city Mordechaie a Heinricha: bylo to místní maso nazývané hovězí, a bylo v tom víc zeleniny, než by Nesseref použila, kdyby byla vařila pro sebe.

Tosevané, jak zjistila, dávali přednost spíše kaloriím z uhlohydrátů než z proteinů a tuku, jak to činila Rasa.

Když začali jíst, vyvstal problém. Mordechai Anielewicz řekl: „Nadřizená paní, mohli bychom, prosím, dostat i nože?

Některé z kousků jsou pro nás příliš velké.“

„Bude vykonáno.“ Nesseref si pospíšila do kuchyně a přinesla jim nože. Když je podala Tosevanům, řekla: „Omlouvám se. Krájela jsem maso a zeleninu na kousky, které by odpovídaly mým ústům, a zapomněla jsem, že vaše jsou menší.“

„Nic se nestalo,“ řekl Mordechai Anielewicz. „Máme zvířata, nazývaná 'hadi', která dokážou pohltnout velké kusy, ale my Tosevané to nedokážeme.“

Menší ústa Velkých Ošklivců jim nezabránila, aby skončili s večeří ve stejnou dobu jako Nesseref. „Je to dost?“ zeptala se úzkostlivě. „Já jen nevím, kolik toho sníte. Jestli máte ještě hlad, v hrnci je toho spousta.“

Po kratší výměně názorů se svým mládětem Mordechai řekl: „Mé mládě mi říká, že má dost. Dala jste mu zhruba tolik, kolik by snědl doma. Já bych si ještě trochu dal, pokud by vám to nevadilo.“

„Ale vůbec ne!“ Nesseref použila zdůrazňovacího zakašlání. Přinesla většímu Velkému Ošklivci další misku a sama si také trochu přidala. Mláděti řekla: „Můžeš si zatím hrát s tsion-aim, jestli bude chtít. Ale buď, prosím tě, opatrný. Když nebude chtít, tak se na něho jenom dívej. Nechci, aby tě pokousal.“

Tomu Heinrich Anielewicz rozuměl, aniž by potřeboval ořeklad. „Děkuji vám, nadřizená paní,“ řekl. „Bude vykonáno.“ Jstálené fráze mu šly mnohem plyněji, než když se v jazyce lasy pokoušel vyjádřit vlastní myšlenky. Odstrčil židli a vrátil se do předního pokoje. Nesseref naslouchala, jestli se neozvou ilarmující zvuky, ale žádné nepřišly.

Mordechai Anielewicz upil svého alkoholu. Zdálo se, že také poslouchá, aby se ujistil, že spolu Heinrich a Orbit vycházejí dobře. Když v předním pokoji panoval klid, řekl: „Mohu vám položit otázku, nadřizená paní?“

„Můžete se zeptat,“ řekla Nesseref. „Možná nebudu znát odpověď, nebo ji možná budu znát, ale nebudu vám ji moci říct. To záleží na té otázce.“

„Chápu,“ řekl Velký Ošklivec. „Otázka zní: víte, jak málo před nedávnem scházelo, aby Němci zahájili útok na Polsko?“

„Aha,“ řekla Nesseref. „Ne, to nevím, ne s jistotou. O tom byste si měl promluvit s muži z dobovatelské flotily. Já vím, že můj přístav raketoplánů byl uveden do zvýšené pohotovosti a že před pár dny ta pohotovost byla zrušena. Rasa, řekla bych soudí, že bezprostřední nebezpečí pominulo.“

„Rasa, řekl bych, je příliš optimistická,“ odpověděl Anielewicz. „Ale děkuji vám za tu informaci. Potvrzuje ostatní věci, které jsem se dověděl. Možná jsme měli velké štěstí.“

Nesseref položila vlastní otázku: „A co kdybychom ho byl neměli? Co byste pak udělal se svou bombou zvybušného kovu?“ Stále nevěděla, jestli nějakou má, ale myslela si, že b\ mohl mít.

„Znáte tosevanský příběh o Samsonovi v, eeh, domě po věry?“ zeptal se Anielewicz. Když pilotka raketoplánu udělal záporné gesto rukou, Velký Ošklivec řekl: „Tak buďte ráda. Přidal zdůrazňovací zakašlání.“

Atvar otočil mrzutě jeden oční výčnělek k Pshingovi. „Musím vidět toho zlořečeného Tosevana zrovna teď?“ řekl.

„Vznešený pane flotily, je to plánovaná schůzka,“ odpověděl pobočník. „Když jsme uznali nezávislost těchto ne-impérií, nezbyvá nám, než s ním zacházet, jako bychom to mysleli vážně.“

„Toho jsem si bolestně vědom,“ odpověděl Atvar. „Pokud si vzpomínáte, nedávno jsem strpěl vášnivý proslov amerického vyslance, který se zdál šokovaný tím, že jsme si dovolili otočit oční výčnělek k tomu, co dělá jeho ne-impérium stou kosmickou lodí. Hrubý, arogantní ... Možná bych si měl odpočinout, a nechat Reffeta, aby viděl, jak celé tohle břemeno chutná.“

„Prosím vás, nedělejte to, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing naléhavě. „Vydal byste nás na milost kolonistům. A oni stále předvádějí, jak málo chápou skutečnosti na Tosevu 3.“

„Ano, v tom máte pravdu,“ řekl Atvar polichoceně. „Ale je to, nicméně, pokušení. Dělal jsem příliš mnoho a příliš dlouho. Kirel by to dokázal stejně dobře - nebo stejně špatně - jako já.“

Podle Atvarova názoru to, co by nejpravděpodobněji limitovalo Kirelovu výkonnost, byl Kirel sám. Nechal si to pro sebe; neostouzel by služebně nejstaršího kapitána dobovatelské flotily pro pobavení svého ^pobočníka. „Pošlete sem toho německého vyslance,“ řekl. „Čím dříve vyslechnu jeho absurdní, neobratné stížnosti, tím dříve se jich budu moci zbavit.“

„Bude vykonáno.“ Pshing vyšel do předpokoje a vrátil se s Velkým Ošklivcem jménem Ludwig Bieberback.

Atvar dával přednost jednání s Bieberbackem před jednáním s jeho předchůdcem Ribbentropem. Tento Tosevan měl určité základní pochopení světa kolem sebe. Mluvil také jazykem Rasy; rozhovory prostřednictvím tlumočnicka způsobovaly Atvarovi dost často svrbění pod šupinami.

„Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl nyní německý muž, zaujímaje uctivý postoj.

„Ajá zdravím vás, vyslanče,“ odvětil Atvar. „Posadte se, prosím.“ Pohybem ruky ukázal Velkému Ošklivci na židli, vyrobenou pro jeho druh.

„Děkuji.“ Když se Bieberback posadil, řekl: „Vznešený pane flotily, jsem zde proto, abych předal protest proti arogantnímu a povýšenému způsobu, jakým se vyslanec Rasy v Reichu opovážil prezentovat svůj názor na pohyby vojenských oddílů na našem vlastním území.“

„Udělal to na můj výslovný rozkaz,“ řekl Atvar; věděl zvláštní zkušenosti, že v případě Němců se lépe osvědčuje hrubost než takt, který považovali za slabost. „Jestli se pokusíte zaútočit na Polsko, zničíte vás. Je to pro vás dost jasné, abyste to pochopili?“

„Popíráme, že Reich měl v úmyslu učinit jakoukoli takovou věc,“ řekl Ludwig Bieberback. „Máme legitimní právo na sebeobranu a prováděli jsme cvičení, které vůbec nebylo provokativní.“

„Ne, to jste nedělali, jinak bych vám nebyl poslal své varování,“ řekl Atvar. „A my neshledáváme vaše popírání věrohodným. Reich pokračoval ve skrytém konfliktu s Rasou už od skončení bojů. Ani v nejmenším by nás nepřekvapilo, kdyby propukl v otevřenou válku, a vy nás nenajdete nepřipravené přijmout ta nejtvrďší opatření proti vašemu ne-impériu.“

„Tato vaše opovážlivost a domýšlivost je nesnesitelná,“ řekl Bieberback. „Je potom nějaký div, že se tolik Tosevanů chce osvobodit z vaší nadvlády?“

„Nic, co Tosevané dělají, není žádný div,“ řekl Atvar.

„A je potom nějaký div, že Rasa neustále sleduje oběma očima výčnělky všechna tosevanská ne-impéria, aby měla jistotu, že nebude zrádně napadena?“

„Takhle Rasa v praxi nepostupuje,“ odpověděl Bieberback, a v jeho hlasu zazněl naříkavý tón. „V praxi perzekvujete Reich víc než všechny ostatní dohromady.“

„Řekl jste nepravdu,“ řekl mu Atvar. „A jestli sledujeme zvlášť pozorně Reich, je to proto, že Reich se ukázal obzvlášť nedůvěryhodným.“

„Teď jste vy řekl nepravdu,“ řekl Ludwig Bieberback s nezdvořilostí, kterou by si nikdo z Rasy s výjimkou Reffeta k Atvarovi nikdy nedovolil. „Jestli nemůžeme žít v míru, musíme hledat jinou cestu, jak od vás Německo může získat svá legitimní práva.“

„Jestli se pokusíte vzít si násilím to, o čem si představujete, že to jsou vaše legitimní práva, zjistíte, jak snadno lze vaše ne-impérium zničit,“ řekl Atvar.

„Co vám dává právo vyslovovat takové hrozby?“ zeptal se Bieberback.

„Síla je uskutečnit,“ odvětil Atvar. „Bude moudré od vás a od vašeho ne-císaře, když to budete mít na paměti.“

Bieberback vstal a uklonil se - tosevanský ekvivalent uctivého postoje. „Myslím, že nemá velký smysl pokračovat v této diskusi,“ řekl. „Reich bude jednat v souladu se svými zájmy.“

„Ano, od Reichu bude moudré, když to udělá,“ souhlasil Atvar. „Bude také moudré, když bude mít na paměti, že provokovat Rasu není v jeho zájmu. Vyprovokujete Rasu dostatečně, a Reich náhle přestane existovat.“

Velký Ošklivec se znovu krátce uklonil a řekl: „Budeme se vaší agresi bránit podle svých nejlepších sil. Přeji příjemný den.“ Aniž by čekal na admirálovo propuštění, vyšel z jeho pracovny.

Atvar dlouze vydechl. Když se za okamžik objevil Pshing, admirál řekl: „Budeme muset věnovat Reichu zvýšenou pozornost. Němci mají zjevně válečné úmysly.“

„Mám připravit příslušné rozkazy v tomto smyslu?“ zeptal se Pshing.

„Ano, udělejte to,“ odpověděl Atvar. „Dokud budou tyto Velcí Ošklivci vidět, že nás nepřekvapí, tak na nás pravděpodobně nezaútočí. Když je budeme ignorovat, dostaneme se do nebezpečí.“

„Pravda, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Připravím rozkazy k vašemu schválení.“

„Dobře.“ Atvar udělal souhlasné gesto rukou. „A až je budete předávat mužům z dobytelské flotily v Polsku a v kosmu, neposílejte je přes kanály s nejvyšší úrovní bezpečnosti.“

Jeho pobočník vyděšeně zasyčel. „Vznešený pane flotily? Když toho rozkazu uposlechnu, je nanejvýš pravděpodobné, že Němci naše vysílání zachytí. Nerad to říkám, ale začínají získávat technologii, která jim dovoluje proniknout do některých našich méně chráněných komunikačních okruhů.“

„Ano, to jsem taky pochopil z některých hlášení, která došla z té části Reichu, známé jako Francie,“ odvětil Atvar. „Za normálních okolností by to bylo nepříjemné - horší než nepříjemné, popravdě řečeno. Ale za daných okolností chci, aby zachytili tento rozkaz. Chci, aby věděli, že si dáváme pozor na nevyprovokovaný útok z jejich strany. Chci, aby věděli, že za to draze zaplatí, pokud takový útok podniknou.“

„Ah.“ Pshing zaujal uctivý postoj. „Vznešený pane flotily, gratuluji vám. To je lstivost hodná Velkého Ošklivce.“

„Děkuji vám,“ řekl Atvar, i když se mu forma této poklony příliš nelíbila. „Němci budou mít pocit, že mají ryzi informaci přímo od pramene, když si budou myslet, že nám ji ukradli. Kdybychom jim ji na druhé straně poskytli sami, budou si myslet, že chceme, aby ji znali, a nevěřili by jí.“

„Ah,“ řekl Pshing znovu. Otočil jeden oční výčnělek k Atvarovi. „Nikdo z kolonizační flotily se pravděpodobně nedobral k tak hlubokému pochopení toho, jak Velcí Ošklivci uvažují.“

To byla poklona, kterou Atvar dokázal plně ocenit. „A já vám znovu děkuji,“ řekl. „Nyní máme my z dobytelské flotily víc zkušeností s Tosevany, než by si kdo mohl přát.“

„To ano,“ řekl Pshing se zdůrazňovacím zakašláním. „Když jsme utoho, už jste rozhodl, co máme udělat s tím štváčem lůzy jménem Chomejní, když je konečně v našich rukou?“

„Ještě ne,“ odvětil Atvar. „Ale při císaři, je to úleva, když ten jeho zatracený hlas zmlkl. To není ani zdaleka pouhý fanatický agitátor v této části hlavního kontinentu. Kdepak, ten patří k těm nejvirulentnějším a neúspěšnějším.“

„Jeho stoupenci taky patří mezi ty nejvirulentnější, dokonce i mezi stoupenci té muslimské pověry,“ řekl Pshing. „Jestli zůstane uvězněný, určitě nepřestanou v úsilí osvobodit ho.“

„Toho jsem si vědom,“ řekl Atvar. „K naší škodě jsme už viděli až příliš mnoho takových snah - a příliš mnoho z nich

uspělo. Trochu jsem to Velkým Ošklivcům zkomplikoval, když jsem nařídil přemístit toho Velkého Ošklivce do vězení v jižní oblasti menšího kontinentu. Tamní Velcí Ošklivci mluví jiným jazykem a vyznávají tu křesťanskou pověru, takže jeho vliv na ně by měl být mnohem menší, než kdybychom ho drželi ve vazbě tady.“

„To také dokazuje hluboké pochopení tosevanské psychologie,“ poznamenal pobočník.

„To ano, ale na tom nemám zásluhu já,“ řekl Atvar. „To mi navrhl Mojše Russie. Ten Chomejni je skoro stejně protivný Velkým Ošklivcům židovské pověry jako nám, takže, stejně jako v případě Němců, mi Mojše Russie mohl podat ten návrh s dobrým svědomím.“

„Skvělé,“ řekl Pshing. „Děláme, co můžeme, abychom využili vzájemné rozdíly mezi Tosevany ve svůj prospěch.“

„Jediný problém je, že až příliš často tyto rozdíly opouštějí, aby se spojili proti nám,“ řekl Atvar. „To by mohli udělat i v případě toho Chomejniho, což je hlavní důvod, proč uvažuji o nařízení jeho popravy.“

Oba Pshingovy oční výčnělky se prudce otočily k Atvarovi. „Vznešený pane flotily?“ řekl, jako by si nebyl jist, zdali slyšel správně.

Atvar to chápal. Rasa nepoužívala hrdelní trest už dávno předtím, než bylo sjednoceno Impérium. Ale řekl: „Toto je barbarský svět, a vládnout mu - nebo vládnout naší části - vyžaduje barbarská opatření. Neničili jsme za války oplátkou města Velkých Ošklivců bombami z výbušného kovu?“

„Ale to bylo za války,“ odpověděl Pshing.

„To bylo,“ souhlasil Atvar. „Ale bóje na Tosevu 3 nikdy neskončily, jen se zpomalily.“ Vzdychl. „Pokud se znovu ne-rozhoří naplno a nezničí tento svět, je jisté, že budou na této nízké úrovni pokračovat po celé generace. Jestli nepřizpůsobíme své metody těm, které jsou používány a chápány tady, budeme trpět víc.“

„Ale co se z nás stane, jestliže přizpůsobíme naše metody těm, které Velcí Ošklivci používají a chápou je.“

„Barbaři.“ Atvar se nevyhnul odpovědi. „Odlišní od mužů a žen na ostatních světech Impéria. K takovým rozdílům přispívá i zázvor, jak všichni velice dobře víme.“ Znovu vzdychl. „Snad se po stovkách či tisících let staneme podobnějšími, které jsme zanechali Doma.“ Po chvíli si znovu povzdechl, ještě nešťastněji. „A možná taky ne.“

Hranice mezi Ještěry okupovaným Polskem a Velkoně-meckou řší vedla necelých sto kilometrů západně od Lodže. Mordechai Anielewicz využíval cyklistické výlety do pohraniční oblasti k tomu, aby se udržoval ve formě - a aby měl přehled o tom, co nacisté mohou chystat.

Když se přiblížil k hranici, seskočil z bicyklu a pokusil se rozhýbat ztuhlé nohy. Nebylo to tak zlé - jedovatý plyn, kterého se za války nadýchal, mu občas působil větší potíže. Bylo horko, ale ne příliš vlhko; nepotil se jako jindy za letního dne. Vystoupil na vrcholek malého kopce, odkud bylo vidět na západ do Německa.

Ani s polním dalekohledem, který neměl, by toho mnoho neviděl. Žádné tanky nerachotily ze západu k hranici, jak tomu bylo v roce 1939. Jediní viditelní němečtí vojáci byli dva strážníci, obcházející svou hlídkovou trasu. Jeden z nich kouřil cigaretu: táhly se za ním obláčky kouře.

Svým způsobem byl ten klid potěšující: nezdálo se, že Wehrmacht je připraven zaútočit směrem na Lodž. Na druhé straně však tato země byla domovem války. Byla rovná a plochá - ideální terén pro tanky. Před pokuřující hlídkou se táhly zátarasy z ostnatého drátu, hustší, než používaly válčící strany za první světové války. Mezi dráty trčely betonové protitankové překážky jako velké šedivé zuby. Dále od hranice tvořily překážky jakési koridory, svádějící tanky a obrněná vozidla do několika málo tras, na které měli Němci nepochybně zaměřeny těžké zbraně.

Polská strana hranice byla opevněna méně okázale. Nacisté dávali přednost výhružnému předvádění se, Rasa nikoli. Většina ještěřích zařízení byla zamaskovaná nebo v podzemí. Ale Mordechai věděl, jak by Rasa dokázala bojovat, a věděl také, že Poláci i Židé by bojovali na straně Ještěřů, aby zabránili Reichu v návratu do Polska.

Zahleděl se dále na západ, za nejbližší okolí hranice. Mlha a vzdálenost mu bránila ve výhledu. Stejně by nedokázal zahlédnout německé rakety namířené na Polsko - rakety s bombami z výbušného kovu v hlavicích. Židé a Poláci by s nimi nedokázali nic udělat. Anielewicz doufal, že Ještěři ano, že by snad dokázali německé rakety zničit nebo vypálit na Reich tolik raket, že by se změnil v pustinu bez života.

S takovými chmurnými myšlenkami v hlavě neslyšel příjždějící bojové vozidlo, dokud nepřijelo skoro až k němu. Bylo mnohem tišší, než by byl lidmi vyrobený stroj téhož typu - Ještěři měli na vypilovávání svých konstrukcí desítky tisíc let, ne jen pár desítek let jako lidé. Byli skvělí inženýři. Jako bývalý student strojího inženýrství to Anielewicz chápal. Ale postupovali po malých krůčcích, ne po velkých skocích, jak někdy činili lidé.

Bojové vozidlo zastavilo na vršku kopce. Vystoupil z něho Ještěr - podle tělní kresby důstojník - a zadíval se na západ, stejně jako předtím Mordechai. Měl polní dalekohled, podle lidských měřítek poněkud zvláštního tvaru, ale dokonale přizpůsobený tvaru jeho hlavy.

Když jej odložil, otočil jeden oční výčnělek k Anielewiczovi. „Co tady děláte?“ zeptal se slušnou polštinou.

„Dívám se, co nepřítel může chystat - totéž co vy, předpokládám,“ odpověděl Anielewicz jazykem Rasy.

„Jestli budou nějaké potíže, my budeme bránit Polsko,“ řekl Ještěr, rovněž svým vlastním jazykem. „Vy se o to nemusíte starat.“

Anielewicz se arogantnímu muži vysmál do očí. Ještěr polekaně o krok ustoupil. Anielewicz řekl: „My Tosevané jsme bojovali společně s vámi, abychom vyhnali Němce z tohoto regionu.“ Pomáhali také Němcům proti Rase v rámci ošklivého balancování, o němž Mordechai doufal, že se o něco podobného nebude muset už nikdy znovu pokoušet. Aniž by se o tom zmínil, pokračoval: „I teď budeme bojovat společně s vámi, jestli Němci zaútočí.“

Málem se Ještěrovi vysmál znovu. Kdyby ten muž byl lidská bytost, vypadal by ohromeně. Rasa neměla tak pohyblivé rysy, ale důstojníkův postoj prozrazoval jeho úžas. Zeptal se: „Kdo jste, že se mnou takhle mluvíte?“

„Mé jméno je Mordechai Anielewicz,“ odpověděl Anielewicz, zvědav, jestli je Ještěr v Polsku tak nový, že to pro něho nebude nic znamenat. Ale jak by mohl být, když mluvil polsky?

A nebyl. „Aha, ten tosevanský bojový velitel!“ zvolal, ^ak není divu, že máte zájem o Němce.“

„Vůbec žádný div,“ souhlasil Anielewicz suše. „Ale co mě udivuje, to je to vaše hloupé tvrzení předtím, že Tosevané nebyli bojovníci. Doufám, že vaši nadřízení to vědí lépe.“

„Je mi to líto,“ řekl Ještěr, Zřidkavé přiznání od jeho druhu. Pak to ale pokazil: „Považoval jsem vás za obyčejného, líného Velkého Ošklivce, ne za někoho toho méně obvyklého druhu.“

„Děkuji vám,“ řekl Mordechaj. „Jste si jistý, že jste muž Rasy a ne německý muž?“ Jen málo Němců by dokázalo být otevřenějších ve svém opovržení Poláky a Židy. Untermenschen - ale Ještěr aplikoval své opovržení na celou lidskou rasu. Nezapomeň, je to spojenec, připomněl si Anielewicz.

„Ovšemže jsem si jist,“ řekl muž Rasy; ať to byl kdokoli, neměl žádný smysl pro humor ani pro ironii. „Jsem si také jist, že se na nás Němci neodvážejí zaútočit, ne po těch výstrahách, které jsme jim dali. Můžete to sdělit svým bojovníkům a říci jim, ať jsou klidní.“

„Došlo tedy k nějakým výstrahám?“ zeptal se Mordechaj, a Ještěr udělal souhlasné gesto. To byla zpráva, kterou Anielewicz předtím neslyšel - a, pokud šlo o něho, dobrá zpráva. Podotknul: „Jednu věc vám řeknu: Němci dokážou být zrádci.“

„Všichni Velcí Ošklivci dokážou být zrádci,“ odpověděl muž. „To jsme poznali, k naší škodě, už od té doby, kdy dobyvatelská flotila přišla na Tosev 3.“

Očividně do toho zahrnoval i Anielewicze. Měl k tomuto podezření také jistý důvod - našťastí nevěděl, jak velký. Mordechaj řekl: „My Židé budeme bojovat s Rasou proti Němcům.“

„To vím. To je dobře. Budete bojovat tvrději proti Reichu, než byste bojovali proti SSSR,“ řekl ještěří důstojník. „Ale Poláci, i když budou také bojovat proti Reichu, by dost možná bojovali tvrději proti SSSR. Není to pravda? Vy budete znát Tosevany lépe než já.“

„Znáte je dost dobře, nebo se to alespoň zdá,“ řekl Anielewicz - Ještěr se v místní politice docela vyznal. „Někteří znáš považují za horšího nepřítele jednu stranu, jiní druhou. Všichni k tomu máme důvody, o kterých si myslíme, že jsou dobré.“

„To vím.“ Muž vydal nespokojené zasyčení. „Tahle snaha jednat s každou malou skupinou Tosevanů jako by to bylo impérium už přivedla spoustu mužů do blázince. Ale to je jen jedna z věcí, které z vás dělají tak obtížný druh.“

„Děkuji vám,“ řekl Anielewicz s nepohnutou tváří. „Vy mi děkujete?“, Když vydal tázací zakašlání, Ještěr rozhodil rukama, aby dal najevo svůj zmatek. „Nechápu.“ „To nevádí,“ řekl Mordechaj rezignovaně. „Byl to snad žert?“ Ne, to Ještěr nebyl schopen rozeznat. Pokračoval: „Jestli ano, varuji vás, abyste si dal pozor. Jinak se vám to jednoho dne nevyplatí.“ Než na to mohl Anielewicz odpovědět, důstojník pokračoval: „Protože jste to, co jste, předpokládám, že jste přijel sem na hranici, abyste špehoval Němce.“

„Popravdě řečeno, ano.“ Mordechaj neviděl důvod popírat to, co bylo očividné. „Můžete říct vašim nadřízeným, že jste mě tu potkal, a můžete říct, že my Židé jsme ve stavu nejvyšší pohotovosti se všemi svými zbraněmi. Budeme klást Němcům odpor všemi prostředky, které máme k dispozici - všemi prostředky.“

Jak měl v úmyslu, muž pochopil skrytý význam - byl to skutečně ostrážitý a chytrý Ještěr, i když neměl smysl pro humor. „Zahrnuje to zbraně z výbušného kovu?“ zeptal se.

„Doufám, že se o tom vy ani Němci nebudete muset přesvědčit,“ odpověděl Anielewicz. „To také můžete říct svým nadřízeným.“ Po více než dvaceti letech ani nevěděl, zdali by bomba, kterou nacisté chtěli zničit Lodž, vůbec fungovala. Velice doufal, že se o tom nebude muset nikdy přesvědčit.

Většina Ještěrů by zpovídalala dál o bombě z výbušného kovu. Tenhle to neudělal. Místo aby pokračoval v otázkách, na které nemohl dostat odpověď, změnil téma. Ukazuje na západ, zeptal se: „Zpozoroval jste tam něco, co podle vašeho názoru vyžaduje zvláštní bdělost z naší strany?“

„Ne,“ připustil Mordechaj, nepříliš šťastně. Zasmál se. Nejsem si jist, jestli sem přijet nebyla jen ztráta času, ale stejně jsem to udělal. Konec konců, Rasa může pozorovat Němce shora.“ Ukázal na nebe. „Můžete vidět mnohem víc než já z tohohle kopečka.“

„Ale kdybyste něco uviděl vy, pravděpodobně byste pochopil, o co běží,“ řekl důstojník. „Byli jsme oklamáni už předtím. Nepochybně budeme oklamáni znovu a znovu, dokud se tento svět konečně nestane plně součástí Impéria.“ Právě když si Anielewicz začínal myslet, že tento Ještěr konec konců lidem rozumí, ten muž přišel s něčím takovým.

„Opravdu věříte, že Rasa někdy dojde nezávislá ne-impéria?“

„Ano,“ odpověděl Ještěr. „Pro vás Tosevany se pár let zdá jako dlouhá doba. Za stovky let, za tisíce let, určitě zvítězíme.“

Mluvil o triumfu Rasy s jistotou, s jakou by komunista hlásal vítězství proletariátu nebo nacistá vládu Herrenvolku. Anielewicz řekl: „Možná neuvažujeme v dlouhodobých termínech jako to dělá Rasa, ale také se měníme mnohem pohotověji než Rasa. Co se stane, když se předtím, než uplynou ty stovky nebo tisíce let, dostaneme před vás?“

„To raději neřešte,“ odvětil Ještěr. „O tom se mezi námi vede diskuse, a bude pro vás lépe, když k tomu nedojde.“ Znělo to, jako by varoval Anielewicze osobně. „Proč ne?“ zeptal se vůdce židovských bojovníků. „Co se stane, když to uděláme?“

„Konsensus mezi našimi vůdci je v tom, že zničíme celou tuto planetu,“ řekl muž věčně. „Když vy Tosevané ohrožujete Rasu tady na Tosevu 3, představujete nepříjemnost - velkou nepříjemnost, ale nicméně pouhou nepříjemnost. Pokud se bude zdát pravděpodobné, že budete schopni ohrozit ostatní světy Impéria, už nebudete pouhá nepříjemnost. Budete nebezpečí, smrtelné nebezpečí. Nemáme v úmyslu připustit, aby se to stalo.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.

„A co vaši kolonisté?“ zeptal se Anielewicz a pronikl jím mráz. Ani Němci nemluvili tak klidně o ničení.

Viděl už předtím, že Ještěři křičili rameny jako lidé. „Bylo by to nanejvýš nešťastné. Mohli bychom na tomto světě docela dobře prosperovat, ale Impérium jako celek je důležitější.“

Lidé by měli problém uvažovat tak nevzrušeně. Anielewicz zíral za důstojníkem, který se vrátil do svého vozidla. Když

vozidlo odjelo, Anielewicz se za ním chvíli díval, a pak znovu pohlédl směrem k Reichu. Zachvěl se. Pojednou měl další veliký důvod mít z Němců obavy.

Gorppet se sklonil do uctivého postoje. „Po tolika letech jako prostý pěšák, nadřízený pane, jsem nikdy neočekával, že budu povýšen do hodnosti důstojníka.“

„Zasloužil jste si to,“ odpověděl důstojník, sedící naproti němu za stolem. „Zatčením Chomejního jste si zasloužil nejen povýšení, nejen vypsanou odměnu, ale skoro všechno, co si budete přát.“

„Za což vám děkuji, nadřízený pane.“ Gorppet věděl, že dosáhnout splnění tohoto slibu bude pro něj těžší než pro důstojníka vyslovit ho. Ale stejně to zkusil. „Sloužil jsem v tomto regionu hlavního kontinentu od skončení velké války, a předtím jsem bojoval v SSSR.“

„Znám váš záznam,“ řekl důstojník - druhý důstojník, pomyslel si Gorppet. „To je záslužné.“

„Děkuji vám znovu, nadřízený pane.“ Pokud šlo o Gorppeta, jeho záznam ukazoval, že zůstal naživu a nedotčený jen zázrakem. „Když jsem sloužil na takových rizikových místech, tak to, co bych chtěl ze všeho nejraději, je transfer do nějaké oblasti, kde je situace poněkud méně napjatá.“

„Chápu proč to říkáte, ale nemohl bych vás přesvědčit, abyste požádal o nějakou jinou výhodu?“ řekl důstojník. To jsem věděl, pomyslel si Gorppet. Druhý muž pokračoval: „Díky vašim zkušenostem jste tady nesmírně cenný. Bez nich byste nebyl schopen poznat a zatknout toho úskočného Chomejního.“

„To je nepochybně pravda, nadřízený pane, ale začínám cítit, že jsem vypotřeboval všechno štěstí, které jsem kdy měl,“ odpověděl Gorppet. „Ptal jste se, co chci. Řekl jsem vám to. Říkáte mi, že to nemohu mít?“

Důstojník vzdychl a pokýval očními výčnělky způsobem, který naznačoval, že Gorppet žádá víc, než měl právo očekávat. Nově povýšený voják stál na svém. Důstojník znovu vzdychl. Neočekával, že Gorppet bude požadovat transfer a trvat na něm. Gorppetovi bylo jedno, co důstojník očekával. Věděl, co chce. Když k tomu měl příležitost, sáhl po ní oběma rukama.

Důstojník se s dalším povzdechem otočil na své otočné židli, aby mohl použít počítač. Gorppet otočil jeden oční výčnělek k obrazovce, ale byl příliš daleko a ve špatném úhlu, aby na ní dokázal něco přečíst. A důstojník do stroje nemluvil, ale používal klávesnici. V Gorppetovi povstalo podezření. Kdyby mu ten muž řekl, že nikde jinde není žádné volné místo, ztropil by kolem toho povyk. Litoval, že nebyl dost chytrý, aby si tento rozhovor nahrál. Hodilo by se mu to jako důkaz, že jeho nárok na splnění slibu byl odmítnut.

Ale důstojník se nakonec otočil zpátky k němu. „Je tady volné místo na dalekém jihu hlavního kontinentu,“ řekl neochotně.

„Vezmu to, nadřízený pane,“ řekl Gorppet okamžitě. „Zaneste můj souhlas do počítače, když budete tak laskav.“

„Dobře.“ Ne, neznělo to šťastně. „Jak moc toho víte o tom místě nazývaném Jižní Afrika?“ zeptal se, když pracoval s klávesnicí.

„Dohromady nic,“ odpověděl Gorppet vesele. „Ale jsem si jistý, že nemůže být horší než Basra nebo Bagdád.“

„Podnebí je horší,“ varoval ho důstojník. „Pokud jde o podnebí, toto je jedna z nejlepších částí Tosevu 3.“

„Máte nepochybně pravdu, nadřízený pane,“ řekl Gorppet - otevřeně nesouhlasit s nadřízeným, to se nedělalo ... a ten druhý muž měl pravdu. Tato oblast Tosevu 3 měla dobré podnebí. Přesto Gorppet pokračoval: „Ale pokud jde o Velké Ošklivce, toto je jedna z nejhorších částí planety. Mám jich už víc než dost.“

„Pochybují, že Velcí Ošklivci v Jižní Africe jsou omoč lepší,“ řekl důstojník. „Ti se světlou kůží nás nenávidí a mají nám za zlé, že jsme jim postavili na roveň ty s tmavou kůží, kteří je početně převyšují. A ti s tmavou kůží nás nenávidí a mají nám za zlé, že jsme nenechali zmasakrovat ty se světlou kůží.“

„Jsem ochoten to s nimi risknout,“ řekl Gorppet. „Jestli nejsou tak fanatičtí, že zabíjejí sami sebe, aby mohli uškodit nám, bude to zlepšení proti zdejším Tosevanům.“ Trochu věc popostrčil: „Moc se těším, až dostanu rozkaz k přesunu.“ Se zasyčením plným hněvivé rezignace se důstojník otočil zpět k počítači, ačkoli jedním očním výčnělkem stále sledoval Gorppeta, jako by se bál, že by Gorppet něco ukradl, kdyby věnoval počítači veškerou pozornost. Za okamžik tiskárna vyplivla list papíru. Důstojník ho hodil Gorppetovi. „Zítřejší je let z Bagdádu do Káhiry. Poletíte s ním. Pozitíří poletíte z Káhiry do Kapského Města.“

Gorppet si přečetl cestovní doklad, aby se ujistil, že je v něm napsáno to, co mu důstojník řekl. Přestal věřit slovům důstojníků už krátce po zahájení bojů v SSSR. To byl také jeden z důvodů, proč duchové Císařů minulosti ještě nepřivítali jeho ducha. V tomto rozkazu však stálo to, co tam stát mělo.

„Děkuji vám za vaši pomoc, nadřízený pane,“ řekl, ačkoli důstojník udělal všechno, co mohl, aby mu to překazil. „Zítřejší budu na palubě.“

„Koukejte, abyste tam byl,“ řekl druhý muž s odstupem, jako by se snažil zapomenout, že před ním Gorppet kdy stál. „Můžete jít.“

Gorppet se vrátil do kasáren a sbalil si své věci. To nebyla těžká práce; všechno, co měl - s výjimkou nového a značně vylepšeného konta - mohl odnést na zádech. Na okamžik ho napadlo, jestli je to odpovídající odměna za to, že prošel tolika nebezpečími. Pokrčil rameny. Jeho vojenský výcvik ho nenaučil odpovídat na takové otázky.

Rozloučil se se svou četou. Někteří z nich mu budou chybět, i když ne všichni: kdyby si vůbec kdy vzpomněl na Bet-vosse, tak jen otráveně.

Byl na letišti dávno před odletem svého letadla. Me se nesmí pokazit, pomyslel si, a nic se nepokazilo. Letadlo odstartovalo včas, překonalo malou turbulenci a v Káhiře přistálo také včas. Sehnal si dopravu do tranzitních kasáren, aby tam počkal na svůj další let. Velcí Ošklivci v ulicích města mohli pocházet z Bagdádu. Několik z nich, skrytých v davu, hodilo kameny na vozidlo, v němž Gorppet jel.

„To se stává často?“ zeptal se řidiče.

„Jenom v ty dny, kdy ráno vychází slunce,“ ujistil ho druhý muž. Oba se zasmáli a zbytek cesty strávili vyměňováním

válečných historek.

Další Velcí Ošklivci házeli kamením po vozidle, které ho příštího dne vezlo na káhirské letiště. „Měli byste je naučit mravům vaším kulometem,“ řekl muži u volantu vozu.

„Rozkaz je nestřílet, dokud proti nám nezačnou používat střelné zbraně,“ odpověděl řidič s rezignovaným pokrčením ramen. „Kdybychom na ně začali střílet kvůli kamení, měli bychom nepokoje každý den.“

„Nebo by se možná naučili, že takové věci nemají dělat,“ řekl Gorppet. Řidič znovu pokrčil rameny a neodpověděl. Gorppet ho převyšoval hodnotí - nyní ho Gorppet převyšoval hodnotí - ale on dělal to, co mu nařizovaly místní úřady.

Nikdo na vozidlo nevystřelil. Gorppet si odnesl svou výstroj do letadla, které ho dopraví na místo nazývané Jižní Afrika. Byl zvědavý, jaké to tam bude. Jiné než v Bagdádu, to bylo to, co chtěl. Důstojník v Bagdádu mu řekl, že Velcí Ošklivci na tom novém místě jsou jiní. To bylo dobré, pokud se jeho týkalo. Důstojník mu také řekl, že i počasí je jiné. To nebylo tak dobré, ale s tím se nedalo nic dělat. Po zimě v SSSR už sotva něco mohlo být horšího.

Okénkem pozoroval, jak letoun letí nad terénem pustým i podle měřítek Domova. Později však poušť vystřídala nekonečná plocha zelené vegetace. Gorppet zíral dolů s úžasem a odporem. Ta agresivita růstu se mu zdála skoro zlomyslná. Jen pár říčních údolí a mořských břehů Doma se blížilo takové plodnosti.

Tolik zeleně působilo depresivně. Gorppet na chvíli usnul. Když se probudil, džungli už nechali za sebou. Letoun letěl nad oblastí savan, která znovu přešla v poušť. Pak, k jeho překvapení, poušť vystřídala úrodnější krajina. Letoun začal klesat a posléze přistál.

„Vítejte v Jižní Africe,“ řekl pilot interkomem, když letoun zastavil. „Vystupte si. Dál je už jen moře a zmrzlý kontinent kolem jižního pólu.“

Gorppet si přehodil přes rameno svůj pytel a sestoupil po schůdcích, které k letadlu přivezli Velcí Ošklivci s černou kůží. Až dosud viděl jen pár příslušníků této rasy. Vypadali odlišně od světlejších Tosevanů, ale nebyli o nic méně oškliví. Když mluvili, zjistil, že ničemu z toho nerozumí. Povzdechl si. Vědět, o čem mluví Velcí Ošklivci v Basře a Bagdádu, mu párkrát pomohlo zůstat naživu. Bude se muset podívat, kolika jazyky místní Tosevané mluví, a jak obtížně se jim dá naučit.

S pytlem stále přes rameno zamířil k letištnímu terminálu. Počasí tady bylo chladné; v tom ten důstojník v Bagdádu nelhal. Ale Gorppet neviděl na zemi žádnou zmrzlou vodu a i široká, plochá hora východně od letiště byla prostá této odporné látky. Nebude to tak zlé, řekl si, a doufal, že má pravdu.

Na terminálu, jak očekával, byla i rozmístovací stanice. Nějaká úřednice k němu otočila oční výčnělek. „Jak vám mohu pomoci, veliteli malé jednotky?“ zeptala se, dívající se na jeho novou, velice čerstvou tělní kresbu.

Když jí řekl své jméno a výplatní číslo, Gorppet pokračoval: „Hlásím se podle rozkazu. Potřebuji ubytování a přidělení do služby.“

„Dovolte, podívám se, jestli je vaše jméno v systému,“ řekla žena. Promluvila do počítače a sledovala obrazovku. Za okamžik udělala souhlasné gesto rukou. „Ano, máme vás tady. Jste přidělen do Kapského Města.“

„A kde v tomto subregionu je Kapské Město,“ zeptal se Gorppet.

„Toto město je Kapské Město,“ odpověděla úřednice. „Ne-prostudoval jste si oblast, do které jste byl přeložen?“

„Moc ne,“ připustil Gorppet. „Dostal jsem ten rozkaz přede dvěma dny, a ty jsem strávil na cestě nebo v tranzitních kasárnách.“

„Není důvod, proč byste se tam byl nemohl podívat do počítače,“ řekla úřednice strojeně. „Myslela bych, že důstojník projeví větší zájem o region, do kterého byl přidělen.“

To Gorppeta zastihlo nepřipraveného. Nebyl zvyklý být důstojníkem. Nebyl ani zvyklý uvažovat jako důstojník. Jako pěšák šel tam, kam mu rozkázali, a o víc se nestaral. Potlačil rozpaky a řekl příkře: „No, teď jsem tady. Můžete mi dát mé přidělení?“

„Bude vykonáno,“ řekla úřednice a podala mu ten papír. Rychle si přečetl nové rozkazy. „Hlídkování po městě. To by docela šlo. Dělal jsem to dlouho, a tohle je relativně klidný region.“

„Ano?“ řekla úřednice. „Jestli přicházíte z horšího, tak s vámi cítím.“ Byla velice uražena, když seji Gorppet vysmál.

Ttomalss studoval zprávu, která přišla z lékařské koleje Mojše Russieho. Na základě našich současných znalostí tosevanské fyziologie a imunizačních prostředků, které jsou k dispozici, psal lékař jménem Shpaaka, se zdá možné, dokonce pravděpodobné, že váš vzorek, po absolvování řečené imuni-zace, může bezpečně vstoupit do interakce s divokými Tosevany. Nicméně, nic v medicíně není tak jisté jako je tomu v technice.

Ttomalss s nespokojeným zamumláním vymazal obrazovku. Doufal, že dostane definitivní odpověď. Když mu ji nedali ti muži dole na lékařské koleji, kde ji získá? Nikde, tak zněla odpověď. Chápal, že Shpaaka dělal, co mohl. Psychologický výzkum byl také méně exaktní než technika. Přesto nebyl spokojený.

Znovu zamumlal, a pak zavolal Kassquit. „Zdravím vás, nadřízený pane,“ řekla. „Jak se vám daří dnes ráno?“

„Dobře, děkuji,“ odpověděl Ttomalss. „A tobě?“

„Velmi dobře,“ řekla. „A jaký je účel vašeho zavolání?“

Nepochybně to věděla. Sotva to mohla nevědět. To, že se takhle zeptala, muselo znamenat, že z toho nemá žádnou radost. Přesto jí Ttomalss vysvětlil zprávy, které dostal od lékařů dole na povrchu Tosevu 3. Dokončil: „Jsi ochotna podstoupit tyto série imunizací, abys byla fyzicky schopná setkat se s Velkými Ošklivci?“

„Já nevím, nadřízený pane,“ odvětila Kassquit. „Jaké budou pravděpodobné účinky těch imunizací na mě?“

„Nemyslím, že budou nějaké velké účinky,“ řekl Ttomalss. „Proč by měly být? Na Rasu to také nemá velké účinky. Já jsem to prodělal jako mládě, a sotva si na to vzpomínám.“

„Chápu.“ Kassquit udělala souhlasné gesto, aby dala najevo, že rozumí. Ale pak řekla: „Ale přece, tohle nebude imuni-zace proti nemocím Rasy. Tohle bude imunizace proti nemocím Tosevanů. Velcí Ošklivci jsou méně pokročilí než

Rasa v mnoha oblastech, ajsem si jistá, že medicína je jednou z nich.“

„No, to je nepochybně pravda,“ připustil Ttomalss to, co mohl těžko popřít. „Zeptám se na to Shpaaky. Až dostanu odpověď, dám ti vědět.“ Přerušil spojení.

Když zavolal Shpaaku, dostal zprávu ze záznamu, která mu sdělovala, že lékař odešel přednášet, a zavolá mu co nejdříve. Skryl svou rozmrzelost - patřilo to k dobrému vychování. Odeslal svůj vzkaz a pustil se do práce, aby využil času, než se mu Shpaaka ozve.

Zdálalo se mu to skoro jako věčnost, i když tomu tak ve skutečnosti nebylo, než se lékař ozval. „Zdravím vás, starší výzkumníku,“ řekl Shpaaka. „Položil jste mi zajímavou otázku.“

„Děkuji vám starší lékaři,“ odvětil Ttomalss. „Ta otázka, nicméně, nepochází ode mě. Pochází od mé tosevanské svěřen-kyně, která na tom má samozřejmě zájem.“

„Chápu. To je jistě rozumné,“ řekl Shpaaka. „Musel jsem provést svůj vlastní průzkum, než jsem mohl odpovědět. Zeptal jsem se tosevanských studentů na jejich zkušenosti s imunizací a prostudoval jsem tosevanské lékařské texty, které mi přeložili.“

„Děkuji vám za vaši pilnost,“ řekl Ttomalss. „A jakým závěrem jste došel?“

„Že tosevanská medicína, jako tolik věcí na této planetě, je primitivní a rafinovaná zároveň,“ řekl mu lékař. „Velcí Ošklivci vědí, jak stimulovat imunitní systém, aby ho přiměli produkovat protilátky proti různým místním chorobám, ale dělají to hrubou silou, aniž by se příliš starali o omezení průvodních jevů těchto imunizací. Některé z nich se jeví jako nepříjemné, ačkoli žádný z nich nemá dlouhodobé následky, které by stály za povšimnutí.“

„Chápu,“ opakoval Ttomalss, ne zcela šťastně. Jestli imunizace pravděpodobně způsobí, že po nich Kassquit bude špatně, bude v nich chtít pokračovat?

Shpaaka řekl: „Řeknu vám, starší výzkumníku, že hledat pro vás tuto odpověď byla jedna z těch příjemnějších a zajímavějších věcí, které jsem musel v poslední době dělat.“

„Oh?“ řekl Ttomalss. „A proč to?“

„Protože lékařská kolej byla uvržena do zmatku, proto,“ odvětil lékař. „Nevím, jestli to víte nebo nevíte, ale nějaký pitomý hlupák, který si myslel, že je chytřejší, než doopravdy je, vymyslel brilantní plán přimět Velké Ošklivce platit za privilegium provozovat své pověry, což vyprovokovalo nepořádek na značné části Tosevu 3.“

„Ano, vzpomínám si,“ řekl Ttomalss lehce přiskrceným tónem. Shpaakův sarkasmus zabolet. Naštěstí druhý muž nevěděl, že mluví s původcem toho plánu.

„Ano? Dobře,“ řekl Shpaaka. „Nuže, někdo pak rozhodl o té konverzi pro lékařskou kolej: že kdo nebude vzdávat úctu duchům Císařů minulosti, tomu nebude povoleno pokračovat ve studiu. Co nikdo nepředpokládal, nicméně, bylo to, že tolik Velkých Ošklivců - včetně některých z nejschopnějších studentů, a dokonce včetně mládeže toho Velkého Ošklivce, po kterém je lékařská kolej pojmenována - budou natolik lpět na svých pověrách, že odejdou, místo aby udělali, co jsme po nich požadovali.“

„To je nešťastné, pro ně i pro vztahy mezi Rasou a jejich druhem,“ řekl Ttomalss.

Shpaaka udělal rukou souhlasné gesto. „Je to také nešťastné pro Tosevany, které tito napolo vyškolení jedinci budou případně léčit. Byli by udělali mnohem lépe, kdyby se rozhodli zůstat.“

Ttomalss nepomyslel na nemocné Velké Ošklivce. V Číně jich viděl spoustu - méně v Reichu, kde byla úroveň medicíny když ne vysoká, tak rozhodně vyšší. „No, to se nedá nic dělat,“ řekl po krátké odmlce.

„Oh, dalo by se,“ řekl Shpaaka. „Všechno, co musíme udělat, je odvolat tu idiotskou politiku, kterou nyní sledujeme.“

Ale to neočekávám, a nebudu vás dál okrádat o čas. Příjemný den.“

„Příjemný den,“ odpověděl Ttomalss, ale mluvil do prázdné obrazovky: lékař už přerušil spojení.

Uvažoval, že sdělí tuto zprávu Kassquit, ale rozhodl se, že s tím počká a nají se s ní v jídelně, aby jí to mohl sdělit osobně. Pro muže a ženy Rasy bylo obtížnější říci ne v osobním rozhovoru než po telefonu. Ttomalss planě doufal, že u Velkých Ošklivců platí totéž - pravda, u těch, kteří mají telefon. Rasa by takové věci měla příležitostně prozkoumat. Pochyboval však, že k tomu za jeho života dojde.

U příštího jídla seznámil Kassquit se Shpaakovým názorem. „Jak se cítíš při zmínce o tělesném nepohodlí?“ zeptal se.

„To opravdu nevím,“ odpověděla. „V mém životě tady jsem poznala jen velice málo tělesného nepohodlí. Myšlenka na nevolnost se mi zdá zvláštní.“

„Jsi šťastná - mnohem šťastnější než Velcí Ošklivci dole na povrchu Tosevu 3,“ řekl Ttomalss. „Nikdy jsi nebyla vystavena mikroorganismům, které mezi nimi způsobují nemoci, a nezdá se, že bys chutnala mikroorganismům Rasy.“

„Kdybych se setkala s divokými Velkými Ošklivci, potřebovala bych ty imunizace, že?“ zeptala se Kassquit.

„V každém případě bych důrazně doporučoval, abys je měla,“ řekl Ttomalss. „Nepřál bych si, abys onemocněla jako následek takového setkání.“ A určitě bych si nepřál, abys zemřela, ne po tom, co jsem vložil tolik práce, abych tě vchoval do této podoby.

Kassquit mu tu myšlenku musela vyčíst z hlavy, protože řekla: „Ano, bylo by pro vás nepříjemné, kdybych zemřela uprostřed vašeho výzkumu, že?“ Po chvíli dodala: „Bylo by to také nanejvýš nepříjemné pro mě.“ Použila zdůrazňovací zakašlání.

„Ovšem,“ řekl Ttomalss nespokojeně. „Jestli se rozhodneš setkat se stěmi divokými Tosevany osobně, bylo by moudré absolvovat nejdřív ty imunizace.“

„Vy velice moc chcete, abych se s nimi setkala, není to tak?“ Aniž by čekala na Ttomalssovu odpověď, odpověděla si sama: „Musí to tak být. Proč byste jinak podstupoval všechny ty potíže s mou výchovou?“ Vzdechla. „Dobře, jestli je mě bude pokusné zvíře, bude nejlépe, když budu dobré pokusné zvíře. Není to pravda, nadřizený pane?“ Pohybem ruky zahrnula jídelnu plnou mužů a žen. „Přes všechno vaše úsilí, přes všechno moje úsilí, sem nikdy plně patřit nebudu, že?“

„Snad ne plně, ale natolik jako Rabotev nebo Hallessian,“ řekl Ttomalss opatrně. Když Kassquit dosáhla dospělosti, dospěla i její soudnost.

Dokázala to tím, že učinila zamítavé gesto. „Jsem přesvědčena, že se mýlíte, nadřizený pane. Podle všeho, co jsem se dokázala dovědět - a snažila jsem se dovědět všechno, co jsem mohla, protože ta záležitost se mě tak naléhavě týká - Hallessi-ané a Rabotevové se podobají Rase mnohem víc než Tosevané. Souhlasíte s tím nebo ne?“

„Musím souhlasit,“ řekl Ttomalss, přeje si, aby mohl udělat cokoli jiného, ale zároveň věda, že kdyby teď lhal, ztratil by její důvěru navždy. „Ale také jsem ti říkal, že až přijde čas, kdy si všichni Tosevané osvojí kulturu Impéria tak jako teď ty, Rasa nebude mít žádné těžkosti vládnout této planetě.“

„Možná je to tak,“ řekla Kassquit. „A vy mě potřebujete, abych vám v tom pomohla, není to také pravda?“

„Víš, že je,“ odpověděl Ttomalss. „Věděla jsi to od té doby, kdy jsi byla dost stará, abys takové věci pochopila.“

Kassquit znovu vzdychla. „Pravda, nadřizený pane, to jsem věděla. A nejlepší způsob, jak to udělat, je začít se setkávat s Velkými Ošklivci osobně. Chtěl jste, abych to udělala už od prvního telefonického rozhovoru se Samem Yeagerem, a jistě jste takovou věc plánoval ještě před tím, než ten Velký Ošklivec celou záležitost uspořádal. Můžete mi popravdě říct, že se mýlím?“

„Ne,“ řekl Ttomalss. „To ti říct nemohu. Ale mohu ti říct, že jsem se tě k tomu nepokoušel nutit, a ani to neudělám. Když to nechceš, nebude to vykonáno.“

„Za což vám děkuji - ale je třeba, aby to bylo vykonáno, že?“ zeptala se Kassquit smutně. A znovu nečekala, až Ttomalss odpoví, ale odpověděla si sama: Skutečně je to třeba udělat. „Dobrá, nadřizený pane, udělám to.“

Ttomalss v naplněné jídelně povstal a zaujal před Kassquit uctivý postoj. Jeho tosevanská světenkyně vykřikla překvapením. Stejně učinilo mnoho mužů a žen, kteří se na ně také dívali a ukazovali. Nestaral se o to. Pokud šlo o něho, to, co udělal, bylo zcela vhodné a přiměřené. Když se opět narovnal, řekl: „Děkuji ti.“

„Rádo se stalo,“ odpověděla Kassquit. „Můžete vydat příkaz k zahájení těch imunizačních procedur.“

„Udělám to,“ řekl Ttomalss. Málem řekl: bude vykonáno. Kassquit nebyla jeho nadřizená. Ale nějak v něm vyvolala pocit, jako by jí byla. Divil se, jak to dokázala udělat.

Ve svém životě na palubě hvězdné lodi Rasy poznala Kassquit málo tělesného nepohodlí. Jistě, vybrala si svůj podíl boulí a škrábanců - víc než svůj podíl, jak to viděla ona, protože její kůže byla měkčí a zranitelnější než šupinatá kůže Rasy - ale nic z toho nebylo tak zlé. A od té doby, kdy její tělo dospělo, musela se také potýkat s cyklickou povahou tosevanské ženské fyziologie. To způsobilo, že litovala svého původu -Rasa jistě takové problémy neměla - ale jak šel čas, rezignovala na to.

Tyto imunizace jí přinesly celou řadu různých nepříjemností. Jedna z nich jí způsobila ošklivý puchýř na paži. Až do té doby byly její znalosti infekcí čistě teoretické. Nějaký čas byla zvědavá, jestli se její imunitní systém dokáže vypořádat s mikroorganismy z planety, na níž se její druh vyvinul. Ale po několika dnech se puchýř zahojil, i když po něm zůstala jizva, která vypadala, že tam už zůstane napořád.

Další injekce se ukázaly skoro stejně nepříjemné jako tato. Způsobovaly, že ji po nich pár dnů bolela paže nebo zadnice. Některé z nich jí zvyšovaly tělesnou teplotu, jak její imunitní systém bojoval s mikroby, které ho stimulovaly. Nikdy předtím horečku nepoznala, a vůbec se jí nelíbila malátnost a otupělost, kterou přinášela.

Když si lékař připravoval další injekci, zeptala se: „Při Císaři, kolik nakažlivých nemocí vlastně je tam dole na Tosevu 3?“

„Mnoho,“ odpověděl muž, sklápěje na okamžik oční výčnělky. „Podle všech známek dokonce víc, než jich existuje Doma - nebo je to možná jen tím, že Velcí Ošklivci dokážou léčit nebo předcházet tak málo z nich. Tahle se nazývá cholera, myslím. Není to nemoc, kterou byste chtěla mít, to je fakt.“ Použil zdůrazňovací zakašlání. „Tato imunizace nevytváří dokonalou rezistenci proti organismu, který ji způsobuje, ale je to to nejlepší, co Tosevané dokážou vyrobit. Teď mi, prosím, dejte vaši paži.“

„Bude vykonáno,“ řekla Kassquit s povzdechem. Neucukla, když do ní pronikla jehla.

„Hotovo. To bylo snadné,“ řekl lékař, potíraje místo vpichu desinfekcí. „Bylo to vlastně snazší, než by to bylo u muže nebo ženy Rasy. Tady je vaše tenká kůže výhodná.“

„Jak milé,“ řekla Kassquit s odstupem. Nechtěla být odlišná od Rasy. Z celého srdce si přála být žena jako každá jiná. Věděla, k čemu takové přání je, ale nemohla si pomoci.

Ukázalo se, že s výjimkou té, která jí způsobila puchýř, byla injekce proti nemoci zvané cholera ta nejnejpříjemnější, kterou Kassquit musela přetrpět. Neměla ráda ani bolest, ani horečku. Zdálo se, že to trvalo věčnost, než opadly. Jestli ta nemoc byla horší než opatření, které ji proti ní chránilo, musela být skutečně ošklivá.

Sam Yeager telefonoval Kassquit, když se vzpomínala na imunizaci. Necítila se schopná teď jednat s Velkým Ošklivcem, takže hovor odmítla. Zanedlouho ji poslal zprávu přes počítačovou síť: Doufám, že jsem neudělal nic, čím bych vás urazil.

To bylo natolik zdvořilé, že to vyžadovalo zdvořilou odpověď. Ne, odpověděla. To bylo jen proto, že mi před nedávnem nebylo dobře.

To je mi líto, odepsal obratem. Nemyslel jsem si, že tam nahoře můžete onemocnět, tak daleko od bacilů Tosevu 3. Doufám, že vám brzy bude lépe.

Byla jsem prostá bacilů z Tosevu 3, odpověděla Kassquit.

To je příčina mých současných potíží: imunizují mě proti nim, a některé z těch imunizací mají nepříjemné vedlejší účinky. Sam Yeager znovu odpověděl téměř okamžitě. Musel sedět u svého počítače stejně jako Kassquit. Imunizujete se, abyste se mohla osobně setkat s Velkými Ošklivci? Jestli ano, doufám, že mé mládě a já jsme dva z Velkých Ošklivců, s nimiž se budete chtít setkat. My se určitě chceme setkat s vámi. Použil konvenční symbol, který představoval zdůrazňovací zakašlání.

Navzdory neformální větné skladbě Kassquit studovala zprávu se značným respektem. Sam Yeager možná byl divoký Velký Ošklivec, ale byl všechno jiné než hlupák. Ano, proto jsem byla imunizována, odepsala Kassquit, cvakajíc umělými drápy po klávesnici. A ano, vy a vaše mládě jste dva z Tosevanů, s nimiž mám zájem se setkat. Mládě Sama Yeagera, Jonathan, jí stále nešlo z hlavy. Nikdy neviděla nikoho, kdo by jí byl tak podobný. Protože žila doposud pouze mezi Rasou, nedovedla si představit, že by se jí někdo mohl natolik podobat. Dokonce si holil hlavu a nosil tělní kresbu. Jako kdyby on a ona byly na dvou koncích téhož mostu, a natahovali se, aby utvořili... co? Jestli tento svět bude mít budoucnost jako část Impéria, uvažovala, ta budoucnost bude jako něco, co se formuje uprostřed toho mostu.

Sam Yeager znovu neztrácel čas. Velmi se na to těšíme, nadřizená paní, napsal. Máme začít dojednávat tuto schůzku s Rasou ?

Jedna část Kassquit - pravděpodobně ta větší část - se této myšlenky hrozila. Ale zbytek, ten jí byl zaujat. A souhlasila s Ttomalssem, že takové setkání by mohlo přinést Rase výhody. Atak, přestože si povzdechla, odpověděla: -y4«o, můžete to udělat, a já udělám totéž. Nevím, jak dlouho to vyjednávání bude trvat. Moc dlouho, předpověděl Sam.

Kassquit se zasmála. Nesnášíte byrokracii, poznamenala. To doufám, napsal divoký Velký Ošklivec, což přimělo Kassquit znovu se zasmát.

Sam Yeager pokračoval: Byrokracie je jako koření v potravě. Když je ho trochu, zlepšuje chuť. Protože je to tak, spousta mužů a žen si myslí, že když ho dají moc, bude jídlo chutnat ještě lépe. Ale tím se chuť jídla nezlepší, a totéž platí o byrokracii.

Nějaká pravidla jsou nezbytná, napsala Kassquit. Ve svém životě nepoznala nic než pravidla.

To jsem řekl, odpověděl Sam. Ale co když jich začne být příliš mnoho ? Tosevané se o této otázce přeli už od počátku civilizace. Přeme se o tom stále. Předpokládám, že Rasa také.

Ne, skutečně ne, vyťukávala Kassquit písmena jedno po druhém. Nikdy jsem u Rasy takové diskuse neslyšela. Máme, většinou, takové množství pravidel, které nám vyhovuje.

Nevím, zdali mám k tomu Rase blahopřát nebo s ní mít soucit, odpověděl Tosevan. A pokud jde o vás, vy jste s Rasou, ale patříte k ní asi tak, jako by mláděta Rasy vychovaná Tosevany byla Velkými Ošklivci.

Ráda bych se s takovými mláděty setkala, jestli taková existují, napsala Kassquit. Přemýšlela jsem o této možnosti, ačkoli nepředpokládám, že by byla pravděpodobná. A i kdyby byla, taková mláděta by byla ještě velice malá.

To by byla, odpověděl Sam Yeager. A mám pro vás další otázku - i kdybyste se s takovými mláděty setkala, když rostou, jakou řečí byste s nimi mluvila ?

Cože, no přece řečí Rasy, samozřejmě, napsala Kassquit, ale pak ta slova vymazala, místo aby je odeslala. Ten Velký Ošklivec připadl na něco, co ji nenapadlo. Kdyby jeho druh vy-:hovával mláděta Rasy tak, aby byla co nejvíc jako Tosevané, přirozeně by je naučil nějaký tosevanský jazyk. Pro Kassquit bylo těžké představit si muže a ženy Rasy, kteří by neznali svou vlastní řeč, ale dávalo to dobrý smysl. A proč taky ne? Ona iama byla podle krve Velký Ošklivec, ale neznala ani slovo z jakéhokoli tosevanského jazyka.

Odeslala: Vidím, že o těchto věcech hodně přemýšlíte. Měl i ste co do činění s Rasou už od přiletu dobytelské flotily na Tosev 3 ?

Ano, odpověděl Tosevan. Ve skutečnosti jsem se zajímal o ne-tosevanské inteligence ještě předtím, než se sem dostala dobytelská flotila.

Kassquit studovala slova na obrazovce. Sam Yeager psal jazykem Rasy dobře, ale ne tak, jak by to dělal muž Rasy -pronikala tím větná skladba jeho vlastního jazyka. To bylo to, co jako první vzbudilo její podezření, že je Velký Ošklivec. Znamenala jeho zpráva to, co znamenala, nebo ji nějak zkomo lil? Kassquit se rozhodla, že se ho na to zeptá. Jak jste mohl vě dět o ne—tosevanských inteligencích předtím, než přišla dobytelská flotila? napsala. Do té doby Velcí Ošklivci nepodnikali žádné cesty prostorem.

Ne, nepodnikali jsme žádné cesty prostorem, souhlasil Sam Yeager. Ale psali jsme spoustu fantazií o tom, jaké by to bylo kdyby se Tosevané setkali s nějakým druhem cizích inteligent nich stvoření. Mě ty fantazie bavily, ale nikdy jsem si nemyslel že by to mohla být pravda - až do toho dne, kdy Rasa rozstří lela vlak, ve kterém jsem jel.

„Jak zvláštní,“ řekla Kassquit nahlas, a sama se vylekala při zvuku svého hlasu. Čím víc se dovídala o druhu, ke kterému geneticky patřila, tím cizejší se jí zdál. Napsala: Takové věd u Rasy nikdy nebyly, než začala létat prostorem.

To mi došlo, odpověděl Sam Yeager. My spekulujeme víc než Rasa, nebo se to tak alespoň zdá.

Je to dobře nebo špatně? napsala Kassquit.

Ano. Nad tímto holým slovem vykulila oči. Po chvíli, v další zprávě, Sam Yeager pokračoval: Někdy nejsou rozdíly ani dobré, ani špatné. Někdy jsou to prostě jenom rozdíly. Rasa dělá věci jedním způsobem. Velcí Ošklivci dělají věci jiným způsobem - nebo někdy mnoha jinými způsoby, protože jsme mnohem proměnlivější a rozmanitější než Rasa.

Kdyby nebylo této proměnlivosti a rozmanitosti, Rasa by byla hladce dobyla Tosev 3, to Kassquit věděla. Většina obyvatel planety, většina jejího povrchu padla do rukou dobytelské flotily bez větších potíží. Ale ta menší část ... ta způsobila -a stále působila - Rase nesmírné potíže.

Než Kassquit nalezla způsob, jak tyto neurčité myšlenky převést do slov, Sam Yeager napsal: Musím teď skončit -je čas na večerní jídlo. Zůstaneme spolu ve spojení - pokud vám to nevadí- a doufám, že se zanedlouho setkáme.

Nashledanou.

Nashledanou, odpověděla Kassquit. Vstala ze své sedačky u počítače, sňala jeden po druhém umělé drápy a uložila je do zásuvky u klávesnice. Nebyl čas na večerní jídlo, ani zdaleka ne. Všechny lodí dobytelské flotily - a nyní už i kolonizační flotily - dodržovaly stejný čas, nezávislý na tom, kde se právě nacházely na své oběžné dráze kolem Tosevu 3. Kassquit rozumem chápala, jak je čas na povrchu Tosevu 3 vázán na zdánlivou polohu Slunce, ale nikdy to

pro ni nic neznamenalo.

Doufala, že se Sam Yeager brzy znovu ozve. Samotnou ji to překvapovalo; pamatovala si ještě, jak byla vyděšená, když ji poprvé napadlo, že komunikuje s Velkým Ošklivcem. Ale jeho pohled na svět, tak odlišný od pohledu Rasy, jí předkládal k úvahám něco nového a odlišného, skoro v každé jeho zprávě. To nedokázal ani Ttomalss.

A Sam Yeager, právě proto, že byl Velký Ošklivec, znal ji a znal i její reakce - nebo některé z nich - lépe než Ttomalss.

Kassquit měla pocit, že určitým způsobem ji Sam Yeager znal lépe, než znala sama sebe. Udělala odmítavé gesto rukou. Ne, on ví jen to, čím bych byla, kdybych byla obyčejným Velkým Ošklivcem.

Ale nebyla stejně něčím takovým? Bezmocně pokrčila rameny. Jak to měla vědět?

Reuven Russie si myslel, že toho o medicíně ví dost. Konečně, jeho otec byl doktor; měl tudíž možnost mu asistovat a tak se dovědět víc, než se jeho bývalým kolegům kdy jenom snilo. A studoval na lékařské koleji Mojše Russieho, naučil se od Ještěřů věci, které by lidští lékaři neobjevili ani za celé generace. Jestli ho toto nepřipravilo na praxi, tak co jiného?

Po prvních hektických týdnech práce se svým otcem si začal klást otázku, jestli ho toto všechno připravilo na skutečnou lékařskou práci v terénu. Když si na to postěžoval, otec se mu vysmál a řekl: „Křesťané říkají: 'křest totálním ponořením'. Tím teď procházíš, synu.“

„Copak to nevíš?“ řekl Reuven. „Medicína sama není tak odlišná od toho, jaká jsem si myslel, že bude. Diagnostické testy fungují stejně, a výsledky jsou dost jasné, i když laboratoř, kterou používáš není tak dobrá jako ta na koleji.“

„Není?“ Mojše Russie překvapeně zvedl obočí.

„Ani zdaleka,“ řekl mu Reuven. „Samozřejmě, technici jsou jenom lidé.“ Nevšiml si, jak neslučitelně to zní, dokud to neřekl.

Nyní otcův smích zazněl poněkud kysele. „Raději by sis měl zvyknout jednat s lidskými bytostmi, synu. Většinou děláme to nejlepší, co můžeme, víš?“

„Ano, já vím,“ řekl Reuven. Rozhlédl se po pracovně svého otce, kde spolu hovořili. Bylo to hezké místo, s palmami kývajícími se ve vánku hned za oknem, s diplomy Mojše Russieho, jedním z nich v jazyce Rasy, zarámovanými na stěně, s policemi plnými knih a lesknoucím se mikroskopem v rohu stolu.

A přece si Reuven připadal, jako by se vrátil v čase o sto let, možná dokonce o dvě stě. Omítka na stěnách byla nerovná a drsná. Stejně to bylo i doma, ale tady to vnímal víc, protože to kontrastovalo s hladkými stěnami na lékařské koleji Mojše Russieho. Mikroskop se zdál beznadějně primitivní ve srovnání s přístroji, které používal tam. A knihy ... Rád četl knihy pro zábavu, ale elektronika byla mnohem lepší pro rychlé vyhledávání informací. Jeho otec měl přístup k nějaké elektronice, ale nevystavoval ji tam, kde by ji mohli vidět pacienti. Nezdálo se, že chce, aby lidé věděli, že používá takové věci.

To byla část problému, kterému se Reuven musel přizpůsobit: předstírat, že ví méně, než věděl. Druhá část spočívala v pacientech samotných. Vybuchl: „Co mám dělat s těmi malými staříky, kteří sem chodí každý týden, když jim nic není? Měl bych chuť je vyrazit ven, ale nemyslím, že je to možné.“

„Ne, to opravdu ne,“ přisvědčil Mojše Russie. „Jistě, mohl bys to udělat, ale k ničemu by ti to nebylo. Stejně by přišli zase: buď to, nebo by místo tebe šli otravovat nějakého jiného doktora.“

„Prohlížel jsem si karty,“ řekl Reuven. „Vypadá to, že máme některé pacienty, které ostatní doktoři vyhnali.“

„Určitě máme,“ přikývl jeho otec. „A oni mají zase některé z našich - snažil jsem se být trpělivý, ale nejsem Job. Občas to jediné, co ti staříci a stařenky ve skutečnosti chtějí, je to, aby jim někdo řekl: „Nemějte obavy. Jste naprosto v pořádku.“ A,“ -zašklebil se na Reuvena - „ty jsi pro spoustu z nich hrdina, víš.“

Reuven v rozpacích pokrčil rameny. „Já vím. Nemyslím, že stojí za to dělat kolem toho povyk.“

„Já vím, že si to nemyslíš, ale musíš mít na paměti: ty jsi II vyrostl tady v Jeruzalémě, ne ve Varšavě nebo Minsku nebo Berlíně,“ řekl Mojše Russie. „Být Židem je tady snadné. V Evropě to nebylo tak snadné, věř mi. A Žid, který opustí něco důležitého, aby nemusel chodit uctívat duchy Císařů minulosti,“ -pro tuto frázi použil jazyka Rasy - „zasluhuje, aby si ho lidé všimli.“

„Kdybychom měli reklamy, mohl bys to na nich použít: 'pravý židovský doktor,' míním,“ odpověděl Reuven. „Ale proto nejsem o nic chytřejší. Jestli něco, tak jsem spíš hloupější.“

Otec zavrtěl hlavou. „Možná jsi proto o něco nevědomější, ne hloupější. A jsi čestný. To je pro doktora důležité.“

Reuven si odfrkl. „Kdybych byl čestný, řekl bych těm lidem geh kak afen yam, „

„No, nemůžeš být pořád stoprocentně čestný.“ Mojše Russie se zachechtal, pak ale vystřízlivěl. „A ta druhá věc, kterou bys měl mít na paměti, je to, že nemůžeš nic považovat za samozřejmé. Právě včera jsem objevil bulku v prsu paní Berkowitzové. Posledních deset let sem chodila třikrát, čtyřikrát do roka, a nikdy jsem si nevšiml ničeho horšího než křečových žil, až do včerejška. Ale člověk musí být opatrný.“

„Dobře,“ řekl Reuven. Podle nešťastného výrazu v otcově tváři usuzoval, že Mojše Russie si přál, aby byl objevil tu bulku dříve. Jak svého otce znal, užíral se tím od té doby, kdy ji objevil. Reuven pokračoval: „A připadá mi divné mít gardedámu pokaždé, když vyšetřuji ženu, i když je mnohem starší než pyramidy.“

„Člověk musí být opatrný,“ opakoval otec, tentokrát jiným tónem. „Znám pár mužů, kteří si zničili kariéru, protože nebyli opatrní. Proč riskovat, když nemusíš?“

„Já neriskuji,“ odpověděl Reuven, dobře věda, že otec by na něm přistál jako lavina, kdyby to dělal. „Ale pořád mi to připadá jako něco ze středověku.“

„Možná ano, ale to neznamená, že to není skutečné,“ řekl Mojše Russie. „Naši arabští kolegové to mají horší než my. Někdy se vůbec nesmějí svých pacientek dotknout. Musí vystačit s kladením otázek. Když mají štěstí, mohou se ptát ženy. Když ne, musí se ptát jejího manžela.“

„Ano, o tom vím,“ řekl Reuven. „Měl jsem kolegu jménem Nukraši, který odešel ze školy ve stejnou dobu jako já. Teď je

zpátky v Bagdádu, myslím, a vykonává praxi. Zajímalo by mě, jestli má takové potíže.“

„V Bagdádu jsou teď horší potíže než tyto,“ řekl otec. „Občas se přelíží i sem. Kdybych už nikdy neslyšel rvát 'Allahu akbar!', vůbec by mi to nebylo líto.“ Oči Mojše Russieho se zadívaly do dálky, do dálky v čase. „Krátce poté, kdy jsme přijeli do Palestiny, jsem se snažil pomoci zraněné arabské ženě na jeruzalémské ulici, a nějaký arabský muž si myslél, zeji chci znásilnit. Řekl bych, že změnil názor, když si uvědomil, co dělám.“

„Co se jí stalo?“ zeptal se Reuven.

Otec řekl smutně: „Vykrvácela. Roztržená stehenní tepna, myslím.“

Než na to mohl Reuven něco říct, zaklepal na dveře sestra a řekla: „Doktore Russie - myslím mladý doktore Russie - přišel Chaim Katz. Stěžuje si zase na kašel.“

„Děkuji, Yetto.“ Reuven vstal. Když vykročil k vyšetřovací místnosti, ohlédl se na otce, který si zapaloval cigaretu.

Odsuzujícím tónem řekl: „Katz by udělal lépe, kdyby nekouřil jako komín. Popravdě řečeno, ty bys taky udělal lépe.“

Mojše Russie se zatvářil nevinně. „Já bych udělal lépe, kdyby Katz nekouřil? To nechápu.“ Potáhl z cigarety. Její konec zčervenal.

„To je legrační,“ řekl Reuven, ačkoli na tom nic legračního neviděl. „Ty víš, co Ještěři zjistili o tom, co dělá tabákový kouř s plícemi. Oni si myslí, že jsme mešuge, když ho vdechujeme.“

„Mezi jinými důvody, proč si myslí, že jsme mešuge.“ Když mluvil, Mojše vydechoval kouř. Podíval se na cigaretu, kterou držel mezi ukazovákem a prostředníkem. „Ano, zjistili spoustu věcí o tabáku. Ale nezjistili, jak přimět někoho, aby toho nechal, když už s tím jednou začal.“ Zvedl obočí. „Nezjistili ani, jak přimět sami sebe přestat užívat zázvor.“ To připadalo Reuvenovi spíš jako obhajování se než jako rozumná argumentace, ale neměl čas se přit - ne že by to přimělo jeho otce, aby uhasil cigaretu a už nikdy si nezapálil další. Řekl jen: „Nemůžeš mít takovou legraci s tabákem, jakou mají Ještěři se zázvorem.“ Mojše Russie se rozesmál.

Ve vyšetřovací místnosti dokuřoval Chaim Katz špačka cigarety a mezi šluky kašlal. Bylo mu kolem šedesátky, byl podsaditý, holohlavý s šedým knírem a chomáči šedivých chlupů, třicícih mu z uší. „Brejtro, doktore,“ řekl, a znovu zakašlal.

„Dobrý den.“ Reuven ukázal na popelník. „Odložil byste sem laskavě tu cigaretu a svlékl si košili. Chci si poslechnout váš hrudník.“ Sáhł po svém stetoskopu, který visel vedle otcova. I když si nasadil jeho konce do uší, věděl, že neuslyší všechno, co by mohl. Rasa měla modely s elektronickými zesilovači.

Ale nepotřeboval nic tak složitěho, aby se mu nelíbilo to, co slyšel v hrudníku Chaima Katze. Obdivoval, že ten starší muž dostane do plic vůbec nějaký vzduch: jeho uši plnily hvízdavé a syčivé zvuky. „Nu?“ řekl Katz, když Reuven odložil stetoskop.

„Potřebuji, abyste zašel k doktoru Eisenbergovi, aby vám zrentgenoval hrudník,“ řekl mu Reuven. Na lékařské koleji by byl poslal toho muže na rentgen hned přes chodbu, a výsledky by měl za pár minut. Bohužel, tady nebyly věci tak jednoduché. „Až uvidím snímek, budu mít lepší představu, jak na tom jsme.“ Zjistím, jestli tam máte rakovinu, nebo jen počínající rozedmu plic.

„To bude drahé,“ postěžoval si Katz. „Jak drahé je být nemocný, pane Katzi? Ten kašel máte už nějaký čas. Musíme zjistit, co se tam děje.“ Podsaditý muž se tvářil kysele, ale nakonec přikývl. Oblékl si košili, zapnul ji a vytáhl z kapsy na prsou balíček cigaret. Reuven na ně ukázal. „Pravděpodobně by se vám ulevilo, kdybyste se jich dokázal vzdát. Pro nic za nic se jim neříká hřebíky do rakve.“

Katz pohlédl na cigarety - drsnou tureckou směs - jako by si právě uvědomil, že je drží v ruce. Než odpověděl, strčil si jednu do úst a zapálil si ji. „Jvlám je rád.“ Vdechl dým, pak pokračoval: „Dobře, řeknu to Eisenbergovi. Pozdravte za mě otce.“ Vyšel ven, zanechávaje za sebou kouřovou stopu.

Reuven se s povzdechem vrátil do své pracovny - menší a chudší, než byla otcova - a zapsal výsledek vyšetření. Právě končil, když zazvonil telefon. Překvapeně na něj pohlédl. Většinu hovorů mívál jeho otec. „Slečna Archibaldová, pro vás,“ řekla Yetta.

„Přepojte ji,“ řekl Reuven okamžitě a přešel z hebrejštiny do angličtiny: „Haló, Jane! Jak se máš? Tak se na mě ještě pamatuješ, i když jsem utekl? Pamatuješ se na mě dost dobře, abych tě mohl vzít zítra na večeři?“

„Proč ne?“ řekla, a zasmála se. Reuven se rozzářil, ačkoli to nemohla vidět. Pokračovala: „Konec konců, jsi teď prachatý muž, s vlastní praxí a tak. Protože vyděláváš těžké peníze, proč bys je nemohl utratit se mnou?“

Kdyby věděl, že to myslí vážně, zavěsil by. Místo toho se také zasmál. „To jenom ukazuje, že jsi ještě neměla vlastní praxi. Jak to vypadá ve škole?“ Stále toužil po zprávách, i po tom, co kolej opustil.

„Tak, jak bys asi čekal,“ odpověděla Jane. „Ještěři pořád brblají o tosevanských pověrách.“ Ta poslední dvě slova řekla jazykem Rasy. „Nemyslím, že očekávali, že ze školy odejde tolik lidí.“

„Špatné,“ řekl Reuven s nemalou chutí. „Ani po všech těch letech nechápou, jak tvrdohlaví jsme.“

„Dobře, já vím, jak jsi tvrdohlavý,“ řekla Jane. „Ale pořád jsem ochotna jít s tebou na večeři. Kdy myslíš, že budeš před ubytovnou?“

„Kolem sedmé?“ navrhl Reuven. Když Jane neřekla ne, pokračoval: „Tak tedy počkám,“ a zavěsil. Možná, že když bude dost tvrdohlavý, bude ochotná udělat víc než jít s ním na večeři. Možná taky ne, ale to všechno se uvidí.

Pokaždé, když Sam Yeager přijel do Little Rocku, zdálo se mu, že nové hlavní město Spojených států vyrostlo. Také mu připadalo tak neohrabané jako Jonathan v pubertě. Myslel si, že presidentova rezidence - noviny ji nazývaly Šedý dům, na památku Bílého domu, z něhož nyní byly radioaktivní trosky - postrádá klasickou důstojnost své předchůdkyně. Ale lidé říkali, že je pohodlnější k obývání, a to také mělo svou váhu.

Plakáty na telegrafních sloupech před Šedým domem hlásaly: ZVOLTE ZNOVU WARRENA & STASSEN! Byly vytištěny červenou, modrou a bílou. Plakáty Demokratů byly černé a žluté. HUMPHREY PRESIENTEM! Znělo jejich poselství spolu s obrázkem guvernéra Minnesoty se zarputilou tváří a energickou bradou. Yeager neměl nic proti

Hubertu "

Humphreymu nebo Joe Kennedymu mladšímu, ale neměl v úmyslu je volit. President Warren byl známá veličina. Ve svém věku dával Sam přednost známým veličinám.

Recepční u předního vchodu mu zdvořile pokynula, když vešel. „Mohu pro vás něco udělat, podplukovníku?“ zeptala se.

„Ano, ma'am.“ Řekl jí své jméno a dodal: „V jedenáct hodin mám schůzku s prezidentem.“

Zkontrolovala knihu před sebou, pak si pečlivě prohlédla identifikační kartu, kterou jí ukázal. Srovnala jeho fotografii s jeho tváří a přikývla. „Jděte do čekárny, pane. Přijme vás, jakmile bude hotov s ruským ministrem zahraničí.“

„Díky,“ řekl, a pobaveně se zazubil, když kráčet chodbou. Ruský ministr zahraničí, pak on? Nikdy neočekával, že bude zmiňován jedním dechem s takovými kapacitami, rozhodně ne v dobách, kdy se kodrcal autobusem od jednoho druholigového hřiště ke druhému. Tenkrát byli velká zvířata chlapi, kteří si stačili vypít v první lize šálek kávy, než zase spadli dolů.

Když vešel do čekárny, znovu se usmál. Kromě Looku a U.S. News and Interspecies Report,26 zde byly ke čtení i Sporting News. Browns z Los Angeles budou za dva dny hrát s Phillies ve Světové sérii. Jeho srdce bušilo pro Browns. Kdyby však měl na výsledek zápasu vsadit peníze, vsadil by na Phillies.

Ze dveří vyšel Andrej Gromyko. Nevypadal šťastně, ale to jeho tvář nevypadala nikdy. „Dobrý den,“ pozdravil Yeagera skvělou angličtinou a vyšel z místnosti, aniž by čekal na odpověď.

Za ním se vynořil z presidentovy pracovny tajemník v drahém obleku. Věnoval Samovi široký úsměv, při kterém měl Sam chuť přesvědčit se, že má peněženku ještě stále v kapse. Tajemník řekl: „President vás přijme za pár minut. Chce si nejdříve dopsat své poznámky.“

„To je v pořádku,“ odpověděl Sam - jako kdyby Warren potřeboval jeho povolení dodělat nějakou práci, než ho přijme. Vrátil se ke Sporting News. Stejně jako pivo Budweiser i ony přežili ještěři okupaci St. Louis.

Skoro minul nekrolog Petera Danielse, který před první

Dříve U.S. News and World Report. (Pozn. překl./ světovou válkou krátce chytil za Cardinals. Pak jeho oči sklouzly zpět. Peter Daniels, obecněji známý jako Mutt, byl jeho manažer v Decaturu, když Ještěři napadli USA, a odešel do armády s ním. Tak Mutt to dotáhl skoro do sedmdesáti. To nebylo špatné, vůbec ne. Sam doufal, že se mu vtom dokáže vyrovnat.

Tajemník vyšel znovu. „President vás nyní přijme, podplukovníku.“

„Díky.“ Yeager vstal, vešel do pracovny a zasalutoval svému vrchnímu veliteli. „Hlásím se podle rozkazu, pane.“

„Posadte se, Yeagere.“ Earl Warren nerad ztrácel čas. „Jvláme dnes pár věcí, o kterých si musíme promluvit.“

„Ano, pane.“ Sam se posadil. Sluha přinesl na stříbrném podnosu kávu. Když si president vzal šálek, vzal si i Sam. President Warren vzal do ruky tlustou složku z manilského papíru. „Vaše hlášení o ještěřích mláďatech - Mickey a Donald, to se mi líbí - byla fascinující. Bavil jsem se při jejich čtení nejenom proto, co mi říkají o vývoji Ještěřů, ale i proto, jak jsou napsána. „Myslím, že byste je klidně mohl publikovat, kdybyste chtěl.“

„Možná, pane presidente, a děkuji vám, ale doufám, že mi prominete, když řeknu, že o tom mám své pochyby,“ odpověděl Sam, a dodal: „Byl jsem dost chytrý, že jsem se oženil s dobrou editorkou. Díky ní to zní lépe, než by to jinak znělo.“

„Dobrý editor to dokáže,“ souhlasil Warren. „Špatný ... ale zpět k našim záležitostem. Zdá se, že se ta dvě mláďata vyvíjejí v mnoha směrech mnohem rychleji než lidské děti.“

„To jistě ano, pane.“ Yeager přikývl. Málem dodal zdůrazňovací zakašlání, ale nebyl si jist, že by mu president rozuměl.

„Samozřejmě, rodí se - eh, líhnou se - schopná běhat a uchopit věci. To jim dává slušný náskok při startu. Ale chápou rychleji než děti, asi tak jako štěňata nebo koťata.“

„Ale oni nežijí krátce jako psi a kočky,“ řekl president Warren.

„Oh, to ne, pane. Žijí tak dlouho jako my. Pravděpodobně déle.“ Yeager na Warrena pohlédl s úctou. Warren viděl logické vztahy mezi věcmi. „Jediná věc, kterou nedělají, je to, že nemluví. Rozumějí signálům rukou. Začínají dokonce rozumět výrazům tváře, což je zvláštní, protože oni sami nemají žádné, které by stály za řeč. Ale ještě žádná slova. Ani nic podobného.“ „Spousta dětí začíná říkat 'máma' a 'táta' až v devíti nebo desíti měsících,“ poznamenal president. Jeho přísná tvář změkla. „Je to už nějaký čas, ale pamatuji si to.“

„Já vím, pane, ale v těch zvucích, které vydávají oni, není nic ani vzdáleně podobného tomu 'táta' nebo 'máma',“ odpověděl Sam. „Jedna věc, kterou chci říct, je to, že v jejich žvatlání je teď víc lidských zvuků, než když se vylihli. Poslouchají lidi, ale ještě nejsou připraveni mluvit jako lidé. Můžeme se rozhodnout, co budeme dělat, než k tomu dojde.“

„V pořádku, podplukovníku. Zdá se, že tam děláte skvělou práci,“ řekl Warren. „A to všechno je v souladu s tím, co jste se dokázal o mláďatech dovědět od Ještěřů, není-liž pravda?“

„Oh, ano, pane, to jistě je,“ řekl Yeager. „Ale byl jsem přitom opatrný. Řekl jste mi jasně, že nechceme, aby se dověděli, co děláme.“ Nezminil se o hypotéze, kterou nabídl Kassquit. Přál si, aby to nebyl udělal, ale už bylo příliš pozdě.

„Možná se ukáže, že to bude menší problém, než jsme si původně mysleli,“ odvětil president. „To mě přivádí k další věci, kterou máme na programu naší schůzky, k vašemu nadcházejícímu setkání s tou,“ - otevřel desky a zalistoval v nich, aby našel jméno, které potřeboval - „tou Kassquit, ano.“

„To je pravda, pane,“ přikývl Sam, pociťuje zvláštní úlevu při zjištění, že Warren o ní také přemýšlí. „Ukazuje se, že Ještěři nám udělali totéž předtím, než jsme měli šanci udělat to my jim. Kassquit je pro ně něco, co pro nás za dvacet let budou Mickey a Donald. Byla vychována jako Ještěř, přeje si, aby byla Ještěř, ale vězí v těle lidské bytosti.“

„Ano.“ President listoval v dalších papírech. „Četl jsem zprávy o vašich rozhovorech s velkým zájmem - i když jste nebyl zcela diskrétní, když vezmeme v úvahu, co jste právě teď řekl.“ Ne, Warrenovi toho mnoho neuniklo. Ale

nezdržoval se tím, a pokračoval: „Myslíte si, že je nějaká naděje vysvětlit jí, že je ve skutečnosti lidská bytost a má být loajální k lidstvu místo k Rase?“

„Ne, pane presidente,“ řekl Yeager rozhodně. „Je natu-ralizovaná občanka Impéria, dalo by se říct. My jsme pro ni jen stará vlast, a ona nás nebude nadřazovat jim o nic víc, než by většina Američanů nadřazovala Německo nebo Norsko, nebo odkud sem přišli, nad USA, zvláště když sem přišli jako malé děti. Vybrala si - nebo ten výběr byl učiněn za ni.“

„Dobrý postřeh,“ řekl Warren. „Stále soudím, že toto setkání za to stojí, a jsem rád, že vy a váš syn na tom pracujete. I když nemáme naději, že ji obrátíme, můžeme se toho od ní spoustu dovědět.“ Vrátil se ke své složce, která zjevně obsahovala kopie všech Samových hlášení za nějaký čas. „A teď - tady jste uvedl další zajímavý postřeh: tu poznámku o možnosti, že se domácí zvířata Ještěřů zabydlují na Zemi víc, než bychom si přáli.“

„Uvažoval jsem o králících v Austrálii,“ odpověděl Sam. „Jsou i některé jiné případy. Například špačci. Před sedmdesáti pěti lety nebyli v Americe žádní špačci. Někdo jich v New Yorku v roce 1890 pár tuctů vypustil, a teď jsou všude po celých Státech.“

„To je rok předtím, než jsem se narodil,“ řekl Warren zamyšleně. „Chápu, že tady možná máme problém, a že se to může rychle zhoršit. Ale ne všechny problémy mají snadné a hladké řešení, jakkoli moc bychom si to přáli.“

„Byl jsem zvyklý si myslet, že mají,“ řekl Yeager. „Ale čím jsem starší, tím víc to vypadá, že máte pravdu.“

„Vy jste měl nějaké vlastní problémy,“ poznamenal prezident Warren. „Kdybyste nebyl tak rychlý s pistolí, obávám se, že bych teď mluvil s někým jiným.“

„Někdo se na mě pokusil vystřelit, jistě.“ Sam pokrčil rameny. „Pořád nemám nejmenší tušení proč.“

„Jedna věc, kterou neustále děláte, podplukovníku, je to, že strkáte nos do věcí, které se vás vůbec netýkají,“ poznamenal Warren. „Měl jsem se vám o tom zmínit už předtím. Kdybyste to nedělal, možná byste neměl takové potíže.“

Sam Yeager chtěl něco říct, pak se zarazil a pozorně se na presidenta podíval. Pokoušel se mu Warren něco naznačit? Znělo to tak? Procvakl si svůj listek tím, že se příliš zajímal o tu kosmickou stanici, která se proměnila v Lewise a Clarka, nebo tím, že se zajímal o informace z noci, kdy byla napadena kolonizační flotila?

Tohle jsou Spojené státy, uvažoval. Tady se takové věci nestávají ... skutečně? Nemohou se tady stát ... skutečně?

„Chápete, co vám říkám?“ zeptal se prezident jako laskavý, vlídný dědeček, kterému se také podobal.

„Ano, pane, obávám se, že ano,“ řekl Sam. Přál si, aby to nebyl položil takto, ale už se stalo.

„Nic, čeho byste se musel obávat,“ řekl prezident Warren lehce. „Děláte skvělou práci. To říkám pořád. Držte se toho, a všechno bude v pořádku.“ Zavřel složku, obvyklé gesto ukončující rozhovor.

Yeager vstal. „Okay, pane, udělám to,“ řekl. Ale když se otočil k odchodu, věděl zatraceně dobře, že to není okay. A věděl ještě něco jiného. Právě změnil svůj názor: bude volit Huberta Humphreyho.

Když zazvonil telefon, Straha odpověděl jazykem rasy: „Zdravím vás.“ Bavilo ho zmatené koktání, které to obvykle způsobilo u Velkých Ošklivců. Většina z nich vzápětí zavěsila. I to ho těšilo.

Tentokrát však dostal odpověď ve stejné řeči. „A já zdravím vás, kapitáne. Tady Sam Yeager. Jak se daří?“

„Děkuji, dobře,“ řekl Straha. „Včera jsem vám telefonoval domů, ale řekli mi, že jste mimo město.“

„Už jsem se vrátil,“ řekl Tosevan. Straha měl dojem, že to zní poněkud nešťastně, ale nechápal proč. Každý muž by měl být rád, když dokončí svou misi a znovu se vrátí domů. V tom byli Velcí Ošklivci podobní Rase.

Nebo možná, uvažoval Straha, jsem prostě špatně porozuměl jeho tónu. /když žil mezi Velkými Ošklivci od své dezerce z dobytelské flotily, nedokázal vždycky přesně posoudit jejich emoce. Cítil nemalou pýchu nad tím, že vnímá alespoň tak, jak je vnímá: jeho píle musela, ve většině případů, překonat milióny let odlišného vývoje.

„A co ode mne dnes potřebujete?“ zeptal se. Předpokládal, že Yeager něco chce. Jen málo Velkých Ošklivců mělo ve zvyku volat mu jen proto, aby si ukrátil čas. Jako přeběhlík to chápal. Byl spíš zdroj informací než přítel. A přece, mezi Tosevany se Sam Yeager nejvíce blížil tomu, co odpovídalo jeho představě přítele. Smutně vzdychl, i když opovrhoval sebelibostí.

„Jen jsem byl zvědav, jestli se k vašim sluchovým blánám nedoneslo něco nového o Kassquit,“ řekl Yeager.

„Vzpomínáte si nato tosevanské stvoření, vychované jako žena Rasy.“

„Ovšem,“ řekl Straha, ačkoli byl rád, že mu Yeager připomněl, kdo je Kassquit. „Je mi líto, že vám to musím říct, ale nic jsem neslyšel.“

„Škoda,“ řekl Yeager. „Cokoli bych se dověděl, by mi moc pomohlo. Jestli se dokážeme domluvit s Rasou, mé mládě a já poletíme do vesmíru, abychom se s ní setkali. Čím víc budeme vědět, tím lépe to zvládneme.“

„Kdybych něco zajímavého uslyšel, můžete se spolehnout, že vás budu informovat,“ řekl Straha. „Ale nemohu vám říct to, co nevím.“

„Pravda,“ připustil Sam. „Všechno by to usnadnilo, kdybyste mohl. No, děkuji vám za váš čas.“ Přešel do angličtiny, aby řekl dvě slova - „Tak nashle“ - a zavěsil.

Ne zcela náhodou - nejspíš vůbec ne náhodou - se o chvíli později přišoural do kuchyně Strahův řidič. „To byl Sam Yeager?“ zeptal se.

„Ano,“ řekl Straha krátce.

„Co chtěl?“ zeptal se řidič.

Straha kněmu obrátil oba oční výčnělky. „Proč jste tak zvědavý, kdykoli Yeager volá?“ zeptal se oplátkou.

Řidič si založil ruce na prsou a odvětil: „To je moje práce, být zvědavý.“ A vaše práce je poskytovat mi odpovědi, které potřebuji, zněla nevyslovená pointa.

A podle pravidel, podle nichž Straha musel žít, ten řidič měl pravdu. Straha s povzdechem řekl: „Vyptával se na Kassquit.“

Na rozdíl od kapitána řidič nepotřeboval připomínat, kdo to je. „Aha, ta Tosevanka v kosmu.“ Uvolnil se. „To je v

pořádku. Tady nejsou žádné problémy.“

To Strahu rozhořčilo. „Jestli vy Tosevané máte problémy se svým nejlepším expertem na Rasu, pak jsem toho názoru, že máte vážné problémy.“

Jako obvykle tím svého řidiče nijak nerozzlobil. Ten chlapík přešel do jazyka Rasy, aby mu Straha dobře rozuměl:

„Kapitáne, vy jste byl jedním z nejlepších důstojníků dobytelské flotily. To ale neznamenal, že jste vždycky dobře vycházel se svými kolegy. Kdyby tomu tak bylo, vy ajá bychom spolu dnes takto nemluvili, že?“

„Zdá se to pravděpodobně,“ připustil Straha. „Dobře. Chápu, co máte na mysli. Ale jestli Yeager představuje pro své kolegy takový problém jako já pro své, pak je to skutečně problém.“ Pronesl to tónem toužebně vzpomínky; pokud by při něm nevzkypěla v Atvarovi krev, rozhodně by to nebylo kvůli nedostatku snahy z jeho strany.

Řidič řekl: „To představuje,“ a použil zdůrazňovací zakašlání.

„Chápu,“ řekl Straha zvolna. Věděl, že Yeager měl občas problémy s americkými úřady, ale nemyslel si, že by byly tak velké. Není divu, že se někdy cítím, jako bychom on ajá byli z jednoho vejce, pomyslel si.

„Ale Kassquit je jeho legální záležitost,“ řekl řidič. „Měl by se držet svých legálních záležitostí. Bylo by to pro něho lepší.“ S tím se otočil na podpatcích a odešel.

Když řidič zmizel za rohem, Straha otevřel zásuvku, vytáhl lahvičku se zázvorem, nasypal si na hřbet ruky a slízl ho. I když jím vzápětí pronikla rozkoš, opatrně vrátil skleničku na její místo a zavřel zásuvku. Samozřejmě, řidič velice dobře věděl, že požívá zázvor. Dokonce mu zázvor opatroval. Přesto nechtěl požívat zázvor před Velkými Ošklivci. Zacházel s tím Tosevanem tak, jak by zacházel s jedním ze svých vlastních pobočníků: žádný z vysoce postavených důstojníků by neudělal něco neslušného a nepatřičného, kdyby ho u toho mohli vidět jeho podřízení.

Samozřejmě, požívání zázvoru bylo podle zákonů Spojených států legální. Ale ty zákony pro Strahu moc neznamenal. Jistě, žil pod nimi. Ale nebyly to jeho zákony. Celý ten podivný statistický proces počítání čumáků, kterým Velcí Ošklivci v USA vybírali své zákonodárce, mu vždycky připadal absurdní. Citově stále tíhl k pravidlům dobytelské flotily, a podle nich bylo požívání zázvoru trestné.

Když ta rostlina začala působit, odešel za Velkým Ošklivcem do předního pokoje. Řidič odložil rozečtený magazín a vypadal poněkud překvapeně, že má se Strahou co do činění tak brzy. „JViohu vám s něčím pomoci, kapitáne?“ zeptal se.

„Ano,“ odpověděl Straha. „Můžete mi říct, který čumák si hodláte vybrat v nadcházejícím sčítání čumáků pro vůdce vašeho ne-impéria?“

„Oh, myslím, že budu znovu volit presidenta Warrena,“ odpověděl řidič anglicky.

Straha mu neměl za zlé, že změnil jazyk; řeč Velkých Ošklivců se lépe hodila k diskusi o tomto jejich podivném, každé čtyři roky se opakujícím rituálu. Bývalý kapitán se zeptal, rovněž anglicky: „A proč?“

„No, zemi se daří dobře, nebo ještě lépe než dobře,“ řekl Tosevan. „Warren se postaral, abychom byli silní, a mně se líbí to, jak jedná s Rasou. U nás se říká: neměňte koně uprostřed brodu. Tak si myslím, že bude nejlepší, když bude zemi dál řídit on.“

To znělo rozumně a konzervativně. Toto by klidně mohl říci i muž Rasy. Tak jako by Velký Ošklivec zvedl ukazovák, Straha vymrštil jazyk. „Ale co když Warren prohraje? Co když většina amerických Tosevanů zvolí toho druhého muže, toho ... Humphreyho?“

„Humphreyho,“ opravil ho řidič. Jeho povzdech zazněl jako povzdech muže Rasy. „Tak ho zvolí, to je všechno. Pak se stane prezidentem Humphrey, a my všichni doufáme, že bude stejně dobrým prezidentem jak byl Warren. Podporoval bych ho. Poslouchal bych rozkazy. Musel bych to dělat.“

„Ale pořád byste si myslel, že ten druhý muž, ten který vám vládne teď, by tu práci dělal lépe,“ trval na svém Straha.

„Ano, pravděpodobně ano,“ řekl řidič.

„Tak proč byste měl poslouchat Humphreyho?“ Straha si dal záležet, aby to jméno vyslovil dobře.

„Protože ho volilo víc lidí než Warrena,“ odpověděl Velký Ošklivec. „O tom jsme se už bavili, kapitáne. Pro nás je vláda důležitější než jména lidí, kteří sedí nahoře.“

„Šílenství,“ řekl Straha s přesvědčením. „Co by se stalo, kdyby se velký počet amerických Tosevanů rozhodl, že se jim nelíbí, jak sčítání čumáků - eh, tedy volby - dopadly, a odmítli by poslouchat muže, který byl vybrán?“

K jeho překvapení řidič odpověděl: „Popravdě řečeno, to se jednou stalo. Bylo to před sto lety.“

„Oh? A jak to dopadlo?“ zeptal se Straha.

„Říkalo se tomu občanská válka,“ řekl řidič. „Možná jste si všiml některých našich výročních obřadů, které se v této souvislosti odehrávají.“ Straha udělal zamítavé gesto. Spousta věcí kolem něho ho mýjela, aniž by si jich všiml. Řidič pokrčil rameny a řekl: „No, ať jste si toho všiml nebo ne, ta válka nám způsobila takové škody, že už nikdy spolu nebudeme bojovat kvůli volbám.“

Tak Velcí Ošklivci se dokázali učít z historie. Straha by na to nebyl býval vsázel. Tosevané byli velmi zdatní technicky; kdyby nebyli, tato planeta by už byla pevnou součástí Impéria. Ale když přiletěla dobytelská flotila, dělali co mohli, aby se zničili navzájem.

Strahu napadlo, co by se stalo, kdyby Rasa počkala ještě dalších pár set let, než by sem vyslala dobytelskou flotilu. Velcí Ošklivci už pracovali na bombách z výbušného kovu. Možná by byli spáchali sebevraždu. Nebo možná, přemítal Straha nešťastně, by ani jediná loď dobytelské flotily nedokázala přistát na Tosevu 3.

Zázvor z něho začal vyprchávat. Stejně i euforie, kterou sebou přinášel. V takové chvíli nebylo těžké dospět k představě Rasy, chycené do léčky obávanými Velkými Ošklivci. Mohlo se to docela dobře stát, jak situace ukazovala.

„Ještě něco, kapitáne?“ Řidič se vrátil k jazyku Rasy, neklamná známka, že považuje rozhovor o sčítání čumáků za skončený.

„Ne, nic,“ odpověděl Straha. „Můžete se vrátit ke svému čtení. Co je to za publikaci?“

Podle toho, jak řidič zaváhal, Straha poznal, že zasáhl citlivé místo. Myslel si, že ví jaké. Samozřejmě, když mu řidič magazin ukázal, zjistil, že je to jeden z těch, které zobrazují svlečené ženy Velkých Ošklivců.

„Nevadí, když si dráždíte své pářící nutkání, když to není na překážku vašim ostatním povinnostem, a to, zdá se, není,“ řekl Straha.

Navzdory tomuto ujištění řidič zavřel magazin a neotevřel ho, dokud byl Straha v místnosti. Otevřeně se oddávat své sexualitě ho uvádělo do stejných rozpaků jako Strahu požívat před ním zázvor. Ačkoli byli v mnoha směrech odlišní, některé věci spolu Velcí Ošklivci a Rasa sdíleli.

Straha řekl: „Nevadí. Nechám vás o samotě. A nebudu vám vyčítat, že vy nejste ochoten poskytnout mi totéž privilegium.“

„Kapitáne, má práce je starat se v první řadě o vaše bezpečí, a v druhé řadě o vaši spokojenost,“ odpověděl řidič. „Je pro mě mnohem těžší starat se o vaši bezpečnost, když nevím, kde jste a co děláte.“

„Ale bylo by pro vás mnohem snazší, kdybyste se za těchto okolností staral raději o moji spokojenost,“ řekl Straha. Řidič jen pokrčil rameny. Měl své vlastní priority. Ocitoval je bývalému kapitánovi. A Straha, ať se mu to líbilo nebo ne, byl jimi spoután: další z rozkoší exilu.

Hádka s Heinrichem Himmlerem nevynesla Felless vyhoštění z Reichu. S nechutí dospěla k závěru, že nic, co by udělala, jí odsud nepomůže. Správný postoj za těchto okolností byl stáhnout se do sebe a dělat svou práci v Norimberku jak nejlépe dovedla.

Felless se přemáhala starala o správný postoj. Měla chmurnou jistotu, že by mohla dělat svou práci bez jediné chyby příštích sto let, a Veffani by stále odmítal její transfer na hvězdnou loď nebo i do jiného tosevanského ne-impéria. A nemohla si ani stěžovat v Káhiře na takové zacházení - po tom, co se s ní několik vedoucích úředníků z administrativního střediska Rasy na Tosevu 3 spářilo ve vyslancově zasedací místnosti.

Mezi Velkými Ošklivci vytvářelo páření citové pouta. Zdálo se, že všechno, co vytváří u Rasy, je nelibost a pohoršení, zvláště když šlo o mimosezónní, zázvorem stimulované páření. Felless si povzddechla. Ještě že nepotřebovala důvod přát si, aby byla Tosevankou.

To, co potřebovala, byla další dávka zázvoru. Ta touha v ní hlodala jako svědění hluboko pod šupinami, kde se nemohla poškrábat. Ve stole měla několik dávek. Boj, který sváděla, nebyl o to, aby se zdržela požívání zázvoru. Byl o to, aby dokázala počkat, až k tomu bude nejvhodnější příležitost, aby nevzrušovala muže svými feromony, kdyby musela vyjít ze své pracovny.

Byl to také prohraný boj. Její oční výčnělky neustále sklouzávaly od monitoru k zásuvce stolu, kde měla ukrytý zázvor. Nejsi nic než narkoman, závislý na mizerné tosevanské rostlině, říkala si přísně. To by ji mělo přimět, aby se styděla. Když začala brát zázvor, nejdříve se styděla. Teď už ne. Teď věděla, že toto prohlášení je pouhým konstatováním skutečnosti.

Stejně jako oční výčnělky, otočilo se i její křeslo. Než si plně uvědomila, co dělá, otočila křeslo od stolku s počítačem k psacímu stolu. Právě začala vstávat, když zasyčel telefonní obvod počítače.

Otočila se zpět a v jejím vlastním zasyčení se mísila frustrace a úleva. „Zdravím vás,“ řekla, a pak, když uviděla na obrazovce Veffaniho: „Zdravím vás, nadřizený pane.“

„Ajá zdravím vás, starší výzkumnice,“ odvětil vyslanec Rasy v Reichu. „Přijďte okamžitě do mé pracovny.“

„Bude vykonáno,“ řekla Felless, a přerušila spojení. Když bude zaneprázdněná, dokáže odpoutat svou mysl - nebo část své mysli - od své touhy. Kdyby byl Veffani zavolal o chvíli později, měla by na krku další skandál.

Možná to zavolání byla zkouška. Pokud ano, tak jí prošla. Prošla podobnými zkouškami už předtím. Kdyby jich absolvovala dost... tak by se stejně nic nezměnilo. Veffani jí řekl zcela jasně, že ji nenechá odejít, ať udělá cokoli. Stejně jako onoho neblahého dne, kdy si ji vyslanec zavolal poté, co si vzala dávku, potkala na chodbě Slomikka. Vědecký důstojník k ní obrátil jeden oční výčnělek, nepochybně zvědavý, jestli k němu nedosáhnou její feromony. Když se to nestalo, pokračoval v cestě. Felless měla pocit, jako by dobyla nějakého skrytého vítězství.

Veffaniho sekretářka, žena z kolonizační flotily feromony nevnímala. Přesto, po Fellessině předchozím fiasku, byla opatrná. „Doufám, že nebude žádný problém, když za ním půjdete?“ řekla.

„Žádný,“ řekla Felless a prošla rychle kolem sekretářky, aby jí nedala příležitost k dalším poznámkám.

Veffani k ní otočil jeden oční výčnělek. „Zdravím vás, starší výzkumnice. Jste tady chvályhodně brzy.“

„Děkuji vám, vyslanče.“ Felless se snažila krotit svůj temperament. Nic, co tady udělá, jí nevynesie pochvalu, a ona to příliš dobře věděla. „Jak mohu posloužit Rase?“

Když Veffani přímo neodpověděl, začala se v ní probouzet naděje. Konečně řekl: „Jak bezpochyby víte, byla jste považována za vedoucího odborníka kolonizační flotily na cizí rasy, když se vaše flotila vypravila z Domova.“

Felless udělala souhlasné gesto. „Ano, nadřizený pane. Nevěděla jsem, jak mnoho z mého školení bude na Tosevu 3 užitečné.“

„Tento svět překvapil nás všechny,“ řekl Veffani. „Nicméně to, k čemu se chci dostat, je skutečnost, že admirál Reffet vás stále považuje za vedoucího odborníka na Velké Ošklivce, bez ohledu na to, jak málo si toto hodnocení zasluhujete ve srovnání s různými muži z dobytelské flotily.“

Nyní v ní naděje vzrostla. Protože byl sám admirál, Reffet mohl zrušit rozhodnutí Atvara a mužů z dobytelské flotily - i Veffaniho. Mohl by ... za předpokladu, že by chtěl. Felless musela potlačit chvění hlasu, když se zeptala: „Co ode mě žádá Vznesený pán flotily?“

„To vám nemohu říct, protože mě nikdo neinformoval.“ Veffani nebyl moc rád, že jí to musel říct. Pokračoval:

„Admirálův zástupce, jistý Faparz, přiletí raketoplánem, aby vás informoval osobně. Má přiletět dnes večer.“

„Raketoplánem?“ Felless věděla, že to zaznělo velmi překvapeně, ale to jí mohl Veffani mít sotva za zlé. „Proč se se mnou raději nespojí telefonicky nebo pomocí elektronické zprávy?“

„Na to vám mohu odpovědět,“ řekl Veffani. „Ti prokletí němečtí Tosevané začínají být až příliš dobří v odposlouchávání a dekódování našich signálů. A nejsou jediní, že? Nevzpomínáte si, jak jste mi říkala, že se nějakému americkému Velkému Ošklivci podařilo nějaký čas vydávat za muže Rasy na naší počítačové síti?“

„Ano, nadřizený pane, to je správné.“ Felless pocítila další osten žárlivosti na Ttomalsse, který - pro změnu - neměl co dělat s tím, že se mu podařilo uniknout z Německa. Jeho projekt s tím tosevanským mládětem stále přinášel slušné dividendy. Felless možná uvažovala o něčem podobném, ale Ttomals, který přiletěl s dobytelskou flotilou, měl proti ní obrovský náskok ... stejně jako ve všech záležitostech, týkajících se Tosevanů. Přinutila své myšlenky vrátit se k záležitosti, která byla závaly od monitoru k zásuvce stolu, kde měla ukrytý zázvor. Nejsi nic než narkoman, závislý na mizerné tosevanské rostlině, říkala si přísně. To by ji mělo přimět, aby se styděla. Když začala brát zázvor, nejdříve se styděla. Teď už ne. Teď věděla, že toto prohlášení je pouhým konstatováním skutečnosti.

Stejně jako oční výčnělky, otočilo se i její křeslo. Než si j plně uvědomila, co dělá, otočila křeslo od stolku s počítačem k psacímu stolu. Právě začala vstávat, když zasyčel telefonní obvod počítače.

Otočila se zpět a v jejím vlastním zasyčení se mísila frustrace a úleva. „Zdravím vás,“ řekla, a pak, když uviděla na obrazovce Veffaniho: „Zdravím vás, nadřizený pane.“

„A já zdravím vás, starší výzkumnice,“ odvětil vyslanec Rasy v Reichu. „Přijďte okamžitě do mé pracovny.“

„Bude vykonáno,“ řekla Felless, a přerušila spojení. Když bude zaneprázdněná, dokáže odpoutat svou mysl - nebo část své mysli - od své touhy. Kdyby byl Veffani zavolal o chvíli později, měla by na krku další skandál.

Možná to zavolání byla zkouška. Pokud ano, tak jí prošla. Prošla podobnými zkouškami už předtím. Kdyby jich absolvovala dost... tak by se stejně nic nezměnilo. Veffani jí řekl zcela jasně, zeji nenechá odejít, ať udělá cokoli.

Stejně jako onoho neblahého dne, kdy si ji vyslanec zavolal poté, co si vzala dávku, potkala na chodbě Slomikka.

Vědecký důstojník k ní obrátil jeden oční výčnělek, nepochybně zvědavý, jestli k němu nedosáhnou její feromony.

Když se to nestalo, pokračoval v cestě. Felless měla pocit, jako by dobytla nějakého skrytého vítězství.

Veffaniho sekretářka, žena z kolonizační flotily feromony nevnímala. Přesto, po Fellessině předchozím fiasku, byla opatrná. „Doufám, že nebude žádný problém, když za ním půjdete?“ řekla.

„Žádný,“ řekla Felless a prošla rychle kolem sekretářky, aby jí nedala příležitost k dalším poznámkám.

Veffani kní otočil jeden oční výčnělek. „Zdravím vás, starší výzkumnice. Jste tady chvályhodně brzy.“

„Děkuji vám, vyslanče.“ Felless se snažila krotit svůj temperament. Nic, co tady udělá, jí nevynesie pochvalu, a ona to příliš dobře věděla. „Jak mohu posloužit Rase?“

Když Veffani přímo neodpověděl, začala se v ní probouzet naděje. Konečně řekl: „Jak bezpochyby víte, byla jste považována za vedoucího odborníka kolonizační flotily na cizí rasy, když se vaše flotila vypravila z Domova.“

Felless udělala souhlasné gesto. „Ano, nadřizený pane. Nevěděla jsem, jak mnoho z mého školení bude na Tosevu 3 neúčinné.“

„Tento svět překvapil nás všechny,“ řekl Veffani. „Niméně to, k čemu se chci dostat, je skutečnost, že admirál Reffet vás stále považuje za vedoucího odborníka na Velké Ošklivce, bez ohledu na to, jak málo si toto hodnocení zaslужujete ve srovnání s různými muži z dobytelské flotily.“

Nyní v ní naděje vzrostla. Protože byl sám admirál, Reffet mohl zrušit rozhodnutí Atvara a mužů z dobytelské flotily - i Veffaniho. Mohl by ... za předpokladu, že by chtěl. Felless musela potlačit chvění hlasu, když se zeptala: „Co ode mě žádá Vznesený pán flotily?“

„To vám nemohu říct, protože mě nikdo neinformoval.“ Veffani nebyl moc rád, že jí to musel říct. Pokračoval:

„Admirálův zástupce, jistý Faparz, přiletí raketoplánem, aby vás informoval osobně. Má přiletět dnes večer.“

„Raketoplánem?“ Felless věděla, že to zaznělo velmi překvapeně, ale to jí mohl Veffani mít sotva za zlé. „Proč se se mnou raději nespojí telefonicky nebo pomocí elektronické zprávy?“

„Na to vám mohu odpovědět,“ řekl Veffani. „Ti prokletí němečtí Tosevané začínají být až příliš dobří v odposlouchávání a dekódování našich signálů. A nejsou jediní, že? Nevzpomínáte si, jak jste mi říkala, že se nějakému americkému Velkému Ošklivci podařilo nějaký čas vydávat za muže Rasy na naší počítačové síti?“

„Ano, nadřizený pane, to je správné.“ Felless pocítila další osten žárlivosti na Ttomalsse, který - pro změnu - neměl co dělat s tím, že se mu podařilo uniknout z Německa. Jeho projekt s tím tosevanským mládětem stále přinášel slušné dividendy. Felless možná uvažovala o něčem podobném, ale Ttomals, který přiletěl s dobytelskou flotilou, měl proti ní obrovský náskok ... stejně jako ve všech záležitostech, týkajících se Tosevanů. Přinutila své myšlenky vrátit se k záležitosti, která byla bezprostředně před ní. „Takže zpráva, kterou mi Faparz má tlumočit, je jedna z těch, u nichž záleží na bezpečnosti?“

„Řekl bych, že ano,“ odpověděl Veffani. „Mohu vám nabídnout jednu radu, starší výzkumnice?“

„Myslím, že vím, co se mi chystáte říct,“ odvětila Felless.

„Povinnost vyžaduje, abych vám to stejně řekl.“ Nebyla to vlastně ani povinnost. Veffani vypadal, jako by se dobře bavil. „Neberte si mezitím žádný zázvor. Faparz není Velký Ošklivec, a nezákáte si jeho přízeň proto, že se s ním budete pářit. Pravděpodobnější je opak.“

„Věřte mi, nadřizený pane, tohle chápu,“ řekla Felless upjatě. Toužila po zázvoru, a tento večer obzvlášť. Ale vyslanec měl nepochybně pravdu, i když dával najevo příliš velké potěšení z toho, zeji mohl omazat čumák v její vlastní hanbě.

„Ve vašem zájmu doufám, že ano,“ řekl nyní. „Jinak by váš trest pokračoval, a podle mého názoru zaslouženě. To se vám podaří, jestli se ponížíte před zástupcem admirála kolonizační flotily stejně jako před muži z dobytelské flotily.“

Felless se snažila skrýt svůj hněv a nelibost, které zčásti pramenily z toho, že měl Veffani pravdu. Vyslanec pokračoval: „Můžete Jít.“

„Děkuji vám nadřizený pane.“ Felless necítila ani za mák vděčnosti, ale i Velcí Ošklivci si uvědomili, jak pokrytectví promazává kola společenských vztahů. Spěšně odešla dřív, než jí Veffani mohl poskytnout nějakou další pichlavou

radu.

Jak měla ve zvyku, stáhla se do své pracovny. To se ukázalo jako chyba; její oční výčnělky se okamžitě stočily k zásuvce, kde uchovávala své vzácné lahvičky se zázvorem. Ale odejít z pracovny by znamenalo přidružit se ke zbytku osazenstva vyslanectví, z nichž většina byli příslušníci dobytelské flotily, a většinou ji považovali za stejně neúčinnou jako Veffani. S výjimkou případů, kdy si vezmu závor, pomyslela si. Pak mě považují za užitečnou, ale ne tak, aby mě potom měli rádi a vážili si mě.

Všechno to dávalo dokonalý smysl ... v její mysli. Ale právě se chystala dát si dávku, když ji Veffani zavolal do své pracovny. Bez ohledu na to, co si myslela, její tělo toužilo po závoru. Dávalo jí to na vědomí, a velmi jednoznačně.

Každý okamžik jí připadal jako věčnost. Chtěla zavolat Veffanimu a zeptat se ho, kdy přesně má Faparz přijet, ale ovládla se. Vyslanec by jistě pochopil, proč se ptá: pochopil by to a opovrhoval by jí ještě víc.

Trásla se zoufalou touhou po závoru, když zasyčel interkom u dveří. „Vstupte,“ zavolala, a muž, čekající na chodbě vešel dovnitř.

„Zdravím vás, starší výzkumnice,“ řekl Faparz. Tělní kresbu na jedné straně trupu ajedné paži měl prostší než Felless. Ta na druhé straně byla ta nejzdravější, jaká se na Tosevu 3 nebo v jeho okolí vyskytovala.

„Zdravím vás, admirálův pobočník,“ řekla Felless. Veffani jí neřekl, že Reffet posílá svého pobočníka, a Felless to neočekávala. Možná to vyslanec nevěděl. Ale možná, že doufal, že si vezme dávku a dostane se kvůli ní do dalších potíží. Nu, nedostala se. Hrdost jí pomohla bojovat se svou touhou po té tosevanské rostlině - každopádně alespoň trochu. „Jak mohu posloužit veliteli kolonizační flotily?“

„Snažíme se učinit kolonizaci účinnější a bezpečně ji rozšířit na širší oblasti Tosevu 3,“ odvětil Faparz. „Vaše náhledy na tento proces budou cenné a nanejvýš vítané.“

„Udělám samozřejmě co mohu, abych napomohla tomuto úsilí,“ řekla Felless. „Jedna věc, která mě napadá, je použití našich vlastních zvířat k tomu, aby učinila části Tosevu 3 podobnějšími Domovu. S tím se už, jak jsem vyrozuměla, neformálně začalo. Vněst do toho systém by mohlo vést k dobrým výsledkům.“

„Souhlasím,“ řekl Faparz. „Ten návrh už padl, a je pravděpodobné, že bude realizován.“ Felless skryla své zklamání. Ale Reffetův pobočník pokračoval: „To je právě ten druh nápadů, které potřebujeme a hledáme. To, že jste s něčím takovým přišla obratem, jen ukazuje, že pro náš projekt budete cenným přínosem.“

„Ať na vás duchové Císařů minulosti hledí laskavě za tuto chválu!“ zvolala Felless. Pak její vlastní duchové zesmutněli, skoro jako by z jejího systému. „Ale musím vám říci, admirálův pobočník, že odvolat mě z Reichu bude možná obtížné. Vyslanec Veffani si ... vytvořil jakousi averzi vůči mně, a přeje si, abych zůstala tady pracovat mezi Velkými Ošklivci.“

„Jsem si vědom povahy té, eh, averze,“ řekl Faparz strojeně, a Fellessini duchové spadli až někam dolů. Pak Reffetův pobočník pokračoval: „Ale myslím si, že vyslance dokážeme přesvědčit. Část toho výzkumu bude probíhat na konzulátu, který - i když je na území Reichu - je relativně blízko území, kde vládne Rasa, a podnebí tam je určitě příjemnější než na tomto mizerném, studeném, mokrém, mlhavém místě.“

„Jestli mi nabízíte nové přidělení, nadřízený pane, vděčně přijímám.“ Felless musela spolknout zdůrazňovací zakašlání, kterým by dala najevo, jak moc je ráda. Teď se cítila skoro tak, jako by si dala dávku závoru, kterou si zakázala, když na Fa-parze čekala. Ať ji on - nebo Reffet - pošlou kamkoli, určitě to nemůže být horší než Norimberk. O tom neměla žádné pochyby.

Podplukovník Johannes Drucker se vznášel v beztlžném stavu v Kdthe, horním návratovém stupni A-45, která ho vynesla z Peenemünde na oběžnou dráhu. Byl rád, že je pár set kilometrů nad počasím, ještě raději než obvykle: kvůli mlze nad Baltem byl jeho start dvakrát odložen. Tady v kosmu se ještě stále cítil jako muž, sloužící své zemi. Dole se spíš cítil jako muž, kterého jeho země chce dostat.

Jemně poklepal na přístrojovou desku. Spousta letců pojmenovala své návratové stupně po svých manželkách nebo milenkách. Ale kolik z těch manželek a milenek bylo ze čtvrtiny Židovkou? Dobrá, nikdo se ho nepokusil přimět, aby změnil jméno svého návratového stupně. To něco znamenalo, i když zase ne tak moc. Protože gestapo muselo Kathe pustit, možná se oficiální názor ustálil na tom, že v sobě ve skutečnosti nemohla mít vůbec žádnou židovskou krev. Nebo si toho prostě mocní až dodnes nevšimli, a technici s konví barvy budou čekat, až Drucker přistane.

Neměl chuť o tom přemýšlet. Neměl chuť přemýšlet o čemkoli podobném. Místo toho vyhlédl ven. Někde tam, daleko za pásem asteroidů za oběžnou dráhou Marsu, Američané na palubě Lewise a Clarka dělali ... co? To Drucker nevěděl. Nevěděl to ani nikdo jiný ve Velkoněmecké říši.

Věděl jen jedno - že Američanům strašně závidí. Dostali se tam ve skutečné kosmické lodi, ne pouze v přerostlé prs-kavce, jako byla ta, která na oběžnou dráhu vynesla jeho. „Měli jsme to taky dokázat,“ zamumlal. Za války proti Ještěrům mělo Německo v raketové technice náskok před Spojenými státy. Připadalo mu divné, že Reich promrhal svůj náskok.

Jeho pohled teď vypadal hladově, stejně hladově jako pohled vlků, kteří se v zimě plížili kolem Peenemünde. Američané učinili velký krok k sestrojení skutečné hvězdné lodi. Kdyby měl takové lodi Reich, Ještěři by se začali trást strachem. Kdyby měl Reich hvězdné lodi, staly by se z nich zbraně odvety,27 a Rasa to musela vědět. Rádio se s praskotem probudilo k životu: „Německá kosmická loď, okamžitě se ohlaste!“

To byl, samozřejmě, Ještěr. Žádný člověk by nebyl tak arogantní. Žádný lidský národ by si nedovolil být tak arogantní vůči Velkoněmecké říši. Ale Rasa si to mohla dovolit. Jakkoli byl Reich silný, Rasa byla silnější. Při každém letu do vesmíru si Drucker uvědomoval tuto nepřijemnou skutečnost.

„Potvrzuji,“ řekl, používaje jazyka Rasy. Někteří z Ještěrů, s kterými měl éterem co do činění by byli tak zdvořilí, že by mu řekli: Zdravím vás. Tento radista k nim však nepatřil.

„Vaše oběžná dráha je pro nás přijatelná,“ řekl Ještěr úsečně.

„To mi ulevilo na duši,“ odpověděl Drucker. Byla v tom směs sarkasmu a pravdy. Ještěři na něho mířili. Byli připraveni zlikvidovat Kathe při jakékoli odchylce od předem ohlášené oběžné dráhy.

„Tak koukejte, abyste zůstal tam, kde máte být,“ řekl Ještěř. „Končím.“

Drucker se zachechtal „Ten Schweinhund mi ani nenechal poslední slovo.“ Znovu se zasmál. „Nejspíš to byla ženská Rasy.“ Uvědomil si, že skutečná Kathe by ho za ten závěr odměnila št'ouchancem do žeber. Nejspíš by si ho také zasloužil.

Podíval se raději na Zemi pod sebou. Právě se pohyboval nad západním Pacifikem; dole se chystal ošklivý hurikán, který s největší pravděpodobností zasáhne Japonsko a Čínu. Američané, Reich a Rasa prodávali fotografie ze svých meteorologických satelitů zemím, které neměly své vlastní družice. Když byl Drucker malý chlapec, lidé byli vydáni počasí na milost a nemilost. To vlastně platilo pořád, i když už ne do té míry.

Dole okolo rovníku se Kathe řítla rychlostí vyšší než 27.000 km za hodinu. Ta rychlost se zdála vysoká, ale nestačila k opuštění oběžné dráhy kolem Země, nemluvě už vůbec o letu ke hvězdám.²⁸ Teď to Druckerovi vadilo víc nežli obvykle. On se chtěl dostat do sluneční soustavy, chtěl to, a nepodařilo se mu to. Německé kosmické lodě se dokázaly dostat na Mars. Ale on nebyl na palubě žádné z nich. A byly to jen rakety, sotva o mnoho silnější než A-45, která ho vynesla na oběžnou dráhu.

„Německá kosmická loď! Voláme německou kosmickou loď!“ Další naléhavý signál, tentokrát v němčině.

„Zde Kathe, s Druckerem na palubě,“ řekl. „Jak to jde, Hermanne Goringu?“

„Docela dobře,“ odpověděl radista na palubě německé kosmické stanice. „A jak vy?“

„Není to zlé,“ řekl Drucker. „A kdy se seberete a odletíte do kosmu?“

„Vyhovovalo by vám pozítří?“ Radista se zasmál. Stejně i Drucker. Nahoře nad nimi by si nějaký Ještěř, odposlouchávající jejich vysílání, pravděpodobně začal rvát vlasy, kdyby nějaké měl.

„Pozítří by mi vůbec nevyhovovalo,“ řekl Drucker, „protože pak bych nemohl být na palubě s vámi, a to bych byl velmi rád.“

„To vám nevyčítám,“ řekl radista. „Tady není hranic. Když jsou tam Američané, měli bychom raději udělat totéž.“

„Nejen Američané,“ řekl Drucker, a víc neřekl. Ještěři už věděli, že jim Reich nedůvěřuje. Pokud šlo o to, ta nedůvěra byla na obou stranách, a nepochybně oprávněná.

Drucker jen uvažoval, jak brzy Hermann Goring skutečně opustí oběžnou dráhu a vydá se za něčím cennějším. Dříve nebo později k tomu dojde, jestli Američané nezapálili oheň poc kosmickým programem Reichu - tím si byl jist. Byl si tak jist že Ještěři budou zděšení, když nebude jeden, nýbrž dva po zemské národy na cestě k získání skutečné hvězdné lodi.

O chvíli později proletěl asi dvacet kilometrů pod německou kosmickou stanicí. Čočkami Zeissova dalekohledu se zdál; téměř na dosah ruky. Práce na její přeměně v kosmickou loď pokračovaly mnohem plynuleji než u Američanů. Jenže oni dr zeli v tajnosti to, co dělali, zatímco Reich si s tím nedělal žádné starosti. Jestli se to Ještěřům nelíbilo, mohli začít válku. Takový byl každopádně Himmlerův postoj.

Hákové kříže na kosmické stanici byly dost veliké, aby je bylo snadno vidět. Druckera napadlo, jestli by dokázal přečíst i Goringovo jméno nad nimi, ale to nedokázal. Drucker se zachechtal. Dole na Zemi působil Reichsmarschall jako špatný vtip, pohroma Luftwaffe a lokaj Wehrmachtu a SS. Ale jeho jméno se dostane dál, než si tlustý, drogám propadlý zakladatel německého letectva dokázal kdy představit.

A Ještěři nemohli zakázat německé kosmické lodi letět tam, kam Američané už odletěli. To by znamenalo problém, veliký problém. To by mohlo znamenat i válku.

Za starých časů, když bojoval proti Ještěřům jako řidič v tanku, by byl Drucker dal ruku za to, aby ovládal takovou palebnou sílu, jakou měl k dispozici nyní. Tenkrát byl tak neozbrojený - a teď a tady byl také vlastně neozbrojený. Vzdychl. Ještěři měli víc a lepších zbraní. Ale Reich jim mohl uškodit. To byla podstata německé zahraniční politiky. A on, Johannes Drucker, jim mohl uškodit svými střelami s jadernými hlavicemi.

Doufal, že nebude muset. Určitě by ho smetli z oblohy vzápětí po tom, co by své střely odpálil. Nemyslel na to, že by se ho mohli pokusit sundat předtím, než by mohl své střely odpálit. Zaútočili na Zemi, aniž by byli vyprovokováni, ale od konce války se žádného nevyprovokovaného útoku nedopustili.

Možná proto byli důvěryhodnější než lidské bytosti. Možná byli jen naivnější. Co z toho platilo, na to Drucker nikdy nepřišel.

Jeho rádio s praskotem ožilo. „Spojovací loď Hoth kosmickému plavidlu Kathe. Naléhavé. Ohlase se.“

„Potvrzuji,“ řekl Drucker. „Was ist los, Hoth?“ Spojovací loď dole v jižním Atlantiku udržovala spojení kosmické lodi s Reichem, i když nebyly v dosahu přímého rádiového spojení. Všechny lidské mocnosti, létající do kosmu, používaly spojovací lodě. Ještěři to dělat nemuseli.

„Naléhavý přehled zpráv,“ odpověděl radista tam dole. „Spust' te.“ Drucker se pokusil skrýt své vzrušení. Ale jeho nadřazení by ho jistě neposlali do boje přehledem zpráv ... snad.

Radista, který zjevně četl text, který měl před sebou, řekl: „Rádio Norimberk oznámilo smrt Heinricha Himmlera, kancléře Velkoněmecké říše. Kancléře, plníciho do posledního dechu své povinnosti, postihla koronární trombóza. Ještě nebylo určeno datum jeho pohřbu, ani nebyl jmenován jeho nástupce.“

„Gott im Himmel,“ zašeptal Drucker. Teď se věci v Norimberku dají do pohybu. Ještě víc než před ním Hitler, Himmler byl silný proto, že nedovolil nikomu kolem sebe mít nějakou sílu. Nebyl jmenován nástupce, to byl pravděpodobně elegantní opis zuřivého boje o nástupnictví, který nepochybně vypukl.

„Slyšel jste to, Keithe?“ zeptal se radista. „Slyšel,“ odpověděl Drucker. Toto je určitě nejbezpečnější místo, které jsem mohl najít, pomyslel si. Málem to řekl nahlas, ale to by byla hloupost.

A pak ten chlapík dole řekl: „Být pár tisíc kilometrů daleko od toho, když si velcí hlavouni vjedou do vlasů, to není tak

špatné, co?“

„To je nejspíš pravda,“ řekl Drucker. „No, já rozkazy nevydávám. Já je jenom plním. Ať bude nový Fuhrer kdokoli, řekne mi, co mám udělat, a já to udělám. Tak to prostě chodí.“

Někdo na palubě Hotha nepochybně nahrával každé slovo, které vyslovil. Gestapo si ten záznam nepochybně poslechne, aby se ujistilo, že je náležitě loajální k Reichu a Ljeho Fuhrerovi, ať jím nakonec bude kdokoli. To Drucker věděl. Nebyl žádný hlupák. Také věděl, že o jeho loajalitě existují pochyby.

To znamenalo, že musel být zvlášť opatrný, aby říkal pouze správné věci.

A radista na palubě Hotha řekl: „Tak to, samozřejmě, cítíme my všichni. Naše loajalita patří státu, ne nějakému jedinci.“ I on řekl pouze správné a ctihodné věci. A Drucker ještě přihodil pod kotel: „Ano, tak je to. Tak to má být.“

Když signál z Hotha v důsledku jeho pohybu po oběžné dráze zeslábl a ztratil se, napadlo ho, kdo to převezme po starém a neoplakávaném (přinejmenším jím) Heinrichu Himmlerovi. SS budou přirozeně mít svého kandidáta. Stejně tak Wehrmacht. A Josef Goebbels, který to nakrátko převzal po Hitlerovi, když zemřel, učiní jistě další pokus zmocnit se vlády v Reichu. Možná budou i jiní adepti. Drucker se vždycky snažil pokud možno si nevšímat politiky. Možná to byla chyba. Politika nyní stále víc ovlivňovala jeho život. Jeho oběžná dráha ho nyní nesla směrem k Reichu. Až jeho cesta skončí, bude už pravděpodobně po všem.

Vjačeslav Molotov se cítil usouzen. Cítil se tak často, zvlášť od té doby, kdy ho maršál Žukov zachránil, když potlačil Berijův pokus o převrat. Znervózňovaly ho i každé americké presidentské volby. Vyhledka na to, že bude muset každé čtyři roky jednat s novým mužem, by stačila, aby znervóznila každého, zvlášť když ten muž mohl dát příkaz k zahájení atomové války. Ale zdálo se pravděpodobné, že Warren Humphreyho porazí, což Molotova poněkud uklidňovalo.

Nyní však zemřel Himmler. Molotov to od německého vůdce považoval za krajní neuváženost. Himmler byl parchant, o tom nebylo pochyb. Ale vcelku (když by se nechal stranou jeho nedávný neúspěšný pokus, pokud se týkalo Polska) to byl předvídatelný parchant. Kdo dokáže posadit svůj zadek do křesla, které doposud okupoval?

S jakým šilencem budu mít co do činění příště? kladl si v duchu Molotov otázku. Američtí presidentští kandidáti alespoň předem řekli, jakou politiku hodlají sledovat, když budou zvoleni. S takovým člověkem se dalo plánovat do budoucna. Ale jediná kvalifikace na Fuhrera, jak to viděl Molotov, byl rychlý a ostrý nůž.

Nehodlal se ovšem zabývat systémem nástupnictví ve Velkoněmecké říši. On považoval za samozřejmý systém, který panoval v jeho vlastní zemi.

Do jeho pracovny nahlédl tajemník. „Soudruhu generální tajemníku, je zde ministr zahraničí. Má s vámi schůzku v deset hodin.“

Jako obvykle, Molotov pohlédl na hodiny na zdi. Gromyko byl přesný. Vždycky byl přesný. Jen málo sovětských úředníků ho v tom napodobovalo. Navzdory dvěma generacím sovětské disciplíny se zdálo, že většina Rusů není schopná brát pojem přesného času vážně. „Pošlete ho dál, Petře Maximoviči,“ řekl Molotov.

Gromyko, s kamenným výrazem jako obvykle, prošel kolem tajemníka a vstoupil do Molotovovy pracovny. Naklonil se přes stůl, aby si s Molotovem potřásl rukou. „Zdravstujte, Vjačeslave Michajloviči,“ řekl.

„Ivy buďte zdrav, Andreji Andrejeviči,“ odpověděl Molotov. Pohybem ruky vyzval Gromyka, aby se posadil. Oba si zapálili, Molotov cigaretu ruského stylu s dlouhou papírovou dutinkou, Gromyko americkou cigaretu s filtrem. Po několika tazích Molotov řekl: „Nepochybně dobře víte, proč jsem vás chtěl vidět.“

„Co vás k tomu vede?“ řekl Gromyko s nehybnou tváří. „Německo nás přece nijak nezajímá.“

„Ne, ovšemže ne.“ Molotov nechtěl přenechat ministru zahraničí palmu vítězství v ironii bez boje. „Proč taky, když si nás posledních pár generací Německo nevšímal?“

„I tak.“ Gromyko natáhl ruku a oklepal popel z cigarety do popelníku na Molotovově stole. „Zajímalo by mě, na co se máme těšit?“

„To je důvod, proč jsem s vámi chtěl mluvit,“ odpověděl Molotov. „Vy pozítří poletíte do Norimberka na státní pohřeb. Očekávám vaše dojmy z potenciálních vůdců Německa.“

„Goebbelse známe,“ řekl Gromyko, a Molotov přikývl. „Mansteina³⁰ také známe. Z generálů má největší šanci on. Podle všeho to je schopný člověk.“

Molotov opět přikývl. „Žukov si ho váží,“ řekl. „Jak říkáte, to je také známá veličina.“

„Ale ti esesáci pod Himmlerem...“ Gromykův hlas se vytratil. Zamáčkl cigaretu a zapálil si novou.

„Ano, to je problém,“ souhlasil Molotov. „Žádný z nich neměl příležitost ukázat, co umí, protože Himmler držel moc pevně ve svých rukou. Kdyby se jí zmocnil jeden z nich, kdo ví, jakým směrem by se mohl pustit.“

„Mohlo to být hroší,“ řekl Gromyko. Molotov zvedl tázavě obočí. Ministr zahraničí to vysvětlil. „Ještěři mohli přistát o pár dní dříve. Pak by možná Češi nezabili Heydricha.“

Když to uvážil, Molotov musel přikývnout. „Ano - máte pravdu - ačkoli pochybuji, že by Heydrich čekal, až Himmler zemře přirozenou cestou. Leťte tedy do Norimberka, Andreji Andrejeviči. Zjistěte tam, co se dá, a ohlaste mi to.“

„Provedu, soudruhu generální tajemníku,“ řekl Gromyko. „Doufám, že nacisté počkají se zahájením občanské války, až bude po Himmlerově pohřbu.“

„Ano, to by bylo dobré, že?“ Až po chvíli si Molotov uvědomil, že ministr zahraničí nežertoval. Pohlédl na kouř stoupající z jeho špatně zamáčkuté cigarety. „Skutečně si myslíte, že k tomu dojde?“

„Doufám, že ne,“ odpověděl Gromyko. „Ale v Reichu existuje jen jediný způsob, jak poznat, kdo je silnější: konflikt.“

Když zemřel Hitler, Himmler byl bezesporu nejsilnějším mužem, který zůstal. Kdo je nejsilnější teď, to není tak jasné, což činí boje o nástupnictví pravděpodobnějšími.

„Mohl byste mít pravdu,“ řekl Molotov. Úskoky a intriky ho dostaly po smrti Stalina na vedoucí místo v Sovětském svazu. Napadlo ho, kdo nastoupí po něm, ajak. Ta otázka nebyla bezpředmětná - ani zdaleka ne. Teď uvažoval o podobnostech mezi SSSR a Velkoněmeckou říší. Jeho země neměla o nic lepší formální systém nástupnictví než

Německo. Berijův neúspěšný pokus o převrat to jasně dokázal. Ten neúspěšný převrat také způsobil, že nejpravděpodobnějším Molotovovým nástupcem bude maršál Žukov - zvlášť nemilá vyhlídka pro aparátčika. Gromyko odešel. Molotov si zapálil další cigaretu. Američané i Ještěři tvrdili, že kouření zkracuje život. Protože už překonal sedmdesátku, mohl tomu Molotov těžko uvěřit. Kdyby byl tabák jedovatý, nebyl by už mrtvý? V každém případě měl sklon pochybovat o tom, co tvrdila Rasa nebo USA, už z principu.

Mohl sledovat Himmlerův pohřeb v televizi. V této době spojovacích družic zprávy obléty celý svět, jakmile se staly. Ale nedíval se. Věděl, že nacisté se vyznají v organizaci melodramatických představení. Jak to viděl on, jejich vláda závisela do značné míry na mystifikaci mas prostřednictvím představení tak, aby neměly příležitost uvažovat o svém útlaku nebo o povstání proti němu.

A když se Gromyko vrátil z německého hlavního města, Molotov se nezeptal, jaký byl pohřeb německého Fuhrera. Místo toho přešel rovnou kvěci: „Kdo teď vládne v Norimberku?“

„Vjačeslave Michajloviči, to přesně nevím,“ připustil Gromyko nerad. „Myslím, že to nevědí ani Němci.“

„To není dobré,“ řekl Molotov, což zdaleka nevystihovalo závažnost situace. „Když nikdo nevládne, může se stát cokoli.“ Nebylo to přísloví, ale znělo to tak.

Gromyko to přijal, jak to bylo. „Teď tam mají něco, čemu říkají Výbor osmi. Jsou v něm vojáci, funkcionáři SS a nacistické strany a taky pár Goebbelsových mužů.“

Molotov pohrdavě mlaskl. „To znamená, že se vyhýbají krveprolití, dokud někdo nebude připraven s ním začít.“

„Ovšem,“ souhlasil Gromyko. „Žádný veterán vnitřních bojů v komunistické straně by nepřehlédln takové znamení.“

„Teď máme jednu zajímavou otázku,“ řekl Molotov. „Po-píchneme Němce, dokud jsou slabí a zmatení, nebo je necháme na pokoji, dokud si to mezi sebou nevyřídí?“

„Jestli je popíchneme, můžeme získat výhody, které bychom proti Himmlerovi nedokázali získat,“ řekl ministr zahraničí zamyšleně. „Na druhé straně se nám jen podaří sjednotit členy výboru proti nám nebo vynést jednoho z nich na vrchol.“

Molotov přikývl. Gromyko předložil obě alternativy tak úhledně jako učitel geometrie, dokazující na tabuli nějaký teorém. „Když je necháme na pokoji, zůstanou pravděpodobně de-zorganizovaní déle, než by tomu bylo za jiných okolností. Ale co když z jejich dezorganizace nic nezískáme?“

„Vtom případě alespoň nepodstoupíme riziko konfliktu s nimi,“ řekl Gromyko.

„Konflikt s nimi je nevyhnutelný.“ Tady Molotov věděl, že stojí na pevných ideologických základech. Ale ideologie sem, ideologie tam, vyčkával. „Se zbraněmi, které máme my a oni, by konflikt s nimi byl nejspíš sebevražedný.“

„Ano,“ řekl Gromyko, a pak si dost dovolil: „Obávám se, že to je problém, který Marx ani Lenin nepředvídali.“

„Nejspíš ne,“ řekl Molotov. Připustit něco takového ho znervózňovalo podobně, jako kdyby byl papež vznášející pochyby o Svaté trojici. Ucouvl od toho: „Ale jestli se nemůžeme spolehnout na Marxe a Lenina, na koho se můžeme spolehnout?“

„Lenin rozšířil Marxovu doktrínu na oblasti, o kterých Marx nemluvil,“ odvětil ministr zahraničí. „Ale je na nás rozšířit marxismus-leninismus do nových oblastí, které vyšly na světlo za posledních čtyřicet let.“

„Asi ano.“ Molotov znovu pomyslel na papeže. „Nemůžeme samozřejmě říct, že tu doktrínu měníme - jen ji posilujeme.“

Jak se papežství vyrovnalo s evoluční teorií? Opatrně, tak zněla ta odpověď, která mu vytanula na mysli.

„Samozřejmě,“ řekl Gromyko ozvěnou. „To bylo taky to, co říkal Stalin. Poskytlo mu ospravedlnění, které potřeboval, aby si mohl dělat, co chtěl - ne že by k tomu potřeboval nějaké velké ospravedlnění.“

„Ne,“ přisvědčil Molotov. Stalin byl už víc než deset let po smrti, ale jeho stín se stále vznášel nad každým, kdo s ním měl někdy co do činění. Molotov se nikdy nezdráhal nařizovat popravy, ale věděl, že postrádá Stalinovu neúprosnou nelitostnost. Svým způsobem to vědomí způsobovalo, že se cítil nedokonalý, jako syn, který si je vědom toho, že není zcela takový muž, jako byl jeho otec.

Gromyko řekl: „Už jste se rozhodl, co bychom měli dělat, vzhledem ke změně podmínek uvnitř Reichu?“

Stalin by se byl rozhodl v okamžiku. Také by se byl držel toho, k čemu by se rozhodl - až do důsledku. Možná neměl vždycky pravdu - to věděl Molotov až příliš dobře - ale vždycky si byl jist. To někdy znamenalo tolik, jako mít pravdu. Někdy to znamenalo i víc, než mít pravdu.

Molotov také věděl, že jemu tento druh rozhodnosti chybí. Řekl: „Můžeme zkusit popíchnout Rumunsko a Finsko, a uvidíme, jak zareagují - a jak bude reagovat Reich. Jestli ty fašistické loutkové státy ukážou slabost, bude to známka, že Reich samotný je na cestě na smetiště dějin, k čemuž ho odsuzuje dialektika.“

Gromyko to uvážil, pak přikývl. „Myslím, že to je docela dobré, soudruhu generální tajemníku. A jestli Němci ukážou, že jsou stále bdělí navzdory svému kolektivnímu vedení, můžeme se stáhnout zpátky s malým rizikem pro sebe.“

„Ano.“ Molotov si dopřál malý, studený úsměv očekávání. „Přesně tak. A bude příjemné oplatit jim jejich vlastní minci za potíže, které nám neustále působí na Ukrajině. To potěší i Nikitu Sergejeviče.“ Propustil Gromyka a příštích dvacet minut uvažoval o tom, jestli chce Chruščeva potěšit nebo ne.

V letadle do Kitty Hawk se Jonathan Yeager otočil k otci a zeptal se: „Myslíš, že se máma dokáže ... postarat o to, o co je třeba se postarat, než se vrátíme?“

Nezmínil se o Mickeym a Donaldovi. Jeho otec to přikývnutím ocenil, pak řekl: „Zvládne to - protože musí.“ Zašklebil se. „Zvládla to s tebou, když si byl dítě, tak by měla být schopná postarat se o další.“

Jonathana vždycky uvedlo do rozpaků, když o sobě slyšel mluvit jako o dítěti. Změnil téma: „Tak další čtyři roky pro presidenta Warrena, eh?“

„Nejspíš,“ řekl jeho otec. „Myslel jsem, že zvítězí. Nemyslel jsem si, že získa třicet sedm států.“ Neznělo to, jako by z toho měl velkou radost.

„Ani já ne,“ řekl Jonathan, který věděl, že jeho otec proti prezidentovi zatrpkl, ale nevěděl proč. Mlaskl jazykem mezi

zuby. „Byl bych rád, kdyby byly volby o pár měsíců později. Pak bych mohl taky volit.“ To, že bude muset čekat, až mu bude skoro pětadvacet, aby mohl pomoci vybrat presidenta, mu připadalo strašně nespravedlivé. Pokusil se na to podívat z té lepší stránky: Na jednom hlasu by tentokrát stejně moc nezáleželo.“

„Ne, ale to nikdy předem nemůžeš vědět,“ řekl otec. „Když na to přijde, máš štěstí. Když jsem byl ve tvém věku, žil jsem každý rok někde jinde. Nikde jsem nebyl dost dlouho, abych se mohl zaregistrovat a volit, takže jsem nikdy nevolil, dokud jsem se po válce neusadil s tvou matkou.“

Na to Jonathan nepomyslel. Panebože, otec byl už starý pán, když konečně dostal příležitost volit. Než na to mohl Jonathan něco říct, pilot ohlásil, že zanedlouho přistanou. Toto byl Jonathanův první let. Jeho otec považoval letadla za samozřejmost, takže se snažil udělat totéž. Nebylo to snadné. Pozorovat, jak se země rychle blíží, pak pocit nárazu, když letoun dosedl na runway ...

A to poletíš za dva dny do vesmíru, pomyslel si. Když jsi rozčilený v letadle, co budeš dělat v kosmické lodi?

Nakrátko ostříhaný kapitán ve věku někde mezi ním a jeho otcem se jich ujal, jakmile vystoupili z letadla. Vrhel několik kosých pohledů na Jonathanovu vyholenou hlavu, ale nakonec nic neřekl.

V mírném dešti je dovezl do kasáren. Místnost, kterou Yeagerům přidělili, připadala Jonathanovi spartánsky zařízená. Jeho otec ji však přijal jako člověk, který zažil horší věci. Někdy Jonathana napadalo, co všechno jeho starý pán musel prožít v dobách předcházejících těm, kdy přišel na scénu on. Otec o tom příliš nemluvil.

Když přišli do jídelny, někteří z vojáků také vrhali divné pohledy na Jonathanovu lesknoucí se lebkou a nedbalý civilní oděv. Ignoroval je. Přál si, aby mohl ignorovat i jídlo. Každý mohl sníst, kolik chtěl, ale on nedokázal pochopit, proč by někdo měl chtít sníst cokoli z předloženého.

Společně s otcem strávil většinu času před odletem do vesmíru přednáškami o všem, co by mohlo jít špatně, a o tom, co dělat, kdyby k tomu došlo. Zdálo se, že krátká odpověď zní: Když něco selže, pravděpodobně zemřete. Ty delší odpovědi byly komplikovanější, ale vedly k témuž závěru.

Lidé při letech do vesmíru umírali. Přemýšlel o tom, když nastupoval do horního stupně s nápisem REDTAIL na špičce. Ale nepřemýšlel o tom dlouho. Ve svých jednadvaceti ve skutečnosti nevěřil, že by mohl zemřít.

„Jdete na návštěvu k Ještěřům, eh?“ řekl pilot, korvetní kapitán jménem Jacobson. „Odvezu vás tam a dovezu vás zase domů - pokud nevyletíme do povětří.“

„Jestli ano, budeme to mít rychle za sebou,“ řekl Jonathanův otec. „Je spousta horších způsobů, jak odejít, to mi věřte.“

„Oh, to jo.“ Námořní důstojník pohlédl na Jonathana. „To je poprvé, co беру nahoru chlapíka oblečeného jako Ještěř, to vám řeknu.“

Jonathan věděl, že otec by se ho zastal, kdyby nepromluvil sám za sebe. Ale myslel si, že je dost starý, aby to udělal, i když ještě nedovršil jednadvacet. „Jeden z důvodů, proč letím nahoru, je ten, že se tak oblékám. Myslím, že byste řekl, že se předpokládá, že to uvolní napětí.“ O Kassquit pomlkel; korvetní kapitán o ní nepotřeboval vědět.

„Okay, chlapče,“ řekl Jacobson. „Jsi na seznamu, tak poletíš. Dobře se připoutej. Vím, že tvůj otec byl nahoře už dříve, ale ty ještě ne, co?“

„Ne, pane.“ Jonathan potlačit nervozitu, když se usazoval v křesle vystlaném pěnovou gumou. Nevěděl, jestli by mu bezpečnostní popruhy k něčemu byly, ale zapnul si je.

Jeho otec řekl: „Taky bych raději byl tam nahoře jen v šortkách a tělní kresbě než v uniformě. Rasa si potrpí na horko.“ To jsem taky slyšel,“ řekl Jacobson. „No, udělejte si pohodlí, protože teď musíme zabít hodinu čekáním na start.“

Ta hodina připadala Jonathanovi nekonečná. Ale konečně odpočítávání došlo k nule. Raketový motor pod ním se s řevem probral k životu; pojednou měl pocit, jako by se mu tři nebo čtyři muži nakupili na prsou. To se mu už při fotbalu stalo. Ale tady ti muži nevstali. Nemohli - protože to byl on sám, jeho tělesná hmotnost znásobená zrychlením. Ačkoli to byla pouze otázka minut, připadalo mu, že to trvá stejně dlouho jako hodinové čekání před startem.

Vedle něho ze sebe jeho otec vypravil v pravý čas větu: „Sleduj ten první krok -je to bezva.“

„Jsi v pořádku, tati?“ zeptal se Jonathan, vlastně spíš zasípal. On neměl mít velké potíže s akcelerací, ale jeho otec -jeho otec byl prakticky stařec.

„Zvládnou to,“ odpověděl Sam Yeager. „Počítám, že jsem se narodil, abych visel.“

Než na to Jonathan mohl odpovědět, přestal vážit několik set liber. Ve skutečnosti, jakmile rakety dohořely, nevážil vůbec nic. Pochopil další účel bezpečnostních popruhů: zabránit mu, aby poletoval po stísněné kabině Redtail. Také zjistil, že se mu žaludek snaží vystoupit vzhůru jícnem. Polykáním se ho snažil dostat zpátky tam, kam patřil.

Korvetní kapitán Jacobson si toho všiml. „Sáček je vpravo,“ řekl. „Vezmi si ho, jestli ho potřebuješ. Vezmi si ho dřív, než ho budeš potřebovat, buď tak laskav.“

„Pokusím se,“ řekl Jonathan chabě. Nalezl sáček, ale zjistil, že si ho nemusí dávat před ústa, alespoň ne hned. Pilot zatím hovořil jazykem Rasy s Ještěři. Občas použil motory Redtail, k mírným změnám kursu. Jonathan byl příliš ponořen ve své mizérii, aby tomu věnoval velkou pozornost. I jeho otec seděl mlčky a zamyšleně.

„Přistaneme v centrálním doku ještěřích lodí,“ řekl Jacobson po chvíli. „Jejich lodě se otáčejí kvůli umělé gravitaci, ale v ose zůstává samozřejmě stav bez tíže.“

Ani tomu nevěnoval Jonathan velkou pozornost. Loď, ke které se Redtail přibližovala, se zdála dost velká, aby měla solidní gravitaci už jen díky své vlastní hmotnosti. Kovové zvuky a úderý ohlásily spojení. „Moc pěkné,“ řekl jeho otec. „Hladké.“ Jemu přistání tak hladké nepřipadalo, ale on neměl s čím srovnávat.

„Budete na vás čekat, až vás Ještěři přivedou zpátky,“ řekl Jacobson. „Dobře se bavte.“ Podle toho, jak si odfrkl, považoval to za nepravděpodobné.

Když se průlez otevřel, objevili se dva Ještěři, vznášející se v koridoru. „Ti dva Tosevané, kteří přiletěli kvůli rozhovoru, půjdou s námi,“ řekl jeden z nich.

Jonathan rozepnul své popruhy a odstrčil se směrem k Ještěřům. Letěl tak snadno jako ve snu, ale ve snu by nemusel

bojovat s nutkáním zvracet. Otec ho následoval. Samozřejmě, ve hvězdné lodi bylo horko a sucho, tak horko a sucho jako v Los Angeles, když vanuly jihovýchodní větry.

Jak se Jonathan a jeho otec vzdalovali od střední osy lodi, váha - nebo její zdání - se pomalu vracela. Když se dostali na druhou palubu, už se nevznášeli, nýbrž kráčeli. Jonathan to vřele uvítal. Jeho žaludek to ocenil ještě víc. Zakřivený horizont každé paluby mu připadal tak nereálný jako něco z Eschero-vých obrazů, ale díky tomu, že se cítil tělesně dobře, byl ochoten mnohé prominout.

„Konečně, když už mu jeho váha připadala téměř taková, jaká měla být, je jejich průvodci zavedli podélnou chodbou do místnosti s otevřenými dveřmi. „Ta žena Kassquit vás očekává uvnitř,“ řekl jeden z nich.

„Děkujeme vám,“ odvětil Jonathanův otec jazykem Rasy. Pak přešel zpět do angličtiny: „Dejme se do toho.“

„Okay, tati,“ řekl Jonathan, rovněž anglicky. „Běž dovnitř první - tak to dělají oni.“ Potěšilo ho, že si vzpomněl na něco z toho, co se učil.

„Správně.“ Jeho otec vešel do místnosti. Jonathan ho následoval. Sam řekl jazykem Rasy: „Zdravím vás, nadřízená paní. Já jsem Sam Yeager. Se mnou je mé mládě Jonathan Yeager.“

„Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl ozvěnou Jonathan. Měl potíže udržet svůj hlas pevný, ale dokázal to. Věděl, že Kassquit bude nahá, ale vědět něco a zažít to byly dvě odlišné věci, zvláště když byla nejen nahá, ale také vyholená - a to nejen na hlavě, ale po celém těle.

„Já zdravím vás,“ řekla. Považovala svou nahotu za zcela samozřejmou. V její tváři se nezračilo, co si myslí. „Jak zvláštní seznámit se konečně se svým vlastním biologickým druhem.“ Ukázala na tělní kresbu na Jonathanově hrudi. „Vidím, že teď nosíte označení asistenta psychologického výzkumníka.“ „Ano,“ odpověděl Jonathan. „Je to právě označení, protože tady asistuji svému otci.“ Pokusil se podívat se na její tělní kresbu, aniž by se jí přitom díval na prsa. „Není příliš odlišné od vašeho.“

„Je to přesné označení,“ řekla Kassquit. „Ale není to právě označení, protože vám ho neudělila Rasa.“ Byla stejně otravně precísní jako každý Ještěř, kterého kdy Jonathan potkal.

Jeho otec se zeptal: „Jak se cítíte, když se konečně setkáváte se skutečnými Velkými Ošklivci?“

„Bolestivě,“ odpověděla Kassquit okamžitě. Jonathana právě napadlo, jestli jí opravdu správně rozuměl, když pokračovala: „Musela jsem být imunizována proti mnoha tosevanským nakažlivým chorobám, než jsem podstoupila riziko fyzického kontaktu.“

„Aha,“ řekl Sam Yeager. „Ano, psala jste mi o tom. Vážím si vaší odvahy. Doufám, že vám nepřinášíme žádné nákazy.“

„I já doufám,“ řekla Kassquit. „Nikdy jsem nemoci nepoznala, a ani si nepřeji se s nimi seznámit.“

Jonathan poslouchal s otevřenými ústy. Nemohl si pomoci. To nikdy v životě nebyla ani den nemocná? To se zdálo sotva možné. Byl zvědav, co si o tom myslí jeho otec - jeho otec, který málem zemřel při epidemii chřipky v roce 1918. Nechtěje uvažovat o smrtelnosti svého otce, přemýšlel raději o tom, jestli Mickey a Donald také vyrostou bez nakažlivých chorob, protože se nesetkají s žádnými dospělými Ještěři. Také ho zajímalo, kolik takových chorob Ještěři mají. Měli doktory - tolik věděl.

Kassquit řekla: „A co si vy Velcí Ošklivci myslíte o mně?“ „Jste atraktivní mladá žena,“ odpověděl Jonathanův otec. S tím by Jonathan souhlasil. Jeho generace byla mnohem uvolněnější, pokud se týkalo ukazování holé kůže, než býval jeho starý pán, ale i tak to nepovažovala za tak samozřejmě jako Kassquit. Musel se nutit, aby se jí díval do tváře, a ne na prsa nebo na vyholené místo mezi nohama. Jeho otec pokračoval: „Největší rozdíly mezi vámi a divokými Velkými Ošklivci jsou v tom, že vy se holíte po celém těle a že vaše tvář se příliš nepohybuje.“

„Vaše mládě si také holí vlasy,“ řekla Kassquit. „Uh - ne tolik jako vy,“ řekl Jonathan, a horko v jeho tváři nemělo nic společného s teplotou v kabině. „Snažím se jen vypadat jako příslušník Rasy.“

„To já taky - a mám k tomu asi víc důvodů než vy.“ Kassquit dokázala být velmi kousavá, když chtěla. Pokračovala: „Pokud jde o mou tvář, můj opatrovník, Ttomalss, je toho názoru, že bych musela vidět pohybující se tváře, hned když jsem se vylíhla, abych se naučila pohybovat svou tváří tak, jak to dělají divocí Tosevané. Protože jeho tvář se nedokáže pohybovat, nikdy jsem si sama neosvojila toto umění. Neschází mi to.“ Pokrčila rameny. Její prsa byla tak malá a pevná, že se téměř nezahoupala. Jonathan se nemohl ubránit, aby si toho nevšiml.

Jeho otec se zeptal: „Podle toho, co víte o životě na Tosevu 3, co vám schází?“

„Nic!“ Kassquit použila zdůrazňovací zakašlání. „S výjimkou genetického základu, nejsem vašeho druhu.“

„Ale to je velká výjimka,“ řekl Jonathanův otec. „Znamená to, že nemůžete nikdy plně patřit k Rase. Jaké to je, zůstat navěky někým uprostřed a mezi?“

Co se odehrávalo za netečnou maskou Kassquit? To Jonathan nemohl říct. Nakonec řekla: „Byla jsem vychována, abych byla mostem mezi mým druhem a Velkými Ošklivci.“ Ukázala na Jonathana. „On - vaše mládě - je mostem mezi vaším druhem a Rasou. To jste i vy, Same Yeagere - nebo bych měla říct Regeyo? Dosáhli jsme jeden k druhému z opačných stran.“

„Pro Rasu jste i vy Velký Ošklivec,“ poukázal Jonathanův otec.

Kassquit znovu pokrčila rameny. „Jsem občanem Impéria. Vy ne. Muži a ženy Rasy, Rabotevové, Hallessiané - ti jsou mým druhem. Vy ne.“

„Podívejte se do zrcadla,“ navrhl Jonathan. „Pak to zkuste říct znovu. Uvidíte, jestli je to pravda.“

Kassquit poprvé zvýšila hlas. „Tento rozhovor je ukončen,“ řekla ostře s dalším zdůrazňovacím zakašláním. Vyšla z místnosti postranními dveřmi, kterých si Jonathan nevšiml, dokud je nepoužila. Pohlédl na otce v obavě, jestli něco příšerně nezpackal. Ale otcovo mrknutí mu ulevilo na duši - poněkud.

Jestli Ottawa nebyla na konci cesty, byla už odsud alespoň vidět. David Goldfarb si to každopádně myslel, když jeho rodina trčela ve středisku pro přistěhovalce, jimiž si Kanadáné nebyli jistí. Lidé, kteří sem přišli po Goldfarbových, už byli dávno pryč, ale s ním pořád nebyly úřady spokojené.

Ani on s nimi nebyl spokojený, a ani s jejich zemí. Ottawa ležela šest stupňů zeměpisné šířky jižně od Londýna, deset stupňů jižně od Belfastu. Ale jak se rok 1964 překláněl k roku 1965, myslel si, že si vybral k emigraci Sibiř. Nikdy nezažil takovou zimu jako tady, kdykoli vystrčil nos ze dveří. Ve škole se učil, co znamená pro britské klima Golský proud, ale od té doby o tom nikdy nepřemýšlel, až doposud.

„Jak dlouho?“ zeptala se Naomi jednoho dne, když děti odešly spát. „Jak dlouho nás takhle mohou držet v tomhle -tomhle očistci, je to správné slovo?“

„Je to správné slovo, jistě,“ řekl Goldfarb ženě. Když se všechno uváží, nebyl to nejhorší z očistců - byt, kde bydleli byl větší a mnohem lépe zařízený nežli ten, který měl na ubytovně pro ženaté důstojníky v Belfastu. Ale přece ... „Jen bych chtěl, aby mě nechali žít svým vlastním životem, zatraceně.“ Přál si to už od léta. Ještě se to nestalo.

„Nemůže s tím něco udělat tvůj přítel Jones?“ zeptala se.

„Kdyby mohl, myslím, že by to už udělal,“ odpověděl Goldfarb smutně. „Víš, že jsem mu psal. Problém je, že nemám přátele na vysokých místech. Mám tam nepřátele - až moc nepřátele.“

„Jsme tady,“ řekla Naomi. „Za to budu děkovat Bohu. Není tady žádná Kanadská fašistická strana, a za to budu taky děkovat Bohu. Kanada se podobá USA, ne Reichu. Už jednou v životě jsem zažila pogromy. I jednou je příliš.“

„Já vím,“ řekl. „Věř mi, já vím. Nezapomeň, že jsem byl za války v Polsku. A byl jsem v Marseille a viděl jsem, co zbylo z tamní synagogy.“

„Ale neviděl jsi, jak se věci obrátily,“ řekla mu Naomi. „Když jsem žila v Německu jako malá holčička, ještě předtím, než přišel Hitler, mít jiné vyznání nebylo nic zvláštního - nu, v každém případě nic divného. Nechtěla bych, aby tím prošly naše děti. A to moje rodina před tím nejhorším uprchla.“ Hořce se zasmála. „Kdybychom před tím nejhorším neutekli, už bychom se nedostali ven vůbec.“

„To se tady nestane,“ řekl Goldfarb. „To je taky důležité! Kdykoli cítím, že mě ty stěny tady svírají, připomínám si, že jsme se dostali z Británie. Dříve nebo později je přestane bavit nás tady držet, a pustí nás odsud.“ Napadlo ho, jestli si jen nepíská ve tmě. Říkal něco podobného už měsíce, a stále ještě k tomu nedošlo.

Než na to mohla Naomi odpovědět, v předním pokoji zazvonil telefon. „Já to vezmu,“ řekla; ze své strany postele měla blíž ke dveřím. „Kdo by mohl v tuhle hodinu volat?“ S vlající flanelovou noční košilí vyšla z ložnice. Goldfarba napadlo několik možností, a žádná z nich nebyla příjemná. Za okamžik se Naomi vrátila. „To je pro tebe - někdo z RCAF.“

„O půl jedenácté večer?“ Goldfarb zvedl obočí. „Nejspíš někdo volá, aby mě otravoval. No, vždycky ještě můžu zavěsit.“ Goldfarb vylezl z postele a přešel k telefonu. „Goldfarb,“ řekl podezíravě.

Ať byl na druhém konci linky kdokoli, mluvil spíš jako Angličan než jako Kanadčan; Goldfarbovu nezkušenému sluchu stále připadalo, že Kanadčané, jakkoli stále zdůrazňovali rozdíly ve výslovnosti, mluvili jako Yankové. „Vý jste ten Goldfarb, který pracoval s radary, je to pravda?“

„Ano, to jsem já,“ přisvědčil Goldfarb. „Kdo je to?“ Nedostal přímou odpověď. Na to si už ostatně zvykl. „Máte schůzku na ministerstvu obrany zítra v jedenáct hodin dopoledne. Uděláte dobře, když tam budete o patnáct nebo dvacet minut dřív.“

„Kdo je to?“ opakoval Goldfarb. Tentokrát nejenže nedostal odpověď, ale telefon oněměl. Poškrábal se na hlavě a zavěsil.

„Kdo to byl?“ zeptala se Naomi, když se vrátil do postele. „Ať visím, jestli to vím,“ řekl, a přetlumočil jí krátký rozhovor. „Uděláš to, co ti řekl?“ zeptala se, když skončil. „Ani to nevím,“ připustil, nepříliš šťastně. „Ten chlapík mě možná chce jenom dostat ven.“ Představil si pár střelců, čekajících před ministerstvem obrany. Ale to mohli udělat už dávno i před jeho domem. Vzdychl. „Myslím, že to udělám. Nevím, co by to mohlo na situaci zhoršit. No, ale teď ...“ Zhasl lampičku na nočním stolku. „Teď půjdu spát.“

A tak se příštího rána vypravil na ministerstvo obrany, dost brzy, aby tam byl v určený čas. Tvář mu začala mrznout, jakmile vyšel z domu, a mrazivý vzduch se mu zařízl do plic.

Kdyby byl musel jít dál než půl tuctu bloků po Sussex Drive, byl by se pokusil zamávat na taxi. Ale takto by tu stál -a možná zbytečně - možná déle, než by mu trvalo tam dojít pěšky. Ottawa byla sice hlavní město, ale nebylo zde zdaleka tolik taxiů jako v Londýně, ba ani v Belfastu.

I desetiminutová chůze mu předvedla, kolik je rozdílů mezi hlavním městem země, kterou opustil, a hlavním městem země, která si stále nebyla jistá, jestli ho chce přijmout. Většina Ottawy byla postavena podle pravoúhlého schématu, a skoro všechny budovy byly nové. Žádné hospody z patnáctého století. Nebylo to ani sto let od chvíle, kdy si královna Viktorie zvolila toto město - tehdy malou dřevařskou vesnici - za hlavní město nového Kanadského dominia. Všechno bylo datováno od té doby, a většinou dokonce až z přelomu století.

Na západě, na Parlamentním vrchu uřeky Ottawy, stály skvělé budovy, kde sídlily kanadské vládní úřady. Nepodobaly se v ničem budově parlamentu v Londýně, nýbrž pozůstávaly z hranatých kostek, které dominovaly architektuře města. Ministerstvo obrany bylo jednou z těchto kostek, která nahradila pravděpodobně působivější budovu, zničenou Ještěry během války. Ottawa tehdy příliš neutrpěla. Zima v Kanadě byla příliš studená nejen pro Goldfarba, ale i pro Rasu, která proto neměla o Kanadu velký zájem. USA utrhly horší výprask.

Strážný v uniformě napůl amerického, napůl britského stříhu se zeptal Goldfarba na jméno. Když je zkontroloval v seznamu, přikývl. „Ano, pane,“ řekl. „Očekávají vás v místnosti číslo 327. Jděte do západního křídla, a pak po schodech nebo použijte výtahu.“

„Díky,“ řekl Goldfarb. Nikdy předtím v místnosti číslo 327 nebyl, a musel proto chvíli bloudit chodbami, než ji našel.

Když prošel dveřmi z matového skla s číslem 327, ocitl se v předpokojí. Uvnitř seděl nějaký chlapík v uniformě RCAF, listující v magazínu. Vzhledl ke Goldfarbovi a s úsměvem na tváři vstal. „Goldfarb, že?“ řekl, napřahuje ruku.

„Ano, pane,“ řekl Goldfarb. Podle nárameníků byl ten muž plukovník, což připadalo Goldfarbovi divné, protože před pár lety zavedli Kanadčané svůj vlastní systém hodností v letectvu. Ale byly důležitější věci, které nevěděl, například jak

to, že ho ten chlap poznal. „Obávám se, že ne - „ Zarazil se a znovu se na důstojníka podíval. Spadla mu čelist.

„Panebože, George Bagnall! To je dobře, že vás vidím!“ S nadšením potřásl nabízenou rukou.

„Správně,“ řekl Bagnall, usmívaje se ještě šířeji. Vypadal dobře, tím britským koňským způsobem, a měl i správný přízvuk, jen trochu narušený za dobu jeho pobytu v Kanadě. „To už je pěkná chvíle od té doby, co jste namontoval jeden z těch svých zatracených radarů do Lancasteru, kterému jsem velel, což?“

„Dalo by se říct, pane,“ odpověděl Goldfarb. „Vy jste pak byl v Rusku, že? Setkali jsme se v jedné hospodě v Doveru. Z těch vašich zážitků se všem klepala kolena.“

„A vy jste se přidal k pěchotě, když Ještěři vtrhli do Anglie,“ řekl Bagnall, „takže jste měl své vlastní zážitky. Ale nad tím vším se zavřela voda. Spíš kvěci je, že jsem byl v Rusku s jistým - často velmi jistým - chlápkem jménem Jerome Jones.“

Něco nezvyklého proběhlo Goldfarbovou duší. Po chvíli si uvědomil, co to je: naděje. Napadlo ho, jestli šiji může dovolit. Věděl, že zklamání by bylo tím bolestnější. Ale nemohl si pomoci, aby se nezeptal: „Takže jste s Jonesem ve styku, pane?“

„Nebyl jsem,“ odpověděl Bagnall. „Léta jsme se nestýkali. Odešel jsem na tuto stranu Atlantiku v roce 1949; viděl jsem už tenkrát ty nápisy na zdech. Když o tom tak přemýšlím, byl jsem na jedné z prvních lodí - možná vůbec první - které vezly těžkou vodu z nacisty okupovaného Norska do Anglie, ačkoli jsem tenkrát neměl nejmenší tušení, co těžká voda je. Tak jsem poznal, že Reich a Spojené království spolu začínají být zadobře, a to se mi zatraceně nelíbilo.“

„Komu ano?“ zeptal se Goldfarb. Problém však byl, že mnoha lidem se to líbilo. Přinutil se jít rovnou k věci: „Nebyl jste ve styku s Jonesem, říkáte. Ale teď jste?“

„Správně.“ George Bagnall přikývl. „Sehnal mě a napsal mi o potížích, které jste měl s těmi pašeráky zázvoru, a o tom, jak vám zkomplikovali vaši cestu sem.“

Panebože, to byla veliká naděje; nic jiného by nezpůsobilo takové bušení v hrudi, takové sucho v krku. Ale navzdory té naději musel Goldfarb sebrat veškerou odvalu k tomu, aby položil další otázku: „A můžete ... můžete s tím něco udělat, pane?“

„Možná, jen možná,“ řekl Bagnall s takovou britskou rezervovaností, že si Goldfarb nebyl jistý, zdali to má brát doslova, nebo si myslet, že věci jsou v suchu. Pak Bagnall řekl: „Vy jste tady za plukovníkem McWilliamsem, že?“

„Správně,“ řekl David. „Vy ho znáte?“

„Možná, jen možná,“ opakoval Bagnall, ale tentokrát nedokázal skrýt úsměv. „Byl mi za prvního mládence na svatbě, a já jsem byl družba na jeho svatbě - mládence mu dělal jeho bratr.“

„Bůh žehnej Jerome Jonesovi,“ zamumlal David Goldfarb. Chtěl to říci jako žert, ale zaznělo to velmi uctivě.

Bagnall se zachechtal. „Doufám, že Bůh poslouchá - Tohle pravděpodobně neslyší moc často. Ale teď si půjdeme popovídat s Freddym, ne?“ Kormidloval Goldfarba ke dvěma pracovním plukovníkům McWilliamse, a Goldfarb se rád nechal kormidlovat.

Rance Auerbach zahrozil prstem na Penny Summersovou. „Začínáš si dělat laskominy,“ řekl. „Já to cítím, zatraceně.“

Tady dole je léto, a ty koukáš, jak bys udělala kšeft. Potíš se, abys udělala kšeft.“

„Ovšemže se potím.“ Penny sundala svůj slaměný klobouk a začala se jím ovíjet. „Venku je horko.“

„Není to tak hrozné,“ řekl Auerbach. „Je to suché horko, spíš jako v L.A. než ve Forth Worthu.“ Bolestivě zakašlal, a to ho přivedlo zpátky k tomu, o čem mluvil. „Nezamlouvej to. Chceš udělat kšeft víc-s-kým kvůli víc-čemu.“

Přál si, aby to mohl vyjádřit přesněji, ale - když na to pamatoval - pracoval s předpokladem, že Ještěři pravděpodobně odposlouchávají všechno, co on a Penny ve svém bytě řeknou. Stejně uvažovala ona, protože zvolala: „Nikdy bych nic takového neudělala. Poučila jsem se.“

Ještěřům často unikal tón lidských rozhovorů. Ale Ještěř monitorující tento rozhovor by musel být zcela mimořádně nechápavý, aby mu unikl očividný fakt, že Penny lže, až se práší. Auerbachovi to neuniklo. Jeho chraptivý smích se změnil v chraptivý kašel, při němž měl pocit, že se mu hrud' trhá na kusy. Jednoho dne k tomu možná dojde. Pak se konečně přestane trápit.

„Ať slouží,“ řekla Penny, což mu ukázalo, kolik sympatie by se mu od ní pravděpodobně dostalo.

„Dones mi pivo, prosím tě,“ požádal, a ona šla a přinesla mu z ledničky Lion, ajeden i pro sebe. Dlouze se napil.

Pomohlo to ochladit ten oheň uvnitř. Pak si zapálil cigaretu a všechno začalo znovu. Nedbal na to. Nabídl jí balíček. Vzala si a naklonila se dopředu, aby si od něho připálila.

Když párkrát vydechla kouř, řekla: „Víš, že bych nic tak pitomého neudělala, Ranci.“

Zasmál se. „Teď to bouchlo. Udělala bys cokoli, o čem by sis myslela, že ti projde.“

„Kdo ne?“ řekla Penny. „Ale když si nemyslím, že mi to projde, nebudu to zkoušet, že?“

„To jo,“ připustil Rance. „Potíž je, že ty si vždycky myslíš, že ti to projde. Kdybys měla pravdu, byli bychom ještě v Texasu, nebo spíš na Tahiti.“

Zlostně na něj pohlédla. „Neslyšela jsem, že bys mi říkal, abychom nejeli s tím zázvorem dolů do Mexika. Ani se mi nezdá, že bys byl zůstal v Texasu, když jsem tam jela. Kdybys to byl udělal, mohl bys ještě pořád být v tom bytě a odměřovat si svůj osamělý život jednou flaškou denně.“

„Možná,“ řekl, ačkoli věděl zatraceně dobře, že se Penny nemýlí. „Tak jsem místo toho tady. Kdybych nebyl s tebou, pravděpodobně bys ještě byla v ještěřím vězení. Samozřejmě, kdyby nebylo mě, byla bys už pravděpodobně mrtvá, ale o tom ty nepřemýšlíš.“

Penny se zamračila ještě víc. „Okay, tak jsem něco předtím zmrvila, ale skutečně nechápu, co by se mohlo podělat tentokrát.“

Rance se znovu zasmál. „Takže se nic neděje, a není tady nic, co by se mohlo podělat s tím, co se děje. To se mi líbí, to se mi moc líbí.“

„K čertu s tebou,“ řekla zuřivě. „Neměl jsi o tom nic vědět.“ Ted' sotva pomysleli na mikrofony, o kterých předpokládali, že je Ještěři v bytě ukryli, pokud si na ně vůbec vzpomněli.

„To říká vždycky každá holka, která podvádí svého manžela, ataký si nikdy nemyslí, že na to přijde,“ řekl Auerbach. Neměl dost energie, aby se rozčilil tolik jako ona. „Jen si uvědom, že jestli tvůj člun dostane tady dole trhlínu, já se utopím taky. A já nemám chuť se utopit.“

Mohl přesně říct, co se odehrává za jejíma blýskajícím se modrým očima. Uvažovala, jestli má zůstat tam, kde je, a promluvit si s ním, nebo odejít a nikdy se nevrátit. Spis k jeho překvapení se rozhodla ještě si s ním promluvit, i když to, co řekla, nebylo přímým pokračováním jejich sporu. „Pojďme do Boomslangu,“ řekla. „Tam to můžeme rozseknout.“

„Okay,“ odpověděl, a dokulhal se pro hůl. Neměl chuť se hádat v hospodě, ale neměl ani chuť, aby Ještěři odposlouchávali jejich hádku o pašování zázvoru. I když si dal pozor, noha ho na schodech peklečně rozbolela, a bolela i když už šli po chodníku. Až se bude vracet po schodech nahoru, bude to horší, a on to věděl. Člověk se na něco musí těšit, pomyslel si.

Ulicí proti němu kráčela ještěři hlídka. Muž, který jí velel, byl ve městě ještě větší nováček než on a Penny. Auerbach zamával na pozdrav; byli dobří Ještěři a špatní Ještěři, stejně jako byli dobří lidé a špatní lidé, a zdálo se, že tento muž pochází z dobrého vejce. „Zdravím vás, Gorppete,“ zavolal Rance jazykem Rasy.

„A já zdravím vás, Ranci Auerbachu,“ řekl Ještěř. „Vý jste snadno k rozeznání podle toho, jak chodíte.“ Také zamával a vedl svou hlídku dál.

Jakmile byli Ještěři z doslechu, Penny řekla: „Jestli znáš Gorppeta, tak co se ti kroutí střeva nad tím kšeftem se zázvorem? To není typ Ještěra, který by nás práskl. To může vidět každý.“

„Ty pečeš ten kšeft sním?“ zeptal se Rance, a Penny přikývla. Zastavil se - stát bolelo o něco méně než chůze. Chvilku uvažoval. Penny se nemýlila. I jemu připadal Gorppet jako Ještěř, který by mohl hodně udělat a vidět, a nekvákal by o tom. Ale přece jenom... „Nemá tak vysokou hodnotu. Kdyby s tebou začal kšeftovat, dokázal by to na svém konci zvládnout?“

„Myslíš jestli by dokázal platit?“ zeptala se Penny, a Rance přikývl. Penny řekla: „Nemusíš být generál, abys mohl být pašerák zázvoru ve velkém, zlato. Spousta těch velkých jsou jenom úředníci. Nekupují ten kram za své vlastní platy - nakupují ho za to, co vydělali jeho prodejem svým kámošům.“

„Okay,“ řekl Auerbach po další chvilce přemýšlení. „Počítám, že to dává smysl. Ale Gorppet mi nepřipadá jako typ, který moc fetuje. Nebyl sem přeložen proto, že je něco jako hrdina?“

„Jo, ale to neznamená, že vůbec nefetuje - ptala jsem se ho na to,“ řekla Penny. Ty jo, pomyslel si Rance. Penny pokračovala: „Ale až dosud zázvor neprodával. V tom máš pravdu. Část toho, co získal za to, že se stal hrdinou, byla - kromě přeložení a povýšení - zatraceně velká odměna, kterou dostal za to, že chytil nějakého Araba, nebo tak něco.“

„A může to proměnit na nějakou hotovost, kterou bychom mohli použít?“ zajímal se Rance.

„My, jo?“ řekla Penny, a on se cítil jako hlupák. Tuto otázku mu snadno zodpověděla: „Tady v Jižní Africe to není tak těžké, víš? Všechno se obrátí ve zlato, když si s tím dáš trochu práce.“

V tom měla pravdu. To nemohl popřít. „Jediný problém se zlatem,“ řekl pomalu, „je v tom, že je moc těžké, kdybychom museli narychlo vypadnout z města.“

„Je těžké, to jo, ale zase nezabírá moc místa,“ odpověděla Penny, a náhle po něm sáhla a políbila ho. Malý černý chlapec, pokukující na nároží cigarety, se zahihňal. Penny to přehlédla. Když ukončila svůj polibek, řekla: „Ted' konečně začínáš mluvit jako chlap, který by o takový kšeft mohl mít zájem.“

„Kdo, já?“ Auerbach se ohlédl přes rameno, jako kdyby Penny mohla mluvit s někým jiným. Naznačila, že ho chce něčím praštit po hlavě. Uhnul, a zabořilo ho rameno. „Nevím, který čert ti to nakukal.“

„Nedělej ze mě vola - na to tě znám až moc dobře,“ řekla Penny. Protože to byla pravda, neodpověděl. Penny pokračovala: „Dokážeme to - já vím, že ano. A až to uděláme, čeká nás Tahiti.“

Nebylo to poprvé, kdy Rance pomyslel na teplý, vlahý tropický vánek, a na teplé, vlahé domorodé dívky. Ale jeho dávné dny na West Pointu ho také přiměly uvažovat v pojmech logistiky. „Jak se tam odsud dostaneme? Každá možná cesta vede přes území, které ovládají Ještěři. Nás dva poslali sem, abychom byli hodný chlapec a hodná holčička, na to nezapomínej. Určitě nás nenechají zdrhnout.“

„Když si vyděláme dost, abychom se dostali do Svobodné Francie a mohli tam žít, budeme mít určitě dost, abychom mohli podmáznout každého, koho bude potřeba, abychom se odsud sakra dostali,“ řekla Penny. I to mohl Rance sotva popřít. Penny opět pokračovala: „Tak pojď, ať se do toho Boomslangu dostaneme. Musím si promluvit s Frederickem.“

Auerbachovi zazvonily v hlavě poplašné zvonky. „O čem s ním chceš sakra mluvit?“ Neměl Frederick rád, v neposlední řadě proto, že si myslel, že se tomu negrovi Penny až příliš zamlouvá.

Zapřela si ruce v bok. „Od někoho ten zázvor musím dostat, ne?“ řekla trpělivě. „Frederick má zázvor, ale nemá ty správné styky s Ještěři, aby mohl dělat víc než šestákové obchody. Já je mám.“

„Ale Frederick má kontakty s místními ostrými hochy,“ řekl Rance, „nebo si to aspoň myslím. Nejspíš by se vzbudil mrtvý, kdyby je neměl. Jak se mu bude líbit, když ty sbalíš hlavní cenu na jeho vlastní závodní dráze?“

„Dostane dost, aby byl spokojený - fůru peněz pro všechny,“ řekla Penny. „Ranci, drahoušku, tohle vyjde. Vyjde to. „Její sebedůvěra byla nakažlivá - a Rance neměl chuť strávit zbytek života v Jižní Africe. Možná to bylo lepší než ve vězení u Ještěřů, ale nebylo to jako ve Státech. „Okay,“ řekl, „tak pojďme do Boomslangu.“ Napadlo ho, do jakých problémů se zase řítí. Nevěděl. Ale byl si až příliš jist, že na to brzy přijde.

Penny ho znovu políbila. Tentokrát se nikdo na ulici neza-hihňal. „Nebudeš toho litovat,“ slíbila mu.

„Já toho lituju už teď,“ řekl Rance, což nebyla tak docela pravda, ale nebyla to ani úplná lež.

Frederick v hospodě nebyl, když tam Rance s Penny přišli. To ho překvapilo, protože podle toho, co věděl, Frederick v

Boomslangu trávil prakticky celý svůj bdělý život. Ale než dopili svůj první drink, velký černoš se objevil. Posadil se kním, jako by očekával obchodní rozhovor. Měl nejspíš pravdu - Penny s ním musela jednat už předtím. „Tak ... jdeme do toho?“ řekl.

„Jdeme do toho,“ odpověděl Rance dřív, než Penny stačila říct jediné slovo, Jakmile nás přesvědčíte, že nás neprodáte Ještěřům, nebo se nepokusíte nechat si všechno pro sebe.“

Frederick se rozesmál, jako by to byly ty nejměšnější nápady na světě. Auerbach je nepovažoval za tak zábavné. Pak ale ten negr začal hovořit. Mluvil rozumně - to musel Rance připustit. Čím déle ho poslouchal, tím to znělo přesvědčivěji - a tím víc Rance uvažoval, jak velkého blbce z něho ten negr dělá.

Nikdo ve vesnici, kde Liu Han, Liu Mei a Nieh Ho-ťing nalezli na svém úteku útočiště, se neodvážil zničit oltář duchů Císařů minulosti, který malí šupinatí ďablové umístili na okraj návsi. Navzdory protestům těchto tří komunistů pálili vesničané před tímto oltářem papírové obětiny, jako kdyby uctívali své ctihodné předky a ne podivné přivandrovalé tvory, podobné spíš zvířatům.

„Jsou nevědomí. Jsou pověřiví,“ postěžovala si Liu Mei matce.

„Jsou to vesničané,“ odpověděla Liu Han. „Ty jsi žila v Peking - nikdy jsi nepochopila, co je to venkov. Teď to teprve poznáváš.“ I ona během svého života v Peking zapoměla, jak hluboce nevědomá je základní masa čínského lidu.

Návrat do vesnice jí to rychle připomněl.

„Musíme je učit,“ řekla Liu Mei.

„Buď to, nebo odtud musíme zmizet,“ řekla Liu Han nešťastně. „Už jsme to nespíš měli udělat. Malí ďablové se učí dělat propagandu čím dál tím lépe. Zanedlouho rolníci z této vesnice - rolníci z mnoha vesnic po celé Číně - budou obětovat duchům mrtvých císařů malých ďablů tolik, co je třeba obětovat duchům našich vlastních předků.“

„Co proti tomu můžeme dělat?“ zeptala se Liu Mei. „Jak můžeme začít s kampaní protipropagandy?“

To byla dobrá otázka. Vlastně to byla dokonalá otázka. Liu Han si jen přála, aby na ni měla stejně dokonalou odpověď. Ale to neměla - stejně jako nevěděla, k čemu by jí bylo utéci do nějaké jiné vesnice, stejně jako tato. K ničemu, tolik věděla, „Když Ještěři trestají vesničany, kteří poškodí jejich oltář, nikdo z nich to neudělá,“ řekla. „Spálit před nimi papírové obětiny, to je mnohem levnější a snazší, než si kvůli tomu dělat problémy.“

„Ale zotročuje je to,“ řekla Liu Mei, a Liu Han přikývla. Její dcera pokračovala: „Jak víme, že malí ďablové skutečně sledují ty oltáře tak, jak to říkali?“

„To nevíme.“ připustila Liu Han. „A kdo bude riskovat, aby to vyzkoušel?“

„Někdo by to měl udělat,“ trvala na svém Liu Mei.

„Někdo by to měl udělat, ano - ale ty ne,“ řekla Liu Han. „Ty jsi všechno, co mi ve světě zbylo. Malí ďablové mi tě už jednou ukradli, a roztrhli mi přitom srdce. Nepřežila bych to, kdyby se tě zmocnili znovu.“

Liu Mei řekla s výtka v hlasu: „Věc revoluce je důležitější než osobní záležitosti.“

Liu Mei poslouchala revoluční rétoriku po celý svůj život. Brala ji vážně - tak vážně, jako malí ďablové své duchy Císařů minulosti. I Liu Han brala revoluční rétoriku vážně, ale ne do té míry jako Liu Mei. Byla ochotná bojovat za věc komunistů, ale neměla v úmyslu stát se kvůli ní mučedníkem. Snad to bylo proto, že vstoupila do strany jako dospělá. Věřila jejím učení. Ale nevěřila mu tak, jak se naučila v dětství věřit duchům a bůžkům. Liu Mei věřila straně totálně. Liu Han nic z toho neřekla nahlas. Liu Mei by ji stejně ignorovala. Řekla pouze: „I na tom, co lidé cítí, může záležet. Já bych se pravděpodobně nestala revolucionářkou, kdyby mi tě malí ďablové neunesli.“

„I kdyby ses jí nestala, věc revoluce by pokračovala dál.“ Logika Liu Mei byla dokonalá - a děsivá.

„Myslím, že takhle je to pro mě lepší,“ řekla Liu Han.

„Ano, asi ano,“ řekla Liu Mei, a vyšla z chatrče, kterou s matkou sdílela.

Liu Han za ní hleděla, spočívajíc na kangu, kde trávila tolik času, jako by byla opravdu zima. Už žila v severní Číně víc než dvacet let, a stále si ještě nezvykla na zdejší mizerné podnebí. V létě zde vanuly horké a prašné větry z mongolských pouští, a v zimě jeden blizzard stíhal druhý. Jestli se Liu Mei chtěla brodit sněhem, byla to její věc. Nejspíš považovala sníh za něco tak samozřejmého jako svůj revoluční zápal. Liu Han byla zcela jiného názoru, vzhledem k tomu, že vyrostla poblíž Hankou.³

Byla zvědavá, co tam Liu Mei bude dělat. Nejspíš zírat na kapličku, kterou zde malí ďablové umístili. Liu Han se kousla do rtu. Její dcera ji neposlechne. Cítila to v kostech. Co se stane, když si Liu Mei vezme na kapličku sekeru nebo ji rozbije kamenem - nebo udělá cokoli jiného, co si usmyslí?

Možná nic. Možná malí ďablové jen blufovali. Jejich propaganda byla teď lepší, než bývala - snad více naslouchali svým čínským toulavým psům. Nebo možná neblufovali. Duchové Císařů minulosti hráli velkou roli v jejich ideologickém systému. Liu Mei to nechápala. Myslela si, že pověry jsou bezvýznamné, protože jsou falešné. Nechápala moc, kterou mohly mít nad myslí lidí - a malých ďablů.

Poslechla by Nieh Ho-ťinga, kdyby jí řekl totéž, co jí říkala ona? Naneštěstí o tom Liu Han pochybovala. Postrádala tu skoro slepou úctu ke starším, kterou měla v jejím věku Liu Han. Tento nedostatek úcty pramenil z revoluční rétoriky.

Liu Han tomu většinou tleskala; činilo to Liu Mei svobodnější, než bývala ona. Tentokrát by však Liu Han uvítala - velmi uvítala - trochu staromódní slepé poslušnosti.

Toho večera vynášela Liu Mei nočník do žumpy ve sněhu. Byla venku déle než obvykle. Liu Han naslouchala, jestli se neozvou nějaké zvuky rozbíjení. Žádné nepřišly, ale ona se neuklidnila. Příštího rána vyšla ven, aby se ujistila, že tam kaplička pořád ještě stojí. Když ji uviděla, oddechla si. Dceři o tom neřekla nic. Mlčení se jí zdálo moudřejší.

O necelý týden později toho hořce litovala. Vzrušené výkřiky na návsi ji vylákaly ven. Samozřejmě, bylo to přesně to, čeho se obávala: někdo povalil a rozbil kapličku.

Ju!“ zakvílel zoufale starosta, a zdálo se, že je připraven rvát si zuřivě vlasy. Otočil se na Liu Han a Nieha Ho-ťinga.

„Jestli na nás přijdou šupinatí ďablové, bude to vaše vina! Vaše, slyšíte?“

„Nemyslím, že šupinatí ďáblové něco udělají,“ řekla Liu

Han mnohem klidněji, než se cítila. Stojíc před svou vlastní chatou, Nieh přikývl. Starosta se uklidnil. Mít ve své vesnici důležité komunisty ho naučilo, že existují větší autority než je ta jeho.

Liu Han mohla jen doufat, že měla pravdu, v zájmu vesnice, ve svém vlastním zájmu a hlavně v zájmu Liu Mei.

Nevěděla, jestli kapličku rozbila Liu Mei, ale kdo jiný to mohl být? Nechtěla se na to dcery ani ptát, z obavy, že by z ní vyšetřovatelé mohli vypáčit pravdu, kdyby ji znala.

Ten den proběhl klidně. Právě tak i noc. Ráno přiletěly do vesnice od východu helikoptéry. Přistály na zmrzlých, sněhem pokrytých polích. Z nich vyskákali zmrzle vyhlížející malí ďáblové. Skoro všichni byli ozbrojeni. V Liu Han se na vteřinu zastavilo srdce.

Jeden z malých ďáblů mluvil čínsky. „Ať se všichni shromáždí!“ vykřikl. „Byl tu spáchán zločin, odporný zločin, a na zločincích bude vykonána spravedlnost.“

„Jak vůbec víte, kdo ti zločinci jsou?“ zvolal někdo. „Nebyli jste tady. Nic jste neviděli.“

„Nebyli jsme tady,“ souhlasil malý ďábel. „Ale viděli jsme.“ Postavil na zem přístroj, který nesl. Liu Han takové viděla v Pekingu: malí ďáblové jejich pomocí ukazovali obrázky. „Toto nám ukáže, kdo byl ten zločinec,“ prohlásil malý ďábel, dotýká se drápem ovladače na boku přístroje.

Jak Liu Han očekávala, nad přístrojem se objevil trojrozměrný obraz. Někteří z vesničanů vykřikli: i když žili nedaleko Pekingu, nikdy nic takového neviděli. Pravděpodobně nikdy neviděli ani lidmi vyrobené filmy. Liu Han stále doufala, že kapličku zničil nějaký vesničan. Ale takové štěstí neměla. Objevil se obraz Liu Mei, jak přistupuje ke kapličce s násadou od krumpáče a buší do ní, dokud záznam náhle neskončil. Musela to udělat v noci, ale obraz byl tak jasný, jako by to bylo za denního světla.

Liu Han omráčeně čekala, že malí ďáblové její dceru zatknou, nebo ji možná zastřelí na místě. Ale ten, který mluvil čínsky, řekl: „Teď nám řeknete, kdo je ta osoba, a řeknete nám to rychle.“

Mají stejné potíže rozeznat jednoho člověka od druhého, jako my s nimi, pomyslela si Liu Han. Pociťovala naději. Ta naděje ještě vzrostla, když nikdo z vesničanů na zasněžené návsi neřekl ani slovo.

Pak malý ďábel řekl: „Řekněte nám, kdo je ta osoba, a této vesnici se nic zlého nestane.“ Ano, jeho druh se učil bezcitnosti.

Ale stále nikdo nepromluvil. Někteří z malých ďáblů uchopili své zbraně. Ostatní prohlíželi dav, snažíce se identifikovat osobu ze záznamu, který se stále opakoval. Ale nezdálo se, že by uspěli. Někteří z vesničanů se jim začínali smát.

Malý ďábel, který mluvil čínsky, řekl: „Řekněte nám, kdo je ta osoba, a dostanete všechno, co ta osoba má.“

Skutečně se učili. Vždycky se našel někdo natolik chtivý, kdo se na podobnou nabídku chytil. A samozřejmě, někdo ukázal na Liu Mei a vykřikl: „Ona to udělala! To je ona! Je rudá!“

Malí ďáblové se rozběhli zatknout Liu Mei. Liu Han přísahala zrádci strašlivou pomstu. Možná na to také pomyslel, protože ukazoval dál: „A tady je její matka a tam přítel její matky. Oba jsou taky rudí!“ Kdyby dokázal odstranit komunisty z vesnice, možná by mohl uniknout pomstě.

Několik malých ďáblů namířilo své zbraně na Liu Han. Zvedla ruce. Někdy malý ďábel ji prohledal a našel v její kapse pistolí. To vyvolalo další poplach. Malí ďáblové jí spoutali ruce za zády a stejně posloužili její dceři a Nieh Ho-t'ingovi. Pak je odvedli ke svým vrtulníkům.

Byla jsem zajatá už předtím, přemýšlela Liu Han. Dostala jsem se ven. Dokážu to znovu. Nevěděla jak, ale bylo to možné. Tim si byla jistá. Proto nepropadala zoufalství, jakkoli k tomu měla nutkání. Nějak to dopadne. Ale když nastupovala do helikoptéry, nedovedla si představit jak.

Glen Johnson mrzutě šlapal na cvičném bicyklu. Stékal po něm pot a vznášel se v malých, nepříjemných kapičkách po tělocvičně Lewise a Clarka. Jeho pot nebyl jediný, který se tu vznášel. Cvičilo zde i několik dalších mužů a žen.

Navzdory klimatizaci byla místnost cítit jako šatna hráčů po velkém zápase.

Zdálo se mu to jako celá věčnost, než zazvonil signál.

Johnson, lapaje po dechu, přestal šlapat. Srdce mu bušilo. Obvykle se v beztlízném stavu příliš nenamáhal, a nelíbilo se mu, když musel zase tvrdě pracovat. Ale Johnson zůstane déle naživu, když to bude dělat, tak cvičil. Kromě toho by měl potíže s nadřizenými, kdyby to nedělal.

Odepnul pás, který ho přidržoval na bicyklu. Ostatní v tělocvičně dělali totéž. Jedna z potíží s namáhavým cvičením byla, že se mohl dívat na zpocené, rozcuchané ženy a nemyslel na nic kromě toho, jak je unavený.

Lucy Vegettiová, zpocená, rozcuchaná žena, která by připadala v úvahu, se na něho také dívala. Uvažoval, co to znamená, a doufal, že si najde nějakou chvíli, kdy jeho zájem nebude tak zcela akademický. Ale když si otřela tvář rukávem, řekla mu: „Slyšela jsem včera, že někdo objevil další ještěři výzvědnou loď.“

„To je pro mě novinka,“ odpověděl Johnson. Lidé se trousili ven, aby se utřeli a převlékli v jedné ze dvou přilehlých menších místností, jedné pro muže, druhé pro ženy. Za pět minut nasedne na bicykly další směna.

Lucy vypadala unaveně. „Jak máme dělat to, co jsme sem přišli dělat, když nás Ještěři pořád špehují?“

Položila stejnou otázku, když s Johnsonem objevili první výzvědné plavidlo Ještěřů. Pokrčil rameny. „Musíme to dělat. Kdybychom to nedělali, mohli bychom se sbalit a letět domů.“

Zavrtěla hlavou. „Ne, to by bylo horší než se vůbec o nic nepokusit. Byla by to kapitulace. Řeklo by to Ještěřům, že jsou silnější než my.“

„No, oni jsou silnější než my,“ řekl Johnson. „Kdyby nebyli, nemuseli bychom si dělat starosti s ničím z téhle složky.“ Zdráhavě se odstrčil směrem ke své šatně. „Nashle,“ řekl přes rameno.

„Nashle,“ řekla Lucy. Johnson vzdychl. Neviděl z ní tolik, kolik by si přál. Stále si myslel, že má, nebo by mohla mít, zájem, ale dál než k tomu věci nepokročily. Nepokoušela ho; to nebyl její styl. Ale byla opatrná. Jako pilot Johnson opatrnost schvaloval - v rozumných dávkách. Jako muž si přál, aby o ní Lucy nikdy neslyšela. Ale podle pravidel, která

se zformovala na palubě Lewise a Clarka, výběr byl zcela na ní.

Vlhká houba byla ubohou náhražkou sprchy, ale byla to jediné, co měl. Když se umyl a oblékl si čistou kombinézu a chystal se odejít do své kabiny, aby si ještě chvíli četl, ozval se interkom: „Podplukovník Johnson, okamžitě se hlase v pracovně velitele! Podplukovník Glen Johnson, okamžitě se hlase v pracovně velitele!“

„Do prdele,“ zamumlal Johnson polohlasně. „Co jsem provedl tentokrát? Nebo co si ten čubčí syn myslí, že jsem udělal?“

Z interkomu nedostal žádnou odpověď. Ani ji neočekával. Prál si, aby ho byl brigádní generál Healey zavolal o pár minut dříve. Pak by se byl s čistým svědomím mohl u velitele hlásit celý zpocený z cvičení. Napadlo ho, jestli Healey nemá na svém rozpisu i tabulky, z nichž mohl vyčíst, kdo a kdy skončil s povinným cvičením. Vůbec by ho to nepřekvapilo. Zdálo se, že Healey ví všechno, co se stane na palubě Lewise a Clarka, a to ihned, jakmile se to stane, a někdy i předtím, než se to stane.

Jako jediný z důstojníků na kosmické lodi se velitel těšil luxusu pobočnicka. „Hlásím se podle rozkazu,“ řekl mu Johnson. Napolo očekával, že ho ten úhledný kapitán bude půl hodiny zdržovat, než ho pustí do vznešené společnosti Healeyho. Spěchat a pak čekat bylo staré armádní pravidlo už za dnů Julia Caesara. Teď bylo ještě starší, ale o nic méně pravdivé.

Ale kapitán Guilloux řekl: „Jděte dál, pane. Velitel vás očekává.“

Protože ho Healey povolal, nebylo to tak velké překvapení. „Díky,“ řekl Johnson, a proklouzl dveřmi do velitelské pracovny. Zasalutoval a zopakoval to, co už řekl jeho pobočnickovi: „Hlásím se podle rozkazu, pane.“

„Ano.“ Jako obvykle, Healey vypadal jako buldok, který chce někoho zakousnout. Chtěl zakousnout Johnsona, když pilot přišel na palubu - buď ho chtěl zakousnout nebo ho vyhodit z přechodové komory. Stále ještě neměl z Johnsona žádnou radost, ani zdaleka. Ale Johnson nebyl jeho největší starost. Jeho příští slova to dokázala: „Jak by se vám líbilo strčit prst do jednoho z těch ještěřích očních výčnělků?“

Nemyslel to doslova - pokud Johnson věděl, v okruhu pár set miliónů mil nebyli žádní živí Ještěři. Ale nebylo těžké pochopit, co má na mysli: „Dostali jsme povolení z Little Rocku poslat jejich špiónážní loď do pekel, pane?“

„Ne.“ Healey vypadal zarputile. „Ale dostali jsme povolení prozkoumat možnost zakrýt tu zatracenou věc černou plastovou nebo hliníkovou fólií, nebo něčím jiným, co můžeme postrádat, abychom jim zkomplikovali naše monitorování.“

Johnson přikývl. „Slyšel jsem, že je tady v blízkosti i druhá loď.“

Než stačil říct cokoli dalšího, brigádní generál Healey vyštěkl: „Kde jste to slyšel, a od koho? Tohle neměla být veřejná informace.“ Johnson stál - nebo se spíš vznášel - mlčky. Nechtěl shodit Lucy Vegettiovou. Healey se zatvářil kysele. „No, to nevádí. Co jste slyšel, je pravda. Můžeme jen doufat, že tady nejsou další, které jsme neobjevili.“

„Ano, pane.“ Johnson uvažoval. „Dobrá, když je to tak, kolik potíží jim můžeme udělat? Oslepit je, jistě, ale dokážeme rušit jejich radar a jejich přijímače? Jestli ne, stojí to přehození pytle přes ně za ty potíže, do kterých se kvůli tomu dostaneme?“

Nyní Healey zaměřil svůj zničující pohled na Johnsona. „Jestli jste zbabělý, podplukovníku, můžu si na ten úkol najít někoho jiného.“

„Pane, pokud jde o mě, můžete jít k čertu,“ řekl Johnson klidně.

Healey vypadal, jako by právě dostal jednu do nosu. Pokud se Johnson nemýlil, nikdo neřekl veliteli něco takového už zatraceně dlouho. Rád by byl řekl něco horšího. Zatracená vojenská disciplína, pomyslel si. Po chvíli podrážděného funění Healey zavrčel: „Jste neukázněný.“

„Snad ano, pane,“ odvětil Johnson, „ale všechno, o co jsem se snažil, bylo prozkoumat tu věc z různých stran. A vy jdete a nazvete mě zbabělcem. Dostal jste můj válečný TÁM&va, pane. Jestli nedokazuje něco jiného, tak nevím co.“

Brigádní generál Healey se stále mračil. Johnson se před ním vznášel, přidržuje se jednou rukou židle, upevněné k podlaze před velitelským stolem. Po chvíli Healey řekl: „Tak dobře, nechme to být.“ Ale nezapomněl - říkal to každíčký rys jeho tváře.

Pokoušeje se vrátit zpět k věci, Johnson se zeptal: „Pane, má to cenu udělat těm lodím cokoli, když je nemůžeme zničit? Jestli ano, pošlete mě, a já poletím.“

„Až doposud to pořád vyhodnocujeme,“ řekl Healey příkře. „Ne všechny proměnné jsou známe.“

„Ano, samozřejmě nemůžeme vědět dopředu, co Ještěři udělají, když ...“ Johnson zmlkl. Healeyho tvář se změnila. Na něco zapomněl, a velitel se mu teď kvůli tomu tiše smál. Po chvíli si uvědomil, co to bylo. „Oh. Víme, jestli ty lodě jsou ozbrojené, pane?“

„To je jedna z věcí, které máme zájem zjistit,“ odpověděl velitel bezvýrazně.

„Ano, pane,“ řekl Johnson, stejně bezvýrazně. Tak Healey myslel, že si z něho udělá pokusné morce, co? Nepřekvapilo ho to, ani trochu. „Kdy chcete, abych letěl, a kterou z nich chcete, abych navštívil?“

„Nemáme ještě připravený krycí materiál,“ řekl Healey. „Až to bude - a pokud se k tomu rozhodneme - budete informován. Do té doby můžete jít.“

Johnson zasalutoval a vyplul z velitelské pracovny. Proplul kolem kapitána Guilloux a použil madel v chodbě, aby se dostal do své kabiny.

Čekal na rozkaz, aby nastoupil do svého žihadla a letěl oslepit jednu z výzvědných lodí Ještěřů. Rozkaz stále nepřicházel. Nechtěl se ptát brigádního generála Healeyho, proč nepřicházel. Po týdnů opatrně zavedl řeč na toto téma s Walterem Stonem.

Stone přikývl. „Vím, o čem mluvíš. Nemyslím, že by sis měl dělat velké starosti.“

„Nedělal jsem si starosti,“ řekl Johnson, což nebyla tak docela pravda. „Ale byl jsem zvědavý, to ti řeknu.“

„To jistě.“ Stone se na něho zašklebil, zde v soukromí řídicí místnosti Lewise a Clarka. Johnson jeho úšklebek opětoval.

Šéfpilot kosmické lodi prošel tím mlýnem, i když byl u armádního letectva a ne u námořní pěchoty. Věděl jaký je to pocit odletět na misi, z níž člověk neočekává, že se vrátí. Teď pokračoval: „Nevíš to oficiálně, protože já to taky nevím oficiálně, ale, eh, cosi nás od toho odradilo.“

„Jo?“ Johnson se předklonil. „Jsem jedno velké ucho.“

„To není to, co si myslí Healey - myslí si, že jsi jedna velká huba,“ odpověděl Stone, a zachechtal se. „Každopádně, je to jen pověst, a neslyšel's ji ode mě.“ Johnson si slavnostně položil ruku na srdce, což přimělo prvního pilota hlasitě se zasmát. „Pokud jsem slyšel, zkusili jsme to nasucho, s rádiem řízeným žihadlem. Ten kdo je řídil, s ním zamířil k výzvědné lodi, a když se dostalo dost blízko ...“

„Jo?“ řekl Johnson. „Co se stalo pak?“ Stone ho zaujal, jako by mu vyprávěl zatraceně necudnou anekdotu.

„Pak ta zatracená věc - ta špionážní loď, ne žihadlo - porušila rádiový klid, nebo jak tomu říkají,“ řekl mu Stone. „Vyslala ze záznamu zprávu v řeči Ještěřů, něco jako: 'Jestli se ještě víc přiblížíte nebo něco poškodíte, budeme to považovat za válečný akt.' A tak tam naši hodili zpátečku a navedli žihadlo domů, a od té doby o tom nikdo neřekl ani slovo.“ „To je fakt?“ řekl Johnson.

„Ať visím, jestli to vím,“ odpověděl Stone. „Ale tohle jsem slyšel.“

Není divu, že Healey pro mě neposílá, pomyslel si Johnson. Pak mu blesklo myslí něco jiného: Jsem zatraceně rád, že jsem na tu všivou věc nezačal střílet.

Jonathan Yeager, natažený přes postel, pracoval na poznámkách z chemie, které zameškal, protože byl v kosmu. Karen seděla v křesle pár stop od něho. Dveře ložnice zůstávaly otevřené. To bylo domácí pravidlo. Teď, když konečně dovršil jednadvacet, navrhl svým rodičům, aby to pravidlo změnili. Navrhli mu, aby sklapl, dokud bude žít pod jejich střechou.

Ukázal na místo v Kareniných poznámkách, kterému nerozuměl. „Co to tady říká doktor Cobb o stoichiometrii?“

Přitáhla si křeslo blíž a naklonila se, aby viděla, o čem mluví. Její rudé vlasy ho zašimraly na uchu. „Aha, tohle,“ řekla poněkud provinile. „To jsem sama dobře nepochopila.“

Vzdychl. „Okay. Zeptám se zítra po přednášce.“ Udělal pohyb, který naznačoval, že by si rval vlasy, kdyby nějaké měl.

„Pochybuj, že se to všechno doučím, a to jsem byl pryč jen týden.“

„Jaké to bylo?“ zeptala se Karen. Vypptávala se už od jeho návratu z Kitty Hawk. Zkusil několik různých způsobů vysvětlení, ale žádný z nich ji neuspokojil - ani jeho.

Po chvilce přemýšlení to zkusil jinak: „Četla jsi Edgara Rice Burroughse, že?“ Když Karen přikývla, pokračoval: „Víš, jak ty opice vychovaly Tarzana, ale přece se z něho stal člověk velice podobný ostatním lidem?“ Znovu přikývla.

Jonathan řekl: „Dobře, tak tohle nebylo nic takového. Chci říct, vůbec nic. Kassquit vypadá jako člověk, ale nejedná jako člověk. Jedná přesně jako Ještěř. Můj táta měl pravdu.“ Trochu se zasmál; to nebylo něco, co říkal každý den. „My si jen hrajeme na Ještěry. Ona si nehraje. Ona si přeje, aby měla šupiny - dalo by se říct.“

Karen znovu přikývla, tentokrát zamyšleně. „Myslím, že to chápu.“ Odmlčela se. Pak nalezla odlišnou otázku, nebo možná jen odlišnou verzi té stejné: „Jaký je to pocit, hovořit o důležitých věcech se ženou, která na sobě nemá žádné šaty?“

Bylo tohle to, k čemu se celou dobu chtěla dostat? Jonathan odpověděl: „Pro mě to bylo nejdřív zvláštní. Kassquit o tom vůbec nepřemýšlela, a já jsem se snažil nevšímat si toho - víš, co tím míním?“ Pokusil se, ale příliš se mu to nedařilo. Nechtěje to přiznat, dodal: „Myslím, že mého tátu to vzrušovalo víc než mě.“

„Tak to chodí u tak starých lidí,“ souhlasila s bezstarostnou krutostí. Jonathan měl pocit, že prošel nějakou skrytou zkouškou. Přitahovala ho Liu Mei, když navštívila Los Angeles, takže teď byla Karen nervózní z každé ženy, se kterou se potkal. V tomto případě, pomyslel si, si dělala zbytečné starosti. Na UCLA byly stovky hezkých dívek, a všechny byly mnohem dostupnější a jemu mnohem podobnější než dívka vychovaná cizáky, která strávila celý život na hvězdné lodi.

Zajímavá - Kassquit byla určitě zajímavá. Dokonce fascinující. Ale přitažlivá? Viděl ji celou, každý kousíček zní; nebyla o nic stydlivější než Ještěř. Zavrtěl hlavou. Ne, nemyslel si to.

„Cože?“ zeptala se Karen.

Než stačil Jonathan odpovědět, v chodbě se objevilo jedno z ještěřích mláďat. Ve dveřích se zastavilo, klouzající svými očními výčnělky z Jonathana ke Karen a zpět. Déle ulpěly na Karen, ne proto, že by ji mládě shledávalo přitažlivější - skutečně nesmyslná představa - ale proto, že ji vidělo méně často. Jonathan zamával. „Ahoj, Donalde,“ zavolal.

Donald také zamával. On a Mickey si osvojili všechna gesta, ačkoli zvuky, které vydávali, byly jen syčivé žvatlání.

„Zdravím tě,“ zavolala na něho Karen jazykem Rasy.

Zíral na ni, jako by nikdy předtím takové zvuky neslyšel. A také neslyšel, s výjimkou těch, které vydával on a Mickey.

„Nedělej to,“ řekl Jonathan Karen. „Táta by vyletěl stropem, kdyby tě slyšel. Máme je vychovávat jako lidi, nějakou Ještěry. Když se naučí mluvit, naučí se anglicky.“

„Okay. Promiň,“ řekla Karen. „Věděla jsem to, ale zapomněla jsem. Když vidím Ještěra, chci mluvit jako Ještěř.“

„Mickey a Donald nebudou Ještěři o nic víc, než je Kassquit skutečný člověk,“ řekl Jonathan. Na chvíli se odmlčel.

„Ale přece jen si pořád myslím, že je v ní nějaká malá část, která chce být člověk, i když ona neví jak.“

Karen už nechtěla mluvit o Kassquit. Změnila téma. Ukazující na Donalda, řekla: „Určitě je čím dál tím větší.“

„Já vím,“ řekl Jonathan. „On a Mickey jsou mnohem větší než lidské děti v jejich věku.“ Matka by ho prohnala kdyby řekl: von s Mickeym. Ať to však řekl jakkoli, byla to pravda. Ještěři děťátka už nebyla děťátka. Rostla skoro jako by je nafukovali stlačeným CO₂ z bombiček, a blížila se velikostí spíš dospělému Ještěřovi než tomu, jaká byla, když se vylíhla z vajec.

Liu Mei se nikdy nenaučila usmívat. Ani Kassquit, přemítal Jonathan. Zajímalo by mě, jaké věci nebudou nikdy schopní dělat Mickey a Donald, protože je vychováváme my namísto Ještěřů. Nevěděl. Nemohl to vědět. A neměl ani

chuť předložit toto téma Karen, už proto ne, že zjevně nechtěla, aby přemýšlel o Liu Mei nebo Kassquit. Donald znovu zamával a vydal se zpátky chodbou. Karen zamyšleně řekla: „Zajímalo by mě, proč rostou o tolik rychleji než lidé.“

„Táta říká, že je to proto, že se musí postarat sami o sebe mnohem víc než lidské děti,“ odpověděl Jonathan. „Když se o sebe musíš postarat sama, pak čím jsi větší, tím méně je věcí, které tě mohou sníst, a tím víc věcí, které můžeš sníst ty.“ „To zní docela rozumně,“ řekla Karen. „Jo, já vím, a taky to bude nejspíš pravda.“ S výrazem člověka, který činí veliký ústupek, Jonathan pokračoval: „Věci, které táta říká, obvykle dávají docela dobrý smysl.“

„Já vím,“ řekla Karen. „Máš štěstí. Tvoji rodiče aspoň vědí, že žijeme ve dvacátém století. Naši si myslí, že jsme stále v časech dostavníku. Nebo jestli si to nemyslí, tak si aspoň přejí, aby tomu tak bylo.“

Jonathan se nepovažoval za obzvlášť šťastného při výběru svých rodičů. Velice málo lidí jeho věku si to myslelo, ale to mu nikdy nepřišlo na mysl. Culpepperovi byli docela dobří, ale on s nimi nemusel žít. Zanedlouho nebude muset žít ani se svými rodiči. Jedna jeho část se na to dychtivě těšila. Zbytek chtěl zůstat tady, v ložnici, kde žil tak dlouho. Jenže kdyby tady zůstal, nemohl by tu ložnici sdílet s Karen. To byl ten nejlepší argument pro opuštění hnízda, na který dokázal připadnout.

Jeho matka se na ně přišla podívat. „Děti, vy pracujete až se z vás kouří,“ řekla. „Nechcete nějaké koláčky a colu, abyste se udrželi při síle?“

„Okay,“ řekl Jonathan. „Jistě, paní Yeagerova. Díky,“ řekla Karen. Pohled, který matka vyslala k Jonathanovi, mu řekl to, co nevyjádřila slovy: že nemá žádné vychování, ale jeho přítelkyně ano. Uniknout takovým pohledům byl další dobrý důvod k tomu, aby se postavil na vlastní nohy.

Čokoládové koláčky a cola poněkud rozptýlily jeho rozmrzelost. Kdyby žil sám, musel by se zvednout a přinést si je sám. Kdybych byl ženatý, mohl bych požádat svou ženu, aby mi je přinesla, pomyslel si. Podíval se na Karen. Pohled na ni mu přivedl na mysl další zjevné výhody manželství. Že by ona mohla požádat jeho, aby přinesl koláčky a colu, to mu na mysl nepřišlo.

Když se Jonathan a Karen pustili do koláčků, do místnosti přišel Mickey. Uchváceně je pozoroval. Než bylo jemu a Donaldovi povoleno vycházet z jejich místnosti, nikdy neviděli Yeagerovy jíst. Podle toho, co Jonathan věděl, si možná mysleli, že jsou jediní, kteří to dělají.

Ted' už věděli víc. Také se museli naučit, že brát si co chtěli z talířů lidí je proti pravidlům. Bylo kvůli tomu několik zajímavých a živých scén. Ted' už byli hodní - alespoň většinou.

Mickey byl hodný častěji než Donald. Jeho oční výčnělky sledovaly koláček cestou z papírového tácku na posteli do Jo-nathanových úst.

Karen se zahihňala. „Měl bys mu nasadit brýle proti slunci.“

„Udělám něco lepšího.“ Jonathan luskl prsty - signál, který si po mnoha zkouškách a omylech jeho rodina vypracovala, dávající malým Ještěřům na vědomí, že mohou přijít a dostat něco z jídla, které jedli lidé. Mickey přistoupil blíž, ruku nataženou. Jonathan mu podal koláček. Mickey si ho vzal s překvapivou delikátností. Pak, delikátnost stranou, si jej nacpal do úst.

Jonathan počkal, aby viděl, jak mu chutná. Ještěři byli ma-sožravější než lidé, a Mickey a Donald byli stejně důrazní v odmítání věcí, které nechtěli, jako každé lidské dítě nebo batole. Ale Mickey po několika přemítavých mlasknutích polkl, a koláček zmizel. Ukázal na papírový tácek, pak si pohladil břicho.

Karen se zahihňala. „Říká, že chce ještě.“

„To jistě. A ani se to nepokouší ukrást. Hodný chlapec, Mickey.“ Jonathan vzal další koláček. „Chceš tohle?“

Mickeyho hlava se zvedla a klesla v neklamném přikývnutí. „Opravdu se učí,“ řekla Karen. „Ještěři používají gesto rukou, když chtějí vyjádřit souhlas.“

„Ale on neví, co dělají Ještěři. Ví jen to, co děláme my. V tom je ten vtip.“ Dal Mickeymu další koláček. Ten zmizel bez váhání. Mickey si znovu pohladil břicho. Jonathan se rozesmál. „Budeš tlustý. Dej mu jeden, Karen.“

„Okay,“ řekla. „Tak jich zůstane víc pro tebe, he? Vidím do tebe.“ Ale podržela koláček. „Na, Mickey. To je v pořádku. Můžeš ho mít.“

Mickey váhal. Byl ostýchavější než Donald. A nebyl zvyklý na Karen jako na Yeagerovy. Ale vábení čokolády Mickeyho svedlo, jako tolik jiných před ním. Pokročil dopředu, vzal si koláček z Kareniny ruky a ucouvl, aby mu ho nemohla sebrat.

„Chutná ti?“ řekla Karen, když pozřel výhru. „Vsadím se, že jo. Chceš další? Vsadím se, že ano.“ Mickey stál, oči upřené na koláček v její ruce. „Pojď si pro něj. Chceš ho, ne?“

Mickey otevřel ústa. To Jonathana znepokojilo. Chtělo si mládě vzít koláček takto? Už z takového chování skoro vyrostli - a Jonathan nechtěl, aby Karen kousl. Ale místo aby se pohnul kupředu, Mickey stál na místě; trochu se chvěl, jako při intenzivním mentálním úsilí. Konečně vydal zvuk: „Nnno.“

„Ježíši,“ řekl Jonathan tiše. Vyskočil. „Dej mu ten koláček,“

Karen. Právě řekl: „Ano.“, Spěšně vykročil ke dveřím. „Jdu to říct rodičům. Jestli začal mluvit, musí o tom vědět.“

Vůz zastavil před domem nepříliš odlišným od toho, ve kterém bydlel Straha. Ted' už si bývalý kapitán zvykl na štukované domy v jemných pastelových barvách stravníky před nimi. Zdálo se, že je to ideál místních Tosevanů. Nikdy nebyl schopen přijít na to proč - starat se o trávník mu připadalo jako plýtvání časem i vodou - ale bylo to tak.

„Tak jsme tady,“ řekl jeho řidič. „Bude to možná zajímavější, než čekáte.“

„Proč?“ zeptal se Straha. „Myslíte, že někdo na dům začne střílet, jak se stalo při mé dřívější návštěvě u Sama Yeagera?“

„Ne, to nemyslím,“ odpověděl řidič. „Kdyby se to stalo, udělám vše pro to, aby se vám nic nestalo. Ale to překvapení, které mám na mysli, nebude pravděpodobně nebezpečné.“ „Co je to tedy?“ otázal se Straha.

Řidič se usmál. „Kdybych vám to řekl, kapitáne, už by to nebylo tajemství. Jděte. Yeagerovi na vás budou čekat. A kdo ví? Možná vás to vůbec nepřekvapí.“

„Kdo ví?“ řekl Straha popuzeně. „Možná budu jednoho dne mít řidiče, který nebude mít potěšení z toho, že mě rozčiluje.“ Řidič se zasmál hlasitým tosevanským smíchem, což Strahu rozčililo ještě víc. Vylezl z auta a práskl dvířky. Řidič se rozesmál ještě hlasitěji.

Se vzteklým škubáním ocasního pahýlu, které nemohl skrýt, došel Straha na zápraží a zazvonil. Zaslechl zevnitř zacinkání. Neměl rád zvonky; považoval syčení za správný způsob, jak vzbudit pozornost. Ale toto nebyl jeho svět, ani jeho druh. Jestli američtí Velcí Ošklivci měli rádi zvonky, pastelové omítky a trávu, musel se jim přizpůsobit, jiná možnost nebyla.

Dveře se otevřely a v nich stála Barbara Yeagerova. Králce se sklonila do uctivého postoje. „Zdravím vás, kapitáne,“ řekla jazykem Rasy. „Jak se vám daří?“

„Dobře, díky,“ odpověděl Straha anglicky. „A vám?“ „Taky to ujde,“ odpověděla žena Sama Yeagera. Pak přešla také do angličtiny: „Same! Je tady Straha.“

„Už jdu, zlato,“ zavolal Yeager. Straha to poslouchal se směsí pobavení a rozpaků. Navzdory tomu, že žil mezi Velkými Ošklivci tak dlouho, nechápal - z povahy věci ani nemohl - plně způsob, jak fungovaly jejich rodinné vztahy. Ani Rasa, ani Rabotevové nebo Hallessiané neměli nic podobného, takže to bylo velmi překvapující. Bývalý kapitán shledával láskyplné projevy jako ten, kterého použil Yeager, zvláště těžko pochopitelné. Případaly mu jako neformální uctívání, což byl protiklad v termínech. Ale nezdálo se, že by v tom Velcí Ošklivci spatřovali protiklad, protože je používali pořád. Sam Yeager vešel do předního pokoje. „Zdravím vás, kapitáne,“ řekl, stejně jako jeho žena předtím. „Doufám, že situace není moc zlá.“

„Ne, moc ne,“ odpověděl Straha. Se Samem Yeagerem se držel svého vlastního jazyka; víc než s kterýmkoli jiným Velkým Ošklivcem měl sním pocit, jako by mluvil s jiným mužem Rasy. To doufám, že situace není moc zlá dokazovalo, jak dobře Yeager chápal jeho tiseň. Každý jiný Tosevan by byl řekl doufám, že situace je dobrá. Ale nebyla. Nemohla být, ne v exilu. Mohla být jenom ne moc zlá.

„Tak pojďme do kuchyně,“ řekl Yeager. „Mám nový druh salámu, který byste možná chtěl okusit. Mám rum a vodku - a bourbon pro Barbaru a pro mě. A mám i zázvor, kdybyste měl chuť.“

„Rád ochutnám ten salám,“ řekl Straha. „Když mi nalijete sklenici rumu, myslím, že se dokáže vyprázdnit sama. Ale zázvor musím odmítnout, děkuji.“

„Cokoli je libo,“ řekl Sam Yeager, a zamířil do kuchyně. Jeho žena a Straha ho následovali. Yeager přes rameno pokračoval: „Kapitáne, měl byste vědět, že mi nevadí, když požíváte zázvor - o nic víc, než když pijete alkohol. Tady není žádná prohibice.“ 33 Poslední slovo řekl anglicky. Podle toho, jak se zachechtal, to byl nějaký žert.

Straha ho nepochopil. „Prohibice?“ opakoval zmateně. ve

„Když jsem byl mladý, Spojené státy se pokusily zakázat pití alkoholu,“ vysvětlil Yeager. „Nefungovalo to. Příliš mnoho Tosevanů mělo příliš rádo alkohol. Zajímalo by mě, jestli se něco podobného stane s Rasou a zázvorem.“

Ačkoli byl navyklý na tu tosevanskou rostlinu, Straha řekl: „Doufám, že ne. Mohu vypít trochu alkoholu, a trochu mi to změní náladu, nebo ho mohu vypít víc, abych dosáhl větší změny. Zázvor není takový. Když si ho vezmu, budu mít rozkoš z toho, jak mě to zvedne, a budu trpět depresí potom. Se zázvorem mám nad sebou mnohem menší kontrolu než s alkoholem, a totéž platí o ostatních požívačích.“

„Dobře,“ řekl Yeager. „To dává lepší smysl než spousta jiných věcí, které jsem o tom slyšel. Vytáhl sklenice, nalil rum Strahovi a whisky s ledem pro sebe a svou ženu. Pozvedl sklenku na pozdrav. „Bláto do očí.“ To bylo také anglicky. Rasa také znala neformální připitky. Když si připil s Yea-gerovými, Straha na oplátku pronesl jeden z nich: „Ať vás brní drápy.“ Yeager se na to napil. Pak začal krájet salám. Straha pokračoval: „Nikdy jsem nepochopil, proč vy Velcí Ošklivci nezmrznete - se vším tím ledem, který používáte.“

Škádli s tím Yeagerovy už dlouho. „Máme ho rádi,“ řekla Barbara. „Když jste příliš nevědomý, abyste ho ocenil, tím víc zbude pro nás.“

„My nemáme důvod mít rádi led,“ řekl Straha. „Kdyby tahle planeta neměla tolik sněhu a ledu, měli bychom větší naději ji dobýt. Samozřejmě kdyby se mi bylo podařilo stát se admirálem místo toho pitomce Atvara, měli bychom také větší šanci dobýt ji.“

Po více než dvaceti tosevanských letech zřídka kdy dal najevo svou hořkost tak otevřeně. Sam Yeager řekl: „Pak jsme my Velcí Ošklivci rádi, že se vám to nepodařilo. Prosím, ochutnejte.“ Podal Strahovi talíř s nakrájeným salámem.

Když ochutnal jedno kolečko, bývalý kapitán řekl: „Je jistě dost slaný. Některá z tosevanských koření mi chutnají, zatímco ostatní jsou pro můj jazyk příliš drsná.“ Otočil jeden oční výčnělek k obalu, v němž salám původně byl.

Považoval anglický pravopis za mistrovský kousek neefektivnosti i podle tosevanských měřítek, ale dokázal v tom jazyce číst dost dobře. „Hebrejský národní?“ zeptal se. „Hebrejský - to má něco do činění s těmi Velkými Ošklivci nazývanými Židé, není to tak? Je ten salám dovezený do Spojených států z regionů, kde vládne Rasa?“

„Ne, my tady máme taky spoustu Židů,“ řekl mu Yeager. „Ten salám je vyroben pouze z hovězího. Židé nesmějí jíst vepřové.“

„Další pověra, kterou nikdy nepochodím,“ řekl Straha.

Yeager pokrčil rameny. „Já nejsem Žid, takže ani já to nechápu. Ale oni to dodržují.“

Za dávných časů, než Impérium sjednotilo Domov - dávno předtím, než Impérium sjednotilo Domov - muži a ženy Rasy také vyznávali takové pošetilé víry. Všechny podlehy prosté eleganci uctívání duchů Císafů minulosti. Jenom učenci znali podrobnosti těch pradávných vír. Ale tady na Tosevu 3 Velcí Ošklivci rozvinuli poměrně vyspělou civilizaci, a přitom si podrželi svůj bizarní propletenec pověr. To byla hádanka.

Než mohl Straha něco v tom smyslu poznamenat, uslyšel hlasitou ránu z chodby, a pak další. „Co to bylo?“ zeptal se.

„To?“ řekl Straha. „To byl... výzkumný projekt.“

„Jaký výzkumný projekt dělá takový randál?“ zeptal se Straha.

„Hlučný,“ odpověděl Velký Ošklivec, což nebyla vůbec žádná odpověď. Yeager dodal: „Velmi hlučný.“

Straha se chystal trvat na skutečném vysvětlení, když se mu ho dostalo, ne od Sama Yeagera, ale zase z chodby.

Ačkoli to bylo slyšet skrze dveře jen slabě, to syčení, které slyšel, bylo nezaměnitelné. „Vy tu máte další muže nebo ženy Rasy!“ zvolal. „Jsou to věžňové?“ Naklonil hlavu, se zájmem naslouchaje. Ale ať se snažil sebevíc, nemohl zachytit žádná slova. Pak si uvědomil, že nejsou žádná slova, která by mohl zachytit. „Mláděta! Vy máte mláděta!“

Sam a Barbara Yeagerovi na sebe pohlédli. U Velkých Ošklivců to bylo zjevnější než u Rasy, protože Tosevané přitom museli otočit celou hlavu. Barbara Yeagerová řekla anglicky: „Říkal jsem ti, abychom je dali do garáže.“

„Jo, to jsi říkala,“ odpověděl Sam stejnou řečí. „Ale sousedi by je mohli vidět, kdybychom je tam nesli, a to by bylo horší.“ Obrátil se zpátky ke Strahovi. „Tady kapitán je voják. Ví, jak zachovávat tajemství.“

Jeho tón naznačoval, že Straha udělá dobře, když bude umět zachovat tajemství. Straha si toho sotva všiml. Byl stále příliš užaslý. „Jak to, že tady máte mláděta?“ zeptal se. „Proč je máte?“

Sam Yeager znovu se vzpamatoval a vrátil se k jazyku Rasy: „Nemohu vám říct, jak jsme dostali ta vejce, protože to sám nevím. To znáte, kapitáne: co nevím, nemohu prozradit. A proč? Abychom je mohli vychovat jako Velké Ošklivce, nebo zjistit, jak moc dokážou být jako my.“

V tomto okamžiku se Straha cítil, jako by byl znovu kapitánem Rasy. Aby byl jeho vlastní druh vychováván těmi tosevanskými barbary, nikdy nepoznal své vlastní dědictví ... „To je urážka!“ zařval, a jeho ocasní pahýl sebou škubal vztekem.

„Snad je,“ řekl Yeager, což Strahu překvapilo. Velký Ošklivec pokračoval: „Ale jestli ano, jak se to liší od toho, co jste vy udělali s Kassquit?“

„Ale tihle jsou naši,“ řekl Straha automaticky. I on si uvědomil, že to nebyla dost dobrá odpověď. Něco ze slepého hněvu, který ho naplnil, začalo vypřehávat. Byl rád, že si nevzal zázvor. Kdyby to byl udělal, pravděpodobně by začal nejdřív kousat a škrábat, a mluvit až později, pokud vůbec.

„Jsme svobodní. Jsme nezávislí. Máme stejné právo to dělat jako vy,“ řekl Sam Yeager. Logicky vzato měl pravdu. Ale logika stále pronikala těžko do Strahovy mysli. „Uloupili jste jim jejich dědictví!“ vybuchl Straha.

„Možná,“ řekl Yeager, „ale možná taky ne. Měli jsme je jen o něco déle než dva vaše roky, a už začínají mluvit.“ „Cože?“ zeptal se užasle Straha. „To je nemožné.“ „Je to pravda,“ řekl Sam Yeager, a bývalý kapitán zjistil, že mu nedokáže nevěřit.

Pak ve Strahovi explodovalo další poznání: jeho řidič o tom celou dobu věděl. Věděl to, a nikdy neřekl ani slovo. Ne, vlastně ne tak docela. Teď teprve Strahovi došly některé věci, které řidič říkal a které mu předtím nedávaly smysl. Straha uvažoval, jak by se mohl tomu Velkému Ošklivci pomstít. Nic ho nenapadlo, teď právě ne, ale něco ho určitě napadne. Tím si byl jist.

„Je to celé ohromující,“ řekl konečně.

„Byl bych raději, kdybyste se to nebyl dozvěděl,“ řekl Yeager, „ale jsou trochu příliš hluční.“ Rozhodil kajícími rukama.

„A vy chápete požadavky bezpečnosti, takže to není tak zlé.“ Pokoušel se o tom přesvědčit sám sebe? Pravděpodobně.

„Ano, chápu požadavky bezpečnosti,“ přisvědčil Straha. Ale jeho myšlenky byly daleko. Věděl, že by potřeboval něco blízkého zárazku, aby získal Atvarovo odpuštění a mohl se znovu připojit k Rase. Ohlásit, že dvě mláděta byla unesena Velkými Ošklivci ... stačilo by to? Nevěděl. Nemohl to vědět - ale stálo za to o tom popřemýšlet.

Gorppet si vůbec nebyl tak jist, že od něho bylo chytré přijít do Jižní Afriky. Bylo to tu mnohem bezstarostnější než na místech, kde sloužil předtím, to bylo jisté. To by samozřejmě platilo kdekoli, kde vládla Rasa. Ale počasi, pokud šlo o něho, mělo daleko k tomu, co by si přál. To, co bylo na této polokouli údajně létem, bylo ještě jakž takž snesitelné, ale jaká bude zima? Dobrá ne - tím si byl jist. Doufal, že nebude tak zlá jako v SSSR. Muži, kteří zde sloužili, říkali že ne. Ale Gorppet se naučil nevěřit tomu, co ostatní říkají, dokud si to sám nevyzkoušel.

Povzdechl si, když se toulal ulicemi šestého distriktu Kapského Města. Jakkoli krutí a zuřiví byli Velcí Ošklivci v regionu známém jako Irák, tamní počasí se mu líbilo. Občas mu dokonce bývalo i horko. Nemyslel si, že tady se mu stane něco podobného.

Černí a hnědí a růžově trískoví Velcí Ošklivci plnili ulice kolem něho. Mluvíli několika jazyky, kterým nerozuměl. Naučit se arabsky se mu v Iráku dobře hodilo, ale tady mu to nebylo k ničemu. Dokonce i písmo zde bylo odlišné od toho, které používali tam. Nebyl schopen číst arabské nápisy, ale zvykl si na to, jak vypadají. Tato hranatá písmena se mu zdála nějak nesprávná.

Zastavil se na rohu ulice. V ulicích zde bylo víc motorových vozidel než v Basře nebo v Bagdádu - mnohem víc řízených Velkými Ošklivci. Na silnici bylo také víc jízdních kol. Byly to důmyslné věci, a dělaly z Tosevanů malé střely. Zpoza rohu se vynořil Velký Ošklivec, zvolna kulhající o holi. „Zdravím vás, Gorppete,“ řekl jazykem Rasy se silným přízvukem.

„A já zdravím vás, Ranci Auerbachu,“ odvětil Gorppet. „Jak se dnes daří?“

„Špatně,“ odpověděl Auerbach jako obvykle. Použil zdůrazňovací zakašlání, a to hned několikrát, i když nedobrovolně. „Moe špatně. Bolí to.“

„To věřím. Vypadáte na to,“ řekl Gorppet. „Zranění z války, říkáte jste?“

„Je to tak,“ přikývl Auerbach. „Jeden z vašich zatracených kamarádů do mě pustil pár kulek, a od té doby jsem už nikdy nebyl, co jsem býval.“ Pokrčil rameny. „A někteří z vašich kamarádů možná kulhají kvůli kulkám, které jsem do nich napumpoval já. Tak to chodilo. Jen si přeju, aby mě ten muž byl minul.“

„To chápu.“ Gorppet měl Rance Auerbacha rád - měl ho raději, než by byl očekával, že bude mít rád nějakého Velkého Ošklivce. Auerbach ho dokázal pozdravit a jednat s ním bez hněvu a zahořklosti navzdory tomu, co se stalo za války.

Gorppet si myslel, že on sám by dokázal totéž se sovětskými Velkými Ošklivci, s nimiž bojoval. Všichni dělali, co jim bylo řečeno, že mají dělat, a dělali to, jak nejlépe uměli. Jak můžete nenávidět někoho, kdo jen dělal svou práci, jak nejlépe dovedl?

Auerbach řekl: „Pojďme. Jdeme do Boomslangu. Penny a Frederick na nás budou čekat.“

„Dobře,“ řekl Gorppet. „Vyslechnu všechno, co mi máte říct.“ Na okamžik se odmlčel. „Nejsem si tak jistý, že bych poslouchal ty ostatní, kdybyste s nimi nebyl vy,“ dodal.

„Já?“ řekl Auerbach, a Gorppet poznal, že Velkého Ošklivce překvapil. „Proč já? Penny vás objevila. Všichni se na tom obchodě podíleli, já nejméně.“

Gorppet udělal zamítavé gesto rukou. „Ne, mýlíte se. Vám rozumím tak, jak nerozumím té ženě a tomu muži s černou kůží. My jsme prošli mnoha stejnými věcmi, vy a já. To mezi námi vytváří něco jako pouto.“

„Snad,“ řekl Auerbach, ale neznělo to přesvědčeně. Ale Gorppet ho chtěl přesvědčit. „Je to pravda,“ řekl co nejvážněji.

„Nikdy jste neměl pocit, za těch starých časů, že se víc podobáte mužům, s nimiž jste bojoval, než vašim vlastním vysokým důstojníkům a Tosevanům, kteří nebojovali?“

Rance Auerbach se zastavil tak náhle, že Gorppet ušel ještě pár kroků, než si uvědomil, že Velký Ošklivec s ním už není. Otočil jeden oční výčnělek zpátky k Auerbachovi. Tosevan chraptivě řekl: „Ten pocit jsem měl víckrát, než bych dokázal spočítat. Nevěděl jsem, že to tak bylo i u vás.“

„No, bylo,“ řekl Gorppet. „Poslali nás sem, do světa, o kterém, jak se ukázalo, jsme věděli méně než nic. Říkali nám, že dobýt ho bude snadné, procházka v písku. Ukázalo se, že nikdo z nich neměl pravdu. Je to nějaký div, že jsme nebyli vždycky spokojeni s těmi, kteří nás vedli a těmi, kteří nás sem poslali?“

„Ne, to vůbec ne,“ řekl Auerbach s dalším zdůrazňovacím zakašláním. Tentokrát se mu podařilo nerozkašlat se přitom. Když s Gorppetem vešli společně do Boomslangu, místnost náhle ztichla. Byl to nebezpečný druh ticha. Vzhledem k tomu, že přišel z Basry a Bagdádu, Gorppet znal tento druh ticha až příliš dobře. Nechal sklouznout prst k pojistce své zbraně. Jestli někdo chtěl potíže, byl připraven mu je udělat.

Ale pak ten černý muž jménem Frederick promluvil jedním z místních jazyků, a všichni ostatní se uvolnili. „Zdravím vás,“ zavolal na Gorppeta od stolu, který sdílel se žlutovlasou ženou. Jeho přízvuk byl odlišný od jejího a Auerbachova, zřejmější. „Pojďte - dejte si něco k pití, a budeme hovořit.“

„Dobře,“ řekl Gorppet. Židle byla vyrobena pro Velké Ošklivce, ale přežil takové židle už před tím, a věděl, že to dokáže zase. „Nechci tu odpornou hnědou tekutinu, kterou tady vy dva pijete - alkohol přímo z ovoce mi chutná lépe.“

„Vino!“ zavolala Penny Summersová na Velkého Ošklivce, který roznášel nápoje. Gorppet usrl ze sklenice s něčím, co nemělo příliš daleko k potěšení.

Rance Auerbach si dal ten nechutný hnědavý likér, který zřejmě Velkým Ošklivcům moc chutnal. Když ho dopil a mávl na Tosevana za barem, aby mu dolil, řekl: „Tak. K věci.“

„K věci,“ odpověděl Gorppet. „Vy máte zázvor. Já ho chci. Jestli ho mohu dostat, zaplatím vám jeho cenu a dostanu ji zpátky tím, že prodám to, co si neponechám pro vlastní potřebu.“

Tolik zázvoru, kolik bych mohl kdy potřebovat, pomyslel si.

Nebyl si jistý, že je tolik zázvoru na celém Tosevu 3, ale měl v úmyslu to zjistit. Odměna, kterou dostal za zatčení Chomejního zahrnovala jak povýšení, tak finanční odměnu. K čemu jsou peníze, když ne na utrácení.

„To není vůbec tak jednoduché,“ řekl Frederick. „Musíme si být jistí, že nejste návnada Rasy.“

„Teoreticky to chápu,“ řekl Gorppet se souhlasným gestem ruky. „V praxi je to absurdní. Potřebuji ten zázvor pro sebe a své kamarády a přátele. Kdybych byl návnada, ti muži, pro které bych pracoval, by si tu rostlinu vzali. Vzali by si všechno, a mně by nenechali nic. To nechci.“

„To říkáte vy,“ poznamenala Penny. „My si musíme být jistí, že vám můžeme věřit. Rasa nemá ráda Tosevany, kteří prodávají zázvor.“

„Nemá ráda ani muže nebo ženy Rasy, kteří ho kupují,“ poukázal Gorppet. „Všichni riskujeme.“

Rance Auerbach promluvil místním jazykem. Gorppet mu nerozuměl ani slovo. Vrátil se k jazyku Rasy: „Řekl jsem jim, že si myslím, že jste důvěryhodný.“

„Děkuji vám,“ řekl Gorppet. „Já také nevěřím, že jste nástroje Rasy, které mě mají chytit do pastí.“

„No to doufám!“ zvolala žena se žlutými vlasy. „Rasa nás předtím chytila do pastí, ale my jsme nikdy nikoho Rase neudali.“

Gorppeta napadlo, jestli neprotestuje příliš mnoho. Co by mu jeho nadřazení udělali, kdyby zjistili, že utratil svou odměnu, aby nakoupil zázvor? Nic příjemného - tím si byl jist. Ale jak by mu mohli udělat něco horšího, než ho degradovat na prostého pěšáka a poslat ho zpátky do Bagdádu do konce jeho života? Pokud šlo o něho, tak nemohli. A - s výjimkou malého rozdílu v hodnosti - jak by se to lišilo od toho, co by byl dělal, kdyby byl nepoznal toho fanatika jménem Chomejní? Nijak. Atak...

Hra, uvažoval. Proč ne? Když prohraju, jenom se vrátím tam, kde jsem byl předtím — Rasa nemá tolik vycvičených pěšáků, aby si mohla dovolit je věznit kvůli zločinu, který nemá nic společného s bojovou výkonností. A když v té hře vyhraju, tak proti tomu budou peníze, které jsem dostal od nadřazených vypadat jako pouhé kapesné.

Nikdy předtím vlastně nepomyslel na to být bohatý. Který pěšák na to pomyslel? Žádný, který měl trochu rozumu v hlavě - s výjimkou několika chytrých chlapíků, kteří se zapojili do obchodu se zázvorem už dávno. Ale jestli dostal šanci zbohatnout, byl snad takový hlupák, aby k ní neobrátil své oční výčnělky?

„Jestli to uděláme,“ řekl pomalu, „jak chcete zaplatit? Slyšel jsem, že pro Tosevany je obtížné používat náš kredit, ačkoli vím, že existují nějaké cestičky.“

„O ano, existují,“ řekl muž s tmavou pletí, zvaný Frederick. Druzí dva Velcí Ošklivci udělali pohyb hlavou, který byl jejich ekvivalentem souhlasného gesta rukou. „Ale my nechceme váš kredit. My chceme zlato.“

Vyslovil to slovo s takovou úctou, jakou vzdával Chomejní svému imaginárnímu Velkému Ošklivci nad oblohou. A podle toho, jako Rance Auerbach a Penny Summersová řekli: „Pravda,“ chovali ke zlatu stejnou úctu jako druhý Tosevan.

Gorppet to chápal. Tosevanská ekonomika byla daleko méně komputerovaná než ekonomika Rasy. Peníze zde nebyl jen abstraktní pojem; často to byla skutečná věc, která se vyměňovala ve standardním poměru hodnoty za jiné skutečné věci. A zlato zde byl hlavní prostředek směny.

„Myslím, že to může být vykonáno,“ řekl Gorppet. „Znám tosevanského muže, který vezme váš kredit a dá vám za něj zlato,“ řekl Frederick.

„Ne tak rychle,“ řekl mu Gorppet. „Nejdříve se musíme dohodnout na ceně v kreditu. Pak se musíme dohodnout na směnném poměru mezi kreditem a zlatem. A pak mě musíte nechat potichu se poohlédnout, jestli nedokážu najít dealera s lepším směnným poměrem než váš přítel.“

„To není dobrý způsob, jak dělat obchod,“ protestoval Frederick. „Ukazuje nedůvěru.“

„Tady není žádná důvěra.“ Gorppet to podtrhl zdůrazňova-cím zakašláním. „Tohle není jen obchod. Obchod, který se týká spousty zázvoru a peněz, je nebezpečný na začátku, uprostřed i na konci: Každý, kdo si myslí něco jiného, pochází ze zkaženého vejce.“

Frederick se chystal něco říct - pravděpodobně další protest. Ale Rance Auerbach promluvil první: „To je taky pravda. Jestli uděláme ten obchod, aniž bychom se pokoušeli jeden druhého zabít, tak tu hru zvládneme.“ Otočil hlavu k Frede-rickovi a pokračoval svým chraptivým, poničeným hlasem: „Tohle je to, co si my všichni musíme myslet: můj podíl z toho, co tady získáme, mi stačí. Rozumíte, co vám říkám? Můžete se pokusit získat všechno. Penny ajá se můžeme pokusit získat všechno. Tady Gorppet se může pokusit získat všechno. Někdo by mohl vyhrát. Ale pravděpodobnější je, že všichni ztratí.“

„Rozumím,“ řekl Frederick tím svým zpěvavým přízvukem. „Byl jsem někdy něco jiného než řádný partner?“

„Ještě ne,“ odpověděl Auerbach.

„Ne, ještě ne.“ Gorppet udělal souhlasné gesto rukou, aby dal najevo, že souhlasí s Auerbachem. „Ale předtím nebyla zrada ve vašem zájmu. Teď ... doufám, že stále není. Bude to pro vás lepší.“

Auerbachovi se nelíbila pistole, kterou nosil. Po těžké solidnosti armádní pětačtyřicítka mu tento laciný malý revolver ráže .38 připadal jako hračka. Ale bylo to to jediné, co dokázal sehnat, a bylo to zatraceně lepší než nic. Kývl na Penny. „Připravená, zlato?“

„To se vsaď,“ řekla, a vytáhla z kabelky svou vlastní osmatřicítka, aby dala najevo, že chápe, co měl na mysli. Uvnitř jejich bytu - bytu, který při troše štěstí po dnešní noci už nikdy nespátí - neřekla víc. Nikdy nebyli schopní dokázat, že je Ještěři odposlouchávají, ale nechtěli ani riskovat.

„Uvidíme, co se stane.“ Auerbach zamáčkl cigaretu a hned si zapálil další. Bez toho drsného kouře by měl sucho v ústech. Cítil se jako muž, který jde do boje. A tohle mohl být trojstranný boj - on a Penny měli jeden zájem, Gorppet další, a Frederick ještě další.

Jeho oči sklouzly k Penny. Mohl z toho dokonce být čtyřstranný boj, jestli se ho rozhodla zradit. Udělala by to? Nemyslel si to, ale ta myšlenka, že by mohla, mu nechtěla sejít z mysli. Měla teď před sebou životní šanci na dlouhý čas. Kdyby se rozhodla, že chce celou kořist...

Mohla také plánovat, že ho zradí s Frederickem. Rance si to ve skutečnosti nemyslel, ale nemohl tu možnost ani ignorovat. Služba v armádě ho naučila vyhodnocovat všechny eventuality.

Vyšli ven. Cvrkot hmyzu mu připomněl, jak dlouho už je z domova. Jestli tohle vyjde, bude stále daleko od domova, ale bude někde, kde chtěl být, ne tam, kam ho poslali Ještěři.

Kdyby to nevyšlo ... „Střílej první, bejby,“ řekl Penny. „Nečekej. Když si budeš myslet, že bys mohla mít potíže, je pravděpodobné, že už je máš.“

„Jasan,“ řekla, a znělo to jako z nějakého gangsterského filmu. Věděl, že se zabývala těmito obchody už předtím, a každý z nich byl mimo zákon. Ale tenhle byl ještě nezákonnější než většina z nich - a neměla sebou žádné najaté gorily s výjimkou jeho. Odfrkl si a musel bojovat s kašlem. Najatá gorila, která sotva dokázala chodit bez hole. Kdyby došlo ke konfrontaci natvrdo, domácí tým byl v nevýhodě.

Šli úzkými, klikatými ulicemi šestého distriktu. Tak pozdě v noci si Rance dělal menší starosti s tím, že je běloch v převážně černošské části města. Hannover Street a několik dalších hlavních ulic bylo dobře osvětlených. Ale mimo ně byla příliš velká tma, aby někdo mohl s jistotou říct, zdali on a Penny jsou bílí, černí, nebo zelení.

Hudba, která zněla jako americký džez s přimíchanými africkými prvky, hřměla z malého klubu. Nějaká černá žena, opírající se o zeď, vykročila vpřed a oslovila Ranceho svou vlastní řečí. Nerozuměl z toho ani slovu. Pak si žena všimla, že už má společníci. Opět něco řekla. Ani tomu nerozuměl, ale znělo to pohrdavě. Šli s Penny dál. Žena se vrátila a opřela se zase o zeď, čekajíc na někoho jiného, s kým by šla.

O pár bloků dál se ozýval z okna křik. Auerbach se o tom pokusil zažertovat: „Někdo učí svou ženu móresům.“

„Zkus mě takhle učit, chlapče, a příští rok budeš jíst trubičkou, protože ti zlomím čelist,“ řekla Penny, a vůbec to neznělo, jako by žertovala.

Asi za půl druhé hodiny došli do malého parku, kde mělo dojít k výměně zázvoru za zlato. Všechno se zdálo tiché a pokojné. Rance nevěřil ani tomu tichu, ani tomu pokoji. „Zůstaň za mnou,“ řekl. „Kdyby něco nevyšlo, a my jsme rozdělili, pokusíme se sejít v docích, okay?“

„Vím, co máme dělat,“ řekla mu Penny. „Ty se drž svého, já se budu držet svého, a doufejme, že všichni ostatní se budou držet svého.“

„Jo, doufejme,“ řekl Rance smutně. Pohlédl na světlou ciferník hodinek. Za pět minut jedna. Přišli brzy.

Ze tmy se ozvalo zasyčení, následované dalšími syčivými zvuky řeči Rasy. „Zdravím vás, Ranci Auerbachu.“

„Gorppet?“ Rance stál velice tiše. Věděl, že Ještěři mají přístroje, které jim umožňují vidět ve tmě. Lidští vojáci - možná i lidští policisté - je nyní měli také. Ale on ne, a nějak neočekával, že ten muž ho bude používat. Cítil se podvedený.

„Kdo jiný by znal vaše jméno?“ zeptal se Ještěř, na což neměl žádnou dobrou odpověď. Gorppet pokračoval: „Mám platbu připravenou. Teď počkáme na Tosevany s tou rostlinou.“

„Budou tady,“ řekl Auerbach. „Ten obchod nemůže proběhnout bez nás všech.“ To nebyla tak docela pravda, což mu dělalo starosti. Ten obchod nemohl začít bez Penny a jeho, ale dál už nebyli podstatní. Kdyby je ti ostatní chtěli vyšachovat... S Gorppetem si příliš velké starosti nedělal; Ještěři obvykle hráli poctivě. Ale Frederickovi nedůvěřoval ani co by se za nehet vešlo.

„Zdravím vás, přátelé.“ Frederick, podle Auerbachova názoru, mluvil jazykem Rasy s legračním přízvukem. „Mám něco z toho, co potřebujeme. Vy, stateční muži, máte zbytek toho, co potřebujeme. Provedme teď výměnu.“

Neřekl ani slovo o tom, že Rance a Penny mají něco, co potřebují. To dělalo Auerbachovi starost. Postavte zlato proti slušnosti, a není těžké zjistit, co váží víc.

Teď za Auerbachem přišla i Penny. Zlato nezabíralo mnoho místa, ale bylo těžké. Se svým bolavým ramenem a nohou ho nemohl nést mnoho. Kdyby si vzala jejich podíl a utekla s ním... Co by mohl dělat? Nic moc. Nelíbilo se mu to.

Penny jedla, pila a dýchala potíže. Mohla se pokusit zdrhnout.

„Mám tady muže, kteří mě kryjí,“ varoval Gorppet, takže Rance nebyl jediná nedůvěřivá duše zde.

„I já mám muže, kteří mě kryjí,“ řekl Frederick, jako by tu myšlenku považoval za samozřejmou.

„Já mám také muže, kteří mě kryjí,“ řekla Penny. Auerbach se rozhlédl kolem, jestli se nezdvojnásobil nebo - ještě lépe - nezpaternásobil. Ale kdepak. Věděl to zatraceně moc dobře.

„Výměna,“ řekl Gorppet. Rance upíral oči do tmy. Neviděl skoro nic.

„Teď,“ řekl Frederick, a triumf v jeho hlasu řekl Auerbachovi, že se pokusí shrábnout všechno zlato. Rance se nadechl, aby vykřikl výstrahu A z okraje parku se ozval další výkřik, výkřik v nějaké africké řeči. Následoval ho výstřel, a pak další, a pak spěšná nepravdivá střelba. Rozlehl se výkřiky, nejen z lidských hrdel, ale i z hrdel Rasy. „Vzdejte se!“ zavolal nějaký Ještěř elektronicky zesíleným hlasem. „Nemůžete utéci!“

V té chvíli už byl Rance na zemi, kutáleje se do úkrytu. Staré reflexy přetrvávaly. Nad hlavou mu zahvízdaly kulky. „Kdo říká, že nemůžeme utéct?“ zařval Frederick. „Zničme vás!“ Znovu zařval. Pušky štěkaly. Samopaly rachotily. Musel sebou přivést celou malou armádu. Podle hustoty palby, museli jeho muži převyšovat Ještěře počtem i výzbrojí. Nebyl by si přivedl tolik mužů, kdyby neměl v úmyslu připravit Ranceho a Penny o jejich podíl, nemluvě o tom, že by jim proštípl lístek. A měl pravděpodobně v úmyslu zbavit se i Gorppeta a jeho kamarádů, které si vzal sebou. Zdálo se, že příjezd hlídky právě ve chvíli, kdy se o to pokoušel, byl štěstím pro každého s výjimkou černocha, a Auerbach pro něho neplýtvat lítostí.

Teď měli na krku ošklivý boj mezi třemi stranami, a Rance byl uprostřed. Vykřikl Pennyino jméno, ale jeho výkřik nebyl příliš hlasitý, a byla tady spousta hluku. Neslyšela ho - nebo jestli ano, jestli mu odpověděla, neslyšel on ji.

Plazil se k ní, nebo tím směrem, kde si myslel, že je. Tu a tam se blýskaly úst'ové záblesky, připomínající mu velké, zhoubné světlušky - nebo boj v Coloradu, kde přišel ke svému zmrazení. Nikdy si nepomyslel, že by se mohl v něčem takovém ocitnout znovu. Byl by si to raději ušetřil.

Někdo běžel k němu - nebo možná jen ke zlato. Každý člověk by běžel rovnou k němu. Všichni Ještěři by běželi k zázvoru, buď aby si ho vzali, nebo aby ho zajistili jako důkaz. Zamotat se do toho byla poslední věc, kterou chtěl, ale tam někde byla Penny, a on byl vycvičen nikdy neopouštět své lidi.

Běžící postava byla těsně u něho. Zvedl se na loktech a vypálil ze své osmáctítky. Muž s tichým výkřikem klesl k zemi. Jeho zbraň zařinčela o dláždění těsně před Auerbachem, který po ní sáhl. Jeho ruce mu ihned řekly, co to má: stengun, 36 nejlacinější věcíčku na rychlé zabití spousty lidí, kterou lidstvo kdy vyrobilo. Zastrčil revolver do kapsy kalhot; samopal se mu teď hodil mnohem lépe.

„Ranci!“ To byla Penny, nepříliš daleko. Plazil se k ní. Jednou rukou sáhl do louže něčeho teplého a lepkavého. Znechuceně vykřikl a ucul. „Ranci!“

„Tady jsem,“ odpověděl, a pak: „Zalehni, zatraceně!“ Jak to, že ještě dýchala, když neměla tolik rozumu, aby zapadla do úkrytu, když začaly lézat kulky? Další střelba zprava podtrhla jeho slova. To byl směr, odkud přišli Gorppet a jeho kamarádi. Snažili se teď uniknout, a dělali to dobře, profesionálně. Napadlo ho, jestli dokázali sebrat zázvor, než se začali stahovat z boje. „Ježíši Kriste,“ řekla Penny, a tentokrát to znělo, jako kdyby ležela na zemi. „Jsi ještě naživu, zlato?“

„Jo, myslím, že jo,“ odpověděl Auerbach. „Kde je to zlato? Kde je Frederick?“ Ten Afričan mu dělal větší starosti než Ještěři. Ještěři hráli podle svých vlastních pravidel. Frederick byl schopen provést komukoli cokoli.

„Fred je mrtvý, nebo si to aspoň myslím,“ řekla Penny. „Snad jsem ho odpráskla. Ten podraznický čubčí syn ... Tys mu to říkal, Ranci, ale on nechtěl poslouchat. Gorppet stojí za tučet takových jako on.“

„Jo.“ Ale Auerbach si pamatoval, že Penny se dostala do potíží proto, že podrazila své partáky v obchodu se zázvorem. A ... „Kde je to zlato?“ opakoval, tentokrát naléhavěji.

„Oh, to zlato.“ Penny se zasmála, pak přešla do jazyka Rasy: „Mám je tady, nebo aspoň část. Kolik dokážeš unést?“

„To nevím,“ řekl Rance stejnou řečí - dobré bezpečnostní opatření. „Ale to zjistím.“

„Jo, to nezní špatně,“ řekla Penny, vracejíc se k angličtině. „Tady.“

Přistrčila něco k Auerbachovi. Nebyl to moc velký balíček, ale vážil tolik, jako nějaké dítě. Zazubil se. „Teď se koukněme, jestli odsud dokážeme vyklouznout,“ řekl. „Aniž by nás zabili, chci říct.“

„Jo, to bude nejlepší.“ Penny ho překvapila polibkem. Uvažoval, jestli to dokážou, dokud budou Frederickovi kamarádi a Ještěři mezi sebou udržovat zemi nikoho. Také ho napadlo, jak potáhne zlato, svou hůl a stengun. Přál si, aby měl další pár rukou.

Atvar otočil jeden oční výčnělek od obrazovky počítače ke svému pobočnickovi. „No, tohle je hanba, ostuda a prvotřídně zpackaná práce,“ poznamenal.

„Co máte na mysli, Vznešený pane flotily?“ zeptal se Pshing. Přistoupil k terminálu. „Oh. Hlášení o tom nešťastném incidentu dole na jižním konci hlavního kontinentu.“

„Ano, ten nešťastný incident.“ Atvarovo zdůrazňovací zakašlání naznačilo, za jak nešťastný ten incident považuje.

„Když objevíme probíhající obchod se zázvorem, je žádoucí zatknout viníky a zabavit tu rostlinu a všechno, za co byla vyměňována. Souhlasíte se mnou?“

Jeho tón varoval Pshinga, že udělá moc dobře, když bude souhlasit. „Pravda, Vznešený pane flotily,“ řekl.

Atvar ukázal na obrazovku. „Podle tohoto hlášení, udělali jsme některou z těchto věcí? Udělali jsme alespoň jedinou z nich?“

„Ne, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing nešťastně.

„Ne,“ přisvědčil Atvar. „Ne. Ne je to správné slovo, skutečně. Žádní podezřelí, nebo žádní, kteří by stáli za řeč - jen najatí střelci. Žádný zázvor. Žádné zlato - vyrozuměl jsem, že to mělo být zlato. Dva muži zabiti, tři zranění, a kdo ví, kolik Velkých Ošklivců? Už jsme utrpěli četná fiaska v boji proti zázvoru, ale tohle je horší než většina z nich.“

„Co můžeme dělat?“ zeptal se Pshing.

To byla skutečně otázka. Byla to otázka už od té doby, kdy

Rasa zjistila, co zázvor dělá s muži, a byla ještě naléhavější od té doby, kdy vyšlo najevo, co dělá se ženami. Nikdo na ni ještě nenalezl odpověď. Atvar byl zvědav, jestli ji vůbec kdy někdo najde. Ale to před svým pobočnickem nehodlal připustit. Místo toho řekl: „Jedna věc, kterou můžeme udělat, je postarat se, abychom podobnou ostudu neutržili znovu.“

„Ano.“ Pshing udělal souhlasné gesto rukou. „Máte nějaké konkrétní rozkazy, jak toho dosáhnout, Vznešený pane flotily?“ „Konkrétní rozkazy?“ Atvar pohlédl na Pshinga, uvažuje, jak na to odpovědět. Vydával velice konkrétní rozkazy proti zázvoru už od té doby, kdy se z něho stal problém. Ale ten problém zůstával, a byl to horší problém nyní, když zde byla kolonizační flotila. I v Káhiře, i v tomto správním středisku, které kdysi bývalo tosevanským hotelem, ženy občas braly zázvor. Stačilo, aby Atvar ucítil závan feromonů, a do mysli mu pronikly myšlenky na páření a odváděly ho od myšlenek na práci.

Napadlo ho, jestli je tomu tak u Velkých Ošklivců stále, jestli jsou věčně rozptylováni svou vlastní sexualitou. Jestli tomu tak bylo, jak vůbec dokázali něco vykonat? Páření byla dobrá věc v řádné sezóně, ale myslet na ně pořád přinášelo určitě víc potíží, než bylo únosné.

Uvědomil si také, že neodpověděl na Pshingovu otázku. „Konkrétní rozkazy?“ opakoval. „V tomto případě ano: vynaložit maximální úsilí na vypátrání příslušníků Rasy a Velkých Ošklivců odpovědných za tento neslýchaný zločin, a potrestat je s maximální přísností, až budou zatčeni.“

„Bude vykonáno,“ řekl Pshing. „To by bylo vykonáno v každém případě, ale nyní to bude vykonáno s co největší rázností.“

„To by tedy mělo,“ zavrčel Atvar. Vrátil se zpátky ke zprávě. Po chvíli zavrčel znovu, tentokrát s čirou zuřivostí.

„Tosevané zapletení do toho zločinu, nebo někteří z nich, by měli být ti, které jsme přesídlili do oblasti po jejich neúspěchu pomoci nám tak plně, jak měli, v Marseille? Takhle nám odplácěji za naši velkorysost? Musí být potrestáni - to opravdu musí.“

„Jejich účast není prokázána,“ řekl Pshing. „Je to jen, že nebyli od té přestřelky viděni ani slyšeni sledovacím zařízením v jejich bytě.“

„Kam zmizeli? Kam mohli zmizet?“ vztekal se Atvar. „Jsou to Velcí Ošklivci se světlou kůží, nemohou se snadno ukrýt v zemi, kde má většina tmavou kůži. To je jeden z důvodů, proč jsme je poslali do této části území, které kontrolujeme.“

„Určitě je brzy najdeme,“ řekl Pshing.

„To bychom měli. A naši vlastní muži, zapletení do přestřelky mezi sebou? Ostudné!“

„Těmi zločinci mohly být i ženy,“ řekl Pshing.

„Hm, to ano,“ řekl Atvar. „To mě nenapadlo. Ale zacházeli se zbraněmi, jako by se v tom dobře vyznali, což činí pravděpodobnějším, že to byli muži z dobyvatelské flotily.“

„Neměl jste projednat s admirálem Reffetem plány výcviku kolonistů, aby dokázali pomoci dobyvatelské flotile?“ zeptal se Pshing.

„Ano, měl.“ Kdyby byl Atvar Velký Ošklivec, na jeho tváři by se objevil nějaký pošetilý výraz. Tím si byl jistý. Ale naštěstí nemusel dát najevo mnoho z toho, co si myslel. I tak to stačilo, aby Pshing o krok ustoupil. Ale Atvar věděl, že se to musí udělat, jakkoli málo se mu to zamlouvalo. „Měl bych se oto postarat,“ ačkoli by si byl raději lehl pod skalpel bez anestézie.

Zavolal, utěšuje se pomyšlením, že Reffet bude stejně nadšen z jejich rozhovoru jako on. Za několik okamžiků na něho z obrazovky zírala Reffetova tvář. „O co jde teď, Atvare?“ zeptal se druhý admirál kysele.

„Myslím, že to víte,“ odvětil Atvar.

„Vím, o co budete žádat, ano,“ řekl Reffet. „Ale co nevím, je to, jak mohu vybudovat úspěšnou kolonii tady na Tosevu 3, když odvoláte mé muže a ženy z jejich produktivních úkolů a přeměníte je na vojáky.“

Podle jeho tónu neměl pro muže z Času vojáků nic než opovržení. Atvarův ocasní pahýl sebou zuřivě škubl. „Nevím, jak můžete doufat, že vybudujete úspěšnou kolonii, když vaše muže a ženy pobijí Velcí Ošklivci.“

„To by nedokázali,“ odsekl Reffet.

„Ale ano, dokázali. Dokážou spoustu věcí, které jsme nepředvíдали,“ řekl Atvar. „Nejvyšší čas, abyste to konečně pochopil. Ve skutečnosti ...“ Odmlčel se, teď docela pobaveně. „Je pravda, že dostáváme mnohem víc zboží z tosevanských továren, než jsme očekávali?“

„Ovšemže je to pravda,“ řekl Reffet. „Neočekávali jsme, že budou mít vůbec nějaké továrny.“

„Neznamená to tedy, že budete mít přebytek dělníků z kolonizační flotily, z nichž by se mohli stát vojáci, aniž by se tím narušilo úsilí kolonizační flotily?“ Kdyby byl Atvar beffel, zapištěl by radostí.

Reffet chvíli mlčel, než odpověděl, z čehož Atvar usoudil, že o tom druhý admirál nikdy nepřemýšlel, a ani jeho poradci. Možná o tom nechtěli přemýšlet, protože kdyby to udělali, přinutilo by je to přezkoumat způsob, kterým se dívali na kolonisty a na život na Tosevu 3. Odmítání pohlédnout nepříjemnostem do očí bylo obvyklejší mezi Velkými Ošklivci než mezi Rasou, ale muži a ženy z Domova proti němu vůbec nebyli imunní.

Konečně Reffet řekl: „Tento návrh může mít nějaký smysl, jestli si myslíte, že dokážete udělat z tohoto naprosto nevhodného materiálu vojáky.“

„To dokážeme,“ řekl Atvar. „Budeme muset, protože to je jediný materiál, který máme k dispozici. To vám zaručuji. Pošlete nám ty muže - pošlete nám i ty ženy - a my z nich uděláme vojáky. My jsme prošli výcvikem v Čase vojáků. Dokážeme to tady zopakovat.“

„Vy to zaručujete? Bez důkazů?“ řekl Reffet. „Pouze na základě vašeho ničím nepodepřeného slova očekáváte, že vám předám po tisících své muže a ženy? Příliš dlouho jste se stýkal s Velkými Ošklivci, Atvare. Uvažujete jako oni.“

Atvar udržel svůj temperament pod kontrolou. Hlasem staženým vztekem, který v sobě dusil, řekl: „Dobře. Jestli mi je nepředáte, jaký skvělý nápad pro jejich využití máte?“

„Váš nápad má možná nějaký smysl,“ řekl Reffet tónem muže, který činí velký ústupek. „Navrhu ustavení výboru pro jeho studium a prozkoumání jak - a jestli - by se ten nápad mohl realizovat. Jakmile prozkoumáme všechny možné faktory, týkající se tohoto návrhu, můžeme přijmout optimální rozhodnutí, zdali budeme pokračovat. Tak to dělá Rasa.“ Řekl způsobem, jako by si myslel, že Atvarovi je to třeba připomenout.

V tom měl pravděpodobně pravdu. Atvar si zvykl na prudký spád života na Tosevu 3. „Skvělé, Reffete - skutečně skvělé,“ řekl, dávaje průchod svému sarkasmu, který doposud držel na uzdě. „A váš slovutný výbor přijde nepochybně se svými doporučeními zhruba v době, kdy poslední muž dobytelské flotily zemře sešlostí věkem.“

Obávám se, že to už bude trochu pozdě, zvláště vzhledem k nedávnému ohrožení od Němců. Jak dlouho si myslíte, že vaši kolonisté mohou zůstat v bezpečí bez vojáků, kteří by je bránili?“

„Řeknu vám, co si myslím,“ odsekl Reffet. „Myslím si, že vidíte umírat muže z dobytelské flotily, a doufáte, že získáte sílu z kolonizační flotily, abyste nezeslábl do bezvýznamnosti.“

„Příležitostně,“ řekl Atvar, „si přehrajte záznam tohoto rozhovoru, a uvědomte si, jaká zkažená kloaka jste při něm byl. Až přijde čas, s radostí vám to řeknu. Nicméně, do té doby takové přání nemám.“ Přerušil spojení, a měl chuť rozbít i monitor. „Nechápe,“ řekl Pshing.

Nahore, na Reffetově hvězdné lodi, pobočník druhého admirála nepochybně právě říkal totéž o Atvarovi. Atvar se ale nestaral o to, co si muži nebo ženy z dobytelské flotily myslí. „Ovšemže ne. My sami plně nechápeme Velké Ošklivce nebo celkovou situaci na Tosevu 3, a to jsme tady mnohem déle než kolonisté. Ale oni vědí všechno - a jestli mi nevěříte, stačí se jich jen zeptat.“

„Co budete dělat s nábořem vojáků z kolonizační flotily?“ zeptal se Pshing. „Myslím, že máte pravdu v tom, že ten výbor bude nemožně pomalý.“

„Já vím, že v tom mám pravdu,“ řekl Atvar. „Co budu dělat?“ Na okamžik se zamyslel, pak se začal smát. „Jedna věc, kterou udělám hned, je to, že začnu přijímat dobrovolníky k výcviku. Proti tomu Reffet nemůže nic namítat, a myslím, že možná bude dost kolonistů, kteří se sebou raději něco udělají, místo aby seděli ve svých bytech a celý den se dívali na video.“

„Doufám, že máte pravdu, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Sám si myslím, že to je rozumná kalkulace. Skutečně zahrnete mezi ty nové vojáky i ženy?“

„Proč ne?“ řekl Atvar. „Ženy a muži se podílejí skoro na všech aspektech života Rasy. Dobytelská flotila byla složena výhradně z mužů jen proto, aby se vyhnula problémům, spojeným s otázkami páření. Ty už teď stejně nastaly - a budou ještě horší, díky té prokleté tosevanské rostlině - ale myslím, že to zvládneme. Přijmout ženy také znamená, že budeme mít větší skupinu potenciálních branců. Potřebujeme je, a dostaneme je.“ Atvar neměl nejmenší pochyby o tom, že má pravdu.

Jak plynul den za dnem, Monika Dutourková zjišťovala, že prožila polovinu života v Marseille, aniž by poznala dobrou polovinu svého města, možná i víc. Když to řekla Pierrovi, starší bratr se jí vysmál. „Tys zachovávala až příliš petit bour-geois37 ctihodnost, sestřičko,“ řekl. „Na černém trhu se toho budeš muset vzdát.“

„To musel, do jisté míry, každý,“ řekla Monika. „Někdo proto, aby přežil; nebýt černého trhu, tak by zvláště po válce celé město hladovělo, protože bosové ukradli všechno, co viděli.“

„Do jisté míry každý,“ opakoval ozvěnou Pierre, stále se směje. „Ale nikdy jsi s tím nesouhlasila, že, sestřičko? A teď, ať s tím souhlasíš nebo ne, jsi jeho součástí. Je to opravdu tak zlé?“

Při pohledu na byt, v němž nyní žila ve skromném pokoji pro hosty, se Monice těžko říkalo ne. Ten byt byl daleko větší a vzdušnější než ten, z něhož utekla. Byl plný všeho možného elektronického vybavení, většinou ještě výroby, na které jen člověk mohl pomyslet. Ale přece jenom...

„Jak vydržíš žít pořád jako štvaná zvěř?“ vybuchla. Bratr na ni pozorně pohlédl, tentokrát beze stopy ironie. „Raději žiju jako štvaná zvěř než jako zvíře v kleci, kam může chovatel sáhnout a pomazlit se se mnou - nebo cokoli chce - kdykoli to uzná za vhodné.“

V tom bylo dost pravdy, aby to bodlo. Ale Monika řekla: „Já jsem stále v kleci, jenomže teď ve tvé, a ne v esesákově.“

„Můžeš se tam vrátit, kdykoli budeš chtít,“ řekl Pierre pokojně. „Jestli chceš raději dělat to, co chce on, než to, co chci já, nikdo ti nebrání.“

„Raději bych dělala to, co já. Chci,“ řekla Monika. Řekla to už mnohokrát, každému, kdo mohl poslouchat. K ničemu to

nebylo, a nezdálo se, že by to k něčemu bylo i tentokrát.

A také nebylo. Nicméně, její bratr se jí přestal smát. Vážně řekl: „Jestli to je to, co chceš, musíš být dost silná, abys to dostala. Nikdo ti to sám od sebe nedá. Musíš si to vzít.“

Monika zaťala pěsti, až se jí nehty zaryly do masa. „Ty mluvíš, jako bys právě přišel z reprízy Triumfu vůle. „Viděl jsem to,“ řekl. „Je to krásná propaganda. I Ještěři to říkají. Studovali to, aby zjistili, jak přimět lidi, aby dělali to, co oni chtějí. Když je to dost dobré pro ně, proč by to nemělo být dost dobré pro mě?“

Než Monika stačila odpovědět, někdo zaklepal na dveře. Pierre je neotevřel hned. Místo toho se podíval na malou televizní obrazovku, spojenou s ještě menší kamerou, která snímala chodbu přede dveřmi. Přikývl pro sebe. „Ano, to jsou ti Ještěři, které očekávám.“ Obrací se k Monice, řekl: „Nechtěla by sis na dvě hodinky zajít na nákupy? Můžeš utratit, kolik chceš. Mám tady teď nějaké jednání.“

Podle tónu jeho hlasu byl přesvědčen, že má právo poslat ji pryč, stejně jako Dieter Kuřin o tom, že má právo jí říct, aby se svlékla a šla s ním do postele. Jednoho krásného dne, a nebude to trvat dlouho, ktomu možná bude mít co říci. Ale dnes to ještě nebude. Sebrala svou kabelku a vystřelila z bytu.

S výjimkou oblečení lidí jí Porte d'Aix vždycky připomínal Alžír. Připomínalo jí to jednotu, kterou Středozemí poznalo za dob Římské říše, a dokonce i později Pověstná teze profesora Pirena tvrdila, že až vzestup Mohameda a pak Karel Veliký položili základ k tomu, aby se vývoj na opačných stranách tohoto moře začal ubírat odlišným směrem.

Procházka touto částí Marseille jistě podporovala Pirennův názor na to, kterým směrem se dějiny ubíraly. Uličky zde byly krátké, krivolaké a úzké - příliš úzké pro automobily, snad i pro cyklisty. Ale spousta lidí na kolech se jimi proháněla.

I krámy, hospody a jídelny zde byly malé, a většina se provozovala na ulici přinejmenším stejně, jako v budovách, které je možná hostily. Kovotepec seděl na židli, cigaretu v koutku úst, a opracovával kovovou nádobu, která by docela dobře mohla pocházet z římských časů. Nohy měl natažené do ulice, takže je musela přebročit.

Odložil nádobu a poplácal si klín. „Tady, miláčku, sedni si, jestli chceš.“

„Můžeš si ho vyhonit sám, jestli chceš,“ řekla Monika, „a můžeš si přitom pomoci svou velkou hubou.“ Rázně odpochodovala. Kovotepec za ní se srdečně rozesmál, a beze spěchu se pustil do další práce.

Než prošla tři bloky, které ležely mezi Pierrovým domem a tržištěm, zaslechla několik dialektů francouzštiny, němčiny, španělštiny (nebo to byla katalánština?), italštiny, angličtiny a jazyka Rasy. Lidé zde měnili jazyky pohotověji než kalhoty. Jako profesorka - jako bývalá profesorka, připomněla si — si přála, aby dokázala přecházet z jednoho jazyka do druhého tak snadno jako tito obchodníci, výčepníci a pašeráci.

Na tržišti, jako obvykle, bylo narváno. Monika uchopila kabelku oběma rukama. Byla tady i spousta zlodějů. Ještě než si to uvědomila, začal nějaký německý voják v polní šedi hrubě řvát svým hrdelním jazykem, že ho někdo okradl. Ale Monika nikde neviděla žádnou policii, ani německou, ani francouzskou.

Někteří z Ještěřů, kteří se zde pohybovali, zde byli přinejmenším stejně doma, jako kterýkoli člověk. Monika je tipovala na veterány z dobovatelské flotily, kteří se v lidech vyznali, jak to jen Ještěři dokázali, a určitě byli nanejvýš podezřelí. Pak zde byli ještě turisté. Ti byli stejně zjevní a neoblíbení jako cestující z anglicky mluvících zemí. Všichni sebou vlékli videokamery, a natáčeli všechno, co se pohybovalo, ba i všechno, co se nepohybovalo. Monika sklopila hlavu. Měla nový účes a nový make-up, mnohem dražší, než by si mohla dovolit - nebo dokonce chtěla - použít, dokud přednášela na universitě.

Napadlo ji, kolik z těch syčících turistů je špióny Rasy. Vzápětí ji napadlo, kolik je zde německých agentů.

Jeden z Ještěřů, muž s velmi zdobnou tělní kresbou, se s ní srazil. Rychle řekl něco svou vlastní řečí. „Je mi líto, ale nerozumím,“ řekla Monika francouzsky. Kromě vlastního jazyka uměla latinsky. Uměla řecky. Uměla německy a anglicky, a trochu italsky. Ale její klasické studium neobsahovalo řeč Ještěřů.

K jejímu překvapení jí Ještěř podal vizitku, natištěnou velmi dobrou francouzštinou. S úžasem četla: Možná jste už vítěz. Abyste zjistila, jestli ano, přijďte na konzulát Rasy, 21 Rue de Trois Rois. Mnoho hodnotných cen.

„Jaký vítěz?“ zeptala se. „Jaké ceny?“

Ještěř poklepal drápem na vizitku a řekl opět něco ve svém jazyce. Určitě nerozuměl francouzsky. Znovu poklepal drápem na vizitku, jako by si byl jist, že je v tom odpověď.

„Nemám nejmenší potuchy, co se mi pokoušíte říct,“ řekla Monika, a pokrčila rameny. I Ještěř pokrčil rameny, spíš smutně, jak se jí zdálo. Pak zmizel v davu.

Monika hleděla na vizitku. Její první popud byl zmačkat ji, hodit na zem a šlápnout na ni. Konzulát Ještěřů byl bezpochyby nejsledovanější budovou v Marseille. Kdyby chtěla obnovit svou známost s Dieterem Kuhnem, stačilo by, aby tam zašla. Jenomže vše, co chtěla, bylo to, aby Dieter Kuhn chcipl pokud možno co nejhorší smrti, a pokud možno co nejdále od ní.

Ale ten zatracený Ještěř řekl magická slova: Možná jste už vítěz. Pořádala snad Rasa takové soutěže jako výrobci prášků na praní? Ti zaplatili výherci aspoň velké balení svého prášku. Co nabízel Ještěři? Neměla tušení, ale vzbudilo to její zvědavost.

Mnoho hodnotných cen. To znělo spíš jako od Američanů než od Ještěřů. Co považovali Ještěři za hodnotnou cenu? Jak hodnotná ta cena bude? Dost hodnotná, aby mohla opustit svého bratra, jako opustila Dietera Kuhna? Byly tam vůbec tak hodnotné ceny?

To přirozeně nevěděla. Ale chtěla to zjistit. Napadlo ji, jestli to dokáže. Podívala se znovu na vizitku. Pak ji upustila do kabelky. Když budu mít příležitost, možná to zkusím. Kdo ví, kolik takových vizitek Ještěři rozdali. Když se vypraví do Rue de Trois Rois, nebude už před ní stát půlka Marseille? A neukáže se nakonec, že ta hodnotná cena je hliníková pánev nebo něco podobně banálního?

Věděla, že by za žádných okolností neměla opustit Porte d'Aix. Jestli byla v bezpečí někde v Marseille, tak to bylo

tady. Němci sem přicházeli, to ano, ale přicházeli sem kupovat a prodávat, ne rabovat a vraždit. Necháпали ani polovinu - ani čtvrtinu toho - co se jim dělo přímo pod nosem. A nevěděly to ani ještěří úřady, jinak by ji byl Pierre nevyhodil, když za ním přišli ti dva obskurní Ještěři.

„Slečno, budete tu stát, než zapustíte kořeny?“ zavolal někdo.

„Je mi líto,“ řekla Monika, ačkoli jí to vůbec líto nebylo. Zbavila se toho dotěrného muže, ale nezbavila se dotěrných myšlenek. Co vlastně Ještěři chtěli? Dokáže na to přijít?

Felless se dívala z okna ve třetím patře na dav, který se shromáždil před konzulátem Rasy v Marseille. Muž, který stál vedle ní, byl výzkumník z dobovatelské flotily jménem Kaz-zop. „Uložte si do paměti, že tito Velcí Ošklivci mají černé vlasy, což mi připomíná jejich vymyšlenou knihu 'Liga zrzavých'.“ Řekl.

„Tosevanské literární odkazy mě vůbec nezajímají,“ řekla suše Felless. „Otázka zní: splní to svůj účel?“

„Určitě jsme Velké Ošklivce stimulovali, nadřizená paní,“ řekl Kazzop. „Nemyslím, že Němci nebo Francouzi mají tušení, jak ovládat tuto bandu Tosevanů.“

„V tom případě sáhnou brzy k brutálním opatřením,“ předpověděla Felless. „To není to, co jsme tímto experimentem sledovali, ale zdá se, že to je standardní tosevanský postup, pokud se cítí ohroženi.“

„Pravda, nadřizená paní,“ řekl Kazzop. „Samozřejmě, němečtí Velcí Ošklivci nepotřebují velkou záminku pro to, aby se chovali brutálně k Francouzům. Vládou jim pouze brachiál-ním násilím.“

„Myslím, že je to proto, že dobyli tuto provincii svého neimpéria těsně předtím, než přistála dobovatelská flotila. Mně to připadá kontraproduktivní, jenomže tak mi připadá většina Němců, takže tady to není žádná výjimka.“

„Nejspíš ano,“ řekl Kazzop. „Raději bychom měli sejít dolů a dát to tam do pořádku, nebo je jinak Němci rozeženou dřív, než z toho můžeme mít nějaký užitek my.“

„Asi ano,“ řekla Felless nešťastně. Toto nebyl její projekt, na kterém pracovala od chvíle, kdy ji poslali do Norimberku. Myšlenkově se stále pohybovala uvnitř hranic Velkoněmecké říše. Nicméně tady měla šanci uniknout té ostudě, kterou utrhla tam. To značně stimulovalo její chuť spolupracovat.

Do jisté míry ano. Ale jen do jisté míry. Musela vycházet ven ze své pracovny, a nemusela se stýkat pouze s Velkými Ošklivci, ale i s muži a ženami Rasy. Pracovat s Velkými Ošklivci bylo otravné, i když ne tolik, jako v Norimberku.

Pracovat se ženami jejího vlastního druhu bylo celkem neškodné. Ale nenáviděla spolupráci s muži své Rasy, protože to znamenalo, že si nemůže dovolit dát si svou vytouženou dávku zázvoru.

Potřebovala dávku. Dávku. Jak ji potřebovala! Teď chápala jako nikdy předtím, co znamená návyk. Bude toužit po zázvoru i na smrtelné posteli. To věděla jistě. Kdyby jen mohla pár dnů zkoumat data a korelace mezi nimi v soukromí svého pokoje. Možná by to stačilo, aby si mohla vzít dávku a nechat potom v klidu vyprchat feromony.

A možná by si potom vzala další dávku a znovu by se ponížila před muži, kteří by se s ní pářili, jakmile by ze svého pokoje vyšla. To se jí už stalo, a nejednou. S největší pravděpodobností se jí to stane znovu.

Ale stále potřebovala dávku.

V přízemí utvořili muži kordon kolem všech vchodů. Jiní stáli před vchody se zbraněmi v rukou, aby zajistili, že dovnitř nepronikne žádný Velký Ošklivec.

Krabice plné cen stály na stolech hned za zavřenými předními dveřmi. Felless si povzddechla. „Nejsem ideálně vhodná osoba pro tento úkol,“ řekla, „protože neumím mluvit ani řečí Němců, ani jazykem místních Francouzů, který je odlišný, jak jsem pochopila.“

„Zcela odlišný,“ řekl Kazzop. „Ale s tím si nedělejte starosti. Většina z nás tyto jazyky alespoň do jisté míry ovládá.

Váš hlavní úkol bude analýza dat. Ale nemáme prostě tolik personálu, abyste se mohla věnovat pouze analýze, starší výzkumnice.“

Felless s mučednickým povzddechem řekla: „Chápu.“ Kdyby se mohla zabývat jen analýzou, mohla by holdovat zázvoru po libosti.

Kazzop byl zjevně nadšený a vzrušený tím, co dělá. Felless mu jeho nadšení záviděla. Posadili se, a ona si vytáhla svazek papírů. Když jantarová světla ukázala, že počítače před nimi jsou v provozu, Kazzop se otočil k mužům u dveří, a řekl: „Pusťte je dovnitř. Řekněte jim, že musí zůstat ve dvou vyrovnaných řadách, nebo nebudeme pokračovat.“

„Bude vykonáno, nadřizený pane,“ řekl jeden z vojáků, a otevřel dveře. Velcí Ošklivci venku začali hlučet. Voják na ně začal řvát v místním jazyce. Tosevané se seřadili víceméně do dvou řad.

První z nich hodil svou kartu Felless - poznala, že je to muž, protože si nechával růst vlasy nad svým horním rtem. Vzala jeho kartu a vsunula ji do čtečky. Na obrazovce se objevilo číslo: nula. Dotykem prstu aktivovala zprávu na obrazovce, otočené k Velkému Ošklivci. Zpráva říkala v místním jazyce: Litujeme, dnes jste nic nevyhrál. Zkuste to, prosím, znovu.

Podle toho, jak Velký Ošklivec zíral, Felless na okamžik napadlo, jestli vůbec umí číst. Pak vychrlil proud slov, která zněla jako nadávky. Felless byla pojednou ráda, že nerozumí francouzsky. Tosevan odešel, hlasitě protestuje.

Přistoupil další Velký Ošklivec, žena. Po vložení její karty se na obrazovce ukázala jednička. Felless se otočila a vzala skelkwankový přehrávač disků, který podala Tosevance. Zamávala jí na rozloučenou, když si odnášela svou cenu.

Tosevané se trousili jeden za druhým. Hlasitě si stěžovali, ačkoli žádná z vizitek neslibovala, že vyhraje každý. Muži a ženy Rasy by si to byli uvědomovali lépe.

Většina z Velkých Ošklivců, kteří vyhráli, dostala disko-přehrávače. Několik jich dostalo slušnou cenu v penězích -průměrný plat Tosevana za půl roku. Stejně jako ti, kteří nevyhráli, se chovali hruběji než by se chovali příslušníci Rasy, i vítězové byli vzrušenější. Skryté kamery zaznamenávaly všechny jejich reakce.

A pak podala Felless svou vizitku nějaká žena. Byla na ní čtyřka, jediná čtyřka mezi všemi vizitkami, které Rasa vydala. Felless se otočila ke Kazzopovi. „Toto je největší vítěz ze všech,“ řekla.

„Oh, dobrá,“ odpověděl. „Teď spustím zvonky a pískání, jako bych byl tosevanský reklamní agent.“ Spustil hlučnou nahrávku. Felless zamrkala. Kazzop se zasmál. „Došel jsem k tomu, že mám rád Velké Ošklivce a zvuky, které se jim líbí.“

„To pozoruji,“ řekla Felless studeně. „Máte je rád až příliš, jestli chcete znát můj názor.“

„Může být, nadřizená paní, může být,“ řekl Kazzop vesele. „Ale podívejte se - všichni ti Velcí Ošklivci ve frontě vědí, že hlavní vítěz je ona. Vidíte, jak vzrušení a závistiví jsou?“

Felless měla stále ještě potíže vyznat se ve výrazech tváří Tosevanů. Ale byla ochotná Kazzopovi věřit. „Překládejte mi, když budete tak laskav,“ řekla, a on udělal souhlasné gesto. „Pogratulujte té Tosevance a zeptejte se jí na jméno.“

Kazzop začal mluvit jazykem Francouzů. Žena odpověděla stejným jazykem. „Říká, že vám děkuje, a že její jméno je Monika,“ řekl Felless.

„Jen Monika?“ Felless to udivilo. „Nemívají obvykle dvě jména?“

Po další výměně názorů Kazzop řekl: „Zdá se, nechce říct své rodinné jméno. Zdá se také, že nechce říct proč. Spíš je zvědavá, co vyhrála.“

Tentokrát to byla reakce, kterou Felless zcela chápala. „Dobrá, řekněte jí to,“ řekla Felless. „Podle toho, jak někteří z nich reagovali na peníze, tak se pravděpodobně rozletí na kusy, až zjistí, že vyhrála dům s veškerým moderním vybavením - něco mnohem cennějšího než naše ceny v hotovosti.“

„Oh, to nepochybně,“ řekl Kazzop. „Záznam její reakce bude jak poučný, tak zábavný.“ Vrátil se do jazyka Velkých Ošklivců.

Felless čekala, až Tosevanka vykřikne a dá průchod své hysterii. Jeden z mužů, kteří vyhráli peníze, se ji pokusil laskat rty. Věděla, že to je mezi Velkými Ošklivci gesto sympatie, ale při tom pomyšlení se jí málem udělalo fyzicky špatně.

Doufala, že tato Tosevanka se o nic podobného nepokusí.

K jejímu ulehčení žena nic takového neudělala. Vlastně nedala najevo žádné emoce. Něco řekla tichým, odměřeným hlasem. Naopak Kazzop byl ten, kdo sebou užasle trhl. „Co se děje?“ zeptala se ho Felless.

„Ona - ta žena - říká, že tu cenu nemůže přijmout,“ řekl Kazzop, jako by nevěřil svým vlastním sluchovým membránám. „Ptá se, jestli místo toho nemůže dostat nějakou náhradu.“

„To jsme neplánovali,“ řekla Felless. „Uvědomuji si, že jednání s Tosevany vyžaduje mimořádnou pružnost, ale přece jen ... Zeptejte se jí, proč nechce tu cenu, kterou nabízíme.“

„Ano. To stojí za to vědět. Bude vykonáno.“ Kazzop znovu začal mluvit místním jazykem. Odpověď Tosevanky zněla váhavě. Kazzop řekl Felless: „Není zcela otevřená. Vyrozumívám z toho, že taková cena by k ní mohla přitáhnout příliš velkou pozornost německých úřadů.“

„Aha. Kdybych byla místním Velkým Ošklivcem, také bych nechtěla, aby si mě všimly německé úřady.“ Felless se otřásla při pomyšlení na některé věci, které Němci dělali. „Nevyznává snad -jak se to jmenuje? - aha, židovskou pověru?“

„Na to se jí ani nebudu ptát,“ řekl Kazzop. „Jestli ji vyznává, nepřizná se k tomu. Každopádně Němci už většinu svých Židů vyhubili. Nejspíš je to pašerácká nebo nějaká jiná zlo-činkyně - ale ani k tomu se nejspíš nepřizná.“

„Zajímalo by mě, jestli pašuje zázvor,“ řekla Felless zamyšleně, tak zamyšleně, že jí Kazzop věnoval ostrý pohled. Prála si, aby byla zůstala zticha. Samozřejmě, její pověst ji předcházela i do Marseille.

Tosevanská žena znovu promluvila. „Zlobí se, že jí máme dát něco velkého, co si ona nemůže vzít,“ řekl Kazzop. „Ptá se, jestli jí nemůžeme vyplatit hodnotu toho domu v penězích.“

„Toto je váš projekt,“ řekla Felless. „Ale kdyby byl můj, řekla bych jí, žene.“

„To mám v úmyslu,“ řekl Kazzop. „Jinak bych překročil rozpočet.“ Na okamžik se odmlčel. Pak vystrčil jazyk, dávaje najevo, že dostal nápad. „Nabídnu jí místo toho druhou cenu.“ Přeložil to do jazyka Francouzů. Tosevanka odpověděla poněkud nakvašeně.

„Co říká?“ zeptala se Felless.

„Že podvádíme, ale že nemá jinou možnost, než se nechat podvést,“ řekl Kazzop. „Přijímá to s hořkostí a hněvem.“ Felless k té ženě pocítila určitou sympatii. Tak to bylo s ní v Norimberku, poté co se zostudila. Podala Tosevance svitek potíštěných papírů, které sloužily ve Velkoněmecké říši jako oběživo. Tosevanka ho nacípala do své kabelky a spěšně odešla.

Kazzop vzdychl. „To nebylo to, co jsem očekával, ale neočekávané věci také nabízejí cenné náhledy.“

„Pravda,“ řekla Felless.

Malý ďábel vešel do chaty Liu Han ve vězeňském táboře a řekl špatnou čínštinou: „Vyjít. Hned.“

Od jejího zatčení ve vesnici nedaleko Pekingu ji malý ďáblův většinou ignorovali. Byla by raději, kdyby v tom setrvali. Ale protože tomu tak nebylo, s povzdechem vstala. „Bude vykonáno, nadřizený pane,“ řekla.

„Kam ji vedete?“ zeptala se Liu Mei, ležící na kangu.

„Nic, co byste měla vědět,“ řekl malý ďábel čínsky, i když ho ona oslovila jeho vlastním jazykem. Pohybem hlavně popohnal Liu Han. „Vyjít.“

„Už jdu,“ řekla unaveně. „Kam mě vedete?“

„Vyjít, vy uvidět.“ Malý ďábel znovu trhl hlavní své zbraně. Liu Han vzdychla a vyšla z chaty.

I když byla dobře oblečená, jakmile vyšla ven, zakousl se do ní chlad. Malý ďábel znechuceně zasyčel. Měl rád zimu ještě méně než ona. Starý, špinavý sníh jí křupal pod nohama. Křupal i pod jeho nohama. Vadilo mu to. Aby ho otrávil ještě víc, Liu Han šla co nejpomaleji. Možná malý ďábel dostane zápal plic. Nevěděla, jestli je to možné, ale doufala, že ano.

Tábor byl děsivě veliký. Malí ďáblův dělali, co mohli, aby udrželi Čínu na kolenou. Někteří z lidí, kteří zde byli zavření, byli komunisté jako Liu Han. Jiní byli reakcionáři z Kuomin-tangu. Ostatní muži a ženy neměli nic společného se žádnou z obou nepřátelých stran. Nebyli pro Kuomintang ani pro komunisty - jenom neměli rádi malé šupinaté ďábly.

Možná právě proto se Kuomintang a komunistická strana snažily dodržovat příměří, pokud to jen dokázaly.

„Tady. Tato budova.“ Malý ďábel jí znovu naznačil, kudy má jít, tentokrát ne svou automatickou karabinou, ale

jazykem.

Stáli nedaleko perimetru tábora, obehnaného ostnatým drátem. Tohle nebyla budova, kde většinou probíhalo vyšetřování - ta byla uprostřed tábora. Někteří z vyšetřovatelů byli toulaví psi malých ďáblů, a ten dům neměl dobrou pověst.

Liu Han zde párkrát byla. Nikdo jí tu nic strašného neudělal, ale ulevilo se jí, když zjistila, že jdou někam jinam. I když na této budově byly namontované kulometry, myslela si, že to bylo pouze správné středisko.

Když vešla dovnitř, svlékla si kabát. Budova byla vytopena podle měřítek pohodlí malých ďáblů, což znamenalo, že rázem přešla ze zimy do nejparnějšího léta. Malý ďábel, který ji sem přivedl, zasyčel potěšením.

Ujal se jí další malý ďábel. „Vy jste ta Tosevanka Liu Han?“ zeptal se jazykem Rasy, o němž věděl, že ho Liu Han ovládá.

„Ano, nadřízený pane,“ odpověděla.

„Dobře. Půjďte se mnou,“ řekl. Liu Han poslechla. Ocitla se v místnosti, kde nebylo nic než židle, televizní kamera a monitor. Další malý ďábel na ni hleděl z monitoru. „Můžete si sednout na židli,“ řekl jí její průvodce. Malý ďábel s puškou zaujal postavení u dveří, aby se ujistil, že neudělá nic jiného. Její průvodce zaujal uctivý postoj před malým ďáblem na monitoru. „Zde je tosevanská žena jménem Liu Han, starší výzkumníku,“ řekl.

„Ano, vidím ji,“ odvětil malý ďábel. Zvedl své oční výčnělky, takže se zdálo, že se dívá přímo na Liu Han. Promluvil znovu, tentokrát váhavou čínštinou: „Pamatujete si na mě, Liu Han?“

„Je mi líto, ale ne,“ odvětila stejnou řečí. Pokud šlo o ni, vypadali malí ďáblové jeden jako druhý.

Pokrčil rameny jako člověk a vrátil se ke svému vlastnímu jazyku: „Ani já bych vás nepoznal, ale za války jsme strávili spoustu času tím, že jsme jeden druhému otravovali život. Já jsem Ttomalss.“

„Zdravím vás,“ řekla, nechtějíc dát najevo bodnutí strachu, které jí proniklo. „Teď jste ve výhodě vy. Já jsem vás nezabila, když jsem měla tu příležitost.“ Víc o milost prosit nehodlala, toto bylo maximum. Kousla se do rtu. Jestli se Ttomalss chtěl pomstít za to, že ho zajali a věznili, co by ho mohlo zastavit?

V této chvíli se zdál být dost mírný. Zeptal se: „Je vaše mládě - Liu Mei bylo to jméno, které jste jí dala, že? - v pořádku?“

„Ano,“ odpověděla Liu Han. Pak se vrátila k čínštině kvůli větě, kterou nedokázala říct v řeči malých ďáblů: Ale nikdy se nenaučila usmívat. Na to jste ji měl příliš dlouho.“

„Myslím, že ano,“ řekl Ttomalss. „Narazil jsem na stejný problém s tosevanským mládětem, které se mi podařilo vychovat poté, co jste mě propustili. Myslím, že se nedá vyřešit, alespoň ne u Tosevanů vychovávaných Rasou. Naše tváře nejsou dost pohyblivé, aby daly mláďatům vodítko, které potřebují k formování výrazů.“

„Takže se vám nakonec podařilo ukrást další tosevanské mládě?“ řekla Liu Han. „To je zlé. Doufala jsem, že jsem vás vyděsila dost, když jsem vás zajala, abyste se o to nepokoušel znovu. Někde truchlí nějaká tosevanská žena stejně, jako jsem truchlila já, když jste mi vzal Liu Mei.“

„Rasa potřebuje provádět tento výzkum,“ řekl Ttomalss. „Musíme se naučit, jak spolu Tosevané a Rasa mohou vycházet. Musíme se naučit, jak Tosevany vychovat jako občany Impéria. Víím, že se mnou nesouhlasíte, ale ta práce je pro nás důležitá - a pro každého na Tosevu 3.“

„Jak by se vám líbilo, kdyby někdo z nás ukradl vaše mláďata a pokusil se je vychovat jako Tosevany?“ zeptala se Liu Han. „To je to, co jste udělal vy nám.“

„Takovou věc nemůžete nikdy udělat,“ řekl jí Ttomalss. „Takovou věc nikdy neuděláte. Takový projekt vyžaduje mnohem víc trpělivosti, než Velcí Ošklivci zpravidla mají.“

Liu Han měla chuť ukrást malým ďáblům vejce a vychovat kuřata - nebo jak se říká čerstvě vylíhlým malým ďáblům - jako by to byly lidské bytosti. Ale neměla tušení, jak to udělat, a malí ďáblové se už o otázkách bezpečnosti naučili víc, než znali, když vpadli do Číny, takže stejně nemohla navázat spojení s nikým mimo vězeňský tábor. Jak se věci měly, mohla pouze říci: „Myslím, že děláte chybu.“

„Nedělám,“ řekl Ttomalss klidně. Liu Han se zamračila. Navzdory tomu, co mu před léty udělala, měl v sobě v plné míře aroganci malých ďáblů.

Ostatně, mohlo to být horší. Když se s ní bavil o mláďatech, nevyslychal ji o komunistické straně. Malí ďáblové sami se neuchylovali k útrpnému právu, ale teď měli čínské nohsledy, kteří to dělali. Kdyby ji vydal jim ...

„Když jsem vás poprvé studoval, nemyslel jsem si, že se dokážete stát jedním z vůdců odporu proti Rase na tomto území,“ řekl Ttomalss. „Vaše cíle nejsou úctyhodné, ale prokázal jste velkou sílu charakteru ve snaze jich dosáhnout.“

„Myslím, že svoboda je úctyhodná,“ řekla Liu Han. „Jestli si to vy nemyslíte, je to vaše smůla, ne má.“

„Je jen jedno správné místo pro všechny subregiony této planety: pod správou Rasy,“ řekl Ttomalss. „Postupem času tyto subregiony zaujmou své správné místo.“

„Svoboda je dobrá pro Rasu, ale ne pro Velké Ošklivce,“ ušklíbla se Liu Han. „To je to, co říkáte.“

Ale Ttomalss udělal záporné gesto rukou. „Nechápete. Vy Tosevané nikdy nechápete. Až bude dobývání ukončeno, Tosev 3 bude stejně svobodný jako Domov, jako Rabotev 2 nebo Halless 1. Budete spokojenými poddanými Císaře, stejně jako my.“ Sklonil oční výčnělky v gestu úcty k vládci nad malými ďábly.

„Beru to zpět,“ řekla Liu Han. „Vy si nemyslíte, že svoboda je dobrá pro nikoho, ani pro váš vlastní druh.“

„Příliš mnoho svobody není dobré pro nikoho,“ řekl Ttomalss. „I vaše vlastní frakce by s tím souhlasila, když vezmeme v úvahu, jak trestá Tosevany, kteří s ní jakýmkoli způsobem nesouhlasí.“

„Toto je revoluční situace,“ řekla Liu Han. „Komunistická strana je s vámi ve válce. Samozřejmě musíme vymýtit zrádce.“

Ttomalss otevřel ústa; smál se jí. „Nevěřím vám. Myslím, že tomu sama nevěříte. Vaše frakce vládne v ne-impériu zvaném SSSR, a zabíjí jeho příslušníky bez ohledu na to, zdali projevují loajalitu k jiné moci nebo ne.“

„Nechápete to,“ řekla Liu Han, ale Ttomalss chápal až příliš dobře. Byl to dobrý badatel o lidské rase. Liu Han chápala, že čistky jsou občas nezbytné, nejen proto, aby byli odstraněni zrádci, ale také pro udržení energie, entuziasmu a ostražitosti těch, kteří se nestali jejich obětí.

„Ne?“ řekl malý ďábel. „Pak mi to snad osvětlíte.“ V jeho vlastním jazyce to byl pěkný, sarkastický obrat.

Liu Han se chystala podrobně odpovědět, pak ale svá slova spolkla. Už dávno si všimla, že Ttomalss je chytrý malý ďábel. Nepřel se s ní tady o abstraktních otázkách. Pokoušel se ji rozzlobit, aby řikala věci dřív, než si je rozmyslí. A málem se mu to podařilo.

Když se ovládla, řekla jen: „Nemám vám co říct.“ „Ne? To je špatné,“ řekl malý ďábel. „Podíváme se, jestli mi budete mít co říct, když budete vidět, jak vaše mládě před vámi mučí? Vaše silné city k příbuzné krvi mohou být zdrojem vaší slabosti, víte, stejně jako zdrojem síly. Nebo by se možná mládě mohlo dívat na váš výsledek. Co myslíte, že by přineslo lepší výsledky?“

„Nemám vám co říct,“ opakovala Liu Han, ačkoli měla problém protlačit ta slova přes rty ztuhlé strachem. Jedna z věcí, kterou se malí ďáblové od lidstva naučili, bylo vyhrožování. Krátce po svém vpádu do Číny by žádnou takovou hrozbu nevyslovili.

„A přece,“ řekl Ttomalss zamyšleně, „jste mě fyzicky nemučili, když jsem byl ve vaší moci, i když jste to mohli udělat. A, ať mi věříte nebo ne, snažil jsem se pro vaše mládě udělat, co bylo v mých silách: v každém případě to nejlepší, co jsem dovedl, vzhledem ke svým omezením. Kvůli tomu by bylo nepříjemné nařít, abyste vy dvě byly podrobeny mučení.“

Malý ďábel se svědomím? Takovou buržoasní přetvářku by Liu Han u malých ďáblů nehledala. Když ji však objevila, byla více než ochotná jí využít ve svůj prospěch. „Jste čestný protivník,“ řekla, ačkoli co byla čest než další buržoasní přetvářka?

„Přál bych si, abych mohl říci totéž o vaší frakci,“ odvětil Ttomalss. „Když jsem získal mládě k výchově, nezabýval jsem se už záležitostmi v tomto subregionu, pochopte, ale když jsem se připravoval na tento rozhovor, prošel jsem záznamy. Vraždy, sabotáže ...“

„To jsou zbraně slabého proti silnému,“ řekla Liu Han. „Rasa je silná. Kdybychom měli pozemní křižníky a bomby z výbušného kovu, používali bychom je - to mi věřte.“

„Oh, já vám věřím,“ řekl Ttomalss. „O tom nemusíte pochybovat. Otázka teď zůstává, jak zajistit, abyste vy, vaše mládě a váš mužský přítel nemohli Rase způsobit další škody.“

Bez ohledu na to, jaké bylo v místnosti horko, Liu Han zamrazilo. Věděla, co by za těchto okolností udělala Strana. Likvidace bylo to slovo, které jí vyvstalo na mysli. Malí ďáblové neměli ve zvyku popravovat své protivníky, ale jak čas šel, stávali se bezcitnějšími. I to byla dialektika v praxi, i když ne způsobem, který by působil ve prospěch Liu Han. Němě stála, očekávající svůj osud.

Nakonec k tomu nedošlo. Ttomalss řekl: „O tom rozhodnou ti, kdo spravují tento subregion. Není proč spěchat, dokud jste bezpečně ve vazbě. Pokud budu dotázán na svůj názor, řeknu jim, že jste se mnou mohla zacházet hůř, než jste zacházela.“

„Děkuji vám za to,“ řekla Liu Han. Ttomalss místo odpovědi přerušil spojení; obrazovka potemněla. Naděje Liu Han byly také temné. Strážný ji pobídl zbraní. Oblékla si kabát a následovala ho. Venku bude chladno. Napadlo ji, jestli stráví zbytek života za osnatým drátem.

„Najít Polárku,“ zamumlal si Sam Yeager pro sebe, dívaje se na severní oblohu. Když Polárku našel, zaměřil na ni polární osu malého refraktoru,38 který mu Barbara koupila pod stromček. To mu umožní sledovat hvězdy v rovníkové ose pouze jedním pomalým pohybem ovládače.

Uvolnil upevňovací šrouby os deklinace39 arektace, a nasměroval dalekohled k Jupiteru, který zářil žlutobílou na jihozápadní obloze. Podíval se podél tubusu, pak se podíval do připojeného hledáčku. Když spatřil planetu v jeho poli, spokojeně zabručel a přitáhl šrouby, aby mohl použít zařízení jemného posunu. Knoflík pro ovládání rektace byl vedle zaostřovacího mechanismu dalekohledu ovládání deklinace na pružném kabelu. Jejich použitím dostal Jupiter do průsečíku vláken hledáčku. Když to udělal, podíval se do okuláru hlavního teleskopu, a byl tam Jupiter v padesátinásobném zvětšení.

Chvilí si hrál s ohniskovou vzdáleností. Zahlédl tři ze čtyř měsíců a také pásy mraků v atmosféře planety. Uvažoval, že použije kratší ohniskovou vzdálenost, ale rozhodl se, že se s tím nebude obtěžovat. S čočkami o průměru pouhé 2,4 palce nemohl vidět o mnoho víc.

Místo toho namířil dalekohled na Mars, krvavě červenou planetu na východě. Když ji objevil, vypadala jako malá měděná mince. Teď použil maximálního možného zvětšení. Mars byl den ode dne větší a jasnější. Blížil se opozici, kdy bude nejbližší Zemi a nelépe pozorovatelný.

Ani při stopadesátinásobném zvětšení toho mnoho nespátřil: jasnou polární čepičku a tmavou skvrnu v červené, kterou považoval za Syrtis Major. Nespátřil krátery, pokrývající povrch planety. Ty nebyly jenom mimo dosah jeho amatérského přístroje; žádný teleskop umístěný na Zemi je nemohl spatřit.

Tiše se zachechtal. „Ani kanály. Ani čtyřrucí zelení mužičci, mávající meči. Vůbec nic.“ Ještěřum se zdálo směšné, jak si Mars představovali lidé jako Percival Lowell a Edgar Rice Burroughs. Yeagerovi také - teď. Ale když byl chlapec, hlтал Burroughsovy příběhy z Barsoomu.

Když se na Mars dost vynadával, rozsvítil zářivku, jejíž plastovou baňku natřel na červeno Barbařiným lakem na nehty - červené světlo nerušilo noční vidění. Znovu se zasmál, uvažuje o tom, kolik věcí se naučil za těch pár měsíců od té doby, kdy dostal dalekohled jako dárek.

„Kdo by si byl pomyslel, že si v mém věku najdu koníčka?“ řekl. Sám si koupil Nortonův hvězdný atlas, aby zjistil, co může vidět, když má ten teleskop. Nalistoval seznam dvojhvězd. „Gama Leonis,“ zamumlal, a pak přikývl. Ta hvězda

byla dost jasná, aby se dala snadno objevit, a její součásti od sebe byly dostatečně vzdálené, aby je jeho malý refraktor dokázal odlišit.

Opar minut později potichu zatleskal. Tady byly, ta jasnější z dvojice zlatá, její tmavší družka červená. Pěkná, pomyslel si.

To jasné, pohybující se světlo na severní obloze byl letoun, jdoucí na přistání na Los Angeles International Airport. Světla letadla, pohybující se přímo k němu, ho jednou zmátla natolik, že si myslel, že objevil dvojici supernov. Teď už věděl víc.

Ohlédl se zpátky k domu. Místnost, kterou používali Mickey s Donaldem, byla tichá a tmavá; už spali. Jonathan se ještě učil. Byl tak zdvořilý, že zatáhl závěsy, aby světlo z jeho okna nerušilo Samovo pozorování.

Sam vzdychl. Doufal, že Jonathana bude astronomie možná také zajímat, ale s tím štěstí neměl. Jistě, chlapec jednou nebo dvakrát přišel, podíval se teleskopem, ale to, co viděl, ho nijak nevzrušovalo. Když Jonathan pomyslel na nebeská tělesa, nemyslel na Jupiter nebo na gamu Leonis - myslel na Karen, nebo možná na Kassquit.

Sám jsem byl taky takový, přemítal Sam. Pamatoval si na některé z těch laciných domů, které navštěvoval za časů svého působení ve druhé lize - laciných proto, že druholigový hráč si nemohl dovolit nic lepšího, a taky proto, že ve spoustě těch měst nic lepšího nebylo. Kdyby někdy zjistil, že Jonathan dělá něco podobného, stáhl by ho z kůže.

Uvědomoval si své pokřivenství, ale nehodlal tím nic dělat. Dělej, co říkám, ne co dělám já.

Znovu rozsvítil červené světlo, aby si vyhledal další dvojhvězdy, na které by se mohl podívat. N Hydrae - pár hvězd šesté velikosti, oddělených od sebe víc než deseti obloukovými sekundami - byl snadno v rozsahu kapacity dalekohledu.

Odlišit N Hydrae od sebe nebyl pro dalekohled problém. Ale nalézt je, to byl problém pro Sama. Dohromady se hvězdy spojovaly v objekt páté velikosti. Jinými slovy, byl pouhým okem neviditelný na světlem města přesycené obloze Los Angeles. Bude muset nalézt nějakou jasnější hvězdu v blízkosti a pak pomocí hledáčku vyhledat N Hydrae.

Přenesl teleskop doprostřed dvora, aby mu nebránil ve výhledu eukalyptus nedaleko dveří, znovu zaměřil polární osu na Polárku, pak nalezl nepravidelný čtyřúhelník hvězd tvořících hlavní část souhvězdí Havrana, a pokračoval na jih a na východ od Havrana ke svému cíli, kontroluje po každém kroku svůj postup v atlasu hvězd.

A tam, panebože, byla ta hvězda, která musely být N Hydrae. Vypnul světlo a pracoval s jemným zaměřováním, aby ji dostal do průsečíku vláken hledáčku. Právě se odvrátil od hledáčku a sklonil hlavu k hlavnímu teleskopu, když ho nějaký hluk přiměl vzhlednout.

Někdo lezl přes plot, oddělující Yeagerův dvůr od sousedova. Sam se narovnal. Přál si mít svou pětačtyřicítku, ale ta byla v domě. Větřelec - nějaký muž - seskočil na dvůr a rozběhl se k domu.

Neviděl Sama, kterého částečně zakrýval citrónovník, který před několika lety zasadil. A samozřejmě, větřelec neočekával žádné potíže. Proběhl kolem stromu, jako by tady měl nějaký úkol, který chce splnit co nejrychleji. V jeho pravé ruce se zalesklo něco, co nebyla zbraň.

„Hej, vy tam,“ řekl Yeager. Druhý muž se zastavil, jako by zkameněl. Samovy temnotě přivyklé oči neměly potíže rozeznat, jak ohromeně vypadal. Yeager však neztrácel čas. Využil výhodu, kterou mu toto překvapení poskytlo, a vrhl se na větřelce.

Zasáhl ho levicí do tváře a pravačkou do břicha. Druhý muž se potom pokusil bránit, ale nedostal šanci. Jedna z věcí, které Sam armáda naučila, byla to, že bojovat fěrově je ztráta času a dostane člověka spolehlivě do potíží. Kopl útočníka do rozkroku.

Muž zaječel a upustil věc, kterou držel. Byla to láhev a při dopadu se rozbila. Samovy nozdry naplnil zápach benzínu.

„Kristepane!“ vybuchl. „To je zasraný Molotovův koktail!“

Jenom vyhrát ten boj už náhle nestačilo. Útočník se svíjel na trávníku. Sam ho znovu kopl, tentokrát do tváře.

„Jonathane!“ zařval. Stál na dvoře a srdce mu bušilo. Na tohle jsem už moc starý, pomyslel si. Mutt Daniels to říkal, když šli bojovat proti Ještěřům. Sam byl teď tak starý jako Mutt tenkrát. Chápal, jak se jeho bývalý manažer cítil.

„Jonathane!“ zavolal znovu.

Za okamžik se zadní dveře otevřely. Světlo nad nimi se rozsvítilo. „Co je, tatí?“ zeptal se Jonathan.

Mžouraje před světlem, Sam ukázal na muže, kterého zbil. „Tenhle čubčí syn se pokoušel zapálit náš dům,“ řekl. „Nestůj tam, sakra. Hod' mi nějaký provaz, abych ho mohl svázat, a pak zavolej policii.“

„Jasně.“ Světlo nade dveřmi se zalesklo na Jonathanově oholené lebce. Šel do kuchyně, našel klubko provazu - dobrého, pevného provazu, žádného motouzku - a hodil ho Samovi. Pak zase zmizel. Yeager ho slyšel, jak mluví do telefonu a pak s Barbarou. Oba vyšli ven, podívat se, co se děje. To už měl Sam větřelcovy ruce spoutané za zády a jeho kotníky k sobě.

Mužovy oči se otevřely, když přijela policie. „Ježiši Kriste, Yeagere,“ řekl policista, prohlížeje si střepy skla a čichaje benzín. „Někdo tam venku vás nemá moc rád, co?“

„Zdá se,“ odpověděl Sam. „Teď, když máte toho chláпка, zjistíte možná, kdo to je.“

„To doufám,“ řekl gardenský policista. „Podíváme se na to hned, jak ho dovezeme na stanici, to víte.“

„Okay,“ řekl Yeager. „Zavolejte mi, až se něco dovíte, ano? Chci tomu přijít na kloub.“ Zavrtěl hlavou. „Nevím, proč to někdo dělá, ale někdo to určitě dělá.“

Policisté přeřízli provaz, kterým Yeager větřelce spoutal, a nasadili mu železka. Pak ho zvedli na nohy. „Jdeme, mládenče. Musíme si o něčem popovídat.“ Odvedli ho do auta.

Yeager složil stativ teleskopu a odnesl přístroj dovnitř. „Dobře, že jsi byl venku,“ řekla Barbara, chvějíc se i přesto, že na sobě měla teplý župan. „Jinak ...“

„Neptipomínej mi to.“ Sam uložil teleskop na polici, stejnou, na které stál kdysi Mickeyho a Donaldův inkubátor. Pak si nalil sklenici bourbonu. Když ji dopil, nalil si ještě jednu.

Když ho gardenská policie nezavolala ani za dva dny, zavolał jim sám. „Je mi líto, pane,“ řekl poručík, ke kterému telefon přepojili. „Mohu vám říct jen dvě věci. Ten chlap nám nic moc neřekl, ale my jsme ho tady dlouho neměli. Včera ráno ho převzalo FBI.“

„Ano?“ řekl Sam. „Nikdo mi nic neřekl - ani mě ještě nezavolali kvůli výpovědi. Můžete mi dát jejich číslo, prosím?“

„Ano, pane,“ řekl policejní poručík. „Je to Klondike 5-3971.“

„Díky.“ Yeager si číslo zapsal, zavěsil a vytočil je. Když dostal ředitelství FBI v Los Angeles, vysvětlil kdo je, a co by chtěl vědět.

„Je mi líto, pane.“ Znělo to spíš otráveně než lítostivě. „Nemohu poskytovat takové informace po telefonu. Jsem si jist, že chápete proč.“

„Okay.“ Sam potlačil povzdech. Byrokrati, pomyslel si. „Když tam přijdu a prokážu se, kdo jsem, řekne mi někdo laskavě, co se sakra děje?“

„O tom nic nevím, pane,“ řekl pracovník FBI a zavěsil.

Když se Sam vypravil do města, oblékl si k tomu uniformu, doufaje, že ty kancelářské krysy zastraší. Fungovalo to -do jisté míry. Dostal se až k vrchnímu inspektorovi jménem O'Donohue. Ir si ho prohlédl, zkontroloval jeho identifikační kartu, a řekl: „Všechno, co vám mohu říct, podplukovníku, je to, že jsme toho chlapa poslali do Little Rocku k dalšímu vyšetřování.“

„Kristepane,“ řekl Sam. „Kdo to k čertu je, a proč mi nikdo nic neřekne?“

„To se stále pokoušíme zjistit, pane,“ odpověděl O'Donohue. „Až to zjistíme, určitě se s vámi spojíme.“

„Ano? To bych byl moc rád.“ Yeager vstal. „Já jen vím, že po mně někdo jde, a rád bych sakra věděl proč.“

O'Donohue na něj jen hleděl, a neřekl nic. Po téměř půlminutě si nasadil čepici a vyšel. Byl zvědav, jestli mu někdo zavolá. Nezavolał nikdo.

„Věřila byste,“ řekl Ttomalss, „že jsou chvíle, kdy si přeji, abych byl Velký Ošklivec?“

Obraz Felless na monitoru před ním překvapeně a znepokojeně ucouvl. „Ne, to bych nevěřila,“ řekla, a použila zdůrazňovací zakašlání, aby dala najevo, jak moc tomu nevěří. „Při Císaři, proč byste měl mít takové šílené přání?“

„Protože naše společnost nás učila mnoho tisíc let považovat pomstu za nežádoucí,“ odpověděl, „a protože si přeju, abych se dokázal těšit z pomsty na té tosevanské ženě, která mě za války unesla a věznila. Velcí Ošklivci stále nespátřují na pomstě nic nepatřičného.“

„Aha,“ řekla Felless. „Tohle přinejmenším dokážu pochopit. Já bych se ráda pomstila muži z dobytelské flotily, který první objevil zázvor.“

„A já dokážu pochopit tohle,“ řekl Ttomalss. „Alespoň se vám konečně podařilo uniknout z Norimberka.“

„Marseille není o moc lepší,“ řekla Felless s dalším zdůrazňovacím zakašláním. „A myslím, že ti Velcí Ošklivci zde jsou ještě zkaženější než ti v Norimberku. Dokonce jsem tady měla jednu ženu, která odmítla to, co by pro Tosevana byla velká odměna. Zkažení, říkám vám.“

„Nejspíš nějaký zločinec nebo někdo, kdo měl dobrý důvod moc nevystřkovat čumák,“ řekl Ttomalss.

„Může být,“ řekla Felless. „Samotnou mě to napadlo. Když mi to potvrzuje někdo s vašimi zkušenostmi, je to pro mě cenné.“

„Děkuji vám,“ řekl Ttomalss. Ale nechtěl hovořit o věcech, které se týkaly Felless; chtěl pokračovat ve svém vlastním sledu myšlenek. „Pomsta mezi námi není neznámá, jinak by bývalý kapitán Straha nežil stále v exilu v tom ne-impériu zvaném Spojené státy. Pochybují, že mu admirál Atvar někdy odpustí.“

„Slyšela jsem něco o tom skandálu,“ řekla Felless. „Nepokusil se Straha vyvolat vzpouru proti admirálovi?“

„Ne přesně - pokusil se Atvara zbavit funkce, ale ukázalo se, že neměl dostatečnou podporu mezi ostatními kapitány,“ odpověděl Ttomalss. „Ale Atvar by ho byl potrestal, jako by to byla vzpoura. Já se však nemohu ubránit myšlence, že takové úsilí o pomstu není správné.“

„Už dlouho jsem toho názoru, že vy, muži z dobytelské flotily, následkem dlouholetého styku s Velkými Ošklivci jste se jim stali podobnějšími, než je zdravo.“

„Může být,“ řekl Ttomalss. „Na druhé straně se zdá, že vy z kolonizační flotily nechápete realitu života na Tosevu 3 a potřebu určitého přizpůsobení se Tosevanům.“

„Chápeme víc, než si myslíte,“ odvětila Felless. „Ale zdá se, že vy z dobytelské flotily si neuvědomujete rozdíl mezi pochopením a souhlasem. Souhlasit s tím, co se děje, jev mnoha případech nemožné. My máme v úmyslu to změnit.“

„Mnoho štěstí,“ řekl Ttomalss.

„A neustálý sarkasmus mužů z dobytelské flotily nám také není vítaný,“ odsekla Felless. „Musím se rozloučit.“ Přerušila spojení.

Ttomalss se zamračil na prázdnou obrazovku. Pokud šlo o něho, Felless představovala velkou část toho, co bylo v nepořádku s kolonizační flotilou. Zjištění, že on představuje to, co ona považuje za špatné na dobytelské flotile, nijak nepřispělo ke zvýšení jeho sympatií k její osobě.

Vrátil se k produktivnějším záležitostem - k záznamům o setkání Kassquit s těmi dvěma Velkými Ošklivci ze Spojených států. SSSR ani Reich o takové schůzce nepožádaly. Samozřejmě že ne, pomyslel si Ttomalss, zlobě se sám na sebe za svou hloupost. Nezjistily, že tady máme Tosevanku vychovanou tak, jako by byla součástí Rasy. I ten Velký Ošklivec Sam Yeager, který věděl o Rase víc než kterýkoli jiný Tosevan, to objevil jenom tím, že poslouchal mluvenou řeč Kassquit.

Ale Sam Yeager zajímal Ttomalss méně než Jonathan Yeager. Expertovo mládě mohlo skoro pocházet ze stejného vejce jako Kassquit. Pravda, nosil tosevanský oděv, ale jen v minimální míře. Nosil také tělní kresbu a odstraňoval si většinu vlasů po těle, i když ne všechny. Podle toho, jak mluvil, podle toho, jak jednal, nerozuměl Rase tak dobře jako jeho otec. Ale Jonathan Yeager byl mnohem víc přizpůsobený kulturně, než kdy bude Sam Yeager.

„Ajaká budou mláďata Jonathana Yeagera?“ řekl Ttomalss do počítače. „Jaká budou jejich mláďata? Krůček po krůčku Tosevané přijmou naši kulturu a dají jí přednost před svou vlastní. Toto je pomalá cesta dobývání, ale připadá mi, že nabízí větší jistotu a bezpečí než síla, vzhledem k síle, kterou mohou oplátkou použít Velcí Ošklivci. Klíčové bude zajistit, aby si nikdy nepřáli použít tuto sílu, a použít kulturní převahy k získání politické převahy.“

Přečetl si zápis toho, co řekl, a udělal souhlasné gesto rukou. Ano, to dávalo skvělý smysl. Byl na sebe pyšný, že

uvažuje jako muž Rasy, že nezapomíná na důležitost dlouhodobého plánování.

A pak, když si svá slova přečetl znovu, pojednou nebyl tak potěšený. Problém byl, že na Tosevu 3 často věci, které se odehrávaly v krátkodobém horizontu, činily dlouhodobé plány zastaralými. Kdyby se zdálo, že hrozí to, že Velcí Ošklivci předeženou Rasu technologicky, planetu pohltní plameny. To se stejně mohlo stát, kdyby Němci nebo ta ostatní ne-impéria začali jednat pod vlivem iluze, že jsou silnější, než jsou. A oheň může pohltnout i ty nové, nadějně kolonie. Jak tomu zabránit?“

Stačilo by zpomalit tosevanské osvojování si vyspělé technologie. Jediný problém byl, že to bylo nemožné. Velcí Ošklivci přicházeli s vlastními novými nápady nebo začínali používat myšlenky ukradené Rase skoro každý den. Měnili své společnosti tempem, které Ttomalssovi připadalo nezdravě rychlé.

Jediná další možnost, kterou viděl, byla přimět je, aby nechtěli použít technologii, kterou vyvinuli. To znamená přimět je spokojeně žít bok po boku s Rasou, a případně je přimět spokojeně žít pod vládou Rasy. A to, pomyslel si, znamenalo povzbuzovat je, aby vytvářeli víc a víc takových kulturně přizpůsobených individuí jako Jonathan Yeager.

Ttomalss nepředpokládal, že mládě Sama Yeagera vzdává úctu duchům Císařů minulosti. Ale jeho mláďata možná budou, nebo jejich mláďata. Měli bychom nalézt cesty, jak toto podporovat, uvažoval Ttomalss. Rasa nemohla zavést v nezávislých ne-impériích ekonomické podněty, jak to činila na území, kde v současné době vládla. Kulturní podněty? „Kulturní podněty“, řekl Ttomalss do počítače. „Až dosud jsme pozorovali, že nás mladí Tosevané napodobují. Dělalí to ze své vlastní vůle, aniž bychom je k tomu povzbuzovali. Mohli bychom - měli bychom - je povzbuzovat. Čím nás budou mít raději, tím menší zájem budou mít zaútočit na nás.“

Doufal, že je to pravda. Jemu to připadalo logické. Na tomto základě naléhal na úřady, aby podporovaly uctívání duchů Císařů minulosti v oblastech pod vládou Rasy. Vyvolalo to větší odpor, než očekával, ale všechno na Tosevu 3 se ukázalo obtížnějším, než Rasa očekávala.

Když zasyčel telefon, zasyčel také - podrážděně, protože mu ten zvuk přetrhl nit myšlenek v hlavě. Na obrazovce se objevila Kassquit. „Zdravím vás, nadřizený pane,“ řekla.

„Já zdravím tebe, Kassquit,“ odpověděl. „Doufám, že se ti daří dobře.“

„Ano, děkuji.“ Kassquit se dotkla své paže. „Je mi určitě lépe, když už imunizace skončila. To byl zvlášť nepříjemný proces.“

„Onemocnět a možná zemřít by bylo ještě nepříjemnější,“ poukázal Ttomalss. „Byla jsi zranitelná chorobami, které s sebou mohli přinést Yeagerovi.“

„To chápu. Pochopit to a mít to ráda není totéž.“ Z Kassquit se stávala mnohem sardoničtější bytost, než Ttomalss očekával. Pokračovala: „A zdá se, že Yeagerovi nepřinesli žádnou nemoc, protože jsem po jejich návštěvě neonemocněla.“

„Ale nevíš, jestli bys neonemocněla, kdybys nebyla imuni-zována,“ řekl Ttomalss.

Po chvíli uvažování jeho tosevanská světenka udělala souhlasné gesto rukou. „Máte nepochybně pravdu, nadřizený pane. No ale teď, když se prokázalo, že se s nimi mohu bezpečně setkat, nebylo by možné, aby sem znovu přiletěli?“

„Možné? Jistě, i když bychom se museli dohodnout o jejich přepravě s americkými Tosevany.“

„Já vím.“ Kassquit znovu udělala souhlasné gesto rukou. „Doufám, že to začnete zařizovat.“

„Dobře,“ řekl Ttomalss, ne bez jisté bolesti. „Mohu se zeptat, proč tak toužíš po tom, abych to udělal?“ Pokusil se nedat najevo obavy, které v duchu cítil. Neozývalo se zde volání krve silněji, než by byl považoval za možné? Přála si Kassquit, aby byla obyčejným Velkým Ošklivcem? Na jedné straně byla tato myšlenka absurdní. Ale posuzovat cokoli, týkající se Tosevu 3 podle prvních dojmů by mohlo být smrtelně nebezpečné. Rasa se to učila dnes a denně.

Kassquit řekla: „Jejich návštěva byla něco mimořádného. Jeden den tady je velice podobný druhému. Tohle mi poskytne něco nového ke vzpomínání, něco nového k přemýšlení.“

„Chápu,“ řekl Ttomalss. Kassquitino vysvětlení znělo docela rozumně. Také mu trochu ulevilo na duši. „Dobře, podívám se, co se dá dělat. Chápeš samozřejmě, že to nemohu udělat bez souhlasu svých nadřizených.“

„Oh ano, nadřizený pane, to se rozumí samo sebou,“ přisvědčila Kassquit. „A snad, když se ta druhá návštěva ukáže jako úspěšná, mohla bych případně navštívit ty Velké Ošklivce dole na povrchu Tosevu 3. To by pro mě bylo skutečně dobrodružství.“

„Ty bys to chtěla?“ Teď Kassquit poznala, že mluví znepokojeně. Nemohl si pomoci. Kassquit se den za dnem stávala nezávislejší osobností. Ttomalss předpokládal, že je to nevyhnutelné; docházelo k tomu i u mláďat Rasy. Ale uvádělo ho do rozpaků, když to sledoval.

„Chtěla,“ řekla Kassquit se zdůrazňovacím zakašláním.

„Přemýšlela jsem o tom. Jak mohu být mostem mezi Rasou a nezávislými Velkými Ošklivci, když se k nim nemohu dostat, jako se oni dostali ke mně?“

„Až do nynějška se přizpůsobovali oni,“ připomněl jí Ttomalss. „Kdybys šla dolů, musela by ses přizpůsobit i ty. Pravděpodobně by požadovali, aby ses halila do látek, například, abys vyhověla jejich zvykům.“

„To by pro mě bylo něco nového,“ řekla Kassquit, a v jejím hlase zazněla taková touha po novotách, jako u nějakého amerického Velkého Ošklivce. Dodala: „A šaty mi pomohou udržet teplo, že? Povrch Tosevu 3 je prý chladné místo.“

„Vidím, že máš odpověď na všechno,“ řekl Ttomalss kysele. „Podíváme se, jak dopadne druhé setkání, než začneme plánovat třetí, jestli ti to vyhovuje.“ K jeho úlevě se Kassquit nepřela.

Nesseref byla potěšena, jak hladce navedla svůj raketoplán na suborbitální trajektorii; v atmosféře to házelo mnohem méně než obvykle cestou dolů do přístavu raketoplánů u Káhiry. Když zažehla brzdicí motory, přemýšlela o tom, jak si užije zastávku v administrativním středisku Rasy. Podle toho, co si pamatovala z tranzitních kasáren, možná si neužije vůbec nic.

Její pasažér, regionální subadministrátor z Číny jménem Ppevel, se těšil na přistání. „Při Císařích minulosti,“ řekl. „To bude krásné přijít na místo, kde je podnebí skoro příjemné. Už jsem si užil zimy dost.“

„To já taky, nadřízený pane,“ odpověděla Nesseref. „Polsko v zimě mi ze všeho nejvíc připomíná obrovskou otevřenou ledničku.“

Ppevel ji začal přesvědčovat, že Čína musí být chladnější. Než se s ním Nesseref mohla začít přit - a to měla v úmyslu, protože si nedokázala představit nějaké místo chladnější než Polsko - přerušila ji hlasitá rána, a pak obláček černého kouře nedaleko raketoplánu. Následoval další výbuch a obláček kouře, tentokrát blíž, provázený kovovým řinčením, které zasáhly plášť raketoplánu. Na přístrojové desce se rozsvítilo výstražné světlo.

„Co je to za hluk?“ zeptal se Ppevel.

Ignorujíc ho, Nesseref vykřikla do mikrofonu: „Základno Káhira! Základno Káhira! Útočí na nás, základno Káhira!“ Cítila se jako dokonale cíl, protože nemohla přerušit počítačem řízenou přistávací sekvenci, pokud se nechtěla pokusit přistát manuálně, podle oka a odhadu. Uvažovala, jestli by to neměla udělat. Mohla by havarovat. Ale také by mohla lépe uniknout ostřelování.

Než stačila odpojit automatické řízení, ozval se z reproduktoru hlas: „Pilote raketoplánu, útočíme na ty tosevanské teroristy. Udržujte svou současnou trajektorii.“

„Bude vykonáno,“ řekla Nesseref, když v blízkosti raketoplánu vybuchl další granát. Do trupu udeřily další střepiny. Ještě jeden takový zásah, a neuposlechnu rozkaz, pomyslela si.

Ale už explodoval jen jeden protiletadlový granát, tentokrát daleko mimo. Pak sestup pokračoval tak hladce, jako by na ni nikdo nestřílel. Uviděla helikoptéry, spěchající k místu, odkud předpokládala, že pálilo protiletadlové dělo.

Ppevel řekl: „Už jsem byl pod palbou i v Číně. Čím častěji to zažijete, tím snáze to nesete.“

„Taky jsem už byla pod palbou,“ odpověděla Nesseref. „Nemyslím, že v tom někdy najdu nějaké potěšení.“

Raketoplán dosedl uprostřed přistávací plochy. Přes rozlehlé betonové prostranství se kněmu spěšně rozjelo nějaké vozidlo. Nebylo to běžné auto, nýbrž obrněné bojové vozidlo. „Velcí Ošklivci budou mít co dělat, aby tenhle stroj zničili,“ poznamenal Ppevel.

„Pravda,“ řekla Nesseref. Ale pohled na obrněné vozidlo jí nedodal jistoty. Jestli ho sem Rasa poslala, aby odvezlo Ppe-vela - a případně i ji - do Káhiry, znamenalo to, že tu existuje určité riziko pro ně oba.

„Děkuji vám za dobře odvedenou práci,“ řekl regionální subadministrátor.

„Není zač, nadřízený pane.“ Nesseref neřekla, že tu práci udělal počítač, sjejí nevelkou pomocí. Málem musela převzít řízení raketoplánu - vlastně k tomu měla blíž než kdykoli předtím. Kdyby měla o trochu větší smůlu ... ale o tom nechtěla přemýšlet. „Jestli si přejete, půjdu první a přitáhnou na sebe střelbu, která na nás možná čeká.“

„To nebude nezbytné, ačkoli oceňuji vaši nabídku,“ řekl Ppevel. Rozepnul si popruhy a sešplhal po žebříku s lehkostí, která ukazovala, že už mnohokrát předtím raketoplánem letěl. Nikdo na něho nevystřelil; helikoptéry, které nyní obléťávaly letiště, musely to tosevanské dělo umlčet.

Nesseref ho následovala. Muž v přílbě a neprůstřelné vestě řekl: „Do vozidla! Neztrácejte čas!“

„Já jsem neztrácela čas,“ řekla Nesseref rozhořčeně. „Postarejte se, aby byl tento raketoplán dobře opraven. Byl poškozen granáty, které explodovaly nedaleko. Kdyby byly zasáhly palivové nebo kyslíkové potrubí, raketoplán - a můj cestující, a já - bychom se rozprskli po celém tomhle přístavu.“

„Bude vykonáno, nadřízená paní.“ Voják snížil hlas, a pokračoval: „Přála byste si dávku zázvoru? Cítila byste se mnohem lépe.“

„Ne!“ Nesseref použila zdůrazňovací zakašlání. „Kdybych si vzala zázvor, vy byste se cítil lépe, což je to, o co vám jde.“ feromony jsou ve vzduchu,“ připustil muž. „Ale takhle jsem to nemyslel.“

„Samozřejmě že myslím,“ řekla mu Nesseref. „Pokud se o té rostlině znovu nezmíníte, nebudu si muset zjistit vaše jméno a podat o vás hlášení.“ Protlačila se kolem muže do bojového vozidla. Smutně ji následoval. Zopakovala své varování o poškození raketoplánu řidiči, který ji předal rádiem mužům a ženám z pozemní obsluhy. Když ho slyšela, Nesseref se trochu uvolnila.

Když se vozidlo prodíralo neskutečně přeplněnými ulicemi Káhiry, zasáhlo je několik kamenů a lahví. Ppevel to bral klidně. „Stejně věci se stávají i v Číně.“

„Nu, v polských městech se to nestává,“ řekla Nesseref. „Tamní Velcí Ošklivci jsou mnohem lépe vychovaní. Dokonce jsem pozvala jednoho z nich sjeho mláďetem na večeri do svého bytu, a byl z toho docela příjemný večer.“

„Slyšel jsem o Polsku,“ odpověděl Ppevel. „Musím říci, že jsem přesvědčen, že je to zvláštní případ. Velcí Ošklivci v tom subregionu považují svoje tosevanské sousedy za nepříjemnější než nás, atak chtějí, abychom je proti těm sousedům chránili. To však neplatí ani v Číně, ani tady. Přál bych si, aby to platilo. Vládlo by se nám lépe.“

Vzpomínajíc na rozhovory se subadministrátory v Polsku, Nesseref řekla: „Máte nejspíš pravdu, nadřízený pane.“

Ať měl Ppevel pravdu nebo ne, dostalo se mu lepšího ubytování než jí. Obrněné vozidlo ho odvezlo do správního střediska Rasy, které bývalo před přiletem dobytelské flotily luxusním hotelem, a od té doby bylo důkladně zmodernizováno. Když vystoupil, vozidlo zajelo s Nesseref do tranzitních kasáren nedaleko správního střediska.

„Budete ubytována v budově vlevo, v budově pro ženy,“ řekl jí službu konající důstojník.

„Kasárna rozdělená podle pohlaví?“ zvolala Nesseref. „Nikdy jsem o něčem takovém neslyšela.“

„V budoucnu o tom uslyšíte víc, nadřízená paní,“ řekl důstojník. „Kvůli té tosevanské rostlině jsme měli dost nešťastných incidentů, abychom začali považovat takovou segregaci za moudřejší politiku.“

Nesseref se nad tím zamyslela. Jestli žena, která si vzala zázvor, mohla přijít do svého období kdykoli, a jestli jí muž, roznicený feromony jiné ženy dal zázvor, aby v ní vyprovokoval pářící chování... Nesseref udělala souhlasné gesto. „Chápu tu potřebu.“

Kasárna byla stejně depresivní, jak taková místa obvykle bývala. Žádná z žen, s nimiž promluvila, neznala nikoho, koho znala ona. Žádná nebyla ze stejného regionu Domova jako ona. Zdálo se, že většina z nich má větší zájem o sledování videa na velké nástěnné obrazovce než o jakýkoli druh konverzace.

Jediná, která měla chuť k hovoru, měla na mysli jednoznačný cíl: „Nemáte nějaký zázvor?“ zeptala se Nesseref.

„Nemám,“ řekla Nesseref ostře. „Ani žádný nechci. Se zázvorem jsou jen potíže.“

„Nesmysl,“ řekla jiná žena, a vyrazila zdůrazňovací zakašlání. „Zázvor je jediná věc, kvůli které stojí za to bydlet na téhle mizerné, prokleté planetě. Bez něho bych raději zůstala ve studeném spánku.“

„Myslím, že váš rozum zůstal ve studeném spánku,“ řekla Nesseref. „Kolik potíží jste způsobila uvolňováním svých feromonů? Kolik vajec jste položila kvůli té odporné rostlině?“

„Jenom dvě,“ řekla žena nevzrušeně. „A neuvalila jsem tím na Rasu žádné břemeno.“

„Samozřejmě že ano,“ řekla jí Nesseref. „Někdo teď vychovává mláďata, která se z těch vajec vylíhla.“

„Nikdo z Rasy.“ Žena zůstávala lhostejná. „Jakmile jsem vejce položila, prodala jsem je nějakým Velkým Ošklivcům, kteří je chtěli. Ta mláďata jsou jejich starost, ne starost Rasy.“

„Cože jste udělala?“ Nesseref si dokázala představit zkaženost, ale taková naprostá lhostejnost byla nad její chápání.

„Při Císaři, co budou Tosevané s mláďaty dělat? Co budou dělat mláďatům?“

„To nevím, a moc mě to nezajímá,“ řekla druhá žena. „Vím, že jsem za ta vejce dostala dost zázvoru, abych byla dlouhou dobu šťastná. Ale teď už mi došel a potřebovala bych další.“

„Ostudné,“ řekla Nesseref. „Měla bych vás nahlásit úřadům.“

„Poslužte si,“ řekla žena. „Do toho. Všechno popřu. Jak to chcete dokázat?“

Na to Nesseref neměla dobrou odpověď, jakkoli si přála, aby nějaká existovala. Odvrátila od druhé ženy oční výčnělky, jako by popírala její právo na existenci. Tato přímá urážka stačila; druhá žena se otočila a odešla. Nesseref strávila nepříjemnou noc na tvrdém lůžku.

I zpáteční let do Polska byl nepříjemný. Očekávala, že místní Velcí Ošklivci budou házet kamení po vozidle, které ji poveze na letiště, a také to udělali. Kdyby to bylo všechno, akceptovala by to jako běžné nepříjemnosti a nelámala by si s tím hlavu. Ale nebylo to všechno - ani zdaleka.

Jakmile její letoun vstoupil do vzdušného prostoru Reichu, připojila se k němu německá stíhačka a srovnala s ním rychlost. Byla tak blízko, že Nesseref mohla spatřit Velkého Ošklivce v kokpitu štíhlého, nebezpečně vypadajícího stroje. Kdyby chtěl odpálit střely nebo použít svůj kanón, mohl sestřelit letoun, ve kterém letěla, kdykoli by se mu zlíbilo.

Neudělal to. Když letoun opustil Reich a vlétl do vzdušného prostoru Polska, německý Tosevan položil svůj stroj na křídlo a vrátil se na svou základnu. Ale ani Němci si nedovolovali takové provokace dlouho. Nesseref byla skutečně ráda, když její stroj zastavil na varšavském letišti a ona vystoupila.

Lodž nebyla daleko od východních hranic Velkoněmecké říše, což znamenalo, že Mordechaj Anielewicz mohl přijímat německé televizní programy. Protože mluvil jidiš a studoval němčinu ve škole, rozuměl té řeči dost dobře. To neznamenalo, že přepínal svůj přijímač na německé kanály často. Fotbalové zápasy stály za sledování; Němci ajim podřízené národy měli pár dobrých mužstev. Ale neustávající nacistická propaganda byla otravná.

Od Himmlerovy smrti však Mordechaj začal věnovat německé propagandě větší pozornost. Nikdy by ho nenapadlo, že mu bude chybět šéf SS a Fuhrer, který způsobil Židům tolik utrpení. S hrůzou si však uvědomil, že je tomu tak. Himmler byl alespoň známá veličina, známý manžer, jistě, ale nikdo o něm nemohl říci, že je zbrklý. Na druhé straně, ten takzvaný Výbor osmi...

„Podívej se na to!“ zvolal Anielewicz. Jeho žena přišla a poslušně se podívala. Mordechaj ukázal na neohrabaně vypadající tanky s kříži na věžích, valící se přes obrazovku. „Vidíš, co dělají, Bertho?“

„Mně to připadá jako další válečný film,“ řekla živavě. „Můžu se vrátit a domýt nádobí?“

„Ano, je to válečný film.“ Anielewicz mlaskl jazykem o zuby. „Ale mně se nelíbí, když začínají promítat filmy o vpádu do Polska. To určitě znamená, že se chystají zkusit to znovu.“

„To by neměli!“ řekla Bertha. „Musí vědět, že budou zničeni, když se o to pokusí.“

„Jestli mají rozum, měli by to vědět,“ odpověděl Mordechaj. „Ale kdo říká, že mají rozum? Když začínají s provokacemi a urážkami, co dělají jiného, než že připravují své lidi na potíže? Konec konců, to je to, co dělali v devětatřicátém.“

Na obrazovce německé tanky drtily polské husary s pikami v čepicích se čtvercovými dýnkami. Bertha řekla: „Tentokrát to nebude tak snadné, jestli jsou dost velcí mešuge, aby to zkusili znovu.“

„To víš ty. To vím já. Myslím, že to věděl i Himmler,“ řekl Anielewicz. „Podle toho, co jsem slyšel, Ještěři ho před nedávnem varovali, a on je poslechl. Ale tihle blázni?“ Zavrtěl hlavou.

„Co můžeme dělat?“ zeptala se Bertha.

Tuto otázku bylo snazší položit, než na ni odpovědět. „Nevím,“ řekl Mordechaj nešťastně. „Vím, co bych rád udělal - rád bych uvedl židovské bojovníky do pohotovosti, a rád bych navázal kontakt i s Poláky, abych věděl, že budou připraveni pro případ, že nacisté mají skutečně v úmyslu nás znovu napadnout.“

„Budou tě Poláci poslouchat?“ zeptala se Bertha.

Anielewicz pokrčil rameny. „Ani to nevím. Pokud jde o ně, co jsem já? Jen ztracený Žid, to je všechno. Ale určitě mě nebudou poslouchat, když s nimi nenavážu styk.“ Jeho úsměv vypadal vesele, ale on veselý nebyl. „Gottenyou, já ani nevím, jestli mi budou věnovat nějakou pozornost Židé ve Varšavě. Pokud jde o ně, Polsko je Varšava, a zbytek země může geh in drerd.“

„Ale tys přišel z Varšavy!“ Berthin hlas se třásl rozhořčením.

„Byl jsem dlouho pryč - dost dlouho, aby zapomněli, odkud jsem přišel,“ odvětil Mordechai. Jeho smích nezněl příliš pobaveně. „Samozřejmě, u některých z těch lidí můžeš jít za roh pro chleba, a oni na tebe zapomenou dřív, než se vrátíš.“

„Jsou nevděční, to je to.“ Z Berthy se stala tak loajální manželka, jakou by si kterýkoli muž mohl jen přát. Také nebyla ani zdaleka hloupá. Zeptala se: „Myslíš, že zapomněli na tu bombu z výbušného kovu?“

„Ne, to si budou pamatovat,“ připustil Mordechai. „Já jsem ten, který by byl rád, kdyby na ni mohl zapomenout.“

Odešel do kuchyně a vrátil se se dvěma skleničkami slivovice. Uskruje z jedné, podal druhou ženě. „Nevím, jestli bude fungovat, a Bože chraň, abych to někdy musel zjistit.“

„Jestli k tomu dojde, to nebude jediná bomba z výbušného kovu, která vybuchne, že?“ zeptala se Bertha. Když zavrtěl hlavou, zvrátila do sebe slivovici jako čeledín na statku. „Ale to nebude všechno, co se stane,“ řekla.

„Ne. Otravný plyn, tanky a kdo ví, co všechno ještě?“ Anielewicz také dopil svou slivovici. „Další věc, kterou bych měl udělat, je promluvit si s Bunimem. Chodím k němu stejně rád jako k zubaři, a ten Ještěr mě má rád stejně jako já jeho. Ale jestli budeme bojovat na stejné straně, měli bychom mít nějakou představu o tom, co se budeme snažit dělat.“

„To zní rozumně.“ Pak jeho žena zkrivila rty. „Samozřejmě, když celý svět blázní, příliš nezáleží na tom, jestli něco zní rozumně, že?“

Než stačil Mordechai odpovědět, zazvonil telefon. Přistoupil k němu a zvedl sluchátko. „Haló?“ řekl, a dalších deset minut strávil intenzivní konverzací, zčásti v jidiš, zčásti v polštině.

Když zavěsil, jeho žena se zeptala: „To byla Varšava? Tak přece nakonec došli k názoru, že si musí dělat s Reichem starosti?“

Trochu užasle zavrtěl hlavou. „Ne. K tomu jsi asi došla podle toho, jak jsem mluvil, že? Kdepak. Budeš se divit. To byla Armija Krajowa. Chtějí s námi spolupracovat, i když ti chytráci ve Varšavě ještě nepřišli na to, že je tady někdo, proti komu je třeba spolupracovat.“

„Poláci s námi chtějí spolupracovat?“ zeptala se Bertha užasle. Mordechai se jí nedivil; sám nad tím žasl. Přivřela oči.

„Měl bys navštívit Bunima - udělej to hned zítra ráno. Kdybys tam nepřišel dřív než Armija Krajowa, kdo ví, jakou neplechu by Poláci mohli natropit?“

„Máš pravdu,“ řekl Mordechai okamžitě. „Vždycky jsi byla nejlepší politik, jakého jsme kdy v Lodži měli.“

„Pche!“ Bertha pohodila odmitavě hlavou. „Na to nemusíš být politik, abys viděl tohle. Je to jasné, pokud nejsi slepý.“ S teplým čajem v žaludku, zahalený do zimmíku, se Mordechai Anielewicz vypravil příštího rána sněhem pokrytými ulicemi do správní budovy Rasy na Balutově tržišti. Jakmile vešel dovnitř, svlékl si kabát, složil ho a přehodil si ho přes ruku; v budově bylo horko k padnutí.

To, že ho byl Bunim ochoten přijmout bez předběžného ohlášení, mu řeklo, že Ještěři si také dělají starosti s Velkoně-meckou říší. „Zdravím vás, regionální subadministrátore,“ řekl Mordechai jazykem Rasy.

„Dobrý den,“ odpověděl Bunim polsky. Z lidských řečí uměl nejlépe německy. Zdálo se však, že ani on, ani Anielewicz nyní nemají chuť tento jazyk používat. Když zdvořile použil lidský jazyk, vrátil se Ještěr k vlastní řeči: „A proč mě chcete vidět?“

„Co myslíte?“ odpověděl Mordechai. „Kvůli narůstající hrozbě Reichu, samozřejmě. Nesouhlasíte se mnou, že bude lépe, když se předem připravíme na společnou akci pro případ potřeby?“

Bunim se většinou díval svrchu na myšlenku spolupráce s lidmi. Nyní však řekl pouze: „Ano, to by možná bylo moudré. Jaké máte představy o spojení vašich sil, sil Armije Krajowej a našich sil, aby odrazily jakýkoli útok, který by mohl přijít ze západu ajihu?“

Mordechai Anielewicz na něho ostře pohlédl. „Vy tyto hrozby berete vážně,“ vyhrkl.

„Ano, řekl Bunim, a podtrhl to zdůrazňovacím zakašláním. „Víte stejně dobře jako já, že Němci mohou tento region zničit. Nemůžeme tomu zabránit. Můžeme jim to jenom nepříjemně zkomplikovat.“

„Jste otevřený,“ řekl Mordechai.

„Pravda je, co je pravda,“ odpověděl regionální subad-ministrátor. „Nezměníme ji tím, že od ní odvrátíme oční výčnělky. Zdá se, že Tosevané mají někdy potíže pochopit to. Němci například vidí, že mohou vtrhnout do Polska a zničit je. Odmítají však vidět cenu, kterou za to zaplatí. Máte-li nějaké návrhy, jak jim to vysvětlit, byl bych vám vděčný.“

„Obávám se, že já na to nejsem ten správný Tosevan,“ řekl Anielewicz. „Jak víte, jediná věc, která by Němce potěšila, je moje smrt. Nevím, jak je od toho odradit, nebo jestli je od toho vůbec někdo nebo něco dokáže odradit. To, co chci, je naplánovat s vámi, jak s nimi nejlépe bojovat.“

„Rozumím,“ řekl Bunim. „Probíhají i rozhovory s vašimi kolegy ve Varšavě a s různými frakcemi polských Tosevanů. Kdybyste byl za mnou nepřišel, byl bych vás za pár dnů zavolał.“

„Ano?“ To Anielewicze také překvapilo. „Po tom, kolikrát jste mi říkal, že Velcí Ošklivci nemají žádné místo při obraně Polska?“

Bunim udělal souhlasné gesto. „Jste také vůdce, Mordechai

Anielewicz. Nikdy jste nemusel zastávat stanovisko, s nímž jste osobně nesouhlasil? Nikdy vás okolnosti nedonutily změnit stanovisko?“

„Mnohokrát,“ připustil Mordechai. „Ale nemyslel jsem, že by tak bylo i u Rasy.“

„Z divných vajec se líhnou divné věci,“ řekl Bunim cosi, co znělo, jako by to bylo přísloví Rasy, něco jako Politika dělá divná manželství. Regionální subadministrátor pokračoval: „Jestli můžete uvést síly pod vašim velením do plné pohotovosti, dohodneme se o způsobu, jakým je můžeme zapojit do obrany tohoto regionu. Dohodnuto?“

„Dohodnuto,“ řekl Anielewicz, ale pak zvedl ukazováček. „Je to dohodnuto, s výjimkou naší bomby z výbušného kovu. Ta zůstane pod naší kontrolou, a nikoho jiného.“

„Jak si přejete,“ řekl Bunim, což Anielewiczovi řeklo víc než cokoli jiného, jak velké obavy Ještěři mají. „Jestli máte tu zbraň, věřím, že ji použijete proti Němcům, kteří jsou vaši nejdůležitější nepřátelé. Přeji vám dobrý den.“

„Dobrý den,“ řekl Mordechaj, přijímaje propuštění mnohem pokorněji, než by se mu kdy snilo. Stále skoro omámený vyšel ven. Tam se k němu přidal nenápadný malý muž. Z nějakého důvodu ho to ani nepřekvapilo. Kývl na pozdrav, skoro jako starému příteli. „Ahoj, Nussboyme. Co tě přivádí zpátky do Lodže?“

„Potíže s nacisty - co jiného?“ odpověděl David Nuss-boym. Jeho jidiš poznamenal dlouholetý pobyt v Sovětském svazu. Vzhledl k Anielewiczovi, který byl o deset centimetrů vyšší. „Ani mi není tak líto, že se mi nepodařilo tě zlikvidovat.“

„To ty - ?“ Anielewicz se zastavil. „Měl bych - ,“

„Ale neuděláš to,“ řekl Nussboym. „Víš zatraceně dobře, že to neuděláš. Nejdřív se musíme postarat o Němce, že?“ Nejhorší bylo, že Mordechaj musel přikývnout.

David Goldfarb považoval podnebí v Ottavě za nešťastné. Popravdě řečeno, nejenže si to myslel - byla to pravda. Ale ve srovnání s počasím v Edmontonu se Ottawa mohla zdát rájem na zemi. Ze Skalistých hor se hnál jeden blizzard za druhým. Těžká technika sotva stačila odklízet sníh z ulic.

Ale ze všech měst v Kanadě právě zde prodělával elektronický průmysl nebývalý rozmach a konjunkturu. A tak to bylo město, kam Goldfarb přestěhoval svou rodinu, jakmile ji konečně mohl vůbec někam odstěhovat. Uniknout ze střediska pro podezřelé přistěhoválce nedaleko ministerstva obrany bylo tak dobré, že byl ochoten přehlédnout i jisté nedostatky, pokud se počasí týkalo.

Když se cestou do práce brodil sněhem, divil se, proč se ze všech míst právě Edmonton stal srdcem kanadského elektronického průmyslu. Jediná odpověď, která mu pohotově přišla na mysl, bylo to, že Edmonton byl nejsevernějším velkým městem Kanady a tudíž bylo nejméně pravděpodobné, že přitáhne pozornost Ještěřů.

Málem přišel o život při přecházení 103. ulice. Měl stále ve zvyku podívat se při přecházení ulice nejdřív doleva - ale Kanadane, stejně jako jejich američtí bratrance na jihu, jezdili vpravo. Jezdili také velkými americkými auty. Ten Chevrolet, který zastavil s ječícím klaksonem a chřestěním sněhových řetězů, by z Goldfarba pravděpodobně vyrazil duši, aniž by si přitom promáčkl plech.

Uskočil zpátky na chodník. „Promiňte,“ řekl se slabým úsměvem. Chlapík, který ho málem přejel, ho nemohl slyšet; okénka Chevroletu byla zavřená, aby mělo topení vůbec nějakou šanci. Vůz se znovu rozjel.

Na druhý pokus přešel Goldfarb 103. ulici bez úrazu. Musel si jen dávat pozor, aby se nejdřív podíval doprava. Když na to myslel, neměl potíže. Když ne, jednal ze zvyku, a zvyk tady nefungoval.

Společnost Saskatchewan River Widget Works, Ltd. pracovala ve druhém podlaží - Goldfarb by tomu říkal první patro - na Jasperově ulici, nedaleko 103. ulice. Jméno firmy ho přitahovalo dokonce ještě předtím, než měl nejmenší tušení, co to widget je. Nejkratší odpověď byla, že to je všechno, co řekl jeden geniální inženýr, že to je.

S úlevou si svlékl kabát. „Ahoj, Goldfarbe,“ řekl Hal Walsh, ten geniální inženýr, který firmu založil. „Není venku krásný den?“

„Jestli jste polární medvěd, tak možná,“ řekl Goldfarb. „Jinak ne.“

Walsh a ostatní inženýři - všichni Edmontoňané - se za-;hechtali. Brali své příšerné podnebí jako samozřejmost. Goldfarb ne. .

Jeden z inženýrů, znepokojivě chytrý mladý muž jménem Jack Devereaux, řekl: „Posiluje to, tak je to. Rostou z toho ' jhlupy na prsou.“

„Kožešina hřeje líp,“ odsekl Goldfarb. „Jsem si jist, že Eskymáci na severním pólu říkají totéž, Jacku. To je jen pár mil za městem, ne? Můžeme tam zajít a podívat se.“

Žertování pokračovalo, když si připravil šálek čaje a pustil se do práce. Myslel si, že když přichází z RAF, bude o elektronice vědět víc než tihle civilisté. Ale nebyla to pravda. Oni považovali technologii Ještěřů za samozřejmou do té míry, jak to on nedokázal. ! „Ale to se naučíte,“ řekl mu Walsh, nikoli nevlídně, pár dnů poté, kdy byl přijat. „Ten rozdíl je, že vojáci - vaši, moji. všichni - strávili posledních dvacet let tím, že roubovali technologii Ještěřů na naši vlastní, aby udrželi nějakou kontinuitu s tím, co jsme měli předtím.“

„No, samozřejmě,“ řekl Goldfarb, který u toho byl, když se to dělo - a který přitom pomáhal. „Co jiného byste chtěl dělat?“

„Zahodit to, co jsme měli předtím,“ odpověděl jeho nov) šéf. „Čím víc toho krademe Rase, čím víc rozvíjíme to, co jstn Rase ukradli, tím lepšími přístroji přicházíme. To ostatní haraburdí, které jsme byli zvyklí mít, patří do muzea k petrolejovým lampám a korzetům z velrybích kostic.“

Takhle o tom Goldfarb nepřemýšlel. Ale Saskatchewan River Widget Works přicházely s přístroji, jaké by za dlouhá léta u RAF nepovažoval vůbec za možné. Jeden z nich, který spojoval malé elektronické zařízení - upravené z toho, které používali Ještěři ke čtení - spojené s malou baterií, rovněž okopírovanou od Ještěřů, aby vytvořil dětskou knížku, která zahrnovala zvukové efekty, když se stiskl správný knoflík, ho přiměl zavrtět hlavou. Nepřekvapilo ho, když zjistil, že to byl nápad Jacka Devereauxe.

„Nezdá se mi moc správné používat všechnu tu složitou technologii na něco, co na pár hodin pobaví tříleté děti,“ poznamenal.

„Proč ne?“ zeptal se Devereaux s plnými ústy sendviče, který měl k obědu. „Nebesa, to je přece to, k čemu ten krám je. Vojenské použití je v pořádku, jasně, ale Ještěři žijí s elektronikou každou minutu ve dne i v noci. Usnadňuje jim život. Dělá ho zajímavější. Dělá ho i zábavnější. Totéž může udělat pro nás.“

Mluvil velmi sebejistě, jako misionář šířící slovo Boží nevědomým pohanům. A čím déle o tom Goldfarb přemýšlel, tím víc byl přesvědčen, že ten troufalý mladý inženýr má pravdu. Británie byla pevnostním státem, vyzbrojujícím se po zuby proti Ještěřům - a případně proto, aby zajistila, že Reich zůstane přátelským spojencem a rádcem a nestane se

dobyvatelem. Kanada byla jiná. Se záštitou USA před nebezpečím ze strany Rasy, Kanaďané se mohli bavit, jak řekl Devereaux, s novou technologií. Mohli - a dělali to.

Když tu seděl u rýsovacího prkna s hromadou elektronických součástek na hraní všude kolem, Goldfarb musel sám sebe přesvědčovat, že bavit se je v pořádku, že nezrazuje lidstvo tím, že nepracuje na nějaké zbraní, která by přiměla každého Ještěra na Zemi přikřčit se a roztrást strachem. Projektovat malého plastického vlčka, který svítil a hrál, když se roztočil, mu připadalo absurdně frivolní.

Když to řekl, Hal Walsh na něj vrhl zvláštní pohled. „Jste si jist, že nejste protestant?“

Goldfarb vyprskl. „Mnoha věcmi si nejsem jist, ale touhle ano.“

„Dobrá.“ Jeho šéf se zasmál. „Ale podívejte se na to z jiného úhlu. Předpokládejme, že byste vzal toho vlčka, na kterém pracujete, na vaši radarovou stanici v roce 1941. Předpokládejme, že byste ho tam roztočil na podlaze a on by dělal, to co má dělat. Co by si o něm vaši kamarádi mysleli? Co byste si o něm tenkrát myslel vy?“

„Hmm.“ Goldfarb se poškrábal na bradě. „Ta baterie by byla nemožná. Ta zvuková jednotka také. To světlo a umělá hmota by byly jen nepravděpodobné. No, řekl bych, že bychom si mysleli, že přistáli Marťané.“

„Ani byste se tak moc nemýlili, že?“ Walsh se znovu zasmál. „A teď si představte, že byste ho dal svému otci, když byl malý chlapec. Co by si mysleli jeho otec a matka?“

„Ve Varšavě na konci minulého století?“ Goldfarb se nad tím zamyslel. „Židé neupalovali lidi kvůli čarodějnictví, ale to je asi jediná věc, která by mi zachovala zdravou kůži.“ Walsh se znovu zachechtal, ale on nežertoval.

Jeho chleboďárce se chystal něco říct, když na Goldfarbově stole zazvonil telefon. Walsh mávl rukou a odešel.

Goldfarb zvedl sluchátko. Než stačil říct haló, chlapík na druhém konci linky řekl: „Ještě není po všem. Vy si možná myslíte, že ano, ale není.“

„Cože?“ řekl Goldfarb. „Kdo je to?“ „Kdo myslíte?“ odpověděl volající. „My nezapomínáme. Na to přijdete.“ Linka oněměla.

Goldfarb na telefon chvilku hleděl, pak odložil sluchátko do vidlice. „Kdo to byl?“ zeptal se Walsh. „Vypadáte, jako byste právě uviděl ducha.“

„Možná jsem uviděl,“ řekl Goldfarb.

Čekal, že se jeho šéf bude vyptávat dál, ale Walsh ho překvapil, protože nic takového neudělal, ale vrátil se zpátky ke své práci. Angličan by to možná udělal, ale Goldfarb to na této straně Atlantiku neočekával. Podle všech amerických filmů které viděl, lidé zde byli daleko náchylnější strkat nos do věcí druhých lidí.

Po chvíli si uvědomil, že americké filmy pocházely ze Spojených států, ne z Kanady. Kanaďané, kteří ho vyslyšeli, to dělali z povinnosti, ne protože byli osobně zvědaví. Ta rezervovanost nebyla tak silná jako pověstný britský strnulý horní ret, ale existovala.

Vrátil se ke své práci, čekaje až znovu zazní telefon. Věděl, jak takové věci chodí. Takoví bastardi to obvykle hráli na strach své oběti. Někdy ji dokázali zlomit, aniž by jí vůbec něco udělali.

A samozřejmě, za půl hodiny zazvonil telefon znovu. Když ho Goldfarb zvedl, všechno co na druhém konci drátu uslyšel, bylo ticho. Chvilí poslouchal, pak zavěsil. Jeho nikdo nezlomí, ale někdo mu začal jít po krku.

Někdo ... Neměl tušení kdo, i když ten, kdo to byl, musel být nějaký kanadský kámoš Basila Roundbushe. Náhle se usmál a obrátil se na Hala Walshe. „Pane Přístroji, pane!“

Walsh se zašklebil. „K vašim službám, pane Goldfarbe. Co pro vás mohu dnes udělat?“

„Vy děláte do elektronických přístrojů,“ řekl Goldfarb. „Můžete mi říct, jestli někdo vynalezl nějaký šikovný malý přístroj, který ukazuje číslo telefonu, ze kterého vám někdo volá?“

„Takový malý, rychlý stopař, myslíte?“ zeptal se Walsh. „Něco lepšího, než používá policie nebo telefonní společnost?“

Goldfarb přikývl. „To je to, o čem mluvím. Nemělo by to být tak těžké, když do toho zapojíme nějaké ještěří jednotky zpracovávající informace. Představte si, že byste mohl na první pohled poznat, že vám volá váš švagr, a vy byste s ním nechtěl mluvit, protože mu dlužíte dvacet lib- uh, padesát dolarů. To by bylo fajn.“

„Máte pravdu. To by bylo.“ Jestli se Walsh divil, proč si Goldfarb vybral právě tuto chvíli, aby se zeptal na tento vynález, nedal to najevo. „A ne, nemyslím, že je v současné době něco takového na trhu, a ano, chápu, jak by to mohlo být populární.“ Podíval se mimo Goldfarba, nebo možná skrze něj. „Myslím, že taky vím, jak by to možná šlo udělat.“

„Já taky,“ řekl Goldfarb, a pocítil vzrušení. Rounbushovi odporní kamarádi si možná mysleli, že ho deptají, ale - při troše štěstí - právě udělali velký krok k tomu, aby z něho udělali boháče. Začal přihrávat nápady svému šéfovi, který měl také vlastní dobré nápady. Goldfarb byl technik - 'dráteník' - a z valné části samouk; Hal Walsh věděl o teorii víc, než bude vědět on, i kdyžby žil do devadesáti.

Po prvních pár minutách si začali oba muži psát poznámky. Po půlhodině Goldfarb doufal, že ti darebáci zavolají znovu, a že to udělají brzy. Jakmile bude mít jejich telefonní číslo, může je předat policii. Pak od nich bude mít pokoj. Z pracovny plné lidí, kteří mysleli stejně jako on, vypadalo všechno velmi jednoduše.

Když zazvonil telefon, zvedla ho Kathe Druckerová. Po chvíli se otočila a řekla: „To je pro tebe, Hansi.“

„Kdo?“ zeptal se Johannes Drucker, odkládaje noviny. Jeho žena pokrčila rameny, jako by chtěla říct, že to není nikdo, koho zná. Drucker se pokusil skrýt své obavy, když šel k telefonu. Jestli ten zatracený Gunther Grillparzer dělal další potíže ... Vzal si od Kathe sluchátko. „Drucker u telefonu.“

„Vaše volno je zrušeno,“ řekl rázný hlas na druhém konci linky. „Všechna volna jsou zrušena, z rozkazu Výboru osmi. Hlaste se okamžitě na vaší základně v Peenemiinde.“

„Jawohl!“ řekl Drucker, bojuje s nutkáním postavit se do pozoru. Linka oněměla. Zavěsil sluchátko.

„Co je to?“ zeptala se Kathe - pochopila, že se něco děje. Když jí to řekl, rozšířily se jí oči. „Znamená to to, co se bojím, že to znamená?“

„Že je to kvůli Polsku?“ zeptal se. Přikývla. Pokrčil rameny. „Nevím, nikdo mi nic neřekl. Řeknu toto - doufám, že ne. Ale jestli ano nebo ne, musím se hlásit na základně.“ Zvýšil hlas: „Heinrichu!“

„Co je, tati,“ ozvala se odněkud shora odpověď jeho staršího syna.

„Dej chvilku pozor na bratra a sestru. Musím se hlásit na základně, a matka pojede se mnou, aby mohla odvézt zpátky auto. Jasně?“

„Ano, tati,“ řekl Heinrich, a pak položil v podstatě stejnou otázku jako Kathe: „Bude válka?“ Rozdíl byl v tom, že to znělo vzrušeně, ne s obavami.

Je ještě příliš mladý, aby z toho měl rozum, pomyslel si Drucker, vzpomínaje si, jakým nadšeným příslušníkem Hitlerjugend byl v jeho letech on. Zanedlouho po tom odešel do Wehrmachtu, a tam byl dodnes. Znamenalo to, že ani on neměl rozum. Snad ano. Neměl čas si s tím teď lámat hlavu.

Volkswagen byl ošklivý, ale spolehlivý. Motor okamžitě naskočil. Drucker nechtěl přemýšlet, co by byl dělal, kdyby nenastartoval. Nejspíš by zavolal taxi - rozkaz hlásit se okamžitě, znamenal přesně to, a nic jiného. Nikoho nezajímaly žádné omluvy; základní idea byla, že žádné neexistují.

Drucker vyjel z Greifswaldu a rozjel se plochou a blátivou krajinou k východu, kde leželo Peenemiinde. Proklínal každý vůz, který ho cestou zdržoval. U plotu z ostatního drátu, obepínajícího základnu, ukázal strážím svou identifikační kartu. Vymrštily pravice v nacistickém pozdravu a nechaly ho projet.

Zastavil před kasárnami, kde strávil skoro tolik času jako se svou rodinou. Když vyskočil z volkswagenu, chtěl si ze zvyku vzít klíče. Kathe kárávě zakašlala. Drucker s provinilým výrazem nechal klíče ve spínací skřínce. Jeho žena také vystoupila, aby si přesedla na místo řidiče. Objal ji a políbil. Nebyl ostatně jediný voják, který dělal něco takového; silnice před kasárnami byla plná zastavujících vozů a mužů, loučících se s manželkami a milenkami.

Kathe nasedla zpět do VW a odjela. Drucker si pospíšil do kasáren a převlékl se do kombinézy, která visela v jeho skřínce. „Co se děje?“ zavolal na jiného letce, který se oblékal ve stejně divokém chvatu jako on.

„Copak vím,“ odpověděl kamarád. „Ale ať je to co je to, není to dobré, o to bych se vsadil.“

„Se mnou ne, protože si myslím, že máš recht,“ řekl mu Drucker.

Vydali se spěšně k administrativnímu centru. Drucker pohlédl na své náramkové hodinky. Od chvíle, kdy zazvonil telefon, neuplynulo ještě ani půl hodiny. Takže se nemusel obávat průšvihů za to, že přijel pozdě.

Zapsal se do prezenční listiny a pospíšil si do auditoria, kam je dirigovali příslušníci polního četnictva s plechovými pŕlněsícovitými štítky na krku. Auditorium bylo už skoro plné, když přišel - i když dělal, co mohl, přesto přišel skoro pozdě. Vklouzl na svou židli a nesouhlasně se díval na ty, kteří přišli až po něm.

Na stupínek vystoupil generál Dornberger. I z té dálky si Drucker všiml, že velitel Peenemiinde vypadá ustaraně. Asi nebyl jediný muž v místnosti, který si toho všiml, protože se v místnosti náhle zvedl šum, který rázem utichl, když Dornberger zvedl ruku, aby požádal o klid.

„Vojáci Reichu, naše milovaná otčina je v nebezpečí,“ řekl Dornberger do nastalého ticha. „Ve své aroganci se nám Ještěři pokusili vnutit omezení naší suverenity, což je první krok k přivedení Reichu pod jejich vládu. Výbor osmi je varoval, že jejich požadavky jsou nepřijatelné pro svobodný a nezávislý národ, ale oni nevěnovali žádnou pozornost našim oprávněným protestům.“

Chce se dostat k vyhlášení války, pomyslel si Drucker. Zamrazilo ho. Věděl, že Reich může Rase těžce uškodit. Ale také - patrně lépe než jakýkoli člověk, který nikdy nebyl v kosmu - dobře věděl, co Rasa může udělat Reichu. Už teď se cítil jako pochoduující mrtvola. Jediná naděje, kterou viděl pro přežití své rodiny, byla skutečnost, že vítr pravděpodobně odvané radioaktivní spad z Peenemiinde nad moře nebo na východ do Polska, a ne nad Greifswald. Popel k popelu, prach k prachu.

„Mezi Velkoněmeckou říší a Rasou neexistuje válečný stav,“ pokračoval Dornberger, „ale musíme Ještěřům dát najevo, že se nenecháme zastrašit jejich hrozbami a podvodnými obviněními. V souladu s tím nyní Reich přechází do Kriegsge-fahr41. Vzhledem k tomu byly armádní jednotky uvedeny do stavu maximální pohotovosti - což je důvod, proč jste tady.“

Nedojde k tomu tedy hned, v této minutě, pomyslel si Drucker. Díky Bohu za to. Jeho výdech úlevy nebyl jediný v této místnosti.

„Kdyby došlo k nejhoršímu, nezůstaneme sami,“ řekl generál Dornberger. „Vlády Maďarska, Rumunska a Slovenska stojí za námi jako věrní spojenci. A dostali jsme i vyjádření podpory a přání všeho nejlepšího od britské vlády.“

V tom se mísily dobré i špatné zprávy. Samozřejmě, že spojenci stáli za Reichem: kdyby nestáli, tak by na to rychle doplatili. Jestli Anglie Německo skutečně podporovala, tak to naopak byla dobrá zpráva - skutečně dobrá. Angličané byli parchanti, ale byli to tvrdí parchanti, o tom nebylo pochyb.

Ale Dornberger se ani slovem nezmínil o Finsku a Švédsku. Co dělali oni? Sedí na zadku, pomyslel si Drucker. Doufají, že až sekera dopadne, nedopadne na jejich krky.

Kdyby měl tu možnost on, asi by udělal totéž. To neznamenal, že byl rád, že to dělali - ani zdaleka ne. Ale měli větší šanci přežít konfrontaci mezi Rasou a Reichem se zdravou kůží než taková místa jako Greifswald. K čertu s nimi. «

„Pošleme do vesmíru tolik mužů, kolik můžeme,“ řekl velitel. „Jakmile tam budou, budou očekávat rozkazy nebo další vývoj situace. Jestli budeme poraženi, pomstí nás. Heil -“ Na okamžik se zmateně zarazil. Už nemohl říct: „Heil Himmler!“ - a „Heil Výbor osmi“ znělo absurdně. Ale našel východisko: „Heil Reich!“

„Heil!“ zvolal Drucker společně s ostatními muži. A stejně jako oni, i on byl zvědavý, co se bude dít dál.

Do auditoria pronikl řev startující A-45. Reich neztrácel čas.

„Existuje už nějaký rozpis kdy a kdo půjde na orbitu?“ zeptal se Drucker.

Někdo řekl: „Ale kdepak.“ Ostatní se zasmáli. Někdo poznamenal: „Jak to vypadá teď, tak máme štěstí, že vůbec víme, na čí straně vlastně jsme.“ To přimělo rozesmát se i ostatní, a Druckerovi to řeklo všechno, co chtěl vědět. Napadlo ho,

proč ten, kdo celou věc tak naléhavě rozběhl, ji lépe nezorganizoval. Chováme se jako Francouzi, pomyslel si pohrdavě. Davem se k němu prodíral major Neufeld. Dornbergerův pobočník vypadal stejně překyseleně jako vždycky.

„Drucke-re!“ zavolal.

„Co je?“ zeptal se Drucker. Sotva to mohlo být něco dobrého.

Neufeld řekl: „Velitel si přeje, abyste okamžitě přišel do jeho pracovny.“

„Jawohl!“ poslechl bez řeči Drucker. V armádě to tak chodilo. Ptát se na důvody by stejně k ničemu nebylo. Několik mužů z auditoria na něj zvědavě pohlédlo.

„Hlásím se podle rozkazu, pane generále,“ řekl, když vešel do Dornbergerovy pracovny.

„Pojďte dál, Druckere.“ Walter Dornberger nasál kouř ze svého oblíbeného doutníku, a odložil ho na popelník. „Račte se posadit.“

„Děkuji, pane generále.“ Druckera napadlo, jestli mu velitel nabídne sklenku koňaku, cigaretu a pak pásku přes oči.

Dornberger obvykle jednal rázně. Drucker se zeptal: „Co se děje, pane generále?“ Jestli to vůbec někdo věděl, jestli by mu to někdo řekl, pak to byl jeho velitel.

Dornberger pohlédl zamyšleně na špičku svého doutníku, který zvedl z popelníku. Hovorovým tónem poznamenal:

„Přál bych si, aby polní maršál von Manstein byl stejně dobrý politik jako voják.“

„Ano?“ zeptal se Drucker bezvýrazně. Nepotřeboval automatu, aby věděl, která bije. „Ve Výboru osmi mají převahu SS?“

„A NSDAP, 42 a Goebbelsovi poskoci,“ odpověděl generál Dornberger. „Manstein není takový idiot, aby provokoval Ještěry, nebo to alespoň předpokládám. Toto - to je šílenství. Jistě, jsme schopni se Rase ubránit, to bezpochyby. Ale zvítězit v útočném boji - to je nesmysl.“

„Ano, pane generále,“ řekl tiše Drucker. Proč mu velitel říkal takové věci? Opatrně řekl: „Každý, kdo byl nahoře, dobře ví, co tam mají, to je fakt.“

„Ovšem.“ Dornberger vztekle přikývl. „Ano. Ovšem. A to mě přivádí k hlavnímu důvodu, proč jsem vás sem zavolal, podplukovníku. Poměry ve Výboru osmi mají dopad na politiku v Reichu. Jsem nucen vám sdělit, že vy během této krize do vesmíru nesmíte. Je mi to líto, ale jste považován za politicky nespolehlivého.“

Drucker mohl něco takového očekávat, ale přesto ho to zastihlo nepřipraveného jako nečekaná rána do břicha. Hořce se zeptal: „Tak proč jste mě sem pak volal? Mohl jsem stejně dobře zůstat doma se svou rodinou.“ Mohli bychom aspoň umřít společně, blesko mu myslí.

„Co blbnete? Já se to pořád snažím zarazit. Já vím, jak jste tam nahoře dobrý, bez ohledu na to, jaké potíže máte na Zemi,“ řekl Dornberger. „Zatím ... víte, možná máte štěstí.“

„Oni to myslí vážně!“ řekl Vjačeslav Molotov rozhořčeně. Podobný citový projev byl v jeho případě naprosto neskutečný zázrak. To si uvědomoval i Andrej Gromyko. Užasle zvedl obočí. Molotov byl tak rozčilený, že si toho snad ani nevšiml. „Němci to myslí vážně, to vám říkám, Andreji Andrejeviči.“

„Zdá se,“ řekl ministr zahraničí. „Vy jste jim už řekl, že se na tom šílenství nehodláte podílet. Kromě toho, co jiného můžeme udělat?“

„Připravit se pokud možno co nejlépe na to, že budou západní oblasti Sovětského svazu zničeny radioaktivním spadem,“ odpověděl Molotov. „Kromě toho už nemůžeme opravdu udělat nic. Jsme jedna ze čtyř největších mocností na Zemi i nad ní, a nemůžeme udělat nic. Proti hlouposti ani bohové nic nezmohou.“

Od přesvědčeného marxisty-leninisty to znělo skoro jako rouhání. Také to vypovídalo o hloubce Molotovova šoku víc, než prozradil jeho hlas. Gromyko to pochopil. Přikývl a řekl tiše: „A to byl Němec, kdo řekl tato slova. Znal své krajany až příliš dobře.“

„Ano?“ Molotov už na autora tohoto citátu dávno zapomněl. „No, ať to byl kdokoli, je to teď jedno, protože my se teď budeme dívat, jak vzplane celá Evropa na západ od našich hranic, a my budeme moci jenom sedět na zadku a dívat se na to.“

Gromyko si zapálil další americkou cigaretu s filtrem, a chvíli uvažoval. „Nu, mohli bychom do toho jít na straně Reichu. To je to jediné, co můžeme udělat. Ještěři o naši podporu nepožádali.“

„Ne, kdybychom se přidali k Německu, zničili bychom sami sebe, to je mi jasné,“ řekl Molotov. „Ale my, k čertu, Reich potřebujeme. Dokázal byste si představit, Andreji Andrejeviči, že někdy řeknu něco takového? To bych si byl sotva dokázal představit i já, ale je to pravda. Bez nacistů bude lidstvo slabší.“

„Sdílím váš názor, Vjačeslave Michajloviči,“ řekl uvážlivě Gromyko. „Bohužel.“

„Tak, tak - bohužel,“ řekl Molotov. „Poslal jsem některé naše agenty do Polska, aby tam navázali kontakty s lidskými skupinami. Nevím, jestli to k něčemu bude, ale uvidíme.“

„Doufáme, že ano.“ Neznělo to ani zdaleka tak, jako by si to Gromyko skutečně myslel. V zásadě si to nemyslel ani Molotov. Jenže vůči Nussboymovi cítil jistý dluh. Nebýt toho Žida, Berija by ho stačil hravě zlikvidovat dřív, než armádní jednotky pod velením maršála Žukova tento pokus o puč krvavě potlačil.

Gromyko přerušil jeho chmurné úvahy. „Američané jsou do této krize zapleteni také. Nemyslíte, že by prezident Warren mohl nacistům domluvit? Němci vůči USA necítí takovou automatickou nenávist a nedůvěru jako vůči nám.“

„Měl jsem jisté rozhovory s americkým vyslancem, ale příliš mě neuspokojily,“ odpověděl Molotov. „Možná se mýlím, ale mám dojem, že by USA nijak nevadilo, kdyby Reich zmizel ze scény. Američané by samozřejmě utrpěli při případném konfliktu v Polsku daleko menší škody než my.“

„Přesto jsou krátkozrací. Mít Němce ve hře, to posiluje celé lidstvo, jak jste řekl, soudruhu generální tajemníku.“

Gromyko svému šéfovi neprotřečil. Molotov si pamatoval třesavku, která se ho zmocňovala pokaždé, když se musel pokusit odvrátit Stalina od rozhodnutí, jehož nebezpečí bylo zjevné každému kromě Velkého vůdce. Molotov věděl, že on sám nepůsobí tak zastrašujícím dojmem jako Stalin, ale přece ... Ministr zahraničí vzdychl. „Nebyli by to Američané,

kdyby nebyli krátkozrací.“

„Taky by to nebyli Američané, kdyby se nesnažili získat prospěch z neštěstí druhých,“ řekl Molotov. „Než přišli Ještěři, stačilo, jim, že nám posílají zbraně proti nacistům, ale kolik vojáků v amerických uniformách jste viděl? Žádného. My jsme umírali za ně.“ Stejně jako Stalin, i on si to pamatoval, pamatoval si to a měl to Američanům za zlé. Stejně jako Stalin, ani on nebyl schopen se jim za to pomstít.

Gromyko řekl: „Když neudělají nic Američané, když Němci neposlechnou nás, co Ještěři samotní? Nevarovali Reich před nebezpečím plynoucím z jeho provokativního kursu?“

„Vyrozuměl jsem, že ano,“ řekl Molotov. „Ale něco Němcům říkat a přimět je poslouchat, to jsou dvě zcela odlišné věci.“ Zabubnoval prsty na vyleštěnou desku stolu před sebou. „Myslíte, že bychom mohli navrhnout způsob, kterým by Rasa mohla získat pozornost nacistů?“

„To nevím,“ odpověděl Gromyko. „Ale na druhé straně, co můžeme ztratit?“

Molotov to uvážil. „Vůbec nic. Mohli bychom si tak získat i vděčnost Rasy. Dobrý návrh. Domluví si schůzku s Quee-kem.“

Snadnost, s jakou si to setkání dohodl, mu řekla, že i Ještěři se chytají každého stébla. A polský tlumočník vyslanec Rasy v SSSR nedal najevo nic ze své obvyklé pýchy a povýšenosti. Zjevně měl i on obavy z toho, co se může stát jeho vlasti.

Queek vydal sérii syčivých a mlaskavých zvuků, které jeho tlumočník převedl do rytmické ruštiny se silným polským přízvukem. „Vyslanec říká, že je vám vděčný za vaše dobré služby, soudruhu generální tajemníku, a uvítá jakékoli návrhy, které máte, a které by pomohly zabránit tomu, aby tato krize přerostla do otevřeného konfliktu.“

„Řekněte mu, že nejlepší způsob, jak odvrátit Němce od útoku, je přesvědčit je, že nemají naději zvítězit,“ řekl Molotov.

„Když nic jiného, tak sílu respektu.“

„To není za současné situace tak zjevné,“ řekl Queek. „Opakovaně jsme je varovali, co se stane, když zaútočí na Polsko. Musí znát sílu, kterou disponujeme. A přesto podle všeho pokračují v přípravách k útoku. Jsem zmaten. Rasa je zmatena. Jestli Reich poruší příměří, které vydrželo tak dlouho, nebudeme mírní.“

„Chápu.“ Kdyby byl Molotov na Queekově místě, řekl by totéž. Ale nebyl, a nelíbila se mu pozice, v níž byl.

Pokračoval:

„Mně jde o škody, které konflikt v Polsku způsobí mírumilovnému lidu Sovětského svazu, který si nezasluhuje být obětován kvůli hlouposti a bláznovství jiných.“

Queek pokrčil rameny, skoro jako by byl člověk. „Neodpovídám za geografii Tosevu 3,“ řekl. „Když nás vaše ne-impérium nebude provokovat, nezpůsobíme mu žádné přímé škody. Nicméně vás ujišťuji, že to, co budeme muset udělat pro porážku a potrestání Reichu, bude vykonáno.“

A opět - na jeho místě by Molotov řekl totéž. A opět se mu nelíbila jeho pozice. Zde dialektika nepracovala v jeho prospěch. Dialektika ... Neusmál se, ale měl chuť. „Váš vyslanec v Norimberku by mohl říci Němcům, že my doufáme, že zaútočí na Polsko, protože očekáváme, že jejich porážka nám přinese prospěch.“

„Proč to říkáte?“ I v Queekově vlastní řeči, již Molotov nerozuměl, to znělo podezřívavě. Překlad dokázal, že sovětský vůdce zhodnotil Ještěřův tón správně. Vyslanec pokračoval: „Vím, že vy a vaše ne-impérium nemáte rádi ani Rasu, ani Reich.“

„Ne, nemáme,“ přisvědčil Molotov, spokojený, že se nemusí obtěžovat s pokrytectvím. „Ale válka by pro nás byla skoro stejně katastrofální jako pro bojující strany, i když se jí přímo nezúčastníme. Němci nevěnují žádnou pozornost tomu, co říkáme, protože nás taky nemají rádi. Ale pokud si budou myslet, že my chceme, aby něco udělali, možná udělají pravý opak, aby nám uškodili.“

Než Molotovovi odpověděl, Queek se chvíli domlouval se svým tlumočníkem. Molotov jim nerozuměl, ale dovedl si představit, o co šlo: vyslanec chtěl vědět, jestli si tlumočník myslí, že to, co Molotov řekl, je pravda. Kdyby ten Polák řekl ne, mohl by uškodit Sovětskému svazu, ale ještě hůř by uškodil své vlasti.

Queek řekl: „Snad to zkusíme. Situaci to zhoršit nemůže, a možná ji to může zlepšit. Děkuji vám za tento návrh.“

„Dělám to ve svém vlastním zájmu, ne ve vašem,“ řekl Molotov.

„To chápu,“ odvětil Ještěř. „Proti Reichu se vaše zájmy a zájmy Rasy kryjí. Můžete si být jistý, že stejně dobře chápu, že to neplatí o ostatních oblastech, kde se střetáváme.“

„Nemám nejmenší tušení, o čem mluvíte,“ řekl Molotov. „Naše vztahy s Rasou jsou ve všech ohledech naprosto korektní.“

Queek se znovu chvíli radil s tlumočníkem. „Korektní, hmm, to je eufemismus pro 'chladné',“ řekl Ještěř konečně. „To mi připadá výstižné. Než odejdu, řeknu vám něco oplátkou za vaši pomoc, jakkoli je diktována vašimi vlastními zájmy: za žádných okolností neposkytněte čínským rebelům bombu z výbušného kovu. Pokud ji proti nám použijí, poženeme k odpovědnosti vás. Rozumíte?“

„Ano,“ řekl Molotov stroze. „Protože nic takového nemám v úmyslu, tato výstraha je bezpředmětná, ale přijímám ji ve stejném duchu, v jakém mi byla poskytnuta.“ To znělo zdvořile, a k ničemu ho to nezavazovalo.

Jakmile Queek s tlumočníkem odešli, Molotov se šel převléknout, jak to obvykle činil po setkání s Ještěřem.

Právě se chystal zavolat maršála Žukova, když zazvonil telefon. Tajemník mu oznámil, že Žukov je na drátě. „Tak ho spojte, Petře Maximoviči.“

„Dobrý den, soudruhu maršále.“

Žukov zavrčel: „No? Tak co?“

Molotov potlačil povzdech a v krátkosti shrnul svůj rozhovor s Queekem. „To samozřejmě znamená, že v dohledné době nemůžeme ani pomyslet na operaci Proletářská pomsta. Nebylo by to bezpečné.“

„Ne. Vždy to bylo riskantní,“ souhlasil Žukov. „Museli bychom tu bombu svést na Američany nebo nacisty, a

pravděpodobně by nám nevěřili. Ted' jen doufejme, že Maovi nedají bombu Němci a nesvedou to na nás.“ To byla děsivá myšlenka. Než to stačil Molotov poznamenat, Žukov pokračoval: „Západ je důležitější. Jsme připraveni na vše, Vjačeslave Michajloviči, jak je to jenom možné.“

„Dobře. Velmi dobře.“ řekl Molotov. „Ted' bychom měli jen doufat, že ty přípravy nebudou zapotřebí.

Reuven Russie vyšetřoval cystu na lýtku zavalité starší dámy, když začaly kvílet poplašné sirény. „Gevalt!“ zvolala žena, upadajíc do jidiš z hebrejštiny, kterou obvykle používala. „Už to zase začíná? Chraň nás Bůh!“

„Pravděpodobně je to jen cvičení, paní Zylbringová,“ odpověděl Reuven uklidňujícím tónem, který byl v praktické medicíně vždycky užitečný. „Před nedávnem taky cvičili, to přece víte.“

„A dělali by to, kdyby to nebylo potřeba?“ odsekla paní Zylbringová.

Sestra Yetta řekla: „Ať je to, co je to, měli bychom jít do sklepa.“ Stála v ordinaci, aby svou přítomností zajistila, že se Reuven vůči paní Zylbringové nedopustí nějakých nežádoucích důvěrností. Nedovedl si to představit, ale předpis byl předpis.

Z vedlejší ordinace vyšel jeho otec a zavalitý muž středních let. Také mířili do sklepa. Když šel Reuven po schodech, napadlo ho, jestli by ho sklepní kryt uchránil před explozí bomby z výbušného kovu. Sotva. Jako malý chlapec viděl z paluby parníku, jak Němci zničili Věčné město - Řím - a proměnili papežství v radioaktivní prach. Byl to hrozný pohled i ze vzdálenosti mnoha mil.

Sotva došel do krytu, když sirény odhroukaly konec poplachu. Pacient jeho otce pronesl několik ostrých poznámek arabsky.

„Mohlo by to být horší,“ řekl Reuven. „Mohlo to být doopravdy.“

„Ale když budou dělat poplachy, když nám nic nehrozí, nikdo nepůjde do krytu, až to bude doopravdy,“ odpověděl muž, což byla také pravda.

Nadával i na schodech, když se vraceli nahoru. Když se vrátili do ordinace, zeptala se paní Zylbringová: „No, tak co můžete udělat s tou mou nohou?“

„Jsou dvě možnosti,“ odpověděl. „Můžeme tu cystu vyoperovat, což vás bude chvílku bolet. Nebo ji tam můžeme nechat. Není maligní, takže se to nezhorší. Zůstane to tak, jak to je.“

„Aleje to ošklivé!“ řekla paní Zylbringová.

„Odstranění je malý chirurgický zákrok,“ řekl Reuven. „Uděláme to s místním umrtvením. Nebude to bolet.“

„Ale bude to bolet potom. Sám jste to říkal.“ Paní Zylbringová se zatvářila kysele. „A taky to bude drahé.“

Reuven zdvořile přikývl. Studium na ještěři lékařské škole ho nepřipravilo na to, aby řešil podobná dilemata.

Stará dáma na něho zakývala prstem. „Kdyby to byla vaše noha, doktore, co byste udělal vy?“

Málem se rozesmál. Ještěři mu takovou otázku nikdy nepoložili. Ale nebyla to špatná otázka, to vůbec ne. Paní Zylbringová předpokládala, že má na všechno odpověď. Od toho tady doktor konec konců byl. Tohle ho ovšem Shpaaka a ostatní lékaři Rasy neučili.

Pokusil se získat čas. „Jestli vás to neomezuje v pohybu, nechte to plavat. Jestli vám vadí, jak to vypadá, během půl hodiny vám to mohu odstranit.“

„Samozřejmě že mi to vadí, jak to vypadá,“ řekla. „Kdyby toho nebylo, tak bych sem nešla. Ale nelíbí se mi představa, že do mě budete řezat, a taky nemám moc peněz. Tak ted' nevím, co mám dělat.“

Reuven pohlédl prosebně na sestru v bláhové naději, že navrhne nějaké řešení, ale tajen obrátila oči v sloup.

Když šli s otcem domů, zmínil se mu o tom. Otec se mu zdvořile vysmál. „No ovšem. Skutečný svět je mnohem složitější než škola - a bude dobře, když si to uvědomíš.“

„Hm, to je pravda,“ připustil Reuven. „Věděl jsem to, ale přesto k tobě musím pořád chodit pro radu.“

Mojše se usmál, ale rychle vychladl. „Jsem na tebe pyšný.“

„No, a co admirál, a jeho náboženská daň?“ zeptal se Reuven. „Nedá se s tím něco udělat?“

„Snažil jsem se. Ale on nechce. Chce, abychom všichni uctívali duchy Císařů minulosti,“ - tuto frázi řekl v řeči Ještěřů - „abychom si tak postupně zvykli klanět se Rase.“

„Na to by neměl moc spoléhat, nebo z něho bude moc nešťastný Ještěř,“ řekl Reuven.

„Doufám, že máš pravdu. Z celého srdce doufám, že máš pravdu,“ řekl otec. „Ale Rasa je tvrdohlavá, a Rasa je také trpělivá. To mi dělá starosti.“

„Jakou cenu má trpělivost, když zítra vyletíme do povětří?“ zeptal se Reuven. „To trápí mě.“

Mojše Russie uskočil Arabovi, bláznivě jedoucím na kole. „Mně to taky dělá starosti,“ řekl, když popadl dech a upravil se. „Bůh musí proklejt ty pitomé nacisty.“

„To posledních třicet let říkali všichni,“ řekl Reuven. „Jestli to On dopustil, pak ...“

„On jedná podle svého plánu, ne podle našeho,“ řekl Mojše Russie.

„Jestli On vůbec existuje,“ řekl Reuven. Otec vzdychl. „Tu noc, kdy Ještěři přiletěli, jsem umíral -my všichni jsme umírali - hladem ve varšavském ghettu. Tvá sestra Sarah už zemřela. Propíjil jsem se ven, abych prodal rodinné stříbro za vepřovou kýtu. Ten Polák mě mohl okrást, ale neudělal to. Když jsem se vracel, prosil jsem Ho o znamení. A v tom okamžiku vybuchla na obloze bomba z výbušného kovu. Myslel jsem si, že jsem věštec. A ostatní si to také mysleli - alespoň nějaký čas.“

„Sarah ...“ Reuven se zastyděl. Na svoji mrtvou sestru si už léta nevzpomněl. „Nevzpomínám si na ni,“ řekl hluše.

„Byla sladká a rozpustilá - ajá jsem si myslel, že bude jednou krásná,“ řekl Mojše Russie.

„To vypadá, jako bys mluvil o našich dvojčatech,“ řekl s úsměvem Reuven.

„Nu? Proč ne?“ řekl otec. „Geneticky vzato, mají něco společného. To bys měl vědět. Ale možná mi On skutečně dal znamení, tenkrát v noci, ve Varšavě. Kdyby nepřiletěli Ještěři, byl bych mrtvý. A se mnou všichni Židé v Polsku - a když na to přijde, tak všichni Židé v Evropě.“

„A co tím chceš říct, otče?“ zeptal se Reuven. „Myslíš si, že On udělal dost?“

„Obviňuješ tedy Jeho z neschopnosti?“ zajímalo Mojše Russieho.

Reuven se nad tím na okamžik zamyslel. „Nu, když na to přijde, tak ano. Já něco mohu zkazit. Jsem jenom člověk a dělám chyby. Vím, že dělám chyby. Ale od Něho čekám víc.“

„Možná On čeká víc od tebe,“ řekl jeho otec zamyšleně, a snad i trochu smutně.

„Nemám rád hádanky,“ řekl suše Reuven. „Ne?“ zasmál se Mojše. „A co jiného je potom život? Kde najdeš odpověď?“ Odcitoval žalm: „Co je to člověk, než odevzdání se Jemu?“

„Slova,“ řekl Reuven. „Nic než slova. Kde je za nimi pravda?“ rozkřikl se.

Otec přešel od bible ke Kiplingovi: „Ty nejsi lepší muž než já, Gungadine.“ Pak se nevesele zasmál. „Nebo je to všechno možná tím, že jsi mladší,“ zašeptal.

Stejně jako Albert Einstein, i Rasa byla přesvědčena, že se nic nemůže pohybovat rychlostí vyšší, než je rychlost světla. Posádka Lewise a Clarka však objevila, že existuje něco rychlejšího: pověsti. A tak, když tu zprávu zaslechl od někoho, kdo znal někoho, kdo znal radistu, Glen Johnson se neváhal zeptat Mickeyho Flynna: „Myslíš, zeje to pravda?“

„Nejspíš,“ odpověděl druhý pilot. „Ale věděl bych to lépe, kdybych věděl, o čem mluvíš.“

„Že sem Němci poslali Hermanna Goringa,“ odpověděl Johnson.

„Posledně jsem o něm slyšel, že je mrtvý,“ poznamenal Flynn. Jestli neměl tu nejpokerovější tvář na celé lodi, tak Johnson nevěděl kdo jiný. Zdržel se však komentářů, které se přímo nabízely, a řekl jen: „Ne, tu kosmickou loď.“

„Aha, tu kosmickou loď,“ řekl Flynn s hraným překvapením. „Ne, to jsem neslyšel. Ani jsem neslyšel, že by směřovala sem, do pásu asteroidů, takže mi o tom raději pověz.“

Johnson vyprskl. To ho v beztlízném stavu uvedlo do pomalého pohybu směrem od Flynna. „Nemyslel jsem, že ji dostanou do pohybu tak brzy,“ řekl, zachytávaje se madla.

„Život je plný překvapení,“ řekl Flynn. „Look taky, ale Life43 je barevnější.“

„Ty jsi nemožný,“ řekl Johnson. Flynn důstojně sklonil hlavu, přijímaje tuto poklonu. Johnson pokračoval: „Co myslíš, že to znamená, když takhle uspišili svůj časový plán? Posílají tu loď pryč, aby neměli všechna vejce v jednom košíku?“ Možná se druhý pilot chystal spáchat další zert. Při jeho pokerové tváři člověk nikdy nevěděl. Ale pokud to měl Flynn v úmyslu, neudělal to. Některé věci jsou příliš závažné, než aby se o nich žertovalo. Po chvíli Flynn řekl: „Pokud uvažují takhle, jsou blázni. Ještěři po nich mohou jít i tady venku.“

„To jistě,“ souhlasil Johnson. „Ale my máme prostředky k obraně. Nacisté je budou mít také. Mohli by mít dokonce lepší zbraně než my - ti parchanti jsou zatraceně dobří, pokud jde o rakety.“

Flynn přikývl. „Okay, řekněme tedy, že jsou dvakrát tak dobří jako my. Jak často jsi dostal na trenážeru ještěři raketu?“ „JSfo, tak asi v polovině případů.“

„Jo, tak nějak to asi je,“ přikývl znovu Flynn. „Předpokládejme tedy, že oni jich dokážou dostat osmdesát procent. Já si nemyslí, že to dokážou, ale předpokládejme to. Teď si představ, že Ještěři na ně odpálí deset raket. Kolik z nich ti árijští nadlidé dokážou zničit?“ Rozhlédl se kolem, jako po imaginárním auditoriu. „No tak, nemluvte všichni najednou. Nebyla na vás ta statistika moc těžká?“

Johnson řekl, potlačuje smích: „No, řekněme, že jich dostanou osm.“

„To je pravda. Což znamená, že jich pronikne kolik?“ Mickey Flynn se širokým úšklebkem zvedl dva prsty. Než mu Johnson stačil navrhnout, co by si stěmi dvěma prsty mohl udělat, Flynn pokračoval: „A kolik těch střel je potřeba na to, aby někomu způsobily nepříjemné odpoledne?“ Johnson chtěl zvednout jako odpověď ukazováček, ale místo toho ohnul prostředníček, aby svůj názor zdůraznil.

„A i když zničí všech deset - , začal Johnson.

„Šance na to je menší než deset procent, podle předpokladu, který používáme,“ přerušil ho Flynn.

„Když to říkáš,“ řekl Johnson. „No dobře, i kdyby Němci sundali všech deset raket, Ještěři jich přece mají mnohem víc. A nechají se sebou vydrbat jen jednou. Druhou šanci náckům nedají.“

„To bych řekl.“ Flynn se zamyšleně odmlčel. Pak řekl: „A stejně se Němci určitě celou cestu sem budou muset ohlížet přes rameno. My jsme Rasu překvapili. Teď budou Ještěři chtít zatraceně dobře vědět, co má panská rasa za lubem.“

„Kdyby Ještěři byli lidi, tak bych se jen bavil, kdyby utrhli náckům koule, jestli víš, co tím míním,“ řekl Johnson. „Ale i když nejsou, tak nemyslí, že mi to utrhne srdce.“

Flynn o tom chvíli přemýšlel. „Je tady otázka. Jak těžce nás - myslím lidstvo - poškodí, když se všechno na západ od Polska změní v prach a dým, a jak těžce mohou Němci zasáhnout Rasu, než půjdou do hajzlu?“

„Bomby na oběžné dráze,“ řekl Johnson s převahou; léta sledoval nacisty a rudé, stejně jako Ještěry. Maně ho napadlo, co teď dělal Hans Drucker - nebyl to špatný chlapík, i když měl tendenci lehnout si na záda, zvednout všechny čtyři do vzduchu a začít vmět, kdykoli zahráli Deutschland uber alles. „Rakety na území Reichu. Ponorky ve Středozemním moři a ve všech oceánech. Ne všechny jej ich střely proniknou ...“

„Ne. Rasa má lepší protiraketovou obranu než my,“ řekl Flynn. „Ale konstruovat rakety je německým národním sportem už dlouhou dobu.“

„Haha,“ řekl Johnson, ačkoli na tom nebylo nic k smíchu. „A náckové určitě nepřestanou střílet, dokud nebudou mít prázdný zásobník. To raději se slávou padnou.“

„Byl bych rád, kdybych ti mohl říct, že vykládáš nesmysly,“ řekl Flynn. „Jenže to nemůžu. A teď, jestli dovolíš, se pokusím zasloužit si svou výplatu.“ Začal se zabývat svými přístroji.

Johnson smutně odplul do nitra Lewise a Clarka. Nenáviděl válku s upřímností muže, který ji poznal tváří v tvář. I když byl několik set miliónů mil daleko, i když nežil ve Spojených státech a neměl naději se tam vrátit, stále ji nenáviděl. A válka mezi Ještěry a Němci by byla tak velká a ošklivá, že by pravděpodobně postihla i Spojené státy, i kdyby se žádný

americký voják nedostal do boje.

A kdyby se Ještěři rozhodli zlikvidovat Hermanna Gorin-ga, co by udělali s Lewisem a Clarkem? Kdyby udělali cokoli, přivedlo by je to do války s USA, ale vadilo by jim to, kdyby už byli ve válce s Reichem? To byla otázka.

Přál si, aby Lewis a Clark měl na palubě bar. Právě teď by měl chuť tam zajít a dát si pár skleniček. Všechno by potom vypadalo lépe. Pokud věděl, nikdo na palubě se ještě neožral. Ale pravděpodobně to byla jen otázka času. Brigádní generál Healey mohl být pes, ale ani on nedokázal změnit lidskou přirozenost.

„Lidská přirozenost,“ zabručel Johnson. Jestli to nebylo to, co hnalo Němce do potíží, tak co jiného? Prvotní hřích? Byl v tom nějaký rozdíl?

Lidská přirozenost se projevila odlišným způsobem, když uviděl Lucy Vegettiovou. Dopravní pravidla na palubě Lewise a Clarka byla stejná jako v USA. Na každé křižovatce chodeb byly namalovány malé osmiúhelníkovité značky STOP, aby varovaly lidi, blížící se ke křižovatce. Johnson si vždycky dával pozor - náhodná srážka s někým mohla vést i ke zranění.

Lucy se zastavila a usmála se. „Ahoj, Glene. Jak se máš?“ Než stačil odpovědět, pohlédla na něho důkladněji, a dodala: „Nevypadáš moc šťastně.“

Pokrčil rameny. „Už jsem se cítil líp. Přemýšlím, jak se to vyvine doma.“

„Nevypadá to dobře, co?“ řekla střizlivě. „Možná máme štěstí, že jsme tady venku - ledaže by se Ještěři rozhodli, že nás zlikvidují, když už budou mít práci dole na Zemi. Dříve nebo později se příliš rozrosteme na to, aby to bylo snadné, ale -

”
„Ale ještě jsme to neudělali,“ přerušil ji Johnson. „Jo.“ Suše se zasmál. „Ani se nemůžeme jít ožrat. Můžeme jen sedět na zadku a čekat, co bude.“

„Vím, co tím míníš.“ Lucy zaváhala, pak řekla: „Když jsem odlétala, vzala jsem si sebou láhev skotské. Když mi slíbíš, že mě nepráskneš, můžu se se mnou napít. Jednou ji konec konců otevřít musím.“

Johnson si zbožně položil ruku na srdce. „Raději umřu,“ řekl. On si ze Země nevzal nic. Samozřejmě, on neměl v úmyslu zůstat na palubě Lewise a Clarka, zatímco ona ano.

„Tak teda pojď.“ Odstrčila se směrem ke své kabině. Johnson ji následoval. Znal tu cestu, i když byli jen přátelé. Ale jestli mě zve na drink ... tak snad mohu doufat, ne?

Lucy ho vpustila do své kabiny, a zavřela za ním dveře. Kabinka byla pro dva malá - popravdě řečeno, byla malá i pro jednoho. Ale zavření dveří nemuselo znamenat nic jiného, než to, že Lucy nechce zveřejňovat, že má whisky.

Vytáhla láhev ze svého lodního pytle, naplněného většinou šaty. Cutty Sark nebyla bůhvíjaká skotská, ale byla zatraceně lepší než žádná skotská. Láhev byla téměř plná. Odšroubovala uzávěr a nahradila ho korkovou zátkou se skleněnou trubičkou. „Dej si,“ řekla, a podala mu láhev.

„Díky,“ řekl z hloubi duše. Napil se. Bylo to skvělé. Měl chuť se napít znovu, ale místo toho podal láhev Lucy. „Věřš mým zárodkům?“

„Jestli je tohle nezabije, tak co?“ Napila se, vytáhla korkovou zátku s trubičkou, zašroubovala víčko a láhev uklidila. Jantarově zbarvená kulička kapaliny velikosti hrášku se vznášela uprostřed kabiny. Lucy i Johnson po ní vyrazili zároveň.

Johnson se zastavil a pokynul jí. „Do toho. Je tvoje.“

„Gentleman.“ Lucy otevřela ústa. Kapka whisky zmizela. | Pak se k němu naklonila, a políbila ho.

Jeho ruce ji automaticky objaly. Políbek neměl konce. Když se konečně odtrhli, zašeptal: „Ježíši! Tohle jsem chtěl udělat už dávno.“

„Já taky,“ řekla Lucy. „Teď už je to jinak ... myslím.“

Uvažoval, co je jinak. Pak toho ale nechal, protože Lucy si rozeplula zip své kombinézy a vyklouzla z ní. Pod ní měla podprsenku a kalhotky. Většina žen na lodi by se s podprsenkou neobtěžovala - proč taky, v beztížném stavu? - ale ona ano. Buď byla tak tvrdohlavá, nebo se nechtěla předvádět. Ale Johnson byl příliš zaneprázdněn vlastním svlékáním, než aby si s tím lámal hlavu.

Začali se spolu mazlit. V beztížném stavu bylo těžké říct, kdo je nahoře a kdo dole, ale také na tom nezáleželo. Vnikl do ní. Obemknula ho rukama o nohama. Musel se jednou rukou zachytit držadla na stěně kabiny, aby mi neunikala.

Zanedlouho se oba začali potit, a ve vzduchu se začaly vznášet drobné kapičky potu. Když skončili, začali je oba lovit ručníky. „Bordel,“ řekl Johnson s úšklebkem, tak spokojený a uvolněný, jak se už dlouho necítil.

„To vždycky,“ řekla Lucy. „Ale muži tomu obvykle nevěnují pozornost.“ Pokrčil rameny. Svět byl stále na pokraji propasti, stejně jako před půlhodinou, ale teď už mu to tak nevadilo.

Kassquit sledovala každodenní zprávy se vzrůstajícím znepokojením. Rasa dala Němcům zcela jednoznačně najevo, že jakákoli agrese z jejich strany bude okamžitě těžce potrestána.

Němci by to měli pochopit. Ale oni si počínali každým dnem drzejí.

„Copak zešileli?“ zeptala se Ttomalsse vjídelně hvězdné lodi. „Musí přece vědět, co se stane, když budou pokračovat.. Proč nám nevěří?“

„Tosevané mají mnohem větší schopnost podléhat vlastním iluzím než muži a ženy Rasy,“ odvětil Ttomalss, a Kass-quit pocítila nemalou pýchu nad tím, že o ní mluvil, jako by byla žena Rasy. „Kromě toho, pochopit jejich motivaci zůstává obtížné, ne-li nemožné.“

Ttomalss ukázal na muže a ženy (většinou muže, protože loď obíhala Tosev 3 od přiletu dobytelské flotily a měla zvětší částí svou původní posádku) Rasy vjídelně. „Náš druh je poměrně homogenní,“ řekl. „Velcí Ošklivci jsou proměnlivější. My pocházíme zjedné kultury, oni mají mnoho rozdílných kultur. Zjišťujeme, že kulturní rozdíly mohou být stejně důležité jako genetické variace. Získali jsme o tom určité důkazy při asimilaci Hallessu, ale tady jsou mnohem výraznější.“

„Chápu.“ Kassquit pohlédla na své měkké paže bez šupin, na orgány na své hrudi, které mohly vylučovat výživnou tekutinu, na trojúhelníček mezi nohama, který bude potřebovat co nejdříve zase oholit. „Konec konců, co jsem jiného než Velký Ošklivec s kulturními odlišnostmi?“

„Přesně tak,“ řekl Ttomalss, což bylo to poslední, co chtěla slyšet. Většinou neměl tušení, že ji zarmucuje; tentokrát si toho však kupodivu všiml, a doplnil svá slova: „Ty jsi tosevanský občan Impéria, první, ale určitě ne poslední.“

„Jsou chvíle - mnoho takových chvílí - kdy si přeji, abych mohla být úplně z Rasy,“ řekla Kassquit toužebně.

„Kulturně jsi,“ řekl Ttomalss, což nemohla popřít. „Psychologicky nejsi, a nemůžeš být. Ale to nezabránilo ani Rabotevum, ani Haliessianům stát se plnoprávnými účastníky impe-riálního života.“

To byla také pravda. Ale byla to jen částečná pravda. Kassquit řekla: „Rabotevové a Hallessiané jsou podobnější Rase - fyziologicky a psychologicky - než Velcí Ošklivci.“

„Věděli jsme od začátku, že asimilace bude těžší než začlenění Rabotevu 2 nebo Hallessu 1,“ odpověděl Ttomalss. „Ale jsme ochotni - vlastně nemáme na vybranou - vynaložit na to nezbytný čas a úsilí.“ Otevřel ústa v kyselém smíchu.

„Doma jsou velmi znepokojeni. Právě jsme dostali odpovědi na některá z naší prvních hlášení, která jsme odeslali, když jsme zjistili pravou podstatu tohoto světa. Jsou zvědaví, jestli někteří z nás jsou ještě naživu.“

„Když uvážíme postoj Německa, mají důvod k obavám,“ řekla Kassquit. „Kdyby Reich zamířil střelu na tuto loď, v příštím okamžiku bychom mohli zemřít, pravděpodobně dřív, než bychom se dověděli, že jsme byli zasaženi.“

„Jestli se to stane - jestli se něco takového stane - Reich přestane existovat,“ řekl Ttomalss. „Němci to musí vědět. Musí.“ Znělo to, jako by se snažil přesvědčit sám sebe stejně jako Kassquit.

„Ale chápou to skutečně?“ trvala na svém Kassquit. „Nedávají to na sobě znát. A i když budou zničeni, nemohou nás natolik oslabit, abychom byli zranitelní povstáními v oblastech, kde vládeme, nebo útoky ze SSSR nebo USA?“

„Nejsem admirál; neznám takové věci,“ řekl Ttomalss. „Já vím jenom to, že zničíme všechny Tosevany, jestli se někdy ocitneme v nebezpečí, že budeme poraženi.“

Kassquit pocítila v břiše kus ledu. Pokusila se něco říct, ale selhal jí hlas. Zkusila to znovu. „Za starých časů, když se šířila nevyléčitelná nákaza - „

„Karanténa,“ řekl Ttomalss - tentokrát sledoval její myšlenky dobře. Kassquit udělala souhlasné gesto rukou. Ttomalss pokračoval: „Ano, to je plánovaná strategie. Tosevany tady v tomto solárním systému dokážeme zvládnout, tak nebo tak. Tosevany, kteří by mohli cestovat mezi hvězdami ve svých vlastních lodích ... To nemůžeme připustit. To nepřipustíme.“

To dávalo smysl. I když to znamenalo vyhubení Kassqui-tina biologického druhu ... pořád to dávalo smysl. To chápala. Pomyšlení na divoké Velké Ošklivce s hvězdnými loděmi -vlastně na divoké Velké Ošklivce s vlastní dobytelskou flotilou - bylo skutečně děsivé. Co by mohli udělat Domovu nebo ostatním planetám Impéria, v podstatě bez jakékoli obrany? Mnohem horší věci, než udělala Rasa na Tosevu 3, tím si byla jistá. Oni by nechtěli Domov kolonizovat - oni by ho chtěli zničit.

Alternativy? Nu, ona sama byla jednou z těch alternativ.

„Musíme udělat všechno pro to, abychom jim zabránili získat takové věci, což znamená, že musíme udělat, co se dá, abychom je asimilovali dříve, než budou technicky schopní vyrábět takové věci.“

„Pravda.“ Ttomalss přidal zdůrazňovací zakašlání. „Vzhledem k čemuž,“ řekla Kassquit, Jak to vypadá s přípravou další schůzky mezi mnou a americkými Tosevany?“

„Docela dobře,“ odpověděl Ttomalss. „Zdá se, že teď Američané z nějakého důvodu váhají víc než předtím, ale přesto očekávám, že k setkání brzy dojde.“

„Kdo z Američanů váhá?“ zeptala se Kassquit s určitým překvapením. „Sam Yeager ve svých rozhovorech se mnou vyjadřuje nedočkavost, a říká, že jeho mládě má stejné pocity.“

„V případě toho mláděte, když už ne u staršího Yeagera, může být taková nedočkavost být částečně spojena se sexuální touhou.“

Kassquit byla, nikoli poprvé, ráda, že její tvář neukazuje to, co ona cítí. Touhu? Lekalo ji to. Uvádělo ji to do rozpaků. Ale bylo to v ní. Nechtěla o tom přemýšlet, a tak to také nedělala. Řekla jen: „Nedávali ji při našem posledním setkání nijak najevo. A jestli je tady ten faktor, určitě není jediný, který tu hraje roli.“

„V tom s tebou musím souhlasit,“ odvětil Ttomalss. „A dokud ty chceš, já také chci, aby ta setkání pokračovala, jak jsem už říkal. Udělám všechno, abych odstranil ty potíže, které budou zřejmě byrokratické povahy.“

„Děkuji vám, nadřizený pane.“ Kassquit vstala, převyšujíc všechny muže a ženy v jídelně. Odložila misku, podnos a příbor na dopravník, který je odvezl k umytí a opětovnému použití, a vrátila se do své kabiny. Tady měla víc soukromí než kdekoli jinde na palubě lodi. Někde tady však malá kamera snímala všechno, co dělala. Byla tosevanským občanem Impéria, pravda. Ale byla také vzorkem pro studia Rasy.

Přála si, aby jí Ttomalss nebyl o kameře řekl. Když teď někdy pocítila neodolatelnou touhu dráždit své intimní části, cítila větší provinilost a rozpaky než předtím. Nebylo to jen proto, že ji její biologie odlišovala od Rasy, už ne. Bylo to také proto, že Ttomalss - a ostatní muži a ženy - mohli vidět, jak je odlišná, a mohli jí pro tuto odlišnost opovrhovat. Když kontrolovala elektronické zprávy, otevřela ústa v ne-zvučném smíchu. Myšlenka, která ji napadla, nebyla dost směšná, aby ji přiměla zasmát se nahlas - další rozdíl, tkvící svými kořeny v tosevanské biologii. Ale zázvor způsobil, že reprodukční chování Rasy bylo teď mnohem podobnější tomu, které převažovalo dole na Tosevu 3. Ttomalss a ostatní muži ažem - zvláště Felless, kterou intenzivně nenáviděla - už nebyli v tak dobré pozici, aby mohli kritizovat to, co dělala ona.

Očekávalo ji několik zpráv. Jedna z nich, předpokládající, že skutečně patří k Rase, se jí pokoušela prodat nový, zdokonalený ostříhovač drápů. Napadlo ji, jak se po tolika tisíciletích civilizace dá na ostříhovači ještě něco zdokonalit. Z největší pravděpodobnosti ten obchodník byl na Tosevu 3 tak dlouho, že si osvojil tosevanské představy o

přehnané reklamě. Kassquit zprávu nemilosrdně vymazala.

Další zpráva byla od Sama Yeagera. Vaším lidem se moc nelíbí nechat mě a Jonathana přiletět na druhou návštěvu, psal. Zdá se, že nechtějí, aby se americké kosmické plavidlo spojovalo s jednou z vašich hvězdných lodí. Těžko jim to mít za zlé, když Němci dělají takové potíže, ale my Američané jsme stále nanejvýš neškodní.

Kassquit nad tím chvíli uvažovala. Jak to měla vzít? Z elektronické zprávy se nedal vyčíst její tón, a bylo to tím obtížnější, že Sam Yeager byl Velký Ošklivec. Také si všimla, že to, co jí řekl on, se lišilo od toho, co se dověděla od Ttomalsse. Nemyslela, že by ji to mělo překvapovat; Tosevané byli vždy mnohem méně ochotni připustit, že se mylí, než muži nebo ženy Rasy.

Bude pro vás a vaše mládě možné letět sem v jednom z našich raketoplánů? zeptala se.

Žádná okamžitá odpověď nepřišla. Nepřekvapilo ji to. Yeagerova zpráva nebyla nejčerstvější, a on šel nepochybně dělat jiné věci, místo aby seděl u svého počítače a čekal na odpověď. Chvíli si četla, pak se vrátila k počítači, aby si prohlédla zprávy - Němci stále mluvili bojechtivě jako vždycky - a pak, jako akt vzdoru a kvůli fyzickému potěšení, vypnula světla ve své kabině a začala se laskat.

Kamera nepochybně snímala i v infračerveném spektru. Pozorovatelé budou vědět, co dělá, i když zhasla světla. Ale v této chvíli ji to nevadilo. Viděla na videu záběry páření Velkých Ošklivců - další produkt výzkumu Rasy. Neměla obvykle ve zvyku představovat si na těch záběrech samu sebe, ale dnes to udělala: další akt vzdoru. A muž, s nímž to ve svých představách dělala, měl tvář Jonathana Yeagera.

Když rozkoš opadla, dostavil se stud. Když opět rozsvítila a umyla si ruce, vzdychla. Přála si, aby ji její tělo nehnalo do takových extrémů. Ale hnalo, a ona s tím nemohla nic dělat.

Uplynulo dost dlouho, než jí Sam Yeager odpověděl. Myslím, že máte dobrý nápad, napsal. Přednesu ho svým nadřízeným. Vy udělejte totéž na vaší straně plotu, a uvidíme, co bude dál.

Dobře, odepsala Kassquit. Doufám, že vaši nadřízení nebudou dělat potíže, dodala, aby viděla jak odpoví.

No, to mohou, odpověděl, tentokrát obratem. Zdá se, že mi nedůvěřují tak dalece, jak bych chtěl. Ale jsem pro ně užitečný, a tak se se mnou musí vždycky nějak domluvit.

To vypadá jako moje vlastní pozice zde, napsala Kassquit překvapeně. Zajímalo by ji, jak Sam Yeager upadl do nemilosti vlastního druhu. Určitě ne pro to, že by nesprávně vypadal: vypadal jako typický Velký Ošklivec. Možná jí to vysvětlí, když přijde znovu na hvězdnou loď.

Nesseref vydala tiché, užaslé zasyčení, když vedla svůj raketoplán dolů k tosevanskému městu jménem Los Angeles. Neuvedomila si, že Velcí Ošklivci stavěli v takovém měřítku. Jen málo staveb bylo příliš vysokých, ale zastavěné území se táhlo kam až dohlédla.

Nějaký Tosevan řekl jazykem Rasy: „Zde Mezinárodní letiště Los Angeles. Raketopláne, máte povolení ke konečnému sestupu. Veškerý letový provoz byl odkloněn.“

„No to doufám!“ zvolala Nesseref. Zamrazilo ji, že Velcí Ošklivci nepovažovali zastavení provozu za samozřejmé, že se o něm cítili potřebu zmiňovat. Kolik nehod připouštěl jejich vzdušný dopravní systém?

Raději o tom nechtěla příliš přemýšlet. Před ní byla betonová plocha letiště. Radiomajak vedl raketoplán spolehlivě.

Nyní už viděla i vizuální majáky, vyznačující přesné místo přistání.

Stejně jako v Káhiře, i tady držela ruku nad spínačem, který by zapálil brzdící motory, kdyby tak neučinila elektronika.

Ale brzdící motory se zažehly v pravý čas. Decelerace ji vtiskla do sedadla. Jen rutina, řekla si. Přistávat na letišti pod kontrolou Velkých Ošklivců nebyla tak docela rutina, ale dělala to už předtím. Jednou navíc nebude dělat žádnou potíž.

Brzdící motory, řízené počítačem, zhasly v okamžiku, kdy se přistávací nohy dotkly betonu. „Moc pěkná práce,“ řekl Velký Ošklivec, sledující sestup. „Pošleme vám palivo a tekutý kyslík, a také vaše pasažéry.“

„Děkuji,“ odpověděla Nesseref, ačkoli zvláštní vděčnost necítila. Jen doufala, že Tosevané vědí, co dělají. I Rasa zacházela s tekutým vodíkem s velkým respektem. Jestli to Velcí Ošklivci nedělají, přivedou ji do nebezpečí.

Ale zdálo se, že všechno je, jak má být. Cisterny, které Velcí Ošklivci poslali, měly příruby, které se hodily k přírubám jejich kyslíkových a palivových nádrží. Bylo jí sice řečeno, že příruby budou standardizované, ale byla ráda, když zjistila, že skutečnost odpovídá předpokladům. A Tosevané v kombinézách, pracující s hadicemi, projevovali náležitou opatrnost.

Když cisterny odjely, přijel k raketoplánu tosevanský automobil. Vystoupili z něho dva Velcí Ošklivci. Jeden z nich měl na sobě oblek barvy, která se příliš nelišila od barvy její kůže. Ten druhý ... Nesseref užasle zírala na jeho obraz ve svém monitoru. Měl na sobě jen minimální oděv, oholené vlasy na hlavě, a nosil tělní kresbu. Už slyšela, že se někteří Velcí Ošklivci opičí po módě Rasy, ale zřídka kdy to viděla na vlastní oči - v Polsku to bylo neobvyklé, a v Káhiře prakticky vyloučené.

Měla za úkol odvézt dva Tosevany na hvězdnou loď. Předpokládala, že tohle budou ti dva, protože vůz, který je přivezl, se otočil a odjel. Případlo jí jako dobrý nápad ujistit se o tom. Použila vnějšího reproduktoru: „Vy jste ti američtí Tosevané Sam Yeager a Jonathan Yeager?“ Nepochybně cizí jména zkomolila, ale s tím se nedalo nic dělat.

„Jsme, nadřízený pane,“ odpověděl Velký Ošklivec v hnědozelených šatech. „Můžeme k vám nastoupit?“

„Nadřízená paní, když budete tak laskav,“ řekla Nesseref. „Ano, máte povolení vstoupit na palubu. Tento raketoplán byl vybaven křesly vhodnými pro váš druh.“ Uvolnila vstupní otvor. Dovnitř pronikla místní atmosféra, chladná a vlhká, přinášející k jejím receptorům pach spálených uhlovodíků.

„Omlouvám se,“ řekl stejný Velký Ošklivec, když prolezl průlezem. „Nepoznáme vaše pohlaví podle hlasu, jak je tomu u našeho vlastního druhu.“ Mluvil řečí Rasy velmi dobře, a zdálo se, že má nějaké ponětí o správném chování. Když se posadil do jednoho z křesel, pokračoval: „Já jsem Sam Yeager, a toto je mé mládě, jehož rodinné jméno je Jonathan.“

„Zdravím vás, nadřízená paní,“ řekl Tosevan, který nosil tělní kresbu asistenta psychologa.

„Já zdravím vás ... Jonathan Yeager.“ Nesseref doufala, že to bylo správně. Nikdo z Velkých Ošklivců ji neopravil, tak

asi ano. Pokračovala: „Nebudeme dlouho čekat. Bude vám vadit, když se vás zeptám na účel vaší návštěvy?“

„Vůbec ne,“ řekl Sam Yeager, zjevně nadřizený těch dvou. „Setkáme se s jedním z našich krajanů Velkých Ošklivců.“ Nesseref napadlo, jestli její otázce správně rozuměl. Dokázal, že ano, protože dodal: „Ano, míním tím přesně to, co říkám.“

„Dobře,“ odpověděla Nesseref, a pokrčila rameny. Sledovala jedním očním výčnčkem chronometr, který ukazoval, že startovní okno se rychle blíží. Když přišel správný okamžik, zažehla motory raketoplánu. Oba Velcí Ošklivci vyhekli pod nápořem zrychlení, a oba se chovali správně, když se dostali do beztlížného stavu.

Spojení bylo rychlé a rutinní. Nesseref mohla přejít na palubu hvězdné lodí a počkat tam na správný čas k sestupu z oběžné dráhy a návratu do Polska, ale neobtěžovala se s tím. Zůstala prostě, kde byla, vychutnávajíc beztlížný stav, zatímco vědět příliš mnoho by pro ni nebylo dobré.

Když dostala povolení opustit spojovací uzel, použila manévrovací trysky, aby se vzdálila od velké lodě, a pak zažehla brzdicí motory. Letěla samozřejmě ze západu na východ, ve směru rotace planety, což znamenalo, že než dosáhne Polska, musí přeletět nad územím Velkoněmecké říše.

„Neodchylujte se ze svého kursu,“ varoval ji nějaký německý Velký Ošklivec. „Pokud to uděláte, budete sama odpovědná za následky.“

„Nemám v úmyslu se odchýlit,“ odpověděla Nesseref. „Za jakoukoli agresi bude odpovědný Reich, jak jistě dobře víte.“

„Nevyhrožujte mi,“ řekl Tosevan, a použil zdůrazňovacího zakašlání. „Nevyhrožujte ani mému ne-impériu. „Chceme jen naše zákonná práva, nic víc, a budeme je mít. Tomu nemůžete zabránit. Uděláte lépe, když se o to nebudete ani pokoušet.“

Na to se zdálo nejlepší odpovědí mlčení, a Nesseref jeho slova také nechala bez odpovědi. Navzdory vyhrůžkám se němečtí Velcí Ošklivci raketoplán nepokusili napadnout. Nesseref dlouze vydechla úlevou, když přistála na letišti mezi Lodží a Varšavou, na jehož výstavbu dohlížela.

„To je poprvé po dlouhé době, kdy slyším, že někdo rád, že se vrátil do Polska,“ řekl muž v řídicím středisku, který ji zařizoval odvoz. „Mnoho mužů a žen se odsud snaží uniknout.“

„Jestli přijde válka, kdo ví, která místa budou bezpečná?“ řekla Nesseref. „Zbraně mohou dopadnout kdekoli.“

„To je pravda, nadřizená paní,“ řekl muž. „Zbraně mohou dopadnout kdekoli. Ale jestli bude válka, na Polsko dopadnou určitě.“

A to byla také pravda, i když taková, která se Nesseref příliš nelíbila. Nelíbilo se jí ani, když zjistila, že nikdo z mužů nebo žen Rasy nejede do nového města, v němž žila. Jediný řidič, který byl k dispozici, byl vrásčitý Velký Ošklivec se starým, sešlým autem tosevanské výroby. Nesseref neměla velkou chuť se mu svěřit.

Muselo to na ní být vidět, protože Velký Ošklivec vydal štekavý smích svého druhu a řekl jazykem Rasy: „Letěla jste mezi hvězdami. Bojíte se jet do svého bytu?“

„Když jsem letěla mezi hvězdami, byla jsem ve studeném spánku,“ odvětila Nesseref důstojně. „Teď budu naneštěstí vzhůru.“

Tosevan se znovu zasmál. „To je legrační. Ale pojdte, nastupte si. Nikoho jsem ještě nezabil, ani sebe.“

Nesseref to připadalo jako pochybné doporučení, ale nasedla do vozu, který měl přední pravé sedadlo upravené, aby vyhovovalo příslušníkům Rasy. Ale neměl žádné bezpečnostní pásy. Ajak rychle zjistila, ten Velký Ošklivec řídil, jakoby si myslel, že je pilot stíhačky. Poměrně krátká cesta po úzké, asfaltové silnici se ukázala děsivější, než všechny její dosavadní lety s raketoplánem dohromady.

V raketoplánu měla samozřejmě radar a zařízení, varující ji před kolizí, a rádio, kterým se mohla domluvit se zemí a s ostatními piloty v sousedství. Tady ona a její řidič neměli vůbec žádné pomůcky. A všichni ostatní Velcí Ošklivci na silnici jevíli stejné opovržení životem jako on.

„Šílenství!“ zvolala Nesseref, když předjel nákladák a strhl vůz zpátky do svého pruhu, takže ho protijedoucí nákladní vůz minul o tloušťku šupiny. Byla příliš vyděšená, než aby se obtěžovala přidat zdůrazňovací zakašlání.

„Chcete se dostat domů co nejdříve; není to pravda?“ zeptal se řidič.

„Chci se tam dostat živá,“ odpověděla Nesseref. Tentokrát použila zdůrazňovací zakašlání. Ve skutečnosti bylo velmi zdůrazňovací.

„Je to opravdu tak důležité?“ řekl Velký Ošklivec. Nakonec, jaký by v tom byl rozdíl? Když přijde válka, budete stejně mrtvá.“

„Vy chcete umřít dřív, než musíte?“ opáčila Nesseref. Pomyslela si, že zemře v příštím okamžiku, když silnici, po níž jeli, začal křivovat vůz tažený koňmi. Ale ten tosevanský blázen, který řídil její vůz, měl rychlé reflexy, i když neměl žádný rozum. Podvozek zakvílel a automobil se povozy vyhnul.

„Ten chlap je blázen,“ řekl řidič; Nesseref byla přesvědčena, že to říká proto, že nemá žádné potíže rozeznat ostatní svého druhu. Po chvíli pokračoval: „Já jsem Žid. Víte, co Němci dělali Židům, když drželi Polsko?“ Nečekal na odpověď, ale pokračoval dál: „Tenkrát mě nedokázali zabít. A nemyslím, že oni nebo kdokoli jiný mě tak snadno dokáže zabít teď.“

Jestli ho nezabilo to, jak řídil, Nesseref pochybovala, že by to dokázaly bomby z výbušného kovu nebo otravné plyny. Ale zeptala se: „Jestli přijde válka, co budete dělat?“

Neváhal o nic víc než na silnici: „Bojovat proti Němcům, jak dlouho budu moci. Mám pušku. Vím, co s ní dělat. Jestli mě chtějí, budou za mě muset zaplatit vysokou cenu.“

Se skřípěním opotřebovaných brzd zastavil před domem, kde Nesseref bydlela. Vystoupila z auta s takovou úlevou, že v něm zapomněla vak se svými osobními potřebami. Velký Ošklivec za ní zavolal, aby si ho vzala. Možná to byl blázen a maniak, ale zloděj nebyl.

Když se dostala do svého bytu, Orbit ji pozdravil zívnutím, obnažujícím jeho špičaté zuby. Bylo těžké udělat na tsiongiho nějaký dojem. Kdyby si byla koupila beffela, tančil by kolem ní a vyskakoval by na ni s radostným pištěním. Jenže beffel by byt zdevastoval, zatímco by byla pryč. Orbit takové věci nedělal.

V poště nalezla i leták, který začínal: VPŘÍPADĚ NOUZE. Tou nouzí byl míněn německý útok. Nesseref napadlo, jestli má být ráda, že se vrátila domů.

S každým krokem, kterým se Sam Yeager vzdaloval od střední osy hvězdné lodi, se vracel pocit tíže. Každým krokem mu také bylo větší horko; Rasa dávala přednost teplotám podobným těm, jako za velice horkého dne v Los Angeles.

Obraceje se na svého syna, řekl: „Ty ses oblékl do toho horka lépe než já, to je jisté.“

Stejně jako při svém předchozím setkání s Kassquit, Jonathan měl na sobě jen šortky. Přikývl a řekl: „Tobě v té uniformě musí být na padnutí.“

„Skoro.“ Sam se zachechtal. „Kassquit je na to oblečená ještě lépe než kterýkoli z nás.“ Na to Jonathan neodpověděl. Sam měl pocit, že uvedl svého syna do rozpaků.

K jeho překvapení se ukázalo, že Ještěr, který je doprovází, mluví anglicky. Řekl: „Celý ten nápad s oblékáním, s výjimkou ochrany před zimou na Tosevu 3, není nic než hloupost.“

„Ne.“ Sam udělal nesouhlasné gesto rukou. Uvažoval o tom, že přejde k řeči Rasy, ale rozhodl se nedělat to; angličtina se lépe hodila k předmětu rozhovoru. „Šaty jsou také součástí našeho sexuálního projevu. Někdy nám zabrání myslet na páření, ale někdy nás přimějí na ně myslet.“

Kdyby byl jejich průvodce lidská bytost, patrně by zafuněl. Takto ale zakýval očními výčnělky a řekl s despektem: „Hloupost.“

„Myslíte?“ zeptal se Jonathan Yeager jazykem Rasy. „Říkal byste totéž poté, co byste ucítil feromony ženy, která právě požila zázvor?“ Ještěr neodpověděl. Vlastně už cestou neřekl ani slovo.

„Zdravím vás, nadřícená paní,“ řekl Sam jazykem Rasy, když konečně došli do kabiny, kde čekala Kassquit. Jeho syn to opakoval po něm. Oba krátce zaujali uctivý postoj.

Kassquit vstala a zdvořile jejich úklonu opětovala. Měla v tom nepochybně větší praxi než oni. „Zdravím vás, Same Yeagere, Jonathan Yeagere,“ řekla, a znovu se posadila.

„Je dobré vás zase vidět,“ řekl Sam. Její nahota ho rušila; musel vynaložit jisté úsilí, aby se jí díval do tváře a jeho pohled nesklouzával k jejím malým, pevným nadřím nebo do štěrbin mezi nohama, která se zdála ještě víc nahá proto, že byla oholená. Neudělala žádný pohyb, aby se zakryla; neměla tušení, že by se měla zakrýt. Jonathan má pravdu, pomyslel si Sam. Nejsem tak zvyklý na nahou kůži jako on.

„A je dobré vidět vás oba,“ odpověděla vážně, nevinná ve své nahotě. „Na vaše návštěvy budu vzpomínat celý život, protože jsou tak odlišné ode všeho, co jsem poznala předtím.“

„Pro nás jsou také odlišné,“ řekl Jonathan. „Žijete v kosmu. Pro nás jen dostat se sem je dobrodružství samo o sobě.“

„Nemyslela jsem, že to bude tak zlé,“ řekla Kassquit se zjevným úlekem; dobrodružství mělo v jazyce Rasy vedlejší význam těžkosti, který v angličtině chyběl. „Konečně, přiletěli jste v jednom z našich raketoplánů, a s námi je cestování kosmem rutina.“

Sam se pokusil nalít do ohně olej: „Bylo by hezké, kdybyste nás jednoho dne navštívila dole na povrchu Tosevu 3.“

„Už jsem o tom přemýšlela,“ řekla Kassquit. „Ještě nevím, jestli to půjde zařídít, nebo jestli se to ukáže účelné.“

I když uplynulo už dost času od té doby, kdy chodil rybařit do potůčku, který protékal přes farmu jeho rodičů, stále ještě věděl, jak zaseknout háček. „Neměla byste zájem zjistit, jaké to je žít mezi Tosevany?“ zeptal se. „Když si obléknete naše šaty a vezmete si paruku, vypadala byste jako každý jiný.“

Jestli tohle nebyla udička, tak nevěděl, co to bylo. Chudák Kassquit musela být to nejizolovanější individuum na světě. Ani Mickey a Donald na tom nebyli tak zle, pomyslel si nevrle. Mají jeden druhého, a ona nemá nikoho. Pokoušet ji se sotva zdálo fér, ale byl voják ve službě a lidská bytost, loajální ke svému druhu, zatímco ona ne, s výjimkou svého původu, a nepochybně si přála, aby toho původu nebylo, a sloužila Rase celým srdcem.

Možná háček zabral. Možná taky ne; člověk byl komplikovanější než candát. Na její tváři se toho příliš nezračilo, ale ani tvář Liu Mei toho příliš neukazovala. Ale předklonila se a několikrát se hluboce nadechla. Jestli to nesignalizovalo její zájem, tak měl sám šupiny a oční výčnělky.

„Vypadat jako každý jiný?“ řekla zamyšleně. „Nikdy jsem si takovou věc nedovedla představit - s výjimkou svých přání a snů, kde jsem vypadala jako řádná žena Rasy.“ Nikdo vychovaný lidmi by nikdy neřekl něco tak podivně důvěrného; Kassquit nechápala hranice, za nimiž lidé fungovali. Pak řekla něco, co přimělo Sama zbystřit pozornost: „Jestli přijde válka, možná budu bezpečnější v ne-impériu zvaném Spojené státy než tady na palubě této hvězdné lodi.“

„Skutečně si myslíte, že bude válka mezi Reichem a Rasou?“ vyhrkl Jonathan polekaně.

„Kdo ví?“ odpověděla Kassquit. „Rasa s Reichem nechce bojovat, ale Reich nemá co vznášet požadavky vůči Rase.“

„To si naše vláda myslí taky, ale my máme malý vliv na to, co se děje v Reichu,“ řekl Sam.

„To je zlé,“ řekla Kassquit. „Na Velké Ošklivce se zdáte rozumní, vy Američané, když necháme stranou váš absurdní zvyk čítání čumáků.“

„Nám se to líbí,“ řekl Sam. „Zdá se, že nám to vyhovuje. My nejsme lidé, kteří mají rádi, aby jim kdokoli říkal, co mají dělat.“

„Ale co když ti, kteří vám říkají, co máte dělat, vědí o té věci víc než vy?“ zeptala se Kassquit. „Neví lékař víc o tom, jak udržet vaše zdraví, než můžete vědět vy sám?“

„Posuzovat, kdo je odborník na veřejné záležitosti, je těžší,“ odpověděl Sam. „Prohlašuje to o sobě spousta lidí, ale všichni chtějí něco jiného. Proto je mezi nimi těžší výběr. Takže necháme vládnout našemu ne-impériu ty, kteří přesvědčí největší počet z nás, že jsou moudří a budou vládnout dobře.“ „A co když lžou?“ zeptala se Kassquit nevybíravě.

„Když to zjistíme, nevybereme je znovu,“ řekl Yeager. „Vybíráme je na období několika let, ne na celý život, a doufáme,

že za dobu, kdy jsou v úřadě, nemohou nadělat příliš mnoho škody. Co když má Rasa velice špatného Císaře? Bude Císařem tak dlouho, jak dlouho bude žít.“

„Jeho ministři udělají vše bez ohledu na to, co bude správné,“ řekla Kassquit. A i duch špatného Císaře bude bdít nad duchy občanů Impéria. K čemu je špatně vybraný tosevanský úředník po smrti? K ničemu.“

Než stačil Sam tuto otázku zamítnout jako nepolitickou,

Jonathan ji položil: „Jak víte, že duchové Císařů minulosti bdí nad duchy ostatních občanů Impéria? Není to pověra, stejná jako naše tosevanské pověry?“

„Samozřejmě že to- není pověra,“ řekla Kassquit rozhořčeně. „Je to pravda. Pravda není pověra.“

„Jak to víte?“ trval na svém Jonathan. Sam drobným gestem naznačil Jonathanovi, aby tolik netlačil na pilu.

Musel si Kassquit za její odpověď vážit. Místo aby řekla něco jako: Prostě tomu věřím, dala mu seriózní odpověď:

„Všichni muži a ženy tří druhů na třech světech tomu věří. Všichni muži a ženy Rasy tomu věřili déle než sto tisíc let, od sjednocení Domova. Mohlo by jich tolik věřit takové věci tak dlouho, kdyby to nebyla pravda?“

„A vy tomu věříte?“ zeptal se Sam jemně.

„Věřím.“ Kassquit udělala souhlasné gesto. „Duchové Císařů minulosti přivítají a pozdraví i mě. A můj duch, až přijde čas, nebude vypadat odlišně od kohokoli jiného.“ Řekla to s velkou důvěrou a přesvědčením.

Ty ubohé dítě, pomyslel si Yeager. Musel se od ní na okamžik odvrátit; ucítil v očích slzy a nechtěl, aby je mohla vidět.

A nejhorší na tom je, že víš jen zlomek toho všeho, co ti Ještěři udělali, protože je tady toho tolik, co nemůžeš chápat o nic víc, než ryba chápe vodu. Pak ale zavrtěl hlavou. Ne, to konec konců nebylo to nejhorší z toho. Dokázal pochopit, jak Rasa pokřivila Kassquit, a věděl zatraceně dobře, že dělá přesně totéž, když vychovává Mickeyho a Donalda jako lidské bytosti. Jaký čubčí syn to jsem. Aleje to má práce, zatraceně. „

Předpokládal, že esesáci, kteří honili Židy a Cikány do plynových komor, říkali totéž. Jak mohli dělat něco jiného, když se pak chtěli vrátit domů a políbit své ženy a dát si vepřové nožičky a navrch pár piv? Kdyby opravdu přemýšleli o tom, co dělali, nezbláznili by se z toho?

To není totéž. Věděl, že ne, ale měl nepříjemný pocit, že rozdíl je v míře, ne v kategorii.

Kabinu zahltilo ticho, jako by nikdo nevěděl, co říct dál. Kassquit se nakonec podařilo překonat mrtvý bod, když se vrátila k předchozímu tématu: „Nemyslíte, že současná agresivní politika Němců činí pravděpodobnějším, že právě oni byli ti Velcí Ošklivci, kteří zaútočili na lodi kolonizační flotily?“

„Dobrá otázka,“ řekl Sam. Jonathan přikývl, ale pak si vzpomněl, a udělal patřičné gesto rukou. Sam pokračoval:

„Nejsem si jist, kdo s tím měl co do činění. Může být, ale nemám žádný důkaz.“

Byl by rád popíchl Rasu proti nacistům, kdyby byl měl důkaz. Ale nemyslel si, že by se to jeho nadřazeným líbilo, a chápal více méně proč; jakkoli byli Němci banda parchantů, byli také součástí rovnováhy sil. Povzdech si. Ukázalo se, že život nebyl tak jednoduchý, jak si to myslel, když byl ve věku Jonathana nebo Kassquit.

Kassquit řekla: „Dokážu pochopit, proč byste nepřipustil jakoukoli takovou věc o svém vlastním ne-impériu, ale nejsou Němci vaši nepřátelé, stejně jako jsou nepřátelé Rasy?“

To byla taky politika rovnováhy sil. Sam odpověděl, volíc opatrně slova: „Je pravda, že Spojené státy a Reich spolu vedly válku, když přišla Rasa. Ale obě země dospěly k závěru, že Rasa je nebezpečnější než ta druhá země.“

„Tohle nechápu,“ řekla Kassquit. „V Impériu budou všichni Tosevané žít v míru. Nebudete bojovat s Rasou, a nebudete bojovat ani mezi sebou. Není to dobré?“

„Jedna z částí Spojených států - 'provincie' je tak asi nejbližší termín, který dokážu najít v řeči Rasy, ačkoli to není zcela přesné - má heslo,“ řekl Sam. „To heslo je: 'Žít svobodně, nebo zemřít.' 44 Mnoho, mnoho Velkých Ošklivců cítí tímto způsobem.“

„Nechápu,“ opakovala znovu Kassquit. „Jak jsou Tosevané v USA nebo v SSSR nebo v Reichu svobodnější než ti, kteří žijí pod vládou Rasy?“

Sam si přál, aby tuto otázku nebyla položila právě takto. Milióny Francouzů, Dánů, Litevců a Ukrajinců nebyly svobodné, ani zdaleka ne. Když na to přišlo, tak ani milióny Němců nebo Rusů. „Ne všechna tosevanská ne-impéria jsou stejná,“ řekl posléze.

„Nám tak připadají,“ odpověděla Kassquit. Ať ji vychovával kdokoli, odvedl dobrou práci: skutečně o sobě přemýšlela jako o příslušníku Rasy. Sam tiše mlskl jazykem. Doufám, že to dokážu i s Mickeym a Donaldem, bez ohledu na to, jak nefér to k nim bude.

Kassquit měla potíže zvyknout si na způsob, jak se na ni Velcí Ošklivci dívali. U mužů nebo žen Rasy by jí oční výčnělky přesně řekly, kam směřují oči. Pohled Tosevanů byl proměnlivější a subtilnější. Myslela si, že jejich pohledy klouzají po jejím těle dolů, ale vždycky se vrací k její tváři, kdykoli se o tom chystala zmínit.

Jejich slova byla také matoucí a kluzká. Neustále tvrdě bránili to, co pro ni byl očividný nesmysl. A přitom se zdáli tak jistí, že to, co říkají, je rozumné. Cizáci, přemítala. Jak mohou být tak cizí, když tolik vypadají jako já?

Po chvíli si uvědomila, že podle tosevanských měřítek byla divná ona. Toto uvědomění bylo něco jako triumf intelektu, protože se jí hnusila představa posuzovat sebe samu podle měřítek divokých Velkých Ošklivců.

A tito Tosevané tvrdili, že nemají jen jeden soubor měřítek, ale mnoho - snad jeden pro každé z jejich ne-impérií. „Vy všichni jste jeden druh,“ řekla. „Jak můžete mít víc než jedno měřítko? Impérium má tři druhy - teď čtyři, když započítáme Tosevany - ale jen jedny normy chování. Mít jich víc najednou planetě je absurdní.“ Ttomalss také říkal, že kultury Velkých Ošklivců se od sebe liší, ale ona chtěla slyšet, jak to tito divocí Velcí Ošklivci vysvětlí.

Jonathan Yeager řekl: „Neshodujeme se spolu vždycky v tom, jaký je správný způsob, jak řídit a dělat věci.“

Sam Yeager udělal souhlasné gesto. „Někdy neexistuje správný nebo špatný způsob, jak něco udělat - jsou jen odlišné způsoby. Být jiný není vždycky totéž jako mít pravdu nebo se mýlit. Myslím, že Rasa má potíže tohle pochopit.“

Domá nemá Rasa potíže odlišit správné od špatného,“ řekla Kassquit; to bylo to, co ji naučili. „Kontakt s Tosevany

některé z nás zkazil.“

K jejímu překvapení a mrzutosti oba Tosevané vypukli v hlasitý, štěkavý smích. „To není pravda, nadřícená paní,“ řekl Sam Yeager, a užil zdůrazňovací zakašlání. „Setkal jsem se se spoustou mužů - a teď už i s některými ženami - kteří byli stejně zkažení, jako ti nejhorší Tosevané.“

Znělo to velmi sebejistě. Tváří v tvář přímé zkušenosti, jakou má váhu učení? Kassquit se znovu rozhodla změnit předmět rozhovoru. „Co vy dva doufáte, že zjistíte, pomocí těchto návštěv u mě?“

„Jak se setkat s Rasou na polovině cesty,“ odpověděl Jonathan Yeager.

Sam Yeager dodal: „Poznat, zdali se můžeme setkat s Rasou na polovině cesty. Jestli ne, pak možná válka je ta nejlepší naděje, kterou vůbec máme.“

Žít svobodně, nebo zemřít. To jí připadalo jako heslo vhodné pouze pro beznadějně blázny. Ale bylo zřejmé, že pro divoké Velké Ošklivce to znamená něco jiného. Nechtěla to v této chvíli však zkoumat. Místo toho ukázala jazykem na Jonathana Yeagera a řekla: „Zdá se mi, že vy se setkáváte s Rasou na polovině cesty.“

„Líbí se mi vaše kultura,“ odpověděl. „Zajímá mě. Učím se váš jazyk, protože bez toho se nemohu stýkat s Rasou. Ale pod tím,“ - lehce si poklepal na svou oholenou hrud' a poté na hlavu s tělní kresbou - „pod tím jsem stále Tosevan se svou vlastní kulturou. Setkání s vámi mi pomohlo ukázat, jak velká pravda to je.“

„Ano?“ Kassquit pocítila osten zklamání. „Setkání s vámi mě přivedlo k naději, že směřujete k ... „ Zmlkla. Nebyla si jistá, jak říci to, co chtěla, aniž by ho urazila.

Sam Yeager promluvil za ni: „Myslela jste si, že Jonathan je cesta k tichému, nekrvavému dobytí Tosevu 3 Rasou.“

„Nu, ano.“ Kassquit udělala souhlasné gesto, i když by nebyla tak otevřená, jako ten divoký Tosevan.

Pak ji starší Yeager znovu překvapil, protože řekl: „Mohla byste mít pravdu. Nevím, jestli ji máte. Otevřeně řečeno, pochybuji o tom. Ale může být.“

„Proč o tom pochybujete?“ zeptala se Kassquit. „Protože bez ohledu na to, kolik vnějškových projevů kultury Rasy přijmeme - bez ohledu na to, jestli začneme používat místo oblečení tělní kresbu, bez ohledu na to, zdali začneme uctívat duchy Císařů minulosti místo našich vlastních pověr -jsme od vás stále příliš odlišní,“ odpověděl Sam Yeager. „A zůstaneme od vás odlišní, už kvůli naší sexualitě a sociálním modelům, které z ní vyplývají.“

„Pravda,“ řekl Jonathan Yeager. Jeho souhlas s otcem Kassquit zranil víc než slova staršího Yeagera. A Jonathan pokračoval: „Po pravdě řečeno, nečiní zázvor muže a ženy Rasy tady na Tosevu 3 podobnější nám než mužům a ženám Rasy na planetě, které říkáte Domov?“

Kassquit pomyslela na Felless, která nedokázala přestat brát zázvor, a která následkem toho položila další vejce. Vzpomněla si na pářici sílenství, které zachvátilo chodby hvězdné lodi. To otrásló její vírou v moudrost a racionalitu Rasy. Vzpomněla si na neustále opakovaná nařízení proti zázvoru - a na to, jak široce se porušovala.

„Doufám, že ne,“ řekla, a použila, zdůrazňovacího zakašlání.

„Ale uvědomujete si tu možnost?“ zeptal se Sam Yeager. „Nemyslím, že vám musím říkat, že vedoucí činitelé Rasy si tuto možnost uvědomují?“

„Ne, to mi říkat nemusíte,“ připustila Kassquit. „Jsem si toho zcela vědoma. Přála bych si, aby to nebyla pravda, ale takový je život.“

„Skutečně,“ řekl Sam Yeager. „Mohu vám položit další otázku?“ Čekal, až udělá souhlasné gesto, než pokračoval:

„Mluvila jste o tom, co se stane s Velkými Ošklivci, a mluvila jste o tom, co doufáte, že se stane s Rasou. Co doufáte, že se stane s vámi?“

Ttomals se jí někdy ptal, co doufá, že se stane, nebo co by chtěla, aby se stalo. Ale v co doufala? Nezdálo se, že by si tím příliš lámal hlavu on. A Kassquit vlastně taky moc ne. Po dlouhé pauze řekla: „Nevím. Má pozice je příliš anomální, aby mi poskytovala luxus nějakých nadějí, souhlasíte?“

„Ano, popravdě řečeno ano,“ odvětil. „Zajímalo mě, jestli to chápete. Bylo by pro vás asi lepší, kdybyste to nechápala. Nezní vám to příliš bezcitně?“

„To skutečně ano,“ řekla Kassquit. Chvilí uvažovala. „Ale pravda často zní bezcitně, není to tak?“

„Obávám se, že ano,“ řekl Sam Yeager. „Ještě jednu otázku, jestli dovolíte.“ Nečekal na souhlas, a pokračoval: „Co byste si přála? Kdybyste mohla mít cokoli, co by to bylo?“

Kassquit by se na něco podobného sama od sebe vůbec neopovážila zeptat. Ttomalsse její přání nezajímaly o nic víc než její naděje. Pro něho zůstávala zčásti pokusným zvířetem, zčásti mládětem. Za posledních pár let si měl všimnout, že má své vlastní myšlenky, svou vlastní vůli, ale k tomu měl daleko. Ale Samovi Yeagerovi odpověděla bez váhání:

„Kdybych mohla mít všechno, co chci, chtěla bych se znovu vylihnout jako žena Rasy.“

Sam Yeager i Jonathan Yeager udělali souhlasné gesto paží. „Ano, chápu, že byste to chtěla,“ řekl starší Velký Ošklivec. „Pak mi dovolu položít jinou otázku - kdybyste mohla mít všechno, co chcete, a co byste mohla opravdu dostat, co by to bylo?“

To bylo těžší. „Nevím,“ řekla po chvíli váhavě. „Mám tolik jídla, kolik chci, mám k dispozici komunikační síť Rasy, co jiného bych si mohla přát?“ Předešla odpověď další otázkou: „Co byste chtěl vy, Same Yeagere? Jsem zvědavá na vaši odpověď.“

Velký Ošklivec se hlasitě zasmál. „Ta snadná odpověď zní: víc peněz. Zeptejte se kteréhokoli Tosevana, a on vám řekne totéž, nebo něco podobného. Mohl by chtít větší dům nebo lepší auto, nebo něco podobného, ale to všechno znamená totéž. Na rozdíl od vás, většinou nevlastníme tolik, abychom byli šťastní.“

Kassquit otočila hlavu k Jonathanu Yeagerovi. „A co vy?“ „Nevím, jestli je to možné nebo ne,“ odpověděl mladší Tosevan, „ale chtěl bych žít tak dlouho, abych dokázal navštívit Domov - buď na lodi Rasy, nebo na tosevanské hvězdné lodi.“

„Na tosevanské hvězdné lodi?“ Samotná tato představa byla noční můrou pro Kassquit stejně jako pro každého muže

či ženu Rasy. Nebyla si jistá, zdali by se o tom měla zmínit, proto se spokojila s otázkou: „A kdyby se to ukázalo nemožné, co byste chtěl?“

Jonathan Yeager zaváhal. Sam Yeager mu něco krátce řekl v jejích vlastní řeči. Jonathan Yeager se krátce zasmál. Stejně tak i Sam Yeager. Pak se otočil zpět ke Kassquit a vrátil se opět k jazyku Rasy: „Řekl jsem mu, že pářit se s někým, s kým může být šťastný celý život, je také důležité.“

„Vy jste si to sám pro sebe nepřál,“ poukázala Kassquit.

„Ne, ale pak jsem byl dost šťastný, že k tomu došlo,“ odpověděl Sam Yeager. „Jonathan má přítelkyni, která možná bude takovou ženou, ale to je těžké předem říct.“

„Jaká jsou kritéria pro posouzení, zdali je ten, s kým se spáříte dobrý nebo ne?“ zeptala se Kassquit.

Kůže Jonathana Yeagera byla světlejší a průhlednější než kůže Kassquit. Mohla postřehnout, jak do jeho tváře vystoupila krev. Sama cítila něco podobného, když se cítila v rozpacích, takže teď se pravděpodobně cítil v rozpacích on. Jestli měl podobný pocit Sam Yeager, nedal to nijak najevo. Klidně odpověděl: „To se liší člověk od člověka. Když jsou muž a žena po páření šťastní, nemusí to tak být pořád.“

„Jak tedy může někdo posoudit možnost, že toto celoživotní páření se,“ - tato myšlenka připadala Kassquit velmi podivná - „bude úspěšné?“

„Něco z toho v sobě zahrnuje sexuální touhu, kterou jeden partner vzbuzuje ve druhém, a sexuální rozkoš, kterou poskytuje jeden druhému,“ odpověděl Sam Yeager. „To dost často stačí, aby partneři zůstali spolu, ale neznamená to nutně, že jejich partnerství musí být nutně dlouhodobě úspěšné. Muž a žena musí být také přáteli, aby se dívali na věci stejně a odpouštěli jeden druhému drobné chyby. To se předem dá těžko posoudit.“

Neočekávala takovou promyšlenou odpověď. Disponovala pouze pohledem Rasy na sexualitu Velkých Ošklivců. Napadlo ji, jestli mají Velcí Ošklivci takové potíže porozumět Rase, jako Rasa porozumět Velkým Ošklivcům. Ačkoli Ttomalss o jejím sexuálním nutkání věděl, pochybovala, že je chápal. Ani ona to moc dobře nechápala. Ale tihle dva snad ano, i když k jejímu úžasu.

„Co činí jednoho Tosevana sexuálně přitažlivého pro druhého?“ zeptala se.

„Vzhled,“ odpověděl Jonathan okamžitě.

„To je jedna věc, často ze začátku nejdůležitější,“ řekl Sam Yeager, „ale povaha je také důležitá věc, možná z dlouhodobé perspektivy důležitější.“ Na okamžik se odmlčel. „No, ataky myslím, že povaha je důležitější, když žena posuzuje muže, než když muž posuzuje ženu.“

„Proč?“ zeptala se Kassquit. Oba Velcí Ošklivci lehce pokrčili rameny. Pohlédli jeden na druhého, a zasmáli se.

Kassquit tuto mezihru pominula bez komentáře. A pak Tosevanům položila otázku: „Podle vašich měřítek, jsem sexuálně přitažlivá/

Jonathan Yeager by si byl nikdy předtím nedokázal představit podobnou otázku od nahé ženy, která zjevně nevěděla, o čem mluví. Pohlédl na otce o pomoc. Ale zjistil, že otec se dívá stejně na něho. Potřeboval pár sekund, aby si uvědomil proč. Pak si uvědomil, že jeho otec byl ženatý muž a patrně neměl pocit, že je ten pravý člověk k debatám, zdali je žena sexy nebo ne.

A tak se Jonathan musel na nějakou odpověď zmocit sám. Po chvíli si uvědomil, že tady je možná a přijatelná jen jediná odpověď, bez ohledu na to, co si myslel. „No ano,“ řekl, a přidal zdůrazňovací zakašlání. Všechno ostatní by byla diplomatická katastrofa. Podle rychlosti, s níž udělal jeho otec ještěří souhlasné gesto rukou, poznal, že udělal dobře. Dokonce ani nelhal. Byl zvyklý na dívky, které si holily hlavy, i když jeho vlastní přítelkyně to nedělala. A díky životu v Cardeně, kde nalezla domov spousta Američanů japonského původu, si zvykl na orientální měřítko krásy. Kassquit měla hezký obličej - byl by samozřejmě ještě hezčí, kdyby se v něm zračilo víc výrazu - a nemohl být ani na pochybách, že k němu patří pěkná postava.

K jeho úžasu se sklonila do uctivého postoje. „Děkuji vám,“ řekla se zdůrazňovacím zakašláním. „Jistě pochopíte, že toto není otázka, kterou bych mohla položit Ttomalssovi nebo kterémukoli jinému muži nebo ženě Rasy.“ Pak se opravila: „Ne, to není pravda. Mohla bych se zeptat, ale nedostala bych relevantní odpověď.“

Pro Ještěry určitě nemohla být přitažlivá, když jejich běžný název pro lidskou bytost byl Velký Ošklivec. Jonathan se pokusil představit si, jaké to je žít mezi cizinci, když člověk zjistí pravdu o svém těle a o potěšení, které by mohlo přinášet. Pokusil se, ale nedařilo se mu to. Jediné, co mu přišlo na mysl, bylo to, že se ztraceně rád, že se to nestalo jemu.

Jeho otec řekl: „Jsou chvíle, nadřizená paní, kdy jste musela být - musíte být - velmi osamělá.“

„Pravda,“ řekla Kassquit. Co si myslela? Podle jejích nevzrušených rysů to Jonathan nedokázal odhadnout. „Nevím, jestli jsem si sama uvědomila, jak jsem osamělá, dokud jsem nezačala komunikovat s vámi divokými Tosevany,“ pokračovala. „Kdo může říct s jistotou, kde leží průsečík mezi biologii a kulturou? I mezi Rasou to zůstává předmětem výzkumu a diskuse.“

„Mezi námi Tosevany také,“ řekl Jonathan. Mickey a Donald alespoň nebudou vyrůstat v obavách, jestli jsou sexuálně zajímaví. Pokud se nezmění v ženy, které by přišly do svého pářicího období, nebo v muže, kteří by potkali ženu v tomto období, nebudou si s takovými věcmi dělat vůbec starosti. Jonathan měl dojem, že být Ještěrem je snazší než být člověkem.

Ale co když je jeden z nich muž a ten druhý žena? To ho nikdy předtím nenapadlo. To by věci určitě zkomplikovalo. Pak pokrčil rameny. I kdyby tomu tak bylo, Yeagerovi si s tím ještě hodně dlouho nemuseli lámat hlavu. Jak staří byli Ještěři, když přicházeli do puberty? Nemohl si vzpomenout. Budu se na to muset podívat, pomyslel si.

Kassquit řekla: „Nemyslím, že by tosevanský vědecký výzkum měl valnou cenu.“

Než na to Jonathan stačil podrážděně odpovědět, jeho otec pokrčil rameny a řekl: „Dobrá, vtom případě nemyslím, že máte jakýkoli důvod chtít s námi mít vůbec něco do činění. Půjdem, Jonathane?“

Odejít bylo to poslední, co Jonathan chtěl. Ale pohled na otce ho varoval, že udělá lépe, když tuto hru bude hrát s ním. „Jasně,“ řekl, a začal vstávat. Obrátil se na Kassquit: „Bylo příjemné a zajímavé znovu si s vámi popovídat.“

„Ne, nechodte!“ Na Kassquitině tváři se stále nic nezračilo - ani nemohlo - ale znepokojení a zármutek naplnily její hlas. „Prosím, nechodte. Ještě jsme se nedostali ke konci této diskuse.“

Jonathan se podíval dolů, na kovovou podlahu kabiny, aby Kassquit neviděla jeho úsměv. No samozřejmě, starý pán věděl, jak zaseknout háček. A Kassquit ho spolkla, snědl by svůj klobouk, jestli ne.

„Proč bychom tu zůstávali, když se nám vysmíváte,“ zeptal se Sam Yeager přísně. „Jste pyšná, jako je pyšná Rasa, ale Rasu nikdy nenapadlo, že my Velcí Ošklivci také máme důvod být pyšní na to, co jsme dokázali.“

„To není něco, co je pro občana Impéria snadné pochopit,“ řekla Kassquit. „Nechtěla jsem vás urazit.“ Nebyla to přísně vzato omluva, ale blížilo se jí to víc, než Jonathan očekával.

Musel skrýt další úsměv. Kassquit se neomluvila proto, že je neměla v úmyslu urazit; omluvila se proto, že si chtěla dál povídat s jedinými lidskými bytostmi, se kterými se kdy setkala. Jonathan věděl, že není ten společensky nejuvědomělejší člověk v širokém okolí, ale toto rozeznal bez problémů.

„Krátko poté, co přiletěla kolonizační flotila,“ řekla Kassquit, „ptali se mě, jestli nechci, aby sem dopravili z Tosevu 3 nějakého divokého Tosevana jako prostředek uvolnění mých sexuálních tlaků. Tenkrát jsem řekla ne. Pomýšlení na cizího divokého Velkého Ošklivce jako partnera při páření bylo příliš mučivé. Ale vy dva se mi teď nezdáte tak cizí.“

Ježíši! pomyslel si Jonathan. Právě jsem dostal návrh! Jak mám říct ne, když jsem jí právě řekl, že je přitažlivá? Jedna jeho část - jedna konkrétní část - nechtěla říct ne. Kdyby však řekl ano, Karen by ho zabila. Jenže Karen je tam dole, a já jsem tady, ve vesmíru. Nemusela by se to dovědět. Nešlo by o nevěru, ve skutečnosti ne. Ale o výzkum, o ten jde.

Zatímco mu hlavou běžely tyto úvahy, jeho otec řekl: „Nadřícená paní, budete mi muset prominout. Shledávám vás atraktivní, jak jsem řekl, ale nejsem v postavení, kdy bych s tím mohl něco podnikat. Má stálá partnerka by byla krajně nešťastná, kdybych se pářil s jinou ženou než s ní, a já si nepřeji, aby byla nešťastná.“

Jako každé dítě, i Jonathan měl potíže představit si své rodiče, jak se spolu milují. Když se pokusil představit si svého otce, jak se miluje s Kassquit, ten obraz se mu nechtěl v mysli ani zformovat. A když se pokusil představit si svého otce, jak říká matce, že se miloval s Kassquit, tak to nešlo už vůbec. Místo toho viděl před svým duševním zrakem jen hřibovitý oblak po výbuchu atomové bomby.

Kassquit řekla: „Nechápu, proč by takové páření způsobilo, že bude nešťastná.“

„Protože my se snažíme všechny své city soustředit na svého hlavního partnera, a páření mimo tento rámec v sobě zahrnuje ztrátu těchto citů,“ odpověděl Jonathanův otec. „V naší řeči máme slovo, které znamená něco jako city, ale je to silnější termín. To slovo je láska.“ To poslední slovo, nezbytně, musel říct anglicky.

„Láska,“ opakovala Kassquit ozvěnou. Pro ni to samozřejmě byl pouhý zvuk. „Nechápu. Ale vyrozumívám, že mi říkáte, že je to silný zvyk mezi americkými Tosevany.“ Jonathanův otec udělal souhlasné gesto rukou. Kassquit se otočila k Jona-thenovi. „Vrozumívám také, že vy ještě nemáte takový stálý pářicí závazek?“

„Uh, to je, ehm, pravda,“ řekl Jonathan, a vzápětí si přál, aby byl raději zalhal, místo aby řekl pravdu. Lež by mu byla umožnila čestný ústup. Pravda věci dál zkomplikovala. Otočil se k otci a řekl anglicky: „Co mám dělat, tati?“

„Dobrá otázka.“ Otcův hlas zněl pobaveně - tím to bylo horší. „Jestli chceš v tomto směru dělat pokusné morce, pusť se do toho. Jestli ne, nějakou cestu, jak se tomu vyhnout, si jistě najdeš.“

„O čem vy dva spolu mluvíte?“ zeptala se Kassquit ostře.

„Pokoušíme se rozhodnout, co je v tomto případě správné,“ odpověděl Jonathan, což byla v zásadě pravda. Velmi pečlivě volíc slova, Jonathan pokračoval: „Nemám stálý závazek k nějaké ženě, to ne, ale stýkám se se ženou, se kterou možná jednou takový závazek budu mít.“

„Co to znamená - stýkáte se s ní?“ zeptala se Kassquit. „Je to eufemismus⁴⁵ pro páření se s ní?“

Jonathanův otec mu musel vysvětlit slovo eufemismus. Otázka Jonathanova zaskočila. Nevěděl, co na to odpovědět. On a Karen spolu v pravém slova smyslu lože nesdíleli, ale byli si jisti, že to nedělal ani nikdo jiný. Bylo by to sakra těžké, kdyby měl Kassquit vysvětlovat petting a orální sex v přítomnosti svého otce. Proto řekl pouze: „Ano.“

Otec zvedl obočí, ale Kassquit řekla: „Když nemáte stálý závazek k páření, můžete se pářit s kým chcete. Není to pravda? Chcete se pářit se mnou, Jonathanu Yeageru?“

To nebyl návrh, to bylo spíš ultimátum. Než stačil Jonathan odpovědět, vložil se do toho jeho otec: „Nadřícená paní, nehleď na to, jak se moje mládě rozhodne, při tomto setkání k žádnému páření nedojde.“

„A proč ne?“ Kassquitina tvář neuměla vyjadřovat city, ale její hlas ano. A ten zněl zuřivě.

„Proč ne?“ opakoval Jonathanův otec. „Protože účelem páření je reprodukce. Chcete se stát následkem tohoto páření gra-vidní? Jak dobře je Rasa připravená zvládnout tento problém?“

„Oh.“ Kassquit se sklonila do uctivého postoje. „Na to jsem nepomyslela.“

„Spousta Tosevanů na to také předem nemyslí,“ řekl Sam Yeager suše. „Jenže to pak vede k tomu, že jejich život je komplikovanější, než by tomu bylo za jiných okolností - nebo každopádně zajímavější.“ Podle toho, jak se tvářil, hleděl v duchu daleko do své minulosti. Kdyby byli někde jinde, Jonathan by se ho na to zeptal. Ale ne tady, a ne teď.

„Jaké je tedy řešení?“ zeptala se Kassquit. „Nemůže nebýt páření. To, podle toho, co jsem se naučila, nemůže být tosevanský způsob jednání.“

„Obvyklé americké řešení je tenká gumová blána, navlečená na mužský reprodukční orgán,“ řekl Sam Yeager. Jonathan obdivoval jeho nevzrušený tón. Uměl jazyk Rasy lépe, ale přesto ... Otec pokračoval: „To umožňuje páření, ale nedovoluje, aby se spermie a vajíčka spolu setkaly.“

„Chytré,“ řekla Kassquit. „Zdravé a hygienické. Máte sebou takové blány?“

„Ne,“ řekl Jonathan. „Nepředpokládali jsme, že přijde na přetřes tato otázka.“

„Dobře.“ Kassquit udělala souhlasné gesto rukou. „Až přijdete příště, vezměte si sebou nějaké. Nebo to mohu zařídit já, aby mi nějaké opatřili z území, kde vládne Rasa.“ „Domluveno?“

Znělo to tak rázně, jako by dojednávávala obchod. Možná to bylo to, co si myslela, že dělá. Neměla tušení, co to znamená být člověkem - a chtěla se to začít učit tím nejintimnějším způsobem, který existoval. Svým způsobem to dávalo smysl, ale jen svým způsobem: Jonathan stále nevěděl, chce-li být jejím učitelem.

„Dohodnuto?“ opakovala.

Jonathan pohlédl na Sama Yeagera, ale otcova tvář nevyjadřovala vůbec nic. Jonathan poznal, že je to na něm a na nikom jiném. Nu, nikdo z hvězdné lodi to pravděpodobně Karen neřekne, což bylo víc, než by v podobné situaci mohl očekávat na Zemi. Pomalu přikývl: „Dohodnuto,“ řekl Sam Yeager, a Jonathan za boha živého nemohl říct, jestli si jeho otec myslel nebo nemyslel, že dělá správnou věc.

„Tosevanské blány pro páření bez rizika reprodukce,“ řekl Ttomalss pobaveně, dívaje se jedním očním výčnělkem na záznam o setkání mezi Kassquit a těmi dvěma Velkými Ošklivci, a druhým na Kassquit.

„Ano, nadřizený pane,“ řekla Kassquit. „Jistě chápu, že stát se gravidní následkem páření by bylo nežádoucí. Tyto blány omezují toto riziko.“

„Ajsi si jistá, že se do toho nevrháš ukvapeně?“ Ttomalss si jen s potížením zvykal, že Kassquit bere své záležitosti do vlastních rukou.

„Ano, nadřizený pane. Jsem si jistá, že bych ráda udělala tento experiment, v každém případě,“ řekla mu Kassquit.

„Vzpomeňte si, před nějakým časem jste mi sám nabízel pro takové účely nějakého divokého Velkého Ošklivce. Tehdy jsem odmítla, ale už si nepřeji odmítat.“

„Já ... chápu.“ To, co Ttomalss chápal, byl fakt, že má důvod k obavám. Věděl, jak silně působí na Velké Ošklivce nutkání k páření a nutkání vytvořit rodinu. Propadne Kassquit touze po tom tak, jako tolik mužů a žen Rasy propadlo zázvoru?

„Všechno bude v pořádku,“ ujistila ho Kassquit.

„Jak to můžeš předem vědět?“ zeptal se nakvašeně Ttomalss. „Odpověď zní: nemůžeš. Pustila ses do toho bez adekvátního rozmyslu.“ To ovšem bylo pro Tosevany typické. To však Ttomalss Kassquit neřekl, z obavy, že by to okamžitě zlostně popřela - další typická tosevanská reakce.

„To ne,“ řekla. „Uvažovala jsem o tom od té doby, kdy jste mi to před časem nabídl. Vlastně jsem o tom uvažovala ještě déle - od té doby, kdy jsem objevila některé fyziologické reakce svého těla.“

Vtom měla nejspíš pravdu. Byla si tím jistá. Přesto Ttomalss řekl: „Co když to zakážu? Mám právo to udělat, jak jistě víš.“

„Na jakém základě byste udělal takovou věc?“ zeptala se Kassquit hněvivě. „A nemáte k tomu právo.“

„To samozřejmě mám.“ Ttomalss neměl v úmyslu se také rozhněvat, ale zjistil, že si nemůže pomoci. „A mé oprávnění je založeno na tom, že jsi mi stále svěřena.“

„Chápu.“ Kassquit se předklonila a zlostně se na něj podívala. „Takže všechno, co jste mi říkal o tom, že jsem občanem Impéria, to byly jen řeči? To se mi teď snažíte říct, nadřizený pane?“ Vyslovila ten titul skoro jako urážku. „Takže tolik, co se rovnosti týče. Chápu.“

„Uklidni se!“ zvolal Ttomalss, ačkoli sám nebyl ani zdaleka klidný. Styky s Velkými Ošklivci na něho měly svůj vliv, ačkoli Kassquit za Velkého Ošklivce v podobných záležitostech většinou nepovažoval. „Pokouším se pouze zjistit, co je pro tebe nejlepší. Myslím samozřejmě z dlouhodobého hlediska.“

Napadlo ho, jestli takhle se svými mláďaty mluvili i dospělí Tosevané. Pochyboval o tom. Jak bylo pravděpodobné, že by tterýkoli Velký Ošklivce ocenil to dlouhodobé na úkor toho bezprostředního?

Kassquit ovšem nebyla přesvědčena. „Když vezmeme v úvahu, kdo jsem a co jsem, kdo jste vy, abyste posuzoval moje dlouhodobé dobro? Nikdo, ani mezi Rasou, ani mezi Velkými Ošklivci není tak kompetentní to zhodnotit tak jako já sama. Jsem, v tomto konkrétním případě, naprosto unikátní, a rozhodující je můj úsudek.“

„Před chvílí jsi říkala, že nejsi jedinečná. Říkala jsi, že jsi občan Impéria,“ řekl Ttomalss. „Jak je to tedy? Nemůžeš být oboje zároveň.“

„Snažíte se úmyslně klást překážky,“ řekla Kassquit. To byla pravda, ale ne taková, kterou měl Ttomalss v úmyslu připustit. „Skutečně se mi snažíte zabránit k pokračování v tom, k čemu jste mě sám nutil? Vy odporujete sám sobě, nadřizený pane.“

„Zdá se, že nechápeš, jaký velký krok je pro Tosevany páření,“ řekl Ttomalss. „Bereš to příliš lehce.“

„A vy jste vybaven k tomu, abyste to chápal lépe? Promiňte mi, nadřizený pane, ale o tom pochybuji.“ Ano, Kassqui! dokázala být zničující, když chtěla. A teď právě chtěla.

Ttomalss řekl: „Myslím, že s tím příliš spěcháš. Mohu navrhnout kompromis?“

„Prosim, ale nemyslím, že je tady pro nějaký místo,“ odvětila Kassquit. „Buď se s tím Velkým Ošklivcem budu pářit, nebo nebudu.“

„Opatříme ty gumové blány.“ Ttomalss si nemyslel, že by to měl být nějaký problém. „Ale chci, abys uvážila, zdali je třeba je použít, a chci, aby uplynul nějaký čas, než sem ten Velký Ošklivce znovu přijde. To může být v každém případě moudré: kdyby vypukla válka mezi Rasou a Reichem, veškeré cestování do kosmy by mohlo představovat nepřijatelné riziko.“

Nyní zvolala Kassquit: „Vy si opravdu myslíte, že válka je pravděpodobná, nadřizený pane?“

Ttomalss odpověděl s dlouhým, syčivým povzdechem: „Přál bych si, aby tomu tak nebylo, ale bojím se, že je to tak. Byl jsem v Reichu a musím říct, že Němci jsou ze všech Tosevanů, o kterých jsem kdy slyšel, ti nejnerozumnější. Jsou také technicky nejschopnější a nejnarogantnější. To mi připadá jako nešťastná kombinace, která způsobí mnoho potíží a hoře.“

„Mně to připadá jako kombinace logicky nemožná,“ odvětila Kassquit.

„A to je také pravda,“ řekl Ttomalss. „Jenže na Tosevu 3 logika často neplatí. A protože Němci tak rádi vycházejí z premis, které považují dokonce i ostatní Velcí Ošklivci za absurdní, pak logika, i když formálně dobře aplikovaná, je bezcenná a dochází k falešným závěrům.“

„Co budeme dělat, jestli zaútočí na tuto loď?“ zeptala se Kassquit.

„Logika by ti to měla říct,“ odpověděl Ttomalss. „Pokud tu střelu nedokážeme včas zničit, ona zničí nás. Musíme doufat, že na nás nezaútočí.“

Doufal, že se ho Kassquit nezeptá, jak pravděpodobné je, že Rasa dokáže zničit německé střely. Věděl příliš dobře, že odpověď zní: moc ne. Když dobytelská flotila na Tosev 3 přiletěla, nikdo si nedokázal ani představit, že Velcí Ošklivci někdy budou v situaci, kdy by mohli napadnout loď na oběžné dráze. Poté, v tomto směru kdy Tosevané uštedřili Rase bolestnou lekci, hvězdné lodi dostaly nějaká odpalovací zařízení antiraketové obrany, ale jen málo mužů si myslelo, že by dokázali sestřelit všechno.

Kassquit nepoložila otázku, které se Ttomalss bál, ale položila jinou, která s tím souvisela: „Jestli Němci budou bojovat s Rasou, jaké škody mohou udělat nám a našim koloniím? Mohou nás zmrazit do té míry, že bychom pak byli zranitelní útokem těch ostatních tosevanských ne-impérií?“

„Na to neznám odpověď,“ řekl Ttomalss zvolna. „Pochybuji, zeji zná i admirál. Můj názor je - a je to pouze můj názor - že nám mohou uškodit těžce, ačkoli nevím, jak moc těžce, nebo zdali do té míry, abychom byli zmrazení, jak ty říkáš. Ale jedno vím jistě: jestli na nás zaútočí, zničíme je do té míry, že už nikdy nebudou schopni udělat to znovu.“ Použil zdůrazňovací zakašlání, aby dal najevo, jak jistě to ví.

„Dobře,“ řekla Kassquit. „Děkuji vám, nadřizený pane. Do jisté míry se mi ulevilo.“

„To rád slyším,“ odvětil Ttomalss. Byla to pravda. Byl rád, že se mu podařilo odvést svou svěřenku od myšlenek na páření s Velkým Ošklivcem jménem Jonathan Yeager. Jenže se radoval předčasně, protože Kassquit řekla: „Dobrá, nadřizený pane. Po této debatě chápu, zeje třeba páření odložit. Ale jakmile bude krize s Němci vyřešena, chci se k tomu vrátit, samozřejmě za předpokladu, že při tom řešení nebude zničena naše loď.“

„Ano - za tohoto předpokladu,“ řekl Ttomalss suše. „Ujist'uji tě, Kassquit, že jsi mi osvětlila svá hlediska velmi zřetelně, a já udělám co je v mých silách, abych pro tebe zařídil to, co si přeješ, samozřejmě s ohledem na tvůj prospěch a tvou bezpečnost.“ To, co ti přinese rozkoš, pomyslel si. Biologicky byla Velký Ošklivec, to bylo jisté. Ale kdyby na to poukázal, jen by situaci vyhrotil. Místo toho se zeptal: „Máme teď ještě něco jiného k projednání?“

„Ne, nadřizený pane,“ odpověděla Kassquit. Bez ohledu na to, jaká byla biologicky, kulturně náležela k Rase. Pochopila Ttomalssovu otázku jako propuštění, vstala, krátce zaujala uctivý postoj, a pak vyšla z jeho pracovny.

Když odešla, znovu si povzdychl. Podařilo se mu ji přibrzdit, ale udržela si iniciativu. Udělá to, co chce ona, ne to, co chce on a zbytek Rasy. A jestli to nebyla v kostce historie vztahů mezi Rasou a Velkými Ošklivci, tak nevěděl, co to bylo.

Aby se zbavil starostí s Kassquit - a obav z Němců - zapnul si na monitoru přehled zpráv. I ty byly plné německých výhrůžek. Jestli ti Velcí Ošklivci blufovali, pak to dělali mistrovsky. Ale obával se, že neblufují.

Na obrazovce se objevily záběry odněkud z Tosevu 3: pouliční nepokoje hnědých Velkých Ošklivců, kteří na sobě většinou měli jen bílý pruh látky kolem reprodukčních orgánů. Komentátor Rasy říkal: „Sedláci v subregionu hlavního kontinentu zvaném Indie sáhli k násilí na protest proti tomu, že se na jejich polích objevil hashett. Tato rostlina z Domova je samozřejmě primárním zdrojem potravy pro naše domácí zvířata, ale Velcí Ošklivci se bouří proto, že úspěšně konkuruje i jejich zrní. Nebylo hlášeno, že by za těchto nepokojů byl zraněn nějaký muž nebo žena Rasy, ale materiální škody jsou vysoké.“

Jestli na Tosevu 3 roste dobře hashett, bude se zde dařit i ostatním rostlinám z Domova. To pomůže připodobnit tento svět víc Domovu, stejně jako rozšíření domácích zvířat Rasy. Jestli nebude Tosev 3 zničen nukleární válkou, mohlo by se tu Rase dařit dobře. Jestli...

Dokážeme kulturně přizpůsobit Velké Ošklivce dřív, než proti nám půjdou do války? To byla právě ta otázka, o tom nebylo pochyb. Pomohlo by vzrůstající uctívání duchů Císařů minulosti Velkými Ošklivci - tím si byl Ttomalss jist. Ale to bude trvat dlouho a půjde to pomalu. Nebezpečí však narůstalo rychle. Rasa zápolila o čas, což byla situace pro muže a ženy Rasy nezvyklá. Co můžeme dělat? přemítal Ttomalss. Můžeme vůbec něco dělat? Mohl jen doufat, ale žádnou odpověď neměl, což ho zneklidňovalo ze všeho nejvíc.

Kdykoli Gorppet hlídkoval v ulicích Kapského Města, jeho oční výčnělky slídily všemi směry. Dával si, jako vždy, velký pozor na možné nepříjemnosti ze strany Velkých Ošklivců, kteří plnili ulice. Tito Tosevané s tmavou kůží byli považováni za přátelštější vůči Rase než ti s růžovou kůží, ale on nedůvěřoval žádnému z nich. Pro muže, který sloužil v SSSR, Basře a Bagdádu, byli všichni Velcí Ošklivci podezřelí, dokud se neprokázal opak.

Ale Gorppetovy oční výčnělky klouzaly sem a tam i z jiného důvodu. Obával se, že přijde muž z vyšetřovacího výboru, chytí ho za rameno a řekne: „Pojďte se mnou k výsledku.“

Ještě se to nestalo. Nechápal proč. Při Císaři, on a jeho kamarádi se dostali do přestřelky nejen s Velkými Ošklivci, kteří chtěli ukrást jejich zlato, aniž by jim za něj dali zázvor, ale i s hlídkou vlastního druhu! Podle všeho možná zastřelil jiného muže Rasy. To nebyla vzpoura, vůbec ne, ale i tak to bylo zlé. Věděl, že Rasa obrátí všechno vzhůru nohama, aby zjistila, kdo se dopustil takového zločinu.

Ještě mě nechtyli, říkal si. Možná pomohlo to, že oficiálně byl hrdinou. Konec konců zatl toho pověstného Chomejního. Koho by napadlo, že muž s takovými zásluhami ve svém záznamu by mohl být také zapojen do získávání zázvoru ve velkém?

Ještě to nenapadlo nikoho. Gorppet se považoval za šťastného, že k tomu nedošlo. Kterýkoli vyšetřovatel, který by pojal nějaké podezření, by si všiml, že jeho účet, který ztučněl díky bonusu, který dostal za zatčení toho tosevanského

fanatika, krátce po jeho příchodu do Kapského Města značně zeštlfílel.

Ale už zase začal růst. Teď už tam měl zpátky skoro tolik, kolik měl předtím, než vyměnil peníze za zlato. Prodal pěkné množství zázvoru. Kdyby se teď nějaký vyšetřovatel podíval jen na celkovou částku a ne na jednotlivé transakce, možná by si nevšiml, že něco není v pořádku.

Možná mi to projde, pomyslel si. Nebyl by na to vsadil ani šupinu, když se vrátil po té trojstranné přestřelce do kasáren. Kdyby ho tenkrát dostali do rukou vyšetřovatelé, byl by přiznal všechno. Teď ...teď měl v úmyslu bojovat s nimi, jako by to byli tosevanští bandité.

Zahnul za roh a ocítl se na ulici, kde byl provoz vozidel zastaven. Jízdní dráhu zaplňovalo několik set pěších Tosevanů.

Skoro všichni z nich patřili k těm růžově světlým variantě. Nesli transparenty, psané místním hranatým písmem, které Gorppet neuměl číst. Nerozuměl ani jejich výkřikům, ale nezněly přátelsky.

Velké Ošklivce doprovázela hrstka mužů Rasy, kteří pozorně sledovali, co se bude dít. Ale nebylo jich ani zdaleka dost, alespoň podle Gorppetova názoru. Podle jeho zkušeností z Basry takové demonstrace vedly zpravidla ke rvačkám, často i k přestřelkám.

„Rozežněte je!“ zavolal na jednoho z těch mužů.

Ale muž k jeho překvapení udělal negativní gesto rukou. „To není nutné,“ řekl, a pak, když si všiml Gorppetovy tělní kresby, dodal: „To není nutné, nadřizený pane. Neočekávám, že z této demonstrace vzejdou nějaké potíže.“

„Proč ne?“ zvolal Gorppet. „Každou chvíli přejdou od povyku ke střelbě. Vždycky to tak dělají.“

„Výrozmívám, nadřizený pane, že jste v tomto subregi-onu nový?“ zeptal se druhý muž. Znělo to pobaveně.

„No, a co když jsem?“ Gorppet věděl, jak to zní: nevěřičně. Žádný muž se zdravým rozumem by nemluvil jinak.

„Jenom to, že nevíte, že tento mírumilovný protest tady byl tradicí, přinejmenším mezi těmi světlými Velkými Ošklivci, než tuto oblast dobyla Rasa,“ řekl druhý muž. „Když je necháme křičet a vybit svou energii tímto způsobem, máme méně potíží, než bychom měli jinak. Je to něco jako bezpečnostní ventil, uvolňující tlak, který by jinak mohl vést k explozi.“

Podle Gorppetových zkušeností demonstrace tlak neuvolňovaly - naopak, vyjadřovaly ho. Zeptal se: „A proč tedy křičí?“

„Kvůli malému zvýšení daně z masa,“ odvětil druhý muž.

„To je všechno?“ Gorppet tomu nemohl uvěřit. „Co dělají, když jde o něco opravdu důležitého?“

„Pak na nás začnou střílet ze zálohy a my proti nim musíme podniknout příslušné kroky,“ odpověděl muž. „Ale toto je jenom divadlo, nic víc. Možná tu daň dokonce o trochu snížíme, aby měli dojem, že věnujeme pozornost tomu, co si myslí, i když to není pravda.“

„Já ... chápu,“ řekl Gorppet zvolna. „To je změna k lepšímu. V zemích závislých na muslimské pověře to tak není.“ Použil zdůrazňovací zakašlání. „Tam takové pochody nejsou jen divadlo, to ani náhodou.“

„Ani u Tosevanů s tmavou kůží to není obvykle takové,“ řekl muž, zatímco jedním očním výčnělkem sledoval pochodující Velké Ošklivce. „Když ti vyjdou do ulic, často následují potíže. Ale zdá se, že ti světlí považují manifestaci za skutečnou akci. Já vím, je to zvláštní, ale je to pravda.“

„Velmi zvláštní,“ řekl Gorppet. „Kvůli tomu musí být snazší je spravovat, než kdyby tomu bylo jinak.“

„Pravda,“ souhlasil druhý muž. „Když jsme ukončili privilegia, kterým se jejich druh těšil, a prosadili jsme stejné zacházení pro všechny varianty Tosevanů v tomto subregionu, byli uraženi a bouřili se. Ale jakmile zjistili, že náš nepřínutí změnit tento kurs - aťakmile jsme potlačili jejich povstání - usadili se, a největší problém, který s nimi teď máme, je obchodování se zázvorem.“

„Ah,“ řekl Gorppet, a špatné svědomí v něm se ozvalo. „Je to tady vážný problém?“

„Není to vážný problém všude?“ odpověděl druhý muž. „Kdyby šlo jen o to, že si vy nebo já občas vezmeme dávku, na tom by tak nezáleželo. Ale když jsou tady ženy, je to problém. Nikdy jste neucítil feromony?“

„Každou chvíli,“ připustil Gorppet. „Pak se cítím stejně nestydatý jako Velký Ošklivec.“

„Ano, tak je to, nadřizený pane,“ řekl druhý muž. „To platí o každém. Proto je zázvor takový problém.“

„Pravda,“ řekl Gorppet, a šel po svých. Pro něho zázvor nebyl problém. Bral ho od té doby, kdy Rasa objevila, co ta rostlina dokáže. Většinou však dokázal svůj návyk udržet pod kontrolou, stejně jako spousta mužů z dobytelské flotily. Měli se zázvorem dlouhé zkušenosti. Věděli, co může udělat pro ně, a věděli také, co může udělat jim.

Na druhé straně, kolonisté se stále ještě učili - a ženy, které se nedokázaly poučit, kazily i muže okolo sebe. Většina velkých dodávek, které Gorppet prodal, šla kolonistům. Byli to hlupáci. Gorppet byl přesvědčen, že by se dostali do problémů bez ohledu na to, zdali to byl právě on, kdo jim prodal tu rostlinu.

Ohlédl se jedním očním výčnělkem dozadu. Protestující Velcí Ošklivci zatáčeli za roh, vedeni hrstkou mužů Rasy; stejně dobře mohli vést stádo azwak z jedné pastviny na druhou.

Domestikování, pomyslel si Gorppet. Nebyli ještě zcela domestikováni jako azwaky, ale směřovali k tomu. Naopak muslimští Velcí Ošklivci na severu zůstávali divokými zvířaty. A co Tosevané v nezávislých ne-impériích? Gorppet s nimi od skončení války neměl co do činění, ale oni stále zůstávali nezávislí. Měli daleko k domestikaci či asimilaci nebo jak to Rasa chtěla nazývat.

Stejná zůstávala i bojovnost ne-impéria jménem Reich. Gorppet bojoval s německými vojáky v SSSR. Neměl je tenkrát rád; neměl je rád ani teď. A teď byli technologicky mnohem dál než tenkrát. Tím byli ještě nebezpečnější.

Když se však Gorppet vrátil do kasáren, všechny myšlenky na velké Ošklivce se mu rázem vykouřily z hlavy. Čekali tam na něho dva muži, jejichž tělní kresba ukazovala, že byli z úřadu generálního inspektora. „Vy jste Gorppet, nedávno povýšený do hodnosti velitele malé jednotky?“ Bylo to frázováno jako otázka - dokonce nechybělo ani tázací zakašlání - ale nebyla to otázka.

„Jsem, nadřizený pane,“ odpověděl Gorppet, mnohem klidněji, než se cítil. „A kdo jste vy?“ Jestli ho měli, tak ho měli.

Jestli ne, nehodlal jim to v nejmenším usnadňovat.

„Kdo jsme, na tom nezáleží, a není to vaše věc,“ řekl druhý muž. „My tady klademe otázky.“ Ano, ta arogance patřila k úřadu, kterému sloužili.

„Tak se tedy ptejte. Nemám co skrývat.“ Gorppet byl natolik vinný, že jedna lež mu už nemohla ani v nejmenším uškodit - pokud ho měli. A to mu budou muset dokázat.

Druhý inspektor se zeptal: „Znáte teď nebo jste vůbec někdy znal Tosevany jménem Rance Auerbach a Penny Summer-sová?“

Jestli věděli tolik, aby se na to ptali, mohli by poznat, jestli v tomhle lže nebo ne. „Párkrát jsem se s nimi setkal,“ odpověděl bez zaváhání. „Jsou zajímavější než většina Velkých Ošklivců, protože mluví docela dobře naším jazykem - ta žena lépe než ten muž. Ale už jsem je nějaký čas neviděl. Proč to chcete vědět?“

„My tady klademe otázky,“ opakoval první muž. „Jste si vědem toho, že to byli ajsou notoričtí pašeráci zázvoru?“

„Ne,“ nadřizený pane,“ řekl Gorppet. „Pašování zázvoru je ilegální, a my jsme nikdy nemluvili o ničem ilegálním.

Diskutovat o ilegálních věcech je samo o sobě ilegální, že?“

„To jistě,“ řekli oba muži z inspektorátu současně. Ten druhý pokračoval: „No - a kdy jste tyto dva Velké Ošklivce viděl naposled?“

„Na to si přesně nevzpomenu,“ odpověděl Gorppet. „Jak říkám, už je to nějaký čas. Vy víte, co se s nimi stalo? Jejich společnost mi docela chybí.“ Nebylo to příliš odvážné? To pozná.

Oba muži udělali záporné gesto. „Doufali jsme, že nám to budete schopni říct vy,“ řekl ten druhý.

Gorppet udělal stejné gesto. „Je mi líto, nadřizený pane, ale nemohu. Doufám, že se jim nepříhodilo nic nešťastného.“

To byla dokonce pravda, zvláště když pomyslel na Ranceho Auerbacha. Ten Velký Ošklivec prošel těmi nejhoršími boji, stejně jako Gorppet sám.

„To nevíme,“ řekl první inspektor. „Nicméně jsme přesvědčeni, že se podíleli na tom nedávném nešťastném incidentu. Víte, co mám na mysli?“

„Myslím, že ano, nadřizený pane - klepy jsou všude,“ odpověděl Gorppet. „Doufám, že ne, v jejich vlastním zájmu.“ A o mně nevíte vůbec! Měl chuť se inspektorům vysmát.

Mordechai Anielewicz právě usedl k večeři, když v ulicích Lodže začaly houkat poplašné sirény. Bertha polekaně vykřikla a položila na stůl pečené kuře, které právě nesla z kuchyně. Mordechai vyskočil. „Vezměte si masky, všichni!“ řekl. „A pak rychle do sklepa.“

Jeho vlastní maska visela hned za ním. Nasadil si ji, uvažujíc, k čemu by to bylo. Už jednou se seznámil s německým plynem. Tenkrát měl štěstí; Heinrich Jager měl injekce s anti-dotem. I tak málem zemřel. A další dávka ... Nechtěl o tom přemýšlet.

Bertha už měla také nasazenou masku. I Miriam a David. Heinrich ... Kde byl Heinrich? Anielewicz hlasitě vykřikl jeho jméno.

„Mám masku, tati!“ zavolal Heinrich Anielewicz z ložnice.

„Ale nemohu najít Pancěře!“

„Vykašli se na beffela!“ zvolal Mordechai. „Musíme do sklepa!“

„Nenechám ho tady,“ řekl Heinrich. „Oh - tady je, pod postelí. Už ho mám.“ Vyšel ven s beffelem v náručí. „Můžeme jít.“

Sirény kvílely jako ztracené duše. Mordechai postrčil

Heinricha do zad, a syn si pospíšil kolem něho. Přivedl jsi kvůli svému mazlíčkovi do nebezpečí sebe a celou rodinu,“ řekl mu oště.

„To je mi líto,“ řekl Heinrich. „Ale Pancěr nás jednou zachránil, víš, tak jsem si myslel, že bych ho měl taky zachránit, když můžu.“

To nebyla odpověď, kterou by Anielewicz mohl jen tak zavrhnout. Heinrich nechápal, že jeho život je důležitější než beffelův. „Pojďte,“ řekl. Bertha pečlivě zavřela a zamkla dveře, když vyšli na chodbu. Spolu s nimi běželi po schodech i ostatní nájemníci, muži, ženy a děti, všichni v maskách, které je měnily z lidí v cizince s prasečími rypáky.

„Tady, podívej se!“ Heinrichův hlas zazněl i skrze masku triumfálně. „Tihle sebou mají psa, a tihle vzali kočku.“

„Vidím,“ řekl Anielewicz. „A druhá věc, kterou vidím, je to, že riskovali, když neměli, a totéž jsi udělal ty.“

Heinrichův starší bratr měl naléhavější, důležitější otázku: „Když v Lodži vybuchne bomba z výbušného kovu, k čemu nám bude ukrýt se ve sklepech?“

„To závisí na tom, kde přesně ta bomba vybuchne, Davide,“ odpověděl Mordechai. „Nevím jistě, jak moc to pomůže. Vím jen, že ve sklepech máme větší šanci než nahoře.“

Když se dostali dolů, sklep už byl plný. Lidé spolu mluvili vysokými, vzrušenými hlasy. Mordechai nemluvil. Dělal si starosti. Ve sklepech nebylo dost jídla a vody, aby zde lidé vydrželi příliš dlouho. Stěžoval si na to správci, který zdvořile pokýval hlavou a neudělal nic. Kdyby došlo k nejhoršímu ...

Ale nedošlo, toho večera ne. Místo výbuchu se ozval dlouhý nepřerušovaný tón sirén. „Díky bohu,“ řekla Bertha tiše.

„Jen další cvičení,“ přisvědčil Mordechai. „Ale vzhledem k tomu, jaká je situace, nemůžeme to nikdy vědět předem, a tak si musíme pokaždé počínat, jako by to bylo doopravdy. Pojďme nahoru. Večeře dokonce ani nevychladla.“ Sundal si masku. Dýchat nefiltrovaný vzduch bylo příjemnější než dýchat to, co procházelo gumou a aktivním uhlím masky.

Po večeři, když Bertha s Miriam umývaly nádobí, zazvonil telefon. Mordechai ho zvedl. „Haló?“

„Jen další cvičení,“ řekl David Nussboym pobaveně. „Ano, jen další cvičení,“ přisvědčil Mordechai. „Nu?“ Nevěděl jak odpovědět muži, jehož najatým zabijákům se ho dvakrát málem podařilo zabít.

„Kdy myslíš, že dojde k té skutečné věci?“ zeptal se Nussboym. Nezdálo se, že by pocíťoval sebemenší vinu za to, co udělal.

„Cože? Molotov ti to neřekl předtím, než tě sem poslal?“ řekl Anielewicz posměšně.

„Ne, popravdě řečeno ne,“ odpověděl Žid z Lodže, z něhož se stal agent NKVD. „Řekl mi, že budu ten nejlepší člověk na tomto místě kvůli svým starým stykům tady, ale to bylo vše.“

Anielewicz uvažoval, jak to vzít. „Ty znáš Molotova osobně? To jistě, právě tak, jako já znám papeže.“

„Tak ho ode mě pozdravuj, až se příště setkáte,“ odpověděl Nussboym klidně. „Znáš Molotova osobně? Nemyslím, že ho někdo zná osobně, snad s výjimkou jeho ženy. Ale jedná s ním, jestli máš na mysli toto. Já jsem ten, kdo ho dostal ven z jeho cely během Berijova puče.“

Mluvil dost věcně. Jestli lhal, Anielewicz to z jeho tónu nedokázal poznat. „Jestli tě sem poslal a myslel si, že tady bude válka, tak ti moc velkou laskavost neudělal,“ poznamenal.

„Tato myšlenka mě taky napadla,“ řekl Nussboym. „Ale já sloužím Sovětskému svazu.“ Řekl to podvědomě. Býval rudý ještě předtím, než ho Anielewicz a ostatní židovští bojovníci z Lodže vyexpedovali do SSSR, protože byl také až příliš přátelský k Ještěřům. Oni hráli dvojí hru s Rasou a Němci. Nakonec se z ní dostali se zdravou kůží, ale Mordechaj by už nikdy nechtěl znovu takhle riskovat.

Řekl: „A co má společného služba Sovětskému svazu s tím, že jsi teď tady?“

„Přihlásil jsem se k tomu dobrovolně, protože znám Lodž, a protože vaše zájmy a zájmy Sovětského svazu se spolu v této chvíli shodují,“ odpověděl David Nussboym. „My oba chceme za každou cenu zastavit válku. Proto jste šli za bojů s Ještěři do postele s fašisty.“ Ne, nezapomněl, co se tenkrát stalo.

Anielewicz s povzdechem odpověděl: „Kdyby Rasa tenkrát byla porazila nacisty, je pravděpodobné, že by porazila i Rusy. A kde by byl Sovětský svaz, kterému bys teď sloužil, kdyby k tomu došlo?“

„Nepracuji s žádnými možná a kdyby,“ řekl Nussboym, jako by ho byl Mordechaj obvinil z nějaké obzvlášť zvrácené neřesti. „Já pracuji s tím, co je skutečné.“

„Dobrá,“ řekl Anielewicz vlnitě. „Co je tedy skutečné? Když Němci překročí hranici, co s tím budeme dělat? Začneme volat sovětské vojáky, aby nám je pomohli vyhnat?“

V duchu se zasmál, očekáváje, že to jeho bývalého kolegu popíchne, když už nic jiného. A nemýlil se. „Ne!“ zvolal Nussboym. Kdyby byl Ještěř, použil by zdůrazňovacího zakašlání. „Formálně SSSR je a zůstane v případě konfliktu zcela neutrální.“

„Molotov nechce, aby si Němci a Rasa došlápli na Rusko oběma nohama, co?“ Za tím cynickým tónem cítil Mordechaj jistou sympatii k postavení sovětského vůdce.

„Ty bys to chtěl?“ opáčil Nussboym, což dokazovalo, že oba mysleli v podobných liniích.

„Možná ano, možná ne.“ Anielewicz neměl za boha chuť připustit cokoli. „A to mě přivádí zpátky k tomu, co tady k čertu děláš. Jestli je Rusko neutrální, proč nejsi v Moskvě a netočíš si palci mlýnek?“

„Formálně je Sovětský svaz neutrální,“ odpověděl David Nussboym. „Neformálně...“

„Neformálně co?“ zeptal se ostře Mordechaj. „Chcete si s Němci Polsko zase rozdělit, jak jste to udělali v devětatřicátém?“

„To nám bylo navrženo, jak jsem pochopil,“ odpověděl Nussboym. „Generální tajemník Molotov ten návrh okamžitě odmítl.“

„Skutečně?“ Mordechaj se nad tím na okamžik zamyslel. „Pak se bojí víc Rasy než nacistů. Kdybych žil v Kremlu, také bych se bál. Kdyby tady Rusko poskytlo neformální pomoc, mohli byste dokonce získat u Ještěřů dobré oko. Nikdo nikdy neřikal, že Molotov je hlupák. Nikdo, kdo přežil Stalinovu éru jako on nemůže být hlupák.“

„Nevíš, o čem mluvíš,“ řekl Nussboym tiše. „Nemáš nejmenší tušení, o čem mluvíš. A jestli ještě věříš v Boha, tak Mu poděkuj, že nic nevíš.“

Mordechaiův hlas zdrsněl: „Tak dobře. Tukhus afen tish, Nussboyme. Co uděláš? Co neuděláš? Nakolik s tebou můžeme počítat?“ Osobně neměl v úmyslu počítat s Nussboymem vůbec. Ale počítat se SSSR bylo - nebo by alespoň mohlo být - zase něco jiného.

„Neuděláme nic, co by vypadalo, jako že se Sovětský svaz vměšuje v Polsku,“ odpověděl agent NKVD, který vyrostl v Lodži. „Chraň Bůh ... Nu, ale přes hranici mezi Polskem a Běloruskem se vždycky hodně pašovalo. Můžeme vám poskytnout zbraně. Můžeme vám dokonce poslat i kádr polsky mluvících vojáků, aby cvičili nové brance.“

„Oh, to se vsadím, že můžete,“ řekl Anielewicz. „A budete je cvičit na marxisty-leninisty, co?“ Od války ten žargon nepoužil, ale pamatoval si ho.

„Jednoho dne přijde revoluce i do Polska,“ řekl Nussboym. „Jednoho dne přijde revoluce i do Domova.“ Možná už nevěřil v Boha, ale stále v sobě měl silnou víru.

Přit se s ním připadalo Anielewiczovi bezcenné. Místo toho se zeptal: „K čemu to všechno bude, když nás Reich napadne bombami z výbušného kovu a otravným plynem?“

„Všechny nezabijí,“ řekl Nussboym s chladnokrevnou sebedůvěrou. Němečtí generálové mluvili nepochybně stejně.

„Vojáci budou muset přijít do Polska a obsadit zemi. Když to udělají, ti z nás, kteří přežijí, jim mohou znepříjemnit život.“

„Vynecháváš ze svých kalkulací Ještěři,“ řekl Anielewicz. „Ať udělají cokoli, určitě nebudou sedět na zadku.“

„To vím,“ řekl Nussboym. „Předpokládám, že dají Reichu přesně to, co si zaslouhuje. S nimi by měl být boj v Polsku snazší, nemyslíš? Nacisté nedokážou zásobovat svoje oddíly jako v devětatřicátém.“

A znovu ta chladná kalkulace, bez ohledu na možné tisíce - ne, milióny - mrtvých. A znovu ta kalkulace, jakkoli děsivá, připadala Mordechajovi rozumná.

„Další otázka je, samozřejmě, co se stane, až Rasa dokončí zničení Reichu,“ řekl Mordechaj.

„Pak Sovětský svaz posbírá kousky - za předpokladu, že zbudou nějaké kousky na sbírání,“ odpověděl Nussboym.

„Druhá polovina té otázky je, jak velkou škodu dokážou nacisté způsobit Ještěřům, než padnou?“

„Ať bude jakákoli, až příliš mnoho z ní utrpí Polsko,“ předpověděl Mordechaj chmurně. „Nu, z mého hlediska to vede k

jiné otázky: můžeme udělat něco, abychom zabránili válce začít? Měl bys přemýšlet raději o tom, Nussboyme, dokud jsi ta-dy.“

„Přemýšlel jsem o tom,“ odpověděl David Nussboym. „Ale na nic jsem nedokázal přijít. A počítám, že ani ty.“ Než mohl Mordechai odpovědět nebo alespoň zaklít, zavěsil.

Tahiti nebylo takové, jak Rance Auerbach očekával. Samozřejmě, počasí bylo nádherné: stále teplo, příjemně a nepříliš vlhko. A mohl chodit po pláži pod palmami a pozorovat mírný příboj modrého Pacifiku. To všechno bylo krásné, i když se ošklivě spálil od slunce, když se poprvé zkusil opalovat.

Ale Papeete, kde si s Penny pronajali byt ještě stíněnější nežli ten, který měli v Kapském Městě, Papeete bylo něco jiného. To město přesně nevědělo, co má ze sebe udělat. Zčásti to bylo ještě ospalé, malátné, zapadlé hnízdo, kterým muselo být, když o generaci dříve začala válka. Zbytek představoval to, co přišlo potom: místo, které hrálo roli hlavního města Svobodné Francie.

Všude v Papeete vlály trikolóry, stejně jako hvězdy a pruhy na 4. července doma v USA. Ale hvězdy a pruhy vlály s pýchou a symbolizovaly sílu. Rance si nemyslel, že tohle je ten důvod, proč Svobodní Francouzi věšeli svou vlajku na všechno, co se nehýbalo. Spíš se zdálo, jako by tím říkali: Podívejte se na nás! Jsme doopravdy stát! Nelžeme. Vidíte? Máme svou vlajku a všechno, co k tomu patří!

Klepaje hůlkou po chodníku, Rance Auerbach kráčel domů. Všude kolem byly tahitské dívky, některé šly pěšky jako on, některé jely na bicyklech, jiné na malých motorových kolech, která z nich dělala více či méně řízené střely. Spousta z nich byla skutečně velice krásných. Ale nebylo to takové, jak si Rance představoval, než se sem s Penny doplahočili na otlučených nákladních parnicích z Jižní Afriky. To, s čím nepočítal, byla smutná skutečnost, že většina z těch krásných Tahit'ánek měla urostlé, temperamentní tahitské přátele, z nichž někteří nosili nože, někteří měli i jiné zbraně. Jeden takový mohutný Tahit'án, který na sobě měl jen trenýrky a nábojový pás s pistolí na pravé kyčli se vynořil před Auerbachem. Když se chlapík přátelsky zašklebil, odhalil bělostné zuby - a otvor po jednom předním zubu, o který přišel ve rvačce. „AUo, Ranci, jak se dnes vede?“ zeptal se anglicky s příděchem francouzštiny a tahitštiny.

„Ujde to, Jean-Claude,“ odpověděl Auerbach. „Už ses mrkl na tu netěsnící toaletu u nás v koupelně?“

„Jo, brzy,“ řekl domorodec. „Velice, velice brzy.“ Říkal to už několik týdnů. Někdy bylo těžké odlišit tropickou malátnost od lenosti, ale Rance se neodvážil příliš naléhat na kolohnáta o polovinu mladšího a skoro jednou tak velkého, jako byl on sám.

V bytě bzučel větrák. Penny Summersová seděla v křesle a nechávala proud vzduchu, aby jí ochlazoval tvář a šíji. Když Rance vstoupil, otočila k němu hlavu: „Bude ta toaleta někdy spravená?“ zeptala se.

„Nevypadá to moc pravděpodobně,“ řekl Rance. „Možná to ten čubčí syn udělá, když mu zaplatíme. Když mu nezaplatíme, můžeš na to zapomenout.“

„Tak to prostě bude kapat,“ řekla Penny. Udělala unavené, nespokojené gesto. „V Kapském Městě jsme získali sto liber zlata. Kdo by si pomyslel, že to nebude dost?“

„To je o trochu víc než čtyřicet tisíc babek,“ řekl Rance. „Pěkná sumička.“

Ale Penny zavrtěla hlavou. Pramen plavých vlasů se jí uvolnil z účesu a spadl jí přes oko. Netrpělivým pohybem si ho přihladila zpátky. „Museli jsme klopat jak mourovatí, jen abychom se sem dostali, a ještě víc, aby nás nevydali Ještěřům. A všechno tady stojí víc, než by si kdokoli se zdravým rozumem dokázal představit.“

„Samozřejmě,“ řekl Auerbach. „Tohle je zapadákov, prdel světa. Nikdo tady nic nevyrobí, všechno se sem vozí. Není divu, že platíme jak blbí.“

„Noo,“ protáhla Penny, „jednu věc tady dělají.“

Rance zvedl pochybovačně obočí. „Jo? A co to je, zlato?“

„Potíže,“ odpověděla Penny s úšklebkem. „A dělají je ve velkém množství. Proč bychom tady jinak byli?“

„Ale nemáme dost peněz na všechny ty potíže, které chceme,“ řekl Auerbach. „Kdybychom přivezli sto liber stodolarových bankovek -“

„Kde by se byl Gorppet dostal v Kapském Městě ke sto-dolarovkám?“ přerušila ho Penny. „Nechtěj mě rozesmát. Musíme vsadit a počkat, dokud to něco nevynese.“ „Já vím, já vím,“ řekl Rance.

„Jestli nic nevyděláme, budeme v troubě, až nám dojde to, co máme,“ řekla Penny otevřeně. „Jestli na tomhle místě fun-guje jediná věc, tak je to placení v hotovosti. Ale je jim úplně jedno, odkud ty prachy jsou.“

„To vím taky.“ Auerbach se odmlčel, aby si zapálil cigaretu. Jakmile vdechl kouř, rozkašlal se - jako obvykle. A to nebyla jediná bolest, které mu ty hřebíky do rakve působily. Zvedl balíček a řekl: „Viš, kolik ty zatracené věci stojí?“

„To si piš,“ odpověděla Penny. „Dej mi jednu, buď tak hodný.“ Vytáhl jednu, podal jí ji a neohrabaně se předklonil, opíraje se o hůl, aby si od něho mohla připálit. „Poslyš,“ řekla, vydechujíc kouř, „získala jsem spojení na chlápka, který nám prodá nějaký zázvor. Jediné, co teď potřebujeme, je sehnat nějakého Ještěra, který ho koupí, a jsme zpátky v obchodě.“

„Kdo je ten chlap?“ zeptal se Rance. „Někdo nový, nebo ho znáš z dřívějšíka?“

„Z dřívějšíka - obchodovala jsem s ním, když jsem pracovala s těmi lidmi v Detroitu,“ řekla Penny. „Jmenuje se Richard.“ Vyslovila to Říšár, což znamenalo, že ten chlapík je Francouz.

„Je to kámoš těch chlápků, pro které jsi pracovala?“ zeptal se Rance. „Jestli ano, tak tě určitě bude chtít oddělat po tom, jak jsi je vyšplouchla.“

„V zázvorovém kšeftu není nikdo kámoš s nikým,“ řekla Penny; podle toho, co o tom Auerbach věděl, příliš se nemýlila. „Richarda jsem nevyšplouchla, spolu můžeme obchod udělat.“

„Doufám, že máš pravdu.“ Auerbach odkulhal do kuchyně, nalil si sklenku zdejší odporné brandy a dolil ji vodou, protože byla příliš ostrá, než aby ji někdo se zdravým rozumem pil neředěnou. Penny nalil taky.

Když uviděla drinky v jeho rukou, usmála se a poslala mu polibek. Pozvedla svou sklenici a řekla: „Bláto do očí.“

„Jo.“ Rance upil, zasípal, a kupodivu se dokázal nerozkaš-lat. „Ježíši, ta břecha kope jak mezek.“ Zatímco Penny pila, studoval ji. Kdyby on byl tím Richardem, jak dalece by jí důvěřoval? Asi tak, jak jí mohu důvěřovat já, rozhodl. Ten chlapík se zázvorem bude možná zvědavý, kde tentokrát sehnala peníze, a zdali se ho nepokusí ošidit. Byl by blázen, kdyby nepřišel ozbrojený jak na medvěda.

Pro jednou se zdálo, že Penny neví, kudy se ubírají jeho myšlenky. Řekla: „Dostaneme nějaký diskont na tu rostlinu, protože platíme ve zlatě.“

„Ano?“ Auerbach o tom také uvažoval. Ne všechny jeho myšlenky byly příjemné. „Měli bychom si raději promluvit s Jean-Claudem, nebo s někým. Budeme potřebovat nějakou palebnou sílu, aby tvého kámoše nenapadlo pokusit se přerozdělit to bohatství.“

Pozoroval Penny. Zhluboka se nadechla. Věděl přesně, co řekne: něco ve smyslu Oh, nic takového by neudělal. Rance měl v úmyslu skočit po ní oběma nohama, jestli to udělá. Ale neudělala to; místo toho se zatvářila jako ovečka a řekla:

„Jo, něco takového bychom měli udělat, to jo.“

Oddech si. „Dobře. Konečně, vzpomeň si na Fredericka.“

„Jo.“ Zkřivila rty. „Ten pitomý, chamtivý čubčí syn. Říkal jsi mu, že je toho spousta pro všechny, a měl jsi taky zatracenou pravdu. Ale poslechl? Ne, k sakru. Samozřejmě, Frederick byl amatér, a Richard je profík. Dělá to už dlouho.“

„Každý se může stát chamtivým,“ řekl Rance s hlubokým přesvědčením. „Nejlepší způsob jak ho přimět, aby si to dvakrát rozmyslel, je ukázat mu, že za to zaplatí, jestli se o to pokusí.“

„Neřeknu, že jsi vedle, protože si to nemyslím,“ řekla Penny. „Chceš si promluvit s Jean-Claudem, nebo to mám raději udělat já?“

„Pusť se do toho. Ty ho zmáckneš líp než já.“ Rance neměl zvláštní obavy, že by ho Penny s tím tahitským svalovcem podvedla. Jednak bylo Jean-Claudeovi něco přes dvacet, takže nebylo příliš pravděpodobné, že by pro něho byla přitažlivá. Kromě toho měl Jean-Claude přítelkyni výrazných proporcí a stejně výrazného temperamentu. Auerbach by se s ní nechtěl dostat do křížku, a myslel si, že Jean-Claude taky ne.

Teď Penny tok jeho myšlenek sledovala, protože na něho vyplázla jazyk. Zasmál se, a řekl: „Nechceš to dělat s domorodcem, okay. Další otázka teď je: jakmile budeme mít zázvor, jak těžké ho bude prodat ho nějakému Ještěřovi?“

„To bychom měli zvládnout,“ řekla Penny. „Vždycky jich je spousta kolem. Tohle místo přitahuje špatné charaktery jako med mouchy.“ Lokla si brandy. „Jsme tady my, ne?“

„Uh-huh. Byl jsem zvědavý, kdy se o tom zmíníš,“ řekl Rance.

Ale měla pravdu. Svobodní Francouzi to vedli velice benevolentně. Udržovali se při životě tím, že sbírali smetanu z obchodů, které se odehrávaly na jejich území, nekladli nepjnenné otázky - také proto, že Japonci, Američané a Ještěři byli příliš zaneprázdněni hlídáním jedni druhých, než aby někdo z nich zabil husu, která snáší zlatá vejce.

A tak, když šli s Penny na schůzku s Richardem, doprovázeni Jean-Claudem a několika dalšími najatými svalovci, Auerbach uviděl v ulicích Papeete nejméně půl tuctu Ještěřů, všechny v rozhovoru s lidmi, kteří vypadali podezřele. Richard byl malý a pružný, a byl obklopen bodyguardy, kteří vypadali mnohem nebezpečněji než ti, které sebou měli Rance a Penny. Mluvil anglicky s přízvukem částečně francouzským, částečně jihozápadním, jako kdyby se naučil ten jazyk shlédnutím spousty westernů. „Máte zboží?“ zeptal se -jako by mluvil o vagónu koleček a ne o zlatě. „Jistě,“ odpověděla Penny. „A vy?“

„To se vsaďte,“ řekl Richard a dal znamení jednomu ze svých zabijáků. Podsaditý Tahit'án zvedl balík, omotaný mo-touzem. Na Richardův pokyn ho otevřel. Auerbach ucítil kořenitou vůni zázvoru. Richard pokynul znovu, tentokrát Penny. „Zkontrolujte si to. Žádná falešná váha. Žádné příměsi. Jsem řádný obchodník.“

Kdyby byl řekl, že je řádný střelec; Rance by mu to taky věřil. Penny zkontrolovala zásilku, ochutnala zázvor a ujistila se, že balík neobsahuje nic jiného než zázvor. Když byla spokojená, obrátila se na Auerbacha: „Zaplat' mu, Ranci.“ Přikývl a předal malý kufřík - nebylo třeba mít velký -s deseti librami zlata Richardovi stačil. Tohle byl ten kritický okamžik. Jakmile předal kufřík, jeho ruka sklouzla k jeho pistoli. Pokušení ponechat si zázvor a sbalit zlato tady muselo být -muselo být na obou stranách.

Ale - na rozdíl od Kapského Města - všechno proběhlo hladce. Francouz zkontroloval zlato stejně pečlivě jako Penny zázvor. Když řekl: „C'est bon,“ jeho hoši se viditelně uvolnili. Vrátil se k angličtině: „Mnoho štěstí s tou věcí. Bylo mi potěšením udělat s vámi obchod.“ A odešel.

„Jo, to budeme potřebovat,“ zabručel Rance. Právě investovali do obchodu spoustu toho, z čeho žili. Nemohli si koupit hokynářství se zázvorem. Kdyby to nevyšlo ...

„Uklidni se,“ řekla Penny. „Jsme zase v kšeftu.“ Znělo to sebejistě. Jenže ona mluvila vždycky sebejistě. Rance vzdychl. Musel doufat, že má pravdu.

„Dva, prosím,“ řekl Reuven Russie hebrejsky prodáváči vstupenek. Muž na něj netečně pohlédl. Opakoval žádost arabsky a podal chlapíkovi bankovku. Biletářova tvář zazářila. Podal Reuvenovi dva lístky a přesně mu vrátil drobné.

„Díky,“ řekl mu Reuven, opět arabsky. Pak přešel do angličtiny: „Jdeme, Jane. Měla by tady být spousta dobrých míst.“

„Jasně,“ řekla Jane Archibaldová, rovněž anglicky, a pokračovala: „Ten chlap by měl znát víc hebrejsky.“

„Nejspíš právě přišel z nějaké zapadlé oázy vpouští,“ odpověděl Reuven. „On se to naučí.“

Zastavil se u pultu, aby koupil dva kornouty křupek a dvě sklenice coca-coly. Pak prošli s Jane závěsem do sálu.

Získali dobrá místa, ale kino se plnilo rychleji, než Reuven očekával. Publikum tvořili ze dvou třetin Židé, z jedné třetiny Arabové. A tam ...

„Podívej se na to,“ ukázal Reuven na tři nebo čtyři Ještěry, kteří seděli v první řadě, aby se nemuseli natahovat přes vyšší lidi před sebou. „Proč myslíš, že se chtějí dívat na Bitvu o Chicago? Konec konců, jejich strana prohrála.“

„Možná si myslí, že je to legrační. Ale pro mě je to dost dobrý důvod, abych to chtěla vidět.“ Její hlas získal nemilosrdný a krutý nádech jako vzdychky, když mluvila o Ještěrech. Vzdychla. „Jen bych si přála, aby mohli natočit takový film o válce v Austrálii.“

„Já vím.“ Reuven neměl k příchodu Rasy stejný postoj. Jenomže její domovinu Ještěři dobyli, zatímco jeho národ zachránili před takřka jistou smrtí, když vyhnali nacisty z Polska.

Natáhl se a vzal ji za ruku. Usmála se, a sevřela ji. „Co mě překvapuje, to je to, že Ještěři dovolili, aby lidé tady ten film viděli.“

Jane pokrčila rameny. „Jestli Američané někdy dobudou svět, bude to díky jejich filmům, ne jejich zbraním.“

Než na to Reuven nalezl vhodnou odpověď, zhasla světla a začala kreslená groteska. Byla také americká, s kačerem Donaldem. Mluvil - spíš kvákal - anglicky, s hebrejskými a arabskými titulky. I děti, které byly příliš malé, aby uměly číst, a očividně neuměly anglicky, se smály jeho kouskům. I Reuven se smál. S tím, kdo se nesmál kačeru Donaldovi, muselo být něco v nepořádku.

Také se stále po očku díval na Jane, na její elegantní profil, ozářený mihotavým světlem z plátna. Také se smála. Ale když groteska skončila a začal hlavní film, její rysy zvážněly a zpozorněly. Pokud se Reuvena týkalo, Bitva o Chicago byla další kovbojka, s tanky a letadly místo cválajících koní a šestiraňáků. Věnoval větší pozornost hezké plavovlasé francouzské herečce, která hrála ošetřovatelku v nepravděpodobně přiléhavě uniformě, než rachotícím kulometům a ukázkovým explozím.

Jane nikoli. Kdykoli se zdálo, že Ještěři prolomí obrannou linii, svírala jeho ruku, až to bolelo. A radostně vykřikla pokaždé, když se Američané znovu sebrali. Když vybuchla bomba z výbušného kovu a poslala armádu Ještěřů na onen svět, naklonila se k němu a políbila ho.

„Kdybychom jim to jen byli dokázali udělat na víc místech,“ řekla s povzdechem, když na plátně běžely závěrečné titulky.

„Nu, Němci to možná zkusí znovu,“ odpověděl Reuven. „Opravdu se ti líbí pomýšlení na letecké popluchy, nukleární výbuchy, otravné plyny a kdo ví co ještě? Mně moc ne.“

Jane chvíli přemýšlela, než řekla: „Kdyby další válka vyřídila Ještěry jednou provždycky, byla bych pro, bez ohledu na to, co dalšího by mohla způsobit. Ale nemyslím si, že k tomu dojde, i když bych si to moc přála. A ti zatracení náckové by nebyli o nic lepší než Rasa, kdyby se dostali nahoru, že?“

„Horší, kdyby ses zeptala mě,“ řekl Reuven. „Nejdřív by mě hodili do pece, a ptali by se až potom.“

Jane vstala a záměřila se k východu. „Těžko uvěřit, že opravdu dělali lidem takové věci - že to není jen propaganda Ještěřů, chci říct.“

„Přál bych si, aby byla,“ řekl Reuven. „Ale když nevěříš mně, promluv si s mým otcem. Viděl pár jejich továren na smrt na vlastní oči.“ Věděl, že to není ideální téma pro rozhovor, když si vyšel ven s hezkou dívkou, ale Bitva o Chicago a současná situace ve světě je oba k takovým myšlenkám vedly. „Kdyby nebyli přišli Ještěři, pravděpodobně by nezbyli v Polsku žádní Židé.“ Já bych nebyl naživu, to bylo to, co to znamenalo, ačkoli by se ostýchal uvažovat o tom v těchto pojmech. „Kdyby byli Němci vyhráli válku, pravděpodobně by nikde nezbyli žádní Židé.“

Vyšli do noci, míjejíce lidi, kteří šli na další představení. Jane pomalu řekla: „Když jsem byla malá holka, mysleli jsme si, že Židé jsou zrádci, protože vycházeli tak dobře s Ještěry. Nikdy jsem vlastně nepochopila, proč jste to dělali, dokud jsem nepřišla sem do Palestiny studovat na lékařské koleji.“

Reuven pokrčil rameny. „Když jediná volba, kterou máš, je Reich nebo Rasa, jsi chycená mezi - mezi ...“ Mrzutě a netrpělivě luskl prsty. „Jak se to říká? Nemohu si vzpomenout.“

„Scyllou a Charybdou?“ navrhla Jane.

„To je ono. Díky,“ řekl Reuven. „Co bys teď ráda? Mám tě doprovodit na ubytovnu?“

„Ne,“ řekla Jane, a použila zdůrazňovací zakašlání Rasy. „Mezi kolejí a ubytovnou mám pocit, jako bych byla na poloviční úvazek ve vězení. Tohle je tvoje město, ty to tady znáš. Nechám to na tobě.“

„Tak dobře,“ řekl Reuven. „Pojďme do Makariovy kavárny. Je to jen pár bloků odtud.“ Jane dychtivě přikývla. Reuven ji s úsměvem vzal kolem pasu. Přitiskla se k němu.

Makariova kavárna, vedená kyperským Rekem, byla jednou z mála neutrálních půd, které Jeruzalém měl. Židé, muslimové i křesťané zde svorně popíjeli kávu - a občas i něco ostřejšího - jedli plněné hroznové listy a obchodovali, přeli se a klábosili dlouho do noci. Občas se tu ukázali i Ještěři. Říkalo se, že Makarios prodává v zadní místnosti i zázvor. Reuven nevěděl, zdali je to pravda, ale nijak by ho to nepřekvapilo.

Nalezli si s Jane tichý, malý stůl v koutě. Káva byla turecká, hustá, sladká a silná, podávaná v malých šálcích. Jane řekla: „Nu, nebudu si muset dnes v noci dělat starosti se spaním.“ Otevřela oči dokořán, aby ukázala, co tím mínila.

Reuven se zasmál. Dopil svůj šálek a zamával na číšníka, aby mu přinesl další. „Evcharisto,“ řekl, když přišel. Naučil se pár slov řecky od dětí, s nimiž si za války hrával v Londýně. Děkuji bylo jedno z mála, které si pamatoval.

ZMakariovy kavárny odešli až po půlnoci. Ulice Jeruzaléma byli tiché, téměř opuštěné; nebylo to město, které by hučelo životem dvacet čtyři hodiny denně. Reuven vzal Jane znovu kolem pasu. Když se k němu přitulila, políbil ji.

Objala ho. Byla stejně vysoká jako on, a skoro stejně silná - málem z něho vymáčkla dech.

Polaskal ji klín, tisknouc ji k sobě. Musela vědět, co mu probíhá myslí - a jeho endokrinním systémem. A také to věděla. Když konečně přerušili polibek, zamumlala: „Přála bych si, aby tady bylo nějaké místo, kam bychom mohli jít.“

Kdyby šli na studentskou ubytovnu, byly by z toho řeči, možná dokonce skandál. Reuven nevěděl, které hotely přivírají oči nad páry, které se chtějí ubytovat na jednu noc bez zavazadel. Představil si, jaké by to bylo milovat se s Jane v salónu jejich domu, a být v nejhorší možné chvíli vyrušen dvojčaty.

A pak, místo zoufalství, ho najednou osvítila inspirace. „To je ono!“ zvolal a znovu ji políbil, z radosti nad vlastní chytrostí i z touhy.

„Kam?“ zeptala se Jane. „Uvidíš,“ odpověděl Reuven. „Pojď se mnou.“ Obával se, že řekla to, co řekla, protože si myslela, že nemají žádné místo, kam by mohli jít, a že couvne, až zjistí, že mají. Ale držela se ho za ruku, dokud nevytáhl klíče ane-odemkl. Pak se zasmála, a tiše řekla: „Já nejsem váš pacient, doktore Russie.“

„A to je taky dobře, doktoro Archibaldová,“ odvětil, zavíraje za sebou venkovní dveře ordinace a zamykaje. „Kdybys byla, bylo by to neetické.“

Nebylo to perfektní místo; ani vysoké, tvrdé, úzké vyšetřovací lehátko nebylo rovnocennou náhradou postele. Ale byl tu klid a soukromí, a zvládli to docela dobře. Líp než dobře, pomyslel si zmámeně, když si mu Jane sedla na klín a on do ní vnikl.

Bylo to takové, jak si představoval, že by to mělo být. I on se snažil ji uspokojit, jak jen bylo v jeho silách. Po chvíli zvrátila hlavu a několikrát vykřikla rozkoší. O chvíli později dosáhl vyvrcholení i on.

Předklonila se a políbila ho na špičku nosu. Uvědomil si něco, na co měl pomyslet dřív. „Měl jsem si vzít gumu,“ vyhrkl.

„Nic se neděje,“ řekla Jane. „Za pár dnů má přijít má perioda. Před týdnem nebo před deseti dny bych si dělala větší starosti.“

„Dobře.“ Reuven přejel rukou po křivkách jejího boku a kyčle. „Tak už nejenom kamarádi,“ řekl.

„Ne.“ Jane se zasmála, pak ho znovu políbila. „Tvoje rodina nebude souhlasit. Oh, tvoje sestry možná, ale tvá matka a otec ne. Co s tím budeš dělat?“

To byla dobrá otázka, a taková, kterou Reuven slyšel s určitou úlevou. Mohla říct: No, a teď mě požádáš o ruku? Zdaleka si nebyl jist, že se chce s Jane oženit. To bylo něco značně odlišného od touhy se s ní vyspat. A nebyl si ani tak docela jistý, že ona se chce provdat za něho, i když se spolu milovali.

„Právě teď to prostě nevím,“ odpověděl pomalu. „Musíme si ujasnit, co my chceme po tomhle udělat, než si budeme dělat starosti s mou rodinou, řekl bych.“

Doufal, že ji to nerozzlobí. Zřejmě ne, protože přikývla a vstala. „To je docela fěr,“ odpověděla. „Nevím, jestli to chceš zahrát do autu, ale prozatím mi to celkem vyhovuje. A,“ - dodala prakticky - „měli bychom se přesvědčit, jestli jsme tady nenechali nějaké skvrny, nebo jinak se to tvůj otec doví mnohem dřív, než bychom chtěli.“

Mé vlastní peníze, říkala si v duchu Monika Dutourdová. Bylo to méně peněz, než by to bylo, kdyby byla mohla přijmout hlavní cenu, kterou se jí Ještěři pokoušeli vnutit. Stále ji to mrzelo. Měli jí dát v hotovosti plnou cenu domu, který nemohla přijmout. Kdo by si byt pomyslel, že mezi Rasou jsou takové drzgrešle.

Měla velmi živou představu, co by se bylo stalo, kdyby ten dům přijala a nastěhovala by se do něho. Pět minut poté by začal bušit na dveře Sturmbannführer Dieter Kuhn a domáhat se, aby ho vzala do postele.

Ale dvacet tisíc říšských marek byla slušná sumička. A nejlepší ze všeho bylo, že Pierre nevěděl, že ty peníze má -nebo si alespoň nemyslela, že to ví. Pokud věděla, její bratr ji pokoj neprohledával. Mohu s těmi penězi dělat, co chci, přemítala. Co chci já, ne co chce někdo jiný. Kdybych mohla získat pas pod cizím jménem, mohla bych dokonce odjet z Reichu.

Podle boječtivého pokřiku v novinách jí to připadalo každým dnem jako lepší nápad. Zdálo se, že Němci mají v úmyslu zaútočit na Polsko stejně, jako to udělali, když byla malá holka. Myslela si, že jsou šílení, ale za poslední generaci už viděla spoustu německého šílenství. Další navíc byji nepřekvapilo.

Jediný problém byl, že když Němci rozpoutají válku s Ještěři, Ještěřům bude jedno, že Marseille je částí Francie. Pro ně to bude jen další město Velkoněmecké říše -jinými slovy, další cíl.

Tato povzbudivá myšlenka ji popudila ještě víc proti jejímu bratrovi, než by tomu bylo jinak. Jednoho rána řekla u snídaně: „Potřebuji identifikační kartu s falešným jménem.“

Pierre Dutourd vzhlédl od svých croissantu a café au lait. „A proč to chceš?“ zeptal se s mírnou zvědavostí.

„Protože je to bezpečnější, když ji mám,“ odpověděla Monika. Věděla, že byl podezíravý, nejen zvědavý, bez ohledu na to, jakým tónem mluvil. Nezůstal v obchodě tolik let díky své důvěřivosti. Monika pokračovala: „Je to bezpečnější pro mě, a je to bezpečnější i pro tebe. Kdyby mě někdy sbalili, nebude pro bose tak snadné zjistit, kdo jsem, a tolik mě nezmáčknu.“

Lucie vyfoukla kouř. „Proč si myslíš, že ti můžeme něco takového opatřit?“ zeptala se.

Tato otázka Moniku rozzuřila, zvláště když byla položena hlasem malé sexy holčičky Pierrovy přítelkyně. „Proč? Protože nejsem idiot, proto,“ odsekla. „Kolik falešných karet máte vy dva?“

„Může být, že jednu nebo dvě mám,“ řekl Pierre mírně. „Může být, že i Lucie jednu nebo dvě má. Neříkám, že je to tak, ale může být.“

Monika se zeptala, stále štiplavě: „A mohlo by být, že bych mohla taky jednu dostat? Myslel by sis, že chci diamantový náhrdelník?“

„Bylo by pro mě méně riskantní opatřit ti diamantový náhrdelník,“ odvětil její bratr. „Nech mě popřemýšlet, co se dá v tomto směru dělat.“ Vic neřekl, ať se štětila sebevíc.

Nevěděla, že prosadila svou, dokud nedostala opar dni později pozvání do malého, ošumělého fotografického atelieru Bleskové žárovky způsobily, že viděla před očima zářivé pur purové skvrny. „To by mělo být dobré,“ řekl fotograf.

Neříká k čemu, ale to si spočítala sama.

O další dva dny později jí Pierre předal kartu, která hlásak světu, nebo přinejmenším německým a francouzským úřadům, že je Madelaine Didierová. Fotograf odvedl dobrou práci. A zbytek dokumentu ... Porovnála ho se svou starou identifikační kartou, která byla pravá. „Nevidím žádný rozdíl.“

Pierre se zatvářil samolibě. „Žádný rozdíl tam taky není, pokud se na to nepodíváš velice silným mikroskopem. Můj přítel tiskař svou práci zná.“

„To doufám,“ zvolala Monika. „Není rychlejší způsob, jak spáchat sebevraždu než identifikační kartou, která neodpovídá vzoru.“

„Ještě jsem neskončil.“ Bratr se zatvářil mrzutě nad tím, že ho přerušila; rád se poslouchal. „Má stroj od Ještěřů, který udělá obrázek jakéhokoli dokumentu, který potřebuje, a uloží ho, aby ho mohl upravit tak, jak potřebuje, pomoci svého počítače. Ujistil mě, že je to lepší než z fotografií.“

„Takže nám Ještěři přinesli zlatý věk padělání?“ řekla Monika pobaveně. „A jak dlouho bude trvat, než ten chlapík zjistí, že je snazší, když si bude tisknout peníze sám, než aby si je poctivě vydělal?“

„Podle všeho, co vím, Francois možná dělá právě to,“ odvětil Pierre Dutourd. „Pochop laskavě, že se ho na takové věci neptám, stejně jako on se nevyptává na můj job.“

„Ano, to velice dobře chápu.“ Monika studovala svoji novou kartu. Zdála se skutečně perfektní: nejen tisk, ale i gumová razítka a podpisy úředníků byly přesně takové, jaké měly být. „Ani samotný Himmler by si nemyslel, že ten papír není v pořádku.“

„Jistěže ne.“ Pierre obrátil oči v sloup. „Je mrtvý, a to je taky dobře.“ Odmlčel se. Po chvíli zavrtěl hlavou. „Ne, možná se mýlím. Možná ještě budeme litovat, že je v hajzlu, protože všichni ti idioti, kteří se snaží dostat do jeho křesla, možná přivedou Reich do takového průseru, jaký jsme ještě nezažili.“ Zatvářil se kysele. „Někteří z mých nejlepších zákazníků z toho mají značné obavy.“

„Někteří z Ještěřů, chceš říct?“ zeptala se Monika. „Ale samozřejmě,“ odvětil Pierre Dutourd. „A je jim jedno - sotva to vnímají, s výjimkou odlišného jazyka - že my jsme Francouzi a ne Němci. Z jejich hlediska je jedna část Reichu stejná jako druhá. Pro ně je to všechno ein Volk, ein Reich, ein Fuhrer. „47 Teď vypadal znechuceně. „Merde alors!““48 Monika se málem hlasitě rozesmála. Doposud si myslela, že její bratr je daleko spíš žoldák než vlastenec. Nikdy ho neslyšela příliš nadávat na Reich. Ale upoutalo ji, když slyšela, že i Ještěři mají obavy z války. „Můžeme něco udělat?“ „Utéct do kopců,“ nadhodil. „Ale možná bych tě už nemohl odvézt zpátky do města, jak jsem to udělal předtím. Může být, že můžu také utéci. Nejlepší obrana proti atomové bombě je nebyt tam, kde vybuchne. Tak to říkají Američané, a myslím si, že v tomto případě nekecají.“

„Asi ne,“ řekla Monika zamyšleně. Kdyby nedostala pas, pak útěk do kopců nad Marseille nebyl nejhorší nápad.

„Budou tvoji přátelé z Rasy vědět předem, kdy válka začne?“

„Kdo to sakra může vědět?“ řekl Pierre. „Stačí, aby náckové odpálili svoje rakety a voila - válka!“

„Ne, to není tak jednoduché,“ řekla Monika. „Musí přece přesunout do svých postavení vojáky, tanky a letadla. Toho si přece Rasy musí všimnout.“

„Míň, než si myslíš,“ řekl bratr. „Podle toho, co vím od svých přátel, bosové přesunují svoje vojáky pořád, takže je těžké poznat, co je míněno vážně, a co jsou jen zastírací manévry. A Němci umějí zachovávat tajemství lépe, než jsme to uměli my, to je taky fakt.“

To znělo Monice bohužel až příliš pravděpodobně. Dieter

Kuhn jí vtom poskytl bolestnou lekci, pokud by jí nestačil pád Francie v květnu 1940.

Příštího rána se vypravila na kole na prefekturu. Byla větší a masivnější než Justiční palác. Postavila kolo do stojanu před vchodem, který hlídal Četník. Přeběhl jí mráz po zádech, ale konec konců, ten Četník v rendlíkovité čepici byl Francouz a ne Němec.

Uvnitř budovy ji zarazil veliký nápis: VYPLŇTE VŠECHNY FORMULÁŘE, NEŽ SE POSTAVÍTE DO RADY. Podle všeho, co Monika věděla, francouzská byrokracie nesnesla srovnání s německou už před velkou válkou. Podle toho, co viděla teď, byla ještě horší, aniž by si osvojila cokoli z německé výkonnosti.

Vyplnila pečlivě stránku za stránkou nesmyslně obsáhlé formuláře, i když většina jejích údajů byla fiktivních. Kdyby je byrokrati chtěli zkontrolovat, byla by v průšvih. Ale předpokládala, že se nikdo nebude obtěžovat s prověřováním nějaké Madelaine Didierové.

Vážně to chceš? uvažovala. Jestli něco nevyjde a oni tě chytanou, skončíš zpátky v ruce Dietera Kuhna. Podala vyplněné formuláře úřednici u okénka. „Prosím,“ řekla. „Kolik mám zaplatit?“ Srdce jí přitom bušilo. Úřednice prostudovala formuláře, a pak přikývla. „Dobře. Zdá se, že je to v pořádku. Za čtyři týdny si přijďte pro pas. Musíte si ho vyzvednout osobně.“

„Ano, samozřejmě,“ řekla Monika. „Děkuji vám.“ Obrátila se k odchodu, uvažujíc: Buď dostanu ten pas - nebo SS dostane mě. To konečně pozná, co psychicky vydrží ... a jestli mezitím svět nepůjde do pekel.

Atvar studoval nejnovější hlášení ze subregionu známého jako Polsko. Teď však otočil jeden oční výčnělek ke Kirelovi. „Začínám být optimista,“ řekl hodnotí druhému muži doby-vatelské flotily. „Kdyby se Němci skutečně chystali na nás zaútočit, pak si myslím, že by to už udělali. Každý den odkladu je další den, kdy mohou přijít na jiné myšlenky.“

„Velcí Ošklivci jsou nepochybně prudcí a nevypočitatelní,

Vznešený pane flotily,“ odvětil Kirel. „Jinak s vámi souhlasím, odklad je pravděpodobně výhodný pro nás. Ale ani oni nezanechali svých příprav: podívejte se jen, kolik lodí teď stabilně udržují na oběžné dráze kolem Tosevu 3. Kdyby skutečně chtěli zaujmout mírumilovnější postoj, sotva by vynakládali takové úsilí - podle mého názoru, samozřejmě.“

Admirál jen pokýval svou protáhlou hlavou. „Nu, to je skutečně pravda, kapitáne,“ připustil. „Ale kladu si otázku, jaké škody nám mohou způsobit tato pilotovaná plavidla, oproti spoustě ostatních nukleárních bomb a střel na oběžné dráze, které potřebují jen elektronický příkaz k aktivaci.“

„To by mě taky zajímalo,“ řekl Kirel, „ale doufám, že se o tom nebudeme muset přesvědčit. Ale Tosevané samotní jsou horší než jejich mechanismy.“

„Mají k tomu vlohy, a já jsem ten poslední, kdo by to popíral,“ řekl Atvar. „Ale také přece musí vědět, co my v takovém případě uděláme jim. Kdyby to nevěděli, pak myslím, že by se do války už pustili.“

„To je nepochybně pravda,“ řekl Kirel. Otočil své oční výčnělky k obrazovce. „Víme něco o současné poloze jejich podmořských plavidel, které nesou střely?“

„Ne.“ Atvar z toho neměl velkou radost. „A rád bych to věděl, musím říct. Ale tohle většinou nevíme. Oni a Američané a Rusové udržují všechno, co se těchto plavidel týká, v naprosté tajnosti. Na jejich místě bych udělal totéž: my přece nedokážeme zničit jejich podmořské cíle tak jako jejich pozemní základny.“

Do Atvarovy pracovny se prosmýkl Pshing a čekal, až si ho Atvar všimne. Když Atvarův oční výčnělek konečně netrpělivě sklouzl jeho směrem, řekl: „Vznešený pane flotily, právě jsme přijali odpovědi čtyř tosevanských ne-impérií, pokud jde o naši žádost, aby povolily stavět svatyně při uctívání Císařů minulosti na svém území.“

„Všichni najednou?“ řekl Kirel. „Pak musí být domluveni.“

Atvar si myslel totéž, avšak Pshing udělal záporné gesto rukou. „To ne, kapitáne. Tři z těch odpovědí byly negativní. Japonci říkají, že jednoznačně dávají přednost účtům ke svému vlastnímu císaři. SSSR a Reich prostě odmítly; SSSR ve svém odmítnutí naznačil, že to děláme spíš z důvodů špionáže než kvůli víře.“

Na tom dokonce i něco bylo. Atvar řekl: „A ta čtvrtá odpověď?“

„Vznešený pane flotily, ta je ze Spojených států, a povoluje nám, abychom v tomto směru na jejich území dělali, co si budeme přát,“ odpověděl Pshing. „Američtí Tosevané se drží své doktríny, kterou nazývají 'svoboda vyznání', nebo tak nějak. Přiznávám, že já tuto jejich doktrínu moc nechápu.“

„Často uvažuji, jestli i američtí Tosevané plně chápou své vlastní doktríny,“ odpověděl Atvar vlídně. „Snad to vychází z jejich vášně pro statistické čítání čumáků.“

„Protože v této chvíli nejsou tak bojechtiví, byl bych ochoten jim ty doktríny prominout,“ řekl Kirel, když Pshing zmizel.

„Hm, na tom něco je,“ připustil Atvar. „A to ještě čekáme na odpověď z Británie. Nejnebezpečnější jsou však Američané, protože místo aby se zhroutili, tak po válce prosperují. Nikdo z našich analytiků neví proč, ale je to tak. Logika tvrdí - a má v tom pravdu - že vláda, která odvozuje svoji legitimitu ze statistického čítání čumáků, nemůže nikdy uspět.“

Kirel udělal souhlasné gesto. „Rozumím, Vznešený pane flotily. Japonsko a Británie mají politické systémy podobné našemu, i když Británie poněkud inklinuje k tomu americkému statistickému bláznovství. A Reich a SSSR mají vládce, kteří mají moc císařů, i když ji nezískali dědičně, nýbrž prostřednictvím vražd a intrik. Ale ti američtí Velcí Ošklivci se tomu skutečně vymykají.“

„Ajsou taky velmi zdatní technicky,“ řekl Atvar nespokojeně. „To oni poslali kosmickou loď do pásu asteroidů. To oni posílají své představitele, aby se setkali s Velkým Ošklivcem, kterého náš badatel vychoval, jako by to byla žena Rasy.“

„O tom taky vím,“ řekl Kirel. „Svým způsobem je to zajímavé. Myslíte, že by bylo možné, aby se nám divoci Velcí Ošklivci kulturně přizpůsobili? Videozáznamy jednoho z těch vzorků vypadají dost nadějně.“

„Ti divoci? Podle mého soudu je to všechno jen povrchní,“ řekl mrzutě Atvar. „Kdyby začali uctívat duchy Císařů minulosti, to by bylo důležitější než to, jestli si oholí hlavy a místo šatů si namalují nesmyslné tělní kresby.“

„Skutečně, plně souhlasím,“ řekl Kirel. „Ale američtí Velcí Ošklivci, jak jste sám poukázal, nejsou hlupáci, i když jsou to barbari. Oni si přece také museli uvědomit pravděpodobný důsledek toho, když povolí uctívání duchů Císařů minulosti, a přece to povolili. Proč?“

„Jak říkám, analýza ještě není hotová. Asi jsme měli věnovat Američanům větší pozornost,“ řekl Atvar, a něco si poznamenal. „Jejich ideologie se v zásadě zdá skoro evoluční: nechávají jednotlivce navzájem soutěžit v těch jejich statistikách, a nechávají spolu soutěžit myšlenky prostřednictvím 'svobody vyznání' a 'svobody slova'. Zdá se, že si myslí, že nejlepší rozhodnutí vychází z neomezené soutěže.“

„No, a to je zajímavé, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel hbitě. „Takto pregnantně jsem to ještě neslyšel vyjádřeno.“ Otevřel ústa bezhlasým smíchem. „Jsou to optimisté, že?“

„Myslím si to. Každý muž Rasy si to myslí. Ale pokud vím, většina Velkých Ošklivců je téhož názoru,“ řekl Atvar. „Jenže američtí Velcí Ošklivci nám stále kradou technologii, přizpůsobují si ji a používají ji mnohem drzeji než Reich nebo SSSR. Zajímavé, že?“

„To je pravda,“ řekl Kirel. „A přitom se vůči nám nechovají tak výbojně jako ta ostatní dvě vedoucí nezávislá ne-impéria. Chovají se skoro jako by byli civilizovaní.“

„Skoro,“ řekl Atvar. Pak si ale uvědomil, že kapitán měl pravdu. „Zdá se, že jim dovolujeme víc než ostatním ne-impériím, což? Zajímalo by mě, jestli si to američtí Velcí Ošklivci uvědomují, a jestli jsou nám za to dost vděční.“

„Nepodezíráme je z útoku na lodi kolonizační flotily,“ zachraptěl Kirel.

Atvar udělal odmítavé gesto. „Ne. Nemáme pro to žádné důkazy, a jejich celkové chování tomu nenásvědčuje.“

„Když na to přijde, nemáme ani důkazy, které by přímo vedly k Reichu nebo k SSSR,“ poukázal Kirel.

Než stačil admirál odpovědět, do místnosti se vřítel vyděšený Pshing.

„Při Císaři,“ zasyčel Atvar, „co zase?“ „Vznešený pane flotily, právě jsem přijal psané sdělení od vyslance Japonského císařství.“

„No a?“ zeptal se Atvar vztekale a pohrdavě. Stejně jako

Británie, i Japonsko zůstalo po válce nezávislé. Japonci byli toho názoru, že mají právo na stejné postavení jako USA, SSSR a Reich, Rasa byla opačného názoru, už jen proto, že Japonsko - na rozdíl od předešlých tří zemí - nedisponovalo jadernými zbraněmi.

Pshing řekl: „Vznešený pane flotily, japonský vyslanec mě informoval, že Japonsko přivedlo k výbuchu nukleární bombu vlastní výroby na malém ostrově - promiňte, musím se podívat, ach ano - ten ostrov se jmenuje Bikini.“

Atvar potlačil vzteklé zasyčení. Zkontroloval situaci na monitoru a poměrně klidně řekl: „Načasovali si to docela dobře. Chtějí ještě něco?“

„Ano, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing nešťastně. „On ve své nótě žádá o všechna privilegia, která měly tosevanské mocnosti, disponující zbraněmi z výbušného kovu. Varoval nás, že Japonsko má svá vlastní podmořská plavidla,

vystřelující rakety s hlavicemi z výbušného kovu, a hodlá je použít tak, aby to bylo ku prospěchu Japonska.“

„I na Velké Ošklivce se ti Japonci chovají arogantně,“ zasyčel Kirel.

„Jenže teď k tomu mají jistý důvod,“ řekl Atvar. Otočil jeden oční výčnělek k Pshingovi. „Chtějí, abychom vyklidili nějaké území, které jsme obsadili?“

„To v té nótě není, Vznešený pane flotily,“ řekl Pshing. „Ale co budou chtít příště, to já teď nevím.“

Atvar pohlédl na mapu. „Mám takové pokušení vrátit Japoncům ten subregion, kterému se říká Čína. Když vezmeme v úvahu potíže, které tam máme, možná by se měla pochybná možnost tam vládnout poskytnout jiným Velkým Ošklivcům.“

Pshing se odvážil admirálovu úvahu přerušit. „Tak co tedy mám těm Japoncům říct?“

Atvar s povzdechem řekl: „Tak dobře. Bohužel, oni projeví svoji sílu. Další aspekty nebudeme prozatím spolu rozebírat. Pshingu, sdělte jejich vyslanci toto: udělujeme jim veškeré diplomatické výsady, které požadují. Od této chvíle je budeme považovat za rovnoprávné dosavadním třem velmocím. Ale řekněte jim i to, že výsady sebou nesou i odpovědnost. Řekněte jim, že si na ně dáme pozor. A řekněte jim, že pokud na nás zaútočí, bude to jejich konec.“

„Skvělé!“ zvolal Atvarův pobočník, a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Bude vykonáno, do poslední vaší hlásky.“

„Děkuji vám, Pshingu. Oh - a ještě jedna věc,“ řekl Atvar. Pshing i Kirel na něj zvědavě pohlédli. Admirál to vysvětlil:

„Doufám, že nás poslechnou.“

Liu Han kráčela zajateckým táborem a vrtěla hlavou. „Ne,“ říkala. „Tomu nevěřím. Nechci tomu věřit. To nemůže být pravda.“

Nieh Ho-ťing na ni pobaveně pohlédl. „Nemůže to být pravda, protože ty tomu nechceš věřit? Co je v tom za logiku?“

„To nevím,“ odpověděla. „A taky je mi to jedno. Co si o tom myslíš? Kde jsi slyšel, že východní trpaslíci použili bombu z výbušného kovu? Řekli ti to malí ďáblové? O tom po- ' chybují.“

Ale Nieh řekl: „Nechceš tomu věřit, protože Japonce nenávidíš víc než malé ďábly.“

„To ...“ Liu Han chtěla říct, že to není pravda, ale zjistila, že to nemůže říct. Nenáviděla Japonce - z celé duše. A proč ne, když zničili vesnici, která do té doby představovala celý její život, a zabili její rodinu? Přesto se zmohla na relativně rozumnou poznámku: „To je jedno. Záleží na tom, co je pravda, a co není. A na to jsi mi neodpověděl.“

„Ne, to ne,“ připustil důstojník Lidové osvobozené armády. Uklonil se Liu Han, jako by byla šlechtična z času man-džuského císařství. „Ale odpovím ti. Ne, malí ďáblové mi to neřekli. Ale slyšel jsem, jak si o tom povídali strážní mezi sebou. Nemyslím, že věděli, že jim rozumím.“

„Oh,“ řekla Liu Han nespokojeně. Věděla, že malí ďáblové často nevěnují žádnou pozornost tomu, co by jejich lidští zajatci mohli zaslechnout. Proč taky? I kdyby jim lidé rozuměli, co by stím mohli dělat? Nic, jak Liu Han věděla až příliš dobře. Zamračila se a nakopla drn. „Začnou tedy Japonci používat své bomby proti malým ďáblům tady v Číně?“

„Kdo ví, co Japonci udělají?“ odpověděl Nieh Ho-ťing. „Často jsem si kladl otázku, jestli to předem vědí i oni sami. Ale ať už bomby použijí nebo ne, získali tvář tím, zeje mají.“

„To ano,“ řekla Liu Han vztekla. Znovu nakopla drn na cestě. „Naučili se imperialismu od ďáblů s kulatými očima. Začali nás utlačovat. Malí ďáblové je vyhnali z Číny, ale oni si udrželi většinu svého impéria i svou svobodu. A co jsme dostali od malých ďáblů? Další kolonialistický útisk. Kde je vtom spravedlnost?“

Nieh pokrčil rameny. „Spravedlnost vychází zmocí. Silní ji mají. A vnutí svoji verzi té spravedlnosti slabým. My jsme měli smůlu, protože jsme byli slabí v nesprávnou dobu.“

Liu Han pohlédla skrze dráty na horizont a zamračila se. „Jak můžeme využít Japonce ve svůj prospěch?“

„No, to už je mnohem lepší.“ Nieh Ho-ťing jí na okanzík položil ruku na rameno, jako by jí připomínal, že kdysi byli milenci. „Rusové vždycky odmítali dát nám bomby z výbušného kovu. Právě tak Američané. Možná budou Japonci rozumnější.“

„Možná budou doufat, že Ještěři z toho obviní Rusy,“ řekla Liu Han, což přimělo Nieha zasmát se a přikývnout. „Ano, to by bylo zajímavé. Ráda bych věděla, jestli to Mao už ví.“

„Mao ví vždycky všechno,“ řekl Nieh s velkou jistotou. „Co stím udělá, to je jiná otázka. Věřím, že by byl ochoten jednat s Japonci, aby dostal bombu z výbušného kovu. Ale nevím, jestli by oni chtěli jednat s ním.“

„Kdybych byla jedním z těch východních trpaslíků, bála bych se jednat s kterýmkoli Číňanem,“ řekla Liu Han. „Musí přece velmi dobře vědět, jakou pomstu jim dlužíme za to, co nám udělali.“

„To je pravda. O tom se nikdo nebude přít,“ řekl Nieh. „Ale kolik toho dlužíme šupinatým ďáblům? Určitě víc než Japoncům. A vždycky se nejdřív platí ten větší dluh.“

Ačkoli Liu Han věděla, jak k této chladné kalkulaci došel, příliš se jí to nelíbilo. „Chci se pomstít malým šupinatým ďáblům, a chci se pomstít Japoncům,“ řekla zarytě. „Jak se můžeme osvobodit, dokud nepotrestáme všechny své nepřátele?“

Nieh vzdychl. „Bojoval jsem za svobodu od té doby, kdy jsem dospěl. To už je dávno. A ten boj před námi nebude o nic snazší ani rychlejší než ten, který už máme za sebou.“

To znělo rozumně, ale nebylo to to, co Liu Han chtěla slyšet. „Chci, aby Liu Mei žila na svobodě,“ řekla, a pak zkřivila ústa v hořkém úsměvu. „I já chci žít na svobodě. Nechci, abychom strávily zbytek života v tomhle zajateckém táboře.“

„Ani já tady nechci zůstat do konce života,“ řekl Nieh Ho-ťing. „Už nejsem mladík. Nemám před sebou tolik života, a tohle není místo, kde bych ho chtěl strávit.“ Pobaveně se usmál. „Ale malí ďáblové nám nedali na vybranou. Tvá dcera se o to postarala, abychom neměli na vybranou.“

Liu Han se odvrátila. Nechtěla to slyšet, i když věděla, že je to pravda. Chtěla vysvětlit, že chápe, proč Liu Mei udělala to, co udělala, ale k čemu by to bylo? K ničemu. Šla mlčky dál.

Pozdravil ji muž, kterého neznala. Zdvořile se jí uklonil, a ona to opětovala. Pravděpodobně z Kuomintangu, pomyslela si. Spousta zdejších zajatců byla z Kuomintangu. Malým ďáblům bylo celkem jedno, jestli spolu oni a komunisté

pokračují v občanské válce za dráty tábora, Tím to pro ně bylo snazší.

Když byla v táboře poprvé, všechno bylo mnohem jednodušší. Malí ďáblové byli tenkrát naivní - a ona pro ně byla jen pokusné zvíře, nikoli nebezpečný politický vězeň. Rudí jí tenkrát pomohli uprchnout z tábora tunelem, a nikdo si dlouho ničeho nevšiml. Teď už to nebylo tak jednoduché. Žádní lidé neodcházeli z tábora. Lidé přicházeli, pravda, ale nikdo nikdy neodcházel.

Bylo snadné propadnout zoufalství. Kdyby pozbyla naděje, možná by se smířila s pravděpodobností, že toto místo už nikdy neopustí.

Zavrtěla hlavou. Nevzdá se. Nemůže se vzdát. Nevzdala se, když jí Ttomalss sebral dceru, a dostala Liu Mei zpátky.

Když bude pokračovat v boji, snad jednoho dne vezme život znovu do svých rukou. Konečně, kdo mohl vědět, co se stane? Japonci mohli znovu zahájit svou válku proti malým ďáblům. Nebo to mohli udělat Němci. Němci byli velmi silní, i když to byli fašističtí reakcionáři. Kdyby způsobili malým ďáblům velké problémy, možná by uvolnili své sevření Číny. Člověk nikdy neví.

Vrátila se do stanu, který sdílela s Liu Mei, aby řekla dceři novinky, které se dověděla od Nieha. Ale Liu Mei ve stanu nebyla. Pečlivě udržovaná póza Liu Han se zhroutila. Jestli malí ďáblové odvedli její dceru, aby jí udělali něco zlého, k čemu byla nějaká póza?

Žena, která žila ve vedlejšímu stanu, řekla: „Malí ďáblové ji neodvedli.“

„A kde tedy je?“ zeptala se Liu Han.

Druhá žena, která nebyla komunistka, se zlomyslně usmála. „Šla na procházku s nějakým mladíkem.“

„S mladíkem?“ zvolala Liu Han. „S jakým mladíkem?“ V táboře jich byla spousta, mnohem víc než žen.

„Nemám tušení,“ řekla žena s kyselým zadostiučiněním. „Moje děti by takovou věc nikdy neudělaly.“

„Ty hnusná stará želvo, tys musela mít úplně slepého manžela, jestli máš vůbec nějaké děti,“ řekla Liu Han. Z toho vznikla krásná hádka se vším všudy. Žena proti ní vykročila. Liu Han se jen usmála. „Jen pojď. Budeš ještě holohlavější, než už jsi.“

„Drž hubu, ty vyseptalá děvko!“ zaječela druhá žena, ale o krok ustoupila. Liu Han mávla rukou a otočila se k ní zády. Uvažovala, jestli má na dceru čekat ve stanu, nebo jestli ji má jít hledat.

Rozhodla se počkat. Liu Mei se vrátila asi za hodinu, sama.

„Co jsi dělala?“ zeptala se Liu Han.

„Procházela jsem se s přítelem,“ odpověděla Liu Mei. Ve tváři se jí nezračilo nic, ale to se nezračilo nikdy - a ani nikdy nebude.

„Kdo je ten přítel?“ zeptala se přísně Liu Han.

„Někdo, koho jsem tady potkala,“ řekla její dcera.

„A kdo jiný by to měl být?“ řekla Liu Han ironicky. „Snad někdo, koho jsi potkala v Pekingu? Nebo ve Spojených státech? Zeptám se tě znovu, a tentokrát chci přímou odpověď: kdo je ten přítel?“

„Někdo, koho jsem tady potkala,“ opakovala Liu Mei.

„Je to muž nebo žena? Je to komunistka nebo reakcionář z Kuomintangu?“ řekla Liu Han. „Proč uhýbáš?“

„Proč po mně slídíš?“ odsekla Liu Mei. „Mohu se procházet, s kým chci. Stejně se tady nedá dělat nic jiného.“

Jestli se bude procházet s mužem, velmi brzy zjistí, že se tady dá dělat něco jiného. Tohle Liu Han dobře věděla. „Kdo je to?“ vyštěkla.

V bezvýrazné tváři Liu Mei blýskly oči. „Ať je to kdokoli, do toho ti nic není,“ řekla. „Budeš buržoasní matka, která se stará o dobrou partii? Nebo budeš matka z vyšší třídy ze starých časů a budeš mi zavazovat nohy, abych chodila takhle?“ Udělala pár směšných, kolébavých krůčků. Její tvář mohla být bez výrazu, ale její tělo ne.

„Jsem tvá matka, a budu ráda, když to budeš mít na paměti,“ řekla Liu Han.

„Zacházej se mnou jako se soudružkou, buď tak hodná, a nějakou honák se svými zvířaty,“ řekla Liu Mei.

„To si myslíš, že dělám?“ zeptala se Liu Han, a její dcera přikývla. Liu Han zalomila rukama. „Všechno, co chci, je abys byla šťastná, a tys vždycky byla - až doposud.“

„Všechno, co chceš, je držet mě v kleci!“ vykřikla Liu Mei, a z očí jí vytryskly slzy. Liu Han na ni hleděla, a pak se taky rozplakala. Všechno, pro co žila a pracovala, teď kolem ní leželo v troskách.

I když ktomu měl sto chutí, Straha nesdělil Rase, co se dověděl o mláďatech, která vychovával Sam Yeager. Svým způsobem byl vůči Spojeným státům loajální. Konec konců, kdyby ho toto ne-impérium nebylo přijalo, Atvar by s ním byl ošklivě zatočil. A Yeager byl přítel, i když Velký Ošklivec.

Ale to nebyly hlavní důvody, proč o této záležitosti pomlčel. Hlavní bylo to, že by nedostal odměnu, kterou by si nejvíc přál: návrat do společnosti Rasy. Nakonec, jeho vlastní druh udělal totéž s tosevanským mláďetem. Jak by mohli odsoudit Američany, aniž by zároveň odsoudili sami sebe?

Do kuchyně vešel jeho řidič. „Zdravím vás, kapitáne,“ řekl nenuceně. „Vypadá to, že se konečně ukázalo sluníčko.“

„Vy jste to věděli!“ řekl Straha hněvivě. Vy jste to celou dobu věděli, a nic jste mi neřekli.“

Kdyby se byl Velký Ošklivec zeptal, o čem to mluví, Straha by ho byl pravděpodobně kousl. Ale jeho řidič se neobtěžoval předstírat nevinnost. „Řídl jsem se rozkazy svých nadřízených, kapitáne. Chtěli to zachovat v tajnosti, tak jsem o tom nemluvil. Po pravdě řečeno, jsem překvapen, že Sam Yeager dostal povolení přijmout vaši návštěvu ve svém domě.“

„Jak víte, že žádal o povolení?“ zeptal se Straha. „To nevím,“ odpověděl řidič. „Vím, že měl. Jestli to neudělal, bude to další černá známka v jeho záznamech.“

To byla anglická fráze, doslovně přeložená do jazyka Rasy. Straha neměl potíže pochopit, co to znamená. Řekl: „Yeager je dobrý důstojník. Neměl by mít potíže s nadřízenými.“

„Kdyby poslouchal rozkazy, kdyby dělal, co se mu říká, neměl by potíže s nadřízenými,“ řekl Velký Ošklivec. Pak se

krátce zasmál hlasitým tosevanským smíchem. „Samozřejmě, kdyby si počínal takto, možná by nebyl takový dobrý důstojník.“

Straha považoval za dobrého důstojníka dokonale poslušného důstojníka. Nebo ne? Sebe považoval za dobrého důstojníka, a přece byl jedním z nejneposlušnějších mužů v historii Rasy. Tato planeta zkazí každého, pomyslel si. Jeho řidič přešel do angličtiny. „Víte v čem je Yeagerův problém, kapitáne? Yeager je zatraceně iniciativní, to je to.“ „Iniciativně žádoucí, ne?“ přešel i Straha do angličtiny. „Ano a ne,“ odvětil řidič. „Ano, jestliže se přitom řídíte tím, co vám říkají vaši nadřízení. Ne, jestliže si děláte, co chcete. Zvláště ne, když neustále strkáte nos do věci, o kterých vám řekli, že je máte nechat být.“

„Yeager tohle dělá? Proto měl potíže s Tosevany, kteří chtěli ublížit jemu a jeho rodině?“

„Nic takového jsem neřekl,“ zavrtěl jeho řidič hlavou. „Mohla to být náhoda.“

Jako každý muž Rasy, ani Straha nedokázal dokonale číst ve Velkých Ošklivcích. Ale s tímto byl ve styku už dlouho a dokázal rozeznat, kdy se pokouší z povinnosti lhát. Tohle byl jeden z těch případů.

Měl chut' na řidiče přitlačit, pokusit se od něj dovědět víc: byl si jistý, že ten Velký Ošklivce ví víc. Nechal však své otázky nevyslovené. Pochyboval, že by mu toho řidič mnoho řekl; jeho loajalita patřila jeho americkým nadřízeným, ne Strahovi. A kdyby jim řekl, že mu Straha klade takové otázky, Sam Yeager by se mohl dostat do ještě větších nepříjemností. To bývalý kapitán nechtěl.

Velký Ošklivce možná očekával, že Straha položí takové otázky, protože se zeptal: „Ještě něco, kapitáne?“

„Ne, už nic,“ odvětil Straha. „Jak vy Velcí Ošklivci vedete své záležitosti, to se mě příliš netýká.“

To způsobilo, že se řidič uvolnil. Muži Rasy - a teď i ženy - byli známí svým opovrhlivým postojem ke všemu, co se týkalo Tosevu 3. Straha opovrhoval spoustou věcí na Tosevu 3, ale ne vším, a ne všemi Velkými Ošklivci. Ale využil tu pověst ve svůj prospěch, aby skryl svůj zájem.

Jeho řidič se smíchem řekl: „Konec konců, Yeager není muž Rasy.“

„To zcela jistě ne,“ souhlasil Straha. Řidič spokojeně přikývl a vyšel ven, vydávaje tiché muzikální zvuky, kterým Velcí Ošklivci říkali pohvizdování. Byl to signál, že je pobavený a dobře naladěný.

Nebo možná chtěl, aby si to Straha myslel. Velcí Ošklivci dokázali být lstivá stvoření. O svém řidiči to Straha věděl ze zkušenosti. Kdyby teď zvedl telefon a zavolal Sama Yeagera, nepochyboval, že by řidič vyslechl každé slovo, které by řekl. Vůbec by ho nepřekvapilo, kdyby Američané odposlouchávali každé slovo, kdykoli zvedne telefon.

Použil raději limitovaného přístupu k počítačové síti Rasy, který mu zřídil jeden z jeho kolegů v exilu, a poslal elektronickou zprávu Maargyeesovi, falešnému jménu, které v této síti používal Sam Yeager. Pokud to nevíte, vaše zvědavost vzbuzuje zvědavost ostatních, napsal. Yeager byl chytrý muž. Nebude mít potíže pochopit, co to znamená. Když zprávu odeslal, Straha ji zvláštního počítače vymazal. Zůstane samozřejmě uložena v systému sítě, ale Američané do ní neměli přístup. Aspoň doufal, že do ní Američané nemají přístup. Když přišla Rasa na Tosev 3, nevěděli o počítačích skoro nic. Teď už o nich bohužel věděli mnohem víc.

Rasa vyvíjela své počítače postupně v průběhu pár tisíciletí, následujících po sjednocení Domova. Zařízení stak významným dopadem na společnost musela být zaváděna postupně, aby se minimalizovala možná rizika. Tak se alespoň na věci dívala Rasa. Velcí Ošklivci to viděli jinak.

Straha si nemyslel, že by měl být překvapen. Když Tosevané objevili novou technologii, bez ohledu na to, co to bylo, vždycky usilovali udělat s ní v co nejkratší době co nejvíc. I když potíže, pramenící z rychlé změny, byly nabílední, stejně se hnali kupředu. Za generaci postoupili s počítači tak, jako Rasa za celá století.

Ne všichni američtí Tosevané měli vzdělání potřebné k tomu, aby mohli používat počítačové systémy s maximální účinností - nebo vůbec. To Velké Ošklivce neodradilo. Ti z nich, kteří tuto novou technologii dokázali užívat, to dělali ... a prosperovali. Ti, kteří ne, mohli klidně zůstat ve svých skořápkách. Jejich neúspěch, jejich zaostávání, ty ostatní vůbec nezajímaly.

A jestli to, že někteří Tosevané získali víc výhod než ostatní, vedlo k sociálním otřesům - nezdálo se, že se o to starají. Strahovi to připadalo jako šílenství, ale pro Američany to bylo stejné dogma jako uctívání duchů Císařů minulosti pro Rasu. Straha věděl, že Američané říkají: hleď si svého, a posledního ať vezme čert. Pro něho to byl individualismus dotažený ad absurdum, přežití nejschopnějších vtělené do zákona společnosti. Pro Američany to bylo samozřejmé. Ti, kteří měli ve Spojených státech úspěch, měli veliký úspěch. Ti, kteří neuspěli - a takových bylo mnoho už z povahy věci - neuspěli fatálně.

„A, když se to všechno uváží, já jsem jeden z těch, kteří uspěli,“ zamumlal Straha. Měl méně, než by býval měl Doma, ale měl všechno, co mu Velcí Ošklivci mohli poskytnout.

Posuvné skleněné dveře v zadní části domu byly otevřené. Jarní vzduch byl chladnější, než by se mu zamlouvalo, ale nebyl horší než za zimního dne Doma.

Přistoupil ke dveřím a s určitou pýchou se rozhlédl kolem. Holá půda, písek a kaktusy, některé holé, jiné s ostny, mu připomínaly krajinu Doma, i když detaily byly odlišné. Tady, ještě víc než uvnitř domu, upravil věci tak, aby mu vyhovovaly. Uvnitř byl dům vybudován tak, aby vyhovoval Tosevanům, a spousta zařízení, která každý den používal - telefon, sporák, lednička - byla americké výroby, odlišná a obvykle horší než jejich protějšky v jeho rodném světě. To mu vždycky připomnělo, jak cizí tady je.

Ale tady venku se mohl rozhlédnout okolo a představovat si, že je někde Doma.

V sousedství začal štěkat pes. Dělal to často, když Straha vyšel ven; pravděpodobně se mu nelíbil jeho pach. Strahovi se také nelíbil zápach jeho výkalů, které občas vítr zanesl k jeho čichovým receptorům. Neměl rád ani zvuky, které to zvíře vydávalo. Žádné zvíře Doma nevydávalo ani vzdáleně podobné zvuky jako pes, a jeho štěkání a vrčení kazilo iluzi, kterou mu jeho zahrádka poskytovala.

Ve vzduchu zakroužil malý ptáček se zeleným hřbetem a jasně červenou hlavou. To mu také připomnělo, že už není Doma.

Létající tvorové Doma měli holá, kožnatá křídla, a žádný z nich by nedokázal napodobit akrobacii tohoto malého ptáka. Ale i když tento létající tvor byl cizí, nerozčiloval ho tak, jako to dělal ten pes. Byl malý, tichý a přitažlivý, ne hlučný a otravný.

Náhle se pták prudce vznesl a odletěl, jako by ho něco vyděsilo. Straha přistoupil blíž, a uviděl šupinaté čtyřnohé stvoření o něco delší než vzdálenost mezi jeho zápěstím a špičkou drápu na prostředním prstu. Mělo hnědou barvu, nepříliš odlišnou od barvy hlíny, s tmavšími pruhy, které opticky členily jeho obrys. Stejně jako kaktusy, mezi kterými ležlo, mu připadalo známé, i když nebylo identické s čimkoli Doma.

Vystrčilo krátký tmavý jazyk. Pak, jako by znervóznělo z toho, že je na otevřeném prostranství, vrhlo se mezi rostliny a zmizelo. Straha měl chuť zvíře vyhrabat, ale pak to zavrhl. Žilo tam, kam patřilo, a dělalo to, co mělo dělat. Přál si, aby o sobě mohl říct totéž.

Možná by se mohl vrátit do společnosti Rasy ... kdyby zradil Sama Yeagera. Možná. Otevřel ústa v neveselém smíchu. Právě varoval svého přítele před nebezpečím od ostatních Velkých Ošklivců, ale nevaroval ho před nebezpečím, které mu hrozilo od něho samotného.

Samozřejmě, Yeager rozuměl Rase lépe než kterýkoli jiný Tosevan, kterého znal. Pochopil by, že by si Straha mohl koupit cestu zpět do Atvarovy přízně tím, že by prozradil tu věc s mláďaty ... nebo ne?

Ze svého exilu, který nebyl zcela pohodlný, ze zahrady, která nebyla zcela Domovem, udělal Straha odmítavé gesto.

„Když si musím cestu do Atvarovy přízně koupit, nestojí to za to,“ řekl bývalý kapitán nahlas. „Duchové Císařů minulosti se k němu otočí zády.“ Obával se, že jeho tito duchové odmítnou, až před ně předstoupí, ale toho se obával už od chvíle, kdy nařídil pilotovi svého raketoplánu, aby ho dovezl dolů do USA. Ale tito duchové by s ním nesouhlasili ani kdyby zradil přítele, i když ten přítel byl Velký Ošklivec. Teď udělal souhlasné gesto. Zůstane zticha, a zůstane tady.

„Okay, tak to zkusíme,“ řekl Hal Walsh. „Davide, chcete jít zavolat?“

„Upřímně řečeno, ne,“ řekl David Goldfarb. „Já chci ten zatracený hovor přijmout. Chci vidět, jak se tady na té hračičce rozsvítí čísla. Nevíte, jak moc to chci.“

Jeho šéf v Saskatchewan River Widget Works na něj pozorně pohlédl. „Oh, možná že ano,“ řekl. Sáhł do kapsy a hodil Jacku Devereauxovi desetici. „Najdi nějakou budku a zavolej Davidovi.“

„All right,“ řekl Devereaux. Než vyšel z pracovny, oblékl si kabát. Kalendář tvrdil, že do Edmontonu přišlo jaro, ale počasí tomu nevěnovalo žádnou pozornost. „Dokonce si poznamenám číslo té budky, abychom si ověřili, jestli to funguje, jak má.“

„To by tedy mělo.“ Walsh promluvil, jako by selhání té věci byla jeho osobní urážka. Taký tak opravdu uvažoval, což byl jeden z důvodů, proč se z něj stal tak dobrý inženýr.

Devereaux za sebou zavřel dveře. David Goldfarb věděl, že jedna budka stojí za rohem. Nechápal, proč je tady v Kanadě dělají tak chatrné, když se vzalo v úvahu zdejší příšerné počasí, ale bylo tomu tak. Pomáhalo mu připomínat si, že je v cizí zemi.

Telefon zazvonil. David ho zvedl. „Haló - zde Goldfarb.“ Na displeji přístroje připevněného k telefonu se objevila čísla. Přístroj vystrčil elektronická tykadla telefonní linkou do přístroje, který používal volající na druhém konci drátu.

„Ano. Rád bych si objednal nějaké pirožky.“ Byl to Devereauxův hlas, i když se pokoušel objednat ukrajinské knedlíčky.

„Bravo - právě jsi utratil Halův desetník,“ řekl Goldfarb. Devereaux se zasmál a zavěsil.

Walsh přistoupil a podíval se na čísla, která zůstala na displeji. „Myslím, že jsme se k něčemu dostali. Policie, hasiči - ti budou celí šťastní, když budou moci snadno zjistit, odkud se jim volá.“

„V obchodě se to taky dá využít,“ řekl Goldfarb. „Když vás zákazníci nezastihli, můžete jim zavolat zpátky, až se vrátíte.“

Jack Devereaux se vrátil, zamával kouskem papíru. Goldfarb mu ho vyškubl z ruky. Porovnal ho s číslem, které opsal z displeje. Čísla byla stejná. Goldfarb, Walsh i Devereaux si slavnostně podali ruce. „Bude kšeft,“ řekl Walsh.

„Ještě ne,“ zavrtěl Devereaux hlavou. „Máme užitečnou věcičku. Teď ještě musíme přesvědčit lidi, aby ji chtěli používat.“

Walsh zazářil. „Ty bys byl užitečný, i kdybys nepoznal logaritmické pravítko od skelkwankového světa,“ řekl.

„Vždycky vystihneš to hlavní.“

„Doufám,“ odvětil Devereaux důstojně. „Pokud jde o logaritmická pravítka, ještě pět let, a logaritmická pravítka budou pouhé starožitnosti. Proč si s nimi kazit oči, když nám elektronický kalkulátor dodá výsledky desetkrát tak rychle?“

Otočil se ke Goldfarbovi. „Není to pravda, Davide?“ zeptal se, jako by se s ním Hal Walsh přel.

„Myslím, že ano,“ řekl Goldfarb, a obával se, že jeho hlas zní žalostně. „Ale budou mi chybět.“ Sám si připadal jako starožitnost, když si vzpomněl, jak byl pyšný, když se naučil s logaritmickým pravítkem násobit a dělit, a ještě pyšnější, když objevil pár triků s desetinnou čárkou - na rozdíl od kalkulátoru to logaritmické pravítko neudělalo za něho. Také věděl, že nemá velký smysl pro obchod. To z něj dělalo atypického Žida, ale on strávil celý svůj dospělý život v RAF. Nemusel se starat oto, kolik věci stojí nebo jak je prodat veřejnosti, která nevěděla, o co přichází tím, že je nemá.

„Mně taky,“ řekl Walsh. „A s logaritmickým pravítkem se člověk nemusí starat, jestli mu nedojdou baterie. Ale jestliže kalkulátor dává lepší výsledky, byl bych blázen, kdybych chtěl používat něco jiného, eh?“

Devereaux ze zašklebil. „David takhle neuvažuje. Nezapomeňte, že je to Angličan. Oni visí na věcech proto, že jsou staré, ne proto, že k něčemu jsou. Nemám pravdu?“

„Vůbec bych se nedivil, kdyby na tom něco bylo,“ řekl

Goldfarb. Pro Kanaďany byl Angličan. Pro většinu Angličanů, které znal, nebyl nic než Žid. Perspektiva věci měnila, to bylo jisté. Než to stačil říct, zazvonil telefon. Zvedl ho. „Tady Goldfarb,“ ohlásil se jako předtím.

„Ahoj, Goldfarbe.“ Volala jeho žena. „Mohl bys vzít chleba, až půjdeš domů?“

„Ne, ani náhodou,“ řekl, jen aby slyšel Naomino vyprsknutí. „Nashle večer, miláčku.“ Zavěsil. Na displeji nejnovějšího výrobku Widget Works bylo jeho číslo.

Jeho šéf a Devereaux se mu naklonili přes rameno. „Je to vaše číslo domů, Davide?“ zeptal se Hal Walsh, což Davida poněkud překvapilo - myslel si, že se Walsh nepotřebuje ujistovat o tom, že přístroj opravdu funguje.

„Ano, je,“ přisvědčil Goldfarb. „A řekl bych, že jsme se tady skutečně k něčemu dopracovali.“

„Řekl bych, že máte pravdu.“ Walsh vypadal jako kočka, která právě snědla kanára. Saskatchewan River Widget Works byla jeho společností; i když přístroj zaznamenávající telefonní čísla nebyl tak docela jeho nápad, větší díl zisku z něho skončí v jeho kapse. Možná četl Goldfarbovy myšlenky, protože řekl: „Nikdo nepřijde zkrátka, to vám slibuji.

Myslím, že z toho bude dost velký koláč, aby na každého zbyl pořádný kus.“

„Hale, vy jste to s námi hrál na rovinu hned od začátku,“ řekl Devereaux. „Nikdo si nemyslí, že byste nás vzal na hůl.“

„To je pravda,“ řekl Goldfarb, ačkoli ve Widget Works nepracoval od začátku. Walsh byl šéf, který vzbuzoval důvěru. Teď se svým zaměstnancům vysmál. „Za starých časů, než přišla Rasa, bych mohl všechno proměnit na hotovost, a pláchnout dolů do Ria. No, to bych stále mohl, kdybych měl chuť prožít zbytek života pod Ještěry. Protože to nechci, musel bych pláchnout do Los Angeles.“

„Z USA by vás poslali šupem zpátky,“ poukázal Devereaux.

„Ale aspoň byste si tam užil chvilku pěkného počasí,“ řekl Goldfarb toužebně. Podle toho, co slyšel, bylo v Los Angeles určitě strašné horko, ale on by tomu dal přednost před ledovou kanadskou zimou.

Jack Devereaux řekl: „Zajímalo by mě, kam vanou letos výškové větry, a kam zanesou radioaktivní spad.“

„Z toho japonského pokusu ho moc nebude,“ řekl Hal Walsh. „Samozřejmě, nějaký sem mohou zanést.“

„Tohle jsem nemyslel,“ řekl Devereaux. „Myslel jsem tu velkou dávku, až se do sebe pustí náckové a Rasa.“

„Bůh chraň,“ řekl Goldfarb. „Mám v Polsku rodinu.“ Ostatní ho už nebudou považovat za Angličana, ale s tím se nedalo nic dělat. Pokusil se podívat na věci z té lepší stránky: „Možná k válce vůbec nedojde. Němci se chvíli naparovali a bušili se do hrudě, ale to je všechno.“

„Je fakt, že na jedné straně by se mi líbilo, kdyby Německo bylo rozbito napadrt,“ řekl Devereaux, a Goldfarb se nedokázal ubránit, aby nepřikývl. Jeho kolega pokračoval: „Zároveň ale doufám, že máš pravdu. „Zbytek lidstva by utrpěl příliš velkou škodu, než aby ta válka stála za to.“

„Já myslím, že budou bojovat,“ řekl Hal Walsh. „Myslím, že už zašli příliš daleko, než aby mohli ustoupit a nevypadat při tom jako zbabělci, a to si nedovolí.“

„To dává smysl,“ řekl Goldfarb. „Přál bych si, aby nedávalo.“ Než mohl pokračovat, telefon znovu zazvonil. Zvedl sluchátko. „Haló - tady Goldfarb.“

„Ty všivý, smradlavý židáku,“ odpověděl hlas na druhém konci linky. „Myslíš si, že si s námi můžeš zahrávat, jo? Za to zaplatíš, ty a celá tvoje rodina. Nacisti mají pravdu.“ Prásk! Telefon oněměl.

„Kdo to byl?“ zeptal se Walsh.

„Nikdo, koho znám,“ odpověděl Goldfarb. „Ani nikdo, koho bych chtěl znát.“ Pohlédl na malý displej a opsal si číslo.

„Ale policii to možná bude zajímat.“

„Oh, skutečně?“ To byl Jack Devereaux. „Jeden z tvých okouzlujících přátel?“

„Vlastně ano,“ řekl Goldfarb. „A mám skvělý nápad, jak pomoci sám sobě a zároveň získat nějakou publicitu pro Widget Works.“

Zavolal edmontonskou policii a ohlásil hrozbu, kterou právě obdržel. „Dostal jste ji telefonicky, pane?“ zeptal se policista. „Obávám se, že s tím nemůžeme moc dělat - chápete, jak je to těžké.“

„Ne, v tomto případě ne,“ řekl Goldfarb, a sdělil policistovi číslo, z něhož bylo voláno.

Po dlouhé odmlce policista řekl: „Jak můžete vědět, že ten hovor přišel z toho čísla, pane?“

Dalších deset minut Goldfarb strávil tím, že vysvětloval kdo je, pro koho pracuje, a jak ví to, co ví. Dokončil:

„Předpokládám, že dokážete zjistit, které číslo patří ke každému domu. Jestli ano, možná by se vyplatilo udělat tam návštěvu. Ale buďte opatrní. Nejsou to dobří lidé.“

„Nic neslibuji,“ řekl policista, a zavěsil. Když David sdělil šéfovi obsah konverzace z druhého konce drátu, Hal Walsh se zazubil od ucha k uchu. „Jestli to udělají a jestli zjistí, že to stojí za to, tak jsme zrovna teď přilepili známku na dopis,“ řekl. „A razítko na ni dá edmontonská policie.“

„Ledaže se ukáže, že to číslo patří nějaké jiné telefonní budce,“ řekl Goldfarb. Walsh zkřížil prsty, jako by zažehnával upíry. Goldfarb se zasmál. „Na mě to neúčinkuje. Nezapomeňte, že jsem Žid.“

Nikdo ve Widget Works neudělal moc práce, dokud o pár hodin později znovu nezavolal Goldfarbův telefon. Když ho zvedl, edmontonský policista řekl: „Pane Goldfarbe, klobouk dolů před vámi. Díky vašemu zavolání a díky vašemu zařízení máme ve své péči čtyři velmi nepříjemné chlápky. Máme také několik ilegálně držných střelných zbraní a velké množství zázvoru, který samozřejmě není ilegální - tady. A teď, kdybyste byl tak laskav, a dovolil mi promluvit s panem - Welshem, je to tak? - o možnosti získat toto zařízení pro nás ...“

„Walshem,“ opravil ho Goldfarb šťastně. „Halem Walshem.“ Předal šéfovi sluchátko. S rukou před ústy tiše prohodil.

„Tak si myslím, že ten kšeft uděláme.“

Felless řekla: „Myslím, že je mimořádně nešťastné, že bychom měli připravovat evakuaci této oblasti jako následek vyhrůžek těch tosevanských divochů.“

Kazzop, vědecký důstojník na konzulátu Rasy v Marseille, zakýval očnicemi výčnělky, aby dal najevo svou pobavenost.

„Opravte mě, jestli se mýlím, nadřízená paní,“ řekl, „ale není tato evakuace jediný způsob, kterým se můžete vrátit na území, kde vládne Rasa? Nebýt toho, nezůstala byste neomezeně dlouho ve Velkoněmecké říši?“

„No, ano, to bych zůstala,“ připustila. „Vyslanec Veffani vůči mně chová odpor.“ Raději se příliš nezdržovala u příčin

tohoto odporu, a pokračovala: „Ale pořád bych byla raději, kdyby Rasa byla dost silná, aby nám dokázala zajistit bezpečný pobyt tady, místo abychom museli evakuovat.“

„Jsme silní. Jsme silnější, než jsme byli, když přišla dobyvatelská flotila,“ řekl Kazzop. Protože byl muž z této flotily, věděl dobře, o čem mluví. „Ten problém není v nás nebo v naší síle, ale ve Velkých Ošklivcích. Teď jsou mnohem silnější, než byli, když jsme sem přišli, a nekonečně silnější, než jsme si představovali, když jsme se vypravovali z Domova.“

„Je to ponižující, že muži z dobyvatelské flotily nedokážou zajistit naši bezpečnost tady,“ řekla Felless. „Ponižující a hanebné.“

„Nadřizená paní, my neevakuujeme Marseille proto, že by nám hrozilo nějaké zvláštní nebezpečí od Němců,“ řekl Kazzop. „Ti Velcí Ošklivci nám neuškodí ani v případě války. Vědí, že bychom se mohli pomstít na jejich mužích a ženách, kteří slouží jako diplomaté nebo jinak žijí na územích pod vládou Rasy. Tosevané vyvinuli složitá a překvapivě propracovaná pravidla pro výměnu osob za podobných okolností. Vzhledem ke svým častým konfliktům taková pravidla potřebovali.“

„No, a co tedy?“ řekla Felless. „Snad máte pravdu. Ale pak nechápu, proč ta evakuace.“

„Já vám to vysvětlím,“ řekl Kazzop, a v jeho hlasu znělo skoro tosevanské potěšení nad tím, že může své nadřizené vysvětlovat věci, jako by byla mládětem. „Evakuujeme proto, že Marseille bude pro Rasu důležitým cílem, jestli vypukne válka. Bomba z výbušného kovu, naneštěstí, není příliš selektivní.“

„Aha,“ řekla tiše. „Pochopte, prosím, že idea války a mé účasti v ní je pro mě nová. Očekávala jsem, že dobývání planety bude ukončeno dřív, než se probudím ze studeného spánku.“

„Život na Tosevu 3 je plný překvapení,“ řekl vědecký důstojník suše.

„To je taky pravda - a přála bych si, aby nebyla,“ řekla

Felless. „Samozřejmě, Veffani také opustí Reich. Protože je tady déle než já, jsem si jistá, že také uvítá příležitost odtud zmizet.“

Ale Kazzop udělal záporné gesto. „Veffani neodejde, dokud Němci neodvolají svého vyslance z Káhiry. Podle tosevanských zvyků vyslanec neopouští svůj úřad, dokud nevypukne válka.“

Poslední v seznamu toho, co Felless cítila k Veffanimu, byla sympatie, ale teď ji do jisté míry pocítila. „Chudák,“ řekla.

„Ale jediné vyhlášení války bude nejspíš výměna střel s hlavicemi z výbušného kovu. Jak si může být jistý bezpečnou evakuací?“

„To nemůže,“ odpověděl Kazzop, čímž Felless znovu překvapil.

„Vy, muži z dobyvatelské flotily, jste to taky nemohli mít vždycky lehké,“ řekla, a její hlas zněl překvapeně, přes veškeré výhrady, které měla vždycky vůči dobyvatelské flotile.

„Nadřizená paní, to je velká pravda,“ řekl Kazzop. Je to také pravda, kterou si uvědomuje jen málo mužů či žen z kolonizační flotily. Jsem rád, že vy jste si to uvědomila, a doufám, že si to budete pamatovat.“

„Nezapomenu na to,“ řekla Felless. A pak, jak se jí občas stávalo, vzpomněla si na vejce, která položila v Norimberku.

„Předpokládám, že byla zařazena i evakuace mláďat z Reichu.“

„Jistěže,“ řekl Kazzop. „Někteří z nás za to odpovídají, jinak by náš druh mohl vyhynout.“

„To je pravda,“ souhlasila Felless. „Nikdy jsem sama takové nutkání příliš necítila. Slomikk, vědecký důstojník na vyslanectví, se o vejce postaral mnohem lépe, než bych to byla dokázala já. Mně to ostatně vyhovovalo. Dospělí, ti jsou důležití. Mláďata?“ Po tázacím zakašlání udělala záporné gesto rukou.

„Slomikk je v mnoha směrech velice schopný muž. Znáám ho dlouho,“ řekl Kazzop. „Dokážu si představit, co může udělat pro mláďata. Můj postoj, přiznávám, se podobá spíš vašemu. Samozřejmě jste si ale uvědomila, že Tosevané se mnohem víc soustřeďují na své potomky než my.“

„Toho jsem si všimla, ano.“ Tentokrát Felless použila souhlasné gesto. „Také jsem vyrozuměla, že důvody k tomu jsou v první řadě biologické. Když se velcí Ošklivci vylihnou, nebe spíš, když se uvolní z těl žen, které je nosily,“ - řekla Felless; s krajní nechutí - jsou mnohem méně vyvinutí, mnohem méně schopní postarat se o sebe než naše mláďata. Kdyby dospělí nebyli geneticky naprogramováni, aby se o ně starali, tak by velice rychle vyhynuli.“

„Právě tak,“ řekl Kazzop. „Tyto silné osobní vazby prolí nají tosevanskou společností do takové míry, kterou můžeme pochopit pouze intelektuálně, nikoli emocionálně. To je jeder z důvodů - a nemalý - proč jsou Tosevané tak mstiví a proč si jim tak těžko vládne.“

„Něco podobného jsem už slyšela od staršího výzkumníka Ttomalsse,“ prohodila Felless.

„Aha. Chápu,“ odvětil Kazzop. „Ano, Ttomals je velmi bystrý muž, skutečně bystrý, když dojde na tosevanskou psychologii. Rozumí Tosevanům tak dobře, že by sám mohl být Velký Ošklivec.“

Protože s Ttomalssem pracovala, Felless se taková chvála zdála poněkud přehnaná. „Slyšela jsem to,“ opakovala, „ale nejsem přesvědčená, že je to pravda. Zdá se to jako příliš bláznivý a hloupý základ pro organizování společnosti.“

„Ale Velcí Ošklivci na něm neustále stavějí,“ řekl Kazzop. „Vezměte si například Reich. Musíte přece vědět, že jejich vládnoucí ideologie považuje Němce za nadřazené všem ostatním Tosevanům z důvodů jejich genetiky.“

„Podle všech dostupných důkazů se tato ideologie nezakládá na pravdě,“ poukázala Felless.

„Ale jistě,“ řekl muž z dobyvatelské flotily. „Ale existence a popularita této ideologie je pro ně pravda - bez ohledu na pravdu jako takovou. A tato ideologie tvrdí, že všichni Němci jsou součástí velké rodinné skupiny, která vzešla ze společného předka - čili chápete, že je to odvozeno z modelu tosevanské rodiny.“

„Snad ano,“ připustila Felless. „Určitě to není organizační princip, který bychom použili my.“

„Ne, u nás by to bylo šílenství,“ řekl Kazzop. „Konec konců, naše páření není výběrové. Nemohli bychom sledovat rodinné linie, ani kdybychom chtěli. Ale jestliže ignorujete způsoby, kterými se od nás Velcí Ošklivci odlišují, pak je nikdy nepochopíte. Proto jsou Ttomalssovy výzkumy a závěry tak užitečné, tak cenné.“

„Opravdu?“ řekla Felless bezvýrazně. Než mohla něco dodat, ozval se v interkomu hlas generálního konzula, který naplnil celou budovu: „Musíme evakuovat! Musíme evakuovat! Už nemůžeme dál čekat. Bylo mi řečeno, že jednání mezi Rasou a Reichem byla přerušena. Už pro nás není bezpečné tady zůstat. Musíme evakuovat.“

Kazzop vzdychl. „Tolik příležitostí k výzkumu je ztracených.“

„No ano,“ řekla Felless. „A místo toho tolik příležitostí přijít o život.“ Kazzop chtěl něco říct, ale pak jen mávl rukou a šel balit.

Felless měla jen málo osobních potřeb, takže jí balení mnoho času nezabralo. Pravda, měla slušnou zásobu zázvoru. Měla chuť dát si dávku, ale odolala. Věděla, že by se dostala do potíží s muži cestou z Marseille do relativního bezpečí. Mohu počkat, pomyslela si. Nebudu přece čekat navěky. Ta rostlina bude všude, kam půjdu.

„Hlaste se okamžitě u předního vchodu!“ zahřměl interkom. „Opakuji: hlaste se okamžitě u předního vchodu! Je tam připravená doprava na letiště.“

Před konzulátem stáli na stráží uniformovaní a ozbrojení Velcí Ošklivci, jejichž tváře byly stejně bezvýrazné jako tváře mužů Rasy. Felless podobné Velké Ošklivce viděla už v Norimberku.

Do přistavených autobusů a aut nastoupila i spousta mužů a žen, kteří nepatřili k personálu konzulátu Rasy v Marseille. Kazzop řekl: „Kdyby to záleželo na mně, tak bych tady většinu z těch zlodějů a pašeráků zázvoru nechal.

Přišli do Marseille jen kvůli tomu. Kdyby se všichni vypařili v explozi bomby z výbušného kovu, tak by na tom Rasa vydělala.“

Felless sice věděla, že by s ním nejspíš měla souhlasit, jenže to nedokázala. Místo toho řekla: „Někteří z nich tady provozují legitimní obchody. Jak můžeme vědět, kteří z nich jsou zločinci a pašeráci?“

„Těch, kteří v Marseille provozují legitimní obchody, těch je zatraceně málo,“ odvětil Kazzop. Víc neřekl. Překřičeli ho po vykuklých mužích a ženách v autobusu.

I letadlo bylo nacpané muži a ženami Rasy, stejně jako autobusy na letiště. Přesto bez problémů odstartovalo. Felless s úlevou vydechla. „Konečně zpátky do civilizace,“ zamumlala. Muž na sedadle vedle ní udělal souhlasné gesto rukou.

Zasmála se. A taky se dostanu někam, kde si v klidu dám svou dávku.

Walter Stone vypadal spokojený sám se sebou, když vyhlédl z řídicí místnosti Lewise a Clarka. „No teda, rosteme, to je jednou fakt,“ řekl tak pyšně, jako by to byla jeho zásluha, jako by to sám pohnojil.

Glen by se tomu byl většinou zasmál. Tentokrát však jen přikývl. „Jasně. Čím víc, tím líp. A tím těžší bude pro ty šupinaté parchanty vymazat nás z mapy. My se máme čím bránit.“

„To jsme přece věděli vždycky,“ řekl Stone.

Johnson přikývl. „Jasně. Akorát jsme nepočítali, že k tomu může dojít tak brzy. Zastraní, pitomí náckové.“

„Zdá se, že ti debilní parchanti chtějí odejít do pekel v záblesku slávy, co?“ řekl Stone.

„Ti zmrdi chtějí Polsko, to je fakt, jestli alespoň polovina toho, co melou v rádiu, je pravda,“ řekl Johnson. „A řeknu ti ještě něco: nedal bych ani niklák49 za to, abych zrovna teď byl na Hermannu Goringovi.“

Stone se zasmál, ale neznělo to příliš šťastně. „To já taky ne. Mimořádně, kolik ještě těch stěel si myslíš, že na tu kočičku teď mří?“

Johnson odvětil, připomínaje si debatu s Mickeym Flynnem. „Jasně, víc než dost - nejspíš dalších deset navíc.“

„To vypadá docela reálně,“ souhlasil Stone. „Rasa nerada dělá věci polovičatě - proto je taky Boží zázrak, že nám nerozkopali hubu už za války.“

„Tenkrát to byla otázka, kdo vyřídí koho,“ řekl Johnson. „Oni měli smůlu; chtěli zachovat planetu, která by stála za kolonizaci.“ Zasmál se. „No a teď teda mají ty kolonisty na krku. Jsou pěkně v prdeli.“

„To jo. To je sakra fakt,“ řekl Stone. „Viš, já mám strach, že když už se jednou pustí do Hermannu Goringa, že by si mohli myslet, že přitom spláchnou do hajzlu i nás.“

„No jo, ale byla by to mnohem větší válka, kdyby bojovali i s námi,“ řekl Stone.

„Jo. Ale kdybys byl Ještěr, otázka by byla, jak velká je příliš velká, když už stejně bojuješ s nácky,“ řekl Johnson.

„Jediná odpověď, na kterou dokážu připadnout, je to, že jestli dokáže zničit celou planetu, je pravděpodobně příliš velká. Jinak, kdo ví?“

Stone na něj pohlédl. „Jsi dnes v dobré, radostné náladě, co?“

„Ty bys nebyl, podle toho, jak se teď věci mají?“ opáčil Glen Johnson. „Nezapomeň, ty jsi strávil celou tu dobu před odletem tím, že ses učil pilotovat Lewise a Clarka. Já jsem v té době strávil spoustu času na oběžné dráze a sledoval jsem Rasu a nácky a Rusy. Vím, jak rychle se věci dokážou zvrtnout. Párkrát se to málem stalo.“

„Pokusil ses pomoci, aby se to zvrtilo, když jsi strkal nos tam, kam nepatřil,“ řekl Stone.

„A podívej se, co mi to vyneslo,“ postěžoval si Johnson. „Uvázl jsem tady doživotně s lidmi jako ty.“ Než stačil Stone odpovědět, ohlásil zvon celou hodinu. Johnson vzdychl. „A teď ještě budu celou hodinu cvičit na bicyklu.“

„Tak si to užij,“ popřál mu Stone. „Já už jsem si svou dávku dneska vybral.“

„Jo,“ řekl Johnson těžce. Ale nemohl mařit čas dalšími nářky a stížnostmi, pokud chtěl přijít na tělocvik včas. Tělocvik ho nijak zvlášť nelákal, ale ani nechtěl poslouchat nějaké řeči na téma pozdního příchodu. Atak vyplul zřídící místnosti a zamířil k tělocvičně. Když se tam dostal, zapsal se do prezenční listiny, v malé pánské šatně se převlékl do cvičebního úboru, nasedl na cvičné kolo a pustil se do práce.

Jeden z techniků hlavního motoru, který už cvičil, se zašklebil a řekl: „Jste si jistý, že jste opravdu tady, pane?“

„Myslím, že jo, Bobe,“ odpověděl Johnson s úsměvem. „Vypadám, jako bych tady byl, ne?“

„To nikdy nemůžete vědět,“ řekl Bob, a oba se zasmáli.

Ten vtip byl k smíchu jenom tehdy, když se na něj člověk podíval správným způsobem. Před nedávnem Lewis a Clark zažil svůj skutečně první šťastný skandál. Hodně lidí, včetně několika vyšších důstojníků, mělo ve zvyku zapsat se do prezenční listiny a odejít a dělat místo povinného tělocviku něco jiného. Brigádní generál Healey nebyl šťastný,

když se to k němu konečně doneslo. A když není šťastný velitel, není šťastný nikdo.

„Jednu věc musíte Healeymu přiznat,“ řekl Bob. Je spravedlivý. Seřval všechny, bez ohledu na to, kdo to byl.“

„Jo, to je fakt.“ Podle Johnsonová uvážlivého názoru Healey nenáviděl všechny bez rozdílu, a tohle posádka Lewise a Clarka považovala za přednost. Uvědomoval si, že není objektivní, ale s tím si nedělal starosti. Pokud šlo o něho, Healey si objektivitu ani nezasluhoval.

Pracoval nohama ze všech sil, aby si udržel v kostech vápník. O gravitaci nechť přemýšlet. Pomyšlení na to, že by měl váhu a že by jeho svaly musely zvládat odpor, se mu zdálo cizí a protivné. Šlapal zarytě dál. Když jeho tělo tvrdě pracovalo, dokázal přestat myslet na potíže dole na Zemi, a vlastně i na všechno ostatní. Cvičení nebylo tak zábavné jako sex, ale dokázalo ho přivést na jiné myšlenky stejně dobře.

Myšlenky na sex ho přivedly k myšlenkám na Lucy Ve-gettiovou - a pomyšlení na ni bylo příjemnější než myšlenky na cokoli jiného. Potíž byla, že právě teď nemohl dělat nic jiného, než na Lucy jenom myslet. Byla dole na Ceres, kde pomáhala vytyčit naleziště. Chyběla mu. Doufal, že i on chybí jí. Kdyby ne, měla zde řadu chlapů, kteří mohli zaujmout jeho místo.

Napadlo ho, jestli si vzala svou nedopitou láhev skotské na povrch toho asteroidu. Než se však stačil rozněžnit nad představou doušku whisky, probral se hlasitě k životu interkom. „Podplukovník Johnson! Podplukovník Glen Johnson! Hlaste se okamžitě v pracovní velitele! Podplukovník Glen Johnson! Hlaste se - „

„Už jdu,“ zavrčel Johnson. „Jen si převléknu košili.“ Interkom povykoval dál.

„Vy šťastný čubčí synu,“ řekl procítěně Bob.

„Jít za velitelem?“ Johnson zavrtěl hlavou. „To bych snad raději dál cvičil.“

Proplul kolem velitelova pobočnicka do velitelovy pracovny a zachytil se madla. „Hlásím se podle rozkazu, pane,“ řekl, salutuje.

„Ano.“ Healey si ho změřil pohledem. „Jsou chvíle, kdy shledáváte některé rozkazy zábavnější než jiné, že, podplukovníku?“

„Nevím, o čem mluvíte, pane,“ řekl Johnson s výrazem panny, jejíž počestnost byla právě zpochybněna.

„Řekněte mi nějaký jiný vtip,“ řekl nevrle Healey. „Za-šanghajoval50 jsem vás, a vy jste se od té doby snažil, aby mě to mrzelo. Někdy se vám to dokonce podařilo. Ale dnes ne. Dnes mi to nevádí ani v nejmenším.“

Johnson pokrčil rameny. „Tak už to chodí, pane.“ Jestli byl zklamán - a to byl, do jisté míry - raději by se propadl, než by to připustil. „Chcete ode mě ještě něco, kromě toho, že jste se chtěl přesvědčit, jak rychle se sem dostanu?“

Brigádní generál Healey, na rozdíl od Mickeyho Flynny, měl stereotypní světlou pleť Ira. Když se rozzlobil, zrudl.

Johnson to pozoroval právě teď, a opatrně předstíral, že si ničeho nevšiml. Posléze velitel přiškrčeně pronesl: „Vlastně chci.“ „V pořádku, pane,“ řekl Johnson. „Co je to?“ Healey se předklonil a řekl: „Vy jste chlap, který má zkušenosti s hlídkováním na oběžné dráze. Jestli se do sebe pustí Němci a Ještěři, co myslíte, že udělají Rusové?“

Tohle byla skutečně otázka. Johnson rázem přešel od drzosti k serióznímu přístupu. „Pane, já si myslím, že zůstanou sedět na zadku. Nenávidí nacisty, a z Ještěřů mají pekelný strach. Budou doufat, že tohle bude válka, ve které obě strany ztratí, takže oni by na tom mohli vydělat a posbírat kousky. Samozřejmě, jestli nějaké kousky zbudou.“

Healey neochotně přikývl. „Okay. To zní docela rozumně. Taký to celkem souhlasí s informací, které jsem dostal ze Země.“ Spíš pro sebe než pro Johnsona dodal: „Vy taky vždycky rád slyšíte věci z více zdrojů.“

Ty nedůvěřuješ nikomu, uvědomil si Johnson. To nejsem jenom já. Ty nevěříš ani těm chytrákům, kteří tě sem poslali.

„Kromě toho, pane,“ řekl, „Rusové létají v plechových popelnicích. To jenom v porovnání s tím, co máme my a Němci. V porovnání s tím, co mají Ještěři...“ Zavrtěl hlavou.

K jeho překvapení se Healey zasmál. „Na čem létají, na tom v tomto případě tak moc nezáleží. Mají své střely namířené na Ještěry - a na nacisty - a mají i své ponorky. Pokud mají toto, všechno ostatní je pitomost.“

Johnsonovi se příliš nelíbilo slyšet, že vlastně strávil svoji kariéru tím, že se staral o věci, na kterých moc nezáleželo.

Ale nemohl se přit, protože na tom, co Healey říkal, něco bylo. Napadlo ho něco jiného. „Pane, smím se vás na něco zeptat?“ Když buldočí hlava odměřeně přikývla, Johnson řekl: „Když do toho půjdou nacisti a Ještěři, pane, my zůstaneme mimo?“

Healeyho obočí vylétlo vzhůru. „To taky uděláme sakra dobře, jinak tahle mise půjde do hajzlu. Stále potřebujeme doplnění zásob ze Země. Budeme taky potřebovat další lidi, dříve nebo později.“

„Jo, to chápu, pane.“ Po takové době na palubě Lewise a Clarka nemohl Johnson nechápat. „Takže zůstaneme mimo tohle bláznovství?“

„Já doufám, že k němu nedojde,“ řekl velitel. „Kdyby Němci chtěli vyskočit, už by to udělali - každopádně na tomhle se shodli všichni doma.“ Umlkl a odkašlal si, uvědomuje si, že na Johnsonovu otázku vlastně neodpověděl. Odkašlal si znovu, a udělal to: Pokud vím, my do války nepůjdeme, pokud nebudeme napadeni. Stačí vám to?“

„Ano, pane,“ řekl Johnson. „Bude muset, že?“ Brigádní generál Healey znovu přikývl.

Vjačeslav zdvořile pozdravil krátkým úklonem hlavy Paula Schmidta. „Dobrý den,“ sovětský vůdce. „Posaďte se, nalijte si čaj, je-li vám libo.“ Ukázal na samovar, který stál na stolku v rohu místnosti.

„Ne, děkuji vám soudruhu generální tajemníku,“ řekl německý vyslanec dobrou ruštinou. „Předpokládám, že jste zvědav, proč jsem vás tak narychlo požádal o setkání.“

„Do jisté míry,“ řekl suše Molotov. I když byl zvědav, neměl v úmyslu dávat to Schmidтови najevo.

K jeho roztrpčení se německý vyslanec usmál. Paul Schmidt ho znal už dlouho - dokonce ještě z dob před příchodem Ještěřů - a docela dobře do něho viděl. Teď řekl: „Má vláda mě pověřila, abych vám oznámil, že došlo k rozpuštění Výboru osmi a k volbě nového Fuhrera, který bude řídit osudy Velkoněmecké říše.“

To byla skutečně novinka. Byla to zpráva, kterou Molotov očekával se směsicí naděje a obav. Skryl tyto pocity a jen se suše zeptal: „A komu tedy máme blahopřát?“ Který krvelačný parchant se nakonec dokázalproboxovat až nahoru?

„Doktoru Ernstu Kaltenbrunnerovi, dědici pláště, který před ním nosili Hitler a Himmler,“ odvětil Schmidt.

„Pak mu prosím sdělte mé nejsrdečnější blahopřání a naději, že bude dlouho a v míru řídit záležitosti Reichu. „ Ani jeho legendární sebekontrola mu nezabránila, aby do slov v míru nepřidal zvláštní naléhavost. Kaltenbrunner byl muž, o němž nedoufal, že se dostane v Německu k moci a vládě. Ten velký Rakušan se studenýma očima krácel ve šlépějích Reinharda Heydricha poté, kdy Češi, podporovaní Brity, Heydricha v Praze dostali. A Kaltenbrunner v jeho šlépějích krácel až příliš dobře.

Nikdo si toho parchanta ze začátku nevšiml, uvažoval Molotov. Ti Češi Heydricha zlikvidovali právě ve chvíli, kdy začala invaze Ještěřů, a pak nastal takový bordel, že se už nikdo v ničem nevyznal. A když se prach usadil, vynořil se z něho Kaltenbrunner jako Himmlerova pravá ruka.

Molotov položil otázku, kterou položil musel: „A jaká bude - doktor jste říkal? - ano, jaká bude politika doktora Kaltenbrunnera?“

„Očekávám, že bude pokračovat ve stopách svých slavných předchůdců a v politice Výboru osmi,“ řekl německý vyslanec.

To byla odpověď, kterou Molotov očekával. Také to byla odpověď, které se obával. Řekl, pečlivě volic slova: „Změna vůdců může někdy vést ke změně politiky, aniž by to znamenalo neúctu ktomu, co bylo vykonáno předtím.“ Ani já nejsem takový blázena dobrodruh jako Stalin.

Schmidt však zavrtěl hlavou. „Nový Fuhrer je přesvědčen, že jeho předchůdci postupovali správně. Naši sousedé ignorují legitimní práva Reichu na vlastní nebezpečí.“

„Jistě, na vlastní nebezpečí,“ řekl Molotov. „Ale také na vaše. Doufám, že to váš nový Fuhrer má také na mysli.“

Na rozdíl od vůdců, kterým sloužil, Schmidt byl kulturní člověk. Ale sloužil lotrům, kteří vládli Reichu, a sloužil jim loajálně. Teď řekl: „Fuhrer to má skutečně na mysli. Proto mě pověřil, abych opakoval nabídku jeho předchůdce, říšského kancléře Himmlera, na rozšíření Sovětského svazu o ilegálně obsazené oblasti Polska.“

„Jinými slovy říkáte, že chce, abychom se kněmu připojili v útoku proti Rase,“ řekl Molotov.

„Ano,“ přikývl Schmidt. „Nakonec, část tohoto území okupoval Sovětský svaz už předtím.“

„Až do 22. června 1941,“ řekl Molotov se sžíravou ironií. Zeptal jsem se vás už jednou, a teď se vás ptám znovu: kdyby se naše hranice spolu setkaly, jak dlouho by trvalo, než by Reich znovu skočil Sovětskému svazu po krku?“

„Možná déle, než by trvalo Sovětskému svazu skočit po krku nám,“ odpověděl Schmidt kousavě. „Nebo možná - a to je jistě naděje a přesvědčení nového Fuhrera - bychom spolu mohli žít v míru, jakmile zvítězíme.“

„Kdybychom měli společnou hranici, byl by to malý zázrak, kdybychom spolu žili v míru,“ řekl Molotov. „Nicméně, žít v míru s Rasou po útoku na Polsko, to by byl velký zázrak.“

„Stejně jako říšský kancléř Himmler, ani doktor Kaltenbrunner nesdílí tento názor,“ řekl Schmidt.

„Jak jsem vašim prostřednictvím sdělil už Himmlerovi, tak teď říkám i Kaltenbrunnerovi: jestli chce zaútočit na Polsko sám, je to jeho věc,“ řekl Molotov. „Nicméně nemyslím, že bude potěšen výsledkem.“

Bude to pro nacisty něco znamenat? Molotov o tom pochyboval. Fašisté chtěli to, co chtěli, protože si mysleli, že na to mají právo. Jestli to, co si přáli, druhým nevyhovovalo nebo jim to vadilo, to nacisty pramálo zajímalo. To, co chtěli oni, to bylo legitimní. To, co chtěli ti druzí, to byla pouze zvrácená přání podlidi nebo - v případě Ještěřů - nelidí.

Toto nedokázali Němci pochopit. Ani ti chytřejší mezi nimi to nedokázali pochopit. I Paul Schmidt jen pokrčil rameny a řekl: „Já poslouchám Fuhrera, „

Pak mu tedy předejte moji odpověď. Je stejná, jakou jsem sdělil Himmlerovi: ne.“ Molotov vyslovil slovo nět s nemalou chutí. „A nyní vám řeknu něco čistě na osobní úrovni - myslím, že máte štěstí, že jste v Moskvě. Jestli tato válka vypukne, máte štěstí, že nebudete v Německu.“

„Nemám obavy,“ řekl Schmidt, a tentokrát mu Molotov neporozuměl. Mínil tím vyslanec to, že nemá obavy proto, zeje v Moskvě, nebo proto, že se nebojí toho, co se stane s jeho vlastí? Ani sovětský vůdce však nebyl tak otrlý, aby se ho na to zeptal.

Řekl pouze: „Máte ještě něco, o čem si přejete mluvit?“ „Ne, soudruhu, generální tajemníku,“ odvětil Schmidt. „Dobrá,“ řekl Molotov, místo aby zaječel: Vy jste šílený! Váš Fuhrer je šílený! Celá vaše země je šílená! Zničíte sami sebe, Ještěři neporazíte, a uškodíte SSSR radioaktivním spadem z atomových bomb, které použijete vy, a z těch, které Rasa shodí na vás.

Schmidt vstal a uklonil se Molotovovi. „Pak tedy přeji příjemný den. Nebud'te smutný. Všechno se v dobré obrátí.“ Než Molotov stačil odpovědět, diplomat se uklonil znovu, a odešel.

Molotov chvíli seděl za svým stolem, mlčky a nehybně. Jeho tajemník nahlédl dovnitř, a tiše se stáhl. O pár minut později však zařinčel telefon. Molotov ho zvedl. „Na lince je maršál Žukov,“ řekl tajemník.

„Přepojte ho, Petře Maximoviči,“ řekl s povzdechem.

Žukov bez úvodu zavrčel: „Co ten germánec říkal?“

Molotov suše řekl: „Je to Kaltenbrunner.“

„Jo?“ Poté se Žukov skoro na minutu odmlčel. Když znovu promluvil, omezil se na dvě slova: „Do prdele!“

„To je přesně můj názor,“ řekl Molotov suše. „Stejně jako předtím, Schmidt chtěl, abychom se připojili k jejich útoku na Rasu v Polsku.“

„A co jste mu řekl?“ Žukovův hlas zazněl poněkud ustaraně.

„Georgij i Konstantinoviči, nejsem sebevrah,“ řekl Molotov. „Můžete si být jist, že jsem tento velkorysý návrh odmítl.“

„To rád slyším,“ odvětil maršál. „Další otázka zní: myslíte si, že to Němce nějak ovlivní?“

„Ne,“ řekl Molotov.

„Do prdele,“ řekl Žukov znovu. „Soudruhu generální tajemníku, když se do toho germánci pustí, západní oblasti naší země si to odserou.“

„Toho jsem si vědom,“ řekl Molotov. „Kdybyste objevil nějakou tajnou zbraň, která by bláznům zarazila jednat jako blázni, navrhuji, abyste ji okamžitě použil. To by asi byla nejsilnější zbraň v dnešní době, silnější než atomové bomby.“ „Nu vot, takové štěstí nemáme.“ Nyní Žukov mluvil jako rozzlobený ruský mužik, který bezmocně přihlíží, jak mu chcípají krávy.

Molotov nevzrušeně řekl: „Víte, Georgij i Konstantinoviči, kdybychom se přidali k nacistům, bylo by to ještě horší - zahrávali bychom si s osudem celé země.“

„To mi nemusíte připomínat,“ zasmál se nepříjemně Žukov. „Teď jsem docela rád, že jsem vás nedal zlikvidovat, když jsem potlačil ten Berijův puč. Uvažoval jsem o tom, Vjačeslave Michajloviči - věřte mi, uvažoval jsem o tom.“

„Byl byste idiot, kdybyste o tom neuvažoval. Ale vy idiot nejste Georgiji Konstantinoviči.“ Molotov sám nechal zlikvidovat spoustu lidí - chladně a nevzrušeně. Na rozdíl od většiny ostatních komunistických předáků - třeba takového Lavrentije Beriji, který se před popravčí četou plazil po zemi a do poslední chvíle zbaběle škemral o život - se Molotov dokázal dívat stejně chladně a lhostejně i na svůj vlastní život. „Ale proč s tím přicházíte právě teď?“

„Protože kdybych se vás byl zbavil, tak bych to teď byl já, komu by nezbylo, než koukat jako sedlák z křoví, až se do sebe Reich a Rasa pustí,“ řekl Žukov. „A takhle, když se všechno posere, padne to na vás, Vjačeslave Michajloviči.“

„Ano, mít obětího beránka je vždycky dobrá věc,“ přisvědčil Molotov. „V tomhle byl mistr Stalin. Jediný problém je, že fricové a Ještěři se nedají tak snadno poslat do gulagu.“

„To je ten jediný problém, co?“ zachechtal se Žukov. „Máte vy vůbec nějaké nervy, Vjačeslave Michajloviči?“

„Snažím se je nemít,“ odvětil Molotov. „Jestli mě zlikvidujete, soudruhu maršále, no tak mě zlikvidujete a já s tím nic nenadělám.“ Ještě ne. Ale chtěl bych to. Taky na tom pracuji, maršále a Hrdino Sovětského svazu. „Nemůžu ani to bláznovství zarazit - ani fricům, ani Ještěřům. To je fakt. A mám se z toho zbláznit?“

„Z vás by nebyl špatný voják, Vjačeslave Michajloviči,“ řekl Žukov po chvilkovém zamyšlení.

Mínil to jako poklonu, tím si byl Molotov jist. A tak řekl: „Spasibo,“ ačkoli neměl chuť Žukovovi děkovat. Pro něho byli hrubí a nekomplikovaní muži, spoléhající na sílu, protože jim chyběla odpovídající inteligence k tomu, aby dělali něco jiného. Byli nezbytní, pravda. Ale to byli kopáči a popeláři taky.

„Není zač, soudruhu generální tajemníku,“ odpověděl maršál. „Kvůli rodině musíme táhnout zajeden provaz.“

Když zaútočili Němci, řekl Stalin totéž. Také to prakticky realizoval. Dokonce přijal na milost ruskou pravoslavnou církev poté, co ji skoro dvacet let potíral. A neudělal totéž i Lenin, když zavedl Novou ekonomickou politiku, aby zachránil svou zemi před hladomorem na konci občanské války?

„Ano, musíme táhnout za jeden provaz. Všichni musíme udělat, co je v našich silách,“ přisvědčil Molotov. A pak, protože se Žukovem mohl jednat tak otevřeně jako s nikým jiným, snad s výjimkou Gromyky, dodal: „Ale kdybyste mě zabil, nevím k čemu to bude, nebo jestli to vůbec k něčemu bude.“ Zavěsil, aniž by čekal na odpověď.

Když Johannes Drucker vešel do jídelny v Peenemiinde, zjistil, že mocní neztráceli čas. Pouhé dva dny po tom, kdy byl Ernst Kaltenbrunner jmenován novým Führerem, místo v rámu na zdi, kde byla po léta Himmlerova podobizna, bylo obsazeno jeho barevnou fotografií.

Drucker nebyl jediný, kdo ji studoval. Někdo za ním řekl: „Vypadá jako tuhý chlapík. Někoho takového teď právě potřebujeme.“

To připadalo Druckerovi jako docela dobrý odhad, i když si nebyl tak jistý, pokud šlo o jeho potřebnost.

Kaltenbrunnerovi bylo něco přes šedesát, měl velkou hlavu a těžké rysy. Nakláněl se dopředu, jako by chtěl nahlédnout skrze čočku kamery na toho, kdo se na něho dívá. I když měl výhodu, že byl o dvacet let mladší, Drucker by se s ním nechtěl setkat v tmavé uličce.

Až do Himmlerovy smrti nevěnoval Drucker Kaltenbrunnerovi velkou pozornost. Moc si hlídal Himmler a nedopustil, aby kdokoli kolem něho příliš zesílil. Muž, který vedl Vel-koňmeckou říši nyní, byl jen dalším úředníkem v honosné uniformě, stojícím ve stínu starého Fuhrera. Nyní celý svět pozná, jaký muž přebývá v té uniformě.

Drucker si vzal podnos a postavil se do fronty. Pomocníci kuchaře mu naložili kyselá zelí, vařené brambory a krvavou klobásu. Další pomocník mu podal malý džbánek piva. Odnesl si podnos ke stolu a posadil se k jídlu.

Nikdo si k němu nepřisedl. Už si na to zvykl. Věděl, že trpí politickou nespolehlivostí, což byla choroba vždycky nebezpečná a často fatální - a vysoce nakažlivá. Sám se držel stranou od lidí s touto chorobou v době, než se SS začalo zajímat o rasovou čistotu Káthe, a než se ho Gunther Grillparzer pokusil obvinít z vraždy esesáků za války, kterou byl naneštěstí skutečně vinen. Nikdo mu nic nedokázal - stále tu byl. Ale i tak ...

Reproduktor na stěně začal vyvolávat jeho jméno: „Podplukovník Johannes Drucker! Podplukovník Johannes Drucker! Hlaste se u velitele základny! Hlaste se u velitele základny!“

Drucker spolkl poslední sousto klobásy. Možná to bude skutečně poslední sousto v životě, pomyslel si, když vstával. Většina mužů v jídelně hleděla do svých talířů. Jistě, i oni si mysleli, že politická nespolehlivost je nakažlivá. Někteří se dívali škodolibě. Oni mu to přáli.

Spěchal do pracovny generála Dornbergera a kladl si otázku, jestli bude čekat v předpokojí zatýkáci komando. Kdyby tam byli - nu, stále ještě měl svou služební pistoli. Ale co by udělali s jeho rodinou, kdyby je zabil, místo aby se nechal odvézt k výslechu?

V duchu se divil, proč vlastně jde do velitelské pracovny, proč raději neuteče, když má takové myšlenky. Protože víš zatraceně dobře, že by tě stejně chytili, proto. A možná ani nebyl v průšvih. Zasmál se. Malá naděje.

Když vešel do předpokojí, nespátl žádné rabijáky v černých uniformách, ale pouze Dornbergerova dyspeptického pobočníka. Zasalutoval a řekl mu: „Podplukovník Drucker se hlásí podle rozkazu.“

„Ano.“ Major Neufeld na něj pohlédl. „Generál vás očekává. Jděte dál.“

„Hlásím se podle rozkazu,“ řekl Drucker znovu, když zasalutoval generálu Dornbergerovi.

Dornberger odložil doutník na skleněný popelník. Také měl už ve své pracovně portrét doktora Kaltenbrunnera.

„Vracíte se do služby, Druckere,“ řekl.

„Ano, pane generále,“ odvětil Drucker. „Navzdory všemu,“ pokračoval Dornberger a mávl rukou, aby dal najevo, že na to Drucker nemusí odpovídat. Velitel základny potáhl z doutníku. „Mám na rampě jednu A-45, natankovanou a připravenou ke startu. Jste připraven do hodiny vzlétnout do vesmíru?“

„Jawohl!“ Drucker znovu zasalutoval. Pak se zeptal. „Pane generále, můj zákaz letů byl zrušen?“

Místo odpovědi vzal Dornberger do ruky list papíru. „Mám tady rozkaz k vašemu okamžitému zatčení a uvěznění.

Dostal jsem ho před půl hodinou. Tu půl hodinu jsem strávil tím, že jsem dokumentoval, jak jsem v noci nařídil váš start kvůli nedostatku pilotů. Až raketa odstartuje, dostanu tento telegram. To už bude příliš pozdě. Škoda, že ho nebudu moci uposlechnout, souhlasíte se mnou?“

Ačkoli se snažil, Drucker nedokázal zachovat naprostý klid. Ucítit slabost v kolenou. Pohlédl na Dornbergera.

„Panebože,“ vydechl. „Nepoloží vám hlavu na špalek místo mě, pane generále?“

„Kdepak,“ řekl Dornberger klidně. „Nemají nikoho, kdo by dokázal vést Peenemiinde alespoň ze čtvrtiny tak dobře, a oni to zatraceně dobře vědí. Vynadají mi, to ano, ale tím to skončí.“

„Tím to skončí,“ opakoval Drucker. „A co já? Co udělám, když mi nařídí přistát?“

„Ignorujte je,“ řekl mu generál Dornberger. „Máte dvě střely s jadernými hlavicemi. Nebudou se svými přít nějak příliš tvrdě.“

„Ale nemohu tam zůstat navěky,“ řekl Drucker. „Co budu dělat, až mi začne docházet kyslík?“

„Možná to tady mezitím dokážu dát dohromady,“ odvětil Dornberger. „Když uslyšíte frázi 'sloužit se ctí', budete vědět, že se mi to podařilo. Když tu frázi neuslyšíte, uděláte lépe, když přistanete někde mimo území Velkoněmecké říše.“

Drucker polkl. Co v takovém případě udělají s jeho rodinou?

Než mohl promluvit, Dornberger zvedl ruku. „Neočekávám, že k tomu dojde, podplukovníku. Myslím, že budete mít příležitost bojovat hrdinně za Vaterland.“

To mohlo znamenat jen jediné. Drucker tiše řekl: „Vy myslíte...?“

„S ním?“ Dornberger ukázal palcem na novou barevnou fotografii na stěně za ním. „Ano. Kdyby nebyl Fuhrer, byl z něho dobrý pomocník u řezníka. Ale je vůdce, a my ho musíme poslouchat.“ Zdálo se, že mluví spíš pro sebe než pro Druckera. Pak znovu získal svou ráznost. „Auto vás bude čekat venku. Odveze vás na rampu. A Druckere - „

„Ano, pane generále?“

„Jestli do toho musíme jít, dejte Ještěřům poznat, zač je toho loket.“

„Ano, pane generále!“ Drucker zasalutoval, udělal čelem vzad a vyšel z pracovny. Zasalutoval i majoru Neufeldovi, ačkoli měl vyšší hodnost než pobočník.

Před budovou stál volkswagen. Řidič řekl: „Na rampu, pane podplukovníku?“ Drucker jen přikývl, protože stále ještě nedůvěřoval svému hlasu, že bude pevný. Vzduchem chlazený motor zahučel, a VW se rozjel.

Pozemní obsluha rampy už měla připravený Druckerův na míru šitý tlakový oblek. Návrátový stupeň této A-45 nebyl Kdthe, to poznal Drucker na první pohled. S jeho miláčkem létal někdo jiný. Tento návratový stupeň vypadal starší a ošumělejší. V nynější krizi Reich používal všechno, co létalo.

Několik techniků na něj vrhlo zvědavé nebo nepřátelské pohledy, když mu pomáhali do tlakového oděvu. Ovšem, piloti nebyli jediní, kteří věděli o jeho potížích. Pak ale jeden z techniků řekl: „Dobře, že vám povolili zase létat, pane podplukovníku.“

„Díky, Helmut,“ odpověděl Drucker. „Byl jsem mimo už dlouho. Je to dobrý pocit být zpátky.“ Je to zatraceně lepší pocit než sedět u výslechu na gestapu.

Ale když jel výtahem k hornímu stupni A-45, uvažoval o tom. Jestli byl nový Fuhrer skutečně dost šilený na to, aby začal válku s Ještěř v Polsku, jaká bude životnost německého kosmického plavidla na oběžné dráze? A když na to přijde, jaká bude životnost Hermanna Gbringa v pásu asteroidů?

Pokrčil rameny. Stím nemohl nic dělat. A jestli ho Rasa z oběžné dráhy sestřelí, bude pravděpodobné, že bude mrtev dřív, než si to uvědomí. To by o sobě nemohl říct v případě, že by ho do spárů dostalo gestapo nebo SS.

Hans—Ulrichův bus. To bylo jméno namalované na boku návratového stupně. Když Drucker nastoupil do tohoto autobusu, zjistil, že skutečně pamatuje lepší časy. Všechno bylo ošumělé, odřené; napůl očekával, že pod pilotním křeslem najde nedopalky cigaret. Když však provedl předstartovní kontrolu, zjistil, že všechno funguje naprosto bez závad. Taky dobře, protože by odstartoval v každém případě. Technik zabouchl poklop průlezu. Drucker ho zajistil. Konverzace před startem s pozemní obsluhou byla rychlejší a nedbalejší než v dobách před krizí. Chtěli ho dostat odsud, a jen očividně hrozící katastrofa by jim v tom zabránila.

Pro mě by zase byla katastrofa, kdyby start přerušili, pomyslel si Drucker.

Ale nepřerušili. Do uší mu zazněla poslední čísla odpočítávání, a pak každé vlákno jeho těla rozechvěl hromový řev hlavního motoru A-45. Akcelerace ho vtiskla do křesla.

Údaje všech přístrojů byly v normě. Pokud se z nich dalo soudit, let probíhal perfektně. Když motor dohořel a návratový stupeň se ocitl na oběžné dráze, Druckerovi několikrát poskočil žaludek, než se usadil. Byl jsem uzemněný příliš dlouho, pomyslel si s obavami. Normálně patřil k té menšině lidí, která má z beztížného stavu požitků.

Pak se ozvalo rádio: „Podplukovník Drucker! Podplukovník Drucker! Slyšíte mě, podplukovníku Druckere?“ „Ne moc dobře - signál je přerušovaný,“ zalhal.

Nepomohlo to. Radista na druhém konci pokračoval: „Musíte neprodleně přistát, podplukovníku. Pozemní telemetrie zjistila trhlínu na vašem kyslíkovém potrubí. Vaše bezpečnost je ohrožena.“

Za normálních okolností by ho to přimělo spěšně jít na přistání. Nyní se usmál a řekl: „Mé přístroje říkají, že je všechno v normě. Reich mě tady potřebuje. Risknu to a zůstanu.“

„Váš patriotismus oceňujeme,“ - to určitě, pomyslel si Drucker - „ale nemůžeme riskovat. Nařizujeme vám vrátit se co

nejdříve na Zemi.“

„V zájmu Vaterlandu jsem nucen tento rozkaz odmítnout splnit.“ Druckerův úsměv se rozšířil. Dva pokrytci se pokoušeli přelhat jeden druhého.

Radista mu začal lícitovat. Mluvil o velké skvrně v Druc-kerově služebním záznamu. Mluvil o disciplinárním potrestání, až Drucker přistane. Zanedlouho se však dostal mimo dosah slyšitelnosti. Další ho začne otravovat za chvíli, o tom Drucker nepochyboval. Na tom však nezáleželo. Řeční ho dolů dostat nemohli. Nemyslel si ani, že by poslali dalšího astronauta, aby ho sestřelil. Jeho úsměv se vytratil. Ne, to nechávali na Ještěrech - a Ještěři to pravděpodobně dokážou zařídit.

Hlas Jonathana Yeagera se zlomil v zoufalství, něco, co se mu už pár let nestalo. „Ale mamí!“ zanařikal.

„Ne,“ opakovala rozhodně jeho matka. „N-E. Ne. Nepoletíš tam, když každou minutu může vypuknout válka mezi Rasou a Němci, a to je konečné.“

„Matka má pravdu,“ řekl otec. „Právě teď je to nebezpečné. Počkejme, a uvidíme, jak to dopadne. Kassquit neuteče.“

„To není jen Kassquit,“ řekl Jonathan. „Je to příležitost dostat se nahoru, mluvit s Ještěři.“ Cítil, že mu rudnou uši.

Nebyla to jen Kassquit, ale z podstatné části ano.

Otec zavrtěl hlavou. „Počkej,“ řekl. „Až se věci uklidní -jestli se uklidní - to pozvání bude stále platit.“

„Tati ...“ Jonathan se zhluboka nadechl. „Tati, to pozvání bylo pro mě, víš. Jestli mě tam Ještěři chtějí, jestli mě tam dopraví, mohu letět.“

„Můžeš,“ řekla matka. „Můžeš, ale nesmíš. Nemáš naše povolení.“

Znovu se zhluboka nadechl. „Rád bych měl vaše povolení, jistě, ale nemusím ho mít. Je mi už jednadvacet. Když mě tam vezmou, poletím, a to je fakt.“

„Takovou věc neuděláš,“ řekla Barbara se zatřátými zuby.

„Barbaro -“, řekl jeho otec tónem, který ji přiměl podívat se na něho, jako by ji bodl do zad. I Sam se zhluboka nadechl, než pokračoval: „Bylo mi osmáct, když jsem odešel z farmy, vis.“

„Ale nešel jsi na místa, kde mohl svět každou minutu vylétnout do povětří,“ odsekla Jonathanova matka.

„Ne, ale mohl jsem, kdybych byl o něco starší,“ odpověděl Sam. „Spousta chlapců Jonathanova věku odešla z farem rovnou do zákopů. A já jsem se snažil vstoupit do armády po Pearl Harboru, ale nechtěli mě.“ Otevřel ústa a poklepal si na svou protězu. „Vzali mě, až přišli Ještěři, ale tenkrát brali každého, kdo vůbec dýchal.“

Kdyby ho byli vzali dřív, nebyl bych tady, protože by se nikdy nesetkal s mou matkou, pomyslel si Jonathan.

„Nech hojit, Barbaro,“ řekl jeho otec. „Jestli to chce - a Ještěři tam venku mají spoustu lodí. I kdyby došlo k nejhoršímu, je velice pravděpodobné, že se mu nic nestane.“

„Pravděpodobné!“ Jeho matka to slovo vyslovila jako tu nejošklivější nadávku na světě. Otočila se na patách a vztekla odešla do ložnice. Zabouchla za sebou dveře, až se zatřásl celý dům. Jonathan si nepamatoval, že by někdy předtím udělala něco takového.

„Gratuluji,“ řekl jeho otec. „Vyhrál jsi. Jdi se zabalit. V jednom má tvá matka pravdu: budeš tam možná déle, než očekáváš.“

„Okay. Ježíši, tati, děkuji!“ Jonathan vyskočil. Chtěl se rozběhnout do svého pokoje, ale zastavil se a otočil. Váhavě se zeptal: „Budeš z toho mít velké potíže?“

„Pokud se bezpečně vrátíš, tak to zvládnu.“ Pak otec také zaváhal. „Kdyby se ti něco stalo, budu mít příliš mnoho potíží sám se sebou, než abych se staral, co dělá tvá matka.“

O tomhle Jonathan nechtěl přemýšlet. Odešel do svého pokoje a sbalil si prádlo, ponožky, zubní pastu, kartáček, holící strojek a balíček žiletek. S jídlem si nedělal starosti; když Ještěři tolik let užívali Kassquit, dokážou se postarat i o něho. A přibalil ještě něco, co koupil v drugstóru, kam obvykle nechodil - balíček prezervativů.

Otec zařídil organizační podrobnosti s Rasou a americkými

úřady a toho večera při večeři řekl: „Raketoplán Rasy startuje zítra něco po čtvrté odpoledne. Zavezu tě tam.“

„Okay,“ řekl Jonathan. Podle uzavřeného výrazu jeho matky si ona ani zdaleka nemyslela, že je to okay. Ani jeho otec o tom nevypadal přesvědčeně. Ale nikdo z nich mu hlasitě neoponoval.

Napadlo ho, jestli má zavolat Karen. Nakonec to neudělal. Co by jí mohl říct, vzhledem k tomu, proč letěl do vesmíru?

Buď nic, nebo balík lží. Zdálo se mu lepší neříkat nic.

Příštího dne se postaral o Mickeyho a Donalda s vědomím, že tu nějaký čas nebude. Zamával jim. „Letím pryč, ale brzy se vrátím. Bye-bye.“ V odpověď mu také zamávali! Mickey vydal zvuk, který mohl znamenat bye-bye, ale také nemusel. Pak ho otec odvezl na letiště. Policisté - ne, to byli vojáci -doprovodili vůz na přistávací plochu raketoplánů. „Díky, tati,“ řekl Jonathan, když vystoupil.

„Nejsem si jistý, jestli se rádo stalo,“ odpověděl otec, ale pak mu podal ruku. Jonathan se předklonil a potřásl mu jí. Zanedlouho přistál raketoplán. Jeho brzdící motory řvaly víc než jakýkoli tryskový motor, který Jonathan kdy slyšel.

Když se vchod otevřel, vyšplhal po žebříku - se svým vakem poněkud neobratně - a vstoupil dovnitř.

„Posaďte se. Připoutejte se. Jakmile nám doplní palivo, startujeme,“ řekl pilot raketoplánu.

„Bude vykonáno, nadřízený pane.“ Jonathan doufal, že hádal dobře. Pilot nic neřekl, takže asi ano.

Protože už předtím byl v kosmu dvakrát, Jonathan zjistil, že třetí start je pouhá rutina. Pilot raketoplánu byl cestou ještě málomluvnější než ta žena jménem Nesseref, která ho vezla na hvězdnou loď předtím. Jonathana napadlo, co by pilot udělal, kdyby on začal trpět nemocí z beztlákového stavu. Byl však rád, že na to nemusel přijít.

Když vystoupil z raketoplánu, nějaký Ještěr na palubě hvězdné lodi mu vzal jeho batoh. „Prohlídneme ho,“ prohlásil.

Když ho zkontroloval, otevřel tubu se zubní pastou, aby se přesvědčil, co v ní je, a zeptal se, k čemu slouží žiletky, vrátil mu ho zpátky. „Nic vhodného pro sabotáž na této lodi. Můžete pokračovat.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekl Jonathan znovu.

Sabotáž na lodi bylo to poslední, co měl v úmyslu. Rasa má obavy, pomyslel si. A to ani nejsem Němec. Zajímalo by mě, jestli skutečně chápou, jak moc odlišné jsou naše země.

Stejně jako předtím, i teď cítil stále větší přitažlivost, jak se vzdaloval od střední osy hvězdné lodi. Nakonec mu Ještěř, který ho doprovázel, řekl: „Toto je kabina, kde je ta žena Kass-quít.“

S bušícím srdcem a čelem oroseným potem víc, než by odpovídalo horku na palubě hvězdné lodi, Jonathan vstoupil dovnitř. „Zdravím vás, nadřizená paní,“ řekl a sklonil se do uctivého postoje.

„Já zdravím vás,“ odpověděla Kassquít a oplátila jeho gesto. Na jedné straně kabiny stálo něco, co by neočekával tady, na hvězdné lodi - armádní lehátko, i když si nebyl jistý, z výstroje které armády pochází. Pak tedy Ještěři provedli nějaký výzkum, a nemýlili se.

Jonathan si byl vědom, že je v kabině sám s přitažlivou mladou ženou, která na sobě nemá žádné šaty. Ještě naléhavěji si uvědomoval Ještěři, procházející chodbou kolem kabiny a otáčejících oční výčnělky, aby viděli, co se děje uvnitř.

„Mohla bys zavřít ty dveře?“ zeptal se Kassquít.

Ta udělala souhlasné gesto a stiskla knoflík vedle dveří. Ty se tiše zasunuly. „Je to lepší?“ zeptala se. Nyní použil souhlasného gesta Jonathan. Kassquít se zeptala: „Dáváte tedy přednost soukromí? U Rasy, jak jsem viděla, na tom příliš nezáleží.“

„Tosevanům ano.“ Jonathan přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Možná máte méně, než očekáváte, ale myslím, že na očekávání také záleží,“ řekla Kassquít. Zatímco se v tom Jonathan pokoušel nějak přebírat, Kassquít dodala: „Chápete tedy, že jste sem přišel za účelem páření.“

Vůbec si nahrála na schovávanou. Jonathan si přestal dělat starosti s první částí toho, co řekla, protože ta druhá část plně upoutala jeho pozornost. „Ano,“ řekl opatrně. „To chápu.“

„Dobře.“ Kassquít chtěla něco říct, pak ale umlkla. Když znovu promluvila, Jonathan by se vsadil, že to nebylo to, co měla původně v úmyslu říct. Toto byla celkem žalostná otázka: „Jste nervózní?“

„Ano,“ opakoval, a použil další zdůrazňovací zakašlání.

„Dobře,“ řekla. „Já taky. Je to pro mě velmi zvláštní. Být Tosevanem je pro mě zvláštní. Je to něco, co jsem nikdy nedělala ... a nikdy předtím jsem si nepředstavovala, že to budu chtít udělat.“

„Chápu - doufám, že chápu,“ řekl. Nevěděl, jestli někdy nějaký muž a žena stáli před podobným problémem, než si spolu lehli. Pochyboval o tom. „Udělám, co mohu, abych vás potěšil.“

„Děkuji vám,“ řekla Kassquít vážně. „Já chci udělat totéž pro vás.“ Neztrácejíc ani okamžik, řekla: „Jestli to máme udělat, neměl byste si sundat své šaty?“

„Myslím, že ano.“ Jonathan věděl, že jeho hlas zní ostýchavě. Neočekával, že bude tak věcná. Rychlým gestem strhl své šortky a spodky, které měl pod nimi.

Kassquít ho studovala. Nikdy předtím nahého muže neviděla, uvědomil si. Pocítil určitou pýchu, že ho jeho úd za těchto okolností nezklamal. Přistoupila k němu a zeptala se: „Mohu se vás dotknout?“ Přikývl, pak si vzpomněl, že musí použít gesto Rasy, kterému rozuměla. Vzala ho do ruky. Pak, k jeho úžasu, poklekla a vzala ho do úst.

„Jak ... jak víte, že máte dělat toto?“ vykoktal. „Dívala jsem se na video,“ odpověděla vážně. „Chtěla jsem být připravená. Dělal to správně?“ Její hlas zazněl úzkostlivě.

„Ano,“ řekl s dalším zdůrazňovacím zakašláním, uvažuje, kde na Zemi mohla sehnat takové video. „Ovšemže ano.“

Když se však k němu znovu sklonila, řekl: „Počkejte.“ Vzhlédla k němu. Její tvář nevyjadřovala - ani nemohla vyjadřovat - nic. Kdyby ano, předpokládal, že by vypadala udiveně. Ukázal na lehátko. „Když si sem lehnete, pokusím se vás potěšit.“

Vstala. Když šla k lehátku, poznamenala: „Nemyslím, že se mě někdy někdo snažil potěšit.“ Rezignovaný způsob, kterým to řekla, vhnal do Jonathanových očí slzy. Také ho to přimělo k tomu, aby se pro ni rozhodl udělat všechno, co bude v jeho silách.

Nebyla zvyklá se líbat. To poznal okamžitě, jakmile si klekla na kovovou podlahu vedle svého lůžka. Ale když jeho rty našly místo jejich úst její nadra, vydala tichý, překvapený vzdech. Otec mu radil: nespěchej. Snažil se to mít na paměti právě teď, když se mu ze všeho nejvíc chtělo spěchat. Hladil ji po celém těle, než nechal svou ruku vklouznout mezi její nohy. Už byla vlhká. O chvíli později k ní sklonil hlavu. Dělal to jen párkrát s Karen, a nevěděl, jak dobrý vtom je. To, že byla Kassquít vyholená, věci usnadňovalo. A zvuky, které Kassquít vydávala, ho přesvědčily, že si patrně počíná docela dobře.

Pak přešel ke svému vaku a vytáhl krabičku s prezervativy. Kassquít sáhla pod lehátko a vytáhla stejnou krabičku. Oba se zasmáli, Kassquít nejprve způsobem Rasy, a pak hlasitě, jako Tosevané.

Jonathan si navlékl gumu. Vyzkoušel si to doma; nechtěl to zpackat. Právě se chystal lehnout si na lehátko s Kassquít, když se z reproduktoru nad hlavou ozval děsivý syčivý zvuk. Kassquít vyplašeně vyskočila. Následovala slova, slova v jazyce Rasy: „Do nouzových stanovišť! Probíhá proti nám útok! Okamžitě do nouzových stanovišť! Probíhá proti nám útok!“

Kassquít se prosmýkla kolem divokého Velkého Ošklivce ke dveřím. Když stiskla knoflík, otevřely se. „Pojďte se mnou,“ řekla Jonathanu Yeagerovi. „Nemáte přidělené nouzové stanoviště, tak půjdete do mého oddělení.“

„Bude vykonáno.“ Hodil krabičku s prezervativy do svého vaku, který si vzal sebou. Pak si všiml, že má jeden prezervativ stále nasazený. Strhl ho a odhodil na podlahu. Kassquít pohlédla na takovou nepořádnost s nesouhlasem. Když za ní vyšel na chodbu, zeptal se: „Jsou to Němci?“

„Nevím, kdo jiný by to mohl být,“ odpověděla Kassquít. „Pospěšte si!“ Celou lodí se rozléhaly poplašné signály.

Muži a ženy Rasy spěchali po chodbách ke svým nouzovým stanovištím. Jen málokterí z nich budou hvězdnou loď bránit; ostatní se v ní prostě jen krčili. Jestli u jejího boku exploduje bomba z výbušného kovu, zemřou všichni, pravděpodobně rychleji, než si to vůbec uvědomí.

Když spatřili uvnitř hvězdné lodi Velké Ošklivce, někteří muži a ženy hněvivě vykřikli. Kassquit se na ně rozkřikla nazpátek. Stejně tak i Jonathan, byť ne zcela gramaticky korektně. Pak se jí zeptal na to, nad čím uvažovala předtím i ona. „Co se stane, když budeme zasaženi?“

Poskytla mu jedinou odpověď, kterou sama znala: „Zemřeme.“ Jeho tvář se zkrivila. Věděla málo o výrazech tváře, které používali divocí Velcí Ošklivci. Ale podle toho, co věděla, tento nesignalizoval radost.

A tady už byla její chodba a její vlastní dveře. Stiskla tlačítko zámku dveří. Musela to zkusit dvakrát, aby dostala správnou kombinaci. Konečně se dveře otevřely. Vešla dovnitř. Jonathan Yeager ji následoval. Dveře se za nimi zavřely. I skrze stěny bylo jasně slyšet cvakání drápů o kov a vyděšené výkřiky mužů a žen.

I Kassquit byla vyděšená. Jonathan Yeager nepochybně také. Potřebovala chvíli, aby si uvědomila, jak vyděšený musí být. Ona byla alespoň tam, kam patřila, kde prožila celý život. On musel být stejně vydáný na pospas okolnostem, jako by byla ona, kdyby válka vypukla za jejího pobytu na povrchu Tosevu 3.

„Co teď budeme dělat?“ zeptal se. Jestli tady byla nějaká odpověď, věděl, že to musí být ona, kdo ji zná.

On na ni závisel, uvědomila si s určitým šokem. Nikdy předtím na ní nikdo nezávisel. Ona vždycky byla ta, která závisela na Ttomalssovi. „Čekat,“ řekla mu to, co bylo zřejmé. „Doufám, že brzy bude konec poplachu.“ Pak chvíli uvažovala, ale ne dlouho. Přála si, aby dokázala zformovat svou tvář do výrazu, který Velcí Ošklivci používali k vyjádření přátelství. „Také bychom mohli pokračovat v tom, co jsme dělali, než začal poplach.“

Jonathan Yeager pohodil hlavou a zasmál se tosevanským smíchem. „My říkáme: jezme, pijme a buďme veselí, protože zítra možná zemřeme.“ Přestal se smát. „Ale tohle možná nebude zítra. To může být v příštím okamžiku.“

„To je pravda,“ řekla Kassquit. „Protože je to pravda, neměli bychom pokračovat? Je něco jiného, co byste dělal raději?“

„Ne,“ řekl, a přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Ani já.“ Lehla si na spací matraci. Nebyla tak pružná jako lehátko dopravené z Tosevu 3 - je přizpůsobená potřebám Rasy, ne mým, pomyslela si - ale svůj účel splní. „Tak tedy pokračujme.“

Očekávala, že si nasadí další prezervativ a bude pokračovat přesně tam, kde byli přerušeni. Místo toho k jejímu překvapení a potěšení poklekl vedle ní, a začal ji znovu stimulovat po ce lém těle. Nevěděla, zeji může vzrušovat hlazení přechodu mezi palcem a ukazováčkem, nebo ušního lalůčku. Skoro nenáviděla své uši, které kazily hladké linie její hlavy, a přála si místo nic mít sluchové blány, jako měla Rasa. Teď objevila nečekaný důvod, aby svůj názor změnila. Jeho ústa na nadrech jí poskytovala větší rozkoš než jej vlastní prsty. Nebyla si jistá, jestli to platí o jeho hlavě mezi jejím nohama. Když se uspokojovala sama, vždycky věděla, co bude následovat. U něžnosti Jonathana Yeagera to nevěděla. Občas ji takové překvapení zklamalo. Občas bylo vzrušující. Lapala po dechu a chvěla se - dostala se překvapivě skoro na vrchol rozkoše.

Pak Jonathan sáhl pro krabičku s prezervativy. „JS(echcete, abych vás také takhle stimulovala?“ zeptala se Kassquit. Koutky jeho úst se zvedly. „Já jsem stimulovaný,“ odpověděl, a ukázal na tu část svého těla, která dotvrzovala pravdu jeho slov. „Kdybyste mě stimulovala dál, pak ...“ Odmlčel se, hledaje, jak přeložit to, co chtěl říct, do jazyka Rasy. Na něco přišel: „Uvolním své semeno, a pak budete muset chvíli čekat, než se zase budu moci pářit.“

To bylo poprvé, kdy Kassquit slyšela, že Tosevané musí mezi pářením počkat. „Jak dlouho?“ zeptala se. „Den? Deset dnů?“

Znovu se zasmál. „Ne, tak dlouho ne. „Možná desetinu dne, možná ani to ne.“

Kassquit to uvážila. „Poskytl jste mi potěšení - ráda bych vám je oplatila,“ řekla konečně. „Zdá se mi to spravedlivé. Jestli přitom uvolníte své semeno, tak je uvolníte, a nic se neděje, a mi počkáme. Jestli ne, budeme pokračovat. Je to v pořádku?“

Koutky jeho úst se znovu zvedly. „Ano, ovšem, nadřícená paní,“ řekl, a lehl si na matraci.

Zčásti vzpomínajíc na videozáznamy páření Velkých Ošklivců, zčásti imitujíc to, co dělal Jonathan Yeager s ní, Kassquit zpracovávala Jonathanovo tělo rukama a ústy. Podle zvuků, které vydával, usoudila, že se jí daří poskytovat mu potěšení. Tak, jako to udělal on s ní, sklonila se k jeho klínu a stimulovala ho ústy.

Dveře kabiny se tiše odsunuly stranou a dovnitř vešel Tto-malss. Reakce Jonathana Yeagera Kassquit udivila - vyjekl, oddálil se od ní tak rychle, že ho málem kousla, a oběma rukama si zakryl orgán, který stimulovala.

Ttomalss řekl: „Zdravím tě, Kassquit, i vás, Jonathan Yeagere. Chtěl jsem se ujistit, že jste oba v bezpečí. Jsem rád, že ano.“ Obrátil se k odchodu.

„Děkuji vám, nadřícený pane,“ řekla Kassquit, když odcházel. „Ufff!“ řekl Jonathan. Kassquit by zajímalo, co to znamená v jeho jazyce. Vstala, zavřela znovu dveře a vrátila se k němu. „Budeme pokračovat?“

Řekl něco jiného, čemu nerozuměla; znělo to jako Ježíši. Pak přešel zpět do jazyka Rasy: „Doufám, že budu moci, po tomhle.“

Kassquit nevěděla, co tím míní. Ale přišla na to: jeho úd ochabl. Zdálo se, že je třeba další stimulace. Neprodleně ji aplikovala. Napadlo ji, co to zaznělo v jeho smíchu, když uněho došlo ke zmrtvýchvstání. Zdálo se jí, že to znělo jako úleva, ale měla příliš malé zkušenosti s Tosevany, aby si tím mohla být jistá. „Tak,“ řekla po chvíli rázně. „A teď - blánu.“ „Bude vykonáno,“ řekl, a udělal to. Na videozáznamech viděla několik možných pánčích poloh. Poloha ženy obkročmo na muži se jí zdála stejně praktická jako poloha muže ležícího na ženě. Sedla si na Jonathana Yeagera a jejich orgány se spojily. Náhle se zarazila s výkřikem překvapení a bolesti. „Tohle je páření!“ zvolala. „Nemělo by to bolet. Představa páření, které by místo potěšení působilo bolest, jí připadala zkažená dokonce i podle tosevanských měřítek. Ale Jonathan Yeager řekl: „Tosevanské ženy mají... membránu, která musí být při prvním páření protřena. To může způsobit bolest. Až se membrána zahojí, už se to znovu nestane.“

„Chápu,“ vzdychla Kassquit. Tohle nevěděla. Žádný z jejích výzkumů ji o tom neinformoval. Napadlo ji, jestli to vůbec ví i Rasa. Pokrčila rameny. Jestli se o tom předtím nic nedověděla, nemohlo to být příliš důležité, ani pro divoké Velké

Ošklivce.

Přitlačila. Membrána tam nepochybně byla. Jonathan Yeager měl lepší informace než ona. Přitlačila znovu, ve stejném okamžiku, kdy on učinil výpad proti ní. Blána se protrhla. Zasyčela. Bolelo to, a ona nebyla zvyklá na fyzickou bolest.

„Je všechno v pořádku?“ zeptal se Jonathan Yeager.

„Já - myslím, že ano,“ odpověděla Kassquit. „Nemám žádná měřítka pro srovnání.“

Začal se v ní pohybovat. Stále to bolelo, ale už méně, než když do ní pronikl poprvé. Přinášelo jí to i jistou rozkoš, ale ne tak velkou, jakou jí předtím působily jeho ruce a jazyk. Uvažovala, jestli to bude jiné, až se blána zahojí.

Tvář Jonathanu Yeagera pod ní zrudla. Něco zamručel, sevřel ji skoro bolestně a vnikl do ní hlouběji než předtím. Pak se zklidnil a uvolnil. Otevřel oči, které měl předtím zavřené. Koutky jeho úst se zvedly.

Kassquit z něho sklouzla. Její krev zbarvila prezervativ a vnitřní stranu jejích stehen. „Má to takhle být?“ zeptala se Jonathanu.

„Ano, to si myslím,“ odpověděl. Stáhl si blánu. „Co s tím mám udělat, nadřizená paní?“

Ukázala mu rukou. „Tady - to je spust' na odpadky. Nemyslím, že by bylo moudré posílat to sanitárním systémem. Mohlo by to zablokovat trubky.“

„To by nebylo dobré, ne na hvězdné lodi,“ řekl.

„Ne, to ne,“ souhlasila Kassquit. „Tosevanské odpady už způsobily potíže v instalaci, protože na ně nebyla projektována.“ Vzala kousek vlhké tkaniny a otřela si krev z nohou a intimních partií. Pak látku odhodila také do spusti na odpadky.

Jonathan Yeager ji napodobil, když se myl sám. „Budete mi muset ukázat, jak tady věci chodí,“ řekl jí. „Nevím, jak žít na hvězdné lodi - o nic víc, než byste vy věděla, jak žít v mé zemi na Tosevu 3.“

„To by nemělo být příliš těžké,“ řekla.

Zasmál se. „Pro vás ne - žila jste tu celý život. Pro mě je tady všechno zvláštní. Nemáte tušení, jak zvláštní to je.“

To byla nejspíš pravda. Kassquit řekla: „Jen doufám, že tu budeme moci žít dál.“

Jako na potvrzení jejích slov se podlaha pod jejich nohama zachvěla. „Co to bylo?“ zeptal se Jonathan Yeager.

„To nevím jistě,“ odpověděla. „Ale myslím, že to mohly být střely, odpálené na cíl.“

„Oh,“ řekl divoký Tosevan, a pak dodal: „Doufám, že ho zasáhnou.“

„Já také,“ odpověděla Kassquit. „Jestli ho nezasáhnou, on zasáhne nás.“

„To vím.“ Položil jí ruku kolem ramen. Žádný muž nebo žena Rasy by neudělali takové gesto. Pro Velké Ošklivce znamenal fyzický kontakt víc než pro Rasu. Protože vyrostla mezi Rasou, Kassquit si nemyslela, že by něco znamenal pro ni. Byla překvapená, když zjistila, že se mýlila. Na genetickém programování záleželo. Dotyk jiného příslušníka jejího druhu - a takového, s nímž sdílela jiné intimnosti - přinášel jisté uklidnění.

Ne že nám to k něčemu bude, jestli střela zasáhne naši hvězdnou loď, pomyslela si, a pak si přála, aby to nebyla učinila. Pro Mordechaje Anielewicze zmizelo čtvrt století jako mávnutím kouzelného proutku zlého čaroděje. Opět zde byli Němci, valící se přes západní hranici Polska, řvaly tankové motory a útočná letadla se střemhlav vrhala na síly, bránící zemi, kde prožil celý život.

Protože žil v Lodži, měl to na hranici mnohem blíže než v roce 1939, kdy žil ve Varšavě. Němci to kněmu tentokrát neměli tak daleko. Na druhé straně, Polsko bylo schopno bránit se lépe než tenkrát.

Nějaký Ještěr vypálil raketu na příjezdající německý tank. Tank se zastavil a vyšlehly z něho plameny. Otevřely se poklopy a němečtí vojáci začali vyskakovat ven.

Mordechaj stiskl spoušť své automatické pušky. Jeden z Němců rozhodil rukama, zatočil se kolem své osy a padl tváří k zemi. Vzduchem svištěla spousta kulek; Mordechaj nevěděl, zdali to byl on, kdo toho nacistu zabil. Ale doufal, že ano.

Ještěři neměli mnoho pozemních jednotek - většina jejich mužů byla v pozemních křižnících. Sami měli potíže s Wehrmachtem už když dobytelská flotila poprvé přistála. A nacisté byli teď mnohem lépe vyzbrojeni než v roce 1942. Proto jako pěchota v boji proti německým útočníkům sloužili většinou židovští bojovníci a Poláci.

„Plyn!“ Ten výkřik se ozval v jidiš, polsky i v řeči Rasy skoro zároveň. Mordechaj Anielewicz vytrhl svou masku z pouzdra a nasadil si ji skoro se zoufalým spěchem. Neposkytovala kompletní ochranu proti nervovému plynu; to věděl příliš dobře. A jednu dávku až absolvoval v minulé válce. Nevěděl, kolik by dokázal snést teď, aniž by rychle zemřel. Možná na to brzy přijdu, pomyslel si, dýchaje vzduch páchnoucí gumou skrz filtr z aktivního uhlí, který mu dodával poněkud prasečí vzhled. Kdyby byl správný typ bojového vůdce, nebyl by vůbec na frontě. Byl by někde v hlavním stanu desítky kilometrů v týlu, s pobočníky, kteří by mu loupali hrozný a s tanečnicemi, které by ho rozptýlily, kdykoli by si potřeboval odpočinout od velení.

Ale v dnešní době nebyl nezbytně bezpečný ani hlavní stan. Nemohl přijít na žádné místo v Polsku, které by bylo bezpečné. Jakmile byly přerušeny rozhovory mezi Rasou a Němci, odvezl svou ženu a děti (a Heinrichova beffela) z Lodže do malé vesničky jménem Widawa, jihozápadně od města. Ani Widawa nebyla bezpečná, a toto vědomí ho hnětlo. Byla k německé hranici blíže než Lodž. Nechtěl pomyslet na to, co by se stalo, kdyby se tam Němci dostali. Problém byl, že také nechtěl pomyslet na to, co by se stalo, kdyby nacisté zaútočili na Lodž střelou s hlavicí z výbušného kovu. Kdyby to udělali, město by okamžitě přestalo existovat - a radioaktivní spad by byl pravděpodobně hnán k východu. Když se na to podíval z tohoto hlediska, Widawa měla své výhody.

Před Anielewiczem se zasekla do země dávka kulek z kulometu, a vymrštila hlinu a kamínky, které uhodily do zornic jeho plynové masky. Zamrkal, jako kdyby mu hlína vletla do očí. Kdyby se mu dostala do oka řasa nebo něco takového, musel by to nějak přežít. Kdyby si sundal masku, aby ji odstranil, zahubilo by ho to.

Další německý tank začal hořet. Ale už nevybuchovaly jako bomby, jak bylo běžné za minulé války. Tenkrát používaly benzinové motory. Ted' používaly diesely, které měly ruské tanky už tenkrát, nebo vodíkové motory jako pozemní

křížníky Ještěřů.

Němci však měli spoustu tanků. Plameny, který vyšlehl ze stroje, který jel vedle zasaženého tanku, byly záblesky z ústí zbraní, ne plameny zkázy. A pozemní křížník Ještěřů po Anie-lewiczově pravici začal hořet. Muži Rasy vyskočili ven, stejně jako o chvíli předtím němečtí vojáci. Mordechai zavrčel, ačkoli se skrze masku mohl sotva slyšet. V poslední válce Němci ztráceli pět nebo šest svých nejlepších tanků za každý pozemní křížník, který zničili. Ten poměr by byl ještě vyšší, ale Němci byli po taktické stránce lepší než Rasa, stejně jako byli takticky lepší než Rudá armáda.

A teď měli tanky, které dokázaly obstát proti pozemním křížníkům, které si Ještěři přivezli z Domova. To bylo nepříjemné pomyšlení.

V příštím okamžiku se mu to však vytratilo z mysli. Tento den byl typický pro polské jaro, s mraky, které většinou zakrývaly slunce. Náhle však před Anielewicze dopadl ostrý, tmavý stín, směrem k západu.

Rychle se otočil. Tam, přesně tam, kde byla Lodž - kde měla být - bývala - se zvedal k nebi veliký, červeno oranžový oblak. Plakat v masce, jak Mordechai rychle zjistil, bylo skoro stejně zlé, jako když se mu dostalo něco do oka. Mrkal a mrkal, pokoušeje se odstranit z očí slzy.

„Yisgadal v 'yiskadah shniay rabo — „ začal kaddiš, modlitbu za mrtvé. Rozhlížeje se kolem, spatřil polské vojáky, dělající znamení kříže. Výraz byl jiný, ale pocity byly stejné.

Odpudivě krásné mračno rostlo a rostlo. Mordechaie napadlo, kolik dalších bomb z výbušného kovu dopadlo na Polsko. Pak uvažoval, kolik jich exploduje nad Velkoněmeckou říší. A pak ho napadlo s hrůzou, která ho skoro zmrazila, kolik lidí mezi Pyrenejemi a ruskou hranicí přežije.

Napadlo ho i to, jestli on bude jedním z nich. Ale to až později.

„Jvlusíme se stáhnout!“ vykřikl někdo nedaleko. „Němci nás odřezávají!“

Kolikrát zazněl tento děsivý křik na bojištích po celé Evropě za poslední války? Tak Wehrmacht prováděl svou brutální magii: prorazil linii nepřítelů tanky, a pak jeho vojáky buď obklíčil, nebo je přinutil ustoupit. Fungovalo to v Polsku, ve Francii, v Rusku. Proč by to nefungovalo znovu?

Anielewicz neviděl žádný důvod, proč by to nefungovalo znovu, pokud Němci prorazili - a oni prorazili. „Zformujte zadní voj!“ zakřičel. „Musíme je zpomalit!“

Vystřelil na německého pěšáka, který se vrhl do úkrytu. Ale další Němci postupovali dál, pěšáci následující tanky do průlomů, které obrněné stroje vytvořili v linii obránců. Nacisté to tak dělali od roku 1939; měli v tom větší praxi než kterákoli jiná lidská armáda na světě.

Jakkoli velkou praxi však měli, všechno nešlo podle nich. Poláci je nenáviděli stejně jako vždycky a neměli chuť ustupovat. A židovští bojovníci, které vedl Anielewicz, myšlenku na ústup nenáviděli a do zajetí se nevzdávali. Dobře věděli - z vlastních hořkých zkušeností - jaký osud by čekal Židy, kteří by padli do německých rukou.

Německé tryskové letouny přelétávaly nízko nad bojištěm a kropily je raketami a granáty z rychlobalných kanónů. Ani tady však nešlo všechno po jejich; vrhly se na ně ještěři stíhačky a stíhací bombardéry, a ty je kvalitou převyšovaly. Ale Němci stavěli své stroje jako posedlí - byli posedlí - a tak měli víc letadel a víc tanků. Obránci Polska byli krok za krokem zatlačováni zpět.

„Co budeme dělat?“ zeptal se Anielewicze jeden z jeho bojovníků. I skrze zorníky masky byly jeho oči rozšířené hrůzou.

„Bojovat dál,“ odpověděl Mordechai. „Nevím, co jiného můžeme dělat.“

„Co když se Poláci vzdají?“ zeptal se ten muž. „Nevzdají,“ řekl Anielewicz. „Bojovali dobře.“ Ale i on měl obavy, ani ne tak z toho, že by Poláci hodili ručník do ringu, jako z velitelské struktury - nebo spíš jejího nedostatku - obránců. On velel Židům, Poláky vedl jejich vlastní velitel, a Ještěři, ačkoli byli teoreticky nadřizení všem, měli mnohem menší sebedůvěru, než mohli mít.

Jakékoli problémy s velením možná měli Němci, nedostatek sebedůvěry rozhodně nebyl jedním z nich.

Obránci ustupovali k Lodži - nebo spíš k tomu, co bývalo Lodží. Zanedlouho začali narážet na uprchlíky proudící z města. Na některých bylo zřejmé, že dlouho nepřežijí: zvraceli krev a v chomáčích jim vypadávali vlasy. Byli příliš blízko epicentru a radiace je nyní zabíjela. Anielewicz nikdy v životě neviděl tak strašlivé spáleniny.

Někteří lidé byli slepí na jedno oko, někteří na obě. To byla věc náhody - záviselo to na směru, kam se právě dívali, když bomba vybuchla. Někteří byli popálení na jedné straně, ale ne na druhé.

A všichni říkali, že blíže k epicentru to bylo ještě strašnější. „Všechno se tam roztavilo,“ říkal starší Polák. „Jen rovina jako ze skla, ze které sem tam něco trčí. Ale není to sklo, to se jen všechno tak roztavilo, jestli víte, co tím myslím?“

Nějaká žena, těžce popálená žena, která pravděpodobně nebude žít, měla svůj vlastní příběh: „Vyšla jsem z toho, co zbylo z mého domu, a tam byla stěna sousedního domu. Všechna omítka byla spálená, jenom ne tam, kde stála sousedka. Nevím, co se sní stalo. Už jsem ji nikdy neviděla. Myslím, že shořela místo toho kusu omítky, a všechno, co z ní zůstalo, byla její silueta.“

„Tady - napijte se,“ řekl Mordechai a podal jí svou polní láhev s vodou. Děkoval Bohu, že jeho vlastní rodina byla ve Widawě. Možná, že budou žít. Kdyby byli zůstali v Lodži, byli by jistě mrtví.

Protože uprchlíci zaplnili silnice, zkomplikovali tím boj a přesuny. Ale pak se, k Anielewiczovu příjemnému překvapení, zpomalil i postup Němců. On, jeho kamarádi a Ještěři je zdrželi těsně před Lodží. Zanedlouho narazil na někoho s rádiem, který slyšel zprávy o tom, jak se válka vyvíjí v širším měřítku.

„Breslau,“ 52 řekl ten muž. V předchozí válce odpálili východně od Breslau bombu z výbušného kovu Němci. Tentokrát to však Němci nebyli, tentokrát to byla odvěta Rasy. „Peene-miinde. Leignitz. Frankfurt nad Odrou. Olmiitz. Kreuzberg. Neustettin.“ Znělo to jako zvony smrti.

Anielewiczovi se rozsvítilo v hlavě. „Není divu, že Němci zeslábli. Rasa bombarduje všechna jejich města v blízkosti hranice. Musí mít zatracené potíže dostávat sem zásoby.“

„To není všechno, co Rasa bombardovala,“ odpověděl muž s rádiem. „Ještěři tu hru tentokrát nehrají polovičatě.“

„Zůstane něco ze světa, až tím skončí?“ zeptal se Anielewicz.

„O světě nevím,“ odpověděl muž. „Ale řeknu vám toto: ze zatracené Velkoněmecké říše toho moc nezůstane.“

„Dobře,“ řekl Mordechai Anielewicz.

Němci odpálili na Káhiru čtyři střely. Dvě z nich Rasa sestřelila. Jedna hlavice neexplodovala. A i čtvrtá bomba vybuchla dost daleko na východ od města. Když se všechno uvážilo, mohlo to dopadnout hůř, a Atvar to věděl. Stočil jeden oční výčnělek ke Kirelovi. „Mysleli si, že budeme trpěliví, mírní a smířliví. Tentokrát ne. Přepočítali se. A teď za to zaplatí.“

„Skutečně, Vznešený pane flotily.“ Kirel ukázal na mapu na monitoru před Atvarem. „Už za to zaplatili.“

„Ještě ne,“ řekl Atvar. „Ne dost. Tentokrát z nich uděláme náležitý výstražný příklad.“

„Až s Reichem skončíme, nic z něho nezůstane,“ řekl Kirel.

„Dobře,“ řekl Atvar studeně. „Němci nám v minulosti nadělali už mnoho potíží. My - já - jsme byli nemístně trpěliví. Čas trpělivosti minul. V budoucnosti nám už Němci nebudou dělat potíže.“

Kirel vyvolal na monitoru jinou mapu. „Způsobili nám v současném konfliktu značné škody.“

Atvar vzdychl. „To, bohužel, bylo třeba očekávat. S jejich orbitálními zbraněmi a stěmi odpalovanými z jejich podmořských člunů je čas mezi odpálením a detonací velice krátký. Naše kolonie na ostrovním kontinentu a ty na hlavním poloostrově hlavního kontinentu utrpěly značné škody, stejně jako ty na západ od nás.“

„A naše hvězdné lodi na oběžné dráze,“ řekl Kirel. „A naše hvězdné lodi na oběžné dráze,“ přisvědčil Atvar. „A také Polsko, to utrpělo velmi, což je nešťastné.“

„Byli bychom udělali lépe, kdybychom neusazovali tolik kolonistů v Polsku,“ připustil Atvar po chvíli. „Jediný důvod, proč jsme převzali správu tohoto subregionu, byl ten, že žádná z tosevanských frakcí, které měly své zájmy v té oblasti, nechtěla připustit, že by kterákoli jiná měla právo to území ovládat. Abychom omezili riziko nějakých excesů, podrželi jsme si to území - a toto je naše odměna.“

„Sotva bych to nazýval odměnou, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel.

Do Kirelovy pracovny, která se stala velitelským stanovištěm ve válce Rasy proti Reichu, vešel Pshing. „Vznešený pane flotily, naše monitory právě zachytily nové rozhlasové vysílání ne-císaře Němců.“

„Oh, mor na to!“ vybuchl Atvar. „Na Norimberk jsme utratili několik bojových hlavíc. Doufám, že jejich velení bude už totálně rozrušeno a zničeno. Budeme se muset snažit dál, to je všechno. Nu, Pshingu, co ten Velký Ošklivec říká?“

„Jeho tón zůstává zpupný, Vznešený pane flotily,“ odpověděl jeho pobočník. „Z překladu vyplývá, že stále předpovídá konečné vítězství své strany.“

„Je tak zkažený jako vejce, které leželo dvacet dní na horkém slunci,“ řekl Atvar.

„Bohužel, Vznešený pane flotily, není tak zkažený, aby opomněl jít do krytu, když útočíme, přinejmenším dosud ne,“ namítl Kirel. „Dostávali jsme zprávy, že Němci budovali účinné podzemní kryty. Zdá se, že to tyto zprávy nepodceňovaly.“

„To ne,“ řekl Atvar. „A zdá se, že Němci projevují stejnou bezcitnost jako v předchozí válce. Vzpomínáte, jak jsme doufali, že někteří z jejich podřízených spojenců opustí?“

„Ano, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel. „A jedno z těch ne-impérií - jménem Rumunsko, je to tak? - se o to pokusilo.“

„Ano, to ne-impérium se o to pokusilo,“ řekl Atvar, „načež Němci odpálili nad jejich největším městem bombu z výbušného kovu. Toto ne-impérium - nebo to, co z něho zbylo - nyní hlasitě proklámá svoji loajalitu Reichu, a ti ostatní malí spojenci jsou příliš vyděšení, než aby se opovážili neposlušovat.“

„Jak moc nám mohou Němci uškodit, Vznešený pane flotily?“ zeptal se Pshing.

„Jejich armády v Polsku už trpí nedostatkem zásob a posíl,“ odpověděl Atvar. „Většina jejich zařízení v kosmu byla zničena, stejně jako mnoho jejich pozemních odpalovacích základů. Náš největší problém nyní jsou ty podmořské čluny. Vynoří se, odpálí střely, a opět zmizí. A jakmile jsou ponořeny, je skoro nemožné je vypátrat a zničit.“

„V krátkosti,“ řekl Kirel. „Ještě nějaký čas nám mohou působit škody. Nemají však žádnou naději, že nás porazí.“

Atvar udělal souhlasné gesto. „To je pravda jako žloutek ve vejci. Kousek po kousku je ničíme. Způsobili nám škody, ale už to dlouho nebudou moci dělat.“

„Atak by to mělo být,“ řekl Pshing. Nad monitorem se rozsvítilo světlo. „Odpovím na ten telefon v předpokojí,“ řekl Pshing admirálovi, a spěšně vyšel. Za okamžik se vrátil. „Vznešený pane flotily, je to vyslanec z ne-impéria Spojených států. Žádá o okamžitou audienci.“ „Zjistěte, co chce,“ řekl Atvar.

Pshing znovu zmizel. Když se vrátil, řekl: „Chce znát podmínky pro zastavení palby mezi Rasou a Reichem.“

„Chce Reich kapitulovat?“ zeptal se Atvar. „Přichází na žádost německé vlády?“

„Zjistím to.“ Když tak Pshing učinil, ohlásil: „Ne, Vznešený pane flotily. Je tu na příkaz svého vlastního ne-imperátora, kterému jde o ukončení války.“

Vzkažte mu, že vtom případě se sním nesetkám,“ odpověděl Atvar. „Jestli Němci chtějí ukončit válku, mohou nás požádat o podmínky. Nikdo jiný to udělat nemůže. Přesně to mu řekněte.“

„Bude vykonáno,“ řekl Pshing. Když se však vrátil tentokrát, vypadal ustaraně. „Vyslanec říká, že americký ne-císař by se díval s krajním nepochopením na vaše odmítnutí jednat o podmínkách s jeho zástupcem.“

„Ano?“ Atvar vydal nešťastné zasyčení. Kdyby se Spojené státy dostatečně rozzlobily, aby se zapojily do války, zvláště bez varování, vítězství by bylo mnohem méně jisté, a Rasa by utrpěla mnohem větší škody. Admirál změnil názor. „Tak dobře, může přijít. Chvilku počkejte, a pak mu řekněte, ať přijde.“ „Bude vykonáno,“ řekl Pshing, a zařídil to. Henry Cabot Lodge vstoupil do admirálovy pracovny přesně v určený čas. I na Tosevana byl neobvykle vysoký a neobvykle vzpřímený. Jazykem Rasy mluvil s přízvukem, ale dost plyně. „Zdravím vás, Vznešený pane flotily,“ řekl, a zaujal uctivý postoj.

„Já zdravím vás, a zdravím vaším prostřednictvím ne-císaře,“ odpověděl Atvar. „Co si přeje mi vaším prostřednictvím

sdělit?“

„Že jste už Němce potrestali dostatečně,“ odpověděl americký Velký Ošklivec. „Nemohou se zmocnit Polska, jejich zařízení ve vesmíru byla těžce poškozena, jejich země rozbitá. President Warren má silný pocit, že další útoky proti nim by byly zbytečné.“

„Kdyby váš ne-císař seděl v mém křesle, měl by odlišný názor.“ Atvar to podtrhl zdůrazňovacím zakašláním. „Chtěl by si být jistý, že ho Němci nebudou nikdy znovu ohrožovat, což je to, o co nyní usilujeme.“

„Jak vás ohrožoval Hermann Goring?“ zeptal se Henry Cabot Lodge. „Nijak, a přece jste ho zničili.“

„Nevíme, co německé kosmické plavidlo dělalo, nebo co by udělalo,“ odpověděl Atvar. „Nechtěli jsme riskovat.“ Otočil oba oční výčnělky k Velkému Ošklivci. „Nevíme ani, co dělá Lewis a Clark,“ řekl ostře.

„Ať dělá cokoli, Rasy se to netýká,“ řekl Lodge, a užil také zdůrazňovacího zakašlání. „Jestli se budete jakkoli vměšovat do jeho činnosti nebo na něj zaútočíte, Spojené státy to budou považovat za válečný akt, a odpovíme všemi prostředky, které máme k dispozici. Řekl jsem to jasně?“

„To ano.“ Atvar vzkypěl hněvem, ale snažil se to nedat najevo. Než upadl do studeného spánku, nedokázal si představit, že bude muset snášet takovou drzost od nějakého Tosevana. „Ale dovolu mi, abych vám jednu věc také řekl jasně. Vy nejste součástí výměny názorů mezi Rasou a Reichem. Protože se na tom nepodílíte, radím vám dobře, abyste do toho nestrkali nos, nebo přes něj dostanete. Řekl jsem to jasně?“

„Události na celé této planetě se týkají Spojených států.“ „Ano?“ řekl Atvar tichým, výhružným tónem, napadlo ho, jestli to Velký Ošklivec dokázal postřehnout. „Považujete se tedy za součást této výměny názorů? Vyhlašuje vaše ne-impé-rium válku Rase? To byste měli říct velmi, velmi jasně.“

Lodge si olízl rty - známka stresu mezi Tosevany. „Ne, ne-vyhlašujeme válku,“ řekl nakonec. „Pokoušíme se jen nastolit okamžitý a trvalý mír.“

„Rasa se o to postará,“ odpověděl Atvar. „Rozbití Německa do té míry, kdy už pro nás nebude nebezpečné, je nejlepší cesta, jak zajistit trvalý mír. A takový mír bude trvalý, nesouhlasíte?“

„Snad to bude mír,“ řekl Lodge. „Ale vyděsíte také Spojené státy a Sovětský svaz. To je to, co chcete? Víím, že vám Němci způsobili velké škody. Jak moc bychom vám mohli uškodit my a SSSR? Chcete nás přimět, abychom s vámi raději bojovali? To můžete udělat.“

„Jak?“ zeptal se Atvar s ryzí zvědavostí. „Nebudete si myslet: Když budeme bojovat proti Rase, dostane se nám toho, čeho se dostalo Reichu? Každá rozumná bytost by určitě uvažovala takto.“

„Možná,“ řekl Lodge, „ale možná taky ne.“ Jeho rysy nebyly tak nepohnuté jako u Gromyky nebo Molotova, ale odhalovaly jen málo. „JViohli bychom si myslet: Rasa bude přesvědčená, že máme takový strach, že vůči nám může vznést jakýkoli požadavek. Uděláme lépe, když budeme bojovat, abychom ukázali, že toto přesvědčení je mylné.“ Atvar hned neodpověděl. Vzhledem k tomu, co věděl o psychice Tosevanů, poznámka amerického vyslance v sobě měla nepříjemný nádech pravděpodobnosti. Ale to nemohl připustit, aniž by ztratil víc půdy, než chtěl. „Budeme to muset riskovat,“ řekl. „Ještě něco?“

„Ne, Vznešený pane flotily,“ řekl Lodge. „Předám vaše slova prezidentu Warrenovi. Obávám se, že bude zklamán.“

„Ani mně se tato válka nezamlouvá. Byla mi vnucena,“ odpověděl Atvar. „Ale teď, když ji mám na krku, mám v úmyslu ji vyhrát. Je to jasně?“

„Ano, to je jasně.“ Lodgeův povzdech mohl docela dobře pocházet od muže Rasy. „Ale řeknu vám také, že vaše odpověď je osobním zklamáním pro mě. Doufal jsem od Rasy v něco lepšího.“

„Ajá jsem doufal v něco lepšího od Němců,“ řekl Atvar. „Varoval jsem je, co se stane, jestli se rozhodnou pro konflikt. Nevěřili mi. Teď za svou chybu platí - a zaslouhují si to.“

Než americký vyslanec stačil odpovědět, do místnosti vpadl Pshing a řekl: „Vznešený pane flotily, německá střela právě pronikla naší obranou a zničila Istanbul!“

„Oh, mor na to!“ vykřikl Atvar. „To zkomplikuje zásobování našich sil v Polsku. Otočil oba oční výčnělky k Henry Ca-botu Lodgeovi. „Vidíte, vyslanče, že Němci si nemyslí, že je po válce. Jestli si to nemyslí oni, nemohu si to myslet ani já. Přejí hezký den.“ Kupodivu, Lodge odešel bez jediného dalšího slova.

Sam Yeager už po několikáté ujistil svou ženu: „Je v pořádku, zlato. Zde je ta zpráva.“ Ukázal na monitor počítače.

„Přečti si to sama - je v pohodě. Nic zlého se mu nestalo.“ Popravdě řečeno, pravděpodobně šoustá ze všech sil a královsky si užívá. Tohle ovšem Barbaře neřekl.

Stejně ji to neuklidnilo. „V první řadě by neměl být tam nahoře,“ řekla. „Měl by být tady v Los Angeles, kde je bezpečno.“

Yeager vzdychl. Barbara měla nejspíš pravdu. „Já jsem si vážně nemyslel, že Němci budou tak pitomí, aby začali válku s Ještěry. Miláčku, opravdu ne.“

„No, to jsi teda měl,“ řekla Barbara. „A měl sis dupnout a nenechat ho letět, zvlášť když jsi znal tu hlavní věc, kterou tam letěl dělat.“

„Je to jedna z cest, jak někoho poznat. Někdy je to nejrychlejší cesta, jak někoho poznat.“ Sam zvedl obočí. „U nás to tak fungovalo, když se nad tím tak zamyslíš.“

Barbara zrudla. Byla počestně vdaná, a byla vdaná dlouho. Nerada si připomínala, že začala se Samem spát za války, když si myslela, že její tehdejší manžel je mrtev. Zvlášť nerada vzpomínala, že se sama provdala krátce předtím, než zjistila, že její tehdejší manžel je až moc naživu. Možná ta svatba vůbec nebyla tak dokonale počestná.

Kdyby nebyla těhotná, vrátila by se určitě k Jensi Larssenovi, uvažoval Sam. Slyšel, že to s Larssenem později špatně dopadlo. Někdy přemýšlel, co by se stalo, kdyby se Barbara byla vrátila k Jensovi. Nedospěl by fyzik k takovému konci? To nemohl nikdo vědět. Sam si byl jist jen jednou věcí; on by byl mnohem méně šťastný, kdyby se byla rozhodla jinak, než se rozhodla.

Barbara řekla: „Co proboha řekneme Karen?“

„Jediná věc, kterou jí řeknu, je to, že Jonathan je v pořádku,“ odpověděl Sam. „Už jsem jí to řekl. Doufám taky, že to je jediná věc, kterou jí řekneš ty. Jestli jí Jonathan chce říct něco jiného, je to jeho věc. Ne tvoje. Ne moje. Jeho. Jeho dívka je jeho problém. Je mu jednadvacet.“

„To nám říká pořádek.“ Barbara se nenamáhala skrývat svou hořkost. „Ale žije pod naší střechou - „ „V této chvíli ne,“ přerušil ji Sam.

„A čím je to chyba?“ zeptala se jeho žena nakvašeně. „Nemohl by odejít, kdybys ho nenechal.“

„Bylo by to těžší,“ připustil Yeager. „Ale myslím, že by to byl dokázal. A kdybychom si byli dupli, vyčítal by nám to léta. Kdy by taková šance přišla znovu?“

„Šance k čemu?“ zeptala se Barbara. „Dostat se do vesmíru, nebo se dostat do ...?“ Zmlkla a udělala příslušný obličej. „Dříve nebo později nacistům dojdou jejich návratové stupně a orbitální bomby,“ řekl Sam. „Pak bude bezpečné, aby Ještěři dopravili Jonathana domů.“

„Jenže zatím si budu dělat starosti,“ řekla Barbara. „Je v pořádku,“ řekl Yeager. „Bude v pořádku.“ Opakoval to pořád. Občas, když měl dobrý den, se mu o tom na chvíli podařilo přesvědčit sebe samotného. Většinou si však dělal stejné starosti jako jeho žena. Dlouhý trénink ve druhé lize a v armádě ho naučil nedávat najevo, jestli v dané chvíli věci jdou nebo nejdou po jeho. To neznamenal, že postrádal city, jenom je dokázal skrývat lépe než Barbara.

„Nikdy neměl letět tam nahoru.“ Barbara pohlédla na uklidňující zprávu na obrazovce, zavrtěla hlavou a vyšla z pracovny.

Sam zrušil spojení se sítí Rasy a vrátil se k přehledu zpráv, které dostal v minulosti. Ta, kterou dostal od Strahy krátce předtím, než Němci zaútočili na Rasu v Polsku, mu uvízla v paměti. Znovu se nad ní zamyslel, pokoušeje se odhalit význam kapitánových tajemných vět.

Přilíší se mu to nedařilo. Chvilí uvažoval, jestli se to netýká jeho vlastních nadřazených. Musel o tom uvažovat, protože nikdo z těch, kteří se pokusili ublížit jemu a jeho rodině, nebyl nijak moc potrestán. Pokud věděl, někteří nebyli potrestáni vůbec - například ten chlap s Molotovovým koktailem.

A jak se o tom dověděl Straha? Pravděpodobně od toho tvrdého chlapíka, který ho měl na starosti. Sam by se s ním nechtěl střetnout ve zlém, ani náhodou.

Další zajímavá otázka byla, kolik toho ten Ještěřův Pátek o takových věcech věděl? Sam si uvědomil, že toho mohl vědět dost. Aby mohl pracovat pro Strahu, musel mít pořádně vysoké bezpečnostní prověření. Také musel vědět mnoho o Rase. Když se to dalo dohromady, bylo zřejmé, že věděl dost i o podplukovníku Samu Yeagerovi.

„Jak mohu zjistit, co ví?“ zabručel Yeager. Pozvat toho chlapíka a tahat z něho rozumy u piva mu nepřipadalo jako nejlepší nápad, který kdy měl. Nemyslel si, že by to bylo k něčemu dobré, a navíc by to vzbudilo u muže podezření. O tom Sam nepochyboval. Každý, kdo dělá to, co dělal Strahův opatrovník, musel být podezřívavý už ze zásady.

Budu muset jednat prostřednictvím Strany, uvědomil si Sam. Chtěl uprchlíkovi zavolat, ale ovládl se. Straha mu netelefonoval, ale použil k předání zprávy elektronickou síť Rasy. Znamenalo to, že si Straha myslel, že jeho vlastní telefon je napichnutý, nebo se bál, že odposlouchávají Yeagerův? To Sam nevěděl, ale nelíbila se mu žádná z těchto alternativ.

Znovu se napojil na síť Ještěřů a zeptal se: Dověděl jste se o mých potížích s mými nadřazenými od vašeho řidiče? Zíral na obrazovku, jako by očekával, že se odpověď objeví okamžitě. Vlastně to očekával, a cítil se proto hloupě.

Straha měl jistě právo dělat něco jiného než sedět a čekat na zprávu od Velkého Ošklivce jménem Sam Yeager.

Když už byl napojený na síť Rasy, sledoval alespoň zprávy, které si mezi sebou posílali Ještěři. Podle toho, co říkali, bylo Německo rozdrčeno a bylo už skoro po všem. Zbývalo jen uklidit. Rozbité německé jednotky stále odmítají uznat svou nevyhnutelnou porážku, ale jejich odpor musí brzy skončit.

To nebyla písnička, kterou zpívali nacisté. Rasa nedokázala zničit všechny jejich vysílače. Prohlašovali, že v Polsku stále postupují. Také tvrdili, že rozdrtili pozemní útoky, které Ještěři provedli na jihu Francie. Protože Ještěři o těchto útocích přestali před pár dny mluvit, Yeager měl podezření, že německé rádio říká v tomto případě pravdu.

Ale na tom pravděpodobně nezáleželo. Na obrazovce se objevila mapa, která ukazovala, kde v Reichu Ještěři svrhli atomové bomby. Německo a jeho evropské loutky budou ještě dlouho v budoucnu zářit ve tmě. Zanedlouho nacistům musí dojít lidské zdroje a výzbroj ... musí?

Rasa neukazovala mapy, kam dopadly německé atomové bomby. Sam díky svým stykům některé z nich viděl, dokonce přesnější verze, než byly otiskovány v novinách. Polsko bylo zničeno, samozřejmě, ale německé ponorky dokázaly zasadit překvapivě těžké údery novým městům, která vyrostla v Austrálii, na Arabském poloostrově a v severní Africe - díky silné německé přítomnosti ve Středozemním moři se ty poslední údery opakovaly. Reich utrpěl a trpěl hůř, ale Ještěři utrhli také těžké rány.

Zatímco nad tím uvažoval, uslyšel zasyčení, které signalizovalo přicházející zprávu. Podíval se, od koho je: mohla být od Strahy, od Kassquit, předávající vzkaz od Jonathana, nebo od Sorvisse, ještěřského emigranta, který mu zařídil přístup do sítě Rasy.

Ukázalo se, že zpráva je od Strahy. Ano, dostal jsem tuto informaci, toto varování od Gordona, psal bývalý kapitán. Doufám, zeji použijete moudře.

Děkuji, odepsal Yeager. Myslím, že to dokážu.

Zasmál se pro sebe. „Jaký lhář se ze mě stává na stará kolena,“ zamumlal. Věděl, co Straha mínil moudrým použitím té informace: držet se stranou od věcí, o kterých si jeho nadřízení mysleli, že mu do nich nic není. To mu nikdy dobře nešlo, ne když jeho svědicí touha vědět potřebovala poškrábat. Jestli dopadne špatně to, co se chystal udělat, ocitne se v ještě horší kaši.

Odfíkl a zavrtěl hlavou. Už se ho pokoušeli zabít a zapálit jeho dům. Jak se mohl dostat do ještě horších potíží, než byly

tyhle?

Sňal umělé drápy, které používal, když pracoval s počítačem Rasy, a otočil se k většímu, primitivnějšímu přístroji americké výroby, který používal mnohem méně často. Jeho jediná výhoda byla, že měl stejnou klávesnici jako psací stroj.

I když byl vyroben v USA, používal jeho počítač spoustu ještěřích technologie. Když vložil skelkwankový disk, který dostal od Sorvisse, počítač ho bez námitek přijal. Ještěr byl přesvědčen, že jeho kódování překoná jakoukoli past, se kterou by mohli nezkušení lidé přijít. Sama zajímalo, jestli měl pravdu.

Někde v základní americké počítačové síti ležel archiv, do kterého se pokoušel párkrát předtím dostat, archiv spojení a rádiových odposlechů, pokrývajících čas těsně před a po překvapivém útoku, který způsobil kolonizační flotile takové škody. Menší škody, než jí Němci způsobili teď, ale to nebylo to, na čem vlastně záleželo, už ne. Záleželo na tom, že se opakovaně pokoušel o přístup do archivu a nikdy neuspěl. A po každém pokusu se přihodily špatné věci.

Teď chtěl vědět, co tam bylo, jak kvůli sobě samotnému, tak proto, že chtěl, aby byl potrestán ten, kdo napadl kolonizační flotilu, ať to byl kdokoli. Zvědavost zabila kočku, pomyslel si. Jeho vlastní zvědavost málem zabila jeho. Ale to přísloví mělo i další řádek. Spokojenost ji přivedla zpět.

Tady byl ten archiv. Tak daleko se už párkrát dostal - a vzápětí obrazovka potemněla, jak byl odpojen od sítě. Poprvé si myslel, že je to náhoda. Pak už si to nemyslel.

Jeho počítač začal vydávat zvuky, připomínající předení. Měl dojem, že ví, co to je: Sorvissovy kódy ve válce proti opatřením, kterými vláda bránila přístup nevítaných návštěvníků do archivu. Kdyby lidé věděli o počítačích víc, než si Sorviss myslel, Sam by teď lital v pořádném průšvihy.

Na sekundu začala obrazovka pohasínat. Sam zaklel - tiše, aby ho Barbara neslyšela. Pak se ale znovu rozzářila.

PŘÍSTUP POVOLEN objevilo se na ní. **POKRAČUJTE.** To Sam udělal. Jak četl, oči se mu stále více rozšiřovaly. Když skončil, okamžitě archiv opustil. Pro jistotu vypnul i počítač.

„Ježíši!“ řekl, otřesený tak, jak nebyl od té doby, co jeho kolegu z mužstva oběsili pro vraždu. „Co s tím teď k čertu udělám?“

První věc, kterou Nesseref udělala, když ráno vstala, bylo to, že zkontrolovala monitor svého počítače. Samozřejmě, to byla první věc, kterou dělala každé ráno, aby se podívala, co je nového a jaké elektronické zprávy během noci přišly.

Ale dnes k tomu měla naléhavější důvod: chtěla zjistit, jaká je úroveň radioaktivního spadu, aby viděla, jestli může bezpečně opustit svůj dům.

Vydala nespokojené zasyčení. Dnes ráno byla venku vysoká radioaktivita. Kdyby nebylo filtrů a praček vzduchu, nově instalovaných do topných a klimatizačních systémů, byla by nyní vysoká radioaktivita i uvnitř bytu. Němci byli pořádně bití. V abstraktní rovině to Nesseref vůbec nevadilo. Ale převažující větry na Tosevu 3 vanuly ze západu na východ. Přinášely radioaktivní popel z pohřební hranice Reichu přímo do Polska.

A Němci rovněž dokázali odpálit několik svých bomb z výbušného kovu uvnitř Polska. Ty jen úroveň spadu zhoršily. Způsobily také spoustu škod tosevanským centrům i centrům Rasy v tomto subregionu.

Lodž zmizela v příšerném, nádherném mračnu. Nesseref by byla ráda věděla, jestli ten Velký Ošklivec jménem

Morde-chai Anielewicz zůstal mezi živými. Doufala, že ano. Totéž přála i jeho nejmladšímu mláděti - setkala se s mladým Heinrichem a slyšela o jeho beffelovi. Její zájem o zbytek Anielewic-zovy rodiny byl výrazně abstraktnější. Pro ni něco znamenali ne kvůli nim samotným, ale protože by se to týkalo jejího přítele, kdyby se jim cokoli přihodilo.

Orbit se přisouřal a otočil jeden oční výčnělek k obrazovce, jako by i tsiongi zkoumal úroveň spadu. Druhý oční výčnělek stočil k Nesseref. Když se nepohnula, aby ho vzala ven na procházku, vydal také nespokojené zasyčení. I když se díval na obrazovku, nemohl chápat, co znamenají čísla na ní.

Nesseref to naneštěstí chápala. „Nemůžeme dnes jít na procházku,“ řekla, a poškrábala ho mezi očními výčnělky. Říkala to v poslední době tak často, že orbit začínal vědět, co to znamená. Tentokrát na ni vrhl pohled napůl zklamaný, napůl spekulativní, jako by uvažoval, zdali by kousnutí do jejího ocasního pahýlu mohlo změnit její názor. Zakývala na něho ukazováčkem. „O tom vůbec neuvažuj. Já jsem paní. Ty jsi mazlíček. Pamatuj si své místo v hierarchii.“

Orbit znovu zasyčel, jako by jí chtěl připomenout, že zatímco podřízení jsou povinováni úctou k nadřazeným, nadřízení mají odpovědnost k podřízeným. Součástí této odpovědnosti bylo brát tsiongiho na procházku tak často, jak mohla. Zatím ho nikdy nezapomněla tak dlouho vzít ven. Jak to viděl on, prostě to nevládala.

Potíž byla, že on to neviděl ve správných souvislostech. „Co když tě nakrmím?“ řekla mu Nesseref. „Budeš spokojenější?“

Nebyl dost chytrý, aby rozuměl tomu, ale následoval ji do kuchyně. Když vytáhla plechovku z police rezervované pro něho, jeho ocas začal švihát nahoru a dolů. Poznal, co to znamená.

Otevřela plechovku a vysypala jídlo na misku. Tsiongi začal jíst, pak se zarazil a pohlédl na ni. „Já vím,“ řekla. „Není to přesně to, co bys dostal Doma. Je to vyrobené z masa tosevanských zvířat, a možná ti voní divně. Ale to je všechno, co mám. Můžeš to sníst, nebo můžeš mít hlad. Třetí možnost není. Nemohu ti dát něco, co nemám.“

Orbit se na ni stále díval káravě, ale také pokračoval v jídle, dokud miska nebyla prázdná. Nesseref věděla, že jídlo je pro tsiongiho nutričně adekvátní; etiketa na plechovce ji o tom ujišťovala. Ale orbit nebyl zvyklý jíst zvířata, z jejichž masa bylo jídlo vyrobeno. Zvířata byla často ještě konzervativnější než muži a ženy Rasy. Jestli pro ně bylo něco neznámé, měla sklon odmítnout to.

Nesseref si pro sebe ohřála kousek uzeného soleného vepřového. Považovala šunku a slaninu za docela chutnou, i když pro ni nebyla dost slaná. Když se najedla, vrátila se do ložnice aby objednala pro Orbita cvičné kolečko. Zabere to spoustu místa, ale pomůže to udržovat tsiongiho zdravého a v pohodě.

Když vložila své jméno a adresu, zablikal na obrazovce signál. V důsledku současné nouzové situace, četla, se dodávky objednaného zboží odkládají na neurčito.

„Oh, ať jim prasknou vejce!“ vybafla na monitor. Kdyby jen mohla vyjít ze svého bytu, zašla by do obchodu, kde koupila Orbita, koupila by cvičné kolečko a sama by si ho přinesla. Ale nemohla jít do obchodu, nemohla jít ani s Orbitem na procházku, a teď nemohla dostat ani to kolečko.

Z vašeho účtu nebude nic odepsáno, dokud nebudou objednané položky dodány, řekl jí počítač. Děkujeme vám za vaši trpělivost a spolupráci během současné nouzové situace.

„Tohle není nouzová situace,“ řekla. „To je válka.“ Poznala válku, když uvázla takřka v samotném jejím středu. Nikdy neočekávala, že se to stane, rozhodně ne, když upadala do studeného spánku na oběžné dráze kolem Domova.

Všechno kolem Tosevu 3 bylo jiné, než očekávala.

Přešla k oknu a dívala se na ulici, která byla tak tiše, tak neviditelně nebezpečná. Pohybovalo se po ní mnohem méně vozidel než obvykle. Všechna měla pečlivě uzavřená okénka. Věděla, že některá z nich mají vlastní filtrační systém. Ale i tak byla ráda, zeje tady uvnitř.

V této chvíli nemohla startovat z místního přístavu raketoplánů, i když by chtěla. Německá letadla to místo rozbila napadrt'. Měly probíhat práce na opravách, ale radioaktivita je zpomalila, a letiště měla vyšší prioritu, protože víc zásob a posíl přicházelo přes ně než prostřednictvím raketoplánů, a obecně bylo příliš mnoho práce a příliš málo zdrojů.

Ještě se stále dívala z okna, když se do města vřít konvoj ambulancí ze západu. Na jejich střeších blikala výstražná světla. I přes dvojité zasklená izolovaná okna udeřilo Nesseref do sluchových membrán jejich poplašné syčení. Jely k nemocnici, která ležela o pár bloků dál. Udivovalo ji, že nemocnice ještě není přeplněná; válka produkovala raněné v měřítku, které si nikdy předtím nedovedla představit.

Orbit přišel k ní, stoupl si na zadní nohy a předníma se opřel o sklo, aby dostal hlavu dost vysoko, aby také viděl ven. Nesseref ho poškrábala po tlamě. Vystřelil jazyk a olízl jí ruku. Podivila se, co má z toho, co vidí, a pomyslela si, že přišel spíš proto, že potřeboval společnost: stejně jako beffelové, i tsion-giové dali víc na to, co cítili, než na to, co viděli. Začal syčet další poplašný signál. Hlas z počítače zvolal pronikavě: „Nálet! Ukryjte se! Německý nálet! Okamžitě se ukryjte!“

Nesseref řekla: „Jdeme, Orbitě!“ Zalezla pod postel. Město bylo napadeno už předtím; věděla jak děsivé to může být. Z odpalovacích stanovišť kolem města zahřměly protiletadlové střely. Protiletadlová děla - některá vyrobená Rasou, ostatní tosevanské výroby — se horečně rozštěkala.

Pak skrze všechn ten řev uslyšela vytí tryskových motorů několika německých stíhacích bombardérů. To, že Němci měli mít stíhací bombardéry s tryskovými motory, jí připadalo nesprávné a nepřírozené, i když byla na Tosevu 3 už několik let. Ze by ona měla být cílem pro tyto stroje jí připadalo ještě mnohem horší. Kdyby jedna z bomb, které svrhají, zasáhla její dům, kdyby ji zasáhl jeden z jejich granátů ...

Nechtěla o tom přemýšlet. Ale bylo to těžké, když ve městě vybuchovaly bomby a do domu začaly bušit granáty.

Budova se otřásala jako při zemětřesení. Naštěstí ji nebylo tak snadné zapálit jako tosevanské stavby. Ale spad se dostane dovnitř, pomyslela si Nesseref.

Ještě než byl ohlášeno koncem poplachu, opustila úkryt, který by jí stejně pravděpodobně k ničemu nebyl, a utěsnila dveře plastikovou fólií. Nevěděla, jak moc to pomůže; kdyby se kontaminovaný vzduch dostal do rozvodů, nebylo by to asi k ničemu. Ale nemohlo to být na škodu.

Orbit to považoval za velké povyražení. Nesseref ho musela ostře okřiknout, aby mu zabránila cupovat fólii, kterou používala. Zvírátko se na ni vyčítavě podívalo. Ona si hrála s plastikovou fólií. Proč nedovolila, aby si s ní hrálo také?

„Protože by to nebylo zdravé ani pro jednoho z nás, kdybys to dělal,“ řekla mu Nesseref. To Orbitovi nic neříkalo.

Nějaká ambulance zasyčela před domem, kde bydlela. Kromě blýskajících světél uviděla i červený kříž namalovaný na střeše. To nebyl symbol, který používala Rasa; ten náležel Velkým Ošklivcům. Znamenal, že takové vozidlo se používalo pouze pro nemocné a raněné, a tudíž nebylo řádným vojenským cílem.

Z ambulance vyskočila posádka a rozběhla se do domu. Když opět vyšli, nesli na nosítkách zraněné muže a ženy, nebo jim pomáhali dostat se do ambulance vlastními silami. Ranění za sebou nechávali krvavé stopy. Nesseref to viděla i ze svého bytu v horním podlaží. Odvrátila se, protože se jí udělalo špatně. Nikdy neviděla tolik krve, snad s výjimkou velmi zřídka-vých dopravních nehod.

Rychle otočila jeden oční výčnělek k monitoru. Filtrační systém této budovy je stále funkční, četla. Poškozená okna budou utěsňena co nejrychleji. Prosím zachovejte klid.

„Poškozená okna!“ Nesseref otevřela ústa v sardonickém smíchu. Copak si někdo mohl myslet, že granáty z německých kanónů pronikly jenom okenním sklem? Stejně tak snadno dokázaly proniknout i vnějšími zdmi - a i několika vnitřními zdmi.

Nesseref vzdychla. Kolonisté neočekávali, že dobývání Tosevu 3 bude při jejich příchodu ještě pokračovat. Přišli sem vybudovat život co nejjednodušší životu Doma. Zajímalo ji, jak by reagovali, kdyby byli vpadli rovnou do chaosu války. Podle všehofo věděla, Velcí Ošklivci ho považovali za samozřejmý. U jejího druhu tomu tak nebylo - ani zdaleka ne.

Němci nikdy nedostanou další šanci, aby nám toto udělali znovu, pomyslela si. Ale co ta ostatní nezávislá ne-impéria? Jestli se nebudou chovat tiše, budou toho litovat. Tím si byla jistá.

Doie v Jižní Africe měl Gorppet víc zázvoru, než aby věděl, co s ním. Když přišel o pohodlný post, který získal jako odměnu za zatčení fanatika jménem Chomejní, přivezl si do Polska sotva dost, aby ho to udrželo chvíli šťastného. A většinu z toho, co měl, si stejně nemohl vzít. Za poslední války se naučil, že muž, který si bral zázvor příliš často, si začal myslet, že je statečnější, chytřejší a nezanitelnější, než skutečně byl. Obvykle na svůj omyl přišel, až už bylo pozdě.

Za války se Gorppet naučil mnoho věcí. To byl samozřejmě důvod, proč ho Rasa povolala zpátky do boje. Klidně by se byl bez této cti obešel. Už poskytl Velkým Ošklivcům příliš mnoho šancí, aby ho zabili nebo zmrazili. Tak to alespoň

viděl on. Pokud šlo o jeho nadřízené, byl pro nejen další odepsatel-nou položkou.

V tomto okamžiku čekal ve stodole, která silně páchla tosevanskými zvířaty. Velitel pluku měl brífink s ním a ostatními nižšími důstojníky. „Můžeme očekávat, že se poslední německý nápor zanedlouho sám vyčerpá. Schopnost Velkých Ošklivců doplňovat zásoby je skoro zcela zničena.“

„Nadřízený pane!“ požádal Gorppet o pozornost.

„Ano? Co je, veliteli malé jednotky,“ zeptal se důstojník.

„Nadřízený pane, bojoval jste někdy proti Němcům za poslední války?“ zeptal se Gorppet.

„Ne,“ připustil velitel pluku. „Sloužil jsem tenkrát na menším kontinentu.“

„Dobrá, nadřízený pane, řeknu vám tedy jen jedno: u nich nikdy na nic nespolehejte, dokud je neuvídíte všechny mrtvé. A i pak buďte opatrní - mohou to předstírat,“ řekl Gorppet. „Jsou mnohem tužší, muž vedle muže, než Rusové nebo než kterýkoli jiný druh Velkých Ošklivců, na který si dokážu vzpomenout.“

„Ujist' uji vás, že jsem byl zevrubně informován o jejich sklonech,“ řekl velitel pluku. „Mohu vás také ujistit, že vím, o čem mluvím. Tady se s nimi rychle vypořádáme.“

Mluvil, jako kdyby věděl všechno, co je tady k vědění. Pravděpodobně si to i myslel. To znamenalo, že na menším kontinentu nezažil žádné těžké boje, nebo zapomněl, jaké to bylo. S pocitem, že patrně ztrácí čas, Gorppet to zkusil znovu: „Nadřízený pane, Němci - „

„Bena vám slovo,“ řekl velitel pluku ostře. „Nechci slyšet další pochyby. Vyjádřil jsem se jasně?“

„Ano, nadřízený pane.“ Gorppet věděl, že to zní rezignovaně a nepříliš zdvořile, ale nemohl si pomoci. Velitel pluku měl vyšší hodnost než on, ale to neznamenalo, že nemá místo mozku kloaku.

A pak, ke Gorppetovu úžasu, promluvil další muž: „Nadřízený pane, velitel malé jednotky má pravdu. Dokud jsou Němci v poli, jsou nebezpeční. Podceňovat je nepřinese nic jiného než bezúčelnou smrt dobrých mužů. Nemíním to jako neúctu, když to říkám, protože je to zjevná pravda.“

Velitel pluku řekl smrtícím hlasem: „Řekněte mi své jméno, veliteli střední skupiny. Vaše prohlášení přijde do záznamu.“

„Velmi dobře, nadřízený pane: jsem Shazzer,“ odpověděl druhý muž.

Velitel pluku promluvil do příručního počítače. Tím pravděpodobně vzaly za své Shazzerova reputace i naděje na postup. Určitě by vzaly za své, kdyby se ukázalo, že velitel pluku měl pravdu. Vzaly by za své, i kdyby se ukázalo, že ji neměl.

Rasa neměla v oblibě ty, kteří nesouhlasili s řádně ustavenou autoritou. Oční výčnělky velitele pluku se otočily ke Gorpetovi. „Řekněte mi i vaše jméno, veliteli malé jednotky.“

„Nadřízený pane, jsem Gorppet,“ odpověděl. Nikdy neočekával, že se stane důstojníkem. Jestli jím přestane být, skořápka jeho života se nerozbije.

„Gorppet,“ opakoval velitel pluku, tentokrát do počítače. Když s tím byl hotov, pokračoval: „A teď se pusťme do práce: likvidace přežívajících zbytků Němců.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekli shromáždění důstojníci sborem. Gorppet řekl ta slova spolu s ostatními, i když mu hořkla na jazyku. Zatoužil po zázvoru, ale ovládl se.

Důstojníci vyšli ze stodoly. Gorppet zkontroloval svůj měřič radiace. Tato oblast nebyla zasažena příliš těžce; nepotřeboval dýchací masku, nemluvě o ochranném oděvu. Vítr, který hnal radioaktivní odpad z Reichu směrem na východ, tady byl relativně mírný.

Když se důstojníci začali rozcházet ke svým jednotkám, Gorppet si pospíšil za Shazzerem a řekl: „Děkuji vám, nadřízený pane, za to, co jste se tam pokusil udělat. Obávám se, že jste si tím nepomohl.“

Shazzer pokrčil rameny. „Řekl jste čirou pravdu, Gorpete. Každý muž, který někdy bojoval s Němci, to ví. Jediná škoda je, že o tom nedokážeme přesvědčit velitele.“ Mluvil, jako by ho příliš nezajímalo, co se s ním stane.

Než Gorppet stačil říct, jak to obdivuje, vrhla se k nim od západu letadla. Myšlenky na kariéru náhle vyprchaly. „To jsou Němci!“ zařval, a vrhl se do kráteru po bombě.

Shazzer skočil za ním. I ostatní muži bleskově zmizeli v úkrytech. Zpod křídel nepřátelských letounů vyšlehly plameny. „Rakety!“ zaječel Shazzer. Pokusil se zahrabat ještě hlouběji do země. Gorppet mu to neměl za zlé. Sám se pokoušel o totéž.

Letadla přeletěla nad nimi a odlétla. Gorppet vystrčil hlavu a rozhlížel se po veliteli pluku, který říkal, že Němci jsou u konce svých sil. Nikde ho neviděl. Možná to znamenalo, že si ten optimistický důstojník také našel nějakou díru v zemi. Možná to také znamenalo, že ho to roztrhalo na kousky. Gorppetovi to bylo celkem jedno.

Ani nevyhlížel z díry moc dlouho. Ve vzduchu se ozvalo stále mohutnější svištění. „Dělostřelectvo!“ zaječel. Znovu zalehl na dně kráteru.

Zdálo se mu, že granáty, které kolem něho začaly vybuchovat, měly větší ráži než většina těch, které Velcí Ošklivci používali za minulé války. Zaklel. Dělostřelectvo Rasy zůstávalo v podstatě stejné jako před sto tisíci lety, kdy se Domov sjednotil. Proč ho měnit? Plnilo svůj úkol docela dobře. Velcí Ošklivci naneštěstí uvažovali jinak.

Nad hlavou hvízdaly střepiny. Země se pod Gorppetovým pokorně ležícím tělem třásla jako při zemětřesení, které zažil, když sloužil v Basře. Shazzer řekl: „Myslím, že to všechno jsou trhavé granáty. Ty s plynem mají při výbuchu jiný zvuk.“

„Chvála duchům Císařů minulosti i za to,“ řekl Gorppet. „Nenávidím masky, které nosíme na ochranu proti plynu?“

„A kdo ne?“ zeptal se druhý veterán. „Ale umírání nenávidím ještě víc.“

„Pravda,“ souhlasil Gorppet.

Jestli byli Němci na dně s municí, toto ostřelování tomu nenasvědčovalo. Granáty přšely jako děšť. Shazzer řekl:

„Pokusí se tady o průlom. Jinak by nás tak masivně neostřelovali.“

„Jak by mohli?“ řekl Gorppet posměšně. „Rozdrtili jsme je. Jsou kompletně zničeni. Velitel pluku to říkal.“

Shazzer se zasmál - buď to byl smích nebo kletba. „Nemyslím, že se velitel pluku obtěžoval o té skutečnosti informovat Němce - jestli je to skutečnost.“

„Rád bych se vrátil ke své malé jednotce,“ řekl Gorppet. „Měli by mít svého velitele u sebe.“

„Nežil byste dlouho, kdybyste vylezl z téhle díry,“ řekl Shazzer. „Nikdy jste neviděl, že bez důstojníků malá jednotka často bojuje stejně dobře jako pod velením poddůstojníků? Neřekl bych to každému muži, ale vy mi nepřipadáte jako ten, kterého by to urazilo.“

„Ne, nadřízený pane, to mě neuráží,“ odpověděl Gorppet. „Já sám jsem byl obyčejný voják i poddůstojník. Nikdy jsem neočekával, že budu něco víc. Mé mínění o důstojnících se příliš neliší od vašeho.“

„Důvěřujte tedy svým vojákům,“ řekl Shazzer. „Myslím, že my sami bychom měli bojovat tady.“

Kolem stodoly, kde velitel pluku držel svůj brífink, začali ustupovat Velcí Ošklivci. Nebyli to Němci: byli to místní Tosevané, kteří byli k Rase ze všech Velkých Ošklivců nejloajálnější. Ale jestli museli ustupovat, znamenalo to, že Němci postupují. „Přál bych si, abychom tady měli víc pozemních křížníků,“ řekl Gorppet mrzutě, „víc pozemních křížníků a víc pro-tikřížníkových raket.“

Shazzer pokrčil rameny. „Němci předtím soustředili své úsilí dále na jih, ve směru na Lodž. Přirozeně jsme tam také soustředili své zdroje.“

„Přirozeně,“ řekl Gorppet hořce. „A pak Velcí Ošklivci přeskupili své síly a udělali něco, co jsme nepředpokládali. Tohle se stává příliš často.“

Než mohl Shazzer odpovědět, oznámil jim řinčivý rachot, že Němci v této oblasti pozemní křížníky mají, i když Rasa ne. Gorppet znovu vyhlédl z díry. Palebná přehrada se posunula dál a dopadala teď na postavení dál na východ. I kdyby toho nebylo, potřeboval vědět, co se děje. Z čím větší vzdálenosti začnou s pozemními křížníky bojovat, tím lépe.

„Teď musíme my sami bojovat jako malá jednotka,“ řekl Shazzerovi. Druhý muž udělal souhlasné gesto.

Před nimi se vynořily tři pozemní křížníky, mnohem větší a mnohem lépe opancéřované než ty, které Velcí Ošklivci používali v minulé válce. V kopuli toho nejbližšího stál nějaký Tosevan. Velitelé pozemních křížníků to měli ve zvyku; poskytovalo jim to lepší výhled, než by měli, kdyby zůstali uzavřeni ve svých strojích a vyhlíželi ven pouze periskopy. Také je to činilo mnohem zranitelnějšími. Rasa ztratila spoustu dobrých velitelů pozemních křížníků - obvykle to byli ti dobří, kteří vstávali a vyhlíželi ven - díky tosevanským ostřelovačům. Nyní se Gorppet pokusil trochu vyrovnat ten účet. Vystřelil rychlou dávku na Velkého Ošklivce v kopuli. Němec se zhroutil. „Dostal jsem ho!“ zařval Gorppet.

Ale zbytek posádky pozemního křížníku zpozoroval záblesky z ústí jeho zbraně. Dělová věž se otočila ke Gorppetově díře. Než však mohli Němci vypálit, vyskočil z úkrytu nějaký Tosevan, vyškřábal se na pozemní křížník a něco vhodil do otevřené kopule věže. Vyšlehly odtud plameny a vyvalil se kouř. Unikové poklopy se rozletěly a Velcí Ošklivci začali vyskakovat. Gorppet je s potěšením postřílel. Za okamžik pozemní křížník vybuchl.

„Jedna z těch zatracených lahví s hořlavým uhlovodíkovým destilátem,“ řekl Shazzer. „Vzpomínáte, kolik nám způsobily škodu?“

„Na to se nedá zapomenout,“ odvětil Gorppet. „A vůbec mi není líto, když vidím, že je proti Němcům používají Tosevané na naší straně.“

Druhý německý pozemní křížník explodoval, tento ještě mohutněji - zásah zdělá jiného pozemního křížníku. Gorppet vykřikl radostí. Než jeho výkřik dozněl, ocitl se v plamenech i třetí tosevanský pozemní křížník. Jeden ze strojů Rasy projel kolem stodoly, míříc k západu.

„Možná ten velitel pluku měl nakonec pravdu,“ řekl Gorppet. Rozhlížel se na všechny strany. „Možná je dokonce ještě naživu, aby poznal, že měl nakonec pravdu - ale nikde ho nevidím.“ Pokrčil rameny. „Ani mi moc nechybí. Řekl bych, že máme větší šanci proti Němcům bez něho.“

Už od skončení války - ve skutečnosti ještě předtím, než válka skončila - se Ttomalss věnoval vyčerpávajícímu úkolu výchovy tosevanského mládeže. Podle všeho, co zjistil, úkol výchovy tosevanského mládeže je obtížný a vyčerpávající i pro samotné Velké Ošklivce. Dvojnásob - možná víc než dvojnásob - obtížný a vyčerpávající byl pro něho, protože byl první muž Rasy, který se o to pokusil. Neměl ani instinkt, ani nashromážděnou moudrost, na nichž by mohl stavět. Léta trpělivé práce udělala z Kassquit ženu téměř na něm nezávislou. Za to byl vděčný; umožňovalo mu to zabývat se i jinými úkoly, které sni nesouvisely. Po tak dlouhé době, kdy si to musel odepřít, znovu objevil potěšení z toho mít zase čas sám pro sebe.

A teď znovu vypukla válka a uvěznila ho ve hvězdné lodi. To by bylo samo o sobě dost mrzuté, ale byly ještě horší věci. Protože vychoval Kassquit, očekávalo se od něho, že se postará i o Jonathana Yeagera, divokého Velkého Ošklivce, který byl dopraven na hvězdnou loď, aby se s ní pářil.

„To je nanejvýš nefér,“ postěžoval si kapitánovi hvězdné lodi, když obdržel rozkaz. „Nanejvýš nefér, nadřízený pane. Divoci Tosevané jsou pouze můj druhotný zájem. Můj hlavní zájem je civilizování Velkých Ošklivců nedotčených jejich vlastní kulturou. V tom jsem uspěl nad veškerá očekávání. U tohoto exempláře nemohu slíbit výsledek ani vzdáleně podobný.“

„Starší výzkumníku, je to Velký Ošklivec,“ řekl kapitán. „Vybudoval jste si jméno jako odborník na Velké Ošklivce. Jestli se tohle netýká vás, tak koho? Mě? Děkuji, ale ne. Nemám na to trpělivost ani zkušenosti. Totéž platí o mých důstojnících. Vy jste logický kandidát na ten úkol, a vy to budete dělat. To je rozkaz, starší výzkumníku. Rozumíte mi?“

„Až příliš dobře, nadřízený pane,“ odvětil Ttomalss s povzdechem. „Dobře. Bude vykonáno. Podle mých nejlepších schopností to bude vykonáno.“

„Není úplně divoký,“ připomněl mu kapitán, zmírňuje svůj přístup teď, když dosáhl svého. „Na Tosevana mluví naši řečí docela dobře a má nějaké znalosti o naší kultuře.“

„Do takových věcí jsem dřív vkládal větší naděje,“ řekl Ttomalss. „Ale to je jen skořápka. Obávám se, že vejce uvnitř je hluboce cizí.“

„Nemusíte ho změnit na ženu Rasy.“

„Muže,“ opravil ho Ttomalss.

Kapitán pokrčil rameny. „To je jedno. To má význam jen pro jiného Velkého Ošklivce. Jak jsem se vám pokoušel říct, nemusí se stát mužem Rasy. Všechno, co musíte, je postarat se, aby nezáležel ostatním na palubě pod šupiny a nebudil po dobu svého pobytu u mužů a žen svědění. Nakonec se stejně vrátí do svého ne-impéria. Postarejte se o to.“

„Bude vykonáno,“ opakoval Ttomalss a opustil kapitánovu kajutu.

Když se vrátil do své vlastní kabiny, uviděl na chodbě před ní čekat Jonathana Yeagera. Divoký Velký Ošklivec zaujal uctivý postoj a řekl: „Zdravím vás, nadřízený pane.“

„Já zdravím vás, Jonathan Yeagere,“ odvětil Ttomalss nepřítli nadšeně. „Co pro vás mohu udělat. Je to něco, co Kass-quit nedokáže zařídit?“ Občas dokázal využít svou tosevanskou chráněnku, aby ho chránila před nežádoucím obtěžováním toho druhého Velkého Ošklivce.

Ale Jonathan Yeager zavrtěl hlavou v tosevanském záporném gestu. Pak si vzpomněl, a doplnil to záporným gestem rukou. „Ne, nadřízený pane, toto Kassquit nemůže zařídit. Proto jsem chtěl mluvit s vámi.“

„Dobře,“ řekl Ttomalss, stejně jako před nedávnem kapitánovi. Otevřel dveře. Když se odsunuly, řekl: „Pojďte dál a povězte mi, co žádáte.“ Čím dříve to s tím Velkým Ošklivcem vyřídí, tím dříve se bude moci vrátit ke svým vlastním záležitostem.

„Děkuji vám,“ řekl Jonathan Yeager. Jako obvykle, měl na sobě oděv, zakrývající oblast jeho intimních částí. Svým způsobem ho to označovalo jako divokého Velkého Ošklivce. Na druhé straně to však zjednodušovalo jeho obrys; jeho vyčnívající reprodukční orgány byly značně odlišné od nenápadných orgánů Kassquit. Posadil se do křesla zkonstruovaného pro tosevanskou tělesnou stavbu, které Ttomalss dal ve své kabině instalovat.

„Co tedy chcete?“ zeptal se psycholog. Byl si jistý, že ten Velký Ošklivec něco chce.

A Jonathan Yeager řekl: „Rád bych dal Kassquit nějaký dárek, nadřízený pane. Chtěl bych, aby to bylo překvapení. Proto nemohu říct jí, a proto jsem musel jít za vámi.“

„Dárek?“ Ttomalss byl vyveden z míry. „Jaký dárek?“

„Něco, abych jí ukázal, že o ni mám zájem,“ odvětil Tosevan. „Nejsem si jist, jaké věci tady pro ni mohu dostat. To je další důvod, proč jsem za vámi přišel: abych zjistil, co je v tomto směru dostupné.“

„Dárek, abyste jí ukázal, že o ni máte zájem,“ opakoval Ttomalss. „Zájem oni tím znepokojivě emocionálním způsobem, kterým vy Tosevané projevujete zájem o své sexuální partnery? To je to, co máte na mysli?“

„No ... ano, nadřízený pane,“ řekl divoký Velký Ošklivec. „U nás je to zvykem, pro ty, kteří k sobě chovají náklonnost.“ Ttomalss si vzpomněl, že se s tím zvykem už setkal, když mu to teď ten Velký Ošklivec připomněl. Nikdy to pro něho nemělo význam. Nikdy nepomyslel na to, že by to mělo mít význam pro Kassquit. Zeptal se: „Kdybyste byl zpátky ve svém ne-impériu, jaký dárek byste dal ženě, ke které byste měl takovou bláznivou náklonnost?“

„Mohl bych jí dát květiny, nadřízený pane,“ odpověděl Jonathan Yeager.

„Proč?“ zeptal se Ttomalss užasle. „K čemu jsou dobré květiny?“

„Jsou hezké,“ odvětil Velký Ošklivec. „A hezky voní. Ženy je mají rády.“

„To je otázka kultur,“ řekl Ttomalss. „Protože Kassquit nebyla potřebným způsobem kondicionována, je nepravděpodobné, že bude tyto pocity sdílet. V každém případě květiny tady nejsou k dispozici. Jsou nějaké jiné možnosti?“

„Ano,“ řekl Jonathan Yeager. „Mohl bych jí dát... neznám to slovo ve vaší řeči, nadřízený pane, ale použila by to, aby sladce voněla.“

„Parfém,“ dodal mu Ttomalss potřebný termín. Pak řekl: „Ne,“ a přidal zdůrazňovací zakašlání. „My jsme mnohem citlivější na pachy než vy Velcí Ošklivci, a to, co vy považujete za příjemné, je často nepříjemné pro nás. Parfém by byl také až příliš veřejný dárek. Zkuste něco jiného, nebo tu myšlenku pusťte z hlavy.“

Doufal, že to Jonathan Yeager udělá, ale ten divoký Tosevan řekl: „Mohl bych jí také dát něco sladkého kjidlu. To je obvyklý druh dáreků mezi muži a ženami v mém ne-impériu.“

„To jste měl říct dřív,“ řekl mu Ttomalss. „To je něco, co bychom možná mohli zařídit. Vraťte se ke Kassquit. Až budu mít to sladké jídlo, zavolám vás.“

„Děkuji vám, nadřízený pane,“ řekl Jonathan Yeager. „Vyrozumívám, že vy nemáte ve zvyku dávat si dárky?“

„Určitě v mnohem menší míře než vy Velcí Ošklivci,“ odpověděl Ttomalss. „Mezi námi jsou dárky často poněkud podezřelé. Jestli mi někdo něco dává, první věc, která mě napadne, je to, co chce oplátkou.“

„To je u nás také možné,“ řekl Velký Ošklivec. „Ale častěji dárky prostě vyjadřují city, jak to chci udělat já tady.“

„City.“ Ttomalss to slovo řekl s pobaveným opovržením. Tosevané to slovo používali příliš často, zatímco neměli na mysli nic než sexuální přitažlivost. „Můžete jít, Jonathan Yeagere. Pokusím se pro vás opatřit ty sladkosti.“ Sám byl na mláděti, které vychoval citově zcela nezainteresovaný, protože sotva mohl někdy chtít pářit se s ním. Jako každý muž Rasy se díval na rozhodnutí ovlivněná sexualitou s krajním podezřením.

Někdy uvažoval, jestli otcem mláďat z Fellessiny první snůšky vajec byl on nebo Veffani, když k nim přišla, vyzařující ženské feromony, uvolněné požitím závoru. Pokrčil rameny. Jestli byl, tak byl. Jestli ne, taky jedno. Páření s Felless vůbec nezpůsobilo, že by ktěto obtížné a zvrhlé ženě začal chovat nějaké city.

Ale u Velkých Ošklivců tomu bylo jinak. Viděl to už předtím, a viděl to teď znovu s Kassquit a Jonathanem Yeagerem. Jejich páření způsobilo, že cítili rostoucí vzájemné zalíbení; z videozáznamů to jasně vyplývalo. U divokého Velkého Ošklivce to mohl být kulturní artefakt. U Kassquit tomu tak ale určitě nebylo. Nicméně to existovalo. Ttomalss vzdychl. Byl by si přál, aby chování jeho svěřenky v těchto věcech bylo poněkud méně podobné chování Tosevanů, kteří vyrostli ve své nezávislé špině.

Znovu povzdychl, a začal telefonovat, aby zjistil kdy a odkud jsou plánovány odlety raketoplánů z povrchu Tosevu 3

na hvězdnou loď - za předpokladu, že by cestou sem přežily německý útok. Ale Němci už nyní měli jen málo kosmických plavidel na oběžné dráze kolem Tosevu 3; Rasa při jejich likvidaci odvedla dobrou práci. Zásobovací mise už znovu byly téměř rutinní záležitostí

Nejbližší raketoplán mu skutečně přivezl to, o co žádal. Zavola si Jonathana Yeagera a řekl: „Tady jsou ty sladkosti, které jste chtěl.“

Místo radosti vypadal Velký Ošklivec zmateně. „Očekával jsem to, čemu my říkáme čokoláda,“ řekl pomalu. „Tohle vypadá jako kuličky z rýže. „Dvě klíčová slova řekl svým vlastním jazykem, ale Ttomalss pochopil, co má na mysli. Poněkud mrzutě řekl: „Chtěl jste sladkosti. Tohle jsou sladkosti. Navíc jsou to sladkosti ze subregionu hlavního kontinentu jménem Čína. To je subregion, odkud Kassquit pochází.“

„Mohu nejdřív ochutnat?“ řekl Jonathan Yeager, stále pochybovačně. Ttomalss udělal souhlasné gesto. Tosevan si vzal jednu kuličku a zamyšleně ji žvýkal. „Je v tom sezam,“ řekl.

„To je dobře nebo špatně?“ zeptal se Ttomalss.

Jonathan Yeager pokrčil rameny. „Nemyslím si, že je to tak dobré jako čokoláda. Ale je to sladké a já vám za to děkuji. Doufám, že to Kassquit bude chutnat. Myslím, že ano.“ Sklonil se do uctivého postoje - měl vychování, na divokého Tosevana - a vzal kontejner se sladkými kuličkami do Kassquitiny kabiny.

Ttomalss zapojil video, přenášející obraz z její kabiny. Uslyšel její výkřik překvapení a radosti, a díval se, jak ochutnává sladkosti. Musely jí chutnat; snědla jich několik, jednu za druhou.

„Nikdo se o mě nikdy tak nestaral jako ty,“ řekla Jonatha-novi Yeagerovi. Zanedlouho se začali znovu pářit, ačkoli se chránili proti možnosti reprodukce.

Protože tuto aktivitu viděl už předtím, Ttomalss přestal video sledovat. Nikdy předtím by nepovažoval za možné, že by ho Kassquitina slova mohla tak zranit, jak to udělala. Kdo ji krmil, když byla bezmocná? Kdo čistil exkrementy z její kůže? Kdo ji naučil jazyk a zvyky Rasy? Znamenalo pár sladkostí a rozkoš z páření víc než toto všechno?

Vydal nespokojené zasyčení. Nezdálo se mu to fér. Rád by věděl, jestli Tosevané někdy museli při výchově svých vlastních mláďat vyvinout takové úsilí jako on. Pripadalo mu to krajně nepravděpodobné. Ne, toto byla hrozná nevděčnost.

Pokusila jsem se odtud vypadnout, dumala chmurně Monika Dutourdová. Udělala jsem pro to všechno, co jsem mohla. Je to moje chyba, že jsem to neudělala dost zavčasu?

Či chyba to byla, na tom teď nezáleželo. Důležité bylo, že zůstala třet v Marseille. Pas, dokonce i pas s falešným jménem jí k ničemu nebyl, když s ním nikam nemohla odjet. Jak to tak viděla, teď měla na vybranou dvě věci: uprchnout do kopců nebo čekat, až město zničí atomová bomba, tak jako tolik jiných měst ve Velkoněmecké říši.

K jejímu překvapení Pierre a Lucie zůstali v klidu sedět. „Jak tu můžete zůstat?“ zeptala se jednoho rána u snídaně -croissantu a café au lait jako obvykle - válka černý trh příliš nepostihla. „V rádiu říkali, že Ještěři včera zničili Lyon. Jak dlouho si myslíte, že nechají na pokoji nás?“

„Ještě dlouho, doufám,“ odpověděl Pierre klidně. „Podej mi marmeládu, když budeš tak laskavá.“

Monika měla chuť hodit mu ji na hlavu. „Ty jsi šílený!“ vykřikla. Žijeme ve vypůjčeném čase, a ty chceš marmeládu?“ Trásla se vztekem. Její bratr se zasmál, „Nemyslím, že vyletíme do povětří v nejbližších minutách. Uklidniš se a necháš mě vysvětlit, proč si to myslím?“

„To uděláš dobře, jinak sednu na kolo a odjedu do kopců,“ řekla Monika. „Sám jsi o tom mluvil, pokud si laskavě vzpomínáš.“

„Já vím.“ Pierre přikývl a zapálil si cigaretu. „Dnes ráno první. Ano, já vím, že jsem mluvil o útěku. Pořád můžeš utéct, jestli si myslíš, že musíš. Ale pochybuji, že je to nutné.“

„Proč o tom pochybuješ?“ procedila Monika mezi zuby, slovo za slovem.

„Proč?“ Pierre se na ni zašklebil a nic dalšího neřekl.

„Tak už netrap,“ řekla Lucie. Otočila se k Monice a pokračovala: „Máme - což znamená: Marseille má - mnoho dobrých přátel na vysokých místech. Podle toho, co jsme od nich slyšeli, město je dost bezpečné.“

„Přátele kde? Mezi Němci?“ zeptala se Monika. „Ti nedokážou zajistit bezpečnost žádnému místu v celém posraném Reichu.“

Bratr i jeho milénka se začali smát. „Mezi Němci?“ řekl. „Ne, to vůbec ne. Ani náhodou. Němcům bych nevěřil ani kolik je hodin. Ale máme spoustu přátel na vysokých místech mezi Rasou, tím si buď jistá. Nechtějí, aby se takové šikovné místo pro obchod spláchlo z povrchu světa - a tak k tomu nedojde.“

Monika na něho upřeně pohlédla. „Oni ušetří tohle město ... kvůli obchodu se zázvorem?“ řekla pomalu. „Věděla jsem, že tvé styky s Rasou jsou dobré. Ale nikdy se mi ani nesnilo, že jsou tahle dobré.“ Napadlo ji, jestli si Pierre něco nenamlouvá.

Ale Lucie řekla: „No, podívej se sama. Jsme tady, jasný cíl kousek od Španělska, cíl kousek od Afriky, ale napadli nás? Kdepak. Napadnou nás? Já taky myslím, že ne.“

„Dobře ...“ Monika o tom předtím takhle neuvažovala. Marseille bylo jasným a zřejmým cílem. Nacisté to věděli stejně dobře jako Ještěři; sotva by jinak rozmístili všechny ty baterie protiletadlových střel na kopcích kolem města, kdyby to nevěděli. Ale nad Marseille se neobjevil ani jediný nepřátelský letoun, ani jediná nepřátelská střela. Monika neochotně přikývla. „Nu, může být.“

„Je to tak,“ řekl Pierre. „A nevidím důvod, proč by to v budoucnu mělo být jinak, než to bylo doposud.“

To Moniku málem přimělo zasmát se. Toto byl velmi římský postoj. Podle toho, co věděla, to byl také do značné míry postoj Rasy. Ale nebyl to postoj Reichu, a proto neplatil tak přesně ani pro Ještěry tady. To jí dělalo starosti.

Pierre si starosti nedělal. Zamáčkl cigaretu a řekl: „Jdi si nakupovat, Moniko. Utrat' moje peníze za co chceš. Až Ještěři bose vyřídí, budou stále potřebovat lidi, kteří pro ně budou nakupovat a prodávat. My budeme čekat. A jestli se Němci

za dalších dvacet let vrátí,“ - pokrčil rameny - „i oni budou potřebovat lidi, kteří pro ně budou nakupovat a prodávat. Amy budeme pořád čekat.“

Toto nebyl klasický římský postoj, ale nepochybně ho sdíleli obyvatelé starověké Massilie. A měli k tomu dobré důvody. Jenže ani Caesar by to starověké město nedokázal zničit tak důkladně jako jedna atomová bomba. Monika si nebyla jistá, do jaké míry Pierre chápe toto.

Přišla jí na mysl další otázka: „Jak dlouho vydržíš, jestli Ještěři nepřijdou do Marseille kupovat to, co ty máš na prodej?“

Zachechtal se. „Oh, tak dvacet nebo třicet let, řekl bych. Oni mi přinášejí peníze navíc. Neodmítám je. Ale většinu svých obchodů dělám stejně s lidmi. V tom mohu klidně pokračovat. Ať je válka nebo ne, do Starého přístavu pořád přichází spousta věcí. Na světě není dost Němců, aby zkontrolovali všechny ty malé čluny, které se sem plaví ze Španělska a z Itálie, z Řecka a z Turecka.“

„Ah, Turecko,“ řekla Lucie uneseně. „Jenom ten obchod s Tureckem samotný by nás udržel nad vodou.“

„Mák, předpokládám,“ řekla Monika, a bratr i jeho milenka přikývli. Monika něco o opiu věděla, i když neznala podrobnosti. Ani je nechtěla znát. Zavrtěla hlavou: „Špinavost.“

„Může být,“ pokrčil Pierre rameny. „Vlastně myslím, že ano. Neviděla jsi mě nebo Lucii užívat ty věci, že ne? Ale je z toho velký balík peněz, od Ještěřů a od nácků a— „ Náhle umlkl.

Od Francouzů, chystal se říct. Monika to věděla. Její bratr nebyl příliš pyšný na to, že si bral zisk, kdekoli ho mohl najít. A ona žila z jeho štědrosti od té doby, kdy uprchla před Diete-rem Kuhnem. Až dosud nepomyslela na to, jak špinavá dohoda to je. Snad o tom neměla přemýšlet.

Nadechla se, aby mu podrobně sdělila své mínění o tom, co dělá, ale než stačila promluvit, po celém Marseille se rozkvílily sirény. Vyskočila od stolu. „To je výstraha před útokem!“

„To není možné!“ řekli Pierre a Lucie jedním dechem. Ale bylo to možné. Podle toho, jak s náhlým strachem ve tvářích vyskočili ze židlí, bylo jasné, že i oni to ví.

Monika neztrácela čas. „Do krytu, a modleme se, aby nebylo příliš pozdě.“ S těmi slovy vyběhla ze dveří a rozběhla se dolů po schodech. Její bratr i jeho milenka běželi za ní.

„Jak brzy?“ vydechla Lucie. I když byla vyděšená, její hlas zněl sexy. Monika nevěděla, jestli to má obdivovat. Spíš si však lámala hlavu jinou otázkou. Jestli Ještěři vypustili střelu ze Španělska, bude tu dříve, než se dostane do sklepa. Jestli ji vypustili z větší vzdálenosti, bude mít víc času - ale ne mnoho.

Dolů, dolů, dolů. Sirény stále kvílely. Monika měla chuť začít také kvílet. Za ní lidé s pomalejší reakcí skutečně křičeli, křičeli strachem, že se dostanou do krytu pozdě, příliš pozdě. Chápala ten strach.

„Merci, mon cher Dieu,“ zašeptala, když se konečně ocitla v krytu. Pierre a Lucie dorazili hned za ní. Pierre chtěl zavřít dveře, ale nějaký velký, robustní muž ho málem zašlápl. Monika ho zachytila. Zaklel a řekl: „Všechny nás zabijete.“

Kryt byl našlapaný lidmi. A pak se ozvalo zahřmění jako konec světa - přesně jako konec světa, pomyslela si Monika - a světla zhasla. Země se roztrásla jako při zemětřesení. Monika upadla. Pomyslela si, zeje mrtvá.

Někdo - možná ten zavalitý muž - zabouchl dveře. Pak by se temnota měla stát úplnou, absolutní, styxskou.³⁴ Ale nestala. Světlo jasnější než slunce v horkém létě zazářilo škvírami mezi dveřmi a rámem. Ale rychle zesláblo a zrudlo. A pak nastala tma.

Lidé - muži i ženy - začali křičet, že jsou pohřbeni zaživa. V té naprosté tmě Monika ten strach chápala, v neposlední řadě proto, že ho pociťovala sama. A pak její bratr rozškrtl zapalovač. „Ahh,“ vydechli všichni v krytu.

Pierre držel zapalovač jako posvátný talisman. „Někde tady budou svíčky,“ řekl s jistotou. „Pospěšte si a najděte je.“

V krytu bylo několik krabic svíček. Při výbuchu spadly ze své police, ale nějaká žena mu jednu z nich podala. Zapálil svíčku a s cvaknutím zhasl zapalovač. Plamen svíčky byl bledý, ale pořád to bylo mnohem lepší, než sedět potmě.

Monika se stále bála, ale mnohem méně než předtím.

Pierre řekl autoritativně: „Teď budeme čekat. Budeme čekat tak dlouho, dokud budeme mít vzduch, jídlo a vodu - nebo raději víno - a tohleto mizerné světlo. Čím déle počkáme, tím bezpečnější to bude, až budeme muset vylézt ven. Nevím, jestli to bude bezpečné - budeme riskovat, o tom není pochyb - ale bude to bezpečnější.“

Podle toho, co Monika věděla o atomových zbraních, říkal pravdu jako v Písmu svatém. I teď pronikala do krytu radiace, ale nevěděla, co by s tím mohla dělat. Nebo vlastně věděla: nic. Otočila se k bratrovi a řekla jedovatě: „Ne, oni nebudou bombardovat Marseille. Ty máš přátele na vysokých místech. Ty v tom umíš chodit.“

I v matném, mihotavém světle svíčky vypadal, jako by zestárl o dvacet let. Řekl: „Mýlil jsem se. Co nadělám? Přesto máme určitou naději. Kdybychom byli blíž k epicentru, byli bychom už mrtví.“

Z temnoty, kam nedosahovalo světlo svíčky, někdo řekl: „Zato teď uvidíme, jestli nás nemoc z ozáření zabije zítra nebo až pozítří. A když nás nezabije, uvidíme časem, kolik roků života nám vezme.“

„Držte hubu,“ řekla Monika zuřivě. Na tohle nechtěla myslet. „JVusíme se podívat, kolik je tady jídla a kolik je toho tady k pití, jak říkal bratr. A musíme se podívat, kolik věder a kbelů dokážeme najít.“ Nakrčila nos. Ten kryt bude zanedlouho ošklivé místo. Napadlo ji ještě něco. „A budeme potřebovat lopaty, sochory a krumpáče, jestli tady nějaké jsou, abychom se mohli prokopat ven, až už tu nebudeme moci zůstat. Jestli tu nic takového není, budeme to muset udělat holýma rukama.“ Jestli to dokážeme. Na to také nechtěla pomyslet - být pohřbená zaživa. A nechtěla pomyslet ani na to, co objeví, až - a jestli - se prokopou ven. Stála tam ve sklepe a zírala na plamen svíčky. Při jejím klasickém vzdělání ji ten mihotavý pláminek připomínal její vlastní život. Ale až svíčka dohoří, mohou zapálit jinou. Jestli dohoří ona ...

Další věc, na kterou nechtěla myslet.

Johannes Drucker dělal, co mohl, ale i tak Hans-Ulrichův Bus už nemohl déle zůstat na oběžné dráze. I tak pracoval jeho čistič vzduchu déle, než na co byl projektován, ale zanedlouho by musel začít žvýkat své spodky - ačkoli teď, po

čtyřech týdnech, by to asi nebylo nejchutnější jídlo.

Věděl, proč je ještě naživu, když většina jeho kamarádů tady nahoře už zemřela: nedostal rozkaz zaútočit na Ještěry. Po nějaké době mu Reich vůbec přestával dávat ze Země nějaké rozkazy. Nikdo po něm nechtěl, aby se zapojil do útoku proti Rase. Možná ho pohlaváři na Zemi považovali za příliš nespolehlivého, aby mu mohli důvěřovat v boji. Možná také, že za daných okolností na něho prostě zapomněli. Teď už vlastně ani nevěděl, kdo tam dole věci řídí, pokud je vůbec někdo řídil.

Možná jsem měl zaútočit na Ještěry i bez rozkazu,“ pomyslel si, už alespoň po sté. Ale válka byla šílenství. Pokud šlo o něho, Polsko za to nestálo. Kdysi tam bojoval, a neměl o tom místě valné mínění. Ale Himmler a po něm Kaltenbrunner to viděli jinak, a nový Fuhrer vrhl Wehrmacht přes hranici jako Hitler v roce 1939.

Uvědomil si, že Rasa se rozhodla využít útok Reichu jako záminku ke zničení Německa. Poláci nebyli příliš bojeschopný bez ohledu na to, jak stateční byli. Na druhé straně, Rasa ...

„Německý horní stupeň!“ ožilo s praskotem rádio - anglicky. „Je někdo doma, německý horní stupni? Přepínám.“

„Copak jsem idiot, abych ti odpověděl?“ zeptal se řečnický Drucker ticha v kabině. Už od startu udržoval rádiový klid. Kdyby začal vysílat, Ještěři by ho zaměřili a sestřelili. Věděl, že Američané jsou naivní, ale tohle překračovalo všechny meze.

„Německý horní stupni! Německý horní stupni! Jestli jste naživu, mohl byste se vzdát,“ řekl americký astronaut. „Jaký má smysl zemřít? Sám válku nevyhraje.“ Pak bylo několik sekund ticho. „Končím a vypínám.“

Ticho se vrátilo. Drucker se poškrábal na bradě. Za poslední měsíc mu narostlo pořádné strniště. Ten Američan měl pravdu, svým způsobem - ale jen svým způsobem. Jako voják musel napadnout nepřítele, ne?

Tak proč jsi to neudělal? Dupal nad tím, jako už tolikrát předtím. Dospěl také ke stejné odpovědi jako předtím: „Nikdo mi nedal žádný rozkaz. A tohle je taky zatraceně pitomá válka.“ Pohlédl dolů na Zemi. Přibližoval se k Evropě, ačkoli většinu kontinentu zakrývaly mraky. I kdyby tomu tak nebylo, moc by toho neviděl. Z výšky 350 kilometrů nebyla viditelná ani masivní zkáza. Ale viděl vybuchovat bomby jako malá slunce. A věděl, že víc bylo těch, které neviděl.

Pokaždé když prolétal nad troskami Reichu, uvažoval, jestli odtud vůbec nějaké rozkazy dostane, ačkoli teď už se skoro vzdal. Kdyby je dostal, toto by bylo to místo - to jediné místo. Ještěři potopili všechny německé spojovací lodi. Chvilí jim to trvalo, dokonce déle, než mělo, i když to zpoždění poskytlo výhodu Reichu. Nikdy nevěnovali mořím náležitou pozornost. Ale nakonec i na to přišli.

Měl nyní Reich ještě nějaké fungující radary? Jestli ne, jeho nadřazení ani nevědí, že je ještě tady nahoře. Samozřejmě, všichni jeho nadřazení také mohou být mrtví. Jeho rodina s největší pravděpodobností už mrtvá byla. Udělalo se mu špatně toho dne, kdy začaly létat střely. Měl to za zlé víc Kalten-brunnerovi než Ještěřům. Rasa byla spokojená se státem quo. Fuhrer ne.

„Měl se s tím taky spokojit, ten schweinhund,“ řekl Drucker. Toho prvního dne proklet i sám sebe.

Praskotem výbojů statické elektřiny v rádiu pronikl hlas: „Kosmická plavidla Velkoněmecké říše! Všechna kosmická plavidla Velkoněmecké říše! Boj za spravedlnost v Evropě pokračuje!“ řekl nějaký hlas čistou němčinou. „Potrestejte ještěři agresory kdekoli a jakkoli můžete. Vaše oběť nebude mamá!“

Když zpráva skončila, začala se opakovat. Pokud mohl Drucker říct, byla zcela identická s první. Záznam? Nijak by ho to nepřekvapilo. Byl tam dole ještě někdo naživu, aby vydával rozkazy zbývajícím německým kosmickým plavidlům? Mohl tam vůbec někdo být naživu?

Milióny, desítky miliónů lidí tam dole byly po smrti. Ale co vrchní velení? Připouštěl, že v tom si nemůže být jistý.

Stranické a vojenské vedení vědělo dlouho napřed, že přijde válka s Rasou. Jistě udělali všechno pro to, aby mohli dál řídit boje. Uprostřed třetího opakování nahrané zprávy hlas náhle umkl. Ozval se jiný hlas, který zněl sice vojensky, ale zároveň k smrti unaveně: „Budiž dáno na vědomí, že veškerá obvinění proti podplukovníku Johannesi Druckerovi byla odvolána a on sám byl povýšen do hodnosti plukovníka. Z rozkazu Waltera Dornbergera, úřadujícího Fuhrera Velkoněmecké říše.“

Drucker vytřeštil oči na přijímač. Jeho šéf v Peenemunde řídí to, co zbylo z Reichu? Jak se to stalo? Kdy se to stalo? Proč nezačal Dornberger vysílat dřív?

A, což bylo nejdůležitější, jestli Dornberger vládl Reichu, proč sakra co nejrychleji nekapituloval? I on přece považoval válku proti Rase za naprosté šílenství, stejně jako Drucker. Také se ukázalo, že je to naprosté šílenství. Tak proč to tedy nevzdává?

Myslel si snad, že může zvítězit? Nebo Rasa odmítla jeho nabídku kapitulace? Snažil se dokázat, že ještě stále dokáže zasadit Ještěřům úder, i když zdevastovali západní a střední Evropu?

Záleželo na tom? Drucker zdráhavě dospěl k názoru, že ne. Rozkaz, týkající se všech německých kosmických plavidel, se přirozeně týkal i jeho. A musel připustit, že Dornberger je Fuhrer, kterého může respektovat. Jestli má odejít, odejde v záblesku slávy.

Poprvé po dlouhé době vyhlédl z kopule, aby se rozhlédl po možných cílech. Spatřil spoustu světelných bodů, pohybujících se rychleji na pozadí hvězd. Některé z nich byly jasnější než Venuše. To byly hvězdné lodi kolonizační a dobytelské flotily - lodi, které si Ještěři nemohli dovolit ztratit.

Jednu z nich si od oka vybral. Vždycky obíhaly po vyšších oběžných drahách než německé orbity; a po vypuknutí války se pohybovaly ještě výš. Mohl by použít radar, aby zjistil přesně, jak daleko od něho se pohybují, ale to by mohl právě tak dobře hlasitě zařvat do rádia: Tady jsem! Raději se spolehl na své vlastní oči.

Jeho kalkulace byly automatické, instinktivní, jako u pilota stíhačky. Pokud byla ta loď v dané výšce, tak se pohybovala takovou a takovou rychlostí, což znamenalo, že bude muset zažehnout svůj motor, aby změnil svou současnou oběžnou dráhu a dostal se do palebné pozice. Jestli si Ještěři dávají pozor a při jeho přesunu ho zničí, tak vyhráli. Jestli ne ... Vzdychl. Jestli ne, tak ho stejně dostanou, až odpálí své střely.

Naneštěstí vojáci byli vždycky v takové pozici. Stiskl startovací knoflík hlavního motoru. Zrychlení nebylo bůhvíjaké, ale on už žádné zrychlení nezažil skoro měsíc. Nakonec měl dojem, že váží skoro pět set kilo. Marnotratně použil své palivo. Stejně se nevrátí. Hvězdná loď, kterou si vybral za cíl, se přibližovala. Drucker věděl, že i on se stal viditelným v okamžiku, kdy zažehl svůj motor. Ale ta hvězdná loď mu nemohla uniknout. Teď zapnul svůj radar. Hvězdná loď byla přesně tam, kde předpokládal, a pohybovala se přesně předpokládanou rychlostí ve správném směru. „Mám dobré oči,“ tiše se pro sebe zasmál. A tu loď nad sebou dostane. Ještěři nikdy nedokázali dost dobře reagovat na něco neočekávaného. Žádná z jejich raket na něho nebyla namířená. Žádné z jejich orbitálních plavidel - nepřijemných a mnohem lépe manévrovatelných věcí - nebylo na obrazovce jeho radaru. Dost možná, že už si ho někdo na palubě hvězdné lodi všiml. Ale už bylo pozdě. Příliš pozdě. Použil svých polohových trysek, aby nasměroval příď Hanse-Ulricha na hvězdnou loď. A pak jeho prst nalezl červené tlačítko, o kterém byl vždycky přesvědčen, že je nikdy nebude muset použít. Aktivoval spínač a odpálil první jednu, pak druhou střelu. Vzápětí zaklel, protože Ještěři na palubě hvězdné lodi vůbec nespali, jak předpokládal. Skoro vzápětí po odpálení jeho střel vzlétly z hvězdné lodi antirakety. Jedna z nich explodovala téměř okamžitě a zničila jeho střelu. Ale ta druhá - ta svůj cíl minula. „Tak dělej,“ zašeptal Drucker. „Jdi do toho!“ 2 hvězdné lodi Ještěřů se zabýskalo - počítačem řízený systém blízké ochrany - a jeho druhá střela explodovala v záři hořícího paliva. To byl konec. Konec všeho. Drucker pomocí polohových trysek natočil svou loď tak, aby se Ještěřům postavil tváří v tvář. Bez naděje a beze strachu se připravil ke svému poslednímu boji. „Německý horní stupeň!“ Tohle byl Ještěř, mluvící řečí Rasy. „Vzdejte se, německý horní stupni. Už nemáte další střely. Nemůžete nám ublížit. Vaše ne-impérium je v troskách. Co získáte svou nesmyslnou obětí?“ Toto nebyla jednoduchá otázka. Přesto Drucker oddálil prst od spouště kanónů a stiskl tlačítko vysílačky. „Muži Rasy, na toto nemám dobrou odpověď,“ řekl unaveně. „Dostali jste mě. Nevím, co se mnou uděláte. A v této chvíli mi na tom ani nesejde. Prostě jste mě dostali. Vzdávám se.“ „No, copak pro vás mohu udělat, kapitáne?“ zeptal se Stra-hův řidič. „Nic mě nenapadá,“ odvětil Straha. „Kdybych něco chtěl, buďte si jistý, že vy byste se to dověděl jako první.“ Jeho řidič se sklonil do uctivého postoje. Napůl to byla skutečná subordinace, napůl posměch. V jejich vztahu měl ten Tosevan přinejmenším stejnou moc jako Straha sám. „O tom nepochybuji. Zatím, jestli vám to nevádí, budu pracovat na autě.“ „Pusťte se do toho,“ řekl mu Straha. „Taky byste si mohl najmout někoho specializovaného na opravy, víte. Fondy na takové výdaje máme.“ Vzhledem k tomu, že vláda ne-impéria Spojených států platila veškeré výdaje spojené se Strahovým pobytem, byly fondy skutečně dostačující. Řidič však řekl: „Rád se vrtám v autě. Raději to udělám sám. Tak si mohu být aspoň jistý, že to bude udělané pořádně.“ „Jak si přejete,“ odvětil Straha. Když o tom teď uvažoval, vlastně by to tomu Velkému Ošklivci neměl rozmlouvat. Když se bude venku zabývat primitivním tosevanským autem, Straha bude moci žít víceméně normálně, nebo alespoň nesledován. Když Straha o chvíli později vyhlédl oknem kuchyně, uviděl svého řidiče skloněného nad motorovým prostorem vozu, jak se šťastně přehrabuje v motoru. Bývalý kapitán pokrčil rameny. Znal i muže a ženy Rasy, kteří měli potěšení z toho, když si hráli se stroji. Sám toto nadšení nikdy nepochopil - ale i většina Velkých Ošklivců považovala jeho zahrádkaření jen za ztrátu času. Straha si pospíšil do pracovny a zapojil počítač, který ho spojoval se sítí Rasy. Protože toto spojení bylo vysoce neoficiální - ještě neoficiálnější než Yeagerovo - nedostával mnoho elektronických zpráv, ale syntetický hlas mu oznámil, že dnes jednu má. Nijak ho nepřekvapilo, že byla od Sama Yeagera. Zdravím vás, kapitáne, napsal ten Tosevan. Rád bych věděl, jestli se můžeme setkat, aniž by o tom věděl váš řidič. Snad, odpověděl Straha. Nebylo by to snadné. Jste si jistý, že je to nezbytné? Zajímalo by ho, co má Tosevan na mysli. Určitě to má něco společného s místy, kam Yeager strkal svůj nevtaný čumák, ledaže by se Straha moc mýlil. Také ho napadlo, jestli dostane odpověď obratem. Tosevan poslal svou zprávu brzy ráno. Ale pro jistotu zůstal chvíli u počítače. A odpověď skutečně přišla rychle. Ano, je to nezbytné, napsal Yeager a připojil konvenční symbol pro zdůrazňovací zakašlání. Někomu musím důvěřovat. V tomto případě budu spíš důvěřovat vám než kterémukoli z mých tosevanských známých. Jsem poctěn, odepsal Straha. Ale jste si jist, že by vám lépe neposloužil nějaký Velký Ošklivec? Nejsem si jist ničím, odpověděl Yeager. Mnoho jsem přemýšlel, ale nevím, co dělat. Nevím, jestli to někdy budu vědět. Jak víte, můj řidič je na mě přilepený, jako by to byl nějaký parazit pod šupinami, napsal Straha. Nevím, jestli se ho dokážu nějak zbavit. Taky nevím, jestli bych to měl udělat. Dobrá, uděláte, co uznáte za vhodné, odepsal Yeager. Jestli se rozhodnete to nějak zařídit, dejte mi vědět. Poctivě vám říkám, že setkat se se mnou v této záležitosti pro vás může být riskantní. Vy sám jste teď v nebezpečí? zeptal se Straha. Byl jsem v nebezpečí už nějaký čas, odpověděl Tosevan. Kdybych nebyl opatrný - a neměl štěstí - byl bych mrtvý. Proto se s vámi chci setkat: kdybych náhle a za záhadných okolností zemřel, chci, abyste mě pomstil. To bylo dost drsné. Takové věci se objevovaly v klasické literatuře Rasy. Ale Strahu nikdy nenapadlo, že by se uprostřed něčeho podobného mohl někdy ocitnout on. Napadlo ho něco jiného. Napsal: To mě může přivést do nemalého nebezpečí. Není to pravda? Ano, kapitáne, obávám se, že je to pravda, a je mi to líto, odpověděl Yeager. Byl čestný, to Straha viděl už mnohokrát.

Jestli to nechcete udělat, pochopím to, a podívám se po někom jiném.

To není nutné, odepsal Straha okamžitě. Přijďte sem zítra kolem poledne. Jestli uvidíte před domem auto, nepodařilo se mi poslat svého řidiče někam pryč. Když tam auto nebude, budete vítán. Budete vítán v každém případě, ale mohl byste u řidiče vzbudit podezření.

Rozumím, Děkuji. Bude vykonáno. Sbohem.

Sbohem, odepsal Straha. Na okamžik se zamyslel. Nakonec přišel na něco, co ho uspokojilo. Vlastně se mu to docela zamlouvalo. Kdyby byl Velký Ošklivec, použil by tu zvláštní grimasu, které Tosevané říkali úsměv.

Po chvíli se dovnitř vrátil řidič, až po lokty od oleje a se spokojeným úsměvem na tváři. Straha se zeptal: „Všechno teď funguje, jak má?“

„Perfektně,“ odpověděl řidič anglicky, umývá si ruce.

„Výborně.“ Straha zůstal u vlastního jazyka. „Rád bych, abyste zítra zajel na konzulát Rasy a přivezl mi nové knihy a videokazety.“

Jak očekával, muž se přestal usmívat. „Dobře,“ řekl konečně. „Vy vlastně nemůžete na konzulát zajít sám, protože by vás mohli zatknout a odvézt pryč, kdybyste se o to pokusil. Ale musím vám říct, že tu cestu využijí také ktomu, abych podal hlášení svým nadřízeným, kteří sídlí nedaleko.“

„Když musíte,“ řekl Straha mrzutě. Řidič ho trestal. Jeho hlášení nějakou dobu potrvá, což znamenalo, že Straha ty věci dostane později. Ale o to Strahovi právě šlo.

Řidič pokračoval: „Pojedu až později, abych se vyhnul největšímu provozu.“

„Ano, myslíte prvně na svoji spokojenost, na moji až potom,“ postěžoval si Straha, v duchu se přitom směje.

Příštího dne Velký Ošklivec otálel tak dlouho, že se Straha začal obávat, že tam ještě bude, až přijede Sam Yeager.

Straha ho nemohl popohánět, aby nevzbudil jeho podezření. Ale nakonec odjel, krátce před Yeagerovým příjezdem.

„Zdravím vás,“ řekl Straha, otvíraje svému příteli dveře.

„Ajá zdravím vás,“ odvětil Tosevan. „Také vám z hloubi srdce děkuji.“ To byla anglická fráze, doslovně přeložená do jazyka Rasy. „Jste opravdový přítel.“

„Totéž si myslím o vás,“ řekl Straha pravdivě. „A teď mi povězte, jaký máte problém, a jak vám s ním mohu pomoci.“

Zavedl Yeagera do pokoje. „Mohu vám donést nějaký alkohol? Třeba ten ohavný bourbon, který máte rád?“

To by bylo dobré,“ řekl Yeager. „Ale nemohli bychom si promluvit na zahradě?“

Neřekl proč, ale Straha neměl potíže uhádnout důvod: obával se mluvit uvnitř, protože dům mohl být odposloucháván.

Straha nevěděl, jestli je nebo není, ale uvědomoval si, že je to možné. Řekl: „Samozřejmě. Jděte tam. Já přinesu pití.“

Sám si nalil vodku bez ledu; jako většinu příslušníků Rasy mu whisky nechutnala. Donesl nápoje ven. Na něho bylo dost chladno, ale Yeagerovi bude dobře.

„Začnete?“ zeptal se Straha, když se napili.

„Byl bych raději, kdybych nemusel vůbec začínat,“ odpověděl Velký Ošklivec. Straha si až teď všiml, že Yeager na sobě nemá svou obvyklou uniformu, nýbrž civilní oblek. Tosevan vytáhl z náprsní kapsy zalepenou obálku. Podal ji Strahovi. „Uchovejte to pro mě. Ukryjte to. Budete vědět, kdy to otevřít.“

Na obálce bylo napsáno anglicky ajazykem Rasy: OTEVŘÍT V PŘÍPADĚ ME SMRTI. Bývalý kapitán otočil jeden oční výčnělek k Yeagerovi. „A co s tím udělám, když to budu muset otevřít.“

„Když uvidíte, co je uvnitř, budete vědět,“ řekl Yeager. „Věřím vám, že to neotevřete, dokud budu mezi živými.“ To byla další anglická fráze. „Kdybych někdy chtěl po telefonu, abyste mi ji vrátil, nedávejte mi ji, pokud neřeknu 'pomohlo by, kdybyste to udělal'. Pokud neřeknu přesně tuto frázi, znamená to, že jsem pod nátlakem. Pak mi řekněte, že obálka byla náhodou zničena nebo se ztratila, nebo tak něco.“ Jak říkáte, tak to bude vykonáno. Při Císařích minulosti to přísahám.“ Straha sklopil oční výčnělky. Sam Yeager pokývl hlavou. Straha přišel s další otázkou. „Co když ji otevřu, aniž se vám něco stane?“

„Jeden z důvodů, proč vám to dávám, že vám důvěřuji, že to neuděláte, víc než komukoli ze svých tosevanských přátel,“ odpověděl Yeager. „Mýlím se?“

„Ne,“ řekl Straha pevně. Znovu sklopil oční výčnělky. „Při Císařích minulosti to také přísahám.“ Na okamžik se odmlčel. Jak velké potíže bych způsobil, kdybych to udělal?“

Yeager se zasmál. Spoléhal na to, že to Straha nemíní vážně. Jeho hlas však byl vážný, když odpověděl: „Větší, než si dovedete představit, kapitáne. I kdybyste měl desetkrát větší představitost, byly by stále větší.“ Znovu se zasmál. „A to vás pokouší otevřít to víc než cokoli jiného z toho, co jsem řekl.“

„Po pravdě řečeno, ano,“ odpověděl Straha. Co měl Yeager v té obálce, kterou teď držel ve své vlastní šupinaté ruce? Ať to bylo cokoli, podle toho, jak mluvil, to bylo ještě důležitější než jeho výchova mláďat Rasy, jako by to byli Velcí Ošklivci. Stra-hu by zajímalo, jestli je to nějaká čistě tosevanská záležitost nebo jestli se týká i Rasy. Mohl by to zjistit. Mohl by ...

„Jak jsem řekl, důvěřuji vám,“ řekl Yeager.

„Můžete.“ Straha to myslel vážně. „Ukryji tu obálku a neotevřu ji, jak si přejete.“ Zasmál se. „Ale budu zvědavý na to, co je uvnitř.“

Sam Yeager přikývl. „To je docela fěr.“

Když zazvonil telefon, Vjačeslav Molotov se obával, že to bude maršál Žukov. Od vypuknutí války mezi Němci a Ještěry volal Žukov častěji, než měl Molotov chuť ho poslouchat. Přední voják Sovětského svazu předpokládal, že ho válka v blízkosti hranic přivedla na fórum, a Molotov nebyl v situaci, kdy by mu mohl odporovat.

Ale jeho tajemník řekl vzrušeně: „Soudruhu generální tajemníku, mám na lince Paula Schmidta.“

„Německého vyslance, Petře Maximoviči?“ řekl Molotov. „Spojte ho.“ Počkal, a pak řekl Schmidтови: „Co pro vás mohu udělat, Vaše Excellence?“

„Mohl bych vás, prosím, co nejdříve navštívit v Kremlu?“ zeptal se Schmidt. „Raději bych tu záležitost nesvěřoval nespolehlivým drátům.“

„Přijďte. Přijmu vás,“ odvětil Molotov. Zajímalo by ho, jestli jeho dráty jsou nespolehlivé, zdali Žukov odposlouchává. Pravděpodobně, usoudil, ale stejně maršál zavolal ihned, jakmile ukončil hovor s Němcem. Bez úvodu řekl: „Schmidt je na cestě sem.“ „Řekl proč?“

„Ne. Řekl, že mi to poví, až přijde.“

„Dobře. Pak mě informujte.“ Žukov zavěsil.

Molotov dal přinést koláčky, plněné kořeněným masem a samovar do rohu pracovny, kam přešel čekat na Schmidta. Nacistických vůdců toho muže si nevážil, ale Schmidta samotného měl docela rád.

Po stisku rukou a zdvořilých pozdravech si Schmidt nalil čaj a snědl jeden z koláčků. Molotov trpělivě čekal. Schmidt si osušil rty kapesníkem a řekl: „Soudruhu generální tajemníku, rád bych, kdybyste nám poskytl své dobré služby a pomohl Velkoněmecké říši ukončit nepřátelství s Rasou.“

„Aha.“ Molotov si myslel, že to možná bude něco takového. Nebyl si jistý, zdali v to doufal nebo ne. Nijak by nelitoval, kdyby se Němci a Ještěři ještě nějaký čas navzájem hubili. Možná už nacisté nemohou. Molotov delikátně řekl:

„Chápete, to může zahrnovat i jednání o kapitulaci.“

Schmidt přikývl. „Ano, to chápu. Generál Dornberger, který převzal úřad Fuhrera, to také chápe.“

„Rozumím.“ Podle zpráv, které Molotov dostal od GRU, Dornberger byl skutečně schopný a rozumný muž. Ale ty zprávy nevysvětlovaly všechno. „Jak generál Dornberger přežil útok Rasy na Peenemiinde?“

„Věděli jsme, že tam Rasy zaútočí, a zesílili jsme naše kryty tak, aby vydržely to nejhorší, co jsme si mysleli, že mohou udělat,“ odvětil Schmidt. „Tady se naše technika ukázala adekvátní.“ Sklonil hlavu. Molotova napadlo, jestli mu neměl nabídnout spolu s čajem i vodku. Schmidt se trochu sebral, a pokračoval: „Ale neuvědomili jsme si, že Ještěři zaútočí na Reich tak tvrdě a brutálně.“

Molotov nedovedl pochopit, proč si to nacističtí vůdci neuvědomili. Ještěři jim řekli, co se stane - řekli jim ta do nejmenších podrobností. Nechtěli poslouchat, a zaplatili za to strašlivou cenu. Teď museli uhradit účet. Tohle Molotov neřekl nahlas. Řekl pouze: „Jestli laskavě počkáte, vzdám se a zavolám Queeka. Mám další místnost, kde vy dva můžete jednat, a já vám s radostí budu nápomocen.“

„Děkuji vám,“ řekl Schmidt. „Byl bych vám za vaši pomoc vděčný.“

Jak Molotov očekával, nebylo těžké zastihnout Queeka, nebo spíše jeho tlumočníka. Když si tlumočník promluvil se svým pánem, řekl aisky Molotovovi: „Přijďme hned. Tato válka udělala příliš škod oběma stranám, než aby měla pokračovat.“

„Těším se tedy na setkání s vyslancem,“ odvětil Molotov. Vrátil se ke Schmidtovi. „Queek a jeho tlumočník jsou už na cestě. Pojďte se mnou. Zavedu vás do místnosti, kde budete jednat.“

„Proč ne v této?“ zeptal se německý vyslanec.

„Bezpečnost, odpověděl Molotov, slovo, ke kterému v Sovětském svazu neexistoval protiargument.

Sluhové - ne že by je za ně diktátor proletariátu považoval - rychle přinesli občerstvení do místnosti, kde se Molotov setkával s Queekem. Vyslanec Rasy a jeho tlumočník přišli za patnáct minut. Po pokryteckých projevech zdvořilosti vůči osobě Paula Schmidta Queek přešel kvěci: „Je Reich připraven bezpodmínečně kapitulovat?“

„Bezpodmínečně? Ne,“ odpověděl Schmidt. „Máme ještě zdroje, které proti vám můžeme použít, ajsme připraveni to udělat, když bude potřeba.“

Queek vstal. „V tom případě si nemáme co říct. Zavolejte mě znovu, až dostanete rozum.“

„Počkejte,“ řekl Molotov rychle. „Jste tady teď. Proč nevy-slechnout podmínky kapitulace, které navrhuje Schmidt? Mohou být pro vás přijatelné, nebo můžete jednáním s ním dosáhnout, aby byly přijatelnější.“

Molotov věděl, jak těžké bylo pro Rasu vyjednávání s lidmi. Queek se chvíli radil s tlumočníkem, a pak neochotně udělal souhlasné gesto. „Ať je po vašem,“ řekl. „Uvědomuji si, že vaše ne-impérium během poslední krize neporušilo výrazně žádný slib.“ Byla to chabá chvála, ale Molotov ji přijal. Queek stočil své oční výčnělky ke Schmidtovi a řekl: „Jake tedy navrhuje podmínky?“

„Za prvé, Reich si uchová svou politickou nezávislost,“ řekl Schmidt.

„Proč bychom vám to měli dávat?“ zeptal se Ještěř.

„Zničili jste naši zemi, ale neokupovali jste ji,“ odvětil Schmidt. „V pozemních bojích jsme získali nejméně tolik, kolik jsme ztratili.“

„A co?“ řekl Queek. „Objevili jsme jiné způsoby, jak zvítězit v té válce, objevili jsme je a použili. Jestli si nemyslíte, že jsme zvítězili, proč jste žádal o toto setkání?“

„Je těžké si představit, že byste mohli zničit Reich ještě víc, než jste už udělali,“ řekl Schmidt, snaže se zachránit, co se dalo, s uměním, které Molotov musel obdivovat. „Ale stále máme nedotčené pozemní střely a našim raketovým ponorkám jste skoro neublížili. Jestli nám nedáte nic, co ztratíme, když proti vám použijeme všechny atomové bomby, která nám zbývají?“

„Tohle stojí za úvahu,“ řekl Molotov Queekovi. Reich tak jako tak nebude dlouhou dobu schopen ohrožovat jeho vlast, a nechtěl, aby na něj Ještěři svrhovali další atomové bomby, protože vítr už stejně přivál do SSSR až příliš mnoho radioaktivního spadu.

Queek řekl: „Na druhé straně, jestli budeme od nynějška vládnout Reichu my, nebudeme se muset v budoucnosti bát žádného útoku.“

Molotov musel potlačit grimasu. Ačkoli nevěděla nic o dialektice, Rasy uvažovala v dlouhodobých perspektivách. Než mohl něco říct, řekl Paul Schmidt: „Máte dost vojáků, abyste obsadili každou zemi plnou lidí, kteří vás nenávidí? Máte dost potíží udržet klid v nejméně industrializovaných částech světa, kde vládnete. Jak těžké by pro vás bylo okupovat

Reich? Jak nákladné by to bylo? A jak dlouho byste to museli dělat?“

„Na tom taky něco je.“ Molotov nechtěl vypadat jako advokát Německa, ale nechtěl ani, aby pokračovala válka.

A Queek tentokrát neodmítl rovnou. Místo toho řekl: „Jestli si udržíte nezávislost, bude nutně limitovaná. Omezíme vaše vojenské síly a rozmístíme ve vašem ne-impériu inspektory, abychom se ujistili, že naše omezení neobcházíte.“

„Generál Dornberger přijme taková omezení,“ řekl Schmidt okamžitě. „Německo je poznalo už v minulosti.“

A Německo je také obcházelo, jak dobře věděl Molotov. Ve dvacátých letech v tajnosti hodně spolupracovalo se Sovětským svazem. Obě země z toho měly prospěch. Zajímalo by ho, jestli se nový Fuhrer pokusí tu historii zopakovat. Tentokrát by to bylo těžší. Anglie a Francie neměli vůli nutit Německo dodržovat omezení podle Versailleské smlouvy příliš dlouho. Ještěři měli daleko větší trpělivost.

Pak Queek dokázal, že Rasa byla na toto vyjednávání připravena, protože řekl: „Jestli má Reich zůstat nezávislý, pak budeme trvat na tom, aby se region vašeho ne-impéria známý jako Francie stal nezávislý - znovu nezávislý, měl bych říct - na Reichu.“

Schmidt vypadal, jako by se zakousl do jablka a zjistil, že je v něm červ.

Molotov řekl: „Za těchto okolností mi to nepřipadá jako nerozumná žádost.“

„Ne, to ne,“ zamumlal Schmidt. Znovuvzkříšená Francie oslabovala Německo proti SSSR stejně jako proti Rase.

„To není žádost,“ řekl Queek. „To je požadavek. Minimální požadavek.“

Paul Schmidt řekl, stále zamračeně: „Věřím, že to nový Fuhrer přijme.“

„Dále,“ řekl Queek, „Jteichu bude zakázáno vlastnit zbraně z výbušného kovu a raketové systémy. Reichu budou rovněž zakázány lety na oběžnou dráhu kolem Tosevu 3 nebo do jiných oblastí sluneční soustavy.“

„Necháváte nám velice málo,“ řekl Schmidt hořce.

„Zasluhujete velice málo, po tom, jaké škody jste nám způsobili,“ odvětil vyslanec Rasy. „Mnozí z nás si myslí, že jsme příliš velkorysí, když vám ponecháváme vůbec něco. Můžete si podržet tuto redukovanou roli nebo bojovat dál. Až budete všichni mrtví, okupace Reichu nebude tak obtížná.“

Molotov dodal: „Nevím, jestli nový Fuhrer dá na mé mínění, ale myslím, že by od něho bylo moudré přijmout tyto podmínky. Myslíte, že získáte lepší podmínky, když budete bojovat dál?“

Schmidt mohl sotva vypadat bíději. „Když je přijmeme, klesneme z mocnosti prvního řádu na mocnost druhého nebo třetího řádu.“

„A když je nepřijmete, co se vám stane?“ odsekl Queek. „Budete naprosto zničení, ajaká pak budete mocnost? Žádná. Z Reichu se stane prázdná skořápka, čekající na rozšlápnutí.“

„Musím se poradit s generálem Dornbergerem, než tyto podmínky definitivně přijmu,“ řekl německý vyslanec.

„Poradte se rychle,“ varoval ho Queek. „Každý okamžik odkladu povede k větším škodám vašeho ne-impéria a může mít za následek tvrdší podmínky.“

„Mohu použít vašeho zařízení, soudruhu generální tajemníku?“ zeptal se Schmidt.

„Můžete,“ odpověděl Molotov. „Doufám, že vaše úsilí bude úspěšné.“ Když Schmidt odešel, Molotov se otočil k Ještěrovi a jeho tlumočnickovi. „Poslužte si občerstvením.“ Queek udělal zamítavé gesto. Polský tlumočnick se pustil do jídla, jako by je od zítřka měli zakázat. Nebylo mu líto vidět Německo poražené - ne, ani trochu.

Po necelé půlhodině se Schmidt vrátil. Uklonil se Queeko-vi. „Souhlasí. Souhlasí se vším. Tuto válku jste vyhráli.“

„My jsme ji nezačali,“ řekl Queek.

„Buďme rádi, že je po ní,“ řekl Molotov. „Buďme rádi, že je po ní a pusťme se do rekonstrukce.“ A do úkladů všech proti všem, dodal, ale pouze v duchu.